

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav českého jazyka a teorie komunikace

Magisterská diplomová práce

Ing. Hana Hudečková

**Český jazyk v Protektorátu na příkladu vybraných
periodik**

[Czech in Selected Periodicals in the Protectorate]

Praha 2014

Vedoucí práce: PhDr. Robert Dittmann, Ph.D.

Poděkování:

Ráda bych touto cestou poděkovala lidem, bez nichž by tato práce nikdy nevznikla, a to PhDr. Robertu Dittmannovi, Ph.D. zejména za počáteční inspiraci a dále za jeho cenné rady, připomínky, ochotu, čas a trpělivost, PhDr. Václavu Velčovskému, Ph.D. za poskytnutí jeho monografie ještě před oficiálním vydáním a v neposlední řadě Bc. Petru Kovalovi za technické zázemí a technickou podporu.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne

Podpis

Abstrakt

Tato diplomová práce popisuje prostředky totalitního jazyka, shrnuje dosavadní bádání o jazyce za protektorátu a charakterizuje protektorátní jazyk na oficiálních periodikách.

Data byla zpracovávána na vytvořeném korpusu, který byl sestaven ze dvou protektorátních periodik *Arijského boje* a *Národní politiky*. Ke zpracování dat byly použity všechny dostupné nástroje programu *OpenOffice.org 3.3* a pomocí programu *K-words*, který je dostupný online na <www.korpus.cz>. Práce je zaměřena na pravopis, slovtvornou rovinu, lexikálně-sémantickou rovinu a morfologickou rovinu. V oblasti pravopisu je pozornost zaměřena na velká písmena a na interpunkci. V rovině slovtvorné na zkratky, v rovině lexikálně-sémantické na jazykový obraz Židů, klíčová slova a na výskyt germanismů v českém textu. V rovině morfologické se zabývá zacházením s germanismy, přesněji s toponymy.

Provedeným výzkumem jsme zjistili, že docházelo k nejednotnosti zápisu velkých písmen u některých výrazů, u jiných docházelo k vývoji a u některých byl zápis s velkým písmenem od počátku protektorátu striktně dodržován. Zaznamenali jsme častý výskyt tzv. ironických uvozek. Vypozorovali jsme vyšší frekvenci zkratk v korpusu. Dále jsme zjistili, že *Národní politika* byla ohledně antisemitské rétoriky výrazně zdrženlivá na rozdíl od *Arijského boje*, přestože v obou případech docházelo k negativnímu zobrazování Židů. Kromě toho jsme zjistili, že téměř nedocházelo k pronikání tzv. nepřeložitelných citátových německých slov do protektorátního tisku s výjimkou slova *Führer* v kompozitech a německých toponym označujících názvy lokalit Třetí říše. S toponymy se zacházelo různě. Byla rozpoznána klíčová slova jednotlivých periodik, jako nejčastější jsme zaznamenali slovo *Žid*. Přínosem této práce je vytvoření korpusu, kterým se otevírá badatelské prostředí, a vyplnění určitých mezer na poli bádání o protektorátním jazyku.

Klíčová slova: antisemitismus, Arijský boj, cenzura, jazyková politika, nacismus, Národní politika, propaganda, protektorát, protektorátní jazyk, protektorátní korpus, totalitní jazyk

Abstract

This diploma thesis describes instruments of totalitarian language, it summarizes existing research about language during the protectorate of the official journals.

Information was processed on the created corpus. This corpus was created on base two official journals *Arijský boj* and *Národní politika*. Information was acquired by some available instruments of *Openoffice.org 3.3* and software *K-words*, which one is available online from <www.korpus.cz>. This diploma thesis includes orthography, word-forming sphere, lexical-semantic sphere and morphological sphere. Orthography includes capital letter and punctuation, word-forming sphere includes abbreviations. Lexical-semantic sphere includes representation of Jews, Keywords and Germanism in Czech texts. Morphological sphere includes inflection of Germanism, specifically of toponyms.

We discovered inconsistency of treatment with capital letter of some words, any words had been evolved during protectorate and any words was written with capital letter from the beginning of the protectorate. We noted to frequent appearance of ironic quotes. We discovered increased frequency of abbreviation in created corpus. Further we discovered reticence *Národní politika* as to representation of Jews in contrast with *Arijský boj*, but in both of them was anti-Semitic rhetoric present. Further we found unrepresentative Germanism except *Führer* in composites and German toponyms identifying names of areas in Third Reich. Toponyms were using differently. We recognized Keywords of this press, the most frequently is the word *Jew*. The benefits of this diploma thesis are opening research environment and completion of some missing area regarding research of protectorate language.

Keywords: antisemitism, *Arijský boj*, censorship, Language Policy, nazism, *Národní politika*, Propaganda, Protectorate, Language of Protectorate, Language corpus of Protectorate, totalitarian language

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a definice klíčových termínů.....	12
3 Struktura práce.....	15
4 Dosavadní výzkum.....	16
4.1 Jazyk Třetí říše.....	16
4.1.1 Propaganda.....	16
4.1.1.1 Původ a typy propagandy.....	16
4.1.1.2 Cíle propagandy.....	17
4.1.1.3 Prostředky propagandy.....	18
4.2 Totalitní jazyk.....	19
4.2.1 Totalitní jazyk ve výzkumu jazykovědců a v reflexi spisovatelů: osoby.....	19
4.2.1.1 Rysy totalitního jazyka podle G. Orwella.....	20
4.2.1.2 Rysy totalitního jazyka podle V. Havla.....	21
4.2.1.3 Rysy totalitního jazyka podle V. Klemperera.....	21
4.2.1.4 Rysy totalitního jazyka podle P. Fidelia.....	22
4.2.1.5 Rysy totalitního jazyka podle D. Šlosara.....	23
4.2.1.6 Rysy totalitního jazyka podle F. Čermáka.....	24
4.2.1.7 Rysy totalitního jazyka podle M. Baloghové.....	25
4.2.1.8 Dílčí shrnutí pohledů vybraných autorů.....	25
4.2.2 Totalitní jazyk ve výzkumu jazykovědců a v reflexi spisovatelů: typické rysy.....	27
4.2.2.1 Sledované rysy jazyka nacistické totality.....	30
4.2.2.2.1 Hesla.....	30
4.2.2.2.2 Zkratky.....	31
4.2.2.2.3 Cizí výrazy.....	32
4.2.2.2.4 Exkurz: Antisemitismus v nacistickém jazykovém modelu světa.....	32
4.2.2.2.5 Symboly.....	34
4.2.2.2.6 Interpunkce.....	35
4.2.2.2.7 Velká písmena.....	35
4.2.3 Shrnutí výsledků dosavadního bádání o totalitním jazyce.....	35
4.3 Česká situace za protektorátu.....	36
4.3.1 Bohemistika.....	36
4.3.1.1 Dějiny českého jazyka v základních příručkách.....	36
4.3.1.2 Dílčí výzkumy.....	37
4.3.1.3 Odras společenských změn ve slovnících.....	38
4.3.1.4 Novější pokusy o syntézu.....	39
4.3.2 Obory související: žurnalistika, teorie masmediální komunikace.....	39
4.3.3 Podmínky fungování oficiálního tisku v protektorátu.....	39
4.3.3.1 Propaganda v českých zemích.....	40
4.3.3.2 Cenzura.....	41
4.3.3.3 Jazyková politika.....	43
4.3.3.3.1 Zásada nepřeložitelnosti.....	44
4.3.3.3.1.1 Führer.....	44
4.3.3.3.1.2 Další slova.....	44
4.3.3.3.1.3 Nesklonnost vlastních jmen.....	45
4.3.3.3.2 Dvojjazyčnost.....	46

4.3.3.3.2.1 Povinná dvojjazyčnost u místních jmen.....	47
4.3.3.3.3 Velká písmena.....	48
4.3.3.3.4 Antisemitismus v českých periodikách.....	49
4.3.4 Shrnutí současného stavu poznání.....	51
5 Jazyk v protektorátu ve vybraných oficiálních periodikách.....	52
5.1 Korpus a metodika.....	52
5.2 Výběr sledovaných jevů.....	54
5.3 Analyzovaná periodika.....	55
5.3.1 Arijský boj.....	55
5.3.2 Národní politika.....	55
5.4 Formální popis zkoumaných periodik.....	56
5.5 Pravopis.....	57
5.5.1 Změny pravopisu.....	57
5.5.2 Velká písmena.....	58
5.5.2.1 Vůdce.....	58
5.5.2.2 Žid.....	59
5.5.2.3 Arijec.....	59
5.5.2.4 Nová Evropa.....	60
5.5.2.5 Říše.....	61
5.5.2.6 Východ a Západ.....	61
5.5.2.7 Psaní velkých písmen v průběhu let.....	62
5.5.3 Interpunkce.....	64
5.5.3.1 Tečka, čárka a středník.....	64
5.5.3.2 Otazník a vykřičník.....	65
5.5.3.3 Pomlčka.....	66
5.5.3.4 Uvozovky.....	66
5.5.3.5 Ostatní interpunkční znaménka.....	67
5.5.4 Shrnutí sledovaných jevů pravopisu.....	67
5.6 Slovtvorná rovina.....	68
5.6.1 Zkratky.....	68
5.7 Lexikálně-sémantická rovina.....	72
5.7.1 Antisemitismus v protektorátním korpusu.....	72
5.7.1.1 Vývoj antisemitismu v průběhu let.....	77
5.7.2 Klíčová slova.....	81
5.7.2.1 Klíčová slova v průběhu let.....	84
5.7.3 Germanismy.....	88
5.7.3.1 Toponyma.....	89
5.7.4 Shrnutí jevů lexikálně-sémantické roviny.....	94
5.8 Morfologická rovina.....	95
5.8.1 Německá toponyma.....	95
5.8.2 Deklinace Berlín versus Berlin.....	96
5.8.3 Shrnutí jevů morfologické roviny.....	98
5.9 Výsledky výzkumu.....	98
6 Závěry a úkoly budoucího bádání.....	102
7 Seznam použité literatury.....	105
7.1 Prameny.....	105
7.2 Odborná literatura.....	105
8 Seznam tabulek.....	115

1 Úvod

Totalitní režimy fungovaly ve 20. století v mnoha státech Evropy (Německo, Itálie, Polsko, Maďarsko, tehdejší Jugoslávie, Bulharsko, Rumunsko, Portugalsko, Rakousko, tehdejší Československo, pobaltské státy atd.), přičemž základ měly nejčastěji v italském fašismu, německém nacismu a sovětském komunismu. Ani ve 21. století není Evropa zcela prostá totalitních režimů (Bělorusko). Tyto režimy ke svému vzestupu jako jeden z prostředků používaly jazyk, který s sebou nesl specifické rysy. Zkoumání totalitního jazyka přináší mimo jiné možnost rozpoznání pozvolně nastupující totality a odhalování mechanismů jejího jazykového chování, což je aktuální v každé době.

Přístupovat ke zkoumání jazyka v totalitních režimech je možné několika způsoby. Jedním z nich je například dotazníkové šetření u pamětníků, jehož největší nevýhodou je velký časový odstup od sledované události, generační obměna a samozřejmě vysoká subjektivita a neověřitelnost případných odpovědí respondentů. Naopak výhodou dotazníkového šetření je získání velkého množství dat za krátký čas a možnost jejich statistické analýzy. Jinou možností je výzkum dobových slovníků, tj. lexikografické zpracování posunu významů, nových lexikálních jednotek, frazeologismů apod. I zde však narážíme na značné nevýhody: možné ideologické omezení dobových slovníků, absence lexikografického zachycení významů či slov (období protektorátu trvalo relativně krátkou dobu), dobová úroveň slovníků a lexikografické teorie vůbec atd. Na druhé straně jsou dobové slovníky dobře dostupné. Další z možností je vytvoření jazykového korpusu, tj. vytvoření jistého objemu jazykových dat z komunikátů zkoumané doby. Výhodou je možnost zkoumat přesněji například slovní spojení v kontextu, tj. kolokabilitu jednotek, snadné zjištění frekvence slov a snadné dohledání původního zdroje. Nevýhodou je nebezpečí při stavbě korpusu (reprezentativnost, vyváženost, analýza tvarů apod.). – To je nakonec cesta, kterou jsme po zvážení dalších možností zvolili.

Jazyk lze v totalitních režimech rozdělit, ve shodě s trojkolejností literatury, na tři oblasti: a) jazyk exilu, b) jazyk neoficiální sféry a rezistence, c) jazyk oficiálních textů. Posledně jmenovanou sféru lze dobře zkoumat díky dostupnosti a velkému rozsahu materiálové báze, a to vzhledem k uchovávání těchto pramenů v knihovnách, archivech apod. Podstatně hůře jsou na tom materiály zbývajících dvou oblastí, i když

o exilovou produkci, její uchování a zpřístupnění je po roce 1989 znatelný zvýšený zájem. Zdaleka nejobtížněji by se zkoumal jazyk domácího odboje a neoficiálních domácích komunikátů. Hranice těchto oblastí nelze však považovat za neprostupné, jak ukazují případy jako veřejné divadelní představení, v němž herci nabízejí obecnstvu skryté, ale verbalizované protirežimní náznaky. Na základě výše popsaných objektivních podmínek jsme se rozhodli zkoumat český jazyk v protektorátu na příkladu oficiálního tisku. Jde tedy o češtinu fixovanou písmem, podléhající cenzurním zásahům a kontrole, v médiích ovládaných režimem. Předpokládáme proto, že dobová čeština v nich bude obsahovat důležité rysy totalitního jazyka.

2 Cíl práce a definice klíčových termínů

Cílem práce je po shrnutí dosavadního stavu poznání na vybraném vzorku synchronně charakterizovat český jazyk v období protektorátu (1939–1945), jak je zachován ve vybraných protektorátních periodikách s ohledem na vliv němčiny a nacistické ideologie (podrobněji zpracovanou V. Klempererem v knize *Jazyk Třetí říše*). Pozornost bude věnována vzhledem k charakteru materiálu a možnostem rozsahu práce velkým písmenům, interpunkci, zkratkám, jazykovému obrazu Židů, klíčovými slovy, germanismům a zacházení s nimi. Vzhledem k možnostem rozsahu diplomové práce zůstanou stranou tzv. lživé eufemismy a hodnotící adjektiva, přestože by také zasluhovaly pozornost. Nejdříve však definujeme klíčové pojmy, s nimiž v práci budeme operovat.

Termín **totalitarismus** vznikl ve dvacátých letech minulého století v průběhu diskuse, která se zabývala Mussoliniho režimem a antifašistickými ideály.¹ C. Friedrich v padesátých letech dvacátého století představil typologii totalitarismu s pěti základními rysy. Prvním je existence jen jedné ideologie, která musí prostupovat celou společností, přičemž každý z této společnosti je přinucen stát se její součástí. Druhým rysem je přítomnost jedné velké politické strany, která má svého „vůdce“. Třetím rysem je podporování bezpečnostních a policejních složek, které jsou podřízeny oné politické straně. Čtvrtým rysem je cenzura, tedy úplná kontrola mediální komunikace, je to záruka úspěchu totalitních režimů. Posledním rysem je „*monopol vládní strany na ozbrojené složky, armádu a policii*“.²

Totalitní jazyk je jazyk, který byl (je) oficiálně využíván téměř výlučně v oficiálních médiích totalitních režimů a v oficiálních projevech. Je determinován několika základními rysy, mezi něž patří sémantická devalvace lexémů, lživé eufemismy, velké množství zkratk a ústředně stanovená klišé a používání různých hesel, jež jsou využívány za účelem potlačení myšlení recipienta a získání ho pro svou ideu.³

¹ BUDIL 2005, s. 25–27.

² Podle <<http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=261>>. [cit. 30. 6. 2014].

³ Mnozí autoři (T. Váňa, I. T. Budil, C. Friedrich, P. Fidelius a další) definují pojem totalita, jiní autoři (P. Fidelius, D. Šlosar, V. Velčovský, R. Dittmann, V. Klemperer a další) pracují s rysy totalitního jazyka. Nikdo z nich však ve svých dílech nedefinuje totalitní jazyk jako takový. Na základě poznatků všech výše zmíněných autorů je sestavena naše definice totalitního jazyka.

Propaganda je podle Šmajsové Buchtové (2010) snaha o rozšíření názorů a přesvědčování o správnosti určité myšlenky za účelem získání (nejen) politické moci. *Průruční slovník jazyka českého* (dále jen *PSJČ*) ji chápe jen jako šíření myšlenek, zatímco *Slovník spisovného jazyka českého* (dále jen *SSJČ*) k ní přidává ještě cíl získat přívržence. *Nový akademický slovník cizích slov* ji definuje jako „*veřejné šíření, často demagogické prosazování, doporučování nej. myšlenek, názorů ap. s cílem získat dlouhodobě přívržence*“.

Termín **jazyková politika** vymezujeme podle definice V. Velčovského jako „*soubor oficiálních a veřejně deklarovaných aktivit regulujících (preskriptivně či restriktivně) konkrétními legislativními akty užívání jazyka, jazyků, či jednotlivých jazykových prvků, tvarů, kódů nebo variet v jednotlivých oblastech veřejného života daného státu (správa, soudnictví, školství, ozbrojené složky, jazyková krajina atp.)*.“⁴ V českém prostředí se jedná o nejzdařilejší definici, proto ji od něj přebíráme.

Protektorát obecně je forma státního zřízení, formálně autonomní státní útvar, který je pod ochranou či přímou správou státu jiného. Protektorát Čechy a Morava vznikl 16. března 1939 a skončil 8. května 1945. Celé toto období byl pod nadvládou Třetí říše.⁵ Protektorát Čechy a Morava se ale vyznačoval rysy totalitarismu: přítomnost jedné oficiální pronacistické ideologie (samozřejmě měla také své odpůrce), existence jedné velké politické strany, a to *Národního souručenství*, kam bylo vlákáváno mnoho Čechů pod různými přísliby, masivní trojí cenzura a podpora bezpečnostních složek, jejichž činnost nepodléhala kromě A. Hitlera žádným jiným osobám a vyšším orgánům.

Za **oficiální masmédia** považujeme tisky legálně vycházející a rozhlasové projevy s celoprotektorátní působností nebo s co nejširším dosahem. To předpokládá u tisků také vysoký náklad. Z dnešního pohledu patří mezi hromadné sdělovací prostředky navíc televize.

Sémantická devalvace je vyprazdňování či posun významu slov, zejména u abstraktních výrazů, která se podle R. Dittmanna⁶ projevuje používáním automatizovaných frází a klíčových slov, podle Šlosara se jedná o zneužívání slov

⁴ VELČOVSKÝ 2014, s. 22.

⁵ Podle <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Protektorat>> a podle <http://cs.wikipedia.org/wiki/Protektorat_Cechy_a_Morava>. [cit. 31. 7. 2014].

⁶ DITTMANN 2013, s. 140.

vedoucí k inflaci.⁷

---

⁷ ŠLOSAR 1993, s. 111.

3 Struktura práce

Nejprve shrneme dosavadní bádání z pohledu autorů zabývajících se propagandou (4.1) a totalitním jazykem (4.2), poté přistoupíme k nacistickému jazyku (4.2.2.1) a nakonec k jazyku protektorátu (4.3). Následně představíme východiska našeho výzkumu (4.3.4), korpus zkoumaných textů a metodu jeho zkoumání (5.1), výběr sledovaných jevů (5.2) a analyzovaná periodika (5.3). Představíme zkoumané jevy v oblasti pravopisu (5.5), v rovině slovotvorné (5.6) a rovině v lexikálně-sémantické rovině (5.7) a také v morfologické (5.8). Tyto kapitoly budou na závěr obsahovat dílčí shrnutí dosažených výsledků. Následují výsledky výzkumu (5.9), závěry, bibliografie, seznam tabulek a příloha.

4 Dosavadní výzkum

Než přistoupíme k české situaci, je potřeba se na tomto místě zmínit o jazyku Třetí říše, protože předpokládáme, že jím do určité míry byla ovlivněna protektorátní čeština. V rámci této kapitoly pojednáváme nejdříve o propagandě a jejích typech. Podrobněji se věnujeme totalitnímu jazyku a vlastnímu jazyku Třetí říše.

4.1 Jazyk Třetí říše

Tato kapitola se zabývá propagandou (4.1.1), ve druhé části (4.1.2) shrnuje ze známých dostupných materiálů poznatky o charakteristických rysech oficiálního jazyka na území nacistického Německa. Vycházíme přitom zejména z knihy V. Klemperera *Jazyk Třetí říše*.

4.1.1 Propaganda

Následující kapitola se bude snažit popsat propagandu, její cíle, rysy a prostředky a také propagandu nacistickou.

4.1.1.1 Původ a typy propagandy

Je-li řeč o totalitním jazyce, je potřeba na tomto místě zmínit propagandu, již někteří autoři vnímají jako jemu nadřazenou (F. Koukolík, J. Drtilová, V. Farkas), někteří zase jako podřazenou (P. Fidelius, V. Klemperer, B. Šmajsová Buchtová). Každopádně ji chápeme jako neoddělitelnou součást jazyka totality.

Samotný termín propaganda pochází z latinského slovesa *propagare*. Latinské *propaganda* má význam ‚co má být šířeno‘. Tento termín byl použit v souvislosti s katolickou církví již v dobách Papeže Řehoře XV. v 17. století, kdy byla znatelná delší snaha katolické církve přesvědčit lidi o své víře.⁸

Nacistická moc vědomě rozlišovala několik typů propagandy: podle sféry působení politickou, ekonomickou, kulturní apod., podle kódu verbální či vizuální, podle cílové skupiny masovou nebo skupinovou. Vedle toho si všímala podrobnějších sociálních a jiných charakteristik adresátů, to znamená, že se cíleně přizpůsobovala mládeži, ženám, civilnímu obyvatelstvu, armádě atd. Dokonce rozlišovala mezi

---

⁸ ČERMÁK 2010, s. 31.

propagandou ve spřátelených zemích, v neutrálních, v nepřátelských a okupovaných oblastech. Funkce propagandy jsou: přesvědčovací, informační, konsolidační, rituální.⁹ Říšský ministr propagandy J. Goebbels definoval propagandu takto: „*Propaganda je manipulace s masami lidí za účelem držení politické moci. Jako všechno má své stránky pozitivní i negativní. A jako všechno, je zneužitelná [...]*“¹⁰

Využití masmédií se stalo jedním z příznačných jevů nacistické propagandy řízené J. Goebbelsem.

4.1.1.2 Cíle propagandy

Propaganda obecně se snaží o změnu názoru recipienta nebo i naopak o jeho potvrzení a utužení, pokud je v soulase s ideologií vládnoucí moci. Propaganda se, hlavně v mediální formě, snaží o upevnění nebo změnu našich názorů a postojů v zájmu propagandisty politické strany apod.¹¹ Představuje velmi často snahu o zneužití politické moci, ať už jde o názory politické, ekonomické, náboženské či jiné.¹²

Vlastním cílem propagandy je přesvědčování a prosazení vlastní doktríny, přičemž ostatní musí být odsunuty do pozadí. Sám A. Hitler popisoval ve své knize *Mein Kampf*, jak má propaganda vypadat, ke komu by se měla obracet a jaké jsou její úkoly.¹³ Jazyk propagandy ve Třetí říši se snaží o to, aby jednotlivce zbavil individuality, přinutil ho přestat myslet a postrčil ho určitým směrem, je to jazyk fanatismu a masové sugesce.¹⁴ Pro A. Hitlera i J. Goebbelse byla propaganda nejlepším a nejjistějším způsobem, jak ovlivnit široké vrstvy lidí a jak získat moc. Oba věděli, že je třeba použít síly a že je potřeba zvolit vhodné propagandistické prostředky (viz 4.1.1.3).¹⁵

Prvním úkolem jejich stranické propagandy se stala „*permanentní mobilizace mas*“,¹⁶ díky které mohli zvládnout vnitropolitické krize, o které nacistický režim neměl nouzi.¹⁷ Propagandou přesvědčení členové pak mají za úkol dále šířit myšlenky a názory pod záštitou organizace. Druhým úkolem propagandy je rozkládání předchozích

⁹ GEBHART 2000, s. 11.

¹⁰ DUFFACK 2009, s. 80.

¹¹ BARTÁK 2002, s. 83.

¹² K LAPETEK 2008, s. 88.

¹³ HÁJEK 2000, s. 60.

¹⁴ KLEMPERER 2003, s. 31.

¹⁵ MILOTOVÁ 2000, s. 88. srov. BANKIER 1995, s. 77–78.

¹⁶ GEBHART 2000, s. 9.

¹⁷ GEBHART 2000, s. 9.

poměrů, zatímco druhým úkolem organizace musí být boj o moc.¹⁸

4.1.1.3 Prostředky propagandy

Propaganda je založena na čtyřech pilířích: jednoduchosti, oslovení emocí, představivosti a opakování. Mnohem účinnější a zapamatovatelnější je jednoduchá lež nežli komplikovaná pravda. Čím méně dává poselství k dispozici informací k zamyšlení, tím více musí působit na city, protože ty pak usnadňují zapamatování si předávaných informací.¹⁹ Propaganda často užívá nadsázky, ale ne vždy musí k dosažení svých cílů používat lež.²⁰

A. Hitler měl jasno v tom, že se propaganda musí obracet vždy jen na široké masy, musí být lidová a musí svou duchovní úroveň přizpůsobit vnímavosti těm nejméně chápavým. Čím širší vrstvu bude chtít oslovit, tím více musí snižovat duchovní úroveň:²¹ „*Avšak ani veškerá genialita podání nepřivede propagandu k úspěchu, nebude-li stále úspěšně dbát jedné fundamentální zásady. Má se omezovat na málo bodů a ty věčně opakovat. Vytrvalost tu je jako u mnoha věcí na světě první a nejdůležitější podmínkou úspěchu [...]*“²²

Sugestivnost jazyka a přesvědčovacích prostředků je možné jednoduše pozorovat na propagandistických heslech.²³ Tato hesla a určitá témata byla různě využívána, a to velice často a intenzivně, a vytvářela širší strategický plán.²⁴ K tomu si nacistická propaganda pomáhala dalšími prostředky, mezi něž patřilo i kompromitování protivníka. V praxi to znamenalo ostré vystupování proti Židům, ale také proti prezidentům nepřátelených zemí, tj. především proti F. D. Rooseveltovi a W. Churchillovi.²⁵

Základním prostředkem propagandy byl právě jazyk. Jazyk rozhlasových projevů, jazyk doprovázející zpravodajské týdeníky z fronty, jazyk v tiskovinách a dalších komunikátech. Na klíčovou roli jazyka v nacistické propagandě poukázal už V. Klemperer.

---

¹⁸ HÁJEK 2000, s. 161.

¹⁹ FARKAS 2006, s. 46.

²⁰ DRTILOVÁ, KOUKOLÍK 2002, s. 114–118.

²¹ HÁJEK 2000, s. 61–62.

²² HÁJEK 2000, s. 64–65.

²³ WRÓBEL 2008, s. 77.

²⁴ GEBHART 2000, s. 10–11.

²⁵ FAUTH 2004, s. 67.

4.2 Totalitní jazyk

Tato kapitola se snaží osvětlit účel použití jazyka v totalitních režimech. Je zde zpracován pohled vybraných spisovatelů a lingvistů na totalitní jazyk (viz 4.2.1) a pak jsou konkretizovány prostředky, kterých totalitní jazyk využíval.

Podle některých autorů (T. Váňa, I. T. Budil) je komunikace nejdůležitějším „nástrojem k udržení moci a politickému řízení, a nezbytnou součástí komunikace je jazyk“,²⁶ a ten využívají totalitní režimy k určité kontrole společnosti.²⁷

Do sémantického pole totalitarismu se dostaly pojmy fašismus, nacismus a komunismus.²⁸ Totalitní režimy používaly různé typy diskurzů a metafor za účelem konkrétních politických cílů, získání či udržení politické moci.²⁹

Jazyk obecně se nezdá být uzpůsoben k omezení myšlení, protože je mnohoznačný, polysémnní. Totalitní vůdci (podle P. Fidelia) nikoho nechtějí přesvědčovat, chtějí mít lidi poslušné, touží po lidech, kteří nebudou schopni samostatně myslet a jednat, za tímto účelem jsou potřeba pouze dvě věci, a to význam slov co nejvíce oddálit od skutečnosti a zautomatizovat a uspořádat některé pojmy.³⁰ P. Fidelius se zabýval totalitním jazykem především v komunistické éře, proto zde dochází k určitému rozkolu mezi nacismem a komunismem. Nacističtí představitelé vedli svou propagandu s cílem přesvědčit a získat obyvatelstvo na svou stranu, zatímco komunismus postupně ztratil skutečnou snahu přesvědčovat a udržoval svou vládu vojenskou silou.

4.2.1 Totalitní jazyk ve výzkumu jazykovědců a v reflexi spisovatelů: osoby

Tato kapitola představuje pojetí totalitního jazyka vybranými spisovateli (V. Havel, G. Orwell), kteří na tuto problematiku ve svých dílech narážejí. Zařazujeme tyto dva autory, protože se jedná o nejvýraznější spisovatelské osobnosti s ohledem na totalitní jazyk. Také přiblíží pojetí totalitního jazyka vybranými lingvisty (D. Šlosar, P. Fidelius, F. Čermák), kteří se zajímali o totalitní jazyk na českém území s ohledem na českou

²⁶ VÁŇA 2013, s. 23.

²⁷ VÁŇA 2013, s. 23.

²⁸ Více o pojmu totalitarismus viz VÁŇA 2013.

²⁹ BUDIL 2006, s. 16.

³⁰ FIDELIUS 2002, s. 180–183.

jazykovědnou situaci. Přidáváme výraznou zahraniční badatelku M. Baloghovou, která pracuje s teorií totalitního jazyka a vychází přitom z jazyka zemí východní Evropy zasažených socialistickým realismem. K nim je přiřazen pohled V. Klemperera. Vzhledem k tématu naší práce očekáváme značnou souvislost a přímé ovlivnění českého jazyka jazykem nacismu.

Některé rysy totalitního jazyka³¹ jako první zachytily spisovatelé (např. G. Orwell, V. Havel) a až později se stal jazyk totality předmětem výzkumu, i tak ale tento výzkum může narážet na značné obtíže. Neexistuje dosud žádné komplexní porovnání jazyka totalitních systémů (např. nacismu a komunismu).³² Chybějí korpusy, na kterých by se totalitní jazyk dal snadno zkoumat, ne všechny oficiální tiskoviny z dob totalitních režimů jsou dostupné. Zde snad tvoří výjimku období komunismu, na druhou stranu není jasné, zda pro zkoumání některých jeho aspektů uplynul již dostatečný časový odstup. Například, jestli se některé jevy v současné češtině ustálily.

4.2.1.1 Rysy totalitního jazyka podle G. Orwella

Totalitní jazyk má charakteristické rysy, z nichž některé zachytil již G. Orwell ve svém románu *1984* a v jiných dílech. Opíráme se o jeho román *1984*, protože v něm jsou zachyceny rysy, které nás zajímají. Patří sem omezování slovní zásoby, opakování slov a používání frází. To všechno jsou rysy totalitního jazyka, který nazval *newspeakem*.³³

Omezování slovní zásoby je vidět na tomto příkladu: místo antonyma *špatný* je doporučováno používat slova *nedobrý* nebo jako (částečných) synonym slova *dobrý* se považuje za zcela zbytečné používat *vynikající*, *skvělý*. Na místo toho je vhodnější *vele dobrý*, *převedobrý*.³⁴ Omezování slovní zásoby dokládá následující citát z jeho románu: „*Víš, že newspeak je jediný jazyk na světě, jehož slovní zásoba se každým rokem zmenšuje?*“³⁵

Zmenšování slovní zásoby limituje abstraktní myšlení, a o to totalitní systém usiluje. Mimo omezování slovní zásoby je dalším rysem Orwellova *newspeaku* opakování slov a nadužívání hesel, což svým způsobem také souvisí s omezováním

³¹ Pojem totalitní jazyk viz s. 9.

³² DITTMANN 2013, s. 147.

³³ Tento termín se poprvé vyskytuje u Orwella. Autoři (T. Váňa, A. Wróbel apod.) zabývající se souvislostí jazyka a totality tohoto termínu využívají. Definice *newspeaku* viz WRÓBEL 2008, s. 52.

³⁴ ORWELL 2009, s. 49–50.

³⁵ ORWELL 2009, s. 49–50.

slovní zásoby. Vypustí se slova nepotřebná a neustálé opakování žádoucích slov a frází může usměrnit tok myšlenek určitým, potřebným směrem (viz pasáže o propagandě 4.1.1 a 4.3.3.1). Pokud si měli lidé myslet, že žijí šťastný život, bylo jim to pomocí opakování vštěpováno do hlavy tak dlouho, dokud tomu sami nezačali věřit. Používání a opakování frází v Orwellově *newspeaku* si lze povšimnout v následujícím citátu:

„Fráze ‚náš nový, šťastný život‘ se opakovala několikrát. V poslední době patřila k oblíbeným heslům Ministerstva hojnosti.“³⁶

4.2.1.2 Rysy totalitního jazyka podle V. Havla

V. Havel byl autorem, který svými texty proti totalitě bojoval. Pojem totalita proniká do většiny jeho textů a esejí, z nich vybíráme ty, v nichž se k pojmu totalita váže jazyk a jeho prostředky (*Politika a svědomí, Příběh a totalita, Slovo o slovu*).

Totalitní jazyk podle V. Havla zneužíval symboly, patří sem generalizace pojmů, používání hesel a frází, bezmyšlenkovitých stereotypů a používání podbízivých apelů.³⁷

V jeho esejí *Politika a svědomí* se setkáváme s dalšími znaky totalitního jazyka, a to s ničením příběhu v novinových článkách,³⁸ vznikem a vymyšlením zcela nových pojmů, potlačováním jedinečnosti, nadměrným používáním abstrakt. Totalitní režim má potřebu kontroly a má monopol na pravdu.³⁹

Vytváření nových skutečností totalitním jazykem dokládá následující citát: „*Pokud tedy chceme komunikovat o něčem, je třeba, aby to dříve vzniklo. Právě této nezbytnosti využívá totalitní jazyk. Nejprve něco vytvoří a následně to pojmenuje [...]* Totalitní jazyk využívá tohoto jazykového aspektu k tomu, aby změnil význam abstraktních pojmů. Zachovává tedy jeho formu, ono označující, ale podstatu, označované, mění.“⁴⁰

4.2.1.3 Rysy totalitního jazyka podle V. Klemperera

V. Klemperer jako židovský intelektuál byl obklopen totalitním jazykem Třetí říše po celé její trvání. Ve svých poznámkách zachytil některé jeho rysy a mnozí autoři

³⁶ ORWELL 2009, s. 55.

³⁷ HAVEL 2011, s. 236–264.

³⁸ M. Picard poznamenal, že v nacistickém jazyce chybí tvořivá produkce a odhlíží se od obsahu sdělení k formě, např. hvízdnutí, úsečný povel, viz PICARD 1996, s. 68–69.

³⁹ HAVEL 1984, s. 1–11.

⁴⁰ VÁŇA 2013, s. 69.

(D. Šlosar, T. Váňa, P. Fidelius, R. Dittmann) z jeho práce dodnes vycházejí.

Na předním místě stojí v totalitním jazyce podle V. Klemperera používání různých hesel a klišé, která se nesměla příliš mnoho obměňovat. Zdrojem těchto klišé byly Hitlerovy či Goebbelsovy veřejné projevy. Dalším jevem byl častý výskyt tzv. lživých eufemismů, z nichž nejnámější je snad tzv. *konečné řešení židovské otázky*. Kromě lživých eufemismů totalitní jazyk překrucoval pojmy⁴¹ a v případě potřeby si vytvářel slova zcela nová. Nadto, aby zamlžil významy slov, nadužíval slova cizí s předpokladem, že je lidé spíše přijmou, protože pro ně budou hůře srozumitelná. Přestože si vytvářel slova nová a nadužíval slova cizí, je pro něj charakteristické, že se jeho slovní zásoba zužovala.

„LTI⁴² je chudička. Její chudoba je zásadní; přímo jako by složila slib chudoby [...] Při celém tom trvání a šíření však LTI zůstala chudá a jednotvárná, a výraz ‚jednotvárný‘ je třeba chápat skutečně tak doslova, jako výše ono ‚pevně stanovený‘.“⁴³

Totalitní jazyk si samozřejmě potřeboval vytvořit nějaké nepřátele, proti kterým by mohl bojovat a který by byl zdrojem všeho špatného, co se národu v totalitním státě děje.

V. Klemperer si všiml také zneužívání různých symbolů a vnímal je jako projev totalitního jazyka. Řadí k nim řadí posunutí symbolu písmene V od svobody k odvetě (viz 4.2.3.2) a runami psané SS. Používání symbolů pronikalo i za jazykové hranice (symbol hákového kříže).

Dále by bylo možné sem zařadit vnímání vůdce (toho totalitní režim potřebuje), který je uctíván jako božstvo. V. Klemperer to ve své knize popisuje jako projev *zbožštění*.⁴⁴

4.2.1.4 Rysy totalitního jazyka podle P. Fidelia

V 90. letech se začali zabývat totalitním jazykem také čeští jazykovědci.⁴⁵ Mezi ně patří P. Fidelius, který se snažil zachytit totalitní jazyk ve svých dílech *Jazyk a moc* (1983)

⁴¹ Docházelo k deformaci slov, kterou způsobovala ideologie (MIKULÁŠTÍK 2010, s. 101).

⁴² LTI = jazyk Třetí říše.

⁴³ KLEMPERER 2003, s. 27.

⁴⁴ KLEMPERER 2003, s. 41, s. 121.

⁴⁵ Zajisté se jím zabývali dříve, ale až v devadesátých letech mohli získat trochu odstup a srovnání s jazykem „demokratickým“.

a *Řeč komunistické moci* (2000).

Podle P. Fidelia se vyznačuje totalitní jazyk zejména sémantickou devalvací, která se projevovala nejen v používání hesel a frází,⁴⁶ ale také v rozrušování významu slov.⁴⁷ Zneužívá slova a překrucuje pojmy jako *demokracie, právo, stát* a používá je v plurálu i přes jejich abstraktní význam. Frekvence používání abstraktních pojmů je sama o sobě také vyšší. Tyto prostředky vedou podle P. Fidelia ke lži. Ta je zase zapotřebí, aby mohlo dojít k přeměně a ztotožnění se s novým programem.⁴⁸ V rámci toho si totalitní jazyk vytvářel svou řeč, jejíž pomocí se snažil zakrýt pravdu: „*Totalitní systém si vytváří tzv. ‚novou řeč‘, kde budou slova nedílně spjata s určitými předem vymezenými, přísně kodifikovanými sémantickými obsahy, které bude možno už jen mechanicky spojovat do určitých předem naprogramovaných řetězců a sestavovat z nich až potom rozmanité figury a obrazce. Důvodem vytvářet odlišný jazyk může být i snaha skrýt nějaké nepříjemné události, katastrofy, skrýt pravdu.*“⁴⁹ Největším nebezpečím totalitního jazyka je podle P. Fidelia to, že s ním musejí pracovat všichni.

4.2.1.5 Rysy totalitního jazyka podle D. Šlosara

D. Šlosar ve svém článku *Jazyk totality a jazyk dneška*⁵⁰ vychází z P. Fidelia, V. Klemperera a G. Orwella. Další beletristy E. M. Remarqua a J. I. Zamjatina pouze zmiňuje.

V návaznosti na V. Klemperera zmiňuje jako rysy totalitního jazyka hesla, klišé a tzv. lživé eufemismy, stejně jako P. Fidelius přidává D. Šlosar další rys totalitního jazyka, a to sémantickou devalvací,⁵¹ pod kterou lze používání hesel zařadit.

S ohledem na češtinu uvádí rysy specifické pro češtinu komunistického režimu, a to fixní obraty, klišé, sémantickou zamlženost až vyprázdňenost.⁵² V této souvislosti je v jeho článku uvedeno mnoho příkladů, ale z jakých zdrojů čerpá tyto příklady (vyjma slova *intelektuál*) už neuvádí. Je však patrné, že se jedná o období komunistické nadvlády na našem území. Do češtiny podle něj pronikla i některá obrazná vyjádření

⁴⁶ DITTMANN 2013, s. 140.

⁴⁷ ŠLOSAR 1993, s. 111.

⁴⁸ FIDELIUS 2000, s. 183.

⁴⁹ FIDELIUS 2002, s. 183. Například místo zdražení se uvádí „úprava cen“, místo katastrofy se uvádí „událost“ viz BUDIL 2005, s. 16.

⁵⁰ ŠLOSAR 1993.

⁵¹ ŠLOSAR 1993, s. 110–113.

⁵² ŠLOSAR 1993, s. 110–113.

z nacistického jazyka, např. *boj o zrno*.⁵³

Pokud se o nežádoucích událostech v totalitním jazyce mlčelo, pak to mělo vypadat, že se vůbec nestaly.⁵⁴ Pouze o iniciálových zkratkách se D. Šlosar vyjadřuje tak, že jejich nadměrné množství nebylo potvrzeno jako typický rys totalitního jazyka.⁵⁵ Jak k tomuto zjištění došel ve svém článku bohužel neuvádí.

Jeho přístup přináší první náznaky porovnání komunistického a nacistického jazyka, stejně tak jako porovnání totalitní češtiny (komunistické) a češtiny tehdejší (90. let 20. století). Na druhé straně je omezen tím, že zahrnuje pouze lexikálně-sémantickou rovinu jazyka, o těch ostatních se zmiňuje jen jednou větou (pragmatická rovina) nebo vůbec.

4.2.1.6 Rysy totalitního jazyka podle F. Čermáka

Totalitním jazykem komunistického režimu v Československu se zabývala skupina autorů okolo F. Čermáka,⁵⁶ z jejichž práce vznikl *Slovník komunistické totality* (2010). Čerpají ze tří ročníků *Rudého práva* a z 91 vybraných knih vycházejících v 50. až 70. letech 20. století.⁵⁷

Za základní rys je podle nich považována *schizofrenie jazyka*, čímž myslí jeho rozdílnost u běžných uživatelů a v médiích. Dalším, již u jiných autorů zmiňovaný rys, je vznik nových pojmenování, a to zejména v oblasti politické.⁵⁸

Dalšími rysy jsou vysoká četnost hodnotících adjektiv (na niž upozorňoval už V. Klemperer), a to především negativně hodnotících, hesla, jejichž prostřednictvím se držitelé moci snažili dosáhnout masovosti a kolektivnosti⁵⁹ a slogany, které měly vždy vyburcovat dav, buď pro něco, nebo proti něčemu.⁶⁰ S využitím hesel a sloganů se již setkáváme u V. Havla, ale i u D. Šlosara a V. Klemperera. Dále je typickým rysem přejmenování urbanonym nebo vznik dobových kolokací.⁶¹

Na rozdíl od D. Šlosara se lze ve *Slovníku komunistické totality* setkat

⁵³ ŠLOSAR 1993, s. 110–113.

⁵⁴ ŠLOSAR 1993, s. 110–113.

⁵⁵ ŠLOSAR 1993, s. 110–113.

⁵⁶ Václav Cvrček, Jan Koček, Dominika Kovaříková, Karel Kučera, Renata Novotná, Věra Schmiedtová.

⁵⁷ Viz ČERMÁK a kol. 2010, s. 300.

⁵⁸ ČERMÁK a kol. 2010, s. 16–25.

⁵⁹ V době komunismu podle těchto autorů byly častější slogany a institucionalizovaná zvolání.

⁶⁰ ČERMÁK a kol. 2010, s. 16–25.

⁶¹ ČERMÁK a kol. 2010, s. 16–25.

s názorem, že množství používání zkratk je příznačným rysem v jazyce totality.⁶² Stejného názoru je také V. Klemperer, u kterého se s používáním zkratk jako rysu totalitního jazyka setkáváme nejdříve.

4.2.1.7 Rysy totalitního jazyka podle M. Baloghové

M. Baloghová je komparatistka zabývající se socialistickým realismem na území střední a východní Evropy, působí v Literárněvědném ústavu Maďarské akademie věd v Budapešti. Ve své studii *Krádež jazyka* zkoumá z širšího pohledu fungování totalitního jazyka.⁶³

Pohled této autorky nabízí kromě již výše zmiňovaných hesel a sloganů, sloužících k rituálním cílům, širší záběr ohledně totalitního jazyka.

Podle ní v totalitním jazyce dochází atrofii hesel a sloganů, sloužících k rituálním cílům, k vytrácení komunikativní funkce jazyka, k nemožnosti výměny názorů skrze oficiální komunikační kanály. Z oficiálních projevů se vytrácela informativní složka.⁶⁴ Na stejný rys upozornil také D. Šlosar, V. Klemperer, F. Čermák a V. Havel.

Totalitní režim podle M. Baloghové využíval jazyk jako prostředek k nadvládě nad společností. Podle ní je základním rysem totalitního jazyka jednostrannost komunikace směrem od držitelů moci k recipientům.⁶⁵

4.2.1.8 Dílčí shrnutí pohledů vybraných autorů

Tabulka č. 1 ukazuje pohledy jednotlivých autorů na totalitní jazyk. Všichni vybraní autoři chápou jako rys totalitního jazyka sémantickou devaluaci a naprostá většina z nich zmiňuje lživé eufemismy (vyjma M. Baloghové).

Pseudonáboženský charakter totalitního jazyka nalézáme pouze u G. Orwella a V. Klemperera. To může být způsobeno rozdílnou oblastí pozornosti těchto vybraných autorů. Zatímco V. Klemperer má v centru pozornosti jazyk nacistický, ostatní autoři jako F. Čermák, V. Havel nebo M. Baloghová vycházejí z jazyka komunismu. P. Fidelius a D. Šlosar přitom čerpají z obou totalitních období, ale

⁶² ČERMÁK a kol. 2010, s. 16–25.

⁶³ Podle <http://www.jtpunio.org/spip/article.php3?id_article=1552>. [cit. 29. 6. 2014].

⁶⁴ Podle <http://www.jtpunio.org/spip/article.php3?id_article=1552>. [cit. 29. 6. 2014].

⁶⁵ Podle <http://www.jtpunio.org/spip/article.php3?id_article=1552>. [cit. 29. 6. 2014].

o pseudonáboženském charakteru totalitního jazyka se nezmiňují.

Omezování slovní zásoby považují jako rys totalitního jazyka všichni zmiňovaní autoři vyjma M. Baloghové. Tato autorka také pomíjí používání zcela nových pojmů, zatímco všichni ostatní zde zmínění autoři mají názor na jejich vznik a užívání zcela jednotný.

Používání cizích výrazů se objevuje u V. Klemperera a D. Šlosara. Tyto cizí výrazy se používaly s cílem znesnadnit porozumění recipientům. Ostatní autoři se o použití cizích slov nezmiňují.

Symbols zmiňuje jako projev totalitního jazyka jen V. Klemperer. Vzhledem k přesahům symbolů přes jazykové hranice je zřejmě jiní autoři nechávají stranou bez povšimnutí. Předpokládáme ale, že zneužívání symbolů je obecně známým projevem totality.

Rozdělení oficiálního jazyka a jazyka běžné mluvy je v tabulce uvedeno jako *schizofrenie jazyka*.⁶⁶ O tomto rozdělení se explicitně zmiňuje F. Čermák a P. Fidelius.⁶⁷ Domníváme se ale, že ostatní autoři uvedení v tabulce považovali toto rozdělení za natolik samozřejmé, že je ve svých pracích neuvádějí, např. D. Šlosar poznamenává o nebezpečí totalitního jazyka, spočívající v nutnosti používat některé pojmy v neoficiální komunikaci.⁶⁸ Podobně nepřímou se vyjadřuje V. Klemperer.⁶⁹ Z toho usuzujeme, že rozdělení jazyka na oficiální a neoficiální komunikaci v období totality je zřejmé, a proto se i u těchto dvou autorů objevuje v tabulce ve sloupci *schizofrenie jazyka* „ano“. Ovšem u autorů M. Baloghové a V. Havla není možné tuto rozdílnost jazyka doložit (přestože ji předpokládáme), proto se objevuje v příslušném sloupci „ne“.

Jednostrannost komunikace směrem od držitelů moci je explicitně zmíněna pouze u M. Baloghové, ale také z Orwellova románu *1984* jednoznačně vyplývá. Zbylí autoři o ní mlčí.

F. Čermák, V. Klemperer a D. Šlosar zmiňují jako rys totalitního jazyka vyšší frekvenci hodnotících adjektiv, zejména negativních. V tomto ohledu se rozcházejí s ostatními autory.

---

⁶⁶ Toto označení je používáno ve Slovníku komunistické totality, viz ČERMÁK a kol. 2010, s. 16–25.

⁶⁷ FIDELIUS 2000, s. 21.

⁶⁸ ŠLOSAR 1993, s. 110.

⁶⁹ Viz KLEMPERER 2003, s. 104.

Zajímavá situace nastává ohledně používání zkratk. Někteří autoři (M. Baloghová, P. Fidelius, V. Havel) je nezmiňují, jiní (G. Orwell, F. Čermák a V. Klemperer) je považují za samozřejmou součást jazyka totality, ovšem D. Šlosar se vyjadřuje o nepotvrzení množství používání iniciálových zkratk jako rysu totalitního jazyka. Svoje tvrzení nijak nezdůvodňuje.

Mlčí-li autoři o některých zde vyjmenovaných rysech totalitního jazyka, nemusí to ovšem znamenat, že je za ně nepovažují. Naopak, mohou je považovat za na tolik samozřejmé, že se o nich nezmiňují. Avšak nelze to tvrdit s jistotou.

rys	pseudonáboženský charakter	omezování slovní zásoby	sémantická devalvace	tzv. lživé eufemismy	nové pojmy	cizí slova	symboly	schizofrenie jazyka	jednostrannost komunikace	vyšší frekvence hodnotících adjektiv	zkratky
autor											
M. Baloghová	ne	ne	ano	ne	ne	ne	ne	ne	ano	ne	ne
F. Čermák	ne	ano	ano	ano	ano	ne	ne	ano	ne	ano	ano
P. Fidelius	ne	ano	ano	ano	ano	ne	ne	ano	ne	ne	ne
V. Havel	ne	ano	ano	ano	ano	ne	ne	ne	ne	ne	ne
V. Klemperer	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ne	ano	ano
G. Orwell	ano	ano	ano	ano	ano	ne	ne	ano	ano	ne	ano
D. Šlosar	ne	ano	ano	ano	ano	ano	ne	ano	ne	ano	ne

Tab. č. 1. Rysy totalitního jazyka podle vybraných autorů. Zdroj: vlastní.

4.2.2 Totalitní jazyk ve výzkumu jazykovědců a v reflexi spisovatelů: typické rysy

Jazyk Třetí říše s sebou unesl určitá specifika, byl jím ovlivněn pravopis, slovtvorná a lexikálně-sémantická rovina.

Ještě než přistoupíme k podrobnější charakteristice vybraných rysů jazyka nacistické totality, zmíníme se na tomto místě o těch aspektech, které v následujících podkapitolách nebudou podrobněji rozebírány. V rovině lexikálně-sémantické se zmíníme o sémantické devalvací, vzniku nových slov, o tzv. lživých eufemismech, o jazykovém obrazu člověka jako stroje a o možném oživování archaismů. Kromě těchto jevů dochází také k omezování slovní zásoby. Další rysy jazyka nacistické totality jsou popsány detailněji v příslušných podkapitolách.

Vzhledem k zaměření práce na protektorátní jazyk vybíráme příklady, o nichž předpokládáme, že se mohou v oficiálních protektorátních periodikách objevovat.

Sémantická devalvace se projevovala používáním automatizovaných frází a klíčových slov, např. *židobolševismus*, *plutokracie*.⁷⁰ Může docházet k vyprazdňování významu slov, k čemuž byla nejvíce náchylná abstrakta (*národ*, *podlidé* apod.) nebo k posunu významu slov. Je to pochopitelné, neboť lexikum odráží nejrychleji změny společenské reality.

Abstraktum *národ* patřilo mezi první, které se začalo ve větší míře užívat v období nacismu, a tím i všechny jeho odvozeniny. U V. Klemperera najdeme složeniny jako *Volksfest* ‚národní slavnost‘, *Volksgenosse* ‚soukmenovec‘, *Volksgemeinschaft* ‚národní společenství‘, *volksnah* ‚národu blízký‘, *volksfremd* ‚národu cizí‘, *volksentstammt* ‚z národa vzešlý‘, *Volkskanzler* ‚národní kancléř‘. Pouze *Volkaufstand* ‚národní povstání‘ bylo vytlačeno souslovím *Nationalsozialistische Revolution* ‚nacionálně socialistická revoluce‘.⁷¹ V souvislosti se Židy se také objevilo slovo *národ*. Vojáci měli na rukávech napsáno *Volkschändlingsbekämpfer* ‚hubitel škůdců národa‘.⁷²

Náchylnost abstraktních výrazů k jejich zneužití dokládají následující příklady: *Weltanschauung* ‚světonázor‘ nahrazoval pojem *filozofie*,⁷³ *podčlověk* (pravděpodobně se zde nacistický režim inspiroval u F. Nietzsche a jeho pojmu *nadčlověk*),⁷⁴ *zážitek* nahradil slovo *prožitek*, aby mohl být vnímán jako něco neobvyklého,⁷⁵ původně hanlivě vnímaná slova *fanatik*, *fanatický* povznesl na ctnost.⁷⁶

Pojem Evropa patřil spíše k zakázaným pojmům, podobně jako inteligence nebo humanita. Později byla Evropa, která se chránila před bolševismem a před jinými nepřáteli, např. Velkou Británií, v tisku každodenně. A uprostřed Evropy leželo Německo jako *mocnost pořádku*.⁷⁷

Nacistický režim potřeboval mj. vytvořit novou slovní zásobu, například bylo

⁷⁰ DITTMANN 2014, s. 140.

⁷¹ KLEMPERER 2003, s. 37–38.

⁷² KLEMPERER 2003, s. 268.

⁷³ KLEMPERER 2003, s. 106.

⁷⁴ KLEMPERER 2003, s. 55.

⁷⁵ KLEMPERER 2003, s. 252–253.

⁷⁶ KLEMPERER 2003, s. 64.

⁷⁷ KLEMPERER 2003, s. 168–171.

nutné označit dříve neexistující úřady.⁷⁸

Ve válečných letech se Třetí říše vyjadřovala ohledně válečné situace. V tisku se nikdy nenapsalo, že by Německo ustupovalo, místo toho se použilo např. *tuhne v pozici frontu*, později se vyskytuje fráze *pohyblivá obranná válka*, porážka se nahrazovala slovním spojením *zpětný úder*, v nejhorším případě se nepříteli Německa podařily jen *hluboké vpády*, ale ty byly vždy *zadrženy* nebo *odříznuty*.⁷⁹

Velice často se používala slovesa *pečovat* a *opatrovat*. Výraz *převalit, převálcovat* ‚*überrollen*‘ se objevil na konci války a pravděpodobně souvisel se spoustou motorizovaných jednotek.⁸⁰

Kromě toho Třetí říše nahlížela na jazykový obraz člověka jako na stroj. Odtud pochází vyjádření jako *člověk trvale pracující na vysoké/plné obrátky, je zaměřen, je nastaven (eingestellt), být plně vytížen*. Podle Klemperera ‚[u]ž tedy nejsme stroji nazýváni, nýbrž sami jsme stroje [...] Mluvit o ‚lidském materiálu‘ znamená lpět na hmotě a ignorovat duchovní, onu vlastní lidskou stránku člověka.‘⁸¹

A. Hitler se snažil navázat tradice staré německé říše, namísto slova okres *Provinz* se začalo používat slovo župa *Gau*,⁸² které v té době proniklo i do nově vzniklých školních atlasů.⁸³ Ze stejného důvodu si pravděpodobně vybral slovo *říše* pro označení státního uspořádání, evokuje něco historického, důstojného a slavnostního, rezonuje s nepolitickými konotacemi až s transcendentálními hodnotami nadčasovosti.

V jazyce nacismu se také projevuje „zbožštění“ postavy A. Hitlera, nebo se vnímají jeho myšlenky jako náboženské. Pro něho i pro některé Němce se stal nacionální socialismus náboženstvím. ‚*Nacismus přijaly miliony jako evangelium, protože si jazykem evangelia sloužil*.‘⁸⁴

Nadužívání adjektiv je pro nacistický jazyk příznačné. Přídavné jméno *totální* se objevovalo velmi často, nejčastěji ve spojeních *totální válka* nebo *totální stát*. Toto adjektivum ale proniklo i do ostatních oblastí jazyka Třetí říše, například existovalo

⁷⁸ GÖRNER 1965, s. 173.

⁷⁹ FARKAS 2006, s. 69.

⁸⁰ KLEMPERER 2003, s. 246 a s. 288.

⁸¹ KLEMPERER 2003, s. 156–164. srov. ŠLOSAR 2005, s. 78–81.

⁸² KLEMPERER 2003, s. 90.

⁸³ MAŠLÁN 2008, s. 15.

⁸⁴ KLEMPERER 2003, s. 41 a 123.

sousloví *totální výchova*.⁸⁵ Vedle slova *totální* mělo všechno ve Třetí říši historický význam, historickou důležitost: „*Historické je vítězství německého závodního vozu, historické je otevření dálnice a otevření každé jedné ulice [...]*“⁸⁶ Pokud událost neměla historický význam, pak zajisté měla význam *světodějný*. Slovo *svět* se stalo součástí mnoha kompozit, podobně jako *národ*.⁸⁷ Jako další příklad lze uvést adjektivum *konečný* ve slovním spojení *konečné řešení*, zejména je známé *konečné řešení židovské otázky*.⁸⁸ Konečné nebylo pouze řešení, ale např. i *vítězství*.⁸⁹ Oproti adjektivu *konečný* je možné se setkat s jeho opozitem, *nekonečný* nebo *věčný*. Pokud mělo být něco věčné, pak tedy sama *Třetí říše*. Podle V. Klemperera lze „*adjektivum věčný pokládat za nejvyšší příčku na dlouhém žebříčku číselných superlativů*.“⁹⁰

Kromě nadužívání adjektiv používal nacistický jazyk předpony jako *velko* či *vele* apod. V nacistickém Německu se vyskytují slovní spojení jako „*velkolepě rozvinutá akce, velkorysý, velkoněmecký, velkomanifestace, velkoofenzíva apod.*“⁹¹

4.2.2.1 Sledované rysy jazyka nacistické totality

Tato kapitola podrobněji pojednává o vybraných rysech jazyka nacistické totality. Věnuje se heslům, zkratkám, cizím výrazům, projevům antisemitismu v nacistickém jazykovém modelu světa, interpunkci, symbolům a velkým písmenům. Tyto jevy představíme podrobněji, neboť na českých periodikách je budeme sledovat ve vlastním výzkumu.

4.2.2.2.1 Hesla

S používáním frází a hesel se lze setkat i mimo totalitní režimy, jejich funkce ale zůstává zachována – strhnout na svou stranu co nejvíce lidí, k čemuž napomáhá mj. možnost skandování hesel.⁹² Toho zřejmě chtěli využít i nacističtí představitelé ve snaze získat dav na svou stranu. Zjednodušování totalitního jazyka se proto omezilo

⁸⁵ KLEMPERER 2003, s. 226–227.

⁸⁶ KLEMPERER 2003, s. 52 a 229.

⁸⁷ KLEMPERER 2003, s. 228–229.

⁸⁸ V jazyce koncentračních táborů se říká, že skupina byla dovedena ke *konečnému řešení*, byla-li postřílena nebo poslána do plynu (KLEMPERER 2003, s. 158).

⁸⁹ KLEMPERER 2003, s. 256.

⁹⁰ KLEMPERER 2003, s. 118.

⁹¹ KLEMPERER 2003, s. 52 a 229.

⁹² DRTILOVÁ, KOUKOLÍK, s. 125.

na hesla⁹³ či fráze.⁹⁴ Opakování slovních spojení se po čase může stát „*zautomatizovaným slovním výrazem*“,⁹⁵ který postrádá obsah. Jejich používání je potom nepřesvědčivé, protože nic nevyovídají o myšlenkách autora, jeho postojích a názorech.⁹⁶ Slovo samo o sobě ztrácí smysl, vytrácí se jeho význam a degraduje se na heslo,⁹⁷ ta Hitler využíval k masovějšímu získání lidí na svou stranu.

„*Zbylo jenom heslo, jehož Hitler užíval jako magické formulky, která všechno vyvolává [...] Hitler nezavedl pouze všeobecnou diktaturu, nýbrž také diktaturu hesla, jen to vládlo, a nikoli už slovo.*“⁹⁸

V nacistickém Německu byly právě různé fráze a hesla napsány zejména na plakátech. Např. „*Vůdce, rozkaž, jdem za tebou!*“ nebo „*S našimi prapory je vítězství!*“⁹⁹

4.2.2.2 Zkratky

Jako v každém období, tak i v období Třetí říše vznikaly zkratky a zkratková slova. Podrobný seznam zkratk za německé okupace lze nalézt u J. Görnera.¹⁰⁰

V nacistickém jazyce se objevuje mnoho nepřehledných zkratk jako důsledek snahy všechno organizovat, např. *Kradschütze*¹⁰¹ „motorizovaný střelec“, *MG*¹⁰² „Maschinengewehr“, *HJ* „Hitlerjugend“, *DAF* „Deutsche Arbeitsfront“.¹⁰³

Zkracovala se mnohá substantiva, např. *Berichterstatter* „zpravodaj, reportér“ na *Berichter*, *Lastkraftwagen* „nákladní auto“ na *Laster* a později na *LKW*, *Bombenflugzeug* „bombardér“ na *Bomber*.¹⁰⁴

Zde ale vyvstává otázka, zda je zkracování substantiv opravdu rysem totalitního jazyka, nebo je jevem obecného jazykového vývoje.

⁹³ Heslo = „*vůdčí myšlenka, zásada, slovní vyjádření této myšlenky*“, viz *SSJČ*.

⁹⁴ Fráze = „*povrchní, bezobsažné, otřelé, obrat, rčení; prázdné, neoprávdové mluvení*“, viz *SSJČ*.

⁹⁵ ŠMAJSOVÁ-BUCHOTOVÁ 2010, s. 142.

⁹⁶ ŠMAJSOVÁ-BUCHOTOVÁ 2010, s. 142.

⁹⁷ PICARD 1993, s. 68–69.

⁹⁸ PICARD 1993, s. 68–69.

⁹⁹ KLEMPERER 2003, s. 94.

¹⁰⁰ GÖRNER 1965, s. 173–228.

¹⁰¹ *Krad* je zde zkratka za *Kraftrad* „*motocykl*“ viz KLEMPERER 2003, s. 100.

¹⁰² kulomet

¹⁰³ KLEMPERER 2003, s. 100.

¹⁰⁴ KLEMPERER 2003, s. 235.

4.2.2.2.3 Cizí výrazy

Používání cizích výrazů je pro totalitní jazyky vhodným prostředkem, protože někdy mohou bránit v porozumění nebo případně zastírají původní význam slov.

Čím méně jsou cizí výrazy srozumitelné, tím jsou oblíbenější. Obvykle byla do němčiny přejímána slova, která již svůj ekvivalent v německém jazyce měla. Užívalo se např. slovo *garant* místo ručitel, *difamovat* místo pomlouvat nebo *kasace* místo vyhazov.¹⁰⁵

4.2.2.2.4 Exkurz: Antisemitismus v nacistickém jazykovém modelu světa

Antisemitismus jako jeden z projevů nacistické ideologie je zjevný. Vyskytoval se jak v německém tisku, tak i v mnoha českých periodikách (viz 4.3.3.3.4).

V nacistickém jazyce se brzy po nástupu A. Hitlera k moci objevily výrazy *neárijský*, *arizovat*. Poté se teprve objevily tzv. *norimberské zákony*,¹⁰⁶ které rozlišují existenci těchto skupin Židů: „*plní Židé*“ (*Volljuden*), „*Položidé*“ (*Halbjuden*), „*míšenci prvního stupně*“ a *stupňů dalších* a „*osoby židovského původu*“ (*Judenstämme*). *Především však existovali „privilegovaní“ [...] Privilegován byl ten, kdo měl ve smíšeném manželství děti a měl z něho děti „vychovávat německy“.*¹⁰⁷ V této souvislosti se používala slovesa *arizovat*, *odžidovat* nebo dokonce *nordizovat*.¹⁰⁸

A. Hitler zprvu užíval označení *Židáček*, jenže to působilo poněkud směšně a neevokovalo velikost nepřítele, jakým Židé měli být. Proto později od slova *Židáček* upouští a v nacistickém jazyce je užíváno už jen *Židé*.¹⁰⁹

Židé se v projevech J. Goebbelse nebo A. Hitlera obvykle objevovali s různými přívlastky jako „*mazaný, lstivý, zbabělý, podvodnický*“,¹¹⁰ což proniklo i do oficiálních tiskovin. Často se vytvářely nadávky, které měly odrážet fyzické vlastnosti Židů, např. „*nosatec; platfusák; ten se skobou; ten, co se štítí vody; parazit, nomád*“.¹¹¹

Ovšem mnohem častěji než samotné slovo *Žid* se vyskytovalo adjektivum

¹⁰⁵ KLEMPERER 2003, s. 261–263.

¹⁰⁶ Dokumenty, na jejichž základě byla na území Německa a jím okupovaných zemích prováděna rasová diskriminace a genocida. Podle <http://cs.wikipedia.org/wiki/Norimbersk%C3%A9_z%C3%A1kony>. [cit 15. 6. 2014].

¹⁰⁷ KLEMPERER 2003, s. 176.

¹⁰⁸ KLEMPERER 2003, s. 235.

¹⁰⁹ KLEMPERER 2003, s. 181–187.

¹¹⁰ KLEMPERER 2003, s. 186.

¹¹¹ KLEMPERER 2003, s. 186.

židovský nebo kompozita s předním členem *žido*, např.: „*židomarxistický světónázor, židobolševická nekulturnost, židokapitalistický vykořisťovatelský systém, židoanglická, židoamerická zainteresovanost na zničení Německa*.“¹¹² Běžně se také používalo slovní spojení *židovský podvod*.¹¹³

Také existovala další slovní spojení, která měla sloužit jako urážka árijců: „*Chce-li někdo nejmíc urazit árijce, nazve ho ‚židovský pohůnek‘ (Judenknecht) [...] je-li třeba se dostat na kobytku obávané vrstvě inteligence, mluví se o ‚nosatém intelektuálství*“.¹¹⁴

Židům byli přiřčeny určité negativní vlastnosti, které souvisely s různými aspekty – ekonomickými, sociálními a morálními. S ohledem na ekonomické chování se jim přivlastňuje „*chamtivost, lakota a přepjatá touha po majetku*“.¹¹⁵ V souvislosti s aspektem „*sociálním zase bezohlednost, necitelnost ve vztahu k podřízeným*“.¹¹⁶ V aspektu morálním „*zbabělost, lenivost, zahálčivost, požívačnost, změkčilost, zženštilost*“.¹¹⁷

A. Hitler byl přesvědčen o existenci světového židovského spiknutí,¹¹⁸ proto vymyslel také pojem *mezinárodní Židovstvo*, případně užíval pojem *světoví Židé*¹¹⁹ a snažil se šířit antisemitskou propagandu i za hranice Německa.¹²⁰ Byli tak nazýváni především Židé z Francie, Anglie a Ameriky.¹²¹ V každém případě šlo o zdůraznění jejich *neněmectví*.¹²²

Světoví Židé byli spojováni s liberalistickým kapitalismem¹²³ a v letech 1942–1944 bylo *mezinárodní Židovstvo* označeno za šířitele falešných ideálů.¹²⁴

Židé byli často zobrazováni jako šířitelé světového komunismu.¹²⁵ V *Lidových novinách, Venkovu a Národní práci* byli často kriminalizováni a zobrazováni jako

¹¹² KLEMPERER 2003, s. 183.

¹¹³ TAZBIR 1996, s. 78.

¹¹⁴ KLEMPERER 2003, s. 186.

¹¹⁵ VEČEŘA 2002, s. 109–110.

¹¹⁶ VEČEŘA 2002, s. 109–110.

¹¹⁷ VEČEŘA 2002, s. 109–110.

¹¹⁸ Do českého tisku proniká „světové židovské spiknutí“ v roce 1941 (VEČEŘA 2002, s. 113).

¹¹⁹ KLEMPERER 2003, s. 37.

¹²⁰ TAZBIR 1996, s. 68.

¹²¹ KLEMPERER 2003, s. 37.

¹²² KLEMPERER 2003, s. 181.

¹²³ VEČEŘA 2002, s. 110.

¹²⁴ VEČEŘA 2002, s. 115–116.

¹²⁵ TAZBIR 1996, s. 78.

*zločinci, podvodníci, parazité.*¹²⁶ Dokonce sám A. Hitler je někdy přirovnával k bakteriím: „*V rozhovorech v hlavním stanu Wehrmachtu Hitler Židy přirovnával k bakteriím, proti nimž je třeba vést stejně bezohledný boj, jaký v minulém století svedli Pasteur a Koch.*“¹²⁷

Pokud se už v tisku objevila zpráva o úmrtí Židů, vždy se psalo, že příčinou úmrtí je „*nedostatečnost srdečního svalu*“¹²⁸ nebo „*zastřelení při pokusu o útěk*“.¹²⁹ Opravdovou příčinou smrti ale byla zakrytá židovská hvězda.¹³⁰

Ve všech ohledech posloužili Židé nacistické ideologii jako univerzální viníci¹³¹ a antisemitismus se stal vůbec nejúčinnějším propagandistickým prostředkem nacismu.¹³² Základem nenávisi Židů byl rasismus.¹³³

4.2.2.2.5 Symboly

Politika souvisí se symboly.¹³⁴ Využívání¹³⁵ symbolů v politice je vhodné právě pro jejich abstraktnost a může se k nim přiřazovat nový význam.¹³⁶

Pro hitlerovské Německo je charakteristických několik symbolů. Patří sem žlutá Davidova hvězda,¹³⁷ jež označovala židovské obyvatelstvo, svastika¹³⁸ jako samotný symbol nacismu a runami psané *SS*¹³⁹ označující ozbrojenou organizaci strany *NSDAP*,¹⁴⁰ runy měly evokovat starogermánskou tradici.¹⁴¹

Nacisté pozměnili symbol písmene *V*, které zpočátku, přejaté z holandštiny, znamenalo *svobodu*, jeho význam se posunul v německém jazyce na *vítězství* a ke konci

¹²⁶ VEČEŘA 2012, s. 115–116.

¹²⁷ KLEMPERER 2003, s. 78–81.

¹²⁸ KLEMPERER 2003, s. 183.

¹²⁹ KLEMPERER 2003, s. 183.

¹³⁰ KLEMPERER 2003, s. 183.

¹³¹ VEČEŘA 2002, s. 110–111.

¹³² KLEMPERER 2003, s. 140.

¹³³ KLEMPERER 2003, s. 141–142.

¹³⁴ FROTSCHER 2008, s. 85.

¹³⁵ Je-li řeč o totalitním jazyce, je na místě použít místo slova využívání slovo „zneužívání“.

¹³⁶ FROTSCHER 2008, s. 85.

¹³⁷ Nařízení nosit žlutou hvězdu pro židovské obyvatelstvo začala platit 19. září 1941 (KLEMPERER 2003, s. 177).

¹³⁸ Svastika je kříž s ohnutými či zalomenými rameny. V současnosti je pravotočivá svastika v západní kultuře chápána jako symbol nacismu. Podle <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Svastika>>. [cit. 2. 7. 2014].

¹³⁹ Německy *Schutzstaffel*, česky *Ochranný oddíl*.

¹⁴⁰ Německy *Nationalsozialistische deutsche Arbeitspartei*, česky *Národně socialistická dělnická strana*.

¹⁴¹ S tímto Klemperer polemizuje. srov. KLEMPERER 2003, s. 76–79.

války se přeměnilo na *odvetu*, kdy se pak písmenem V nazývaly *nové zbraně*.¹⁴²

4.2.2.2.6 Interpunkce

U jazyka totality se očekává, že nebude šetřit vykřičníky a otazníky, které by měly označovat charakter zvolání, což může také souviset s již výše zmíněnými hesly.

Některé německé literární směry (raný naturalismus a hnutí *Sturm und Drang*) zacházely s interpunkčními znaménky jako s jednou z možností vyjádření (nejen emocí) v jazyce. Hnutí *Sturm und Drang*¹⁴³ využívalo hojně vykřičník, zatímco raný naturalismus v Německu¹⁴⁴ zase ve velké míře používal pomlčku. Jazyk Třetí říše má jiné specifické interpunkční znaménko, a to tzv. *ironické uvozovky*.¹⁴⁵ Ironickými uvozovkami se myslí zanesení vyjádření ironie do písemného textu, které se projevuje umístěním slova nebo slovního spojení do uvozovek.

*„Ironické užívání mnohokrát převyšuje úzus neutrální. Protože právě neutralita je mu protivná, protože neustále musí mít nějakého protivníka a soustavně ho musí srážet.“*¹⁴⁶

4.2.2.2.7 Velká písmena

Vzhledem k německému pravopisu nečinilo psaní velkých písmen žádné větší obtíže na rozdíl od češtiny. O psaní velkých písmen v českém tisku viz 4.3.3.3.3 a v protektorátním korpus viz 5.5.2.

4.2.3 Shrnutí výsledků dosavadního bádání o totalitním jazyce

Totalitní jazyk má své typické rysy, které se projevují v pravopise, v rovině slovotvorné, tak i v rovině lexikálně-sémantické.

V ortografii očekáváme nápadné rysy v interpunkci (ironické uvozovky) a v psaní velkých písmen (s ohledem na češtinu, viz 4.3.3.3.3 a 5.5.2). V rovině slovotvorné očekáváme vznik nových zkratk a jejich zvýšenou frekvenci. V rovině lexikálně-sémantické lze k obecným rysům totalitního jazyka zařadit sémantickou devaluaci, používání tzv. lživých eufemismů, omezování slovní zásoby, vznik nových

¹⁴² KLEMPERER 2003, s. 128.

¹⁴³ *Bouře a vzdor*: německé preromantické literární hnutí v 18. století.

¹⁴⁴ Konec 19. století.

¹⁴⁵ KLEMPERER 2003, s. 81.

¹⁴⁶ KLEMPERER 2003, s. 81.

pojmenování a zvýšenou frekvenci hodnotících adjektiv.

Jazyk Třetí říše tedy má v sobě zakomponované obecné rysy totalitního jazyka a ještě přidává některé další: antisemitismus, cizí slova a pseudonáboženský charakter. S přesahem jazykových hranic pak považujeme symboly za charakteristický rys jazyka totality.

4.3 Česká situace za protektorátu

Tato kapitola je věnována české situaci v období protektorátu a snaží se popsat jazykovou situaci a shrnout dosavadní výzkumy badatelů. Při popisu jazykové situace shrnuje ještě bádání v souvisejících oborech – žurnalistice a teorii masmediální komunikace.

4.3.1 Bohemistika

Bohemistika se zabývá v rámci svého oboru mj. také jazykovým vývojem od prvopočátků češtiny až do současnosti. Některé úseky jsou prozkoumány více (např. humanismus, národní obrození) a jiné zase podstatně méně (např. právě období protektorátu).

4.3.1.1 Dějiny českého jazyka v základních příručkách

Jazyková situace v protektorátu je prozatím velmi málo probádanou oblastí. Jazykové příručky zabývající se vývojem jazyka se o ní zmiňují, pokud vůbec, nanejvýš jedním odstavcem, zatímco jazyku po 2. světové válce je věnována v posledních letech značná pozornost, zejména jazyku v období komunistické totality.

B. Havránek zmiňuje přiblížení publicistického stylu mluvenému jazyku v období mezi světovými válkami. Tyto změny se pak promítají do nově vznikajících příruček, viz *Pravidla českého pravopisu* (1941) a *PSJČ*.¹⁴⁷

F. Cuřín se zmiňuje o nových *Pravidlech českého pravopisu* z roku 1941, v nichž se projevila změna pohledu na spisovný jazyk a kodifikovaná forma se více přiblížila jazyku mluvenému.¹⁴⁸ Později se věnuje některým změnám (změny deklinačních vzorů, změna kvantity hlásek, změna přítomných tvarů sloves v kmeni

¹⁴⁷ HAVRÁNEK 1980, s. 139.

¹⁴⁸ CUŘÍN 1962, s. 130.

a v koncovce 1. osoby, kodifikace infinitivů zakončených na *t*).¹⁴⁹

Encyklopedický slovník češtiny popisuje češtinu v 1. polovině 20. století, krátký odstavec je věnován období německé okupace. Čeština nebyla tímto obdobím příliš lexikálně poznamenána, jsou uvedeny příklady *zglajchšaltovat*, *pracovat na plné obrátky* a *být plně vytížen*.¹⁵⁰

U D. Šlosara nacházíme stejnou zmínku jako v *ESC* o jazykovém obrazu člověka jako stroji (viz 4.2.2) a také o přejmutí německého slova *zglajchšaltovat* (*gleichschalten*) ‚usměrňovat‘, ‚sjednocovat‘.¹⁵¹

4.3.1.2 Dílčí výzkumy

V současné době není k dispozici ani mnoho dílčích výzkumů, které by byly předstupněm syntetického pojednání. J. Görner se věnoval v šedesátých letech výzkumu nacistické terminologie. V tomto desetiletí také vychází článek J. Běliče *Padesát let spisovné češtiny v samostatném státě*, v němž se zmiňuje o některých jevech typických pro protektorátní češtinu a o jazykové politice (zavírání českých vysokých škol, úřadování v němčině, pronikání nacistických výrazů do češtiny). Pronikání několika málo frazémů ve svých dílčích výzkumech zachycuje např. *nasadit do práce*.

První rysy mluvené komunikace protektorátní češtiny zachytil V. Hejduk¹⁵² a O. Krejčí.¹⁵³ V. Hejduk věnuje pozornost češtině v koncentračních táborech. R. Bondyová¹⁵⁴ se zabývá humorem tohoto období. Mluvená čeština se ocitla v pozornosti P. Kettnera a I. M. Jedličky.¹⁵⁵ v knize *Tři kontra gestapo*, která mj. rekonstruuje činnost zpravodajské, sabotážní a diverzní skupiny. I. Němec se věnuje češtině odboje.¹⁵⁶ M. Šmejkalová věnuje část své knihy období protektorátní češtiny ve školách.¹⁵⁷ Podrobněji o neoficiálním jazyku za protektorátu viz Dittmann 2013.

¹⁴⁹ CUŘÍN 1974, s. 19–34.

¹⁵⁰ *ESC* 2002, s. 88.

¹⁵¹ ŠLOSAR a kol. 2009, s. 130. Srov. KLEMPERER 2003, s. 162, ŠLOSAR 2005, s. 78, DITTMANN 2013, s. 137 a s. BĚLIČ 1968.

¹⁵² Viz HEJDUK 1951, s. 50–60.

¹⁵³ Viz KREJČÍ, Oskar 1945, 104 s.

¹⁵⁴ Viz BONDYOVÁ 1997, s. 228–243.

¹⁵⁵ Viz KETTNER JEDLIČKA 2003, 215 s.

¹⁵⁶ Viz NĚMEC 2000, 257–275.

¹⁵⁷ Viz ŠMEJKALOVÁ 2010, 517 s.

4.3.1.3 Odras společenských změn ve slovnících

Již ve *Slovníku jazyka českého*, který vyšel v roce 1946 jsou zachycena první slova odrážející dobu nadvlády nacismu na českém území. Pronikají sem slova, která označují stoupence hitlerovského hnutí, a to *hitlerčik*, *hitlerovec* nebo *hakenkrajcler*, slovo *koncentračník* ‚vězeň v koncentračním táboře‘ a *Arijec* v německém nacistickém pojetí jako nezemita.¹⁵⁸

Odras společenských změn ve slovnících je patrnější v *SSJČ* nežli v *PSJČ*. Do *PSJČ* proniklo několik slov odrážejících dobu nacismu, např. *hitlerčik* označující nacistu, pod heslem *totální se* uvádí *totální nasazování Němců*.

SSJČ reflektuje několik desítek nacistických výrazů, zařazuje názvy koncentračních táborů, např. *Buchenwald*, *Osvětim*, *Ravensbrück* a s nimi spojené výrazy, které se užívaly v koncentračních táborech: *koncentračník*,¹⁵⁹ *štúba*,¹⁶⁰ *blokáč*,¹⁶¹ *a musulman*.¹⁶² Zachycuje různá označení stoupců nacistů jako *haknkrajcler*, *hakoš*, *hitlerčik*, *hitlerovec* a *nácek*. Také se objevují různá označení pro A. Hitlera, a to *fýrer*, *vůdce*, *hitlerčik*. Pronikají sem označení úředníků a označení členů různých organizací, např. *landrát*, *esaman* ad. Pod adjektivem *hnědý* jsou uvedeny *hnědé košile* jako označení pro členy *SA* a *hnědý teror* (nacistický). Pod adjektivem *nordický* je uvedena nordická rasa (v nacistické terminologii) jako jiným nadřazená. Podobně pod heslem *Arijec*. Slovníkové heslo *nadčlověk* uvádí jako slovo z nacistické terminologie, zatímco pod heslem *podčlověk* je pouze uveden příklad *nacističtí podlidé*. Sloveso *zprzniti* spadá také do nacistické terminologie, jedná-li se o *zprznění krve*. U adjektiva *totální* se v *SSJČ* uvádí jako příklad *totální pracovní nasazení* jako ukázka nacistické terminologie. V *SSJČ* je zaneseno označení *soukmenovec*, za nacistické okupace užívané jako označení Němců.¹⁶³

¹⁵⁸ TRÁVNÍČEK – VÁŠÁ 1946.

¹⁵⁹ ‚Vězeň v koncentračním táboře‘.

¹⁶⁰ ‚Světnice v koncentračním táboře‘.

¹⁶¹ ‚Dozorce v koncentračním táboře‘.

¹⁶² ‚Vychrtlý vězeň‘.

¹⁶³ *SSJČ*.

4.3.1.4 Novější pokusy o syntézu

Ve 21. století vznikly novější pokusy o syntézu protektorátního jazyka. V roce 2013 vyšla stať R. Dittmanna¹⁶⁴ *Český jazyk za protektorátu*, v níž se věnuje protektorátní češtině, dává do souvislosti situaci kultury a vědy, oficiální jazykovou politiku a věnuje se jazyku oficiálního protektorátního tisku a některým jeho rysům, protektorátnímu humoru a také neoficiální komunikaci.

V těchto týdnech vychází publikace V. Velčovského *Nesoužití*.¹⁶⁵ Autor v ní pojednává o česko-německé jazykové politice 18.–20. století. Poměrně rozsáhlá část této publikace je věnována protektorátnímu období. V ní popisuje situaci týkající se úředního jazyka a jazykovou krajinu za protektorátu, věnuje se přejmenování místních jmen. Sleduje nařízení o pravopisu a písmu a aplikaci zásady nedotknutelnosti. Dále se zabývá politikou vyučování ve školách. Jejím přínosem pro další zkoumání protektorátního období je soupis jazykových nařízení na jednom místě včetně jejich popisu a zasazení do kontextu tehdejší politické situace.

4.3.2 Obory související: žurnalistika, teorie masmediální komunikace

Interdisciplinární obory se těší v posledních desetiletích značné pozornosti. P. Večeřa, působící na *Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity* v Brně, se věnuje dějinám českých médií, zejména v období první republiky a Protektorátu Čechy a Morava. Zabývá se problematikou kolaborace a pasivní rezistence. Vznikají mnohé bakalářské a diplomové práce, které se věnují různým oblastem protektorátního tisku (např. P. Mašláň,¹⁶⁶ M. Košíčková).¹⁶⁷ Nejlépe je zpracována oblast týkající se antisemitismu, mj. v pracích Večeřových¹⁶⁸ a v diplomové práci A. Jedličkové.¹⁶⁹

4.3.3 Podmínky fungování oficiálního tisku v protektorátu

Protektorátní žurnalistika byla ovlivněna cenzurou, propagandou a jazykovou politikou. Tisk představoval možnost, jak ovlivňovat názory obyvatelstva. Během válečných let

¹⁶⁴ Viz DITTMANN 2013, s. 126–147.

¹⁶⁵ Viz VELČOVSKÝ 2014, v tisku.

¹⁶⁶ Viz MAŠLÁŇ 2008. 40 s.

¹⁶⁷ Viz KOŠÍČKOVÁ 2010. 66 s.

¹⁶⁸ Většina Večeřových textů je dostupná online na <<http://www.koncelik.eu/pavel-vecera-texty>>.

¹⁶⁹ JEDLIČKOVÁ 2008. 126 s.

se zpříšňovala cenzurní opatření a mnoho listů zaniklo. Před koncem protektorátu vycházelo už jen pět set titulů periodického tisku.¹⁷⁰

4.3.3.1 Propaganda v českých zemích

Goebbelsova propaganda se snažila proniknout jak v jiných zemích, tak i u nás. Na svou stranu chtěla především získat široké masy českých novinářů, aby jejich prostřednictvím mohla působit v českých masmédiích.¹⁷¹

Propaganda pronikala jak do mluvených, tak do tištěných komunikátů. Nás však v souvislosti s tématem naší práce zajímá oficiální tisk. Ten se zjevně snažil usměrnit myšlení čtenáře. Nenechává čtenáře rozhodnout se, co má považovat za správné a co nikoliv. V novinových článcích je mu nadiktováno, jak má na situaci pohlížet.¹⁷² Informace, které tehdejší tisk přinášel, byly velice jednostranné.¹⁷³

Největší a nejkontroverznější akcí v protektorátu, kdy tisk vedl W. W. von Wolmar, bylo pořádání masových shromáždění na protest proti atentátu na R. Heydricha.¹⁷⁴ Tisk měl samozřejmě za úkol vytvářet veřejné mínění v zájmu Třetí říše, např. už při dosazení R. Heydricha do funkce vydalo říšské *Ministerstvo propagandy* pokyn pro český tisk a rozhlas, aby situaci v protektorátu „nedramatizoval“. Šlo především o to, aby se Heydrichovo dosazení nepovažovalo jako zoufalá snaha o udržení pořádku v protektorátu.¹⁷⁵

V letech války došlo na území protektorátu k vystupňování propagandy projevující se vyšší frekvencí tzv. klíčových slov a současně i „brutalizací“. Například během února 1942 dal E. Moravec pokyny o dalším směřování propagandy, do budoucnosti měla více a intenzivněji vystupovat proti T. G. Masarykovi a také měla přinášet více antibolševického materiálu.¹⁷⁶ Zvýšila se frekvence zkratk, hesel a příkazů: „*Ve fázi totální války až do konce existence Říše dominovala NP¹⁷⁷ trojčlenná podoba zdémonizovaného nepřítele: Židé – bolševici – plutokrati.*“¹⁷⁸ Nacistická

¹⁷⁰ BERÁNKOVÁ 1981, s. 238–239.

¹⁷¹ BUBEN 1946, s. 73.

¹⁷² FAUTH 2004, s. 84–85.

¹⁷³ Zprávy, které přinášel ilegální tisk, byly voleny stejně jednostranně jako cenzurovaný legální tisk (BRANDES 2003, s. 83).

¹⁷⁴ MILOTOVÁ 2000, s. 96–97.

¹⁷⁵ KÁRNÝ, MILOTOVÁ 1991, s. 27.

¹⁷⁶ KOŠÍČKOVÁ 2010, s. 21.

¹⁷⁷ *Národní politika*.

¹⁷⁸ GEBHART 2000, s. 10–11.

propaganda se prakticky dotýkala všech „*oblastí lidské činnosti, v zaměstnání, ve škole, v armádě, v místě bydliště i během rekreace a sportu*“.¹⁷⁹

Konci války se nacistická propaganda snažila využít slovenského národního a také varšavského povstání. V reakci na tyto události se v českých zemích rozpoutala dosud největší protisovětská a protikomunistická kampaň.¹⁸⁰ Oproti propagandě na našem území existovala samozřejmě kontrapropaganda, obě oblasti se snažily získat obyvatele protektorátu na svou stranu.¹⁸¹

4.3.3.2 Cenzura

Cenzura byla uplatňována na území celé Třetí říše po celou dobu jejího trvání, tedy včetně protektorátu. W. W. von Wolmar byl na počátku čtyřicátých let šéfem tiskového oddělení *Úřadu říšského protektora*. Všechny instituce a sdělovací prostředky spadaly pod jeho kontrolu. Ve vycházejících nařízeních bylo zcela konkrétně uvedeno, o čem se smí psát a o čem nikoliv. V roce 1942 nově vzniklo *Ministerstvo osvěty* v čele s E. Moravcem, pod které byly přesunuty tiskové záležitosti.¹⁸²

Povolených zdrojů, ze kterých bylo možné čerpat informace, bylo velice málo. Informace se musely přebírat v závazném znění a téměř se nesměly modifikovat. Konečným zdrojem formulací bylo Goebbelsovo ministerstvo.¹⁸³

Český tisk tedy podléhal okupační moci. Bylo zřízeno několik úřadů – okupační a protektorátní, přičemž okupační byly protektorátním úřadům nadřazené, což znamenalo jejich konečné slovo před vydáním tiskoviny. Byla založena *Prozatímní německá služebna pro tisk*. 1. září 1939 přišly instrukce o vojenské cenzuře *Anweisung für die Durchführung der militaristischen Zensur* „Pokyny pro provádění vojenské cenzury“. V těchto opatřeních byl uveden zákaz „*podávat zprávy o umístění německé armády, zakázány byly zprávy o sebevraždách, které souvisely se změnou režimu, zákaz se týkal i jakýchkoli zmínek o činnosti gestapa, taky byla vyhlášena přísná cenzura fotografií*“.¹⁸⁴ Později, 17. září 1939, vznikl *Souborný pokyn pro tiskovou přehlídku*. Ten byl určen k ruce šéfredaktorům¹⁸⁵ a velmi pečlivě stanovoval povinnosti šéfredaktorů

¹⁷⁹ GEBHART 2000, s. 10–11.

¹⁸⁰ PASÁK 1985, s. 83.

¹⁸¹ KUKLÍK 2000, s. 112.

¹⁸² BERÁNKOVÁ 1981, s. 236–238.

¹⁸³ KLEMPERER 2003, s. 31.

¹⁸⁴ KONČELÍK, KÖPPLOVÁ, KRYŠPÍNOVÁ 2003, s. 469.

¹⁸⁵ KONČELÍK, VEČERA 2010, s. 89–91.

s ohledem na cenzuru: „Šéfredaktoři byli povinni dbát toho, aby obsah a úprava listu odpovídala ‚smyslu i duchu hlavního úkolu‘ tak, aby ‚v listě jim svěřeném nevyšlo nic závadného, aby zprávy, stati a obrázky byly umístěny, jak toho jejich význam požaduje‘ [...] Nebylo povoleno citování nebo vlastní zpracování statistických nebo hospodářských údajů a zpráv, k jejich zveřejnění bylo třeba předběžného schválení [...]”¹⁸⁶

Závažnou část dokumentu tvořila jeho šestá část pojednávající o vztahu nacistického Německa a protektorátu. Instrukce uváděla že „musí být potlačeno vše, co by uvádělo v nevážnost říši a její orgány, anebo budilo dojem stanoviska nepřátelského nebo nevráživého ať již v jakékoliv formě [...] Nepřípustné jsou zprávy a stati o zásazích říšského protektora a jeho orgánů ve věcech protektorátních i náznaky takových zásahů [...] Není přípustno srovnávat poměry v říši a v protektorátu po stránce zásobovací“.¹⁸⁷

Se vznikem protektorátu podepsali E. Hácha a F. Chvalkovský dokument, ve kterém byly kapitulací požadavky německé vlády. V jednom z bodů bylo uvedeno, že v protektorátu ve „veřejných projevech, v tisku, divadle, rozhlase bude zachována plná zdrženlivost“.¹⁸⁸

Cenzura v té době byla trojí: předběžná, průběžná a následná. Odpovědnost za obsah listů padala na šéfredaktory. Přimo v redakci pracovali členové *Ústředí tiskové dozorčí služby (ÚTDS)*, jejich úkolem bylo dohlížet na texty a vykonávat cenzuru přímo na místě.¹⁸⁹ Pokyny, které vyšly v průběhu září 1939 požadovaly, aby se na stránkách nevyskytovala bílá místa po zásahu cenzury. Cenzoři museli nejprve schválit celý obsah listu, teprve potom mohlo být periodikum vytištěno. Kdyby došlo k porušení jakékoliv podmínky pro vydání listu, mohlo dojít k zastavení vydávání, trestním postihům nebo konfiskací.¹⁹⁰

Do září roku 1939 podléhal nicméně tisk pouze následné cenzuře. Tu provádělo státní zastupitelství a tiskový odbor předsednictva vlády. Pokud se přišlo na nějaký závadný článek, stáhly se výtisky z oběhu a mohly být nahrazeny novým vydáním.

¹⁸⁶ PASÁK 1998, s. 178–179.

¹⁸⁷ PASÁK 1998, s. 178–179.

¹⁸⁸ PASÁK 1998, s. 26.

¹⁸⁹ KONČELÍK, VEČERA 2010, s. 89–91.

¹⁹⁰ BERÁNKOVÁ 1981, s. 237–238.

Na místech, kde byly závadné články, zůstávala ona bílá místa (s poznámkou, že byla zkonfiskována).¹⁹¹ V září 1939 byla zavedena předběžná cenzura, kterou prováděla *Ústřední cenzurní komise*. Po vzniku protektorátu a před vypuknutím války¹⁹² byl německý vliv patrný pouze v otázce cenzury. Po určité době se Německo pokoušelo získat ke spolupráci české novináře.¹⁹³

Vzhledem k množství pokynů o cenzurních opatřeních a k nedostatkům technickým a také personálním nemohlo dojít k jejich úspěšnému aplikování ihned, proto byly zavedeny až na jaře 1941.¹⁹⁴

Cenzura zajisté ovlivnila legální protektorátní žurnalistiku po stránce obsahové, lze ale předpokládat, že se její vliv promítl i do stránky jazykové.

4.3.3.3 Jazyková politika

Německá říše dávala najevo svou nadřazenost také v jazykové politice. Byly přítomny snahy alespoň o částečné potlačení českého jazyka, který měl být nahrazen právě jazykem německým. Začalo to požadavky na úřady, vedle češtiny se měla začít používat také němčina. Formálně sice měla být zachována jazyková politika první republiky, pokud to „*neodporovalo smyslu převzetí ochrany Německou říší*“.¹⁹⁵

Dodržování těchto jazykových zákonů však bylo kvůli tehdejšímu politickým okolnostem téměř nemožné.¹⁹⁶ Již 24. června 1939 vyvíjel K. von Neurath na E. Háchu nátlak, aby došlo k jazykovým úpravám, vyskytl se požadavek na „*důsledné úřadování v německé řeči*“¹⁹⁷ s odůvodněním, aby „*byla ražena dráha pro živější obchodní, hospodářské a dopravní vztahy mezi územím protektorátu a ostatním územím Velkoněmecké říše*“.¹⁹⁸ E. Hácha a *Národní souručenství* byli však proti. Nakonec 19. srpna 1939 byl vydán zvláštní oběžník zavádějící vedle češtiny také němčinu jako úřední jazyk na území protektorátu,¹⁹⁹ a to na nátlak K. H. Franka. Oběžník podepsal odborový přednosta dr. Klučina namísto předsedy vlády.²⁰⁰

¹⁹¹ DOLEŽAL 1996, s. 110–111.

¹⁹² Srov. PASÁK 1998, s. 68.

¹⁹³ PASÁK 1998, s. 68.

¹⁹⁴ DOLEŽAL 1996, s. 112.

¹⁹⁵ SOBOTA 1946a, s. 89.

¹⁹⁶ VELČOVSKÝ 2014, s. 190.

¹⁹⁷ PASÁK 1998, s. 91.

¹⁹⁸ PASÁK 1998, s. 91.

¹⁹⁹ VELČOVSKÝ 2014, s. 190.

²⁰⁰ PASÁK 1998, s. 91.

4.3.3.3.1 Zásada nepřeložitelnosti

Nacisté považovali některé osoby a instituce za natolik jedinečné ‚*einmalige Bezeichnungen*‘, že překlad těchto slov do češtiny by znamenal jejich údajné znehodnocení. Výrazy, které nesměly být překladem znehodnocovány, sami přímo určovali.²⁰¹

4.3.3.3.1.1 Führer

Zajímavá situace nastala okolo slova *Führer* ‚vůdce‘. V červnu 1939 se ocitl *Führer* mezi ostatními slovy, která nesměla být kvůli možnému znehodnocení překládána, na prvním místě. Nařízení, která se toho týkala, nebyla nikdy důsledně dodržována, a tak se tedy slovo *Führer* překládalo do češtiny²⁰² jako *Vůdce*. Ovšem slovem *Vůdce* se směl označovat pouze ‚*vůdce velkoněmecké říše Hitler*‘. K. H. Frank doporučil užívat právě tohoto českého ekvivalentu, nemělo by se překládat nesprávně jako *řídící* nebo *vedoucí*.²⁰³

Naproti tomu se doporučoval překlad *vedoucí* v ostatních případech, neoznačujících postavu A. Hitlera, a to i ve všech složeninách.²⁰⁴ V českém jazyce je jazykovědci jako demonstrativní příklad uváděno slovo *strojvůdce*, v němž byla právě část *vůdce* nahrazena *vedoucí*.²⁰⁵ Používání slova *strojvůdce* ale nakonec bylo povoleno, protože patřilo mezi slova všeobecně vžitá,²⁰⁶ jak odůvodňuje nařízení ministerstva vnitra z 22. července 1941.²⁰⁷

4.3.3.3.1.2 Další slova

27. června 1939 bylo vydáno nařízení,²⁰⁸ ve kterém se uváděla slova, která se nesměla překládat. Mezi tato slova (kromě *Führera*) patřila slova *Reichskanzler* a *Protektorat Böhmen und Mähren*.²⁰⁹ O dva dny později byl v dopise z Úřadu říšského protektora uveřejněn požadavek na další slova, která by měla být zařazena mezi tzv. nepřeložitelná. Přibyla slova *Reich*, *Deutsches Reich*, *Grossdeutsches Reich*, *die Reichsregierung*,

²⁰¹ GÖRNER 1965, s. 176.

²⁰² SOBOTA 1946b, s. 111–112. srov. VELČOVSKÝ 2014, s. 198.

²⁰³ VELČOVSKÝ 2014, s. 199.

²⁰⁴ GÖRNER 1965, s. 176.

²⁰⁵ GÖRNER 1965, s. 176; ŠLOSAR 2005, s. 78; DITTMANN 2013, s. 139.

²⁰⁶ VELČOVSKÝ 2014, s. 200.

²⁰⁷ DITTMANN 2013, s. 139. srov. VELČOVSKÝ 2014, s. 200.

²⁰⁸ SOBOTA 1946b, s. 111–112. srov. VELČOVSKÝ 2014, s. 198–199.

²⁰⁹ AMORT 1974, s. 40.

*Reichsprotektor, der Reichsprotektor Böhmen und Mähren, der Oberlandrat.*²¹⁰

Byl vypracován návrh Úřadu říšského protektora pro protektorátní tisk, aby tato nepřeložitelná slova byla napsána frakturou a v případě skloňování měla být dopsána česká koncovka antikvou. V konečném důsledku se toto nařízení nedodržovalo a říšským protektorem bylo porušování mlčky tolerováno.²¹¹

K. H. Frank obdržel 22. června 1939 dopis od von Burgsdorffa,²¹² ve kterém požaduje, aby nedocházelo ke skloňování těch jmen, která jsou „*pro německý národ zvláště cenná*“, protože by se to mohlo dotknout německé cti. To ale bylo 22. července 1939 vládou zamítnuto.²¹³

4.3.3.3.1.3 Nesklonnost vlastních jmen

Zásada nepřeložitelnosti slov se dotkla také exonym. Ta směla být uváděna v tisku pouze německy a nesměla se skloňovat. Nanejvýš mohl být překlad uveden v závorce, např. „*pracoval v München (Mnichově)*“²¹⁴ nebo „*přijel jsem do Wien (Vídň)*“.²¹⁵ To se týkalo pouze exonym na území Třetí říše. Na tiskové poradě 2. července 1942 bylo rozhodnuto o skloňování místních jmen, protože je to pro český jazyk mnohem přirozenější, musel být ale zachován jejich německý název, např. *v Berlinu*, nikoliv *v Berlínu*.²¹⁶

Nejasnosti ohledně skloňování slova *Berlín* se vyskytly už na tiskové poradě 23. května 1941, kde byla zaznamenána připomínka šéfredaktora K. Wenera, ovšem o jejich nesklonnosti se ještě neuvažovalo: „*Upozornil dále na nejasnosti při psaní názvu říšského hlavního města. Je přesvědčen, že Němcům je úplně jedno, jak skloňujeme v češtině slovo ‚Berlin‘, píšeme-li ‚v Berlinu‘ nebo ‚v Berlině‘. Napiše-li se v ‚Berlině‘, censura svědomitě škrtně ě a nahradí je písmenem u. Jde tu o čistě českou vnitřní gramatickou otázku, která by měla být jasně vyřešena.*“²¹⁷

Na tiskových poradách se k tomuto sporu později už šéfredaktoři nevrací. Více o této problematice viz kapitola 5.8.2.

²¹⁰ SOBOTA 1946b, s. 111.

²¹¹ SOBOTA 1946b, s. 111. srov. AMORT 1974, s. 40.

²¹² Curt Ludwig Ehrenreich von Burgsdorff, státní podtajemník v Úřadu říšského protektora.

²¹³ VELČOVSKÝ 2013, s. 198.

²¹⁴ DITTMANN 2013, s. 135.

²¹⁵ SOBOTA 1946a, s. 112.

²¹⁶ GEBHART, KÖPPLOVÁ, KRYŠPÍNOVÁ 2010, s. 17.

²¹⁷ KONČELÍK, KÖPPLOVÁ, KRYŠPÍNOVÁ 2003, s. 377.

4.3.3.3.2 Dvojazyčnost

Dne 21. března 1939 bylo vydáno nařízení, ve kterém se zavádí na území protektorátu němčina vedle češtiny jako jazyk pro styk s úřady.²¹⁸

1. května 1939 bylo vydáno nařízení, které požadovalo absolutní přednost němčiny a německé nápisy tedy musely být uváděny před českými, popřípadě vlevo od nich.²¹⁹ Během května byli do krajských vedení umisťováni úředníci, kteří měli přehled o lokálních poměrech a jejich úkolem bylo *upevnění němectví*.²²⁰ Na konci května se usnesla rada říšského protektora, že je nutno okamžitě „*všemi prostředky vyjádřit podřízenost českých zemí německé říši, nadřazenost obyvatel německé národnosti nad občany české národnosti a přednost německého jazyka*“.²²¹

Návrh nového nařízení z 10. července 1939 požadoval, aby byly dvojazyčně zhotovovány „*legislativní předpisy, oznámení obyvatelstvu, tiskopisy všeobecné potřeby (formuláře, jízdní rády, technické vývěsky atp.), sdělení v rozhlase a ve filmu, označení úřadů a institucí, názvy ulic a obcí, dopravní značky, razítka, kolky, státovky a bankovky, pečeti a směnky*“.²²² Vznikla povinnost označovat dvojazyčně také „*měrné a váhové jednotky*“, dokonce v pražských tramvajích muselo být hlášení stanic v obou jazycích.²²³ Dále postihla dvojazyčnost „*nápisy a ústní vyvolávání sloužící provozu pouliční, železniční, silniční, autobusové, automobilové, lodní a poštovní dopravy*“.²²⁴

Přednost německého jazyka před českým byla zavedena nařízením vlády ze 14. září 1939²²⁵ dokonce i při telefonním styku, kdy se zavedla jejich povinnost ohlašovat se nejprve německy, pak česky.²²⁶

V září 1939 bylo opakovaně vydáno nařízení z 25. července na žádost K. von Neuratha, které požadovalo dvojazyčné nápisy s němčinou na prvním místě. 15. září 1939 bylo vyžadováno, aby došlo k úpravám u nápisů a úředních oznámení.²²⁷

České úřady se musely podvolit nacistické okupační moci a dominantním

²¹⁸ SOBOTA 1946a, s. 92–93.

²¹⁹ VELČOVSKÝ 2014, s. 186.

²²⁰ AMORT 1974, s. 40.

²²¹ AMORT 1974, s. 40. srov. VELČOVSKÝ 2014, s. 192.

²²² VELČOVSKÝ 2014, s. 188.

²²³ BRANDES 2000, s. 195.

²²⁴ SOBOTA 1946a, s. 95.

²²⁵ Č. j. 21028/39 mr.

²²⁶ VELČOVSKÝ 2014, s. 190.

²²⁷ VELČOVSKÝ 2014, s. 193.

jazykem se stala němčina: „*Poněmčení autonomních orgánů dosáhlo dokonce takových rozměrů, že říšský protektor Neurath v srpnu 1941 nařídil výhradní používání přívlastku ‚protektorátní‘ (resp. s přidáním slova ‚autonomní‘ a nikoli ‚český‘) pro samosprávné instituce. Jejich označení jako českých totiž ‚ztratilo svůj smysl a oprávnění‘.*“²²⁸

Jazyková nařízení se dotkla také antroponym. Říšský protektor požadoval překlad křestních jmen advokátů do němčiny.²²⁹ Občané Protektorátu dostali v únoru 1941 možnost přihlásit se k německému občanství, pak si museli nechat své křestní jméno a příjmení poněmčit. Existoval seznam, ve kterém byla sepsána doporučená německá jména a pravidla pro přepis jmen.²³⁰ Do zápisů v matrikách toto nařízení také částečně zasahovalo, povinně se překládala slovanská jména na ta, jejichž původ byl německý či latinský. „*Např. Pravoslav – Justus, Přemysl – Euthymius [...]*“²³¹ „*Antonín – Anton, Blažena – Beatrix, Bohumil – Gottlieb [...]*“²³² a další. Zakázáno bylo přechylování ženských jmen v německé verzi.²³³

4.3.3.3.2.1 Povinná dvojjazyčnost u místních jmen

Výše uvedená jazyková nařízení platila také pro místní jména. Pokud to bylo možné, bylo použito starých německých názvů, některá města ale v historii nikdy německá označení neměla, „*např. Příbram zněla německy ‚Pribram‘, Dobříš ‚Dobrisch‘ apod. V takových případech si nacisté vymysleli nová označení, např. pro Příbram ‚Pibrans‘, pro Dobříš ‚Doberschisch‘ atd.*“²³⁴ To se týkalo i dalších českých měst, pro která byly vymyšleny názvy bez historické tradice, protože vytváření německých ekvivalentů probíhalo poměrně rychle. Mezi ně patřily např. „*Masshaupt – Krčehlavy, Reuth – Krč, Kehlen – Hrdlořezy, Pochmüle – Žampach*“.²³⁵

Zvláštní byla situace u toponyma *Otrokovice*. Ty se z vlasteneckých důvodů na konci roku 1939 přejmenovaly na *Bařov*, v lednu 1940 ale *Ortsbuch* uvádí dřívější název *Otrokowitz/Otrokovice*. Žádost Otrokovic o přejmenování na *Batiau/Bařov* byla úřadem říšského protektora zamítnuta.²³⁶

²²⁸ MARŠÁLEK 2012, s. 86.

²²⁹ SOBOTA 1946, s. 110.

²³⁰ VELČOVSKÝ 2014, s. 197.

²³¹ DITTMANN 2014, s. 136.

²³² VELČOVSKÝ 2014, s. 198.

²³³ VELČOVSKÝ 2014, s. 198.

²³⁴ AMORT 1974, s. 40.

²³⁵ VELČOVSKÝ 2014, s. 196.

²³⁶ VELČOVSKÝ 2014, s. 196.

V polovině roku 1940²³⁷ bylo přistoupeno k povinné germanizaci toponym. Došlo k přejmenování na „*Schwerinovu (Vinohradská), Kirchmayerovu (Fügnerova, nyní V Holešovičkách), Norimberskou (Pařížská), Říšské náměstí (náměstí Míru), Vltavské nábřeží (Masarykovo nábřeží), Mozartův most (Palackého), Diezenhoferův most (Jiráskův), Hlavní nádraží (Wilsonovo), Hyberské nádraží (Masarykovo) atd.*“²³⁸

Několikerým přejmenováním urbanonym byla zasažena samozřejmě další města, např. v Brně vznikla *třída Hermanna Göringa* namísto *Masarykovy třídy*, *náměstí Adolfa Hitlera* namísto *náměstí Svobody*, ulice *Mnichovská* namísto *Londýnská*. Došlo k odstranění ulic *Veleslavínova, Poděbradova, třída Legionářů*, na druhou stranu se nově objevily ulice *Lutherova, Melantrichova, Kalvínova*.²³⁹

4.3.3.3 Velká písmena

Velká písmena se mohou používat k signalizaci důležitosti a může docházet k procesu proprializace, k čemuž došlo např. u již zmiňovaného lexému *vůdce* ‚jakákoliv osoba na vedoucí pozici‘. Z něj pak vznikl *Vůdce*, označení pouze osoby A. Hitlera. Nikdo jiný po r. 1939 nesměl být jako *vůdce* označován.

Velká písmena pomáhala i v pojmenování a jednoznačného označení nepřítele, např. psaní slova *Žid*. Zatímco v němčině pravopis tohoto slova problémy nepůsobil, v protektorátu se o jeho psaní vedly na tiskových poradách spory. Například na poradě 8. července 1941 upozornil E. Schubert: „*V židovské otázce je zase vidět, že se nic nedělá. Některé listy však stále ještě píší žid místo ‚Žid‘.*“²⁴⁰ Zápis z této porady dokumentuje živelnou diskusi: „*Šéfredaktor Werner poukázal na spory o psaní slova ‚Žid‘. Jedni doporučují psát je s velkým Ž, poněvadž jde o národ, druzí doporučují malé ž, neboť jde o rasu. Tiskový odbor by měl vyzvat naši akademii, aby rozhodla s jakým počátečním písmenem se má správně psát ‚Žid‘ [...] Pan Götz doporučil, aby slovo ‚Žid‘ se psalo s velkým Ž, poněvadž Židé jako celek jsou považováni za národ. Rasově jsou semiti a toto slovo by se i v češtině psalo s malým s. C. Melč k dotazu šéfredaktora Wenera poukázal na to, že věc byla rozřešena již asi před rokem v tom smyslu, že v českém tisku se bude užívat slova ‚Žid‘ s velkým ‚ž‘.*“²⁴¹

²³⁷ 1. července 1940 vešla v platnost většina vyhlášek nařizující germanizaci toponym (VELČOVSKÝ 2014, s. 197).

²³⁸ VELČOVSKÝ 2014, s. 197.

²³⁹ DITTMANN 2013, s. 132–133.

²⁴⁰ KONČELÍK, KÖPPLOVÁ, KRYŠPÍNOVÁ 2003, s. 374.

²⁴¹ KONČELÍK, KÖPPLOVÁ, KRYŠPÍNOVÁ 2003, s. 377.

Už na předchozích tiskových konferencích se na tuto otázku narazilo a v zápise je uvedena jednoznačná formulace: „Znovu vám kladu na srdce, jak psát slovo ŽID. Piště politicky ‚Žid‘ a nikoliv ‚žid‘.“²⁴² Návrat k této otázce později však ukazuje, že doporučení nebylo zprvu jednotně respektováno. Na tento spor se v zápisech z tiskových porad po červenci 1941 už nenaráží.

4.3.3.3.4 Antisemitismus v českých periodikách

Zpočátku okupace se na stránkách českých deníků o antisemitismu mlčelo,²⁴³ i později byl tisk zprvu celkem usměrněný. Pokud vyšel nějaký článek, objevoval se ve více novinách.²⁴⁴ Na oficiálním tisku šlo snadno poznat, v jaké fázi je tzv. *židovská otázka*, zda se teprve vymezovala definice Žida, nebo už docházelo k jejich odsunutí na východ, každopádně se o konečné fázi (hromadné vyvražďování v koncentračních táborech) mlčelo. Bylo zakázáno používání slov a sousloví jako *koncentrační tábor*, *zatýkání* nebo *Terezín*.²⁴⁵

Již 22. června 1939 se měly v českém tisku uveřejňovat úvodníky o první etapě úplného řešení židovské otázky,²⁴⁶ ale až ve 40. letech přišel nástup antisemitské rétoriky.²⁴⁷ Ta proniká postupně do všech oficiálně povolených tisků²⁴⁸ a už se neobjevuje pouze u antisemitsky orientovaných periodik jako byly *Vlajka*, *Arijský boj* nebo *Štít národa*.²⁴⁹ Časopis *Přítomnost* byl obnoven v roce 1942, kdy se stal šéfredaktorem E. Vajtauer. S jeho příchodem se začaly uveřejňovat antisemitské články.²⁵⁰

V únoru roku 1941 na tiskové poradě vystoupil W. W. von Wolmar s požadavkem, aby se proti Židům vystupovalo v českém tisku mnohem ostřeji než dosud. W. W. von Wolmar byl inspirován Stříbrného *Tempem*, kde byla zřízena *denunciační rubrika*²⁵¹ s názvem *Židovský pranýř*²⁵² a požadoval zavedení podobných

²⁴² KONČELÍK, KÖPPLOVÁ, KRYŠPÍNOVÁ 2003, s. 227.

²⁴³ VEČEŘA 2002, s. 104–105.

²⁴⁴ BUBEN 1946, s. 114.

²⁴⁵ MILOTOVÁ 1996, s. 129.

²⁴⁶ MILOTOVÁ 1996, s. 140–141.

²⁴⁷ VEČEŘA 2002, s. 104–105.

²⁴⁸ Na druhou stranu ale např. měsíčník *Roj* „uplatňoval po celou dobu [protektorátu] strategii tzv. *potlačení*“ a neobjevuje se žádná zmínka o Židech (JEDLIČKOVÁ 2008, s. 84).

²⁴⁹ MILOTOVÁ 1996, s. 132.

²⁵⁰ JEDLIČKOVÁ 2008, s. 54.

²⁵¹ MILOTOVÁ 1996, s. 131–145.

²⁵² MILOTOVÁ 1996, s. 131–145.

rubrik do všech českých tisků. Od 8. srpna 1941 vznikla „nejintenzivnější protizidovská kampaň“.²⁵³ Tyto rubriky měly „vydat veřejnosti jisté Židy nebo árijce, kteří se stýkají se Židy anebo jim poskytují pomocné služby“.²⁵⁴ Vlajka označila svou rubriku jako *Židovský sloupek*.²⁵⁵ Někteří čeští antisemité²⁵⁶ sami sebe označovali jako *Židobijce*.²⁵⁷

Národní práce zobrazovala Židy jako *vykořisťovatele lidstva*, především dělnictva. Venkov je zase vyobrazoval jako *vydřidušské lichváře*.²⁵⁸ *Přítomnost* na počátku okupace, když ji ještě vedl F. Peroutka zobrazovala Židy v rozporu s nacistickou ideologií, tzn. jako „synonymum pro boháče [...] jako jednoho z nás [...] jako oběti nacistické ideologie“²⁵⁹ a přesvědčovala, že „asimilace Židů je v zájmu většiny společnosti.“²⁶⁰ S nástupem E. Vajtauera do funkce šéfredaktora *Přítomnosti* (1942) došlo k obratu a Židé začali být zobrazováni jako „*mstiví boháči, tvůrci velkého spiknutí, tvůrci liberalismu, kapitalismu, komunismu; strůjci druhé světové války, skupina zabírající životní prostor spořádaného Němce, opilci, zločinci, podvodníci, zrádci*“.²⁶¹

Podobně tomu bylo v *Arijském boji*, v němž byli navíc zobrazováni jako „*skupina zabírající životní prostor spořádaného Němce a protektorátního občana, devianti, vrahové, ničitelé české a germánské kultury, původci vztahových chorob, flákači, svádějící nevinná árijská děvčata a Židovky jako prostitutky*“.²⁶²

Ke konci válečného období se antisemitská rétorika přestala vyvíjet a postupně se vytrácela a Židé byli spojováni se sovětským komunismem.²⁶³ Již v kapitole o propagandě bylo zmíněno, že se stáhla na pouhou „*trojici zdémonizovaného nepřítel: Židé – bolševici – plutokrati*“.²⁶⁴ V souvislosti se Židy se vyskytovala další klišé, např. „*propastná nenávisť Žida*“.²⁶⁵

²⁵³ MILOTOVÁ 1996, s. 131–145.

²⁵⁴ MILOTOVÁ 1996, s. 131–145.

²⁵⁵ MILOTOVÁ 1996, s. 131–145.

²⁵⁶ Pravděpodobně z řad redaktorů Vlajky.

²⁵⁷ NAKONEČNÝ 2001, s. 242.

²⁵⁸ VEČEŘA 2002, s. 109.

²⁵⁹ JEDLIČKOVÁ 2008, s. 68–76.

²⁶⁰ JEDLIČKOVÁ 2008, s. 68–76.

²⁶¹ JEDLIČKOVÁ 2008, s. 69–76.

²⁶² JEDLIČKOVÁ 2008, s. 60–66.

²⁶³ VEČEŘA 2002, s. 118–119.

²⁶⁴ GEBHART 2000, s. 10–11.

²⁶⁵ KLEMPERER 2003, s. 184.

4.3.4 Shrnutí současného stavu poznání

Základní jazykové příručky věnují protektorátnímu jazyku malou pozornost. Zachycují změnu pravopisných pravidel nebo jen několik frazémů, které do češtiny pronikly. Společenské změny se promítly do slovníků, nepatrně už do *Slovníku jazyka českého*²⁶⁶ a do *PSJČ*. Vzhledem k časovému odstupu je více slov v souvislosti s nacistickou terminologií zaznamenáno v *SSJČ*.

V dosavadním výzkumu se podařilo zmapovat jazykovou politiku protektorátu (V. Velčovský), částečně je zmapován jazyk oficiálního protektorátního tisku (R. Dittmann) a rozříšněji také jazyk neoficiální komunikace.

Uspokojivější je bádání v souvisejících oborech, tzn. v oboru teorie masmediální komunikace a žurnalistiky. V těchto oborech je věnována pozornost protektorátním tiskům zejména P. Večeřou a vznikají mnohé diplomové práce např. J. Jedličková, M. Košíčková, P. Mašláň. Nejvíce pozornosti je věnováno jazykovému obrazu Židů v protektorátních periodikách.

V českém tisku fungovala rozsáhlá trojí cenzura, která tisku dovolovala psát texty pouze v duchu nacistické ideologie. Byla vydávána jazyková nařízení nedovolující překládat²⁶⁷ některé německé názvy do češtiny a skloňování německých exonym (viz 4.3.3.3). Do oficiálních tisků pronikly prostředky propagandy projevující se používáním tzv. lživých eufemismů, sémantickou devalvací, přeznačení událostí náboženským jazykem a negativním jazykovým obrazem Židů. Předpokládáme, že toto všechno se promítne do protektorátního tisku včetně sporu ohledně psaní velkých písmen.

Na poli protektorátního bádání stále chybí korpus z tohoto období, který by umožňoval objektivnější poznání kolokací, přítomnost a frekvenci klíčových slov. Není popsáno zacházení s propriální sférou a pravopis.

²⁶⁶ TRÁVNÍČEK–VÁŠA 1946.

²⁶⁷ Srov. VELČOVSKÝ 2014, s. 198.

5 Jazyk v protektorátu ve vybraných oficiálních periodikách

Ke zkoumání jazyka v protektorátu byl sestaven korpus, který je v práci dále označován jako protektorátní korpus nebo jen korpus. V následujících kapitolách je korpus podrobněji popsán, je představen výběr sledovaných jevů, je provedena jazyková analýza a jsou představeny výsledky našeho výzkumu.

5.1 Korpus a metodika

Korpus byl sestaven ze dvou periodik, a to *Arijského boje* a *Národní politiky*. Tato periodika byla vybrána tak, aby reflektovala co nejširší období Protektorátu Čechy a Morava. Také byla zvolena kvůli relativně snadné dostupnosti. Do korpusu byly zařazeny ročníky, které znázorňuje tabulka č. 2. Z každého ročníku byly vybrány výtisky, které spadají mezi tehdy vycházející jazyková nařízení, z nichž pak byly vybrány minimálně čtyři strany, zejména s ohledem na jejich čitelnost. Mezi analyzovaná periodika byl zařazen také jeden ročník *Národní politiky* z roku 1938 z důvodu porovnatelnosti jazyka „protektorátního“ s „předprotektorátním“. Je zařazeno šest ročníků *Arijského boje* a sedm ročníků *Národní politiky*.

Název	Datum	Strany
Arijský boj	21.12.1940	1, 2, 3, 5
Arijský boj	25.10.1941	1, 2, 3, 8
Arijský boj	20.6.1942	2, 3, 5, 8
Arijský boj	15.8.1942	1, 2, 3, 7
Arijský boj	18.9.1943	1, 2, 3, 5
Arijský boj	22.7.1944	1, 2, 3, 5
Arijský boj	10.3.1945	1, 2, 3, 5
Národní politika	4.3.1938	1, 2, 3, 5
Národní politika	18.10.1939	1, 3, 4, 5
Národní politika	21.12.1940	1, 3, 4, 5
Národní politika	15.10.1941	1, 3, 4, 5
Národní politika	8.6.1942	1, 2, 3, 4
Národní politika	25.9.1943	2, 3, 4, 6
Národní politika	24.10.1944	1, 2, 3, 4
Národní politika	25.3.1945	1, 2, 3, 4

Tab. č. 2. Periodika zařazená do korpusu.
Zdroj: vlastní.

Vytvoření korpusu vyžadovalo oskenování papírových kopií do digitální podoby ve formátu *jpg*. Poté byly oskenované texty postupně nahrávány do programu,²⁶⁸ který částečně dokázal rozpoznat původní text.²⁶⁹

Manuálně byly opraveny chyby či části špatně rozpoznávaného textu. V případech, kde se vyskytovalo *SS* psané runami, je v korpusu nahrazeno *ſſ*. Slova, která byla z různých důvodů nečitelná, jsou uvedena v hranaté závorce.²⁷⁰ Pokud se před nebo za článkem uváděla novinářská zkratka určující autorství, zůstává ponechána. Nadpisy článků jsou odlišeny tučným písmem. Mezititulky jsou odražené stejně jako byly v původním textu, ale nejsou zvýrazněny, přestože v původním textu byly. Nezůstává zachován font písma ani kurzíva.²⁷¹ Nezůstává ani původní rozdělení do sloupců.²⁷² Funkce dělení slov nebyla použita kvůli usnadnění vyhledávání. Ze stejného důvodu zůstávají neslabičné předložky na konci řádku. Články, které pokračují na další straně a končí rozděleným slovem, jsou ponechány na různých stranách, ale rozdělené slovo je přepsáno k první části článku pro jeho snadné dohledání. Bylo opraveno několik očividných překlepů typu „tka“ → „tak“.²⁷³

Z korpusu byly vyřazeny články, v nichž se neprojevovala dobová čeština. Tím se myslí romány na pokračování apod.²⁷⁴ V korpusu nejsou rozlišeny původní a přeložené články. Nebyla zahrnuta inzerce.

Výhodou vytvořeného korpusu je jeho kontrolovatelnost, umožňuje statistické zpracování a snadné vyhledávání (zejména u velkých písmen, interpunkčních znamének, zkratk, klíčových slov či kolokací). Předností je také jeho relativní vyváženost a poměrně velký rozsah. Jeho omezení jsou dána výběrem titulů, z nichž jeden je obsahově zaměřen značně jednostranně. Přestože se jedná o celkem rozsáhlý korpus, je možné považovat za další nevýhodu fakt, že jej není možné porovnat s jiným jazykovým korpusem té doby.²⁷⁵ Vytvořený korpus je uveden jako příloha diplomové

---

²⁶⁸ Dostupný online na <www.onlineocr.net>.

²⁶⁹ Některé texty nebyly rozpoznány vůbec, nebo tak špatně, že bylo třeba je manuálně přepisovat.

²⁷⁰ [nečitelné]

²⁷¹ Několik celých článků bylo psáno kurzívou z neznámých důvodů.

²⁷² Sloupce byly natolik nepravidelné, že jejich dodržení je zhruba nemožné.

²⁷³ Celkem byla opravena jen tři slova, provedené změny se týkají slov „oP“ → „Po“, „sr.“ → „str.“ a „Charby“ → „Chabry“.

²⁷⁴ Jedná se výhradně o články, které byly přepisem starších románů a povídek, s výjimkou těch, které demonstrují antisemitskou tematiku.

²⁷⁵ Dosud nejsou zařazeny texty z protektorátního období do žádného z jazykových korpusů.

práce²⁷⁶ a současně je přiložen na CD.

Celkový rozsah korpusu činí 465 normostran, z toho necelých 279 normostran připadá *Národní politice* a necelých 187 normostran *Arijskému boji*. Tento rozdíl je způsoben přidáním čísla *Národní politiky* před vznikem protektorátu z roku 1938 a také pozdějším prvním vydáním *Arijského boje* (až v roce 1940), jinak je v jednotlivých letech poměrné zastoupení vyvážené.

Byla provedena analýza protektorátního jazyka. S textem se pracovalo v programu *OpenOffice.org Writer 3.3* a byly využity všechny jeho dostupné funkce. Pro klíčová slova byla uplatněna funkce vyhledávání a jejich frekvence. Velká a malá písmena byla u vybraných slov rozlišena funkcí *Rozlišení velkých písmen*. Nástroje v tomto programu bohužel neumožňují vyhledávání sémantického okolí, pro kolokace adjektiva *židovský* pak byly postupně procházeny všechny jeho výskyty. Vyhledávání zkratk bylo učiněno ručně při čtení a přepisu textů, následně pak byly vyhledávány frekvence jednotlivých zkratk.

5.2 Výběr sledovaných jevů

V souladu se zadáním diplomové práce se zaměříme v oblasti pravopisu na velká písmena, a také na interpunkci, v rovině slovotvorné na zkratky, v rovině lexikálně-sémantické na projevy antisemitismu, klíčová slova a pronikání germanismů do češtiny. V rovině morfologické pak na zacházení s germanismy v českém textu. Rozsah diplomové práce nedovoluje zařadit další jevy protektorátní češtiny: tzv. lživé eufemismy, hodnotící adjektiva a možnosti jejich gradace a užití náboženského lexika v oficiální propagandě.

Na některé z těchto jevů se zaměřujeme kvůli jejich porovnatelnosti s dalšími výzkumy (antisemitská rétorika), předpokládané vyšší frekvenci (klíčová slova, zkratky) a specifčnosti (interpunkce). Jiná zkoumáme protože dosud nebyla analyzována (velká písmena, zacházení s germanismy).

---

²⁷⁶ Kvůli značnému rozsahu je přepis v příloze zmenšen na velikost písma 9.

5.3 Analyzovaná periodika

Jak již bylo zmíněno, mezi analyzovaná periodika byly vybrány týdeník *Arijský boj* a deník *Národní politika*.

5.3.1 Arijský boj

Arijský boj byl krajně pravicovým týdeníkem, orientovaným antisemitsky. Vyznačoval se pronacistickou mediální politikou.²⁷⁷ Poprvé vyšel 18. května 1940 a naposledy 15. dubna 1945. *Arijský boj* navazuje na *Štít národa* ideově i obsahově. K přejmenování došlo v roce 1940.²⁷⁸

V letech 1940–1941 byl vydáván V. J. Břetenářem a *Protižidovskou ligou*, pod kterou byl vydáván i později.²⁷⁹ Sídlil v Praze v ulici Na Příkopech a měl několik poboček v dalších velkých městech. Šéfredaktor R. Novák psal všechny úvodníky a hlavní články, pod některými z nich byl podepsán vlastním jménem a pod některými pseudonymy Šerif nebo J. Argus.²⁸⁰

Jak vyplývá z názvu, antisemitská orientace se promítala téměř do všech textů, mimo ty se ale vyskytly i zprávy komentující válečný vývoj, ovšem v mezích cenzury. Zaměřovaly se na USA, Velkou Británii a později i na Sovětský svaz. Negativně byl zobrazován také komunismus, týdeník často spojoval Židy s bolševismem, napadal exilové vlády a vyjadřoval nesouhlas s politikou první republiky, zejména s T. G. Masarykem. Na svých stránkách měl tzv. *udavačské rubriky*, kde byla vypsána jména nevhodných osob i s celou adresou.

5.3.2 Národní politika

Národní politika vycházela již od roku 1883 do května 1945. Jejím předchůdcem byla *Česká politika*, která byla samostatnou přílohou deníku *Politik*. Vycházela denně a od roku 1939 spadala pod *Národní souručenství*.²⁸¹

Patřila mezi legálně vycházející periodika, v roce 1939 byl jejím odpovědným redaktorem V. Crha. Vycházela denně kromě neděle. V roce 1940 se stal odpovědným

²⁷⁷ JEDLIČKOVÁ 2008, s. 52.

²⁷⁸ DOLEJŠÍ 1963, s. 372.

²⁷⁹ NAKONEČNÝ 2001, s. 245.

²⁸⁰ JEDLIČKOVÁ 2008, s. 52–53.

²⁸¹ Podle <http://cs.wikipedia.org/wiki/Narodni_politika>. [cit. 25. 7. 2014].

redaktorem F. Bauer a od roku 1941 redakce sídlila v Praze na Václavském náměstí 15 a měla filiální pobočky v Brně v Joštově ulici 5 a v Hradci Králové na Baťkově náměstí 522, časem však došlo k dalšímu omezení vydávání. Vycházela denně mimo neděli a pondělí.²⁸²

Obsah *Národní politiky* byl ve sledovaném období (od r. 1939)²⁸³ pronacisticky orientován. Na titulních stranách se vyskytovaly články zejména s vojenskou tematikou a přinášely informace o úspěších německé armády. V menším měřítku se vyskytovala také antisemitská rétorika. Noviny také přinášely zprávy z oblasti kultury a nechyběla ani sportovní rubrika.

5.4 Formální popis zkoumaných periodik

Oba listy vycházely ve formátu A4. Celý text je rozdělen většinou do čtyř až šesti sloupců, v *Národní politice* se jedná častěji o sloupce pravidelné, zatímco v *Arijském boji* o sloupce nepravidelné.

Titulky článků jsou psané často každý jiným fontem a v mnoha případech k nim jsou připojeny podtitulky, které jsou psány obvykle odlišným fontem než je titulek. Za titulky i podtitulky se ke konci třicátých let téměř výlučně píše tečka, výjimku tvoří titulky, které graficky zabírají mnoho místa a tečka se za ně už nevešla, zatímco ve čtyřicátých letech přestává být pravidlo o tečce za titulky striktně dodržováno. Objevuje se tak vedle sebe na jedné straně několik nadpisů, které tečku mají a několik, které ji postrádají. To platí zejména pro *Národní politiku*. *Arijský boj* s tečkou za titulky spíše šetřil, ale podtitulky jsou opatřeny tečkou téměř vždy.

Těla článků jsou v *Národní politice* psána povětšinou v celém výtisku jen jedním fontem, zatímco *Arijský boj* často fonty svých článků mění. Při pohledu na některé strany se pak neshoduje ani jeden font, případně se mění velikost písma. Mnohé články jsou rozděleny na dvě části s pokračováním na některé z dalších stran. Různé typy a velikosti písma mohou sloužit k usnadnění orientace čtenáře v textu nebo také mohou znamenat ledabylou práci typografa. V *Arijském boji* se vyskytují také některé texty nebo části textů psané kurzívou, popřípadě tučným písmem. Stejně je tomu i v *Národní*

---

²⁸² Ke zjištění, od kdy *Národní politika* přestala vycházet v pondělí je třeba prozkoumat všechny její výtisky.

²⁸³ V roce 1938 je situace v *Národní politice* odlišná, Německo je dokonce kritizováno.

politice, v níž se používá taktéž kurzíva a tučné písmo,²⁸⁴ kromě toho ještě některé důležité části textu jsou zvýrazněny odražením věty nebo části věty v textu.²⁸⁵ Psaní velkých a malých písmen je důsledně zachováno.

Národní politika, obvykle na titulních stranách, někdy uveřejňovala ilustrativní fotografie a někdy se také objevil kreslený vtíp. V *Arijském boji* ve zkoumaném vzorku nebyla uveřejněna fotografie žádná, objevují se ale dva kreslené vtípy ve výtisku z 21.12. 1940, oba s židovskou tematikou a také s W. Churchillem.²⁸⁶ 22. července 1944 se vyskytuje malovaný obrázek Dominikánské ulice v Brně, který má sloužit jako upoutávka na reportáž na straně 7.²⁸⁷

5.5 Pravopis

Tato kapitola analyzuje vybrané pravopisné jevy ve sledovaných protektorátních periodikách. Zaměřuje se na psaní velkých písmen některých pro protektorát typických slov a na interpunkci. Také si všímá změn,²⁸⁸ které proběhly s vydáním nových *Pravidel českého pravopisu* v roce 1941.

5.5.1 Změny pravopisu

Do roku 1941 byla v platnosti *Pravidla* z roku 1924. V roce 1941 vyšla *Pravidla* nová, která kodifikaci posunula.

Co se týče cizích slov, *Pravidla* z roku 1941 upravují u některých cizích slov počestěné psaní, např. u slov *atlet* (místo *athlet*), *matematika* (místo *mathematika*) apod. Dochází ke změně kvantity hlásek s příponou *tko*, místo *stinítko*, *parátko* už jen *stínitko*, *párátko*. V některých slovech odstraňuje psaní zdvojeného *ss*, už nikoliv *ssál*, ale *sál*. V rámci interpunkce se o uvozovkách v *Pravidlech* z roku 1941 mimo jiné píše, že jednou z možností užití uvozovek je ironie výroku. Tečka měla podle obojích pravidel, kromě konce věty, psána na konci všech nadpisů a podle novějších *Pravidel* by měla být uváděna za všemi zkratkami, které nejsou vžité a nepíší se velkými písmeny. Ty ostatní, např. (*ČČH* = *Český časopis historický*, *KČT* = *Klub českých turistů*) se mají

²⁸⁴ Zvýraznění kurzívou ani tučným písmem v korpusu zachovány nejsou, protože ne u všech článků bylo možné s jistotou určit, zda je opravdu použito tučné písmo, nebo zda se jedná o nekvalitní kopii.

²⁸⁵ Odražení zůstává v příloženém korpusu zachováno.

²⁸⁶ Vtíp s Winstonem Churchillem je hned na úvodní straně, další na straně 3.

²⁸⁷ Mezi obrázky není zahrnuta inzerce v obrázkových podobách.

²⁸⁸ Podrobněji viz CUŘÍN 1974, 108 s.

psát bez tečky. Novější *Pravidla* připouští možnost nepsání tečky za akademickými tituly, tedy je podle nich možné psát *RNDr*, *MUDr* atd. Další změnou pravidel je povolení infinitivních tvarů zakončených na *t*.²⁸⁹

Frekvence infinitivů *s t* v korpusu skutečně narůstá po změně pravidel roku 1941, ovšem i předtím byly tyto infinitivy užívány. Ani v jednom ze zkoumaných výtisků není důsledně dodržováno psaní jen *s t* nebo *s ti*. Nejednotnost v tomto ohledu je značná i v rámci jednoho článku, viz infinitivy *míti* a *volat*: „V poslední době prohrál jeden zdejší občan K. v hazardním karbanu peníze své ženy, která o tom učinila oznámení místnímu četnictvu, takže snad teď budou mít úřady podklad k energickému zakročení. Nutno také volat k zodpovědnosti hostinské, případně vrchní číšníky, kteří hazardní hry trpí a půjčováním karet za velmi slušnou odměnu zpinky hazardní karban podporují.“²⁹⁰

5.5.2 Velká písmena

V novějších *Pravidlech českého pravopisu* (1941) nedochází ke změnám psaní velkých písmen ve výkladové části, pouze podrobněji rozepisují příklady psaní velkých počátečních písmen.

Změna v psaní velkých a malých písmen se v určitých slovech na protektorátní češtině projevuje. Jde o několik slov, která prošla v průběhu protektorátu změnou psaní, a to *Vůdce*, *Žid* a jeho synonyma, a naproti tomu také *Arijec*. Všímáme si také nejednotnosti psaní pojmu *nová Evropa*, *Říše* a dalších.

5.5.2.1 Vůdce

O zvláštní situaci okolo slova *Führer* ‚*Vůdce*‘ viz 4.3.3.3.1.1. Ve zkoumaných protektorátních periodikách se slovo *Vůdce*, psáno s velkým *V*, vyskytuje celkem 41krát, vždy přitom označuje osobu A. Hitlera. Jen jednou jsme zaznamenali výskyt slova *vůdce* s malým písmenem. Byl tak označen ‚*vůdce komunistické francouzské strany*‘.²⁹¹ V říjnu roku 1939 konzultoval K. H. Frank s českými lingvisty překlad slova *Führer*. A. Zankl²⁹² ho doporučil překládat jako *vůdce*, K. H. Frank podotkl, že je lépe je

²⁸⁹ Do roku 1941 byly připouštěny pouze infinitivní tvary na „*ti*“. Viz *Pravidla českého pravopisu* 1941 a *Pravidla českého pravopisu* 1926 (nezměněný otisk z roku 1924).

²⁹⁰ *Arijský boj*, 22. 7. 1944, strana 3.

²⁹¹ *Národní politika*, 18. 10. 1939, s. 1.

²⁹² Vrchní vládní rady.

překládat jako *Vůdce* a v ostatních překladech užívat slova *vedoucí*.²⁹³ Slovo *vůdce* se objevuje v *Národní politice* v říjnu roku 1939, ve stejné době, kdy teprve situace okolo slova *Führer* byla projednávána. Tato situace je reflektována také v *Pravidlech českého pravopisu*. *Pravidla* z roku 1924 uvádějí slovo *vůdce*, zatímco *Pravidla* z roku 1941 uvádějí pouze variantu *Vůdce*. Více o slově *vůdce* viz 5.7.2.

5.5.2.2 Žid

Spory, které se vedly okolo psaní slova *Žid*, jsou popsány v kapitole 4.3.3.3.3. Nyní si přiblížíme konkrétní situaci v našem korpusu.

Arijský boj dodržuje striktně psaní slova *Žid* s velkým počátečním písmenem, (pouze na počátku vydávání došlo ke čtyřem výskytům *žid*). Stejně tak zachází se slovem *Židovstvo*. Přiklání se k tomuto psaní již od svého vzniku, a to zřejmě proto, že Židy považuje za národ. Stejně zachází s přechýlenými formami *Židovka* nebo *Židovice*. *Pravidla českého pravopisu* z roku 1924 připouštějí psaní *Židovstvo* a *Žid* pro označení národa a jeho členů, pro vyznavače víry pak je správné psát *žid*. *Pravidla českého pravopisu* z roku 1941 uvádí stejnou poučku a vedle psaní *Židovstvo* připouští psaní *židovstvo* s malým počátečním písmenem.

Národní politika se staví k psaní tohoto slova stejně. Není nalezen žádný doklad o psaní slova *žid* nebo *židovstvo* s malým počátečním písmenem v *Národní Politice*. Celkový počet výskytů slova *Žid* v korpusu je 410 (z toho v *Národní Politice* 23krát) a slova *Židovstvo* 29 (z toho v *Národní Politice* 4krát).

Arijský boj ovšem vedle slova *Žid* píše velká písmena i na místech jeho synonym. Vyskytuje se často lexém *Hebrej* také s velkým písmenem, méně často se vyskytuje *Semita*. Psaní slova *Semita* s velkým písmenem uvádí oboje *Pravidla pravopisu* (1924 a 1941), zatímco slovo *Hebrej* starší pravidla vůbec neuvádějí, novější pak s psáním velkého písmene na počátku.

5.5.2.3 Arijec

Zajímavá situace nastala okolo slova *Arijec*. Toto slovo se vyskytovalo v našem korpusu pouze v *Arijském boji*, na rozdíl od adjektiva *arijský*, které je zastoupeno v obou periodikách. *Arijec* s malým počátečním písmenem se objevuje v 1. ročníku *Arijského*

²⁹³ VELČOVSKÝ 2014, s. 199.

boje zcela pravidelně, ovšem v následujícím roce se od tohoto způsobu psaní ustupuje a začíná se psát s velkým prvním písmenem, tedy *Arijec* místo *arijec*. Ještě v roce 1941 nacházíme dva výskyty *arijec* a dva výskyty *arijka*, jinak se ve zbylých případech v celém výtisku dodržuje psaní s velkým prvním písmenem (7krát). Po roce 1941 už se v *Arijském boji* v korpusu *arijec* či *arijka* s malým písmenem vůbec nevyskytuje. Celkem je uvedeno slovo *Arijec* nebo *Arijka* 29krát, zatímco *arijec* nebo *arijka* pouze 4krát.

Pravidla českého pravopisu z roku 1924 uvádí psaní slova *Arijec* s velkým počátečním písmenem, ale blíže jej nevysvětlují. Novější pravidla zaznamenávají *arijec* s malým písmenem a v závorce jej dovysvětlují jako označení nesemity. Pod ním uvádí heslo *Arijové* a v závorce je připojeno dovysvětlení, že se jedná o Indoíránce.

PSJČ v hesle *Arijec* uvádí oba významy ‚Indoíránec‘ a také ‚nesemita‘, obojí s velkým počátečním písmenem, zatímco *SSJČ* odděluje od sebe významy *Árijec* ‚příslušník indoíránské jazykové větve‘ a *arijec, arijka*: „(v nacistickém názvosloví) příslušník indoevropské rasy prý nadřazené ostatním, zejména rase semitské“.²⁹⁴

5.5.2.4 Nová Evropa

Pojem *nová Evropa* zřejmě bude patřit ke klíčovým slovům totalitního jazyka. Na tomto místě si všímáme nejednotnosti psaní slova *nová Evropa*. S malým písmenem u adjektiva se vyskytuje v celém korpusu 4krát, přičemž vždy se jedná o záznamy z výtisků *Národní politiky*. *Arijský boj* přitom dodržuje psaní *Nová Evropa* a v analyzovaných výtiscích se vyskytuje celkem 9krát průběžně ve všech letech, ovšem vždy napsaná s počátečním velkým písmenem. V *Národní politice* je přitom také zaznamenán jeden výskyt s velkým písmenem v roce 1942, ostatní čtyři výskyty jsou před tímto rokem i po něm. Vzhledem k zasazení sousloví *Nová Evropy do* kontextu se domníváme, že je zde snaha evokovat nějaký vyšší, hodnotný a lepší cíl ve srovnání s nynější situací. Pro názornost uvádíme celou větu: „*Přispět na Německý červený kříž znamená rozhodnout se pro Novou Evropu.*“²⁹⁵

Důvody, proč se obě periodika rozcházejí v psaní tohoto sousloví, nejsou zcela zřejmé. Přesto se ale dají najít určité rozdíly. Píše-li *Arijský boj* o *Nové Evropě*, má tím

²⁹⁴ *SSJČ*, heslo *Árijec*.

²⁹⁵ *Národní politika*, 8. 6. 1942, s. 4.

zřejmě na mysli její koncepci, tvůrce, vítězství, a to všechno má být někde v budoucnu, zatímco *Národní politika*, sice také zabývající se koncepcí *nové Evropy*, přistupuje k tomuto pojmu v roce 1941 a později jako k něčemu již existujícímu: „*nová Evropa byla*“,²⁹⁶ „*vyhledávají místo, které Francii v nové Evropě patří*“²⁹⁷ apod.

5.5.2.5 Říše

Ne zcela jednotně se staví protektorátní tisk k psaní názvů označujících německý stát. Pokud stojí slovo *Říše* osamoceně, označuje německý stát a psaní počátečního velkého písmene je zcela jasné. Jiná situace nastává u dalších názvů německého území *Třetí říše*, *Německá říše*, *Velkoněmecká říše*. Neexistuje striktní zásada, kterou by se protektorátní tisk řídil. *Říše* ve spojení s přívlastkem se píše většinou s velkým počátečním písmenem (celkem 18 výskytů v našem korpusu). Slovo *říše* s malým počátečním písmenem po přívlastku bylo zachyceno pouze 5krát.

Pravidla českého pravopisu (1924) ještě nemohou uvádět pojem *Říše* jako označení německého státu, uvádí příklady psaní *říše* s malým počátečním písmenem. *Pravidla českého pravopisu* (1941) ovšem už zaznamenávají rozdíl ve slovech *říše* ‚historické státní uspořádání‘ a *Říše* ‚Německá říše‘.

5.5.2.6 Východ a Západ

Označení *Východ* a *Západ* s velkým prvním písmenem označuje *PSJČ* jako oblasti ležící na západní, popř. východní polokouli. *SSJČ* je definuje jako západní (kapitalistické) země (USA a západní Evropa) a východní (socialistické) země (východní Evropa a část Asie).

V protektorátních periodikách se sice *Západ*²⁹⁸ a *Východ*²⁹⁹ objevují každé s velkým písmenem pouze dvakrát, ale zmiňujeme je zde, protože se objevily ještě před vydáním nových *Pravidel českého pravopisu*. Ta z roku 1924 neuvádí *Východ* ani *Západ* jako státy nebo krajiny ležící na západě či východě. Oproti tomu *Pravidla českého pravopisu* z roku 1941 *Východ* i *Západ* uvádějí jako krajiny ležící na východě, resp. západě. V našem korpusu se vyskytuje *západ* s malým písmenem pro označení západních zemí šestkrát, *východ* dvakrát. Je pozoruhodné, že zápisy s velkým

²⁹⁶ *Národní politika*, 24. 10. 1944, s. 2.

²⁹⁷ *Národní politika*, 15. 10. 1941, s. 1.

²⁹⁸ *Národní politika*, 18. 10. 1939, s. 1.

²⁹⁹ *Arijský boj*, 25. 10. 1941, s. 1 a *Národní politika* 18.10. 1939, s. 1.

počátečním písmenem se objevují do roku 1941 a poté už nikoliv, přestože právě v roce 1941 jsou tato slova zanesena do *Pravidel*. Zápisy s malým počátečním písmenem nalézáme během téměř celého období, tj. od roku 1940 do roku 1945.

Za povšimnutí ovšem stojí zápis slovního spojení *Východní barbarství*³⁰⁰ s počátečním velkým písmenem. Je to jediný výskyt takto zapsaného slova *Východní* v celém korpusu.

5.5.2.7 Psaní velkých písmen v průběhu let

Tabulka č. 3 znázorňuje různý zápis slov z předchozích kapitol v jednotlivých periodikách a ročnících. Do tabulky není zahrnut *Říšský protektor* ani *Zastupující říšský protektor*. Psaní tohoto slovního spojení se od začátku do konce protektorátu nemění a zůstává psáno s velkým písmenem.

Periodikum	Národní politika	Arijský boj	Národní politika	Arijský boj	Národní politika	Arijský boj	Národní politika	Arijský boj	Národní politika	Arijský boj	Národní politika	Arijský boj
Slovo Rok	Vúdce		Nová Evropa		Žid, Hebrejec, Semita		Říše		Východ a Západ		Arijec	
1938	vúdce											
1939	Vúdce						Říše, Německá říše		Východ, Západ			
1940		Vúdce		Nová Evropa		Žid, žid	Říše	Velkoněmecká říše				arijec
1941			nová Evropa		Žid	Žid, žid	Říše, Německá říše	Říše	západ	Východ		arijec
1942	Vúdce	Vúdce	Nová Evropa	Nová Evropa	Žid	Žid, Hebrejec, Semita	Říše, Velkoněmecká říše, Třetí Říše	Velkoněmecká říše, Velkoněmecká říše				Arijec
1943	Vúdce	Vúdce	Nová Evropa	Nová Evropa	Žid	Žid	Říše	Říše	východ			Arijec
1944	Vúdce	Vúdce	Nová Evropa			Žid	Říše			západ		Arijec
1945	Vúdce	Vúdce		Nová Evropa	Žid	Žid	Říše	Říše, Velkoněmecká říše, Třetí Říše, Německá říše		západ		

Tab. č. 3. Psaní velkých písmen v průběhu let. Zdroj: vlastní.

V *Národní politice* se je ještě v roce 1938 objevuje slovo *vúdce*, ale v roce 1939 se s malým písmenem už nevyskytuje (až na jednu výjimku), dochází k jeho proprializaci a začíná se důsledně dodržovat zápis *Vúdce*. Označení pro Německo je

³⁰⁰ *Arijský boj*, 10. 3. 1945, s. 5.

v tomto roce dvojí, a to *Německá říše* nebo *Říše*. Pro označení západních a východních zemí je používán zápis *Východ* a *Západ*.

S rokem 1940 zůstává dodržován zápis *Vůdce až do* konce období protektorátu. Poprvé se objevuje pojem *Nová Evropa*. Německý stát je opět označován *Říše*, případně *Velkoněmecká říše*. K poměrně zajímavé situaci dochází v zápisu slova *Žid*, v tomto roce se setkáváme s obojím psaním *Žid* i *žid*. S malým počátečním písmenem je zaznamenáván *arijec*.

V roce 1941 dochází k rozkolu v psaní východních a západních zemí. Objevuje se *západ*, ale *Východ*. Stále panuje nejednoznačnost v psaní slova *Žid*, zachycujeme obojí zápis *Žid* i *žid*, přičemž *arijec* je zachycován v podobě s malým *a*. Německo je označováno stále jako *Říše* nebo *Německá Říše*.

S rokem 1942 se ustálilo psaní slova *Žid* na podobu s velkým *Ž*, vedle něho se objevují synonyma *Hebrejec* a *Semita*, která jsou také zapsána s velkým písmenem. K posunu v psaní dochází u slova *arijec*, od tohoto roku je v korpusu zachycena jen podoba *Arijec*. Označení německého státu má čtyři různé podoby, a to *Říše*, *Třetí Říše*, *Velkoněmecká Říše* a *Velkoněmecká říše*. V *Národní politice* je jedinkrát zapsána *Nová Evropa*.

V roce 1943 nedochází k velkým změnám v zápisu sledovaných slov. *Vůdce*, *Arijec* a *Žid* jsou zapisovány stále s velkým písmenem. Od tohoto roku jsou *východ* a *západ* pouze s malým písmenem. V dalších dvou letech se v protektorátních periodikách pokračuje v nastaveném způsobu psaní, tj. *Žid*, *Arijec*, *Vůdce* ad. Jedině *nová Evropa* neprocházela vývojem zápisu (viz 5.5.2.4). Zápis pro označení Německa je nejednotný i v roce 1945.

V *Arijském boji* je znatelný vývoj v psaní slova *Žid* (srov. 4.3.3.3.3) a *Arijec*. Posun od malého písmene k velkému značí politické zacházení s těmito slovy. Vzhledem k antisemitské orientaci *Arijského boje* se projevují opatření učiněná na tiskových poradách, přesto se promítala do listu postupně. Ještě po tiskové poradě v červenci 1941 (viz 4.3.3.3.3) se do *Arijského boje* v říjnu toho roku dostává zápis slova *žid*. Vzhledem k zápisu *Žid* se zřejmě přistoupilo i k zápisu *Arijec*, zápis *arijec* by totiž mohl poukazovat na jistou degradaci arijského obyvatelstva (vedle *Žid*), což bylo nepřijatelné. Velké počáteční písmeno u slov *Semita* a *Hebrej* pak není překvapující,

přestože v roce 1941 Götzovo doporučení znělo jinak (viz 4.3.3.3.3).

Nejvíce je ovlivnění totalitním režimem znatelné na slově *Vůdce*. Do roku 1939 je použito ve významu ‚*ten, kdo někoho vede*‘. Potlačení lexému s tímto významem bylo důsledkem tehdejší politické situace. Spojení slova *vůdce* s postavou A. Hitlera vytlačila jeho nepropriální použití. Důsledkem je i v současné češtině užívání lexému *vedoucí* v některých kontextech.³⁰¹ Výjimkou je použití v kompozitech (viz 4.3.3.3.1.1).

5.5.3 Interpunkce

Ve zkoumaném korpusu jsou užitá všechna rozdělovací znaménka a většinou plní své obvyklé funkce.

5.5.3.1 Tečka, čárka a středník

Tečka je v obrovské míře psána za všemi nadpisy a podnadpisy, na konci třicátých let je výjimečně vynechána, zatímco v průběhu let čtyřicátých není už tak striktně psaní tečky za nadpisem dodržováno, přesto ale převažuje. Tečka se objevuje téměř vždy i za zkratkami (viz 5.6.1), které jsou uváděny velkými písmeny: *„Zasedání zahájil říšský vedoucí Feit krátkou řečí, v níž poukázal na význam této schůzky v nynější době a v níž prohlásil, že říšský organizační vedoucí strany NSDAP. dr. Ley v odboru obchod vytvořil v pravý čas účinný nástroj pro vyřešení otázek, které pro německý obchod mají právě nyní takovou důležitost.“*³⁰²

Kromě toho je to znatelné nejvíce u zkratk sportovních klubů, kde se uvádí *SK.*, *AFK.*, *ONP.*, nebo u zkratk zpravodajských agentur, z nichž převažuje *ČTK.* a další. V ostatních případech plní tečka svou funkci ukončení věty.

Celková četnost tečky za zkratkami je 290, z toho jich 220 připadá na zkratky sportovních klubů a 65 je za zkratkou *ČTK.* Bohužel se několik desítek zkratk vyskytovalo na konci věty, takže nebylo možné identifikovat tečku za iniciálovou zkratkou.

Pravidla pravopisu z roku 1941 se k psaní tečky za zkratkami vyjadřují následovně: *„Ve vžitých zkratkách názvů časopiseckých a spolkových, podniků*

³⁰¹ Např. v dnešní češtině by *Vůdce* diplomové práce znělo nepatříčně.

³⁰² *Národní politika*, 18. 10. 1939.

*a institucí, psaných velkými písmeny, se obyčejně tečka nedělá.*³⁰³

Pravidla se zmiňují o vžitých zkratkách. To by vysvětlovalo např. tečky užívané za *NSDAP* nebo *BDM*, neboť nemusely být považovány za vžité zkratky. Na druhou stranu je důsledně uváděna tečka zkratka za *ČTK*, která za vžitou považována být mohla.³⁰⁴

Slovo *obyčejně* v *Pravidlech* (1941) ponechává autorům textů jistou volnost v psaní. Zde došlo ke změně od posledních *Pravidel* (1921), která přikazovala psaní tečky za všemi iniciálovými zkratkami, např. *KČT*. a současně připouštěla psaní tečky za každým písmenem: *K. Č. T.* To vysvětluje nejednotnost v užívání teček za zkratkami. Velmi pomalu se od tohoto způsobu psaní během protektorátu upouští.³⁰⁵

K rozčlenění výpovědi se kromě tečky užívá čárka a také se vyskytuje středník (65 výskytů).

5.5.3.2 Otazník a vykřičník

Zakončení věty otazníkem (131krát) je méně časté než její zakončení vykřičníkem (276krát), z toho se ve čtyřech případech setkávají otazník a vykřičník současně. U totalitního jazyka bychom očekávali výrazné nadužívání vykřičníku. V porovnání s korpusem *SYN2010* (omezeným na publicistický styl) zabírá v protektorátním korpusu vykřičník 0,2 %, zatímco v korpusu *SYN2010* dokonce 0,6 %. Nelze tedy konstatovat, že by jeho použití bylo nadprůměrně časté. Vykřičníky ve zkoumaném korpusu zakončují častěji věty zvolací: „*Židovstvo disponovalo neskutečnými peněžními zdroji a tak nelze se divit, že jejich práce byla poměrně lehká, a že Židovstvo se zde cítilo více než doma!*“³⁰⁶

V mnohem menší míře je pak vykřičníku užito v přímých rozkazech: „*Z některých měst píšou nám naši dopisovatelé o mírném zjevu alibistů. Sdělují nám, že ten či onen bývalý ‚aktivista‘ nápadně se straní českých národovců, a že dělá tak, jako by je neznal. Co prý s takovými lidmi?*“

³⁰³ *Pravidla českého pravopisu* 1941, s. 51.

³⁰⁴ Zkratka *ČTK* se poprvé objevila na počátku 1. světové války, v roce 1918 byla založena *Československá tisková kancelář*. Podle <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ceska_tiskova_kancelar>. [cit. 8. 8. 2014].

³⁰⁵ Dochází k porušování pravidla zápisu zkratk před i po vydání *Pravidel českého pravopisu* v roce 1941.

³⁰⁶ *Arijský boj*, 21. 12. 1940, s. 2.

*Odpovídáme: Takové lidi ostentativně ignorujte!*³⁰⁷

5.5.3.3 Pomlčka

Při pohledu na protektorátní noviny je patrné, že podtitulky jsou od sebe odděleny nejen tečkou, ale současně také pomlčkou „*U Antverp kanadské útoky ztroskotaly. – Zesílený nepřátelský tlak v jižním Maďarsku. – U Szolnoku nepřátelské divise obklíčeny a drceny. – Potírání tlup na východním Slovensku.*“³⁰⁸ Její ostatní užití je zcela běžné jako v současném českém jazyce, a to například pro označení pauzy ve výpovědi, zastupující funkci předložky versus, např. *SK. Roztoky – Čechoslovan Chuchle.* V případě neukončené výpovědi oboje pravidla deklarují psaní pomlčky, v korpusu jsou na místě neukončených výpovědí užívány, stejně jako v současném jazyce, tři tečky.

5.5.3.4 Uvozovky

Pravidla z roku 1924 uvádějí použití uvozovek ve čtyřech případech, a to pro přímou řeč, názvy titulů knih, časopisů apod., vytykání slov a také u výrazů, o jejichž pravdivosti máme pochybnost. *Pravidla* z roku 1941 tuto pochybnost nazvala jako použití ironie a navíc přinesla další případ užívání uvozovek, a to v případě citace jiných autorů.

Uvozovky se vyskytují v našem protektorátním korpusu celkem 825krát. Často se jedná o přímou řeč, ještě častěji jsou v uvozovkách uvedeny názvy knih a časopisů apod., např.: „*Lidové noviny*“, „*Dagena Myheter*“, „*Trhani*“ apod.

Specifickým rysem jazyka Třetí říše bylo podle Klemperera³⁰⁹ použití *ironických uvozovek*³¹⁰ (viz 4.2.2.2.6), tyto doklady lze nalézt i v našem korpusu a jejich frekvence se zdá být podobně stejně častá jako použití uvozovek v případě názvů. Ironické uvozovky jsou podle V. Klemperera s rétorickým charakterem nacistické ideologie těsně spjaty.³¹¹ Konkrétní čísla však není možné získat, protože v korpusu není zanesen stylový příznak ironie. V některých případech je pro současného čtenáře nesnadné odhalit uvozovky, ve kterých je výrok míněn ironicky. Ironické uvozovky znamenají

³⁰⁷ *Arijský boj*, 10. 3. 1945, s. 3.

³⁰⁸ *Národní politika*, 24. 10. 1944, s. 1.

³⁰⁹ KLEMPERER 2003, s. 80.

³¹⁰ Ironické uvozovky by lépe spadaly do roviny stylistické. Zařazujeme je na tomto místě v rámci interpunkce s ohledem na koherenci textu.

³¹¹ KLEMPERER 2003, s. 80.

ve své podstatě nepravdivý výrok, tedy lež a se lží právě totalitní jazyk pracuje, aby mohl zakrýt nepříjemnou pravdu. Použitím ironických uvozovek se vyslovuje něco jiného, než co je skutečně míněno. Na čtenáři pak zůstává rozhodnutí, jestli výrok v uvozovkách má znamenat pravý opak řečeného, nebo jejich použitím dochází k zastírání významu, nebo se jedná o nadsázku. Zejména v *Arijském boji* je užíváno ironických uvozovek, zvláště s oblibou používá v uvozovkách slovo „*demokracie*“ a jeho deriváty. S ironickými uvozovkami je možné se setkat i v *Národní politice*. Ze slov a slovních pojmů použitých v ironických uvozovkách můžeme uvést např. „*osvobození*“, „*pokřik veřejnosti*“, „*pravda*“, „*houpat*“ *Arijce*, „*ráj*“, „*mecenášství*“, „*samostatnost*“ a mnohé další. Četnost ironických uvozovek odhadujeme v celém korpusu na několik desítek, možná několik set. Používání ironických uvozovek zasluhuje hlubší pozornost pro srovnání s jazykem komunistické totality.³¹²

5.5.3.5 Ostatní interpunkční znaménka

Ostatní interpunkční znaménka jako spojovník, dvojtečka, závorky a apostrof se také v korpusu objevují, neplní však žádnou další funkci, než kterou jim přiřkla tehdejší *Pravidla pravopisu*, jejich použití je stejně běžné jako v současné době. Apostrof je v protektorátním korpusu použit v českém textu pouze jednou (ve slově *rozsekaj'*), ostatní výskyty jsou pouze u cizích názvů *B'nal B'rith*, *Jore de'ah* apod.

5.5.4 Shrnutí sledovaných jevů pravopisu

V oblasti velkých písmen dochází k určité nejednotnosti zápisu některých slov (viz 5.5.2) mezi oběma periodiky a někdy v rámci periodik samotných. Také dochází k vývoji psaní velkých písmen. Lexém *Vůdce* je zapisován od vzniku protektorátu s velkým písmenem až do konce jeho trvání. S rozvíjející se strategií propagandy došlo ke změnám psaní dalších výrazů (viz *Žid*, *Arijec* atd.). Odlišným zápisem pojmu *nová Evropa* a *Nová Evropa* vyvstává otázka, zda jde skutečně o nejednotnost zápisu různých periodik, nebo jde o odlišnost v chápání skutečnosti pojmů *nová Evropa* na jedné straně jako výsledek uplynulých událostí, v současnosti existujícího a sémanticky plného a na straně druhé *Nová Evropa* jako označení pro skutečnosti budoucí, u něhož dochází k sémantickému vyprázdnění. Aby bylo možné na tuto otázku odpovědět, bylo by potřeba rozšířit bádání na další protektorátní periodika.

³¹² Srov. RÖHRICH 2008, s. 96–97.

Pro označení Německa se užívalo v protektorátních periodikách několik různých názvů: *Německo*, *Velkoněmecká říše*, *Německá říše*, *Třetí říše* nebo jen *Říše*. Tato kapitola ovšem sleduje zápis velkých a malých písmen, tedy nás zajímal zápis slova *říše*. Ta je v těchto slovních spojeních většinou zapisována velkým písmenem *Velkoněmecká Říše* apod., pouhých pět výskytů slova *říše* (v obou periodikách a v různých letech) nelze považovat za relevantní, spíše jde o zápisy, které nedopatřením mohly proniknout cenzurou. Vzhledem k důslednému zápisu slov *Vůdce*, *Říšský protektor* a *Zastupující říšský protektor* vyvozujeme snahu nacistické ideologie zapisovat slovo *Říše* vždy s velkým počátečním písmenem, ať už jí předchází jakýkoli ze zmíněných přívlastků.

V oblasti interpunkce bylo identifikováno použití uvozovek za účelem vyjádření ironie (viz 4.2.2.2.6). Jiná specifická funkce interpunkčních znamének nebyla odhalena, ani použití vykřičníku není nadprůměrné. Nezřídka jsou využity ironické uvozovky jako typický rys rétorického charakteru nacistické ideologie. Protektorátní jazyk ironických uvozovek hojně využíval, což se dá rozpoznat při zběžném pohledu do protektorátního tisku.

5.6 Slovotvorná rovina

V této rovině jsme sledovali výskyt zkratk v protektorátním korpusu. Zajímala nás jejich frekvence a iniciálové zkratky jako pojmenování nově vznikajících skutečností.

5.6.1 Zkratky

Protektorátní korpus obsahuje zkratky³¹³ vzhledem k množství materiálu poměrně často, nicméně se hojně opakují. S určitostí je možné říci, že více zkratk se vyskytuje v *Národní politice*. Celkem se podařilo nalézt 123 různých zkratk v obou periodikách.³¹⁴ Některé z nich se vyskytují jednou (např. *krem.*) a jiné se opakují (*hod.*). Zkratky zaujímají v rámci korpusu (od r. 1939) celkem 1,1 %.

Největší zastoupení zde mají zkratky čistě grafické (75 %), mezi nimi můžeme jmenovat například *krem.*, *lid.*, *manž.*, *náj.* nebo *maj.* nebo *žid.* Z nich lze rozlišit zkratky označující osoby, mezi ně patří *p.*, *sl.* nebo také *šl.* Dále se objevují zkratky

³¹³ Mezi zkratky nebyly zařazeny zkratky z názvů sportovních klubů, aby výsledkové tabulky nezkreslily frekvenci zkratk v dobových zprávách.

³¹⁴ Nezahrnujeme výtisk z *Národní politiky* z roku 1938.

povolání, kam lze zařadit *řed.* či *řid.*, *insp.*, *red.* a podobně. Hojně vyskytují ty zkratky, které určují čas, je možné uvést *t. m.*, někdy *t. měs.*, *t. r.*, *m. m.* Kromě těchto zkratek se dají odlišit zkratky fyzikálních veličin, kam patří *g*, *km*, *vt.*, *hod.*, *min.* Další skupinu zkratek lze označit za zkratky „legislativní“, tím se myslí *s. r. o.*, *odst.*, *zák.*, *nař.*, *č. j.* nebo *akc. spol.*, zkratky akademických titulů (*doc.*, *prof.*, *dr. h. c.*, MUDr. a další). Titul Ing. je někdy zapsán *Ing.*, někdy *Inž.*, popřípadě s malým počátečním písmenem, to znamená *ing.* nebo *inž.* Existence těchto zkratek s výjimkou *žid.* nesouvisí přímo s protektorátem.

Není bez zajímavosti, že zkratky akademických titulů jsou užívány u Židů v *Arijském boji*. Chybí zde snaha Židy degradovat a vytvořit z nich nevzdělance, a to dokonce i v rubrikách, v nichž jsou uváděni nevhodní lidé (nejčastěji židé či tak zvaní *židomilové*). Vždy jsou uváděna plná jména s tituly, jak dokládá následující ukázka: „Jmenujeme některé: *Dr. Otto Muneles*, *Dr. Tobiáš Jakobowitz*, *knihovník žid. obce náboženské*, *profesor Dr. Adler*, *archivář*, *Otto Laseh*, *čelný člen zednářské lóže řádu B'nai B'rith*, *atd. atd.*“³¹⁵

Ve zkoumaném korpusu jsou 25 % zastoupeny zkratky iniciálové. Ty nejčastěji označují organizaci. Pronikají sem zkratky některých „nepřátelských“ organizací, mezi nimi lze jmenovat *GPU* a *NKVD*. Objevují se zkratky českých starších organizací i organizací nově vzniklých, tj. *KSČ*, *ČLPB*³¹⁶ či *NS*. Byly nalezeny výskyty zkratek německých nacistických organizací jako *NSDAP*, *BDM*, *HJ* a *SS*. *SS* psané runami je zastoupeno 43krát (vše v *Národní politice*). V *Arijském boji* se vyskytuje zkratka *SS* třikrát ve všech zkoumaných výtiscích, a to jen ve složeninách. Zhuštěný výskyt (v rámci jednoho odstavce se objevuje čtyřikrát)³¹⁷ je pozorovatelný v roce 1942 v článcích *Národní politiky*, které se zabývají atentátem na R. Heydricha a jeho pohřbem, jak ilustruje následující ukázka: „*Za rakví následoval průvod smutečních hostí, v jejichž čele kráčel Zastupující říšský protektor §§SS-Oberstgruppenführer a generáloberst policie Kurt Dalugee a stálý zástupce říšského protektora, státní tajemník §§SS-Gruppenführer K. H. Frank. Za četnými představiteli Říše, strany, říšské branné moci a význačných hodnostářů §§SS kráčela vláda protektorátu Čechy*

³¹⁵ *Arijský boj*, 22. 7. 1944, s. 3. Rubrika *Reflektor*.

³¹⁶ Česká liga proti bolševismu.

³¹⁷ Z celkových 43 výskytů se runami psané *SS* objevuje v *Národní politice* z roku 1942 40krát. Většina textů v tomto výtisku je věnovaná atentátu a pohřbu R. Heydricha.

a Morava, zatím co ministra hospodářství Bertsche bylo viděti mezi uniformami §§SS. Za početnou delegací zástupců všech druhů zbraní říšské branné moci kráčela také delegace protektorátního vojska, policie a četnictva. Důstojný a velkolepý průvod zazářil na konci pestrými barvami krojované skupiny z Moravského Slovácka.³¹⁸ Zkratková slova se v korpusu nepodařilo vyhledat.³¹⁹

Zkratky	Počet výskytů	Procentuální zastoupení
Čistě grafické	995	72,40%
Iniciálové	345	25,00%
Akademické tituly	35	2,60%
celkem	1375	100,00%

Tab. č. 4. Procentuální zastoupení zkratk. Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 4 znázorňuje procentuální zastoupení jednotlivých typů zkratk. Z ní je patrný vysoký počet grafických zkratk oproti zkratkám iniciálovým.

Výběr	Absolutní četnost	Relativní četnost
Slova v korpusu (bez r. 1938)	123847	100,00%
Z toho zkratk	1375	1,10%
Grafické zkratky v poměru ke korpusu	995	0,80%
Iniciálové zkratky v poměru ke korpusu	345	0,28%
Zkratky akademických titulů v poměru ke korpusu	35	0,03%

Tab. č. 5. Procentuální zastoupení zkratk v poměru ke korpusu. Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 5 znázorňuje procentuální zastoupení zkratk vzhledem k celému protektorátnímu korpusu. Je patrné poměrně velké zastoupení zkratk ve srovnání s korpusem *SYN2010*,³²⁰ v němž všechny zkratky zaujímají 0,725 %. V protektorátním korpusu je zastoupení zkratk tedy 1,5krát častější nežli v korpusu *SYN2010* (omezeným na publicistický styl). V kapitole 4.2.2.2 pojednáváme o zkratkách jako typickém rysu totalitního jazyka. Zkratky *NSDAP*, *SA*, *SS* vznikaly jako označení dříve neexistujících organizací. Používání iniciálových zkratk v českém protektorátním tisku ale nebylo zřejmě natolik obvyklé, např. *NSDAP* nebo *HJ* se objevují v celém korpusu pouze jednou. Nejčastěji se objevuje zkratka *ČTK* (74krát). Vysoká frekvence mezi iniciálovými zkratkami je způsobena jejím uváděním jako zdroje informací u hlavních

³¹⁸ *Národní politika*, 18. 6. 1942, s. 2. Je zachováno označení §§SS pro runami psané SS.

³¹⁹ Očekávaná zkratka *Gestapo* se ve zkoumaném korpusu nevyskytuje ani jednou.

³²⁰ Byl zadán typ dotazu CQL, vložen tag 15 (Varianta, stylový příznak) a vybrány zkratky (8).

zpráv na titulních stranách.

V protektorátním korpusu je sice patrná zvýšená frekvence zkratk, ovšem grafických. Nacistický režim v souvislosti s vytvářením nových skutečností vytvářel také nové zkratky. Jsou přítomné zkratky, kterými nacistický režim označoval nové skutečnosti, ale jejich frekvence je zanedbatelná. Zde tvoří výjimku pouze zkratka *SS*. V korpusu se jedná o desátou nejčastější zkratku vůbec. Zde vyvstává úkol porovnat frekvenci zkratk v totalitních režimech a v publicistických textech, které nejsou ovlivněny propagandou totalitních režimů a určit, zda je i v nich přítomné zvýšené množství zkratk.

5.7.1 Antisemitismus v protektorátním korpusu

Jazykovému obrazu Židů v *Arijském boji* se podrobně věnovala ve své diplomové práci J. Jedličková³²¹ (viz 4.3.3.3.4).

V nacistickém jazyce se hned zpočátku objevila slova *arijec*, *arijský*, *arizovat*. S nimi se setkáváme od roku 1940 v *Arijském boji* pravidelně. Celkem se v *Arijském boji* vyskytuje 42krát *Arijec*, příp. přechýlená forma *Arijka* a 29krát adjektivum *arijský*. V *Národní politice* je přítomno adjektivum *arijský* jen jednou,³²² *arijec* vůbec. Dvakrát se objevuje také adjektivum *nordický*.³²³

S ohledem na určování židovského původu se objevila nová označení pro různou příbuzenskou příslušnost (viz 4.2.2.2.4). Z nich se v našem korpusu objevuje jedenkrát *míšenec prvního stupně*,³²⁴ 5krát *míšenec* a jednou *míšenectví*.³²⁵ V kapitole 4.2.2.2.4 jsme uvedli, že A. Hitler zpočátku užíval pro Židy hanlivé označení *Židáček*. V *Arijském boji* se toto označení dvakrát objevuje, ale až v pozdější době, v srpnu 1942³²⁶ a poté ještě v září 1943.³²⁷ Objevuje se ale 5krát označení *Židák*, poprvé v *Arijském boji* 1940. Samotné označení *Žid* je zastoupeno 410krát, z toho v *Národní politice* pouze 23krát. V přechýlené podobě se vyskytuje *Židovka* (94krát) nebo *Židovice* (12krát). Jako *parasit* je označen Žid 7krát a jako *nosatec*³²⁸ jen jednou, a to těsně před koncem období protektorátu.

Postavení slova *židovský* v lexikálně-sémantickém systému je možné osvětlit pohledem na kolokace, jejichž vyhledávání korpus umožňuje. Židům jsou na zkoumaných stránkách *Arijského boje* přisuzovány přívlastky s morálním aspektem *zbabělý*, *lstivý*, *líný*, *zločinecký* a s ohledem na ekonomické chování také *majetný*. Každý z těchto přívlastků se vyskytuje jen jednou, jedině *zbabělý* 4krát. V *Národní politice* se objevuje jediný přívlastek, a to *čiperný*.³²⁹ Naopak je ale hojně zastoupeno adjektivum *židovský* (211krát). Židům jsou připisovány vlastnosti *neomalenost*,

³²¹ Viz JEDLIČKOVÁ 2008.

³²² *Národní politika*, 8. 6. 1942, s. 2.

³²³ *Arijský boj*, 15. 8. 1942, s. 1 a 2.

³²⁴ *Arijský boj*, 18. 9. 1943, s. 3.

³²⁵ *Arijský boj*, 18. 9. 1943, s. 3.

³²⁶ *Arijský boj*, 15. 8. 1942, s. 1.

³²⁷ *Arijský boj*, 18. 9. 1943, s. 5.

³²⁸ *Arijský boj*, 10. 3. 1945, s. 1.

³²⁹ *Národní politika*, 15. 10. 1941, s. 1.

prohnanost, ulejšivost, prozíravost, drzost a cynismus. Jsou-li označováni příslušníci židovské rodiny, nechybí u nich explicitně vyjádřený přívlastek *židovský*, např. *židovský otec, židovská matka, židovská slečna dcera, židovský manžel, židovská manželka, židovský švagr* apod. Vyjádřený přívlastek *židovský* je navázán na povolání, je-li lékař nebo továrník židovského původu, musí to být zmíněno, viz např. *židovský bankéř, židovský režisér, židovský ředitel, židovský agronom, hrobník* apod.

Protektorátní periodika se snažila vyjádřit odlišení Židů od zbytku společnosti, v důsledku toho se k adjektivu *židovský* vážou substantiva vyjadřující odlišné smýšlení Židů (*židovské myšlení, židovská mentalita, židovská povaha, židovské pojetí života, židovská morálka, židovská atmosféra*), jejich odlišný původ (*židovská krev, židovský původ, židovské přistěhovalectví*) či vzhled (*židovské vzezření*). Snažila se také zobrazovat Židy jako uzavřenou skupinu (*židovské kruhy, židovské gheto, židovská kolonie, židovské kouty*) a přesahování této skupiny do zbylé společnosti označovala jako *židovské hemžení* nebo *židovskou rozpínavost*.

Snaha poukázat na odlišnost židovské kultury byla zjevná. Dokázat, že Židé nebyli a nejsou asimilováni do české společnosti se projevuje odlišením židovských informačních zdrojů: *židovská kniha, židovské prameny, židovské vyprávění, židovská ústřední matrika, židovské noviny, židovský zákoník*. Zdůraznění odlišnosti náboženství bylo způsobem, jak ještě lépe vyjádřit hlubší mentální vzdálenost od židovského obyvatelstva. *Židovská modlitebna, židovská víra, židovský hřbitov, židovští patroni, židovský bůh*.

Zobrazování Židů jako něčeho cizorodého v české kultuře, čeho je třeba se zbavit, dokládají mimo zmíněného *parazita* tyto příklady: *židovská špína, židovská havěť, židovská cháska, židovský příživník a židovská přítěž*.

Arijský boj si na rozdíl od *Národní politiky* všímá ekonomického chování Židů a zobrazuje je jako boháče: *židovské magnáty a židovské milionáře*. V ekonomickém aspektu jsou s adjektivem *židovský* spojována tato slova: *židovské peníze, židovské procovství, židovská kořist, židovské syslování, židovský obchod, židovské plné měšce, židovský obchodní smysl*.

Následuje-li za adjektivem *židovský* slovo, které může vzbuzovat pozitivní konotace, je ho použito v ironických uvozovkách (srov. 5.5.3.4): *židovská „medaile“*,

židovská „krása“, židovská „demokracie“, židovská „aristokracie“, židovské „průkopnické práce“.

Mnohem méně se vyskytují kompozita s předním členem *žido*, vůbec se neobjevuje spojení Židů se západními zeměmi jako *židoanglický* nebo *židoamerický*. Západní mocnosti jsou zobrazovány jako *plutokratické*, ve spojení se Židy se pak jedná o „*židovsko-plutokratické zájmy*“.³³⁰ Spojení Židů s východní oblastí se projevuje na spojeních *židobolševický* (4krát) nebo *židobolševismus* (dvakrát).³³¹ Pouze jeden výskyt byl zaznamenán u kompozita *židomarxismus*.³³² Složenina *židozednářský* se objevuje celkem 6krát a k tomu je jen jednou uveden zápis *žido-zednářský*.³³³ Nově vznikla česká kompozita *židomil* (8 výskytů), *židomilka* (4 výskyty) a *židomilec* (11 výskytů), která označují osoby se Židy sympatizující a vytváří z nich stejné nepřátele jako Židy.

Kolokace	Výskyt
ž. otázka	11
ž. podnik	6
ž. vkladní knížka	6
ž. rodina, rodinka	6
ž. obec	4
ž. pověsti	4
ž. vliv	3
ž. účty	3
ž. manžel, manželka	3
ž. parazit	3
ž. stát	3
ž. noviny	2
ž. peníze	2
ž. chlípnik	2
ž. havěť	2
ž. továrník	2
ž. bůh Jahve	2
ž. národ	2
ž. původ	2
ž. ruce	2
ž. povaha	2

Tab. č. 6. Kolokace adjektiva *židovský* s četností vyšší než 1. Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 6 znázorňuje kolokace adjektiva *židovský* v *Arijském boji* s četností vyšší než 1. Ostatní slovní spojení, která v tabulce chybí, se vyskytovala v *Arijském boji* pouze jednou. Přehled všech zachycených kolokací v *Arijském boji* ukazuje tabulka č. 7.

³³⁰ *Národní politika*, 15. 10. 1941, s. 1.

³³¹ Jednou se vyskytuje podoba *židobolševism*, *Arijský boj* 22. 7. 1944, s. 2. Pravidla českého pravopisu z roku 1941 se k psaní sufixu *ism*, *ismus* nijak nevyjadřují, všechna ostatní slova s tímto sufixem v nominativním tvaru v korpusu jsou zakončena na *ismus*.

³³² *Arijský boj*, 20. 6. 1942, s. 2.

³³³ *Arijský boj*, 25. 10. 1941, s. 4.

Kolokace židovský					
Arijský boj					
1940	1941	1942	1943	1944	1945
kmen ž. aristokracie	ž. bonvián	manželka ž. Sáry	člen ž. obce (3)	Pražské ž. pověsti a legendy (3)	ž. bankéři
odstranění ž. vlivu	ž. dareba	nadávat požidovsku	člen ž. rodiny	ž. intelektuálové	ž. dramaturgové
proázka ž. internacionály	ž. fabriky	vybit se požidovsku	chrám ž. boha Jahve	ž. agentka	ž. generálové
řešení ž. otázky (3)	ž. hvězda	ž. drzost	podatřená ž. rodinka	ž. akce a osoby	ž. hlasatelé marxismu
úspěšná ž. emigrace	ž. hvězda	ž. havěť	ž. „krása“	ž. armáda	ž. hoši a děvčata
ž. „průkopnické“ práce	ž. chlípnik	ž. hrobník	ž. „národní stát“	ž. bankéři	ž. krev
ž. agronom	ž. lékař	ž. hřbitov	ž. atmosféra	ž. filmový pomocný režisér	ž. mor
ž. emancipace	ž. manžel (2)	ž. cháska	ž. bůh Jahve	ž. generálové	ž. mysterie kabbalistické
ž. kapitalismus	ž. nápis	ž. chlapík	ž. firma	ž. hemžení	ž. ruce
ž. kněz	ž. otázka (3)	ž. chlípníci	ž. havěť	ž. hrdina	ž. ředitel
ž. kolonie	ž. podniky	ž. jho	ž. kořist	ž. chlípníci	ž. snažení
ž. konta	ž. rodina	ž. kapitál	ž. kreatury	ž. jména	ž. tajemníci
ž. modlitebna	ž. rodiny	ž. kouty	ž. magnáti	ž. kniha	ž. továrnici
ž. morálka	ž. rozpinavost	ž. manželka	ž. matka	ž. kruhy	ž. utečenci
ž. náboženská obec	ž. švagr	ž. mentalita	ž. měšce	ž. manželka	ž. zločinci
ž. neláska	ž. viník	ž. návštěvy	ž. mšeneč (2)	ž. medaile	ž. -bolševické ničení národů
ž. novináři	ž. víra	ž. neomalenost	ž. myšlení	ž. milionáři	
ž. novinářští fušeři	ž. vlastnosti	ž. noviny	ž. nájemník	ž. národ	
ž. noviny		ž. obchodní smysl	ž. národ	ž. obec	
ž. peníze		ž. obchodníci	ž. nástroj	ž. otázka (2)	
ž. podniky (4)		ž. otázka (2)	ž. obec (2)	ž. otroctví	
ž. prozíravost		ž. otec	ž. obchod	ž. paraziti	
ž. předchůdci		ž. paraziti	ž. otázka	ž. povaha	
ž. přistěhovalectví		ž. patroni	ž. paraziti	ž. pověsti	
ž. přítěž		ž. peníze	ž. podnik	ž. prameny	
ž. rozhod		ž. podvodník	ž. princezna Beroniké	ž. produkt	
ž. syslování		ž. pojetí života	ž. procovství	ž. prohanost	
ž. továrnici		ž. povaha	ž. proselytka	ž. předák	
ž. účty (3)		ž. profesor	ž. příživníci	ž. sovětští právníci	
ž. vdova		ž. pronikání	ž. původ (2)	ž. šmokové	
ž. vesničtí kamarádi		ž. rasa	ž. ruce	ž. všehochoť	
ž. vkladní knížky (6)		ž. rodina (2)	ž. stát (2)	ž. vyprávění	
ž. vklady (2)		ž. slečna dcera	ž. šálení	ž. vzezření	
ž. vláda		ž. sňatek	ž. trestné prapory	ž. zaprodanci	
ž. vynález		ž. svobodní zednáři	ž. učeň		
ž. zákoník		ž. špina	ž. ústřední matrika		
ž. „demokratické“ zájmy		ž. taktovka	ž. válec		
		ž. továrník	ž. válka		
		ž. vlivy (2)	ž. vedení		
		ž. vzor	ž. vydíduši		
			ž. -plutokraticko-bolševické zájmy		

Tab č. 7. Kolokace adjektiva židovský v Arijském boji. Zdroj: Vlastní.

V *Arijském boji* se vyskytuje vyjma adjektiva *židovský* adjektivum *protižidovský* (27krát). Pro přehlednost uvádíme tabulku č. 8. Z ní je patrná antisemitská orientace *Arijského boje*. 50 % všech textů³³⁴ v *Arijském boji* se týká pouze antisemitismu, antisemitská rétorika však přitom proniká do většiny z nich. Ostatní texty jsou orientovány antibolševicky, případně parodují prezidenty, např. E. Beneše. Minimum článků se pak týká kultury a informací o říšských vyhláškách nebo zpráv z fronty. Jak

³³⁴ Celkem 88 textů, z nich 44 zaměřeno antisemitsky. Odhadem zabírají 50 % místa i graficky.

ukazuje tabulka, kolokace se v průběhu válečných let měnily. Jejich dynamiku zhodnotíme v bodě 5.7.1.1.

Periodikum	Národní politika	Arijský boj	Celkem
Lexém	Výskyt		
Žid	23	410	433
židovský	8	203	211
Židovka	0	94	94
protižidovský	0	29	29
Židovstvo	4	25	29
Židovice	0	12	12
židomilec	0	11	11
Židák	0	10	10
židomil	0	8	8
židozedaňský	0	6	6
židomilka	0	4	4
židobolševism(us)	0	4	4
Židovství	0	3	3
židomilství	0	3	3
židobolševik	0	3	3
Židova, Židovčina	0	2	2
požidovsku	0	2	2
Židáček	0	2	2
Židovina	0	2	2
židobolševický	0	2	2
židomilský	0	2	2
židodemokracie	0	1	1
odžidovštění	0	1	1
nežidovský	0	1	1
nežidi	0	1	1
všežidovský	0	1	1
židomarxismus	0	1	1
Židovčina	0	1	1
židovsko-plutokraticko-bolševický	0	1	1
protižidovec	0	1	1
židovsko-bolševický	0	1	1
Celkem	35	847	882

Tab. č. 8. Výskyt slov s kořenem žid a jejich počet v jednotlivých letech a periodikách.
Zdroj: vlastní.

Podle očekávání se mnohem více projevoval antisemitismus v *Arijském boji*. V malé míře pronikal od roku 1941³³⁵ i do *Národní politiky*, ve které bylo nalezeno adjektivum *židovský* osmkrát, čtyřikrát pojem *Židovstvo*, zbylých 23 výskytů připadá na lexém *Žid*.

Ve srovnání s korpusem *SYN2010* (omezeným na publicistické texty) je výskyt

³³⁵ V *Národní politice* roku 1938 se objevuje adjektivum *židovský* dvakrát, ovšem bez negativních konotací.

slov s kořenem *Žid*³³⁶ v protektorátním korpusu v poměru k ostatním slovům více než 90krát častější.

5.7.1.1 Vývoj antisemitismu v průběhu let

V letech 1938 a 1939 se sice v *Národní politice* vyskytuje adjektivum *židovský*, ale není užito v negativním kontextu.

Roku 1940 je *Národní politika* Židů zcela prostá, zatímco *Arijský boj* už od svého vzniku má mnoho slov s kořenem *žid* (139 slov). Nejčastějším z nich je samotný lexém *Žid* (63krát), za ním následuje adjektivum *židovský*. Vyjma adjektiva *židovský* se objevují prefixací vzniklá *protižidovský* a *nežidovský*.

Kolokace protižidovský					
Arijský boj					
1940	1941	1942	1943	1944	1945
p. boj (4) p. liga (5) p. linie p. opatření	p. boj p. hnutí p. bojovník	p. list garda p. pracovníků p. brožury p. bojovníci p. doktrína p. bojovníci	p. boj (2) p. bojovník p. nařízení	p. maďarský list (3)	

Tab. č. 9. Kolokace adjektiva protižidovský. Zdroj: vlastní.

Pro označení se kromě *Žida* používá *Židák*, v přechýlené formě se v tomto roce vyskytuje *Židovka*. Je-li potřeba označit osobu, která sympatizuje se Židy, používá se *židomil*. Důsledkem potřeby odlišit Židy od ostatního obyvatelstva vzniká lexém *nežidé*. Začíná se používat pojem *Židovstvo* kvůli potřebě pojmenovat všechny Židy současně. Také můžeme nalézt abstraktní výraz *židovství*. Existuje-li na stránkách *Arijského boje* *židovství*, je potřeba pojmenovat proces, kterým se protektorát zbavuje Židů, a tím se stává *odžidovštění*. Tento rok se na stránkách *Arijského boje* objevují dvě kompozita, substantivum *židodemokracie* a adjektivum *židozедnářský*.

V roce 1941 proniká antisemitismus i do *Národní politiky* 22 slovy s kořenem *žid*, nyní už s negativními konotacemi. *Židovská otázka*, která se později v periodikách vyskytuje, je zde označována jako *židovský problém*. Kromě *Žida* je dvěma výskyty zastoupeno také *Židovstvo*, jednou jsou obchody nazvány *všežidovskými*. Jen jednou je

³³⁶ Nepočítáme mezi ně název obce *Židenice*, jelikož nemají s projevem antisemitismu nic společného.

přítomno posesivní adjektivum *Židova (touha)*.

V *Arijském boji* je v roce 1941 podobná situace jako v roce 1940. Opakují se výrazy *Žid, židovský, židozедnářský, židomil, židovstvo* a *židovství*. Kromě *židomila* se používá také *židomilec* a vzniká abstraktum *židomilství*. Lexém *Židovka* pravděpodobně nezní dostatečně pejorativně, proto je užíván lexém *Židovice*.

V červnu 1942 je znatelný pokles frekvence slov s kořenem *žid*. Tento pokles je nejspíš zapříčiněn událostmi, které se na přelomu května a června odehrály (atentát na R. Heydricha a jeho smrt). Více prostoru je v červnovém čísle věnováno událostem okolo R. Heydricha a událostem v protektorátu a v Říši (představení nových zmocněnců *Národního souručenství, říšských vyhlášek* apod.). V srpnovém výtisku je opět mnohem vyšší zastoupení slov s kořenem *žid*. Přibývá vedle *Židáka* označení *Židáček* a jednou se objevuje posesivní adjektivum od přechýleného tvaru *Židovčiny (fekálie)*. V srpnu tohoto roku se pak do listu dostává kompozitum *židomarxismus* a dokonce je použito adverbium způsobu, např. *nadávat požidovsku*.

Národní politika obsahuje pouze jeden výskyt slov s kořenem *žid*, a to *Žid*. *Arijský boj* je na tato slova bohatý, stejně jako v předešlých letech. Přibývá však další slovo *židovina*, jejímž významem je nejspíš ‚jakákoliv informace týkající se Židů‘. Nebezpečí, které obyvatelům protektorátu hrozí, je pojmenováno *židovsko-plutokratisko-bolševické nebezpečí*.

Rok 1944 nepřináší v *Národní politice* žádné změny, jen jednou se vyskytuje *židovský*. V *Arijském boji* nacházíme kompozita *židobolševický, židobolševismus* a *židobolševik*. Poprvé se objevuje adjektivum odvozené od židomila *židomilský*. Mutací adjektiva *protižidovský* vzniká *protižidovec*.

Pozoruhodná situace nastává v roce 1945 těsně před koncem protektorátu. V *Národní politice* evidujeme 5 výskytů slov s kořenem *žid*. V *Arijském boji* ovšem dochází k rapidnímu poklesu výskytu těchto slov. Místo slova *židobolševický* nacházíme zápis *židovsko-bolševický*.

Tabulka č. 10 znázorňuje zastoupení slov s kořenem *žid* v jednotlivých letech a periodikách. Podrobnější soupis slov s kořenem *žid* představuje tabulka č. 11.

Proměny kolokace adjektiva *židovský* v průběhu let jsme nerozebírali vzhledem k velmi špatně sledovatelným tendencím a minimálnímu opakování (viz tabulka č. 6

a č. 7). Je až s podivem, jaká je rozmanitost u lexémů následujících za adjektivem *židovský*. Můžeme to přisuzovat snaze redaktorů *Arijského boje* přičleňovat adjektivum *židovský* co nejvíce možným substantivům.

kořen <i>žid</i>			
Periodikum	Arijský boj	Národní politika	Celkem
Rok			
1938	x	2	2
1939	x	0	0
1940	139	0	139
1941	135	22	157
1942	73 + 148	5	231
1943	146	1	147
1944	157	1	158
1945	40	5	45
Celkem	343	36	879

Tab. č. 10. Počet slov s kořenem *žid* v jednotlivých letech a periodikách. Zdroj: vlastní.

Národní politika je v antisemitské rétorice poměrně zdrženlivá, jen v roce 1941 byl zaznamenán poněkud zvýšený výskyt slov s kořenem *žid*. *Arijský boj* se držel daného protižidovského schématu po celé trvání protektorátu. Před koncem tohoto období ale dochází k výraznému snížení četnosti těchto slov, což je zřejmě zapříčiněno předvídaním budoucích událostí (konec protektorátu). Dokonce lze v březnovém *Arijském boji* pozorovat nepatrné náznaky ironického vyznění většiny textů v něm. Např. na titulní straně je uveden článek o dramatické noci se 14. na 15. březen 1939, v němž je naznačeno, že si český národ protektorát příliš nepřál: „*Národ byl doopravdy unaven a chtěl jen jedno: Jasnou situaci! Za každou cenu!*“³³⁷ V *Arijském boji* nebývaly obvykle texty, které se týkaly minulých událostí (vyjma historie Židů a zednářstva).

5.7.2 Klíčová slova

V úvodu diplomové práce jsme definovali sémantickou devalvací jako posun významu slov, popř. jako vyprazdňování významu slov. K vyprazdňování významu slov jsou nejvíce náchylná abstrakta, u konkrétních pojmenování mohlo dojít buď k posunu

³³⁷ *Arijský boj*, 10. 3. 1945, s. 1.

Per. Rok	Arijský boj			Národní Politika		
	česky	česky a německy	německy	česky	česky a německy	německy
1938	x			Berlín berlínský Rakousko (3) rakouský vídeňský		
1939	x			Berlín (10) vídeňský (3) postupimský		
1940	Rakousko rakouský Curych rýnský	Vídeň (Wien)	Berlín Basel	míšenský (4) Basilej	Postupim (Postdam)	postdamský
1941	mnichovský	Vídeň (Wien) Mnichov (München)	Berlín (2) München	Berlín (4) berlínský mnichovský (2) norimberský		Berlín (5)
1942	Bavorsko Rakousko rakouský	Bavorsko (Bayern)	Berlín	Berlín (5) berlínský drážďanský vídeňský (2) mohučský	Mnichov (München)	Berlín (4) Wien (4) Leipzig Nürnberg Hessen-Nassau Bremen
1943	berlínský		Berlín kölnský rheinský Wien	Dolní Štýrsko Lipsko		Berlín Weimar Linz Hamburg hamburgský bremenský Dresden Aachen München
1944				Berlín (2) Brunšvik Hamburk Berlín		
1945	Berlín (10) Norimberk norimberský Mnichov			Rýn (3) Rýnská Falc Porýnské Hesensko rýnsko-vestfálský Mnichov Curych (2) Mohuč		

Tab. č. 11. Výskyt slov s kořenem žid v jednotlivých letech a periodikách. Zdroj: vlastní.

významu nebo k jejich zúžení.

V této kapitole budeme pracovat s oběma typy klíčových slov v závislosti na jejich frekvenci. Texty byly srovnány s referenčním korpusem *SYN2010* pomocí programu *K-words*.³³⁸ Program *K-words* slouží k identifikaci klíčových slov, v porovnání s korpusem *SYN2010* je výstupem seznam slov, která jsou signifikantně vyšší. Identifikuje klíčová slova, která jsou úzce spojena s hlavními tématy textu. Směrodatný pro nás bude počet výskytů s dolní hranicí 50. Tabulka č. 12 znázorňuje frekvenci tzv. klíčových slov v celém korpuse. Z nejčastěji frekventovaných slov jsme vyřadili slova označující čas, např. *březen*, *říjen* apod. Také je vynechán lexém *vedoucí* kvůli jeho polysémii.³³⁹ Jsou vynechána slova, která by mohla být zkrácena vyšší frekvencí zastoupení ve sportovních rubrikách, např. *zápas*. Dále jsme vyřadili toponyma, z nichž se mnohá dostala mezi často frekventovaná slova díky zprávám, v nichž byly na začátku uvedeny zdroj a lokalita, např. *Praha*, *Moskva*, *Berlín* apod. Ze stejného důvodu byla vyřazena zkratka *ČTK* (74 výskytů). O zkratkách viz 5.6.1.

Klíčová slova: substantiva	
Slovo	Počet výskytů
Žid	433
národ	253
boj	206
válka	131
lístek	123
Říše	103
letadla	89
útok	89
Beneš (prezident)	81
ústřihěk	87
fronta	71
nepřítel	66
vítězství	60
čin	57
zbraň	56
ztráta	50

Tab. č. 12. Klíčová slova s výskytem 50 a vyšším. Substantiva. Zdroj: vlastní

Bezkonkurenčně nejčastějším plnovýznamovým slovem je v našem korpuse lexém *Žid*. Až za ním následuje lexém *národ*, jehož frekvence je téměř dvakrát nižší.³⁴⁰

³³⁸ Dostupný z <www.korpus.cz>.

³³⁹ Např. *vedoucí mužstvo* se vyskytovalo častěji než *vedoucí*, překlad německého *Führer* v kompozitech.

³⁴⁰ K lexému *Žid* nejsou připočítány přechýlené výrazy *Židovka* a *Židovice*.

Do klíčových slov proniká mnoho slov týkajících se válečné tematiky. Zvláště *Národní politika* přinášela na titulních stranách zprávy z *front*. Slova *boj* a *válka* jsou velmi frekventovaná. Byla-li řeč o *válce*, musela být připojena informace, jaké *ztráty* utrpěl *nepřítel*, především bylo uváděno kolik desítek nebo stovek tisíc ztratil *letadel*. Všechny *útoky* německého vojska byly vylíčeny jako úspěšné, zatímco všechny *útoky* nepřítelovy byly líčeny jako odražené. K *vítězství* německého národa měly přispět nové *zbraně*.

Poměrně časté je slovo *nepřítel* (66 výskytů). Projevuje se snaha nepřítele pojmenovat, největším nepřítelem (v *Arijském boji*) jsou *Židé*. Je pozoruhodné, že se mezi nejfrekventovanější slova dostalo také antroponymum *Beneš*. Vyšší frekvence toponym může být způsobena právě potřebou označit nepřítele (*Francie*, *USA*, *Anglie*) nebo uvedením zdroje zprávy (*Moskva*, *Berlín*) apod. Pro názornost uvádíme samostatnou tabulku (č. 13) dvanácti nejfrekventovanějších proprií³⁴¹ v korpusu. V ní nejsou uvedeny *Spojené státy americké (USA)*, protože sledovatelná byla pouze zkratka *USA* (25krát).

Nejčastější propria	
Proprium	Počet výskytů
Praha	288
Říše	103
Anglie	95
Německo	91
Beneš (prezident)	79
Moskva	79
Evropa	77
Francie	75
Berlín, Berlin (toponymum)	52
Londýn	50
Churchill	38
Finsko	35

Tab. č. 13. Výskyt 12 nejčastějších proprií.
Zdroj: vlastní.

U slova *Říše* došlo k proprializaci. *Říše*, původně označující obecně ‚velký státní celek složený z několika částí‘,³⁴² nyní označovala *Německo*. K zúžení významu došlo u dvou slov, která se dostala do klíčových. Jedná se o slova *lístek* a *ústřížek*. Jestliže

³⁴¹ Vynecháváme lexém *Žid*.

³⁴² *SSJČ*.

předtím představovala tato slova ‚druh průkazu o něčem svědčící‘³⁴³ a ‚část určenou k odtržení‘,³⁴⁴ tak v období protektorátu byl lístkem míněn lístek potravinový (popř. lístek na oděv) a ústřížky část potravinového lístku. Častý výskyt slov *lístek* a *ústřížek* je způsoben informacemi, které přinášela *Národní politika* o změnách platnosti lístků.

Mezi klíčová slova v tabulce č. 12 jsou zařazena pouze substantiva. Podobně jako u substantiv jsme postupovali u adjektiv, tj. klíčová adjektiva byla vybrána v porovnání s referenčním korpusem *SYN2010* opět pomocí programu *K-words*.. Uvádíme tabulku č. 14 s četností klíčových adjektiv vyšší než 50.

Klíčová slova: adjektiva	
Slovo	Počet výskytů
český	293
německý	287
židovský	211
sovětský	171
říšský	133
národní	120
anglický	96
nepřátelský	81
válečný	80
bolševický	66
francouzský	53

Tab. č. 14. Klíčová slova s výskytem 50 a vyšším. Adjektiva. Zdroj: vlastní.

Většina adjektiv z tabulky č. 14 je odvozena z toponym *český*, *říšský*, *německý*, *anglický*, *francouzský*. Tato adjektiva jsou přívlastkem národů, v takovém případě mezi ně lze zařadit také adjektivum *židovský*. Adjektivum *bolševický* podléhá vyprazdňování a stává běžným přívlastkem nepřítele, např. *bolševické nebezpečí*, *bolševické tlupy*, *bolševické výstřely* apod. Jako antonymum ke slovu *bolševický* můžeme v protektorátním korpusu chápat adjektivum *plutokratický* (v celém korpusu pouze 7krát), jež označuje země západní, odkud také přichází nebezpečí, např. *plutokratičtí váleční štváči*, *plutokratické spiknutí*. Mezi nejčastější adjektiva související s válkou proniká *nepřátelský* a *válečný*, např. *nepřátelská vojska*, *nepřátelská obrana*, *nepřátelská letadla*, *válečné loďstvo*, *válečné námořnictvo*, *válečné pásmo*.

³⁴³ SSJČ.

³⁴⁴ SSJČ.

5.7.2.1 Klíčová slova v průběhu let

Tato kapitola popisuje výskyt tzv. klíčových slov v jednotlivých periodikách zvlášť. V průběhu let se klíčová slova v periodikách více či méně proměňovala. V tabulce č. 15 jsou zachycena slova klíčová pro celý protektorátní korpus a přítomnost těchto slov v jednotlivých letech a periodikách. Pro srovnání uvádíme ještě tabulku č. 16,³⁴⁵ která zachycuje klíčová slova jednotlivých výtisků samotných s minimálním výskytem 10. Při pohledu na tabulky č. 15 a 16 je patrné, že počet tzv. klíčových slov byl vyšší v *Národní politice* za protektorátu než v roce 1938 (vyjma roku 1940).

Klíčová slova ve vztahu k celému protektorátnímu korpusu									
Národní politika									
Rok	1938	1939	1940	1941	1942/6	1942/8	1943	1944	1945
Substantiva	národ	boj čin letadla lístek ústřížek útok válka	vítězství	Beneš boj fronta letadla lístek národ Říše ústřížek útok válka zbraň Žid	boj fronta letadla národ nepřítel Říše ústřížek útok ztráta	X	Beneš boj fronta letadla nepřítel Říše ústřížek útok ztráta	Beneš boj fronta nepřítel Říše ústřížek útok ztráta	boj letadla lístek národ nepřítel ústřížek útok
	národní německý válečný	anglický francouzský německý válečný	anglický říšský	anglický francouzský národní německý nepřátelský říšský sovětský	německý nepřátelský říšský	X	anglický bolševický francouzský národní německý nepřátelský sovětský	anglický bolševický německý nepřátelský říšský sovětský	nepřátelský sovětský
Arijský boj									
Rok	1938	1939	1940	1941	1942/6	1942/8	1943	1944	1945
Substantiva	X	X	boj čin národ Říše válka Žid	národ Žid	Beneš boj čin národ Žid	Beneš čin národní Žid	boj národ válka Žid	národ válka zbraň Žid	fronta národ Říše válka vítězství Žid
	X	X	český francouzský národní německý židovský	český židovský	český národní židovský	český židovský	český židovský	bolševický německý nepřátelský sovětský válečný židovský	bolševický český německý sovětský židovský

Tab. č. 15. Klíčová slova ve vztahu k celému protektorátnímu korpusu. Zdroj: vlastní.

³⁴⁵ Tabulka nezachycuje synsémantická slova. Jinak zcela bez zásahů na rozdíl od tabulky č. 12.

S nástupem války pronikají do *Národní politiky* slova související s válečnou tematikou, např. *útok, letadla, ponorky*. V říjnovém výtisku *Národní politiky* se objevují slova *ústřížek a lístek*, která odrážejí novou skutečnost v protektorátu. Poprvé se v roce 1939 vyskytuje zkratka *ČTK*. Příčinou její časté frekvence je uvádění informačních zdrojů, což je v *Národní politice* v roce 1938 neobvyklé. V roce 1938 je obyčejně uvedena lokalita, např. *Z Říma*, v roce 1939 je pak uveden za lokalitou také informační zdroj, např. *Z Berlína (ČTK.)*. V této době proniká do klíčových slov *Německo* a *německý*, nikoliv však ještě *říšský* nebo *Říše*.

Klíčová slova jednotlivých výtisků									
Národní politika									
Rok	1938	1939	1940	1941	1942/6	1942/8	1943	1944	1945
	SK	chléb list lístky Německo ponorky Praha repulse SK ústřížek zboží nemecký odběrní označený válečný	oddělení Praha SK Smíchov zápas	čluny ČTK energie Francie fronta Churchill letadla linie lístek muž oděv Praha Praha smrt uran válka říšský	body fronta Heydrich katafalk letadla mistrovství museum policie práce Praha protektor průvod rakev Říše SK SS pancéřový říšský smuteční vedoucí vítězství vozy zastupující zesnulý		Anglie boj branky ČTK daň diváci diváci divise eden film finance Francie ministr Moskva nařízení NSK prostor SK Sparta svazy útok vedení země německý nepřátelský sovětský	boj branky daň diváci film nařízení NSK peníze Praha Sparta německý nepřátelský sovětský	člověk lístek práce Praha řemeslo sovětský zahraniční
Arijský boj									
Rok	1938	1939	1940	1941	1942/červen	1942/srpe	1943	1944	1945
	X	X	život národ Engelsberger boj Žid Židovský český vkladní německý	Žid Praha Židovka pan	Beneš národ Praha Hamlet Jára obyvatelstvo Židé Říše ministr český	Žid Beneš Židovka byt reprisa Praha Židé dům český	Židé Žid bludiště paní český	Židé Žid bolševici značka zbraně	bolševici značka národ Finsko Židé republika práce lid Anglie předseda válka vláda země

Tab. č. 16. Klíčová slova jednotlivých výtisků. Zdroj: vlastní.

Počet tzv. klíčových výrazně klesá v *Národní politice* v roce 1940 (prosinec), což může být zapříčiněno relativně klidným obdobím. Do klíčových slov se promítají výrazy ze sportovní rubriky *SK, oddělení, zápas*. To je nejspíš způsobeno větším rozsahem sportovní rubriky oproti jiným výtiskům (zabírá celou stranu, v jiných číslech pouze polovinu strany).

Opětne navýšení slov týkajících se války pozorujeme v *Národní politice* v roce 1941. To souvisí s dobytím *Kalininu* 14. září 1941 německými vojsky. To je také příčinou průniku antroponyma *Churchill* do tzv. klíčových slov. V negativním světle je zobrazován jako osoba, která nechce mluvit o situaci na východní frontě. V říjnu 1941 je vydáván také *třetí říšský lístek* na oděv. Této informaci je věnována rozsahem téměř celá strana, na níž se neustále toto slovní spojení opakuje. Zřejmě proto pronikla adjektiva *říšský* a *třetí* a substantivum *oděv* mezi klíčová slova *Národní politiky* v roce 1941.

Národní politika na počátku roku 1942 věnuje několik svých stran (dvě z celkových šesti stran) atentátu na R. Heydricha a jeho pohřbu. V souvislosti s pohřbem R. Heydricha vstupují mezi tzv. klíčová slova *katafalk, rakev* apod. Také se stává klíčovým slovem v tomto roce samotné jméno *Heydrich*, příp. jiná označení osoby R. Heydricha, např. *protektor*. Mezi nimi je zařazena také zkratka *SS*, která je frekventovaná díky označení všech na pohřbu přítomných „*Führerů*“ jako *SS*, např. *SS-Obergruppenführer, SS-Standardführer* apod. Zvýšená frekvence adjektiva *spojený* pravděpodobně ukazuje na častější zastoupení *Spojených států amerických*. Většina slov uvedených v tabulce č. 16 souvisí buď s válečnou tematikou, s atentátem na R. Heydricha a jeho pohřbem nebo se sportem. Také se mezi klíčovými slovy objevuje proprium *Říše*.

Rok 1943 přináší kromě válečných zpráv také informace z oblasti kultury a sportu. Do častých slov se dostávají toponyma *Francie, Anglie* a *Moskva*, mezi adjektiva z toponym odvozená *německý* a *sovětský*. Také se objevuje velmi často *nepřátelský* (14krát). Nepřátelské jsou *stíhací letouny, torpedoborce, letadla* apod. Nejdůležitějšími informacemi však mají být informace o *odražených nepřátelských útocích* a *nepřátelských ztrátách*. V tomto období se v několika státech měnila politická situace, proto se dostává mezi tzv. klíčová slova adjektivum *nový*. Ve Francii byly založeny *nové politické strany* a *skupiny*, v Bulharsku byl zvolen *nový ministr*, v Burmě

byla ustanovena *nová vláda* apod.

Od roku 1944 dochází v *Národní politice* k poklesu klíčových slov. Většina titulní strany je věnována informacím z front. Vedle nich je však uveden článek s názvem *Společenský význam peněz*, což způsobuje průnik lexému *peníze* do tzv. klíčových slov v *Národní politice* v tomto roce. Pronikají sem jako v jiných letech slova ze sportu.

V březnu roku 1945 je opět znatelný pokles tzv. klíčových slov. Stále ještě přináší zprávy z bojů, ovšem v mnohem menší míře. Více prostoru je věnováno politickým událostem v Evropě a také je vyzdvihován význam *českého člověka*.

V *Arijském boji* je už od roku 1940 klíčovým slovem *Žid* a *židovský* (o antisemitismu v protektorátních periodikách viz 5.7.1). V kontrastu s tím je užíváno adjektiv *český* a *německý*. Pronikají-li do *Arijského boje* slova jako *válka* a *boj*, zajisté je tím míněn *boj* nebo *válka* proti Židům.

Podobná je v *Arijském boji* situace také v roce 1941, v němž je opět klíčovým slovem *Žid* přibývá přechýlené *Židovka*, objevuje se také *židovský*.

V červnu 1942 se *Arijský boj* vzhledem ke smrti R. Heydricha věnuje více událostem okolo atentátu na R. Heydricha a jeho pohřbu než denunciaci Židů. Také je více prostoru věnováno říšským vyhláškám apod. Mimo jiné je v *Arijském boji* poměrně rozsáhlý text (zřejmě více než jedna strana) o E. Benešovi, který se ho snaží zobrazovat v negativním světle a popisuje příběhy z jeho soukromého života. To se opakuje také v srpnovém čísle *Arijského boje*, v němž je opět rozsáhlý text věnován soukromému životu E. Beneše. V červnu i v srpnu toho roku se sice v obou výtiscích vyskytuje slovo *Žid*, ale pro každý výtisk zvlášť se stává klíčovým jeho podoba v plurálu, tedy *Židé*.

Stejně tak je tomu v roce 1943, klíčovými jsou obě podoby *Žid* i *Židé*. Stále představují národ, proti němuž je třeba bojovat a vést *válku*. V tomto roce sem proniká slovo *bludiště*, což je zapříčiněno pouze jedním textem o *Židovce*, která byla odvedena jistým mužem do bludiště, aby se již nemohla vrátit.

V roce 1944 už nejsou v *Arijském boji* nebezpečnými nepřáteli pouze *Židé*, ale také *bolševici*. V tomto výtisku se objevují informace o *nové zbrani*, která má Říši pomoci k definitivnímu vítězství ve válce.

Na rozdíl od *Národní politiky* se počet klíčových slov rozšiřuje ke konci období protektorátu. To může být způsobeno poklesem antisemitské rétoriky a zaměřením

se také na jiné zprávy, např. se obrací do minulosti k vládě první republiky nebo se věnuje jiným politickým světovým událostem.

V *Arijském boji* je na klíčových slovech znatelná antisemitská orientace po celou dobu vydávání týdeníku. Nárůst tzv. klíčových slov je patrný ke konci protektorátu, v době, v níž se přestává orientovat pouze na Židy, ale věnuje se také jiným událostem. Poněkud rozdílná je situace v *Národní politice*, v níž počet klíčových slov je znatelně menší před počátkem protektorátu a na konci období protektorátu. To může být způsobeno opačnou tendencí než v *Arijském boji*. Zprávy v *Národní politice* byly mnohem rozmanitější před protektorátem a na konci období protektorátu, tudíž nebylo příliš mnoho slov, která by se častěji opakovala. S nástupem protektorátu a trojí cenzury se zúžila orientace textů v *Národní politice*, ale stále si držely jistou rozmanitost, proto došlo k nárůstu klíčových slov. *Arijský boj* přinášel zprávy natolik jednostranné, že se ve velmi malé míře objevovala jiná klíčová slova než *Žid, Židé* apod.

5.7.3 Germanismy

V červnu 1939 byl podán návrh o nepřeložitelnosti některých jazykových výrazů. Tento návrh byl nakonec v listopadu 1939 stažen.³⁴⁶ Do tohoto období spadá v našem korpusu jeden výtisk *Národní politiky* (říjen 1939). Vzhledem k tomu, že se jednalo pouze o návrh, používání „cenných“ německých slov se téměř neprojevalo. Jedinou výjimku tvoří slovo *Führer*, ovšem pouze ve složeninách, např. *Standartenführer*, *Obergruppenführer*, *Brigadeführer* apod. *Führer* je striktně překládán jako *Vůdce*. Tabulka č. 17 představuje zastoupení českých výrazů a německých ekvivalentů z celého korpusu (vyjma roku 1938).

Německy	Výskyt	Česky	Výskyt
Protektorat Böhmen und Mähren	0	Protektorát Čechy a Morava	9
Reichsprotektor	0	Říšský protektor	32
Grossdeutschesreich	0	Velkoněmecká říše	15
Deutsches Reich	0	Německá říše	11
Reichskanzler	0	Říšský kancléř	5
Reichsregierung	0	Říšská vláda	5
Oberlandrat	2	Zemský rada	0
Führer	0	Vůdce	41
Führer v kompozitech	22	říšský vedoucí	14
Celkem	24		132

Tab. č. 17. Výskyt tzv. nepřeložitelných slov a jejich českých ekvivalentů. Zdroj: vlastní.

³⁴⁶ VELČOVSKÝ 2014, s. 198–199. srov. SOBOTA 1946a, s. 111–112. srov. AMORT, s. 40.

Na tomto místě je třeba malá poznámka k českým kompozitům se zadním členem *vůdce*. V protektorátním tisku se objevuje několikrát slovo *vojevůdce*.³⁴⁷ Pravděpodobně se zde jedná o slovo, které (stejně jako *strojvůdce*) bylo považováno za slovo vžitě (viz 4.3.3.3.1.1). Naproti tomu se v celém korpusu vyskytuje jednou slovo *strojvedoucí*,³⁴⁸ a to v pozdějším období (1944). Místo slova *vůdce* ‚ten, kdo vede‘ byla užívána slova *vedoucí* nebo *řídící* v průběhu celého období protektorátu. Více zastoupen je ovšem *vedoucí*³⁴⁹ (64 výskytů), zatímco *řídící se* objevuje pouze 10krát.

5.7.3.1 Toponyma

Vlastní jména místních názvů v českém jazyce musela následovat za německými (viz 4.3.3.3), v českém textu pak v případě skloňování mohlo následovat české toponymum v závorce (viz 4.3.3.3.2.1). To se částečně projevovalo v protektorátních periodikách. Bylo nařízeno užívat německých toponym, případně směl následovat český překlad v závorce. V lednu 1940 vyšel *Amtliches deutsches Ortsbuch für das Protektorat Böhmen und Mähren*, v němž jsou uvedeny německé ekvivalenty pro česká toponyma, dokonce vznikaly německé ekvivalenty pro česká toponyma, která dříve neexistovala (viz 4.3.3.3.2.1). Tato kapitola sleduje pouze výskyt českých a německých toponym³⁵⁰ v průběhu jednotlivých let. O deklinaci německých toponym viz 5.8.1. Vyhledávána v korpusu byla toponyma *Basilej, Bavorsko, Berlín, Brémy, Brunšvik, Cáchy, Curych, Cvikov, Drážďany, Falc, Hamburk, Hesensko, Kolín nad Rýnem, Linec, Lipsko, Magdeburk, Míšeň, Mnichov, Mohaň, Mohuč, Nisa, Norimberk, Pasov, Pomořany, Postupim, Rakousko, Řezno, Švábsko, Štýrský Hradec, Vídeň, Výmar, Žandov a Žitava* nebo jejich německé ekvivalenty. Z nich pak byla nalezena toponyma *Basilej, Bavorsko, Berlín, Brémy, Brunšvik, Cáchy, Curych, Drážďany, Falc, Hamburk, Hesensko, Kolín nad Rýnem, Lipsko, Míšeň, Mnichov, Mohuč, Norimberk, Postupim, Rakousko, Vídeň, Výmar* nebo jejich německý ekvivalent nebo oba zápisy, tj. česky i německy. Vyskytlo se také *Dolní Štýrsko*. Tato nalezená toponyma jsou sledována a zachycena v tabulce č. 18.

³⁴⁷ *Národní politika*, 18. 10. 1939, strana 2 a 15. 10. 1941, strana 3 a 25. 10. 1945, strana 1.

³⁴⁸ *Národní politika*, 24. 10. 1944, strana 2.

³⁴⁹ Nezapočítávají se participia a adjektiva, jedná o ekvivalentní výrazy slova *vůdce*.

³⁵⁰ V následujícím textu jsou německá toponyma chápána jako německé názvy lokalit ve Třetí říši.

Rok	česky	česky a německy	německy	česky	česky a německy	německy
1938	x			Berlín berlínský Rakousko (3) rakouský vídeňský		
1939	x			Berlín (10) vídeňský (3)		
1940	Rakousko rakouský Curych rýnský	Vídeň (Wien)	Berlín Basel	postupimský míšenský (4) Basilej	Postupim (Postdam)	postdamský
1941	mnichovský	Vídeň (Wien) Mnichov (München)	Berlín (2) München	Berlín (4) berlínský mnichovský (2) norimberský		Berlín (5)
1942	Bavorsko Rakousko rakouský	Bavorsko (Bayern)	Berlín	Berlín (5) berlínský drážďanský vídeňský (2) mohučský	Mnichov (München)	Berlín (4) Wien (4) Leipzig Nürnberg Hessen-Nassau Bremen
1943	berlínský		Berlín kölnský rheinský Wien	Dolní Štýrsko Lipsko		Berlín Weimar Linz Hamburg hamburgský bremenský Dresden Aachen München
1944				Berlín (2) Brunšvík Hamburk Berlín		
1945	Berlín (10) Norimberk norimberský Mnichov			Rýn (3) Rýnská Falc Porýnské Hesensko rýnsko-vestfálský Mnichov Curych (2) Mohuč		

Tab. č. 18. Výskyt sledovaných toponym v jednotlivých letech a periodikách. Zdroj: vlastní.

V roce 1940 nacházíme v *Arijském boji* německý zápis *Berlin*. Také v něm stojí vedle sebe toponymum české a německé *Vídeň (Wien)*. Mimo nich se objevují exonyma *Rakousko* a od něj odvozené *rakouský* a také se vyskytuje *rynský*. Podobně rozkolísaný je zápis toponym také v *Národní politice*. V rámci jednoho článku se lze dočíst *potsdamský*, *Postupim (Potsdam)*, *postupimský*, *Postupim*. Objevuje se také několikrát české *míšenský*, *meißenský* pak ani jednou. V tomto roce v *Národní politice* nacházíme české *Basilej*, zatímco v *Arijském boji* se objevuje *Basel*. Je to velmi zajímavý úkaz, protože stojí ve větě, v níž v těsné blízkosti je česky zapsaný *Curych*: „A tu začali prchati političtí emigranti do Paříže a Štrasburku, do Londýna, do Bernu, Curychu a Baselu.“³⁵¹

Podobně nejednotná je situace v obou periodikách i v roce 1941. Adjektivum *mnichovský* je zastoupeno jednou v *Arijském boji* a dvakrát v *Národní politice*. V ní se pak objevuje jednou samostatně stojící *Berlín* a pětkrát německý ekvivalent *Berlin*. Jednou se vyskytuje odvozené adjektivum *berlínský* a jednou *norimberský*. *Berlin* se pak dvakrát nachází také v *Arijském boji*. Jedině v *Arijském boji* v tomto roce nalézáme doklady, v nichž stojí obě toponyma vedle sebe, a to *Vídeň (Wien)* a *Mnichov (München)*. Kromě tohoto zápisu je v *Arijském boji* německy zapsaný *München*.

Nejméně sledovaných toponym se v *Arijském boji* nalézá v roce 1942. Mezi ně patří *Rakousko*, *rakouský* a *Bavorsko*. V textu je nejprve uvedeno dvojí označení *Bavorsko (Bayern)*, níže v textu je však psáno již jen *Bavorsko*. Více sledovaných toponym se objevuje v tomto roce v *Národní politice*. Značně si konkuruje *Berlín* (5krát) a *Berlin* (4krát). Jedná-li se o adjektiva odvozená od sledovaných toponym, vždy jsou zapsána česky *berlínský*, *drážďanský*, *vídeňský*, *mohučský*. Jednou je uveden zápis dvoujazyčný *Mnichov (München)*. Tento rok je bohatší i na toponyma německá, čtyřikrát je zastoupena *Wien*, jednou pak *Leipzig* a *Hessen-Nassau*.

Od roku 1943 se v našem korpusu nevyskytuje už žádné dvojjazyčně zapsané toponymum. O něco více převládá zápis v němčině. V *Arijském boji* se vyskytuje jednou *berlínský*, v *Národní politice* pak názvy *Dolní Štýrsko* a *Lipsko*. V *Arijském boji* je uveden *Berlin* a *Wien*, v adjektivní formě pak *rheinský* a *kölnský*. V *Národní politice* je pak přítomno sedm německých označení měst *Berlin*, *Weimar*, *Linz*, *Dresden*, *Aachen*,

---

³⁵¹ *Arijský boj*, 21. 12. 1940, s. 3.

München, Hamburg a z něho odvozené *hamburgský*,³⁵² dále adjektivum *bremenský*.

Rok 1944 je na sledovaná toponyma v našem korpusu nejchudší. Jen v *Národní politice* je zaznamenán dvakrát *Berlín*, jednou *Hamburk* a jednou *Brunšvik*.

Před koncem protektorátu, v březnu 1945, už sledovaná německá toponyma v našem korpusu vymizela, tedy se opět píše v obou periodikách např. *Berlín, Mnichov* ad. Zastoupení exonym a německých toponym je pro přehled uvedeno v tabulce č. 18.

Nejčastějším toponymem v protektorátním korpusu je *Berlín*. To je zapříčiněno zřejmě politickými okolnostmi. *Berlín* byl hlavním městem *Třetí říše* a přicházela z něj většina hlavních zpráv. Zprávy na titulních stranách *Národní politiky* pak začínaly *Berlín* (ČTK.), příp. *Berlin* (ČTK.). Celkem se v korpusu vyskytuje *Berlín* 34krát. *Berlin* 18krát jako proprium, z toho 15krát jako toponymum a jako antroponymum 3krát (v *Arijském boji* vystupuje *Žid Irving Berlin*). Dalšími častěji se vyskytujícími toponymy jsou *Vídeň*, popř. *Wien* (7krát) a *Mnichov*, popř. *München* (6krát). Ostatní sledovaná toponyma nepřesáhla v celém korpusu 5 výskytů.³⁵³

Německé názvy lokalit ve *Třetí říši* jsou přítomny v našem korpusu od roku 1940 do roku 1943 včetně. Jedná-li se o adjektiva odvozená z názvů měst, je znatelná tendence upřednostňovat české názvy před německými. Přesto ale proniká do *Národní politiky* v roce 1940 *potsdamský* a v roce 1943 *hamburgský*, stejně tak pronikají do *Arijského boje* roku 1943 *rheinský* a *kölnský*. Vzhledem k pravděpodobnému upřednostňování českých adjektiv nenacházíme ani jednou adjektivum *berlinský*. Přestože je v korpusu pouze šest výskytů, v nichž jsou vedle sebe názvy česky i německy, dovolujeme si odhadovat, že tato tendence bude přítomna také v jiných protektorátních periodikách.

V rámci způsobu zacházení s toponymy se projevuje ještě jedna tendence související s dvojjazyčným zápisem. O tom viz 5.8.1. V průběhu protektorátu je možný trojí způsob zápisu. Je užíván buď název německý, nebo český, nebo oba. Z nalezených toponym je ovšem patrné, že je upřednostňován český název před německým, dochází-li k zápisu v obou jazycích. V roce 1945 je také patrné opuštění německých pojmenování. Předpokládáme (přes pouhé 4 doklady), že tato tendence se projevuje již v roce 1944.

³⁵² *Pravidla* z roku 1941 uvádějí jako spisovnou podobu *hamburský*. V *Pravidlech* z roku 1924 je dokonce explicitně napsáno „*hamburský; nikoli -urgský*“.

³⁵³ Nejsou započítána odvozená adjektiva. *Berlinský* (4krát), *vídeňský* (3krát), *mnichovský* (3krát). *Rakousko* (4krát) a *rakouský* (2krát) by se dostalo na celkový počet 6 výskytů.

5.7.4 Shrnutí jevů lexikálně-sémantické roviny

Jazykový obraz Židů ve vybraných protektorátních periodikách byl již dříve zkoumán jinými autory (J. Jedličková, P. Večeřa). O Židech je referováno v souladu s nacistickou ideologií. Jejich, v různé míře, negativní zobrazování je prostředkem propagandy, která vedla k vyloučení Židů z veřejného života. Negativní zobrazování Židů v *Arijském boji* vystupuje do popředí v případě použití ironických uvozovek (viz 5.5.3.4). Jazykový obraz Židů v *Národní Politice* (od r. 1940) se od *Arijského boje* neliší, ovšem frekvence zobrazování Židů je v *Národní politice* mnohonásobně nižší.

Návrh jazykového nařízení o nepřeložitelnosti německých výrazů z června 1939 se v protektorátních periodikách neprojevil. Příkladáme to brzkému stažení tohoto návrhu (listopad 1939). Nepřekládán zůstává pouze *Führer* v kompozitech, nikoliv však ve všech případech.

Používání klíčových slov bylo patrné především v *Arijském boji*, v němž bylo užíváno nejčastěji slovo *Žid*, popř. *Židé*. Klíčová slova v *Arijském boji* se v průběhu protektorátu příliš neproměňovala. Mezi frekventovaná slova se dostala toponyma *Říše*, *Evropa*, *Francie*, *Anglie* apod. Mezi klíčová slova se dostalo také antroponymum *Beneš*. O něco proměnlivější byla situace v *Národní politice*. Do ní ovšem pronikaly mezi tzv. klíčovými slovy výrazy ze sportu, ale především slova s válečnou tematikou, např. *ztráty nepřítele*, *nepřátelská letadla* apod.

Vyskytují-li se v protektorátní tisku německá toponyma,³⁵⁴ pro něž existuje exonymum, může být jejich zápis trojí. Exonymum, např. *Mnichov*, toponymum v němčině, např. *München* nebo stojí české a německé pojmenování vedle sebe, např. *Mnichov (München)*. V našem korpusu vždy český název předchází německý.

V rovině morfologické budeme sledovat chování některých německých toponym v protektorátním tisku.

---

³⁵⁴ Stále máme na mysli německé názvy lokalit na území Třetí říše.

5.8 Morfologická rovina

V rovině morfologické budeme sledovat chování některých německých toponym v protektorátním tisku.

5.8.1 Německá toponyma

V kapitole 4.3.3.3.1.3 bylo pojednáno o nesklonnosti vlastních jmen. O německým toponymech v českém textu viz 5.7.3.1. Tato kapitola popisuje zacházení s nimi, zaměřuje se na jejich nesklonnost. Vycházet budeme z toponym, která jsou uvedena v tabulce č. 18. Tabulka č. 20³⁵⁵ znázorňuje deklinaci toponym v jednotlivých letech.

Deklinace sledovaných německých toponym		
Periodikum	Arijský boj	Národní Politika
Rok		
1939		
1940	do Baselu v Berlinu v Bonnu ve Frankfurtě (2) z Vídně (Wien)	v Postupimi (Potsdamu)
1941	před Mnichovem (München) z Vídně (Wien)	
1942	v Berlinu do Bavor (Bayern)	do Berlinu ve Frankfurtu v Mnichově (München)
1943	v Berlinu v Bonn	v Dresdenu v Linzi v München v Münchenu ve Weimaru
1944		
1945		od Bonnu

Tab. č. 19. Deklinace německých toponym. Zdroj: vlastní.

V roce 1940 se zachycujeme poprvé sledovaná německá toponyma v našem korpusu. Z tvarů uvedených v tabulce je zřejmé, že ve většině případů docházelo v *Arijském boji* k deklinaci těchto toponym. Jedině v případě, zněl-li by daný výraz neobratně, bylo použito toponymum české a v závorce za ním německé v základním

³⁵⁵ V tabulce jsou zahrnuty pouze tvary, z nichž je patrné (ne)použití koncovky, tj. je vynechán nominativ a akuzativ. Přidáváme ještě toponymum *Bonn* a *Frankfurt*.

tvary. V *Národní politice* je přítomen zápis v *Postupimi (Potsdamu)*, skloňovány jsou oba výrazy, český i německý.

Rok 1941 přináší pouhé dva doklady sledovaných toponym, s nimiž *Arijský boj* zachází totožně jako v předchozím roce, tj. skloňuje česká jména a v závorce uvádí německá v základním tvaru.

Národní politika zachází se slovem *Mnichov* stejně jako *Arijský boj* v letech předchozích, tj. skloňuje výraz český a německý v nominativu v závorce. O toponymu *Berlin* viz 5.8.2.

V roce 1943 dochází ke zvláštnímu úkazu v *Národní politice*, v níž nacházíme pouhých několik řádků od sebe zapsáno v *München* a v *Münchenu*. Ostatní sledovaná německá toponyma jsou v *Národní politice* skloňována, zatímco v *Arijském boji* se objevuje v *Bonn*, přestože v roce 1940 je uvedeno v *Bonnu*.

V roce 1944 jsme nezachytili žádné sledované toponymum, na němž by bylo možné pozorovat zacházení s ním. V roce 1945 se vyskytuje jediné sledované vyskloňované toponymum. V *Národní politice* zaznamenáváme od *Bonnu*.

Arijský boj převážně používal toponym německých. Pokud bylo třeba, tato toponyma byla skloňována, s výjimkou *V Bonn* v roce 1943. Pouze v případech, v nichž by mohlo docházet k určité nelibozvučnosti, byl použit způsob zápisu německého toponyma v závorce za českým. V *Národní politice* také běžně docházelo k deklinaci německých toponym. Výjimkou jsou pouze v *München* v roce 1943 a rok předtím použitá podoba v *Mnichově (München)*.

Přestože bylo povoleno skloňování německých toponym povoleno až 2. července 1942 (viz 4.3.3.3.1.3), dochází k jejich deklinaci až na několik výjimek už od roku 1940.

5.8.2 Deklinace Berlín versus Berlin

V roce 1939 ještě německé toponymum *Berlin* do tisku neproniklo. V předchozí kapitole jsme se zmínili o povolení skloňování německých jmen. To ovšem bylo povoleno až v roce 1942, přesto v *Arijském boji* nacházíme jeden doklad, v němž německé *Berlin* podléhá deklinaci: v *Berlinu*. V roce 1941 bohužel nejsou přítomny deklinované tvary.

V roce 1942 je opět v *Arijském boji* jednou uvedeno v *Berlinu*. Stejný tvar nacházíme také v *Národní politice*. V ní se ale kromě v *Berlinu* používá český *Berlín*, jenž je skloňován pravděpodobně podle tehdejšího úzu,³⁵⁶ např. v *Berlíně*. V roce 1943 opět zaznamenáváme opět v *Berlinu* v *Arijském boji*. V roce 1944 není zaznamenána flexe toponyma *Berlín* či *Berlin*.

Před koncem protektorátu vymizela německá toponyma včetně *Berlinu*. Vyskytuje se pouze *Berlín*. Ten je skloňován stejně jako v předchozích letech. Jen jednu výjimku tvoří v *Berlinu* v *Arijském boji*. Na stejné straně se ovšem vyskytuje také *do Berlína*.

Na tiskové poradě na konci května 1941 šéfredaktor K. Werner uvedl, že cenzura vyškrtná všechna *ě* v lokálu lexému *Berlin* a doplní u (viz 4.3.3.3.1.3). Tyto cenzurní zásahy mají zřejmě za následek nepřítomnost tvaru v *Berlíně*. Pro lepší přehlednost uvádíme tabulku č. 20.

Deklinace Berlin versus Berlín				
Periodikum	Arijský boj		Národní politika	
	Berlin	Berlín	Berlin	Berlín
1939	x	x		z Berlína (9) v Berlíně
1940	v Berlinu			
1941				
1942	v Berlinu		do Berlinu	do Berlína v Berlíně v Berlíně
1943	v Berlinu			
1944				
1945		do Berlína (4) do Berlínu k Berlínu v Berlíně (2)		do Berlína

Tab. č. 20. Deklinace toponyma Berlin versus Berlín. Zdroj: vlastní.

³⁵⁶ *Pravidla* z roku 1941 neuvádějí spisovnou koncovku pro lokál neživotných maskulin.

5.8.3 Shrnutí jevů morfologické roviny

Tato rovina byla zaměřena na zacházení s německými toponymy v českém textu. Tato toponyma byla až na výjimky převážně skloňována, ovšem sestavený korpus obsahuje nedostatečné množství tvarů, ze kterých bychom mohli vyvozovat hlubší a platné závěry. Předpokládáme však, že v jiných protektorátních periodikách dochází k deklinaci německých toponym, a to i před rokem 1942. Výjimku bude pravděpodobně tvořit *Wien*. Deklinace tohoto názvu působí neobratně, proto zřejmě bylo i v *Arijském boji* využíváno zápisu v závorce. Domníváme se, že u toponyma *Berlin* bude přibližně od června 1942 do roku 1944 v jiných protektorátních periodikách důsledně dodržována koncovka *u*. Na počátku roku 1945 pravděpodobně téměř úplně vymizí používání německých názvů měst, jež mohou být nahrazena českými. Následkem vlivu cenzurních opatření důsledně dodržovat koncovku *u* předpokládáme, že se v jiných tehdejších tiscích může objevit zápis *v Berlínu*.

5.9 Výsledky výzkumu

V oblasti pravopisu jsme se zaměřili na velká písmena a na interpunkci. U velkých písmen jsme došli ke zjištění, že lexém *Vůdce* byl od počátku do konce protektorátu důsledně zapisován s velkým počátečním písmenem. Stejně se přistupovalo k zápisu funkce *Říšský protektor*, případně *Zastupující říšský protektor*. Podobná tendence je sledovatelná u propria *Říše* v případech, v nichž jí předchází rozvíjející přívlastek, např. *Velkoněmecká Říše*, *Třetí Říše* apod. Z celkových 103 výskytů se objevila *říše* s malým písmenem jen pětkrát, a to v různých letech. Předpokládáme, že to může být způsobeno průnikem přes cenzurní zásahy.

Slova *Žid* a *Arijec* prošla vývojem během protektorátu vývojem psaní. Zpočátku se v *Arijském boji* zapisoval *arijec* s malým písmenem na začátku, zatímco *Žid* byl psán nejednotně, někdy s malým, někdy s velkým prvním písmenem. Od roku 1942 se ovšem tato dvě slova zapisují důsledně s velkým počátečním písmenem. V *Národní politice* byl zachycován *Žid* vždy s velkým písmenem, tento lexém v ní ovšem nebyl příliš frekventovaný.

V *Arijském boji* se objevuje zápis pojmu *Nová Evropa* s velkým *N*, přičemž u tohoto sousloví nejspíše dochází k sémantickému vyprázdnění, má označovat budoucí

stav v Evropě. V *Národní politice* je *nová Evropa* s malým počátečním písmenem zobrazována jako výsledek událostí minulých, jako něco přítomného, co existuje v současnosti. Jen jednou se v *Národní politice* vyskytuje pojem *Nová Evropa* s velkým písmenem, přičemž z kontextu je patrné, že se jedná o Evropu budoucí.

Přestože pravidla z roku 1941 s velkým písmenem uvádí *Východ* a *Západ* jako země východní a západní, objevují se obě slova s velkým písmenem zapsaná před tímto rokem. Ještě v roce 1941 je uveden *Východ* s velkým písmenem, ostatní doklady už jsou nalezeny pouze s malým počátečním písmenem. V roce 1945 se objevuje v *Arijském boji* slovní spojení *Východní barbarství*, v němž je pozoruhodné velké písmeno adjektiva *Východní*. Jedná se pouze o jediný výskyt zápisu tohoto adjektiva s velkým písmenem.

V oblasti interpunkce jsme shledali jen jednu oblast, v níž se protektorátní období projevuje specificky příznačnou funkcí, a to užíváním ironických uvozovek. Jejich výskyt odhadujeme na několik desítek až několik set. Ironické uvozovky se užívaly také v případě, mělo-li být v souvislosti se Židy použito slova, které by mohlo vyvolávat pozitivní konotace. V takovém případě bylo ono kladné slovo uvedeno v uvozovkách, např. „*demokracie*“.

V rovině slovtvorné jsme zjistili 1,5krát vyšší frekvenci zkratek než v korpusu *SYN2010*. V období protektorátu docházelo ke vzniku iniciálových zkratek, které měly označovat nově vzniklé organizace, např. *SS*, *BDM*, *HJ*. Iniciálové zkratky nově vzniklých organizací se vyskytovaly s minimální frekvencí s výjimkou zkratky *SS*, která je dokonce desátou nejčastější zkratkou v korpusu vůbec, pomineme-li zkratky sportovních klubů *SK* a *AFK*. Nejčastější iniciálovou zkratkou v korpusu je zkratka *ČTK*. To je ovšem způsobeno uváděním zdroje novinových zpráv.

V lexikálně-sémantické rovině jsme se věnovali antisemitismu v protektorátním korpusu, klíčovému slovu a přítomnosti citátových germanismů v českých periodikách. V případě antisemitismu jsme došli k závěru, že v obou periodikách byli Židé zobrazováni negativně, ovšem v *Národní politice* docházelo k jazykovému zobrazování Židů v mnohonásobně menší míře. Pouze v říjnu 1941 došlo k jistému nárůstu slova *Žid*, tj. asi dva týdny po masakru Židů v Babím Jaru. Může se ovšem jednat o náhodu, o této události není v tehdejší tisku žádná zmínka. *Arijský boj* se držel protižidovského schématu po celé období protektorátu, jen k jeho konci, tj. v březnu 1945 je znatelný

pokles výskytu slov s kořenem *žid*, což může do určité míry souviset s předvídáním budoucích událostí. V *Arijském boji* se vyskytují rozmanité kolokace adjektiva *židovský*, k nejčastějšímu opakování dochází u sousloví *židovská otázka* (11krát), přičemž naprostá většina z nich se objevuje pouze jednou.

Mezi klíčovými slovy se v našem korpusu objevují abstrakta týkající se válečné tematiky, např. *ztráty, útok*. Pronikají sem také konkrétní výrazy, které reflektují tehdejší nové skutečnosti, např. *lístek, ústřížek*. Klíčovými slovy se stávají také některá propria, mezi nimi antroponymum *Beneš* a toponyma *Říše, Praha, Evropa* a další. E. Beneš je především v *Arijském boji* zobrazován v negativním světle. Nejčastější toponymum je *Praha* a vzápětí za ní *Říše*. Vyskytují-li se města mezi nejčastějšími toponymy, pak je příčinou uvedení lokality zprávy. Vyskytují-li se mezi toponymy názvy států, je to zřejmě snahou pojmenovat nepřitele (zejména v *Národní politice*).

Vůbec nejčastějším klíčovým slovem v našem korpusu je *Žid*, za ním následuje *národ* a *boj*. Jediná tato tři substantiva (s výjimkou proprií) se vyskytují více než 200krát. Na klíčových slovech je patrná antisemitská orientace *Arijského boje*. Slova *Žid* či *Židé* jsou klíčovými slovy po celou dobu vydávání týdeníku. Jestliže v *Národní politice* byly jako nepřátelé zobrazovány určité státy, v *Arijském boji* jsou zobrazováni jako nepřátelé *Židé*. Velmi zřídka jsou identifikována jiná klíčová slova než slova s kořenem *žid*. Nárůst klíčových slov v *Arijském boji* je patrný v červnu 1942 (zřejmě způsobený událostmi okolo R. Heydricha) a v roce 1945 před koncem protektorátu, kdy se týdeník začíná věnovat i jiným událostem.

V *Národní politice* jsou zastoupena především klíčová slova týkající se válečné tematiky, ale pronikají mezi ně také slova z oblasti sportu. Menší zastoupení klíčových slov³⁵⁷ v *Národní politice* v roce 1938 je zřejmě způsobeno vyšší rozmanitostí textů, vyskytuje se tedy málo slov, která by se mohla opakovat. V *Arijském boji* je tendence opačná, ke konci protektorátu se množství klíčových slov zvyšuje, protože zprávy, které přinášel během předchozích let byly jednostranné až příliš, tudíž výskyt klíčových slov byl téměř výlučně omezen na lexémy s kořenem *žid*.

Germanismy, které byly navrženy jako do češtiny nepřeložitelné (citátové), se v našem korpusu téměř neprojeví. Výjimkou se stal pouze *Führer*, ovšem jen v kompozitech. Nejednalo se však o důsledné zachovávání německé podoby. Vedle toho

---

³⁵⁷ Klíčovým slovem chápeme slovo, které se v daném výtisku opakuje minimálně desetkrát.

byl také někdy překládán jako *vedoucí*, popř. *řídící*. Přítomnost německých podob lze o něco více pozorovat na toponytech, jež měla vžitý i český ekvivalent. Mimo českých exonym se objevují samostatně stojící německé názvy, např. *München*, nebo název český a za ním je uveden název německý, např. *v Postupimi (Potsdamu)*.

V rovině morfologické jsme se věnovali zacházení s toponymy označující oblasti v Říši. Zacházelo se s nimi čtyřmi způsoby. Docházelo buď ke skloňování německého výrazu, např. *v Münchenu*, nebo zůstával německý výraz nesklonný, např. *v München*, nebo docházelo ke skloňování německého výrazu, vyskytli-li se společně, např. *v Postupimi (Postddamu)*, nebo německý výraz v závorce zůstal nesklonný, zatímco český podléhal deklinaci, např. *ve Vídni (Wien)*.

6 Závěry a úkoly budoucího bádání

Cílem diplomové práce bylo po shrnutí dosavadního stavu poznání o jazyce za protektorátu (1939–1945) charakterizovat na vybraném vzorku český jazyk (a jeho pravopisnou podobu), jak je zachován ve vybraných oficiálních protektorátních periodikách, a to s ohledem na vliv němčiny a nacistické ideologie.

První část práce je věnována teorii totalitního jazyka, jeho jednotlivým rysům pohledem vybraných autorů a jeho specifickým rysům v souvislosti s nacistickou ideologií. Tato část shrnuje také dosavadní stav poznání o českém jazyce za protektorátu. V předchozím bádání byla jazyku v protektorátním období věnována velmi malá pozornost. Základní jazykové příručky, pokud už se o něm vůbec zmiňují, mu věnují nanejvýš jeden odstavec. Obvykle se zmiňují o změně pravidel pravopisu v roce 1941, případně uvádí několik frazémů, které do češtiny v tomto období pronikly. Až v poslední době se objevují pokusy o syntézy (Dittmann 2013, Velčovský 2014). K poznání protektorátního českého jazyka častěji přispívají i práce v oborech jako masmediální komunikace a žurnalistika (Večeřovy práce, J. Jedličková 2008, M. Košíčková 2010, P. Mašláš 2008).

Praktická část je věnována pravopisné a jazykové analýze prováděné na protektorátním korpusu o celkovém rozsahu 456 normostran, který byl pro naši práci vytvořen a který, doufáme, umožní i v budoucnu zkoumat protektorátní tisk dalším badatelům. V pravopise jsme sledovali velká písmena a interpunkci. V rovině slovtvorné jsme se zabývali zkratkami, v rovině lexikálně-sémantické jsme se zabývali projevy antisemitismu v protektorátních periodikách, klíčovými slovy a přítomností germanismů v českých textech. V rovině morfologické jsme sledovali zacházení s germanismy (přesněji s toponymy označujícími názvy lokalit na území Třetí říše). Hlavní výsledky lze shrnout do těchto bodů:

1. V oblasti pravopisu jsme zjistili, že lexém *Žid* byl napřed psán kolísavě s velkým i malým písmenem, od roku 1942 (stejně jako *Arijec*) však pouze s velkým. Lexém *Vůdce* stejně jako slovní spojení *Říšský protektor*, popř. *Zastupující říšský protektor*, byl od počátku do konce protektorátu zapisován vždy s velkým písmenem. Ve slově *Říše* došlo (stejně jako u *Vůdce*) k proprializaci, psaní s velkým písmenem u něj převažuje i v případě anteponovaných přívlastků. Jako příznačný rys

protektorátního tisku se jeví užívání ironických uvozovek.

2. V rovině slovotvorné jsme zkoumali frekvenci zkratk. Zjistili jsme, že frekvence zkratk je 1,5krát vyšší než v korpusu *SYN2010*. Pokud jde o typy zkratk, nebyla nalezena zkratková slova, ale pouze zkratky iniciálové a zkratky čistě grafické.

3. V rovině lexikálně-sémantické se při výzkumu jazykového zobrazování Židů potvrdilo, že byli zobrazováni negativně. Projevil se však markantní rozdíl mezi *Národní politikou* a *Arijským bojem*, zřetelným mj. na četnosti klíčového slova *Žid* a jeho odvozenin. V *Arijském boji* je více než 17krát četnější a bohatší je také jeho slovotvorná čeleď. Zjistili jsme, že klíčovými slovy v našem korpusu jsou z apelativ *Žid, národ, boj, válka, listek, útoky, ústřížek, letadla, fronta, nepřítel, vítězství, čin, zbraň, ztráta*. Z proprií pak *Beneš, Říše, Evropa, Anglie, Francie, Německo, Praha, Berlín, Moskva, Londýn*. Klíčovými jsme shledali také adjektiva *český, německý, židovský, sovětský, říšský, národní, anglický, nepřátelský, válečný, bolševický, francouzský*. V případě citátových germanismů jsme zjistili, že navrhovaná nepřeložitelná slova nebyla ve zkoumaných periodikách překládána kromě jediné výjimky, a to *Führer*, ale pouze v kompozitech (pro označení postavy A. Hitlera je již od roku 1939 užíváno *Vůdce*). Toponyma německých lokalit se vyskytovala buď samostatně nebo uvedena v závorce za českým názvem. Od roku 1944 nejsou sledovaná německá toponyma v našem korpusu přítomná.

4. V rovině morfologické jsme při výzkumu sklonnosti německých toponym zjistili, že někdy docházelo ke skloňování (v *Münchenu*), jindy nikoliv (v *München*), ať již stála samostatně nebo za českým exonymem v závorce. Jednalo-li se ovšem o nominativ, byl použit buď český, nebo německý název, nikdy se však nevyskytly současně název český a německý.

Úkolů budoucího bádání zůstává stále ještě mnoho. Pokud jde o korpus oficiálních protektorátních tiskovin, bylo by jej třeba rozšířit pro získání objektivnějších výsledků, případně vytvořit subkorpus tiskovin ilegálních. Tento informační zdroj by pak umožnil mj. zpřesnit dobové kolokace, např. u slov *žid, židovský, arijský, bolševický, plutokratický a nepřátelský*, potvrdit či vyvrátit zvýšenou frekvenci zkratk (ve srovnání s jinými korpusy) či objektivněji zjistit klíčová slova. Stranou naší pozornosti v této práci zůstaly například verbální prostředky protektorátního humoru, užívání intenzifikačních adjektiv či jazykové projevy pseudonáboženského charakteru

totalitního režimu.

Doufáme, že tato diplomová práce přispěje ke zvýšenému badatelskému zájmu o protektorátní jazyk.

7 Seznam použité literatury

7.1 Prameny

Arijský boj, 1940–1945.

Národní politika, 1938–1945.

7.2 Odborná literatura

AMORT, Čestmír. *Svět proti fašismu: přehled historických událostí 1933–1945*.

1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1974. 299 s.

Anon. *Česká tisková kancelář* [online]. 2014. [cit. 8. 8. 2014]. Dostupné z <http://cs.wikipedia.org/Wiki/Ceska_tiskova_kancelar>.

Anon. *Národní politika* [online]. 2014. [cit. 25. 7. 2014]. Dostupné z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Narodni_politika>.

Anon. *Norimberské zákony* [online]. 2014. [cit. 14. 6. 2014]. Dostupné z dostupné z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Norimbersk%C3%A9_z%C3%A1kony>.

Anon. *Protektorát Čechy a Morava* [online]. 2014. [cit. 31. 7. 2014]. Dostupné z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Protektorat_Cechy_a_Morava>.

Anon. *Protektorát* [online]. 2014. [cit. 31. 7. 2014]. Dostupné z <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Protektorat>>.

Anon. *Svastika* [online]. 2014. [cit. 2. 7. 2014]. Dostupné z <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Svastika>>.

BALÍK, Stanislav, KUBÁT, Michal. *Teorie a praxe totalitních a autoritativních režimů*.

1. vyd. Praha: Dokořán, 2004. 168 s. ISBN 80-86569-89-6.

BALOGHOVÁ, Magdolna. *Krádež jazyka* [cit. 29. 6. 2014]. Dostupné z <http://www.jtpunion.org/spis/article.php3?id_article=1552>.

BANKIER, David. *Die öffentliche Meinung im „Hitler-Staat“. Die „Endlösung“ und die Deutschen*. Berlin: Verlag Spitz, 1995. 299 s. ISBN 3870614781.

BARTÁK, Jan. Průvodce minovým polem propagandy. In *Média jako překážka v komunikaci. Sborník textů k mezinárodní konferenci*. 1. vyd. Litoměřice:

- Votobia, 2002. s. 83–108. ISBN 978-80-0722-014-19.
- BĚLIČ, Jaromír. Padesát let spisovné češtiny v samostatném státě. In *Kultura českého jazyka*. 1. vyd. Liberec: Severočeské nakladatelství, 1969. s. 19–29.
- BERÁNKOVÁ, Milena. *Dějiny československé žurnalistiky III*. 1. vyd. Praha: Novináři, 1981. 315 s. ISBN 59-154-80.
- BONDYOVÁ, Ruth. Humor jako zbraň. In *Tereziánské studie a dokumenty*. 1. vyd. Praha: Academia, 1997. s. 228–243. ISBN 80-200-0615-X.
- BRANDES, Detlef. *Češi pod německým protektorátem*. 2. vyd. Praha: Prostor, 2000. 657 s. ISBN 80-7260-028-1.
- BUBEN, Václav [red.]. *Šest let okupace Prahy*. 1. vyd. Praha: Orbis, 1946. 267 s.
- BUDIL, Ivo T. Moderní totalitarismus a síla politické imaginace. In *Totalitarismus*. 1. vyd. Ústí nad Labem: Dryada, 2005. s. 24–36. ISBN 80-87025-03-2.
- BUDIL, Ivo T. Totalitarismus v komparativní perspektivě: kritická reflexe. In *Totalitarismus 2: Zkušenost Střední a Východní Evropy*. 1. vyd. Ústí nad Labem: Dryada, 2006. s. 11–26.
- CEBE, Jan, KONČELÍK, Jakub, KÖPPLOVÁ, Barbara. Řízení tisku v letech 1939–1945: Analýza protektorátních tiskových porad. In *Mediální studia*. Praha: Českomoravský novinář, 2007, roč. 2, č. 3, s. 272–291. ISSN 1801-9978.
- CUŘÍN, František. *Vývoj českého jazyka a dialektologie*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1962. 130 s.
- CUŘÍN, František, NOVOTNÝ, Jiří. *Vývojové tendence současné spisovné češtiny a kultura jazyka*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1974. 108 s.
- ČERMÁK, František a kol. *Slovník komunistické totality*. 1. vyd. Praha: Lidové noviny, 2010. 303 s. ISBN 978-80-7422-060-9.
- DITTMANN, Robert. Český jazyk za protektorátu. In *Studie k moderní mluvnici češtiny 3. Čeština a dějiny*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. s. 129–147. ISBN 978-80-244-3549-7.
- DOLEJŠÍ, Vojtěch. *Noviny a novináři*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství politické literatury, 1963. 552 s.

- DOLEŽAL, Jiří. *Česká kultura za protektorátu*. 1. vyd. Praha: Národní filmový archiv, 1996. 284 s. ISBN 80-7004-085-8.
- DRTILOVÁ, Jana, KOUKOLÍK, František. *Základy stupidologie II: Život s deprivanty*. 1. vyd. Praha: Galén, 2002. 494 s. ISBN 80-7262-078-9.
- DUFFACK, J. J. *Dr. Joseph Goebbels. Propaganda, komentovaný překlad vybraných projevů*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 2009. 128 s. ISBN 978-80-206-1009-6.
- DURMANOVÁ, Marie. *Středočeské kapitoly z dějin okupace: 1939–1942*. 1. vyd. Praha: Krajské osvětové středisko KNV, 1965. 195 s.
- DUŠEK, Václav [red.]. *Odboj a revoluce 1938–1945*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1965. 440 s.
- KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek, PLESKALOVÁ Jana (Eds.) *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Lidové noviny, 2002. 606 s. ISBN 80-7106-484-X.
- FARKAS, Viktor. *Lži za války a v míru. Tajná moc tvůrců veřejného mínění*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2006. 272 s. ISBN 80-204-1357-X.
- Fašismus a Evropa*. 1. vyd. Praha: Československý historický ústav akademie věd, 1969. 289 s.
- FAUTH, Tim. *Deutsche Kulturpolitik im Protektorat Böhmen und Mähren 1939 bis 1941*. 1. vyd. Göttingen: V&R unipress, 2004. 98 s. ISBN 3-89971-181-5.
- FIDELIUS, Petr. *Jazyk a moc*. 1. vyd. Mnichov: K. Jadrný, 1983. 184 s. ISBN 3-922810-06-3.
- FIDELIUS, Petr. *Kritické eseje*. 1. vyd. Praha: Torst, 2000. 424 s. ISBN 80-7215-134-7.
- FIDELIUS, Petr. Totalitní jazyk. In *Řeč komunistické moci*. 1. vyd. Praha: Triáda, 2002. s. 180–185. ISBN 80-86138-03-8.
- FRANK, Karl, Hermann. *Čechy a Morava v Říši*. 3. vyd. Praha: Orbis, 1946. 37 s.
- FROTSCHER, Sven. Země a politika. In *5000 znaků a symbolů světa*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. s. 68–95. ISBN 978-80-247-2230-6.

- GEBHART, Jan. Proměny válečné propagandy ve světových konfliktech 20. století. In *Historie a vojenství*. Praha: Vojenský historický ústav, 2000, roč. 49, č. 1., s. 3–13. 0018-2583. ISSN 0018-2583.
- GEBHART, Jan, KUKLÍK, Jan. *Velké dějiny zemí Koruny české*. 1. vyd. Praha: Paseka, 2006. 623 s. ISBN 80-7185-264-3.
- GEBHART, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbara, KRYŠPÍNOVÁ, Jitka a kol. *Řízení legálního českého tisku v Protektorátu Čechy a Morava*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2010. 146 s. ISBN 978-80-246-1632-2.
- GÖRNER, Josef. Německá terminologie z doby nacistické okupace. In *Sborník archivních prací*. Praha: Archivní správa Ministerstva vnitra, 1965, roč. 15, č. 1, s. 173–228.
- HÁJEK, Jiří. *Hitlerův Mein Kampf*. 1. vyd. Liberec: Dialog, 2000. 224 s. ISBN 80-86218-37-6.
- HAVEL, Václav. *Politika a svědomí* [online]. 1984. [cit. 19. 6. 2014]. Dostupné z <http://www.vaclavhavel.cz/showtrans.phpcat=clanky&val=73_clanky.html&typ=HTML>.
- HAVEL, Václav. *Příběh a totalita* [online]. 1987. [cit. 19. 6. 2014]. Dostupné z <http://vaclavhavel.cz/showtrans.phpcat=clanky&val=77_clanky.html&typ=HTML>.
- HAVEL, Václav. Slovo o slovu. In *Václav Havel, duchovní portrét v rámci české kultury 20. století*. 1. vyd. Praha: Knihovna Václava Havla, 2011. 383 s. ISBN 978-80-87490-07-5.
- HAVRÁNEK, Bohuslav. *Vývoj českého spisovného jazyka*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980. 159 s.
- HEJDUK, Vítězslav. Čeština za mřížemi. In *Naše řeč*. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., 1951, roč. 35, č. 3–4, s. 50–60. ISSN 0027-8203.
- HOFER, Walther. *Der Nationalsozialismus Dokumente 1933–1945*. 1. vyd. Frankfurt am Main: Fischer Taschenbuch Verlag, 1990. 400 s. ISBN 3-596-26084-1.
- HUDEEC, Vladimír. *Československá žurnalistika v antifašistickém odboji let 1939–1945*. 1. vyd. Praha: Novinář, 1978. 308 s.

- CHMELA, Leopold. *Hospodářská okupace Československa a její metody a důsledky*. 1. vyd. Praha: Orbis, 1946. 179 s.
- KETTNER, Petr, JEDLIČKA, Ivan Milan. *Tři kontra gestapo*. Praha: Albatros, 2003. 215 s. ISBN 978-80-00-01245-2.
- KREJČÍ, Oskar. *Země úsměvů. 1939–1945*. 1. vyd. Praha: Gustav Petruš, 1945.
- JAVŮRKOVÁ, Jarka [red.]. *Pražská květnová revoluce 1945*. 1. vyd. Praha: Hlavní město Praha, 1946. 113 s.
- JEDLIČKOVÁ, Jana. *Zobrazování Židů v protektorátních časopisech Arijský boj, Přítomnost, Roj*. Brno, 2008. 126 s. Diplomová práce na Fakultě sociálních studií Masarykovy Univerzity na Katedře mediálních studií a žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Jiří Poláček, CSc.
- KÁRNÝ, Miroslav. *Protektorátní politika Reinharda Heydricha*. 1. vyd. Praha: Tisková, ediční a propagační služba, 1991. 301 s. ISBN 80-7065-064-8.
- KÁRNÝ, Miroslav. *Tajemství a legendy třetí říše*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1983. 184 s.
- KERSHAW, Ian. *Hitlerův mýtus: Image a skutečnost v Třetí říši*. 1. vyd. Praha: Iris, 1992. 288 s. ISBN 80-901268-2-0.
- KLAPETEK, Milan. Argumentace a přesvědčování. In *Komunikace, argumentace, rétorika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 256 s. ISBN 978-80-247-2652-6.
- KLEMPERER, Victor. *Jazyk třetí říše – LTI. Poznámky filologovy*. 1. vyd. Jinočany: Nakladatelství H&H, 2003. 300 s. ISBN 80-7319-019-2.
- KOHLMANN-VIAND, Doris. *NS-Presepolitik im Zweiten Weltkrieg*. 1. vyd. Mnichov: K. G. Saur, 1991. 200 s. ISBN 3-592-20553-8.
- KONČELÍK, Jakub, KÖPPLOVÁ, Barbara, KRYŠPÍNOVÁ, Jitka. *Český tisk pod vládou Wolfganga Wolframa von Wolmara*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. 503 s. ISBN 80-246-0591-0.
- KONČELÍK, Jakub, VEČERA, Pavel, ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. 310 s. ISBN 978-80-7367-698-8.

- Korpus SYN2010*. [online]. Dostupné z <<http://www.korpus.cz>>. [cit. 7 .8. 2014].
- KOŠIČKOVÁ, Mariana. *Reflexe „hrdinství“ a „zbabělosti“ v protektorátních tištěných médiích v době I. a II. Heydrichiády*. Brno, 2010. 66 s. Bakalářská práce na Fakultě sociálních studií Masarykovy Univerzity na Katedře mediálních studií a žurnalistiky. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Pavel Večeřa, Ph. D.
- KUKLÍK, Jan. Kontrapropaganda v ilegálním tisku v letech 1939–1941. In *Historie a vojenství*. Praha: Vojenský historický ústav, 2000, roč. 49, č. 1., s. 110–113. ISSN 0018-2583.
- LIŠKA, Vladimír. *Protektorát, éra hákového kříže*. 1. vyd. Olomouc: Fontána, 2010. 176 s. ISBN 978-80-7336-584-4.
- MARŠÁLEK, Pavel. *Pod ochranou hákového kříže: Nacistický okupační režim v českých zemích 1939–1945*. 1. vyd. Praha: Auditorium, 2012. 302 s. ISBN 978-80-87284-20-9.
- MAŠLÁŇ, Pavel. *Rok 1943 ve druhé světové válce pohledem protektorátního tisku*. Brno, 2008. 40 s. Bakalářská práce na Filozofické fakultě Masarykovy Univerzity na Historickém ústavu. Vedoucí diplomové práce Mgr. Tomáš Dvořák, Ph. D.
- MIKULÁŠTÍK, Milan. *Komunikační dovednosti v praxi*. 2. vyd. Praha: Grada, 2010. 328 s. ISBN 978-80-247-2339-6.
- MILOTOVÁ, Jaroslava. Organizace nacistické propagandy a její působení v Protektorátu Čechy a Morava. In *Historie a vojenství*. Praha: Vojenský historický ústav, 2000, roč. 49, č. 1, s. 87–99. ISSN 1803-4306.
- MILOTOVÁ, Jaroslava. Protektorátní tisk a „židovská otázka“. In *Terezínské studie a dokumenty*. Praha: Academia, 1996, s. 129–153. ISBN 80-200-0582-X.
- NAKONEČNÝ, Milan. Antisemitismus novodobého českého národovectví. In *Vlajka. K historii a ideologii českého nacionalismu*. 1. vyd. Praha: Chvojkoovo nakladatelství, 2001. s. 242–250. ISBN 80-86183-24-6.
- NĚMEC, Igor. Česká slova odboje. In *Slovo a slovesnost*. Praha: Ústav pro jazyk český, 2000, roč. 61, č. 4, s. 257–275. ISSN 0037-7031.
- ORWELL, George. *1984*. 1. vyd. Praha: Levné knihy a. s., 2009. 264 s. ISBN 978-80-

7309-808-7.

PASÁK, Tomáš. *Český fašismus 1922–1945 a kolaborace 1939–1945*. 1. vyd. Praha: Práh, 1999. 486 s. ISBN 80-7252-017-2.

PASÁK, Tomáš. Český periodický tisk na počátku okupace ve světle cenzury a jejích opatření. In *AUC Ph–His*. Praha: Karolinum, 1975, roč. 21, č. 5, s. 147–178. ISSN 0567-8269.

PASÁK, Tomáš. *K historii českého fašismu. Český fašismus a jeho zhoubná politika v letech 1922–1945*. 1. vyd. Praha: Český svaz protifašistických bojovníků, 1985. 94 s.

PASÁK, Tomáš. *Pod ochranou říše*. 1. vyd. Praha: Práh, 1998. 429 s. ISBN 80-85809-88-5.

PASÁK, Tomáš. Problematika protektorátního tisku a formování tzv. skupiny aktivistických novinářů na počátku okupace. In *Příspěvky k dějinám KSČ*. Praha: Ústav dějin Komunistické strany Československa, 1967, roč. 10, č. 1, s. 52-80.

PASÁK, Tomáš. *Soupis legálních novin, časopisů a úředních věstníků v českých zemích z let 1939–1945*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1980. 441 s.

PICARD, Max. *Hitler v nás*. 2. vyd. Praha: ERM, 1996. 220 s. ISBN 80-85913-18-6.

PINK, Michal. *Vichy – podoba francouzského autoritativního režimu v letech 1940–1944* [online]. 2006. Středoevropské politické studie [cit. 29. 6. 2014]. Dostupné z <www.cepsr.com/clanek.php?ID=261>.

Pravidla českého pravopisu. 2. nezměněné vyd. Praha: Státní nakladatelství v Praze, 1926. 197 s.

Pravidla českého pravopisu. 1. vyd. Praha: Školní nakladatelství pro Čechy a Moravu, 1941. 246 s.

PSJČ. Svazky I–IX. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1935–1957.

RÖHRICH, Alex. *Ideologie, jazyky, texty: Analýza Rudého práva z roku 1953 a 1975 a Práva z roku 1997*. 1. vyd. Liberec: Bor, 2008. 252 s. ISBN 978-80-86807-96-6.

SCRUTON, Roger. Ideologically speaking. In *The state of the language*. 1. vyd. Los Angeles: The Regents of the University of California, 1990. s. 118–129.

ISBN 0-520-05906-9.

SHELLE, Karel. *Protektorát Čechy a Morava: jedna z nejtragičtějších kapitol českých novodobých dějin*. 1. vyd. Ostrava: Key publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-7418-052-1.

SCHMIEDTOVÁ, Věra. *Totalitní jazyk v bývalém Československu 1948–1989* [online]. 2009. [cit. 2. 7. 2014]. Dostupné z <<http://ucnk.ff.cuni.cz/stahni.php#schmiedt>>.

SOBOTA, Emil. *Co to byl protektorát*. 1. vyd. Praha: Kvasnička a Hampl, 1946a. 163 s.

SOBOTA, Emil. *Glossy 1939–1944*. 1. vyd. Praha: Jan Laichter, 1946b. 181 s.

SSJČ. *Svazky I–IV*. 1. vyd. Praha: Československá akademie věd, 1960–1971.

STERN, Josef Petr. *Hitler: vůdce a lid*. 1. vyd. Praha: Lidové noviny, 1992. 196 s. ISBN 80-7106-054-2.

ŠAMBERGER, Zdeněk a kol. *Zločiny nacistů za okupace a osvobozenecký boj našeho lidu*. 1. vyd. Praha: Státní politické nakladatelství literatury, 1961. 162 s.

ŠÁRA, Jan F. *Tisk ve zbrani: Periodika československého zahraničního odboje 1939–1945*. Praha: Český svaz protifašistických bojovníků, 1988. 105 s.

ŠLOSAR, Dušan. *Jazyčník*. 1. vyd. Praha: Horizont, 1985. 136 s.

ŠLOSAR, Dušan. Jazyk totality a jazyk dneška. In *Spisovná čeština a jazyková kultura*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 1993. s. 110–113. ISBN 80-7106134-4.

ŠLOSAR, Dušan, VEČERKA, Radoslav a kol. *Spisovný jazyk v dějinách české společnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2009. 180 s. ISBN 978-80-7294-311-1.

ŠLOSAR, Dušan. *Tisíciletá*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2005. 112 s. ISBN 80-7363-028-1.

ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena. Druhy řečnických projevů. In *Rétorika – Vážnost mluveného slova*. 2. vyd. Praha: Grada, 2010. s. 81–124. ISBN 978-80-247-3031-8.

ŠMEJKALOVÁ, Martina. *Čeština a škola – Úryvky skrytých dějin: český jazyk a jeho vyučování na středních školách 1918–1989*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1692-6.

- ŠNOBL, Josef. *Svědectví o velikém boji*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1960. 251 s.
- TAZBIR, Janusz. *Protokoly sionským mudrců: pravda nebo podvrh?* 1. vyd. Olomouc: Votobia, 1996. 95 s. ISBN 80-7198-034-X.
- TRÁVNÍČEK, František, VÁŠA, Pavel. *Slovník jazyka českého*. 3. vyd. Praha: Fr. Borový, 1946. 1768 s.
- VÁŇA, Tomáš. *Jazyk a totalitarismus*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2013. 160 s. ISBN 978-80-7325-316-5.
- VEČEŘA, Pavel. Inferno II. heydrichiády a český protektorátní tisk. In *Média a realita*. Brno: Masarykova univerzita, 2003, s. 182–198. ISBN 80-210-3308-8.
- VEČEŘA, Pavel. Ošemetné Scylly a zrádné Charybdy protektorátních novinářů. K projevům pasivní rezistence a kolaborace na stránkách českých tištěných médií za německé okupace (1939–1945). In *Mediální studia*. Praha: Českomoravský novinář, 2007, roč. 2, č. 3, s. 252–271. ISSN 1801-9978.
- VEČEŘA, Pavel. Prefabrikovaná budoucnost. Konstrukce pojmu „Nová Evropa“ na stránkách protektorátního tisku. In *K problémům mediálnej komunikácie I. Aktuálne otázky mediálnej kultúry. Komunikačný diskurz. Audiovizuálna kreativita*. 1. vyd. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda, 2010. s. 457–475. ISBN 978-80-8105-187.
- VEČEŘA, Pavel. Převrácený pohled aneb o „zbabělosti“ hrdinů a „hrdinství“ zbabělců v tištěných médiích Protektorátu. In *Hrdinství a zbabělost v české politické kultuře 19. a 20. století*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2008. s. 274–290. ISBN 978-80-7363-172-7.
- VEČEŘA, Pavel. Ve jménu přežití národa. Kultura mezi pasivní rezistencí a kolaborací v kontextu denních tištěných médií protektorátu. In *O protektorátu v sociokulturních souvislostech*. 1. vyd. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2011. s. 13–29. ISBN 978-80-87378-79-3.
- VEČEŘA, Pavel. Zapřísahající láska k národnímu bytu. Kultura na stránkách protektorátních deníků. In *Host*. 1. vyd. Brno: Host&Host, 2005. s. 42–45.
- VEČEŘA, Pavel. Židé a antisemitismus na stránkách vybraných českých deníků v letech 1939–1945. In *Média a realita*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita

Brno, 2003. s. 103–120. ISBN 80-210-3038-6.

WRÓBEL, Alina. *Výchova a manipulace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 200 s.
ISBN 978-80-247-2337-2.

8 Seznam tabulek

Tabulka č. 1. Rysy totalitního jazyka podle vybraných autorů.	26
Tabulka č. 2. Periodika zařazená do korpusu.	51
Tabulka č. 3. Psaní velkých písmen v průběhu let.	61
Tabulka č. 4. Procentuální zastoupení zkratk.	69
Tabulka č. 5. Procentuální zastoupení zkratk v poměru ke korpusu.	69
Tabulka č. 6. Kolokace adjektiva židovský s četností vyšší než 1.	73
Tabulka č. 7. Kolokace adjektiva židovský v Arijském boji.	74
Tabulka č. 8. Výskyt slov s kořenem žid v jednotlivých letech a periodikách.	75
Tabulka č. 9. Kolokace adjektiva protižidovský.	76
Tabulka č. 10. Počet slov s kořenem žid v jednotlivých letech a periodikách.	78
Tabulka č. 11. Výskyt slov s kořenem žid v jednotlivých letech a periodikách.	79
Tabulka č. 12. Klíčová slova s výskytem vyšším než 50. Substantiva.	80
Tabulka č. 13. Výskyt dvanácti nejčastějších proprí.	81
Tabulka č. 14. Klíčová slova s výskytem 50 a vyšší. Adjektiva.	82
Tabulka č. 15. Klíčová slova ve vztahu k celému protektorátnímu korpusu.	83
Tabulka č. 16. Klíčová slova jednotlivých výtisků.	84
Tabulka č. 17. Výskyt tzv. nepřeložitelných slov a jejich české ekvivalenty.	87
Tabulka č. 18. Výskyt sledovaných německých toponym v jednotlivých letech a periodikách.	89
Tabulka č. 19. Deklinace německých toponym.	93
Tabulka č. 20. Deklinace toponyma Berlin versus Berlín.	95

9 Příloha

Národní politika 4. 3. 1938

1. strana

Novou hvězdou na filmovém nebi je Loretta Youngová, kterou jsme již v Praze viděli ve filmu „Manželství bez svatby“. V nejbližší době bude u nás promítán její nový film.

25 milionů dolarů „cizí velmoci“.

Získala je a uložila ve Spojených státech.

Z Washingtonu. Tajemník pokladu Morgenthau prohlásil včera zástupcům tisku, že jedna cizí mocnost získala a uložila si ve Spojených státech minulého týdne zálohu 23 milionů dolarů. Ministr odmítl sdělit, která mocnost to je.

Stamiliony dolarů na rozmnožení válečného loďstva USA.

Politika neútočení pro americké válečné loďstvo.

Z Washingtonu: Námořní výbor sněmovny reprezentantů schválil 20 proti 3 hlasům osnovu zákona, kterým se povoluje dalších 300 milionů dolarů na rozmnožení válečného loďstva Spojených států. Výbor schválil také resoluci, kterou se proklamuje politika neútočení pro americké válečné loďstvo.

Francouzští námořníci odmítli nastoupit cestu do Valencie.

Parník s petrolejem nemůže opustit nákladní přístav.

Námořníci francouzského proletářského parníku „Rigmy“, který naložil v Konstanci 260 tun petroleje a měl plout do Valencie, odmítli nastoupit, při odjezdu do práce. Námořníci odůvodňovali svůj postup tím, že parníkům s petrolejem hrozí ve španělských vodách velké nebezpečí

Kop.

Život v Africe.

Vždyť ona je hrozně nemoderní! Ujišťuji vás, drahá přítelkyně, že proužky nejsou letos vůbec moderní!³⁵⁸

Nejde Jen o Němce v Československu.

Hitler chce působit na osud všech Němců ve světě. – 800.000 Němců v Rumunsku, 550.000 v Maďarsku, 700.000 v Jugoslávii a 150.000 v baltických zemích.

Rumunský tisk se znovu vrací k Hitlerově řeči, a zvláště k místu, kde si vyhrazoval péči o 10 milionů Němců, žijících ve špatném prý postavení v sousedních státech, a praví, že by nebylo správné vykládati si, že Hitler má na mysli jen Němce v Rakousku a Československu. Ve skutečnosti do počtu 10 milionů zahrnul Hitler Němce v Čechách, v Alsasku-Lotrinsku, v Polsku, a kromě toho Němce ve Švýcarsku. Rakouské Němce řadí německé autority pro zahraniční Německo a tedy jistě i Hitler do jiné kategorie, a to do kategorie zemí, kde mají Němci rozhodnou většinu (kromě Rakouska je v této skupině Lichtenštejnsko a Lucembursko). I když to ve své řeči nevyslovil,

je známo, že Hitler si osobuje právo rozhodovat, nebo aspoň působit na osud všech Němců ve světě, jichž počet německé statistiky odhadují na 100 milionů.

Většinou jde tento zájem ruku v ruce s různými imperialistickými plány Německa.

Německo má zvlášť intenzivní zájem o 800.000 Němců žijících v Rumunsku, o 850.000 Němců žijících v Maďarsku, 700.000 Němců žijících v Jugoslávii, 150.000 Němců v baltických zemích.

Bylo by velkým omylem předpokládati, podle určitých projevů německé propagandy, že Němci se zajímají jen o osud německé menšiny v Československu. Hitler ve skutečnosti sní o politické jednotě 100 milionů Němců a v duchu si vyhrazuje již nyní právo zasahovati nepřetržitě do osudu všech německých menšin v Evropě a jinde na světě. Bylo velmi dobře, že francouzský zahraniční ministr Delbos se proti podobným úmyslům Německa postavil. Jistě bude lépe, když všechny státy, které jsou vystaveny nyní, nebo v budoucnu německým zásahům do postavení německé menšiny na jejich územích, seskupí kolem Francie. Pak by Německo z nynějších svých přeludů vystřízlivělo.

Před soudem v Moskvě

se nezapírají ani nejtěžší zločiny proti státu.

Z Moskvy: V pokračování procesu před vojenským kolegiem nejvyššího soudu Sovětského svazu byl vyslýchán obžalovaný Ivanov, kterého již roku 1911 získala guberniální četnická správa tulská jako agenta provokatéra. Obžalovaný odpověděl kladně na otázku státního zástupce Vyšinského, zdali svou výchovu

jako provokatér začal u četnického rytmistra a skončil ji u Bucharina.

Ivanov přistoupil k organizaci, která pod vedením Bucharinovým prováděla v severním Kavkaze ilegální boj proti sovětské moci. Z příkazu Bucharinova navázal Ivanov styky s anglickou výzvědnou službou, poskytoval jí

³⁵⁸ Pod kresleným vtípem s žirafami

vyzvědačský materiál.

Po zakončení výslechu Ivanova bylo zjištěno, že

Bucharin informoval v letech 1928 až 1932 Ivanova o zřízení povstaleckých oddílů kulaků, kteří měli bojovat proti sovětské moci za pomoci cizích států. Soud potom zahájil výslech obžalovaného Zubareva, který se doznal, že vstoupil r. 1929 do organizace pravcového bloku. V květnu 1930 vešel Zubarev ve styk s Rykovem a projednával s ním otázky další záškodnické činnosti ilegálních organizací na Uralu. Zubarev doznal dále, že koncem r. 1936 byla zřízena teroristická skupina, která se usnesla, že bude zavražděn Molotov a že bude prováděna vyzvědačská činnost ve prospěch Německa.

Dalším výslechem bylo zjištěno, že Zubarev byl v letech 1908 až 1916 agentem carské policie.

Havasův zpravodaj, sledující tento proces, oznámil včera, že

ve výslechu jediného obžalovaného, který houževnatě dosud popíral svoji vinu, bývalého zástupce zahraničního komisaře, Krestinského, nastal náhle senační obrat.

Krestinský se včera přihlásil ke slovu pohnutými slovy: „Možno vysvětlit pouze s bolestným pocitem hanby a mým špatným zdravotním stavem, že jsem včera, skoro mechanicky, tvrdil, že jsem nevinný, zatím co jsem se měl doznati k vině.

Doznávám, že jsem plně a naprosto vinný ve všech bodech obžaloby, z nichž jsem obviňován!

Šest nejzasloužilejších učitelů-letců povýšeno na důstojníky.

Byli u kolébky našeho slavného vojenského letectví.

Jistě spravedlivě si vysloužili dvě zlaté trojčipé hvězdy ti praporečiči letectva, kteří stáli u kolébky rozvoje našeho armádního letectví jako jeho aktivní tvořitelé. Vždyť jejich rukama prošly celé generace našich pilotů vojenských i civilních, jejichž jmény se dnes chlubíme před celým světem.

Všichni jsou již staří, mají 20letou službu letců-učitelů za sebou a dohromady nalétali již 4 ½ mil. km. Je to vlastně jubilejní dar republiky za jejich velké zásluhy. Jsou to: por. p. p. let. F. Procházka, por. p. p. let. K. Janhuba, por. p. p. let. Z. Svozil, por. p. p. let. K. Bartoš, por. p. p. let. B. Janda a por. p. p. let. R. Němec. Všichni tito jsou stále v plné letecké výkonnosti a jsou počítáni mezi aktivní elitu našeho letectva. -SI-

Hrůzy kalifornských zátop.

124 obětí. – Filmové továrny byly opuštěny. 10.000 rodin bez přístřeší.

Ze San Franciska. Jsou obavy, že počet mrtvých, obětí zátop v jižní Kalifornii, bude asi značně vyšší, než bylo původně odhadováno a že činí nejméně 124 osoby. Radio v Los Angeles hlásilo včera večer, že bylo již nalezeno 57 mrtvol, z nichž 16 bylo lze identifikovati.

10.000 rodin jest bez přístřeší a škody se odhadují asi na 25 milionů dolarů. Rozvodněné proudy zaplavily krajinu asi 10.000 čtv. kilometrů. Vody stékaly s hor San Bernardino v ničících bystřinách a tekly až do oceánu v celém kraji od města Ventura na severu až k S. Jun do Capezano. Nižší části města Los Angeles jsou pod vedou. Rozsáhlé filmové továrny Paramount filmu byly opuštěny. Malý dřevěný most, na němž stáli diváci, se zřítíl. Deset osob při tom utonulo. Šest dalších osob bylo pohřbeno řídicími se spoustami hlíny. Údolní přehrada Santa Amity jest vážně ohrožena a jsou obavy, že každým okamžikem bude protržena. Železniční spojení z Los Angeles jest přerušeno, ježto vodní záplavy zničily trati.

Niemöller do koncentračního tábora.

Netajil se úmyslem, že bude pokračovat v kázání.

Z Berlína: Vysoký funkcionář nacionálně socialistické strany prohlásil včera večer Reuter. zpravodaji: „Vzali jsme Niemöllera do ochranné vazby,

poněvadž se nám netajil svým úmyslem, že hodlá pokračovat v kázání, které je v rozporu se zákonem.

Jestliže se Niemöller zaváže, že omezí své kázání na věci náboženské a nebude se vměšovat do věcí státních, pak zcela jistě bude brzy propuštěn na svobodu. Niemöller bude ovšem brzy dopraven do koncentračního tábora, nyní je však v jednom berlínském vězení.“

ZRCADLO SVĚTA

Himalaje – ráj plachtařů.

Jean Blaisy. – „V Los Ailez“, Paříž.

Pohled na skalnaté obry Himalají.

„Při své cestě do předhoří Himalají, procestoval jsem málo známou zemičku, vtačenou mezi anglickou Indii a Himalaje. Pozoroval jsem zcela zvláštní vzduchové proudy, které by se rozhodně dobře hodily pro bezmotorové létání. Snad v mých názorech je kus fantazie nadšeného plachtaře, ale kdož ví, co přinese budoucnost.“

Nemýlím-li se, předhimalajské kraje nepřeletěl dosud žádný letoun. A vědomí, že člověk letí v panenském vzduchu, dosud neposkvrněným hlukem motorů a zápachem benzinů, by bylo jistě největší rozkoší. Bylo nám dopřáno viděti krajinu Sikkim v údobí, kdy vane monsson, několik týdnů před údobím dešťů. V této době všechny vzdušné proudy přicházely od jihu s překvapující pravidelností.

Tyto proudy, přehřáté nad indickými pláněmi, se srážely v blízkosti Himalají a ochlazovaly se stoupáním podle svahů vzhůru. Jak skvělý pocit by měl pilot bezmotorového letadla, kterému by stačilo spustit se s kteréhokoli průměrného vrcholku Sikkimu s výše 4000 m a který po několika minutách byl by unášen proudem vlahého vzduchu, pocit, stupňovaný ještě tím, že vzduchové viny, přicházející s údolím Gangu v přízemních výškách jsou nuceny stoupat tisíce

metrů podél svahů. Ve srovnání i s nejlepšími plachtařskými místy v Evropě, znamenala by krajina Sikkim plachtařský ráj.

Pozorování letu ptáků.

Nedaleko Lackenu, ve výši přes 3000 m, jsem viděl po prvé ptáka, byl to nepochybně orel, který létal déle než dvě hodiny, aniž jednou pohnul křídlem... Dalekohledem jsme viděli ptáka, který od země odstartoval činností svých křídel a vylétl pak do výše 300–400 m stále s nehybnými křídly. Zdá se, že himalajští ptáci jsou nejlepšími plachtařskými piloty.

Rozumí se, že jen

zkušeni piloti by se mohli odvážit k letu nad těmito kraji.

Nikoli proto, že by start (později i přistání) byl obtížný: naopak, Sikkim má dlouhé holé svahy přímo stvořené pro start a rozsáhlé holé hřebeny, příhodné pro přistání. Ale již prudkost vzdušných proudů by učinila plachtění přístupné jen nejkoušnějším. Piloti bezmotorových letadel, kteří létali na jiných typech než jest známý, „Zögling“, dobře vědí, jak na jemné „plachťáky“ účinkuje sebemenší závan a že některé proudy přivedou letadlo i z rovnováhy. Stává-li se tak na evropských plachtařských místech, snadno si představíme, jak by tomu bylo při velkých pravidelných větrech monsunů, jež přicházejí žhavé, když proběhly tisíce kilometrů nad oceánem a planinami a potom stoupají náhle do himalajského předhoří, aniž mají čas zvolna se ochladit. Bezmotorové letadlo, kdyby odstartovalo za prudkého větru, vedeno zkušeným pilotem, v některém místě Sikkimu, dostalo by se hned po startu do rozsáhlé vrstvy horkého vzduchu, který by je mohl odnésti i stovky kilometrů od výchozího a dokonce při mnohem menší námaze tělesné a duševní napětí, než jakou vynakládají evropští piloti, aby neztratili stoupavost.

Rekord 1958

Je možné, že již za 20 let se dočtete, že některý z vynikajících evropských plachtařů vzletl s letiště někde v Chang-Ho ve Vysokém Sikkimu, po dvou dnech urazil vzdálenost 2000 km a tím překonal všechny rekordy bezmotorového létání, co jich zná svět. (Přel. Sl.-)

Bývalý prezident Hoover čestným doktorem vídeňské techniky.

Z Vídně: Ve Vídni byl včera bývalý prezident Spojených států severoamerických Herbert Hoover slavnostně promován čestným doktorem vídeňské techniky. Slavnostnímu aktu byl přítomen m. j. spolkový prezident Miklas a ministr vyučování dr. Pernier.

Praha připravuje prázdniny 4.000 dětem.

Sešedesát prázdninových osad pro nemajetné školáky. – Letos budou též zřízeny letní tábory.

Sociální úřad hlav. města Prahy připravuje již nyní prázdninovou péči o děti nemajetných obyvatelů hlavního města. Letošního roku má být vyzkoušen nový způsob ubytování v prázdninových osadách. Dosud byla městská péče o děti o prázdninách rozdělena do dvou skupin: na prázdninové osady, umístěné ve zdravých venkovských krajinách, kde děti ztrávily bezstarostný měsíc na čerstvém vzduchu a na prázdninové družiny, které se též osvědčují. Dítě v prázdninové družině přespává doma, ráno se však dostaví na shromaždiště a celý den tráví se svou družinou, ve které se mu dostává odborné péče a výživy.

Město Praha chce jako novinku zřídit letos tři lesní tábory.

Zde na rozdíl od prázdninových osad, které jsou ubytovány většinou ve školách větších osad, bude městské dítě celý měsíc úplně ve volné přírodě. První tři tábory budou zřízeny pro 300 dětí a osvědčí-li se, překročí město v příštích letech ke zřizování táborů dalších.

Kromě těchto táborů zřídí letos Praha asi 70 prázdninových osad, ve kterých ubytuje více než 4000 dětí. – Výběr účastníků této prázdninové péče se děje přímo ve školách a jeho základem je městská stravovací akce.

Z dětí, které jsou během školního roku stravovány obecních kuchyních, doporučí lékař, který koná vždy před ukončením školního roku prohlídku, ty, které potřebují dalšího zotavení.

Děti, které nemohou být poslány do žádné ze šedesáti osad, jsou přidělovány do prázdninových družin, tak v osadách, tak i v družinách se dostává dětem potřebného zaopatření i stravy zcela zdarma. Náklad na jedno dítě v osadě činí průměrně 10 Kč denně, na dítě v prázdninové družině 5 až 6 Kč denně.

V celé republice je každoročně průměrně 3 tisíce prázdninových osad, ve kterých je umístěno na deset tisíc dětí. Město Praha vydrží tedy zcela zdarma osm procent ze všech dětí, odeslaných o prázdninách na zotavení do osad. Osady města Prahy patří mezi výchovně nejlépe uspořádané, neboť je v nich umístěno vždy nejvýše šedesát dětí, což je počet nejlépe vyhovující pedagogickým požadavkům.

Každá osada je svěřena odborně zkušeným vůdcům a personálu, který je školen ve zvláštních kursech. Kromě ředitelů a správců osad, jsou to odborné kuchařky, ošetřovatelky, vychovatelé, pomocnice a opatrovnice, kteří se starají o to, aby děti v obecní péči prospívaly tělesně i duševně.

Náklad se zřizováním a udržováním osad je ovšem značný. Přes to obec pražská se snaží počet svých osad rozšířit ještě o letní tábory, aby byl umožněn co největšímu počtu potřebných dětí pobyt nejen na zdravém vzduchu a v přírodě, ale i ve zdravém prostředí, ve kterém jsou děti stále vychovávány ve zdravé a řádné občany. Kop.

2. strana

„Dobrá, dobrá – vidíme vás, ale umíte hrát bridge?“³⁵⁹

(„The Humorist“)

³⁵⁹ Kreslený vtíp

Zázemí čínské války obrazem bídy a utrpení.

350.000 Číňanů očkováno proti choleře. – Požáry zničily majetek misionářů.

Ačkoliv Šanghaj není již bezprostředním dějištěm válečného zápasu, nezmenšily se bída a utrpení obyvatelstva. Péče o tisíce uprchlíků zůstává nerozřešeným problémem i nadále Lo Pa Ilongem a klášter milosrdných sester. Dále „Jacquinetovo“ pásmo, jak je tento kraj pojmenován podle presidenta mezinárodního Červeného kříže Jacquineta, je přeplněno zuboženými lidmi, kteří musí být oblékáni a živeni. Je nebezpečí, že mezi těmi tisíci vypukne následkem podvýživy epidemie nakažlivých nemocí. Choleře dalo se s použitím drastických prostředků předejít.

Ve francouzské kolonii bylo v posledních několika měsících 350.000 osob očkováno proti choleře.

Kdo se zdráhal injekcím, musilo se postupovat tím způsobem, že mu bylo odepřeno jídlo tak dlouho, až k očkování přivolil. U dětí bylo mnoho případů spály a spalniček. Pro tylo malé pacienty bylo zřízeno v kalické universitě ještě 610 lůžek nových. Požáry v čínské čtvrti zničily všechn majetek misionářů. Ušetřena zůstala pouze katedrála v Nanton, nemocnice Sv. Josefa, založená zavražděným Lo Pa Ilongem a klášter milosrdných sester.

Také 30 mil od Šanhaje vzdálený Son Kan strašlivě válkou utrpěl. Anglický obchodník Palermann, který nějaký čas pracoval jako dobrovolník v Červeném kříži, líčí věc tak to: „Když jsme ženy a děti kolonie uvedli do bezpečí, začala naše práce. Nastal nejvyšší kritický čas. Nalézali jsme se přímo mezi oběma nepřátelskými vojsky a naše posice byla nazvána „větrný kout“. Když vybuchovaly bomby v naší blízkosti a zástupy čínských uprchlíků začaly proudit do města, rozvinuly se hrozné obrazy! Avšak nedá se popsati, co lidé šlechetných srdcí vykonali za těchto hrůz. V čele jich stál velký čínský apoštol charity Lo Pa Ilong... Nyní je mrtev, ale ti, kdož po něm pracují, zaslouží názvu bezpříkladných hrdinů. Tam se osvědčuje přímou měrou opravdová křesťanská láska k bližnímu. VK

Americká památková sensace.

Lindberghovo pyjama v americkém museu.

Když plukovník Lindbergh v roce 1927 přelétal Atlantický ocean z Ameriky do Evropy, vzal si s sebou na cestu jen potřebné věci. Když potom přistál v Bournetu a byl hostem amerického vyslanectví v Paříži, musel mu tehdejší vyslanec Herrick na spaní zapůjčit svoje pyjama, které vzhledem k rozdílnosti tělesných proporcí obou mužů vyhlíželo na Lindberghovi hodně podivně. Pro první noc se však nedalo nic jiného dělat. Toto pyjama se stalo nyní velmi slavné, neboť je součástí obsáhlého leteckého musea ve Washingtoně, kde zaujímá místo vedle nejcennějších památek letecké historie. — SI —

Rumunští advokáti musí složit přísahu na novou ústavu.

Ke složení přísahy nebudou připuštěni advokáti židovského původu, jejichž státní příslušnost je právě zkoumána.

Předsednictvo bukurešťské advokátní komory nařídilo, že všichni advokáti a kandidáti advokatury, kteří jsou členy komory, musí složit přísahu na novou ústavu. Ke složení přísahy nebudou připuštěni oni advokáti židovského původu, kteří byli zapsáni do advokátního seznamu až po 1. prosinci 1918 a jejichž státní příslušnost je právě zkoumána po právní stránce. Činnost těchto advokátů byla před časem suspendována, až do objasnění každého jednotlivého případu. Postižení advokáti protestovali proti tomuto opatření u předsednictva advokátní komory, neboť nebude-li jim povoleno složit přísahu, bude to současně znamenat, že budou definitivně škrtnuti z advokátního seznamu.

Indický maharadža okraden o drahokam milionové ceny.

Z paláce maharadži pendžabského státu, Bahawalpara Ruknuo Dauia, zmizeli čtyři dvorní klenotníci. Současně s nimi ztratil se světoznámý maharadžův rubín, který indický vládce svého času koupil za 6 milionů Kč. Klenotníci byli zatčeni na nádraží v Labore, avšak drahokam již nalezen nebyl. (rp.)

V Polsku se rozšiřuje povinná vojenská služba.

V pomocné vojenské službě budou i ženy od 19 do 45 let.

Z Varšavy. Sejm schválil včera osnovu zákona, kterým se rozšiřuje v době války povinná vojenská služba na všechny občany, a to tak, že se zřídí pomocná vojenská služba. Této pomocné vojenské služby se budou moci zúčastnit i ženy ve věku od 19 do 45 let, avšak jen dobrovolně. Ministerská rada může nařídít, že ženy, které mají jisté vědecké vzdělání, jsou povinny spolupůsobit při vojenské přípravě v době míru.

Požár na „Berengarii“.

Škoda je 10.000 dolarů.

Z Nového Yorku 3. března (Reuter): Požár zničil promenádu první třídy na parníku „Berengaria“. Požár vypukl v newyorském přístavu a způsobil škodu přes 10.000 dolarů. Četní cestující musili z ohrožené promenády uprchnouti na vyšší paluby. Posádka spolu s hasiči bojovala tři hodiny s požárem za svitu mohutných světlometů. Jeden hasič byl zraněn.

Vévodkyně z Windsoru nejlépe oblékanou ženou světa.

Na druhém místě je vévodkyně z Kentu.

Majitelé předních pařížských salonů v těchto dnech rozhodli, že nejlépe oblékanou ženou světa je vévodkyně z Windsoru. Zajímavé je, že proslulá modrá barva „Wallis blue“ není oblíbenou barvou vévodkyně, která dává přednost černé barvě na odpolední šaty a bílé na večerní.

Na druhém místě je vévodkyně z Kentu, která je rovněž blízkou příbuznou anglického krále. Letošního roku se však pravděpodobně nezúčastní větších společenských událostí pro úmrtí svého otce, prince Mikuláše. –v–

Jak ti to sluší...? Trpělivý oslík, který bez odporu vyhoví každému žertu těch nejmenších, patří k samozřejmým zajímavostem bezstarostného života na Floridě.³⁶⁰

„Julietta“ před premiérou v Národním divadle.

Po návratu Talichovců z Rumunska nastalo nové tempo ve zkouškách na novou operu B. Martinů „Julietta“. Jevištní zkoušky při klavíru i s orchestrem a sólisty koná V. Talich a režisér Honzl na jevišti Národního divadla. Premiéra bude definitivně 16. března. Nastudování této opery moderního českého skladatele na libreto francouzského básníka Georgesa Neveuxe bude událostí sezony.

Od 7. března budou prodávány letošní dobročinné známky „Dětem“.

Letošní dobročinné známky „Dětem“ vydá pošta ve třech hodnotách. Všechny mají stejný obrázkový námět, vyjadřující lásku presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka k dětem. Hodnoty 50 h a 1 Kč mají normální známkovou úpravu a prodávají se s příplatkem 50 h ve prospěch strádajících dětí. Hodnota 2 Kč se vydává v památkové úpravě, t. j. jako sběratelský aršík a příplatkem 3 Kč ve prospěch chudých dětí. Aršík je zhotoven rytinovým tlakem z hloubky barvy černé. S prodejem známek započnou poštovní úřady 7. března a počínajíc tímto dnem, budou vydávat také dobročinné aršíky stranám, ovšem jen těm, které je svým časem subskribovaly a příslušnou částku vyplatily bíanco šekovým výplatním lístkem.

Boj se záplavami.

Na tisíce dělníků pracuje dnem i nocí na zesílení hrází rozvodněné řeky Arkansas (USA), aby zabráněno bylo záplavám celého kraje.

Potopil se italský hydroavion.

Z Říma: V přístavu v Portorose se potopil při prudkém přistání hydroavion. Oba muži posádky utonuli.

Také Albanie má starosti s nezaměstnanými.

Všichni nezaměstnaní jsou povinni pracovat na státních statcích.

Albánská vláda předložila parlamentu osnovu zákona o nezaměstnanosti. Dle tohoto zákona jsou všichni nezaměstnaní povinni pracovat na státních statcích. Aby pak čeleno bylo nezaměstnanosti inteligence, bude snížen počet stipendií a současně zřízeny budou zemědělské a obchodní školy, aby mládež se navrátila k praktickému povolání. (rp.)

Pohřeb spisovatele a novináře Antonína Nečáska, redaktora „Venkova“ v. v., se koná v sobotu 5. března o 14. hodině v novém krematoriu v Praze-Strašnicích.

3. strana

Památka slovanská kultury v nebezpečí sesutí.

Klášter sv. Prokopa v Sázavě je jedinečnou stavitelskou a vůbec kulturní památkou křesťanství a slovanské liturgie u nás. Aby byl zachráněn tento historický poklad, ujal se záchrany před sesutím Okrašlovací spolek v Sázavě. Jeho snaha bude jistě podporována nejširší veřejností. Na našem obrázku jsou zachované zbytky nádherné gotické klenby kláštera.

Máme jen čtrnáct procent dvoukolejných tratí.

Problémy českoslov. státních drah.

Přednosta strojního a technického odboru ministerstva železnic, Ing. Pavel Koller, přednášel v těchto dnech o problémech čsl. státních drah. Zdůraznil v prvé řadě, že těchto problémů není právě málo. Čsl. železnice pokračují ve svém vývoji stále, ač toto tempo je proti bohatým státům volnější. Naše železniční síť potřebuje doplnění některých úseků, avšak jsou to většinou jen kratší spoje, zato však v nesnadném terénu, které jsou technicky poměrně obtížné pro nepříznivé spádové a směrové poměry. Důležité jest zdvojkolejnění všech hlavních tratí, pokud jsou dosud jednokolejné. V tomto ohledu jsme pozadu za mnoha státy. Tak u nás je teprve čtrnáct procent dvoukolejných tratí, kdežto ve Francii, v Německu a ve Švýcarsku počítá se se čtyřiceti až padesáti procenty. I Rakousko má více, neboť tam jest již 25% dvoukolejných železničních tratí. V projektech našich železnic je dále i zesílení železničního svršku a snaha po zlepšení sklonových a směrových poměrů, aby byla umožněna v dlouhých úsecích tratí stejnoměrná vlaková rychlost. Lokomotivní a vozový park se neustále doplňuje a zdokonaluje, neboť dosud jen asi

³⁶⁰ Text pod fotografií

3,5% lokomotiv má dovolenou rychlost 100 až 110 km v hodině. V motorovém provozu sledují naše železnice snahu po vypracování stále dokonalejších typů motorových vozů a osobní vozy se stávají lehčí a pohodlnější a o klidném a nehlukném chodu. Byly shotovány i nové kovové vozy druhé třídy a jsou objednány podobné nové vozy třetí třídy, mnohem pohodlnější než vagony dnešní. Čs.

Nedostatek odborných sil mistrovských v naší výrobě?

Absolventi mistrovských škol se snaží o vyšší zařazení. — Názory ústavu pro zvelebování řemesel a živnosti o nedostatku odborných sil dělnických.

Sl. — Jedním z námětů, které přináší naše početná redakční pošta, je i situace absolventů dvouročních mistrovských škol. Snahou těchto odborných sil je, aby byly v soukromých podnicích určovány do vyšší platové kategorie než jak činí stát, který je staví na roveň těm, kteří absolvovali 4 třídy měšťanské školy. Je to jistě chválná snaha a je podporována především skutečností vyššího odborného vzdělání. Ovšem rozhodnutí v tomto oboru je v pravomoci ministerstva školství, které by musilo vysvědčení ze školy mistrovské zařadit mezi ony dokumenty, které vydává ukončená vyšší průmyslová škola. Je možné, že k tomu dojde. Avšak ani splněním snah absolventů by nemusilo být pomoci platově těm, kteří hledají uplatnění v průmyslových podnicích soukromých.

Vždyť cena zaměstnance v soukromém podniku není oceňována vysvědčením, nýbrž pracovní schopností a výkonností.

Zde pak rozhoduje americká zásada silné individuality, která přináší rozhodně více světla než stínu. Z nedocenění vzdělání v mistrovských školách i praktického vzdělání předběžného je vyvozován důsledek nedostatku odborných sil mistrovských ve výrobě. Na to je třeba se podívat blíže a tlumočili zkušenosti nejpovolnější instituce, jakou u nás je vybudovaný ústav pro zvelebování řemesel a živností. Podle zkušeností, neztrácejí velké dílny odborné mistry proto, že by tito odcházeli do svých vlastních živností, kde by jim kynulo lepší hmotné zajištění, nýbrž proto, že většina lidí s mistrovským vysvědčením zasedá v kancelářích ve funkci technického úředníka. Tím se ovšem vzdalují skutečného provozování výroby a za zaviňují jednak dojem nedostatku odborných sil a jednak se připravují o možnosti praktického vyniknutí a tím samozřejmě zlepšení hmotných výhod.

V některých továrnách je takto mistra přímo v dílnách u výroby, ale v mnoha jiných podnicích stávali se absolventi mistrovských škol úřednickou silou bez účinného styku s vlastní výrobní praxí.

Jsou to škody, postihující jak výrobu, tak i absolventy, ale je velmi snadná a zřejmá cesta k nápravě. Mistr patří do dílny a čím je odborněji vzdělán tím spíše, neboť se může stát vůdčím nervem celé výroby a dosáhnouti při tom nejvyšších cílů.

Naše národní písně na horách.

Jsme zaplaveni cizími „šlágry“. — Melodická krása našich národních písní může vykonati velké dílo.

Jsou slova či úsloví, která se stala častým používáním pojmem, jehož obsah buď nevystihují nebo dávno unikl. Mějme obavy, že mnohé, pro náš národní charakter důležité, rčení propadá tomuto zániku, ať již vlivy jakýmikoli. Znáte sebechvalné ocenění našeho národa „Co Čech, to muzikant“. Ozve se leckdy ještě jako doprovod opravdu velkého a zaslouženého úspěchu naší hudby v cizině, ale doma si na plnění tohoto rčení nepotrpíme. Příklady můžete nalézt denně kolem sebe. Byla nedávno příležitost vytknouti i velkému pražskému karnevalu, že jeho hudební program nevzpomněl ani jednou domácího autora, že se hrály samé cizí šlágry. A to byla pořadatelkou korporace, které má jistě vedení blízké našemu národnímu duchu a citu.

Jak potom lze očekávat pronikavější nápravy v nejrůznějších podnicích jednotlivců, často ovládaným cizím nám živlem, který téměř pravidelně obstarává hudební program pracemi cizích autorů a dokonce i cizími hudebníky. Ale o tom už zde byla jednou řeč, nyní je zapotřebí všimnouti si také našich lidí, jak právě jejich lhostejností či lépe pohodlností trpíme nedostatkem hrdosti na naši národní píseň. Patří již téměř k mimořádnému potěšení slyšet ji v našem rozhlase. Co má být samozřejmostí, považujeme za úsluhu, neboť jinak kol kolem nenalzáme národní píseň na takové výši obecného zájmu, jaký si zasluhuje a jakého je nám nutně zapotřebí. Naši sběratelé národních písniček Weis, Kubů, Jindřich atd., spolu s řadou ostatních odborných pracovníků, věnuje svému úkolu všechnu svoji námahu, ale praktická ozvěna těchto vzácných výsledků celoživotní práce chybí. Shledáváme se s ní jen zřídka na veřejnosti a právě zřídka tam, kde bychom měli přímo povinnost zdůraznit národní píseň našeho ducha a naší sílu.

Je to nápadné zejména nyní na horách, kde český živel uplatňuje se měrou daleko větší nežli kdy jindy posiluje hospodářsky naše německé krajané, ale při tom zůstává až příliš skromným hostem ve vlastním domě. Jinak vedou si němečtí krajané nebo i říšští Němci, kteří dovedou i bez škodolibostí nebo jiného úmyslu zazpívat své písně způsobem, který zaujme. Měli bychom si uvědomit sílu této nenápadné propagace a čelit jí stejným způsobem, našimi písněmi, jichž krása nemůže ponechat bez pohnutí ani cizince. Je pouze zapotřebí větší pamětlivosti na tento prostředek výchovy nás i našeho okolí, méně ostychu s hloubavostí zcela nevhodné. Naše turistické, sport. a lyžařské kluby zasloužily by se o naši národní píseň i o zájmy vyšší, kdyby své členstvo poučily o významu nár. písně na horách a doporučily našim turistům lyžařům soustavný zájem o uplatnění našich písní při každé vhodné příležitosti. Mnoho zaviňuje neúplná znalost národních písní, která je leckdy až překvapující, ale i tomu lze odpomoci opatřením lidových zpěvníků, kterými by byl vybaven každý turista či lyžař jako nutnou součástí své cestovní výzbroje. Věřme, že organizace podpory naší národní písně je nejjistější oporou, jakou má naše vědomí i sebevědomí a s ním i melodická krása písniček může vykonati velké dílo ku prospěchu národa i státu.

Dvě dívky zmizely z Plzeňska.

Odešly pravděpodobně společně. — Obě jsou patnáctileté.

20. února odešly z bytů svých rodičů, pravděpodobně společně, v obci Kříše u Břas, dvě dívky: 15 a ½ roku stará Anna Isenbergová a její 15letá sestřenice Emilie Blechová. Obě jsou na svůj věk velmi vyvinuté a silné. Isenbergová mluví špatně česky a měla na hlavě tmavočervenou radiovku a Blechová bílou radiovku. Bezpečnostní orgány po nich dosud marně pátrají.

V Bulharsku zkoumají stoleté.

Bulharská vláda nařídila, aby všechny osoby, dosáhnoucí sto let, byly úředně vyšetřeny. Bulharsko je země, kde jsou nejstarší lidé z celé Evropy. V zemi je přes 4000 stoletých. Úřady jsou přesvědčeny, že počet je daleko větší. Někteří totiž, tvrdí, že je jim teprve sedmdesát.

Pražské odpady - zdroj elektrické energie.

160 tun kovů a 1,500.000 kWh v nádobách popel.

Není jisté v Praze druhého tak známého odboru, jako je čištění města. Ač hlavní práce mužů, starajících se o odstranění nečistoty a odpadků z pražských ulic, se odbyvá v nočních hodinách, přece každý zná jejich typické postavy s koštětem a nezbytným vozíkem s nádobou pro odpady. Během jednoho měsíce očistí títo lidé průměrně plochu o rozloze tři tisíce ha a smetou 3500 až čtyři tisíce m² odpadků.

Druhou prací odboru pro čištění města je odvážení odpadků z domácnosti. Dnes se většina těchto zbytků odváží známými automobily Kuka (lidově „kukačkami“) a je spalena v městské spalovně ve Vršovcích. Automobily je odváženo průměrně měsíčně deset tisíc tun odpadků, jinými vozidly asi 500 tun. — Spalovna z toho spotřebuje průměrně osm až devět tisíc tun, ostatek je vysypáván na různé skládky.

Ve spalovně jsou odpady tříděny. Kovy jsou zvláště shromažďovány a prodávány. Za město se najde v pražských odpadcích 160 až 170 tun různých kovů. Popel a ostatní odpady jsou spalovány, páry se používá částečně pro dálkový parovod a vytápění spalovny, z části pro výrobu elektřiny, které je každý měsíc získán jeden až jeden a půl milionu kWh.

kop.

5. strana

Lidé před soudem.

Znamenaná desetikoruna.

(Okresní soud trestní)

Během posledního roku pozorovala úřednice Státního úřadu statistického slečna Růžena Uřešová, že se jí ztrácejí menší částky peněz, které však celkově dosáhly výše 600 Kč. Podezření padlo na její kolegyni, slečnu Alenu V., která byla zaměstnána v tomtéž úřadě u vedlejšího stolu. Svým podezřením – jak uvidíme zcela oprávněným – se netajila. Byla zažalována slečnou Alenou V. pro urážku na cti, které se prý dopustila nařčením žalobkyně z krádeže. Růžena Uřešová se nezalekla a byla ochotna podat důkazy pravdy, respektive důkazy omluvitelného omylu. To se jí také podařilo. Bylo dokázáno, že 28. června minulého roku si připravila žalovaná úřednice desetikorunovou bankovku, kterou poznamenala v pravém rohu písmenou U. Zaznamenala si také číslo a serií bankovky. K poledni musila hlásit ztrátu u přednosta úřadu. Ten požádal svůj personál, aby byla u všech umožněna prohlídka peněžní hotovosti. U žalobkyně byla poznamenaná a označená bankovka nalezena.

Tento důkaz ovšem soudu stačil k tomu, aby Růženu Uřešovou zprostil žaloby. Na tom však nezůstalo. Soud postoupil spisy státnímu zastupitelství, a to podalo na dosavadní žalobkyni trestní oznámení pro krádež. V hlavním líčení před okresním soudem dr. Udržalem byla skutková podstata žaloby jasně prokázána. Soud vyslovil nezvykle těžký trest: sedm dní tuhého vězení nepodmíněně přes to, že se jedná o osobu dosud netrestanou. V odůvodnění rozsudku bylo vysloveno, že se jednalo o krádež ve státním úřadě a že krádež byla provedena děvčeti, které jest odkázáno pouze na sebe, kteréžto okolnosti byly pachatelce známy.

Poněvadž odsouzená podává odvolání co do viny, výše a nepodmíněně vyslovenému trestu, její jméno jsme neuváděli v plném rozsahu.

350milionové dědictví a 5000 dědiců.

Hledá se dědic Chaima Grünberge z Tokia. – Potíže polských úřadů.

Japonská legace ve Varšavě oznámila polské vládě úmrtí jednoho z nejzámožnějších cizích obchodníků v Tokiu Chaima Grünberga, který zanechal po sobě asi 350 milionů franků. Ch. Grünberg pochází z Polska a japonské úřady tímto žádaly o vyšetřování, zda v Polsku žijí příbuzní zesnulého. Chaim Grünberg se jako voják jednoho z ruských pluků zúčastnil rusko-japonské války, dostal se u Mukdenu do japonského zajetí, byl přes rok v zajateckém táboře v Kioto a po ukončení války nechtěl se již vrátit do vlasti a zůstal v Japonsku. Otevřel v Tokiu obchod s konfekčním zbožím. Za několik let zbohatl a postavil si továrnu. Vyšetřování polských úřadů je velmi obtížné. V Polsku žije totiž přes 5000 Grünbergů a téměř všichni již oznámili, že jsou v příbuzenském svazku s Chaimem Grünbergem.

Sv.

SPORTOVNÍ SVĚT

Také IA středočeská hockeyová třída pohořela.

Vylíčili už jsme podrobně potíže, které měly a mají hockeyová liga a středočeská hockeyová divise. Ještě hůře na tom je středočeská I A. hockeyová třída, která si stanovila začátek mistrovství o týden později než divise a ostatní třídy. Byly sehrány pouze – 4 zápasy.

Ostatní třídy, II. a III., jakož i dorost, sehrály v těch 14 dnech, kdy měly kluziště na přírodním ledě k dispozici, úctyhodný počet zápasů, a ukázaly velkou snahu o rychlé sehrání mistrovské soutěže. Nepřízeň počasí a kromě toho jako by pasivní resistance rozhodčích, kteří se k zápasům soustavně nedostavovali, zhatila však jejich povitvě úmysly. Brány Zimního stadionu, venkovskými kluby Pražákům tolik záviděného, jsou pro pražské kluby uzavřeny. Není ani možno na některý den si Zimní stadion pronajmouti, neboť jest již až do konce sezony zadán. Zbývá jen tedy zbožné přání, aby příští zimy byly k pražským hockeyistům milosrdnější – jistě velmi skromný to požadavek po skvělém úspěchu v mistrovství světa, který bez existence těchto klubů byl by nemyslitelným. Neboť právě v těchto malých klubech tkví síla naší kanady, pro kterou jediný Zimní stadion nemůže býti nikdy spásou!

Sněm plavců S. K. Slavia

Jubilejní 20. valná hromada se konala za i neobyčejné četné účasti v místnostech kavárny „Fénix“. Předseda Ing. B. Rauch výstižnými slovy vylíčil vznik a práci odboru za uplynulé dvacetiletí. Po podrobných zprávách veškerých funkcionářů, kteří většinou skončili své zprávy steskem na odstrkování plaveckého sportu, zejména v Praze, kde po zrušení klimentových lázní ONP. se pražské plavectví tísní v jedné lázních. A přece vzhledem k brannosti národa je plavecký sport jedním z nejdůležitějších. Po srdečném proslovu starosty klubu p. Ing. Jaurise, který přislíbil veškerou podporu od ústředí, po pozdravných proslovech pp. Ing. Hofbauer., dr. Duška, Trlicy a Ing. Kolátora byly odevzdány granátové odznaky SK. Slaviae kol. Bělíkovi, Medřickému a Zvěřinovi.

Ve volbách poté zvoleni aklamací: Předsedou opět osvědčený pracovník Ing. Boša Rauch, do výboru kol.: Hampl, Jelen, Klatovský, Kmoch, Kunst, Maitner, Modřický, Mokrejs, Meyer, Morda, Pospíšil, Pokorný, Rubeš, Řezáč, Soukup, Švankmayerová, Zesula, Zvěřina.

S nadějami v lepší budoucnost plaveckého sportu a s nadějami na větší porozumění na směrodatných místech byla tato skutečně zdařilá valná schůze skončena.

PP. Room v kvalifikačních zápasech o postup do II. ligy ČsTTA. hrál s TSK. Racek 7:7. a SS. Modřany 14:0. Hráči Roomu dobře reprezentují barvy svého klubu. Mrštík dobyl mistrovský titul na turnaji Modřan, vyřadiv v semifinále Kohouta, SS. Modřany, ve finále Haase, DTJ. V doublech obsadili první místo Mrštík–Provazník, PPR., vítězství nad dvojicí Kohout–Labašta, SSM.

JPT. Vinohrady sehrál 3 přátelské zápasy v table-tennisu. Prohrál se ZASK. 10:3, vyhráli nad JPT. Bubeneč 8:3. a nad osadou Old River 9:0. Nabídky k zápasům přijímá J. Peroutka, Praha XII.. Bělehradská č. 46.

Registrování table-tennisté proti neregistrovaným 8:0. Registrované reprezentovaly SK. Modřany a I. SS. Modřany, poražení HC Vel. Chuchle a Hvězdárna. Hráno v Chuchli.

AC. Sparta, házená. V neděli dne 6. března v 9 hod. zahájení jarní sezony tréninkovým zápasem: účast hráčů a dorostenců, kteří reflektují na zařazení do závodního družstva, nutná. Na hřišti se přijímají noví hráči – muži i dorostenci.

Třetí jarní kolo ve středočeské divisi.

B. – Minulé kolo přineslo již řadu změn v tabulce. První dvě místa sice zůstala jejich držitelům uchráněna, ale na třetí se již vyvíhl AFK Kolín, který tým předběhl karlínskou Čechii. Union Žižkov přesto, že prohrál s SK. Nusle, a to vlastní brankou, uhájil si své páté místo. SK. Nusle a Meteor VIII. si vyměnily posice. Způsobila to nečekaná remíza Meteoru na vlastním hřišti se Spartou Košíře a výhra nuselských. Na dalších dvou místech, osmém a devátém, nebyla žádná změna. Na desáté však postoupila nuselská Viktorie a následek toho byl, že tak Slavoj VIII., tak i nuselský SK. sestoupily o jedno místo níže. Na posledních dvou místech si vyměnily posice Start Boleslav s Sparta Košíře.

Při nedělních zápasech je nejvíce v sázce při utkání: Sparta Košíře – Bohemians. Vršovičtí musejí zvítězit, aby si uhájili druhé místo a Sparta zase musí získat oba body, aby se odpoutala od konce tabulky.

Na Korábě útok na vedoucí SK. Libeň, který podnikne AFK. Kolín, ukáže, zda libeň je ochotna ztratit ještě další body a posílit tak naděje Bohemians na dobytí I. místa. Začátek je v 15.30. Před tím záloha Libně se Slovanem VIII.

Program nedělních zápasů:

Sparta Košíře – Bohemians řídí D. Vlček. SK. Libeň – AFK. Kolín řídí p. Turšner. Čechie Karlín – Slavoj VIII. řídí p. Semerád. Hvězda Košíře – SK. Nusle řídí p. Plecítý. Union Žižkov – Meteor VIII. řídí p. Čermák. Hraje se jako předzápas na Spartě k lize: AC. Sparta – Viktorie Plzeň:

Stav před nedělními zápasy:

1. SK. Libeň	15	14	0	1	74:24	28
2. Bohemians	15	11	0	4	58:30	22
3. AFK. Kolín	15	10	1	4	37:27	21
4. Čechie K.	15	8	3	4	47:29	10
5. Union Žižk.	15	9	0	6	46:36	13
6. SK. Nusle	15	7	2	6	39:35	16
7. Meteor VIII.	15	6	4	5	43:40	16
8. Hvězda Koš.	15	6	2	7	44:38	14
9. SK. Kralupy	18	4	3	8	29:41	11
10. Viktorie N.	15	5	1	9	32:50	10
11. Slavoj VIII.	15	3	4	8	33:52	9

12. Nuselský SK.	15	3	3	9	25:44	9
13. Sparta Koš.	15	2	4	9	30:50	8
14. St. Boleslav	15	3	2	10	23:64	8

Dorostenecký sport.

Vršovický SK. dorost I. a II. sehraje dne 6. března dopoledne na hřišti SK. Michle přátelský zápas s SK. Michle. Sraz dorostu vršovického na hřišti v 8.30 hod.

Dorostenecký okrsek smíchovský koná v pondělí 7. března v 19 hod. v rest. u Šmídů důležitou členskou schůzi. Účast všech zástupců klubů povinná. Nedostavení se trestá pokutou 10 Kč.

SK. Union VIII. dorost hraje v neděli dne 6. března s 3 dorosty Slovana VIII. na svém hřišti na Maninách. Sraz všech dorostenců v 9 hod.

SK. Chodov dorost zahájí sezonu zápasem v Čechii III. Výkop v 10 hod. Dostaví se všichni registrovaní dorostenci a přespólní Neumann, Jareš, Kolman a Richter.

SK. Olympie Nusle přijme více dorostenců a žáků.

Hledají se soupeři.

SK. Českoslovan Praha zadá volné termíny 3., 18. a 24. dubna na cizí hřiště. Nabídky: Vilém Singer, Praha II., Na Bojišti 38.

SK. Sparta Motol zahajuje jarní sezonu v neděli na svém hřišti se SK. Chmel.

Otiskujeme jen ty výsledky,

kteřé nám byly poslány nejpozději do středy poledne. Jinak bychom si nesměli říkat, že děláme – noviny!

Co bude dnes a zítra?

Žižkovský team koná v pátek členskou schůzi u p. Tajce ve 20 hod. V neděli přát. zápas s Bohemians II. na Bohemians v 10.15 h.

Lyžařský odbor SK. Slavia promítá na své členské schůzi tento pátek na Slovanském ostrově dva lyžařské filmy s Hanes Schnelderem.

Hold republice a X. sletu všesokolskému bude vzdán na společenském večeru AFK. Waldes 5. března ve vršovické Sokolovně. Závodní družstvo vinohradského Sokola a Sokol vršovický předvedou vrcholná cvičení na nářadí i ukázky na prostných sletových. Kromě toho účinkují Karel Hruška z Nár. divadla, Nina Ninon, Daďa Pražský, „Zlatá hvězda“ a mn. j. jakož i První pražský pánský pletářský klub.

Český Ski klub Praha pořádá 5. března zájezd na Mísečky. Odjezd autokarem v 15 h. od musea. Přihlášky v pátek 4. března na členskou schůzi v hotelu „U Zlaté husy“ na Václavském nám.

SK. Toušeň koná v sobotu 5. března valnou hromadu v klubové místnosti kol. R. Walliána. – 6. března zahajují Jarní sezonu zápasem se SK. Union Praha VIII.

AFK. Podolí koná v sobotu 5. března v 19 u Nešporů členskou schůzi s programem: Příprava na valnou hromadu a zahájení mistrovství.

Ze života našich klubů

KK. Radkov konal 9. valnou hromadu. Předsedou zvolen Straka O., pokladníkem Smrčenský Fr. a jednatelem Doležal V., na něhož budiž řízena veškerá korespondence. – V sobotu odpoledne na hřišti povinný trénink. V neděli v 9.30 hod. v hotelu „Klimeš“ členská schůze.

SK Libeň koná tuto neděli v 9 hod. členskou schůzi.

Českoslovan Nusle koná valnou hromadu 6. března v 9 hod. v klubové místnosti.

ČSK Rašice-Štětí koná v neděli 6. března valnou hromadu ve Štětí v České besedě o půl 8. hod.

Malešický SK. V neděli 6. března se sejdou všichni dorostenci v 8.30 hod. v klubové místnosti u Břečků, odkud společný odchod na hřiště Lva XI., kde bude po holdu státní vlajce hrán bleskový turnaj. – V neděli dne 6. března koná Malešický SK. svou XI. valnou hromadu u Břečků v 10 hod.

SK. Hlubočepy koná v neděli 6. března valnou hromadu v místnosti u Ritschlů. Začátek ve 14:30 hod. Účast všech členů povinná. Jednání o zájezdu na Moravu a Slovensko.

Valná hromada ČAPO. Vinohrady se koná v neděli v 10 hod. v restauraci na hřišti.

SK. Hvězda Liboc koná v neděli 6. března v 9 hod. valnou hromadu v rest. u Hroníků. Účast členů velmi nutná!

Valná hromada SK. Zberov-Strašnice se koná v neděli 6. března v 9 hod. v hotelu Miramare ve Strašnicích.

Viktorie Dubeč koná v neděli 6. března valnou hromadu v sokolovně. Začátek ve 14 hod. Veškeré členstvo se žádá, aby se dostavilo včas.

V. vydání. / Dnes v listě:

Německo už nemůže učinit žádné mírové nabídky. Projev dr. Love na schůzi německého obchodu. Čechy najdeš všude. Jak se konalo mouka, mlýnské výrobky a rýže

LIST NÁRODNÍHO SOURUČENSTVÍ

Vydání pro Prahu

Dcera s vědomím matky ubila otce. Nebezpečný zločinec na útěku postřelen.

Módní hlídka.

Makiho výkony nebudou uznány za rekordy,

Národy se dívají vpřed.

Při marné snaze nalézt jednu příčinu, která by vysvětlila různost a mnohotvárnost společenských jevů, přišli sociologové záhy na otázku populační. Velká sociologická škola demografů postavila do zorného pole svého zkoumání vzrůst a úbytek množství a hustoty obyvatelstva a ostatní sociální činitele prohlásila za jejich funkci. Italský demograf Corrado Ginni rozvinul teorii o mladých a stárnoucích národech.

Rozvoj moderních statistických metod umožnil nám lepší poznání životní síly populačního celku. Stáří národa zjevilo se nám v zrcadle jeho věkové struktury jako poměrná početní převaha starých ročníků nad ročníky ve věku reprodukčním, které mají v rukou klíč populačního růstu. Práce amerických i evropských statistiků ukázaly jasně, že růst národa, měřený obvyklou metodou absolutních i relativních populačních přírůstků může být jen zdánlivý. Je-li věkové složení společnosti takové, že většina žen je ve věku mezi 15 a 49 lety, při čemž nejmladší a nejstarší vrstvy jsou poměrně málo zastoupeny, stačí malý počet narození, aby přírůstek byl pozitivní. Na straně narození působí veliký počet mladých žen na straně úmrtí malý počet nejmladších a nejstarších ročníků. Za dvacet let změní se však tento přírůstek v úbytek a před zraky národa, který doposud rostl, zjeví se příznak depopulace. Při měření růstu národa nutno je tedy vzít zřetel na jeho věkové složení.

Poznání vlastního významu věkové struktury umožnilo nám však ještě jinou věc – pohled do budoucnosti. Statistikové, odvažující se na tuto nejistou půdu, nevydávají však své odhady za proroctví Sybily nebo výroky slepých mládenců. Přiznávají ochotně, že jejich předpoklady o určitém vývoji porodnosti a úmrtnosti, získané empirií z dneška, mohou být již zítra vyvráceny.

Několik příkladů těchto demografických proroctví. Podle Edin Charles nebude mít Anglie a Wales roku 1960 za mírně optimistického předpokladu 40 milionů, nýbrž jen 39 mil. obyvatelů. Sauvy odhaduje obyvatelstvo Francie r. 1960 na 38 milionů, Ainetti počítá pro Itálii se 47 miliony. Zcela jiné výsledky ukazuje východ. Polsko počítalo v roce 1960 s více než 45 miliony obyvatelů. Japonské obyvatelstvo dosáhne podle Uyedy v tomto roce 84 milionů. Ačkoliv o Svazu sovětských socialistických republik nemáme přesných statistik, lze říci na základě statistického materiálu, který je k dispozici o Ukrajině, že r. 1960 bude mít daleko přes 200 milionů. Při tom je však mít na paměti důležitou věc. Rok 1960 je pro Západ bodem zlomu, od něhož počne s velkou pravděpodobností rychlejší populační pokles. Pro Rusko nepřichází v tomto smyslu vůbec v úvahu.

Obvyklý protiklad „starý Západ“ a „mladý Východ“ není frází. Je skutečností, která je dnes snad méně zřetelná než za dvacet let. Potom bude však již pozdě pro toho, kdo ji dnes nepochopil.

Dr. O. Schmidt.

Rozprava o americké neutralitě pokračuje.

Z Washingtonu 17. října. (ČTK.) Ve federálním kongresu pokračovala rozprava o neutralitě. Senátor Pittman navrhl, aby z předloženého návrhu byla škrtnuta doložka, namnoze kritizovaná, která měla presidenta Roosevelta zmocnit, poskytovat zahraničním vládám na nákupy zbraní ve Spojených státech úvěry až na 3 měsíce.

Demokrat Clark obvinil federální vládu, že navrhovaným zrušením zákazu vyvážet zbraně chce jen pomáhat západním mocnostem. Clark se vyslovil proti takovému podporování, neboť Anglie a Francie si nezasluhují pomoci Ameriky, a to proto, že se slepě, jak pravil, zpěčují o mír třeba jen vyjednávati. Chování Anglie a Francie vůči Polsku, které ještě před několika málo měsíci mohlo splnit všechny německé požadavky, přejde do dějin jako největší podvod. Clark dovozoval: Obě země vehnaly Polsko jen do zkázy, aby mohly Spojené státy americké propagandou rozeštvati proti Německu. Cesta britského imperia je pokryta krví a zradou.

Senátor Shipsead zdůraznil: Pojem neutrality vyžaduje, stříci se každého veřejného jednání, které by znamenalo nějak postaviti se na tu či na onu stranu. Členové federálního kongresu jsou veřejnými úředníky a musí se jako takoví zhostiti ve federálním kongresu svého úkolu, a to bez ohledu na své soukromé sympatie. Odvolati zákaz, vyvážet zbraně, by v tomto případě znamenalo, že jsme zaujali postoj pro jednu stranu. Republikánský senátor Clapper pravil: Zrušení zákaz o vývozu zbraní, znamená tolik jako vyhlásiti válku.

Bravurní kousek německých námořníků.

Přesné vyličení útoku německé ponorky na anglické loďstvo

Z Berlína, 17. října (ČTK.) „Der Deutsche Dienst“ píše m. j. „Torpedování anglických velkých bitevních lodí „Royal Oak“ a „Repulse“ v zálivu Scapa Flow německou ponorkou, znamená jeden z nejodvážnějších činů, jaký vůbec

dějiny námořní války zaznamenávali.

Představme si plasticky tento bravurní kousek německých námořníků. Velitel německé ponorky kapitán-leutnant Prien podnikne odvážný kousek neobyčejně neohrožený a jevíci se skoro jako beznadějný, vniknouti totiž se tvým člunem do britského válečného přístavu, nepochybně co nejsilněji zabezpečeného: podaří se mu také skutečně proklouznouti anglickými minovými poli a jinými obsáhlými zábranami proti nebezpečí německých ponorek a dostane se až do blízkosti anglických jednotek námořního loďstva, které tam jsou zakotveny, a podaří se mu věc neuvěřitelná: zasáhne torpedy dvě z největších a nejsilnějších anglických válečných lodí z většího svazku válečného námořnictva! Tento čin je tak neslýchaný a tak velkolepý, že jej lze důstojně přiřadit k nejvíce vynikajícím hrdinským činům z dlouhých dějin světové války. Angličanům se musí jevit jako trpký a zlý osud, že tento nový německý slavný čin se stal právě na témže místě, kde generál-admirál von Raeder potopením starých německých válečných lodí vyrval Angličanům tučnou kořist. Vůdce a nejvyšší velitel branné moci a vrchní velitel válečného námořnictva po zásluze zhodnotili výkony ponorky tím, že velitel ponorky byl povýšen, resp. že velitel a posádka slavné ponorky byli vyznamenáni Železným křížem I. a II. třídy.

Britský ministr válečného loďstva Winston Churchill prohaně tvrdil, že prý byla zasažena jen „Royal Oak“, nikoli však „Repulse“. Návratem ponorky, která obě válečné britské velké lodi torpedovala a obširou zprávou, kterou velitel ponorky podal, se zhroutil také tato lež páně Churchillova, stejně jako mnohé jiné lži téhož „ctihodného“ muže. Při této lži byla Churchillovi nejdříve nápomocna okolnost, že velitel německé ponorky z bezpečnostních důvodů nemohl přirozeně podati své radiové hlášení přímo z anglických vod. Mohl tak učiniti teprve později, to jest ve chvíli, kdy již měl za sebou na rovněž krajně nebezpečném návratu britské námořní závěry. Protože německé vedení námořní války tedy až do té chvíle nemohlo míti přímé vědomosti o torpedování, bylo Angličanům poměrně snadné hlásiti toliko ztrátu lodí „Royal Oak“ a zamlčeti, že byla torpedována také „Repulse“. Když pak přišla radiová zpráva německé ponorky, domníval se Churchill, že může také nadále popírat, že byla postižena i „Repulse“, poněvadž se oddával klamně naději, že německá ponorka se již nevrátí do domácího přístavu. Ale ani tato naděje se nesplnila a tak se britský ministr válečného loďstva ocitá v situaci málo záviděníhodné, že stojí opět jednou před světovou veřejností na pranýři jako vyložený lhář.

Nechceme však se zachovati nelidsky a můžeme se tentokrát vžít do situace pana Churchilla, jestliže nepřiznal ihned dvojí ztrátu. Neboť tentokrát je pravda pro anglický národ (Pokračování na 2. straně.)

Západní mocnosti a rusko-finské vyjednávání.

Paříž a Londýn radily v Moskvě k umírněnosti.

Z Berlína, 17. října. (ČTK.) O poměru západní Evropy k rusko-finskému vyjednávání sděluje bruselský zástupce listu „Frankfurter Zeitung“: Státní podtajemník ve francouzském ministerstvu zahraničí Champetier de Ribes přijal v sobotu odpoledne finského vyslance Holmu. Obavy z rusko-finského konfliktu, jež Paříž měla, se poněkud zmírnily. Aspoň se doufá, že zákrok Rooseveltův v Moskvě, projev solidarity skandinávských států a především zájem Sovětského svazu na udržení jejich neutrality přiměly Moskvu k tomu, že neklade Finsku žádných nespelnitelných podmínek. Zdá se dokonce, že též Paříž a Londýn radily v Moskvě k umírněnosti. Nestalo se to však nějakou úřední formou, k čemuž by bývala možnost, neboť neutralita Aalandských ostrovů není zaručena jen Německem, nýbrž též Francií a Anglií. Spíše prý bylo neúředními cestami dáno Sovětskému svazu najevo, že Francie a Anglie by nemohly zachovávat svůj tichý souhlas s aneksi částí území svého politického spojence Sovětským svazem, kdyby do konfliktu byly zataženy skandinávské státy. Tyto námitky však nebyly tlumočeny nikterak hrozivou formou. Naopak, Paříž a Londýn si ukládají krajní ohledy vůči nové politice Moskvy v Baltickém moři, neboť se chtějí vyhnouti všemu, co by Sovětský svaz zatáhlo do evropského sporu. Anglie se musí obzvláště obávat ohrožení svých zájmů v Malé a Střední Asii. S francouzské a anglické strany nechtějí též učinit nic, co by mohlo ztížit jednání, jež vede turecký zahraniční ministr Seradžoglu o ruskou neutralitu na Balkáně. Příznačné pro toto chování Sovětského svazu ostatně je, že v politických kruzích pařížských se ozývá domněnka, že vláda úmyslně nechala uniknouti vůdce francouzské komunistické strany. Mezi 40 zatčenými komunistickými poslanci vskutku není ani jediná vedoucí osobnost.

Francouzské oddíly vyklidily největší část německého území

Za týden potopeno sedm obchodních parníků.

Z Berlína 17. října. (ČTK.) Vrchní velitelství branné moci oznamuje:

Průběhem dne 18. října vyklidily francouzské oddíly největší část německého území, které bylo až dosud jimi obsazeno v předpolích našich opevnění, a odtáhly zpět na hranici a přes ni.

Anglické námořní bojové síly byly včera znova úspěšně napadeny.

Dvě z anglických válečných lodí, kotvicích ve Firth of Forth, byly zasaženy pumami nejtěžší ráže. Tohoto úspěchu bylo možno dosáhnouti přes nejprudší nepřátelskou obrannou palbu protiletadlového dělostřelectva a stíhacích letadel.

Při střežení německého vzdušného prostoru bylo včera sestřeleno 5 nepřátelských letadel, z toho byla 2 letadla anglická.

Podle zprávy velitele německé ponorky, bylo provedeno torpedování bitevní lodí „Royal Oak“ a bitevního křižníku „Repulse“ v zálivu u Scapa-Flow.

Obchodní válka v Severním a Baltickém moři měla v posledním týdnu účinné výsledky. V Atlantickém oceánu bylo potopeno podle zpráv z anglických pramenů jen v době mezi 13. a 15. říjnem 7 parníků s 54.396 tunami, mezi nimi největší francouzský tankový parník „Emile Miguet“.

Německá letadla u Scapa Flow.

Pumou zasažena jedna loď sestřelena jedno stíhací letadlo.

Z Berlína 17. října. (ČTK.) Německé letecké branné síly pronikly 17. října až ke Scapa Flow. Jednotky britské bitevní flotily, kotvící v zálivu, byly s úspěchem napadeny. Kromě jiných válečných lodí byla jedna anglická bitevní loď zasažena pumami těžké a střední ráže. Při vzdušném boji, který se pak rozpoutal, sestřelila naše bombardovací letadla jedno nepřátelské stíhací letadlo. Přes nejtěžší palbu nepřátelských protiletadlových děl, podařilo se všem Němcům, až na jedno letadlo, opět se beze ztrát vrátit na domácí letiště.

Daladier bude nucen vysvětlit svoji politiku.

Ministerský předseda Daladier bude nucen, jak píše „Neues Wiener Tagblatt“, co nejdříve čelit útokům členů poslanecké sněmovny. Daladier bude patrně nucen svolat obě sněmovny. Poněvadž se blíží 30. listopad, kdy vyprší plně moci, které jeho vláda dostala. Daladier se tedy musí odvážit toho, aby vystavil svou politiku kritice parlamentárních sborů. Daladier bude donucen připustit rozpravu o zahraniční politice a bude nucen vysvětlit, proč odmítl mírové nabídky.

V kampani proti „defetistům“ vystoupil první ministr zemědělství Louis Lamoureux proti „pšeničným zběhům“. Jak ministr Lamoureux prohlásil, vyskytli se sedláci, kteří uposlechlí šeptané propagandy, že válka dříve skončí, nezasejí-li tolik pšenice. Vláda chce ostře zakročit proti této propagandě.

Německo-jugoslávská obchodní úmluva.

Z Berlína, 17. října. (ČTK.) K obchodnímu jednání německo-jugoslávskému, jež bylo v pondělí ukončeno v Bělehradě, a jež se vztahuje na příští hospodářský rok, sděluje bělehradský dopisovatel listu „Deutsche Allgemeine Zeitung“ mimo jiné, že dosavadní soustava obchodních styků obou států zůstává ujednáním zachována. Byly sestaveny přesné kontingentní seznamy, podle nichž se německý vývoz do Jugoslavijské republiky udržuje v bývalém rozsahu. Též jugoslávský vývoz do Německa je zajištěn. Vedle dosavadního zboží, odbíraného z Jugoslavijské republiky, bylo umožněno k tomuto dovozu připojit ještě antimon, olovenou rudu, jakož i jiné kovy, takže Německo v důležitém úseku rud získá větší možnosti než dosud. Také na úseku potravinovém budou mnohé kontingenty asi zvětšeny. Platí to především o vepřích a tucích. Dále vzroste vývoz konopí do Říše. Též jugoslávský odběr zboží z Říše byl v jednotlivostech stanoven. Jako nejdůležitější skupinu zboží možno při tom uvést kamenné uhlí, koks, stroje, automobily, motocykly a kola, optické přístroje, lékařenské výrobky, chemické suroviny a pod. Pokud jde o platební styk, nenastaly žádné změny.

2. Strana

Bravurní kousek německých námořníků.

(Dokončení s 1. strany.)

skutečna otřásající „Repulse“ nebyla leccjakou lodí, nýbrž přímo na ní visela prestiž anglické námořní moci, více nežli na kterémkoli jiném britském námořním obru. „Repulse“ byla ukrývána v domácích vodách v domněni, že je bezpečna, neboť „Repulse“, jak se uvádí, pro své obzvláštní bojové vlastnosti a pro svou velikou rychlost, byla jedinou lodí, která podle názoru příslušných britských námořních kruhů byla s to, zaručit anglické námořní panství nad Severním mořem. Jak známo, byla „Repulse“ jakožto obzvláště reprezentativní loď vyhlédnuta svého času k tomu, aby dopravila anglického krále do Kanady. Chápeme tedy, jestliže pan Churchill byl zděšen, že „Repulse“ byla torpedována, a jestliže pak se všemožně pokusil, aby tuto neobyčejně těžkou ztrátu britského válečného loďstva před veřejností zatajil. Tento pokus ovšem byl bezvýsledný.

Nová německá ponorková zbraň navázala skvěle na velkou tradici svého předchůdce ze světové války, a v této tradici pokračuje. Kapitán-leutnant Prien vykonal čin, který se nejen řadí důstojně k slavným činům takového Otty von Weddigen s počátku světové války, nýbrž který je ještě i předstihuje. Celý německý národ svorně obdivuje bezvýhradně nejnovější hrdinské činy svého mladého válečného námořnictva a hrdé patří na takového muže, jako je kapitán-leutnant Prien, a na jeho vynikající čin, který sváděl o nejlepší německém námořnickém duchu.

Návrat statečné německé ponorky do přístavu.

Z ..... 17. října. (P. K.) V úterý dopoledne vrátila se do německého přístavu německá ponorka, která před několika dny vnikla do Scapa Flow, útočiště anglické floty, tam potopila britskou vlajkovou loď „Royal Oak“ a krátce potom torpedovala a z boje vyřadila velkou bitevní loď britského válečného loďstva „Repulse“. Uvítání této ponorky a její statečné posádky, k němuž se dostavili četní vysocí důstojníci válečného loďstva, nabylo zvláštního rázu přítomností vrchního velitele německého válečného loďstva velkoadmirála dr. h. c. Raedera.

Po připevnění ponorky přišel její velitel na souš a podal hlášení svému vrchnímu veliteli. Velkoadmirál dr. Raeder stiskl veliteli ruku a blahopřál mu k velkolepému činu.

„Válečné loďstvo, ba všechen německý lid je hrd na vás, stateční mužové z ponorky,“ těmito slovy vítal velkoadmirál posádku v domovině. Velitel ponorek vyslovil pak mužstvu své uznání a odevzdal jim z Vůdcova rozkazu zasloužené vyznamenání, Železné kříže.

Plavba přístavem ke kotvišti byla opravdovou triumfální cestou. Všude, na ulicích, na mostech a náměstích stáli lidé – muži, ženy a děti – a jásali vstříc vítězným vracející se posádce.

Opuštěný Štrasburk.

Z Berlína. 17. října. (ČTK.) Bruselský dopisovatel listu „Essener Nationalzeitung“ zaznamenává reportáž válečného zpravodaje listu „Paris Soir“ o návštěvě ve vyklizeném Strasburku. Francouzský novinář píše: Štrasburk, město o 200 tisících duší, je dnes opuštěno. Chce-li kdo vycítit tragedii Štrasburku, musí procházeti třídami a ulicemi, v nichž není vidět ani stínu člověka. Je slyšet jen vlastní kroky. Myslím, že žádný člověk naší doby nemůže mít zvláštnější dojem a ani dojem zádušnější, než jakým působí město Štrasburk v těchto podzimních dnech. Pokud zraky sahají, všude jsou ulice mrtvé, okna a dveře zavřeny. Není zde již obyvatelů. Nejvýš tu a tam se setkáme s hlídkami mobilní gardy, jež procházejí městskými čtvrtěmi.

Projev dr. Leye na pracovní schůzi německého obchodu.

Německý obchodník se stane každému příslušníku národa kamarádem.

Z Berlína. 17. října. (ČTK.) V hotelu „Kaiserhof“ v Berlíně bylo v úterý zahájeno pracovní zasedání německého obchodu v Německé pracovní frontě, jehož se zúčastnili političtí vedoucí odboru obchod ze všech německých žup. Zasedání zahájil říšský vedoucí Feit krátkou řečí, v níž poukázal na význam této schůzky v nynější době a v níž prohlásil, že říšský organizační vedoucí strany NSDAP. dr. Ley v odboru obchod vytvořil v pravý čas účinný nástroj pro vyřešení otázek, které pro německý obchod mají právě nyní takovou důležitost.

Dr. Ley na počátku své řeči konstatoval, že vše, co nyní konáme, děje se pod zvláštním znamením této doby. Válka je silnější formou boje, na nějž je strana zvyklá, neboť život strany nikdy nepřestal být bojem. Vůdce vychoval německý národ k tvrdosti a hned od počátku mu vysvětlil, že jeho právo na život musí být v poli vybojováno a zajištěno. Nyní má německý národ to štěstí, že má vedení, které zná cestu i cíl a neexistují proto pro ně žádná překvapení.

Dr. Ley na výsledcích polního tažení v Polsku podrobným způsobem prokázal správnost cesty, kterou Vůdce nastoupil. Mimořádné rychlé zakončení polního tažení v Polsku a vítězství, vybojované Vůdcem, byly umožněny jen nasazením nacionálně socialistické myšlenky, onoho myšlenkového světa, jímž je naplněn každý venku v poli a každý muž a každá žena uvnitř Německé říše. Právě nyní se ukázalo, co to pro národ znamená mít vedení. „Vedení je vše“, prohlásil dr. Ley za bouřlivého souhlasu svých posluchačů, Manévry parlamentních podvodů nelze žádné těžké boje vybojovati a vítězně ji skončiti. Vítězné pronikání našich zbraní projevilo se v polním tažení v Polsku. Náš osud je podmíněn naší krví a kdyby se naše pokolení bylo pokusilo vyhnouti se nynějšímu boji, nevyhnuo by se tomuto boji budoucí pokolení.“

V rukou Vůdcových, který v polním tažení v Polsku se ukázal též jako vojevůdce, projevila se strana samozřejmě právě takovým účinným nástrojem jako v letech míru. Právě branná moc, která se bila tak vynikajícím způsobem, dosvědčuje silný zásah strany. Příslušníci strany vyznamenali se též v polním šedém kabátě příkladnou udatností a toto chování vyplývá výhradně a jedině z nacionálně socialistické myšlenky. Všude, kde situace byla velmi těžká, postavila strana svého muže, všude dávala strana národu jasný příklad a jasný cíl.

„Jak dlouho válka potrvá“ — pravil dr. Ley — „neví nikdo. Ale, že německý národ na konci této války bude v těžké náladě a stavu jako na počátku, je nám všem dnes samozřejmostí.“

V dalším průběhu svých vývodů vyložil dr. Ley úkoly německého obchodu v těchto měsících. „Každý německý obchod a každý německý krám je dnes politickým místem a jestliže se ještě někde objevují samotáři, kteří nesmyslnými pověstmi dokazují svou nechápavost, musí německý obchodník proti tamto rozšiřovatelům pověstí vystoupit. Zde může býti provedena práce osvěty, která patří k nejkrásnějším úkolům těchto dnů. Příkladný aparát, vybudovaný německým obchodem, projeví se všude jako prodloužená ruka strany a je úplně možno, že i nejmenší německý obchodník se stane každému příslušníku německého národa kamarádem a pomocníkem.

Říšský vedoucí dr. Ley názorně pak vylíčil zkušenosti, jichž nabyl na svých cestách v německých podnicích a v obsazeném území v posledních týdnech. Poukázal na to, že právě setkání s německými dělníky v německých podnicích mu opětně přivedlo před oči sílu vůle k odporu německého pracujícího lidu. Německý obchod, německý obchodník i v nejmenším krámě stal se též politickým pojmem, protože též zde byla vůle Vůdce pochopena a sdělena dále. Pozdravem Vůdci zakončil dr. Ley řeč, která byla přijata se srdečným souhlasem. Pracovní zasedání bude pokračovat též ve středu.

Nová rusko-litevská obchodní smlouva podepsána.

Z Moskvy. (ČTK.) Lidový komisař pro zahraniční obchod Mikoyan a litevský zástupce Narkaitis podepsali v Moskvě novou rusko-litevskou obchodní smlouvu na rok 1939–40. Touto novou dohodou zdvojnásobuje se dosavadní výměna zboží mezi Sovětským Ruskem a Litvou, jakož i určuje se celkový obrat mezi oběma zeměmi na 40 milionů litů.

Francouzi si trpce stěžují na cenzuru novin.

Z Bruselu. 17. října. (ČTK.) Čtené belgické listy v pařížských zprávách poukazují na to, že články francouzského tisku, jež štvou do války, naprosto neodpovídají mínění všech vrstev národa ve Francii. Listy otiskují ostré stížnosti Francouzů ze všech vrstev na přísnou činnost cenzury a tím dokládají, že ve skutečnosti skýtá veřejné mínění zcela jiný obraz, než jaký vyplývá z úředních zpráv francouzských časopisů.

Velmi rozšířený vlámský list „De Dag“ otiskuje mínění francouzského vojáka s loirské oblasti, který si mimo jiné stěžuje na francouzskou cenzuru. Tento voják uvádí: „Jsou idee, které cenzura nemůže zameziti. Bílá místa v tisku jsou významnější, nežli místa potlačená. Nelze věčně potlačovati myšlenky, které mají býti reprodukovány na prázdných místech.“

Lutyšský časopis „La Mouse“ rovněž reprodukuje názor lidí z francouzských vrstev, kteří si trpce stěžují na

censuru.

Slovenská vláda rozřešila otázku českých úředníků na Slovensku

V pondělí zasedala v Bratislavě ministerská rada, která schválila vládní nařízení o veřejných zaměstnancích (soudcích) české národnosti.

Podle tohoto vládního nařízení jsou veřejní zaměstnanci české národnosti ve službách státních ústavů, podniků nebo fondů v trvalém služebním poměru bez ohledu na svou domovskou příslušnost a způsob ustanovení dočasná, pokud ode dne účinnosti tohoto vládního nařízení jim nebude vydán dekret o trvalém ustanovení. Ode dne platnosti nového zákona o státním občanství na Slovensku stala se akutní otázka státní příslušnosti osob ve veřejných službách na Slovensku. Je známo, píše „Slovák, že čeští úředníci působící ještě na Slovensku, mají být postupně dáni k dispozici správě své vlasti. Dohodou mezi slovenskou vládou a vládou Protektorátu Čech a Moravy ze dne 16. května 1939 jest těmto zaměstnancům zajištěno, že po návratu do vlasti budou zařaděni do činné služby v hodnosti a pořadí, jako by byli služební roky ztrávili ve svazku českého úřednictva a nikoliv na Slovensku. Leta, na Slovensku ztrávená, budou jim započítána do postupu i do pense, a Slovenská republika odvede příslušné pensijní příspěvky finanční správě Protektorátu.

Podle zákona o slovenském státním občanství, který má vstoupiti v platnost v nejbližších dnech, mají se stát t. zv. trvalí státní zaměstnanci (soudcové) automaticky slovenskými státními občany. Tímto opatřením by však čeští zaměstnanci na Slovensku trvale ustanovení ztratili svoje státní občanství a byl by jim znemožněn návrat do vlasti a do trvalého svazku úřednictva Protektorátu.

Proto vládní nařízení z 16. října t. r. vyhláší, že veřejní zaměstnanci, úředníci (soudcové), české národnosti na Slovensku, ať tam mají domovskou příslušnost či nikoliv, ať byli ponecháni ve službě definitivně, nebo s prozatímní platností, pokládají se za vypůjčené slovenskou vládou od vlády Protektorátu a nestanou se ex lege slovenskými státními občany, takže jejich úřednický služební poměr k správě Protektorátu neutrpí žádné újmy. Jak píše „Slovák“, čeští úředníci budou tak, jako dosud, i nadále pracovati a konati své úřední povinnosti. Ti, kteří by se zvláště osvědčili ve službě, budou slovenskou vládou vyzváni, aby si podali žádost o převod z úřednického statusu Protektorátu do statusu slovenského úřednictva. Po příznivém vyřízení této žádosti bude jim současně uděleno slovenské státní občanství.

I Britský parník „Sneaton“ potopen.

Z Londýna, 17. října. (ČTK.) Londýnský rozhlas oznamuje, že v noci na úterý byl v Atlantickém oceánu potopen britský parník až o 3800 tunách. Posádku bylo možno, až na jednoho muže, zachrániti.

K tomu se oznamuje s Amsterodamu: Jak se sděluje z Londýna, přijel tam belgický tankový parník „Alexandre André“ s posádkou britského nákladního parníku „Sneaton“ (3800 tun), který byl v Atlantickém oceánu potopen německou ponorkou.

Německo nemůže už učinit žádné mírové nabídky.

Je velmi zajímavé, kterak odpovědná místa v Římě reagovala na uměle rozšiřované pověsti o tom, že Německo se pokusí novými mírovými nabídkami získati Anglii a Francii. Podle zprávy listu „Neues Wiener Tagblatt“ z Říma. Politická místa v Římě jsou přesvědčena, že Německá říše něco takového neučiní a úplně přezírají plané pověsti, šířené propagandou demokratických velmocí. Řeč Vůdce a říšského kancléře jasně vyjádřila stanovisko německé, takže je nyní na západních velmocích, aby se chopily ruky, podávané jim s druhého břehu. Řeči odpovědných britských a francouzských státníků dokázaly, že v tomto ohledu by bylo třeba velké změny v zásadách, cílech a v osobách, které řídí osudy západních velmocí. Dokud to se nestane, nelze očekávat a také prorokovat nějakou podstatnou změnu. Naproti tomu Řím zaznamenává s velikým zájmem nápadnou a jistě politicky míněnou srdečnost, s jakou Anglie přivítala a také nadále zahrnuje nového italského velvyslance v Londýně. Tisk proto zaznamenává s diplomatickou zdvořilostí určitá slova, jež nový italský velvyslanec Bastianini pověděl zástupci listu „Times“.

Velmi zajímavé jsou také zprávy, které přišly do Říma z oblasti jihovýchodní Evropy, které dosvědčují, že balkánské státy chtějí vytvořit silný blok, který by se opřel politicky, hospodářsky a vojensky o Itálii. Stejně důležitý je také blahovolný zájem, s jakým Řím tento plán přijímá. A zejména je na odpovědných místech zdůrazňováno, že účast Itálie na tomto bloku je přijímána politiky nejrůznějších odstínů, jaké se objevují v balkánských zemích.

Velmi důležitou byla také porada, kterou měl šéf italské vlády, Mussolini, s náčelníkem italského generálního štábu se dvěma generály dělostřelectva. Porada byla velmi dlouhá a dokazovala, jakou péči věnuje Itálie zesílení dělostřelecké zbraně, zejména v souvislosti s řadou vojenských opatření, jež byla v posledních týdnech učiněna, aby Itálie mohla čelit všem zápletkám, vyplývajícím z evropské krise. Bylo tedy pochopitelné, že pod dojmem závažnosti situace v Evropě, večerní římský tisk uveřejnil stručnou úřední zprávu o této poradě na prvním místě. Velký zájem také způsobil let, který podnikl Mussolini ve svém letadle nad pobřežím Tyrhenského moře. Mussolini provedl se svého letadla inspekci všech branných opatření, což ovšem, jak podotýká zpravodaj zmíněného listu vídeňského, v úřední zprávě uvedeno již nebylo.

V poslední době italská diplomacie věnuje velikou pozornost politické situaci v Egyptě. Veliký ohlas vzbudilo na politických místech římských poselství egyptského krále Faruka v káhyrském rozhlasu, v němž se obrátil na mohamedánský svět v den začátku „svatého měsíce“. Egyptský král vyzývá všechny mohamedány, aby se ve svatém měsíci modlili za vítězství spravedlnosti a trvalý mír ve světě. Dále vzbudily v Římě pozornost úvahy listu „Mokattam“, který se postavil proti tomu, aby byla Anglii prodána celá žeh bavlno, poněvadž Egypt má ještě i jiné

zájemce pro svoji bavlnu, takže není třeba, aby celá žeň byla prodána Anglii.

Dobry průběh německo-ruských hospodářských rozhovorů.

Z Berlína. (DAD.)

Jak se proslýchá, konají se německo-ruská hospodářská jednání za naprosté shody obou delegací. Je zbytečno poukazovat na to, že za nynější situace přísluší této dohodě větší význam než se obvykle přisuzuje podpisu obchodní smlouvy.

Podle zpráv z Kovna se vbrzku bude konati též železniční konference mezi SSSR, Německem a Baltickými státy, takže lze doufat, že bude ve východní Evropě přebudována nejen výměna zboží, nýbrž že budou nově uspořádány i dopravní poměry. Německý průmysl zaznamenává živé stoupnutí ruské poptávky po všemožných výrobcích. Na druhé straně se zabývají němečtí dovozci možnostmi dovozu z SSSR., které se hlavně týkají surovin. Souhrn otázek, který se má projednat, je tak velký, že moskevské rozhovory potrvají určité ještě nějakou dobu. Nemůže být ani jinak, uváží-li se, že obchodní styk má nabýti rozsahu, který bude přibližně desetkrát až patnáctkrát větší než obchodní styk v r. 1938. Z tohoto rozsahu vysvítá, že nejde o obvyklou hospodářskou dohodu, nýbrž že se jedná o dalekosáhlém hospodářském plánu, který poskytne prospěch oběma stranám: Rusům zaopatření průmyslu stroji a průmyslovými zařízeními, Němcům zásobování surovinami.

Německo-ruská jednání o přesídlování.

Z Berlína. (DAD.)

Včera v poledne přibyla zvláštním letadlem na moskevské letiště německá delegace, která bude s ruskými úřady projednávat otázky, související s přesídlováním Němců. V čele německé delegace je legační rada šl. Kamphöfener. V nedávné řeči Vůdce a říšského kancléře na říšském sněmu byl, jak známo, označen problém přesídlování za důležitý úkol v dalekosáhlém uspořádání evropského života. Zároveň bylo oznámeno, že Německo a Svaz sovětských republik se dohodly, že se při tom budou vzájemně podporovati.

Slovensko se nevzdá své samostatnosti.

Projev dr. Tisa.

Z Bratislavy, 17. října. (ČTK.). Ministerský předseda dr. Tiso měl projev k obyvatelstvu Vajnor. Vyslovil se ostře proti oněm temným, ale zároveň diletantským snahám z Paříže a z Londýna, opět zříditi bývalou Česko-slovenskou republiku. Dr. Tiso prohlásil: „Slováci jen žasnou nad tím, že se lidé, kteří chtějí přece býti bráni vážně, obírají takovými bludy. Všechn slovenský národ je zajedno v tom, že se nikdy nevzdá své samostatnosti, neboť má dosti již zkušeností, které učinil za dvacet let, a je šťasten, že konečně může žíti ve svobodě. Kdo převzal do své koncepce Česko-slovenskou republiku, uzavírá se před stížlivou skutečností a trvá na zásadách, které mají za cíl znásilňování národů, i když se předstírá třeba stokrát, že se bojuje za osvobození.

Vedoucí slovenský orgán „Slovák“ věnuje tomuto projevu ministerského předsedy pod titulem „Nikdy víc“ úvodník. V tomto úvodníku se především zdůrazňuje, že dr. Tiso mluvil všem Slováckům ze srdce. Česko-Slovensko představuje pro ně něco dávno již minulého, něco, k čemu by nemohli již míti žádných niterných vztahů. List srovnává pak na několika případech nynější svobodu slovenského národa s terorem a znásilňováním uplynulých let a poznamenává, že ministerský předseda učinil dobře, když učinil toto jasné konstatování.

Edinburgh překvapen leteckým útokem.

Z Londýna. 17. října. (ČTK.) Ministerstvo pro bezpečnost oznamuje, že se vyšetřuje, proč při pondělním leteckém útoku na Edinburgh nebyly dány poplašné signály.

Z Kodaně. 17. října. (ČTK.) Útok německého letectva v oblasti Firth of Forth hodnotí dnešní kodaňský tisk jakožto největší událost dne a o věci se obšírně referuje na první stránce. Je zřejmo, že tento první německý úder na anglické území vyvolal velmi silný dojem. Z londýnské zprávy vyplývá dále, že Edinburgh byl německým útokem úplně překvapen.

3. Strana

Jízda pouští Gobi.

Na hranicích zimního Mongolska rozkládá se nepřehledná poušť Gobi. Pískové duny zdvihají se v této neutěšené pustině až do výše 200 m. Zde je působivá fotografická studie, zachycující jízdu pískovým mořem Gobi.

Svět na běžícím pásu.

Neklidný život a jeho délka.

Obyčejně myslíváme, že lidé, kteří vedou vzrušený a neklidný život, brzo umírají. Ale statistiky pojišťoven nás přesvědčují, že tomu tak není. Právě příslušníci těch zaměstnání, v nichž není chvíle klidu a oddechu, dožívají se poměrně delšího věku – aspoň v průměru – než lidé, vedoucí spořádaný a klidný život.

Nápadný je tento zjev zvláště u politiků, kteří podle statistik pojišťoven překročí průměr 70 let a dožívají se zhusta i osmdesáti nebo i více let. Rovněž tak generálové. Naproti tomu průměrný věk úředníka, sedláků, obchodníků a příslušníků podobných zaměstnání je kolem 68 let. Zdá se tedy, že způsob života nemá vždy vlivu na jeho délku a že právě lidé, kteří musí denně zápolit a znovu a znovu se probíjovat, dosahují jakési duševní vyrovnanosti, která má blahodárny vliv na jejich zdraví.

Zvláštní štěstí na atentáty.

Koncem září zemřela v městě Turlocku v Kalifornii ve Spojených státech 99letá paní Sarah Marie Leveringová, jež zvláštní shodou okolností byla svědkyní atentátů na tři americké presidenty, to jest, na Abrahama Lincolna, Jamese A. Garfielda a Williama Mc. Kinleye.

Bylo jí 22 let, když seděla dne 14. dubna ve Fordově divadle ve Washingtoně a viděla na vlastní oči revolverový atentát, který na presidenta Lincolna spáchal herec Booth.

Potom, dne 6. července 1881, byla přítomna na nádraží ve Washingtoně, kde střelil Charles Guiteau presidenta Garfielda, jenž přijel na toto nádraží. A konečně byla dne 6. září 1901 na výstavě v Buffalu, na níž byl spáchán atentát na presidenta Mac Kinleye.

Dostal vyznamenání po 19 letech.

Ministerstvo války Spojených států hledalo plných 19 let jakéhosi Alberta Leopolda, jenž měl dostat vyznamenání za statečnost ve světové válce. A ne a ne ho najít, až na něj konečně před měsícem přišli. Našli ho v Kansas City, kde je poštovním úředníkem. Ur.

Jak se kupuje mouka, mlýnské výrobky, chléb, pečivo, těstoviny a rýže na lístky a na odběrní listy.

Aby se odstranily případné pochybnosti při odběru chleba, bílého pečiva, mouky a mlýnských výrobků, rýže a těstovin, shrnulo ministerstvo zemědělství toto upozornění:

Uvedené potraviny mohou býti vydávány spotřebitelům jen na lístky.

K odběru chleba, mouky a bílého pečiva opravňují pouze lístky na chléb. Na jednotlivých ústřížcích těchto lístků je vyznačeno, jaké množství zboží a ve které době může býti koupeno (výjimka ohledně vyznačené doby platnosti ústřížků je pouze u lístků pro děti pod 6 let, jak níže uvedeno).

Na ústřížky, označené čísly, a na kterých je vyznačena pouze váha chleba, může býti vydán pouze chléb, nikoli však mouka a bílé pečivo.

Na lístečky označená rovněž čísly, na nichž je však vyznačena vedle váhy chleba téže váha mouky, smí býti vydána podle volby spotřebitele buď jen mouka, nebo jen chléb, nikoli však bílé pečivo, a to v množství vyznačeném na těchto ústřížcích.

Na ústřížky označené jen plamenem „a“, po případě písmenem „b“, tedy nikoli číslem, smí býti vydán buď chléb, nebo bílé pečivo (nikoli mouka).

Lístků na chléb je pět druhů, a to:

1. pro obyčejné spotřebitele (osoby starší 10 let),
2. pro těžce pracující (zelený tisk),
3. pro velmi těžce pracující (červený tisk),
4. pro děti pod 6 let a
5. pro děti od 6 do 10 let.

Lístky pro osoby těžce a velmi těžce pracující budou vydány v nejbližších dnech. Osoby, které mají nárok na lístky pro osoby těžce nebo velmi těžce pracující, vrátí lístky na chléb pro obyčejné spotřebitele místu, které je vydalo, a obdrží za ně tyto nové lístky. Na nových lístcích na chléb pro těžce a velmi těžce pracující se při výměně znehodnotí příslušné ústřížky na to množství potravin, které bylo podle původních lístků již odebráno.

V případech, kde by měl býti znehodnocen nedělitelný ústřížek lístku na chléb, nebude znehodnocení provedeno, a to ku prospěchu těžce nebo velmi těžce pracujících.

Lístky na chléb pro obyčejné spotřebitele. Na ústřížky těchto lístků, označené čísly 1 až 8, smí býti vydán pouze chléb. Ústřížky s čísly 1 až 5 platí pro první týden od 2. do 8. října. Ústřížky s čísly 2 a 6 pro druhý týden od 9. do 15. října, ústřížky s čísly 3 a 7 pro třetí týden od 16. do 22. října a ústřížky s čísly 4 a 8 platí pro čtvrtý týden od 23. do 29. října.

Jestliže na ten který ústřížek nebude v týdnu, pro který platí, zboží odebráno, nesmí býti v následujícím týdnu ani později na tento ústřížek již zboží vydáno. Ostatní ústřížky, označené čísly 9 až 12 a malé ústřížky, označená písmenem a) a b), platí pro všechny čtyři týdny, t. j. od 3. října do 29. října, a spotřebitelé mohou na tyto ústřížky odebrati zboží kterýkoli den uvedené doby nebo postupně podle své potřeby v uvedené době. Při tom na chléb nebo ústřížky, označené 9 až 12, smí býti vydán buď chléb nebo mouka, na ústřížky, označené písmeny a) a b), buď chléb, nebo bílé pečivo.

Lístky na chléb pro těžce pracující.

Tyto lístky liší se od lístků pro obyčejné spotřebitele pouze výší dávek na jednotlivé ústřížky a tím, že nemají ústřížky s písmenem b). Pro odběr na tyto lístky platí totéž, co bylo řečeno o lístcích pro obyčejné spotřebitele.

Lístky na chléb pro velmi těžce pracující.

Na ústřížky těchto lístků, označené čísly 1 až 4, smí býti vydán pouze chléb. Ústřížky s číslem 1 platí jen pro první týden, s číslem 2 jen pro druhý týden, s číslem 3 jen pro třetí týden a s číslem 4 jen pro čtvrtý týden.

Ostatní ústřížky označené čísly 6 a 8, a ústřížky označené písmenem a) platí pro všechny čtyři týdny. Na ústřížky s číslem 5 až 8 smí býti vydán buď chléb, nebo mouka (nikoli bílé pečivo) a na ústřížky označené písmenem a) buď chléb, nebo bílé pečivo (nikoli mouka).

Lístky na chléb pro děti pod 6 let.

Na ústřížky těchto lístků, označená číslem 1 až 4 smí býti vydáván pouze chléb, na ústřížky označené 5 až 8 buď chléb, nebo mouka, na ústřížky označené písmeny a) a b) buď chléb nebo bílé pečivo a na ústřížky označené písmeny c) a f) smí býti vydáváno jen po 126 g dětských živných prostředků (dětské moučky).

Ústřížky s číslem 1 platí jen pro první týden, s číslem 2 jen pro druhý týden, s číslem 3 jen pro třetí týden a s číslem 4 jen pro čtvrtý týden. Ústřížky s čísly 5 až 8 pro všechny čtyři týdny.

Ústřížky s písmenou c) až f) platí rovněž pro všechny 4 týdny, ačkoli je na ústřížcích c) až f) vyznačena doba platnosti pouze jednoho týdne. To je ona výjimka, o níž byla svrchu zmínka. Jinak platí všechny ústřížky pouze pro dobu na nich vytištěnou.

Lístky na chléb pro děti od 6 do 18 let.

Pro odběr na tyto lístky platí totéž, co bylo řečeno o lístcích pro děti pod 6 let s tím rozdílem, že na ústřížky označené písmeny c) až f) se potraviny zatím nevydávají. Výše dávek je na nich vyznačena tlakem.

Kroupy, krupička, rýže a těstoviny smějí být vydávány spotřebitelům pouze na „lístek na potraviny“, a to na ústřížky těchto lístků. Označené L 1, L 2, L 3, L 4.

Pro první týden platí ústřížek „L 1“, v druhém týdnu ústřížek „L 2“, ve třetím týdnu ústřížek „L III“ a ve čtvrtém týdnu ústřížek „L 4“.

Na každý z těchto ústřížků smí být vydáno po 150 g bu krup, nebo krupice, nebo krupičky, nebo rýže, nebo těstovin podle volby spotřebitele a podle zásoby dodavatele.

Kdo vydává spotřebitelům potraviny na lístky na chléb nebo na potravinové lístky, oddělí od listku při výdeji potravin příslušný ústřížek nebo příslušné ústřížky. Spotřebitel sám nesmí tyto ústřížky oddělovat, nýbrž pouze obchodník.

Oddělené ústřížky musí obchodník, příp. pekař pečlivě uschovat, neboť teprve na základě takto získaných útržků bude mu vydán (jak níže podrobněji uvedeno) odběrní list. znějící na množství, které odpovídá celkovému množství zboží vyznačeného na jednotlivých ústřížcích: Pouze na odběrní list obdrží obchodník opět další zboží od svého dodavatele. Je tedy jasno, že obdrží o to méně nového zboží, oč méně ústřížků – snad opominutím – neoddelil od lístků na chléb neb od lístků na potraviny. Je tedy v zájmu plynulého zásobování jak spotřebitele, tak obchodníka dbátí toho, aby při nákupu výše uvedených potravin byly vždy oddělovány správné ústřížky na správné množství a pro správnou dobu.

Odběrní listy a hromadné odběrní listy pro obchodníky.

I. Jak si opatří obchodník v drobném, příp. pekař odběrní list k dalšímu nákupu: zboží.

Obchodníci (obchody v drobném, filiálky, konsumní spolky), příp. pekaři, kteří prodávají chléb, bílé pečivo, mouku, kroupy, krupici, krupičku, rýži nebo těstoviny na konečného spotřebitele, požádají na základě shromážděných a uspořádaných ústřížků u svého obecního úřadu o vydání odběrního listu na příslušné potraviny.

Obecní úřad přezkoumá odevzdané ústřížky a vydá odběrní listy podle vzoru stanoveného vyhláškou předsedy vlády č. 226/1939 Sb. na množství zboží, odpovídající odevzdaným ústřížkům. Žádá-li obchodník, aby mu obecní úřad vydal odběrní list na mouku na základě ústřížků znějících na chléb, počítá se každých 1000 g chleba za 760 g mouky.

Na základě odběrních listů může majitel odběrního listu podle své volby odebrat příslušné zboží buď přímo od výrobce (mlýna, pekárny apod.), nebo od velkoobchodníka. Tento odběrní list platí tedy pouze pro obchodní styk obchodníků v drobném atd. s velkoobchodníkem, příp. s výrobcem (mlýny atd.)

II. Jak si opatří velkoobchodník hromadný odběrní list k dalšímu nákupu zboží.

Velkoobchodník předloží odběrní listy, které u sebe shromáždil, okresnímu úřadu, který mu na úhrnné množství podle odevzdaných odběrních listů vydá hromadný odběrní list po případě, chce-li odebrat zboží od více firem, několik hromadných odběrních listů, a to vesměs podle volby žadatele. Úřady tedy nepředpisují až na další určitě nákupní prameny ani v odběrních, ani v hromadných odběrních listech.

Obecní úřady při vydávání odběrních listů a okresní úřady při vydávání hromadných odběrních listů budou přihlížet při stanovení druhu potravin, jakož i při stanovení žádané jakosti k přáním navrhovatele, pokud to bude podle směrnic daných pro rozdělování pohotových zásob možné.

Vydané odběrní listy a hromadné odběrní listy musí úřad, který je vydal, vésti v patrnosti.

Hromadný odběrní list tvoří základ pro opatření dalších zásob zboží dle bližších ustanovení Obilní společnosti, Praha II., Havlíčkovy nám. č. 31.

Je co nejpřísněji zakázáno, aby st. koneční spotřebitelé opatřovali shora uvedené potraviny proti předpisům, t. j. bez lístků.

Totéž platí pro obchod v drobném a pro velkoobchod pokud jde o odběrní listy a hromadné odběrní listy.

Je jistě jen v zájmu rovnoměrného a rychlého zásobování obyvatelstva, aby každý tyto předpisy přesně zachovával. Přestupky ustanovení příslušných vyhlášek předsedy vlády budou trestány.

5. strana

Po šestém kole ve středočeské I. B třídě.

R. – V šestém kole středočeské B třídy bylo sehráno pouze 23 zápasů. Domácí mužstva vyhrála ve 12 zápasech, 5 zápasů skončilo nerozhodně a 6 utkáních prohrála domácí mužstva. Bylo nastříleno jenom 104 branek, což je nejmenší počet v dosavadních šesti kolech. Motyčín vede se ztrátou dvou bodů.

V oddělení A ztratil vedoucí Motyčín na hřišti s Libušínem. Z nováčků vyhrál opět SK. Vojkovice. Největší postup má Roudnice, která byla šestá. Nebyl sehrán zápas Kamenné Žehrovice-SK. Buštěhrad. Kralupské derby vyhrála Čechie a postoupila z posledního místa. Domácí kluby daly 16 a dostaly 5 branek.

Stav soutěže

1. Motyčín	6	4	2	0	19:11	10
------------	---	---	---	---	-------	----

2. Libušín	6	3	3	0	18:14	9
3. Roudnice	5	3	2	0	23:15	8
4. Buštěhrad	5	3	1	1	23:14	7
5. Slavoj Mikovice	6	3	1	2	23:16	7
6. Kamenné Žehrovice	5	3	1	1	13:9	7
7. Vojkovice	5	2	1	2	13:14	7
8. Tuchlovice	5	2	0	3	23:21	5
9. Pchery	6	1	0	5	8:13	4
10. Čechie Kralupy6	1	0	5	1	2:22	2
11. Čechie Kladno	6	1	0	5	6:18	2
12. Sparta Unhošť	6	0	0	6	12:26	0

ČECHOSLOVAN KOŠÍŘE BOJUJE O NÁVRAT ZA SLÁVU.

V oddělení B po nerozhodné hře Bati s Půšem se ujal vedení Čechoslovan Košíře, který, jak svědčí jeho dosavadní výsledky, bojuje o návrat k bývalé slávě. Z nováčků prvně zabral Benešovský a získal v Hostivaři první bod. Úředníci Karlín prohráli od zkušeného Unionu VII., který se drží stále na čelném místě a půjde asi ještě výše. Domácí kluby nastřílely 18 a dostaly 8 branek.

Stav soutěže

1. Čechoslovan Košíře	6	5	0	1	25:14	10
2. SK. Říčany	6	5	0	1	19:11	10
3. Baťa Praha	6	4	1	1	13:7	9
4. Union VII.	6	3	1	2	20:18	9
5. Hostivař	6	3	1	2	18:10	7
6. SK. Chodov	6	3	1	2	22:18	7
7. Slovan Vysočany	6	2	2	2	14:12	6
8. Úředníci Karlín	6	1	1	4	15:16	4
9. Veleslavín	6	0	3	3	10:18	3
10. SK. Půs	6	1	1	4	3:17	3
11. Čechie Uhřetěves	6	1	1	4	3:21	3
12. Benešovský SK.	6	0	1	5	15:30	1

NOVÝ FAVORIT V ODDĚLENÍ C?

V oddělení C bylo až dosud nejvíce překvapujících výsledků. Po porážce Waldesu od nováčka Unionu Vršovice došlo k dalšímu překvapení, neboť právě nový favorit oddělení Unionu byl poražen také na svém hřišti, a to od druhého nováčka žižkovského Teamu. Tím se dostal do vedení SK. Dáblice, který se tím stává, dalším kandidátem na postup. Domácí kluby prohráli 10:11.

STAV SOUTĚŽE

1. SK. Dáblice	6	3	3	0	17:8	9
2. Union Vršovice	6	4	1	1	22:15	9
3. Žižkovský team	6	3	1	2	21:9	7
4. Čelákovice	6	3	1	2	16:12	7
5. Waldes	5	2	2	1	11:10	6
6. Stará Boleslav	6	3	0	3	18:11	6
7. AFK. Kbely	6	2	1	3	10:14	6
8. Hradčany	6	2	0	4	12:15	5
9. Slovan VII	6	2	0	4	12:14	4
10. Radlice-Zlíchov	6	2	0	4	13:18	4
11. SK. Zápy	6	1	2	3	10:15	4
12. SK. Mělník	5	1	1	3	9:25	3

UŽ I PODOLÍ ZTRATILO BODY.

Až do neděle zůstal AFK. Podolí s plným počtem bodů. Nyní však již není v I. B třídě ani jeden klub se všemi body. Je to konečně jen dalším potvrzením vyrovnanosti I. B třídy. V tomto oddělení došlo k nečekaným výsledkům. Ve čtyřech případech byli poraženi favorité a to dokonce na vlastních hřištích. Byli to: Podolí, Aero, Čechie Smíchov a SK. Smíchov. Domácí kluby prohrály 17:19.

STAV SOUTĚŽE

1. Podolí	6	5	0	1	26:13	10
2. SK. Praha VII.	6	5	0	1	19:10	10
3. Čechie Smíchov	6	3	1	2	15:11	7
4. AFK. Pečky	6	3	1	2	22:17	7
5. Karin D. Mokropsy	6	3	1	2	16:15	6
6. Lev XIII.	6	2	2	2	23:16	6

7. Čechie VIII.	6	2	2	2	12:13	6
8. Aero	6	3	0	3	12:14	5
9. SK. Smíchov	6	2	0	4	13:15	4
10. SK. Úvaly	6	2	0	4	15:23	4
11. Olympia Žižkov	6	2	0	4	8:17	4
12. Lev XVII.	6	1	0	5	12:26	2

Vojkovic–Pchery 3:1 (1:0). Zápas, hraný ve Vojkovicích, skončil vítězstvím domácích. U Vojkovic nejlepší v útoku Kloda a brankář Vendl. Pchery ve II. půli útočnější a těsný výsledek by lépe vyjadřoval poměr sil. Rozhodčí Šorna výborný.

SK. Čelákovice–Stará Boleslav 1:3 (0:2). Zasloužený úspěch domácích. Travnatý terén a 2 školácky puštěné branky zaviniily porážku hostí. Branku dal Němeček. Rozhodčí p. Roškota výborný. Velká návštěva.

Praha VII.–Čechie Smíchov 3:0 (0:0). Praha předvedla na Smíchově jednu z nejlepších her podzimní soutěže. Vyhrála zaslouženě po výborné hře celku, v níž hlavně jest vyzvednouti skvělý výkon brankáře Patrčky, který, ač zraněn na kolena, zápas dohrál a byl nejlepším a p. rozhodčím Brabcem na hřišti. Branky Štěpánek 3. Po návratu Tondy Moudrého z Francie získala Praha VII. dobrého rádce, ač tento měl mnoho nabídek jako hráč do předních ligových klubů, přece se rozhodl pro svůj mateřský klub.

Ze středočeské kopané

II. třída

SK. Roztoky – Čechoslovan Chuchle 4:2. Pěkný úspěch nováčka II. třídy. Branky: Sádlo 2, Turek a Jech.

SK. Střešovice – Čechie Žižkov 1:6 (0:2). Hráno na hřišti Viktorie Vysočany. Střešovice podaly nejslabší hru podzimní sezony. Branku dal Sova.

Sparta Dejvice – SK. Bubeneč 1:0 (0:0). Hráno za velké převahy Sparty. Branku dal Pavlík.

Želivecký SK. – Meteor Říčany 3:3 (2:1). Tvrdý boj o body. V I. půli převaha domácích, ve II. mocný finiš hostí. U domácích nejlepší Gründl, u hostí ostře, ale fair hrající obrana s brankářem. SK. Miškovice – Meteor Vysočany 4:2. Zasloužené vítězství domácích nad dobře a slušně hrajícím soupeřem. Branky Petržilka, Šebro a Baryk. Vynikl Král Jar., nový hráč Šalda ze SK. Čakovice se dobře uvedl.

Slovan Kunratice – meteor VII. 1:2 (1:2). Záslouhou domácích ostrá hra, ve které Meteor zaslouženě zvítězil brankami Foretha 2, který byl nejlepším na hřišti. Výborně řídil P. Rous. Zálohy 5:3 pro domácí, branky za Meteor Štros 2 a Kačaba V. I.

Amatérský Lev XI. – Čechoslovan VII. 1:4 (1:2). Čecho vyhrál nad slušně hrajícími domácími. Předvedl rychlou hru na blátivém terénu. Útok, ač neměl patřičného důrazu, dovedl nastříletí dobré obraně domácích 4 branky. Vynikli Podlesák A., Pazourek, Bohata, Dogner. Oba náhradníci dobře zapadli. Branky za Čecho Pohofelý a Volšička, za domácí Sojka. Výborně řídil p. Pomahač.

SK. Pyšely – Čecho Kolovraty 2:2 (0:1). Hráno na těžkém terénu. Hosté předvedli výbornou hru ve všech řadách a remisa byla zasloužená, ačkoliv byli v I. půli ve velké převaze, kterou nevyjádřili. Rozhodčí pan Klimeš Al. dobrý. Branky za Čecho Bouda a Jovanovič.

Pantof – Horní Mokropsy 10:2. Pantof vítězí po dobré hře celého mužstva. Branky Raichl 3, Macek, Koubek a Ludvík po 2 a Sládek. Rozhodčí p. Kočí výborný. U Pantofu vynikli Tvrzník, Koubek, Janovský a Sládek.

Radlický team – Slavoj Dejvice. 3:3 (2:2). Hráno na těžkém terénu. Slavoj technicky lepší, team důraznější a před brankou nepohotový. Nejlepší hráč Ježek. Na rozhodčího si stěžují hosté. Branky Ježek 2 a Mašek.

Praha IX. – Slovan XIII. 8:0 (1:0) Hráno v Hloubětíně za dobrého řízení p. Velika. Praha po obětavé hře všech hráčů agilností zvítězila rozdílem třídy. Branky vítězů Havel 3, Mentlík 2, Zeman S. Janocha, Dvořák. Praha IX. má z 5 zápasů 4 vítězné. 1 prohra, 8 bodů.

SK. Vinoř – SK. Horní Počernice 4:3 (1:1). Mistrovské derby favoritů oddělení. Hosté po počátečním náporu odpadli. Výborně zahrál celý útok se střelecky disponovaným Maryskem. Branky: Maryško 3, Svoboda 1.

III. třída

ČASK. – Slavia Žižkov 0:1 (0:0). Obě mužstva s náhradníky. Branku dal dr. Cvetler. Útok domácích zklamal.

Pražské SS. – Slavoj Žižkov 4:3 (3:2). Pěkné vítězství nad výborným soupeřem po dramatickém boji. Branky vítězů Klosse 2, Kozel a 1 vlastní.

Brožánsko-hořínský – SK. Libiš 3:1 (2:0). Hosté na kluzkém terénu prohráli nezaslouženě. Jedinou branku dal A. Vetešník. Výborný rozhodčí.

Všenorský SK. – Vonoklasy 4:2 (0:1). Zápas se hrál se strany Vonoklas ostře. Ve II. půli byl zraněn do obličeje brankář VSK. Hölzl, který po ošetření zápas dohrál. Branky domácích Pikas 2, Šafránek a Jiskra. Zápas řídil jinak dobře p. Zoubek. Zálohy 3:0 pro Všenorský.

Letňany – Měšice 9:0. (2:0) Do Letňan se měla dostavití 2 mužstva. Vzhledem k onemocnění mnoha hráčů a dalších, kteří nechtěli hájit barvy oslabených mužstev, postaveno kombin. mužstvo, která musel doplnit, ač nemocen sekretář Fabián. Do poločasu byla hra vyrovnaná, po přestávce, kdy hosté hráli jen o 9 hráčích, neudrželi nápor domácích. Doležal nenahradil Zemana, nastoupil však se zraněním Řídil p. Beránek ze sousedních Čakovic.

Psohlavci Chodov – Jepa Praha 2:0. Psohlavci zahráli naplno. Branky Kromeš a Ježmistr. Hosté bojovní, ale nedařila se jim střelba. Rozhodčí Brož K. dobrý.

Meteor Bubeneč – Lysolaje 3:4. Za hosty scorovali Kodad 2, Bělík, Maňhal. Vynikl centralv Bělík,

dřívější brankář Sparty.: dorosty 0:4.

Viktorie XIII. – AFK. Praha XIV. 1:3 (1:1). Překvapující vítězství Prahy, která nedisciplinovaností několika hráčů, kteří se nedostavili, byla nucena celý zápas hrát o 8 hráčích. Všichni hráči Prahy podali vrcholně obětavý výkon. Branky Hedvika 2, Pitelka. Hrání slušně za spravedlivého řízení p. Březiny. Praha XIV. vede tabulku svého oddělení 10 body z 5 zápasů.

Dolnopočernický SK. – Union I. 6:2. Ve 4. minutě I. půle brankář hostů Sladký utrpěl zlomeninu a odstoupil. Rozhodčí objektivní.

Novoměstský SK. Praha – Viktorie Košíře. 5:2 (1:0). Novo nepodal obvyklý výkon proti ostře hrajícímu soupeři. Vynikla pouze obrana a pravý záložník. Brankář hrál nepozorně a zavinil obě branky. Střední záložník, ač zraněn nastoupil, hrál však pod obvyklou formou. Útok špatně střílel.

Přátelské zápasy

AFK. Union Žižkov – SK. Praha VIII. Zál. 10:2 (3:1). Union v sestavě Ruprt, Vach, Mišík, Hauf, Bouška, Paták, Kaplický, Skořepa. dr. Slavík, Novotný, Rulc. Branky Novotný 5, dr. Slavík 3, Kaplický 2. Vynikli tři vnitřní a Bouška. U Prahy VIII. obětavý brankář.

Miškovice I. B – Slavoj Veleň I. A 5:2. Dobré vystoupení Slavoj. Branky Novotný 3, Přednosta, Coufal.

Kopaná nejmladších

Soutěž slušnosti žákovských XI. V sobotu a v neděli byl zahájen turnaj žákovských XI o ceny slušnosti za účasti 12 klubů na hřišti Sparty Krč. Utkání oba dny sledovalo na 200 diváků, kteří výkony nejmenších odměňovali stálým potleskem k radosti samotných hráčů. Výsledky: SK. Modřany – S.K. Praha 6:0 (4:0), Meteor Vyšehrad – AC. Sparta 1:0 (1:0), Staroměstská Olympie – Spořilov 3:3 (2:1), Viktorie XIII. – Zátíší Lhoť 1:0 (1:0), ČAFC Vinohrady – Čechie Smíchov 9:1 (5:1). Sparta Krč – Záběhlce 3:2 (2:1). Na tuto sobotu určeny zápasy: 14.30 hod. Praha XIII. – Modřany. 15:30 hod. ČAFC. Vinohrady – Meteor Vyšehrad a Sparta Krč – Olympie I. V neděli bude soutěž skončena. Po zápase v 11 hod. bude slavnostní akt vztyčení státní vlajky.

AC. Union I. – Malostarnský 1:1. Utkání žákovských družstev.

Co bude dnes?

SK. Smíchov svolává na středu 18. října všechny hráče I. A a I. B mužstva v 19 hod. k Holečkům.

SK. Čechie Žižkov. Dnes ve středu 18. října výborová schůze, do které se dostaví všichni, kdo dostali písemně pozvání, ve 20 hod.

Malostranský SK. koná ve středu 18. října ve 20 hod. v rest. kol. Škáby v Praze III., Nerudova 8, mimořádnou valnou schůzi svého členstva.

KA. Žižkov – KA. Břevnov se utkají ve středu 18. října v Praze VII. v „Domovině“. Je to prvé střetnutí obou klubů, a to jak ve vzpírání, tak v zápase v soutěži II. ligy. Volný přístup. V tabulce jsou oba kluby na stejném místě.

Tabletennisté Bohemians zahajují sezonu mistr. zápasem ve středu 18. října na Dennerově stadionu. Přihlášky hráčů, členek a dorostenců denně na stadionu.

Hockeyový odbor Čechoslovana Košíře koná důležitou členskou schůzi 18. října v klubové místnosti v rest. „U české koruny“ v Košířích 20 hod. Na této schůzi budou přihlášení též nově přihlásivší se dorostenci a členové. Účast všech členů velmi nutná.

List Národního souručenství
NÁRODNÍ POLITIKA
Ročník 58.
V Praze v sobotu 21. prosince 1940.

Chmurný Churchill.

Anglie poloozbrojeným národem

Nedostatečná protiletecká obrana Anglie. — Anglický lid je ponechán osudu.

DnT. Churchill promluvil ve čtvrtek v dolní sněmovně opět jednu ze svých obvyklých řečí. Zdůraznil ve svém projevu, že se o nynějším stavu věci nemůže příliš šířit, protože nepřítel by z toho mohl těžit. To, co přesto prozradil, bylo více než chmurné. Ztráta lodního prostoru, jak Churchill zdůraznil, je neustále hrozivější. Také o hlavním šlágru britské propagandy, o ofensivě v Egyptě vyjadřoval se britský ministerský předseda více než opatrně. Protiletecká obrana je naprosto nedostatečná, neboť „není žádný prostředek k účinné ochraně“.

Anglický tisk podává Churchillův projev takovým způsobem, že anglická veřejnost si bude dlouho lámat hlavu než pochopí, co vlastně ministerský předseda řekl. Listům připadá zřejmě velmi zatěžko zaujmouti jednotné stanovisko k nejednotné řeči. Tato bezradnost se ještě jasněji zračí v tom, že tisk se sťeží doprovodit komentáři Churchillova slova o beznadějném vyzbrojení Anglie v porovnání s Německem. Proto se omezují jen na pouhé opakování Churchillových slov, chytají se jeho propagandisticky zabarvených tvrzení a diskutují jinak o možnostech německé invaze. Vlastních problémů, nadhozených Churchilllem, se tisk nedotýká.

Zahraniční místa se ptají, co Churchill myslel pod pojmem „poloozbrojený národ“. Reuter oznámil ve středu, tedy den před Churchillovou řečí, v přehledu o stavu vojenské pohotovosti Anglie, že v Anglii jsou nyní „ve zbraní“ 3 miliony lidí, a to 2 miliony ve vojsku a milion v t. zv. domobraně. Podle Churchilla je opatřena zbraněmi polovina těchto uniformovaných Angličanů, z čehož lze usuzovat, že nyní je půl druhého milionu anglických mužů beze zbraně.

Příznačnou zprávu o politice britské vlády vůči širokým vrstvám lidu cituje DnT. z madridského listu „ABC“. List přináší předlohu zákona, vydaného Kingsleyem Woodem ke kompenzování některých škod. Předloha zákona povoluje penze a jiná odškodnění lidem, kteří byli poškozeni nálety. Výslovně se však praví, že tyto výhody mají jen členové civilní protiletecké ochrany. Anglický národ je ponechán svému osudu, ačkoliv jen v listopadu bylo podle anglických údajů 4588 mrtvých a 6202 zraněných, k nimž ještě přistupuje 1146 obětí automobilových nehod, způsobených zatměním.

Jak by si „Times“ představovaly příští úpravu světa

Anglosaské země by nejradyji ovládly světové hospodářství.

List „Times“ použil projevu t. zv. zahraničního ministra emigrantské norské vlády o budoucím poměru Norska k Anglii, aby se vyslovil o novém „evropském řádu“, jak si jej „Times“ představují. Podle „NWT.“ norský emigrant usnadnil „Timesům“ značně jejich situaci, poněvadž prostě prohlásil, že politika neutrality skandinávským státům vůbec nic nebyla platnou, a proto prý po válce musí skandinávské státy uvažovat „o určitém způsobu spojení s britským imperiem“.

„Times“ zatleskaly tomuto projevu norského emigranta a konstatují, že tento odvážný názor zasluhuje co nejpřátelštějšího přijetí u politické anglické veřejnosti. Kolektivní bezpečnost a vojenská spojení jsou zastaralé pojmy, stejně jako se ukázalo, že tak tak zv. pakty o vzájemné pomoci jsou sliby na papírech a úplně bezcenné, pokud jim nepředcházely porady gen. štábů o společné strategii a vyrovnání, pokud se týče společného světového názoru. „Times“ však též dokazují, že stále ještě lpí na zastaralém názoru o nutnosti světového panství anglického a tvrdí, že britské imperium ukázalo, jak lze tento problém rozřešit, když poskytl jednotlivým státům značnou samostatnost a při tom, co je všem společné, dovedlo posunout do popředí.

A „Times“ dodávají: „Bude velkým úkolem příštích vítězů zítřka, aby našli podobné řešení pro evropské státy s tím cílem, aby se dospělo k těsné spolupráci při ohledu na rozličné jejich potřeby.“ Nejlepší příklad, že je to možno i při nejrůznějších zájmech, podala Anglie a Amerika svou nynější spolupráci a lze se nadíti, že podobná spolupráce ještě ve větším rozsahu bude uskutečněna mezi Evropou a Anglií. Tato spolupráce by musela upravit nejen společný pořádek, pokud se týče nutnosti vojenských, nýbrž také pokud se týče potřeb hospodářských jednotlivých zemí. Anglie může začít tím, že zeměpisně blíže položený pás při evropském pobřeží vytvoří nový hospodářský řád, a to ve společném rámci. „Times“ patrně zapominají, že stále ještě stojí v začarovaném kruhu starých myšlenek a pokradmo naznačují, že by si přály, aby se Amerika zúčastnila tohoto „sloučení akcí celého světa“, a to tak, aby většina akcí byla v rukou anglosaských velmocí.

Londýn očima Moskvy

Dodávání plynu zastaveno. — Londýnské ulice rozryty.

Moskevský večerník „Večernaja Moskva“ přináší článek o situaci v dnešním Londýně, z něhož DnT. cituje některé podrobnosti. Ulice Londýna jsou rozryty a rozbity účinky bomb. Domy jsou zčásti zbořené a zčásti těžce poškozené. Počet lidí bez přístřeší vzrůstá každým dnem. To vše však není tak zlé, jako neustále se množící nepříjemnosti v denním životě. Tak bylo zastaveno dodávání plynu a většina rodin nemá, kde uvařit jídlo.

Vzhledem k časným nočním náletům se většinou pracuje bez přestávek. To všechno porušuje nervy

obyvatelstva a oslabuje jeho odolnost. Elegantní kryty velkých hotelů jsou v silném rozporu s primitivními úkryty dělnictva. Také problém zpravodajství je mimořádně ztěžován, protože novináři jsou ponejvíce nuceni psát své zprávy v přeplněných krytech, zatím co venku se na ulice snáší krupobití německých pum.

Nepalte starý papír.

Právě v době před vánočními svátky se ve všech domácnostech hromadí větší množství starého papíru, neboť se více nakupuje. Starý papír jest dnes důležitou surovinou pro výrobu papíru: proto starý papír nesmí být odložen ani spálen: školní děti nebo domácí sběrný necht' jej shromáždí a odevzdají.

Švýcarské oběti anglických letců.

Vzrušení švýcarské veřejnosti vzrůstá.

Vzrušení ve švýcarské veřejnosti, vyvolané britským bombardováním Basileje, v posledních dnech nijak neustalo, naopak neustále vzrůstá. Nemálo k tomu přispěla zpráva z Londýna, podle níž se anglický tisk snaží svalit odpovědnost za tento čin na německé letectvo. Vyšetřování, podniknuté švýcarskými znalci, však naprosto jasně ukázalo anglický původ svržených bomb. Čtyři oběti Royal Aire Force byly již mezitím pohřbeny za obrovské účasti veřejnosti. Jak píše DnT. byla mezi mrtvými také říšská příslušnice, paní Frieda Kornová.

Únos dítěte i s kočárkem

Vysvětlení sensačního případu. — Dítě nalezeno, pachatelka zatčena.

Únos dítěte, který, jak jsme již psali, již déle než týden vzbuzoval v Postupimi (potsdamu) velkou sensaci, byl nyní úplně vysvětlen.

Čtyřměsíční Renata Klunterová byla unesena 10. prosince, kdy ji matka před jedním potsdamským obchodem nechala bez dohledu kráskou dobu v dětském kočárku. Teprve v noci na minulý čtvrtek bylo dítě nalezeno bez úhony ve vchodu jednoho postupimského hotelu. Kriminální policie dospěla pátráním konečně na stopu jisté paní Grinschekové, která byla nyní v Teltowu u známých zatčena. Jde o duševně méněcennou ženu, která před svatbou byla několikrát z výchovných důvodů umístěna v ústavech.

Provdáním se stala paní Grinscheková macechou dvou chlapců, ale přála si toužebně mít holčičku. Když při pobytu v Postupimi uviděla ležet v kočárku před obchodem malou Renatu, rozhodla se, že dítě unese. S dítětem a s kočárkem se vrátila nejdříve do Teltowa, kde vyprávěla, že jde o dítě její sestřence. Následujícího dne odcestovala domů do Betsche. Její 29letý manžel dlel v této době na svém pracovním místě v Marce a dověděl se tam oklikou, že jeho paní má u sebe malé dítě. Když se ihned nato vrátil domů a dozvěděl se, jak se věci ve skutečnosti mají, došlo mezi manžely k prudkým různicím, které skončily tím, že se shodli vrátit malou Renatu do Postupimi.

Žena vsunula pod ochranou tmy kočárek s malou Renatou do vchodu hotelu, kde dítě bylo na štěstí bez úhony nalezeno. Manželé byli zatčeni.

Vražda na Smíchově.

Když se včera večer po 20. hodině vrátila manželka klenotníka Jiřina Nováková do svého bytu na Smíchově, Pekařovo nábřeží, čís. 18., byla překvapena důsledky katastrofy, která se odehrála ze její nepřítomnosti. V předsíni našla na zemi svého muže, obchodníka s klenoty, Adolfa Nováka, s roztráštěnou lebkou mrtvého. O záhadné smrti klenotníkově byly co nejrychleji informovány orgány, které ještě v noci na dnešek zahájily přísné vyšetřování tohoto případu. lš.

Studánky se zázračnou vodou

Ve všech krajích jsou prameny, kterým se přikládá zázračná moc. — Rozbor vody z deseti zázračných studánek přinesl překvapující poznatky.

Již ve starých pohádkách se dočítáme o studánkách se zázračnou vodou. Některé z nich měly „živou“ a jiné „mrtvou“ vodu. Některé prameny vracely mládí, jiné léčily, nebo propůjčovaly zázračnou moc. Vypravovalo se o studánkách, kolem nichž v noci tančí víly a jiných, kde provádějí své rejdy skřítkové.

Studánky se zázračnou vodou se však nevyskytují jen v pohádkách. I dnes jich je mnoho ve všech krajích. Některé z nich jsou obestřeny různými legendami a k mnohým pak putují každoročně věřící v celých procesích. Těchto studánek, jichž sláva vznikla na základě nějakého zázraku před několika sty lety, nemáme zdaleka tolik. Jako pramenů bez určité tradice, kterým je však přesto připisována zázračná moc.

Téměř na katastru každé druhé obce leží kdesi na rozhraní lesíka, luk nebo při polích studánka, ke které chodí lidé z celého širokého okolí alespoň občas pro vodu. Je přinášena zejména nemocným a jak se všeobecně tvrdí, téměř vždy jim přinese určitou úlevu. Některé prameny jsou zvláště vhodné pro rodičky jiné pro choré se žaludkem a další léčí píchání v zádech, záduchu nebo suchý kašel. Nelze všeobecně říci, že by zde šlo o pověru, která by nebyla ničím podložená. Naopak zkušenosti poučují, že vody z těchto studánek mají skutečně určitou moc. Podle úsudku odborníků hraje zde zvláštní úlohu autosugesce, která patří vůbec k nejlepším a nejspěšnějším lékům a dále chemické složení v různých těch pověstných studánkách.

Studánky se zázračnou vodou se zvláště hustě vyskytují ve východních a jižních Čechách a na Moravě, zvláště na Moravském Slovácku. Před nedávnem byl proveden soukromými zájemci chemický rozbor vody v deseti těchto studánek ve východních Čechách a zjištěny překvapující výsledky. Ve všech případech šlo o bezvadnou vodu, kterou možno k používání jen doporučit. V sedmi případech byly ve vodě shledány sloučeniny, které působí

blahodárně při určitých horečnatých i jiných nemocech a z těchto dokonce dva rozbory podaly výsledek, který byl velmi podobný složení léčivé vody v jistých našich velmi oblíbených a doporučovaných lázních.

Soudí se, že máme v Čechách a na Moravě celkem asi 3000 studánek se zázračnou vodou, z nichž poměrně značná část má pro určité nemoci skutečně přiměřenou léčivou moc a jiné z nich jsou zvláště doporučenihodné pro lidi chudokrevné a nervosní.

—bnc—

3. strana

Praha bude vysílati i po 20. hod. 15 min.

Rozšíření rozhlasové služby. Podle rozhodnutí říšského ministra národní osvěty a propagandy bude rozšířena rozhlasová služba. Po 20. hod. 15. min. až do 2. hodiny noční budou vysílati také tyto stanice: Breslau, Wien, říšský vysílač Böhmen, velkovysílač Donau, Welchsel, Posen, protektorátní vysílače Praha a Brno. Rozšíření platí od 23. prosince 1940.

Podrobnosti přináší dnešní ranní vydání Národní Politiky.

Památky na spis. Holečka do Národního musea.

Nález nové části pozůstalosti spisovatele J. Holečka.

V Brázdě u Prahy byla u Antonína Řezáče nalezena nová část pozůstalosti spisovatele Josefa Holečka. U Řezáčů pobýval téměř každé léto spisovatel Josef Holeček. Z té doby se v této rodině zachoval Holečkův psací stůl, některé diplomy, jimiž byl vyznamenán, pozdravné adresy a veliké množství fotografií. Antonín Řezáč se rozhodl všechny popsané rukopisy a předměty uložit v Národním museu v Praze.

Potomci betlemských pastýřů

Valaši mají nejpěknější vánoční koledy.

U nás je málo známo, že se moravští Valaši v poříčí Bečvy pokládají za přímé potomky „va-lachů“, t. j. pastýřů betlemských. Vypravují se o tom pěkné legendy, zejména na Karlovicku. Obsah jedné z nich, zkráceně podán valašským nářečím, je asi tento: „Tam při Betlémě pásali valaši celú zimu; všecko tam bylo zelené. Potom svět se rozlážal po pahrbkoch a každý si vychraňoval v hoře, kde by jaké místečko moh měť. Rozlážali sa, rozlážali po všech končinách světa — a tak sa valaši z Betléma dostali až sem na Valašsko — všecko lidé křešťanščí.“

(C.)

Upozornění pro čtenáře.

Dnešní ranní vydání Národní Politiky přináší důležité upozornění o mimořádném přidělu 2 vajec v XVII. zásobovacím údobí, upozornění o prodeji vánočních kaprů, o nové úpravě odběru kávových náhražek a o posunutí konce prvního pololetí školního roku 1940–41 na 15. února 1941.

„Kodovský hetliny“.

Chodský název pro mišenská jablka.

V 16. i v 17. století platila u nás, zvláště na Chodsku a po celé Šumavě, za nejlepší ovoce mišenská jablka. Panský úředník v Koutě u Domažlic si ještě r. 1700 zapsal: Ve vsi Chodově rostou nejkrásnější a nejchutnější mišenská jablka. Jsou známa pod jménem „Kodovsky hetliny“. — Ze vsi Nemyšle na Tábořsku kolem r. 1640 poslal Fr. Vil. Talmberk svému italskému příteli do Říma dva vozy mišenských jablíček. Iš.

Po 23 letech zbaven granátových střepin.

Zajímavý případ v nemocnici v Hořicích.

V nemocnici v Hořicích leží dosud válečný invalida Václav Maixner, kterého nedávno operoval primář hořické nemocnice a vyoperoval mu granátové střepiny, které mu v těle zůstaly při válečném zranění utrpěném před 23 roky. Pacientu se již daří velmi dobře. —ec—

Snoubenci spospáchali se svatbou.

Pan farář je oddal bez ohlášek.

Minulou sobotu byl v kostele v Mariánských Horách živý provoz. Nahrnulo se toho dne několik svateb najednou a pan farář měl plné ruce práce. Odpoledne zastavila před kostelem autodrožka a do kostela vstoupil pár snoubenců se dvěma svědky. Pan farář se nemohl upamatovati, že by pár měl ohlášky a žádal o potvrzení. Ženich se vymluvil, že zapomněl ohláškový list a pan farář mu uvěřil. Teprve příštího dne se zjistilo, že novomanželé byli oddáni bez zákonných ohlášek. Manželé se policii přiznali. Prý spospáchali se svatbou tolik, že na ohlášky nezbyl čas.

—an.

Zitřejší pražská neděle.

16.00 Dvorana hotelu Tichý, Žižkov, Lutherova č. 65. Každou neděli koncert oblíbeného orchestru p. Jendy Stloukala. Současně zpívá populární dvojice Mlejnek a Severin, známá z pražského rozhlasu. Tanec. 70281

16–22 Populární orchestr hraje opět v Michli, velkopodniky „Beseda“ za osob. říz. kap. O. Sudy. St. el. 19 a 28.

78316

Jak mizí názvy pražských čtvrtí

Sloučení předměstských čtvrtí v jednu katastrální obec. — Místo Zlichova nyní Hlubočepy, místo Roztyl Záběhllice.

Když roku 1920 byla vytvořena Velká Praha, byly k ní připojeny některé obce, mající číslování domů a pozemkový katastr rozdělený na několik osad. Toto číslování udrželo se ještě mnoho roků a teprve v posledních letech byly katastry sloučeny.

Tak v Praze VIII. měla Troja dva katastry: Troja a Podhoří, později sloučené pod jeden Troja. V Praze XIII. měly Strašnice dva katastry: Staré Strašnice a Nové Strašnice. Dále Záběhllice skládaly se ze tří katastrálních území, a to ze Záběhllic, Práče a Roztyl. V Praze XIV. byl samostatný katastr Jalové Dvory, sloučený s Krčí. V Praze XV. byly katastrální obce Dvorce, sloučené nyní s katastrem podolským a Nové Dvory, sloučené nyní se Lhotkou. Mnohý z Pražanů si povšiml, že na Zličově byly dříve ulice a domy označeny čtvrtí Zličov, kdežto nyní Hlubočepy. I katastr zličovský byl zrušen, stejně jako klukovický a připojen k Hlubočepům. V Praze XVIII. byly sloučeny katastry Dolní a Horní Liboc, v Praze XIX. Podbaba. Rozvojem stavebního ruchu v Praze byly bývalé čtvrti stavebně spolu spojeny, takže možná již příští generace nebude vědět, kde byly Roztyly, kde Jalové Dvory, tak jako nyní málokdo ví, že Břevnov měl ještě před 40 lety osadu Tejnu.

jbr.

Krasový kaňon u Hostíma.

Jediný v Čechách a snad i v celé střední Evropě.

Dejte se v Hostímě buď pohodlněji vozovou cestou mezi domky nad levý břeh Kačáku a pak vystupujte za nimi přímo na stráň. Když se octnete na samém hřebenu, dojdete k místu, které přináší náš obrázek: je to ohromná krasová kra, asi v pětačtyřicetistupňovém úhlu vztyčena, pod ní pak jen prázdno — propast — onen kaňon, onen jediný kaňon v celých Čechách, ale i v celé střední Evropě.

Náš snímek je za prvního poprašku sněhového; „lovci snímků“ najdou jich zde více. Nedaleko odtud je jeskyně „Na průchodě“ a jeskyně nad Kačákem na straně druhé. Jos. Petrbok

Praktické rady našim hospodyňkám.

Včasným ošetřením nábytku si usnadníme předvánoční úklid.

Ošetření nábytku a obnovení jeho pěkného vzhledu patří k pracím, které si odbudeme již v tomto týdnu. Každý druh nábytku je nutno ošetřit podle toho, z jakého je dřeva zpracován a jakým způsobem je zpracován. Mořené dřevo přetíráme voskem nebo pastou na parkety. Odřená nebo skvrnitá místa osmirkujeme skelným papírem a přetřeme mořidlem, které koupíme v drogerii v prášku, v barvě nábytku a rozpustíme s jednou desetinou čpavku a s devíti desetinami vody. Přetřeme jen tence a necháme zaschnout. Odřená místa napouštíme několikrát, a to tak dlouho, až jsou stejně zbarvena jako ostatní části nábytku. Zatím jsme si daly rozpustit šelak do lihu (nejméně tři hodiny) a naneseeme slabou vrstvu na nábytek. Suchý přešetíme flanelem. Obnovení pěkného vzhledu leštěného nábytku svěříme odborníkovi. Mořený nábytek nikdy nečistíme vodou s mýdlem nebo čistícími prostředky, obsahujícími líh, nebo petrolej!

M. M.

Spořitelny Velké Prahy — Městská spořitelna Pražská, Městská spořitelna na Král. Vinohradech a Spořitelna Česká — nebudou o svátcích vánočních ve dnech 24.–26. prosince t. r., t. j. na Štědrý den, Hod boží vánoční a v den sv. Štěpána úřadovati. P. T. strany se zdvořile žádají, aby si včas zařídily své peněžní dispoalice. P 1484

4. strana

První česká kniha na Moravě.

Vyšla roku 1527.

První česká kniha na Moravě byla vytištěna v Prostějově. Vytiskl ji knihtiskař Kašpar Aorgus, zvaný také Kašpar Prostějovský, protože se v Prostějově narodil a tam si zřídil vlastní tiskárnu. Nazývala se Jana Dubčanského nebo Habrovanského Listové bratřím Boleslavským poslaní a jejím autorem byl Aorgův mecenáš Jan Dubčanský ze Ždětína, který byl zároveň jejím nakladatelem. Vyšla roku 1527. Později věhlas Prostějova ve světě knihtiskařském upadl a přes 250 let nemělo město tiskárny.

Zakladatel slavné Červené sedmy o tom co je a jak se dělá kabaret

Ožily kabarety? - Kabaret se musí opravdu dělat.

Z plakátů, novinářských reklam a článků se dovídáme, že ožily kabarety. Buďto se pořádají ve velkých sálech s napěchovaným programem, anebo v menších místnostech s programem bohatším i chudším. Nikdy však neschází lákavé označení „kabaret“. Kabaret má u nás slavnou historii a tradici z dob kabaretů v Lucerně, Rokoku, Centrálu, Adrii a j.

Jdou-li se mladší lidé, kteří slavnou dobu těchto kabaretů nezastihli, podívatí dnes do kabaretu, pravděpodobně se musí diviti, co se jejich otcům v kabaretu tak líbilo.

Neboť kabaret předpokládá především intimní ovzduší, hezky upravené jeviště, dobrý klavír, světelné efekty, hodnotný a střídavý program, inteligentního konferenciéra, individuální osobnosti v souboru, ředitele, který dovede programu dát linii.

Cožpak udatnost by snad byly, jen je upravit. Program spočívá v bohaté zásobě starých, stále ještě upotřebitelných věcí a v ještě větší zásobě věcí nových.

Také lidského materiálu je dost, ale zde zejména musí se pátrat přímo detektivně po nových objevech i

osvědčených silách. Noví lidé se musí vychovávat, režírovat, usměrňovat. Musí se ten kabaret opravdu dělat. Již v samém jazyku našem je zajímavý odstín: divadlo se hraje a kabaret se dělá.

Přesto, že z programu skoro úplně vypadla politika, není řečeno, že by musel být chudý. Zbývá stále ještě líbivost, sentiment, literatura, galantnost a humor a to vždy stále více salonní, nežli groteskní. Groteskní humor je totiž genre velmi nebezpečný a někdy zkazí vkus obecenstva. Z těchto složek dá se sestavit dobrý a zábavný pořad.

Zbývá otázka poslední a ta je nejdůležitější. Je to otázka obchodního úspěchu. Odpověď by mohla dát pouze Pythie. Zdá se, že dnešní obecenstvo by opravdu neakceptovalo formu a směr bývalého kabaretu slavné tradice. Je to pochopitelné. I knihy se píšou jinak než před dvaceti lety, i divadla. A hraje-li se něco klasického, je celé pojetí, výprava, režie docela jiná, než kdysi. Kromě toho kabaretní tradice byla vlastně přerušena. Bylo by proto nutno navázat sice na starou tradici, ale dát jí nové šaty. Dnešní obecenstvo není snad méně vnímavým nežli bývalo, ale je rozhodně nervosnější a netrpělivější. Musel by tu být také hlad po kabaretu. Je pravda, že tehdy právě válečná doba přinesla kabaretu rozkvet. Ale to ještě nebyly moderní tance.

A bez dlouhého lámání si hlavy se rozhodli: Budeme dělat kabaret. Domnívám se, že tyto kabarety zaniknou, jakmile se tanec vrátí. A ten, který to přetrvá (stane-li se tak), to bude ten skutečný kabaret. Tam se pak bude chodit.

J. červený.

Filmové zajímavosti

Včera se konala vánoční slavnost filmařů. Filmové Ústředí pro Čechy a Moravu (VII. odbor filmových tvůrčích pracovníků) uspořádalo včera slavnost Vánočního stromu, spojenou s nadílkou v tabarinu „U Nováka“. V pestrém programu účinkovali naši přední divadelní a filmoví umělci a orchestr F. O. K. m.

Jan Snižek, známý dramatický i filmový autor, předvede nám dnes v divadle „U Nováků“ o 15. hod. své tři proslulé parodie na činohru, operu a operetu, které sklidily tak bouřlivý úspěch při soukromém předvádění na večerech výtvarného odboru Umělecké besedy. V parodiích účinkuje řada našich známých filmových a divadelních umělců a většina ostatních pražských herců bude dnes přítomna v hledišti m.

„Babička“ zítra v rozhlase. Nedávno nám „Babičku“ připomněl film, zítra v neděli ji opět připomíná rozhlas v 16.50 dramatisací VI. Müllera, založenou na divadelní dramatisaci A. Kučerové- Fischerové a J. Porta. Režii rozhlasového příběhu má Bohuš Hradil. Babičku mluví Marie Ptáková, Barunku Drahomíra Hůrková. Z filmových představitelů je tu Nora Clifková, která v rozhlase jako ve filmu vytvoří postavu komtesy Hortenzie.

Na Štědrý den se nekonají žádná filmová představení. Filmové ústředí oznamuje, že letos na Štědrý den se nebudou konat v biografech žádná představení. Také pokladny kin zůstanou v ten den zavřeny.

Režisér Karel Anton, který pracuje již dlouhá leta v Říši, natočí pro Tobis sensační film z prostředí pašeráků opia s názvem „Opiová válka“. Film odhaluje špinavé obchody britských obchodních agentů, zamožujících již dlouhá desetiletí Čínu pašovaným opiem a podlamujících tím fyzické i mravní síly čínského národa.

Český film „Peřeje“ dokončen. Režisér K. Špelina dokončil v radlických ateliérech až na několik scén se zadní projekcí poslední interiérové scény nového českého filmu „Peřeje“. Scénář tohoto filmu podle námětu L. Nováka napsal K. Steklý a hudbu F. Škvor. Ve filmu hrají: H. Atanaskovičová, Svatopluk Beneš, J. Steimar, A. Sieimarová, V. Trégl, R. A. Strejka, F. Paul a j.

Tabáková režie hraje a zpívá.

Elektrické podniky zase malují.

Zaměstnanci Tabákové režie udržují kamarádský poměr nejen v úřadě, ale i mimo službu, v soukromém životě. V květnu si založili hudební kroužek, do něhož se přihlásilo čtrnáct hudebníků. Po šesti měsících činnosti má hudební těleso Tabákové režie již třicet členů, kteří pilně cvičí pod vedením tajemníka Vaníčka. V listopadu měl orchestr Tabákové režie na Vinohradech první veřejné vystoupení a sklidil úspěch. Mezi členy hudební kroužku je několik dobrých komponistů a textařů, takže pěvecké kvinteto a dámské trio mohou zpívat skladby svých kolegů. – Živou kulturní činnost projevují i zaměstnanci pražských Elektrických podniků. V těchto dnech dokonce vystavují v paláci E. P. výtvarná díla svých členů. Obrazy, sochy a kvaše elektrikářů mají dobro úroveň a návštěvníci výstavy někdy litují, že nejsou na prodej.

Moravští učitelé zpívají v Praze ve dnech 27., 28. a 29. t. m. ve Smetanově síni.

„Don Pasquale“ opět v Národním divadle. V pátek 27. t. m. uvede Národní divadlo opětně operu G. Donizettiho „Don Pasquale“.

Jako první premiéra příštího roku v Prozatímním divadle bude uvedena ve čtvrtek 9. ledna. Štěpánková dramatisace rozkošné Wintrovy historické humoresky „Nezbedný bakalář“.

„Pražská scéna“ z poštovních zaměstnanců v Praze sehraje v neděli 22. t. m. o 15 hod. vánoční pohádku „Kašpárkova cesta do Betléma“, v Praze Vladislavova ul. č. 20. Měšťanská beseda. Po divadle poděleno bude 52 dětí.

5. strana

Podzimní kolo středočeské I. B třídy až na šest zápasů dohráno.

B. – K úplnému skončení podzimního kola středočeské I. B třídy zbývá ještě sehrát šest zápasů. Ty se

budou hrát před zahájením jarního kola. Jeden zápas se bude hrát v oddělení A, dva v oddělení B, dva v oddělení C a jeden v oddělení D.

Letos se hrálo v šesti skupinách. Podle vylosování se zdálo, že bude nejtěžším oddělení D. Během sezony se však vyskytlo nejvíce favoritů v oddělení E a proto je pokládáno za nejtěžší.

Nejlepší střelce

mělo kladenské oddělení, v němž bylo nastříleno 271 branek. Potom následuje oddělení C s 250 brankami, oddělení F se stejným počtem (zde bude ovšem poměr ještě na jaře zlepšen), dále je oddělení D s 247 brankami a oddělení B a E s 221 brankami.

V oddělení A - kladenském

je velmi vážným favoritem postupu nováčků a bývalý klub I.A třídy SK. Dřín. Ten ukázal po celou sezonu nejstálější formu a je tedy jeho místo zcela zasloužené. Dosáhl nejlepšího výsledku, když vyhrál v Unhošti nad Spartou 6:0. Je to vůbec nejlepší výsledek v tomto oddělení. Zbývá sehrát utkání SK. Buštěhrad – Slavoj Kročehlavy.

1. Dřín	9	8	0	1	39:18	16
2. Motyčín	9	6	1	2	31:20	18
3. Pchery	9	5	2	2	35:32	12
4. Slovan Dubí	9	5	0	4	33:30	10
5. Slavoj Mikovice	9	4	0	5	26:30	8
6. Velké Přítočno	9	2	3	4	28:28	7
7. Buštěhrad	8	3	1	4	20:22	7
8. Sparta Unhošť	9	2	2	5	21:31	6
9. Slavoj Kročehlavy	8	2	1	5	23:29	5
10. Kamenné Žehrovice	9	2	0	7	18:29	4

V oddělení B

si vedl nejlépe také nováček SK. Český Brod. Prohrál pouze jeden zápas, a to s Čechii VIII. na vlastním hřišti, těsně před ukončením sezony, kdy právě Čechie přišla do nejlepší formy. Český Brod dosáhl největšího vítězství nad Radlickým teamem 7:0. Největšího vítězství v oddělení však dosáhly Úvaly, když porazily Radlický team 9:0. Na jaře se budou hrát zápasy: AFK. Pečky – Čechie VIII. a Sparta Kolín – Olympia Žižkov.

1. Český Brod	9	6	2	1	21:14	14
2. Žižkovský team	9	7	0	2	25:15	14
3. Čechie VIII.	8	6	0	2	19:13	12
4. Pečky	8	5	1	2	22:15	11
5. Úvaly	9	4	2	8	35:24	10
6. Olympia Žižkov	8	2	2	4	27:28	6
7. Sparta Kolín	8	2	2	4	18:20	6
8. Kyje	9	3	0	6	14:23	6
9. Slovan VII.	9	2	1	6	23:32	5
10. Radlický team	9	1	0	8	7:38	2

V oddělení C

byl s počátku nejlepším nováček Amatérský Lev XI. se SK. Libuš. Potom přišel ke slovu sestoupivší SK. Modřany, který také po posílení mužstva vyhrál podzimní kolo. Jeho největší vítězství je nad Prahou XIII. 6:0. Nejlepšího výsledku v oddělení však dosáhl SK. Půš, když vyhrál nad Pantofem 7:0. Podzimní kolo bylo sehráno celé.

1. Modřany	9	6	1	2	37:19	13
2. Libuš	9	5	2	2	28:24	12
3. Půš	9	4	3	2	24:18	11
4. Amatérský Lev XI.	9	5	0	4	34:28	10
5. Kazín	9	5	0	4	33:28	10
6. SK. Smíchov	9	4	0	5	24:25	8
7. Pantof	9	3	2	4	21:34	8
8. Sparta Krč	9	1	5	3	17:19	7
9. Praha XIII.	9	2	2	5	13:30	6
10. Mogul	9	2	1	6	15:31	5

V oddělení D

jsou dva velmi vážní favorité. Vedoucí SK. Čakovice, loni ještě klub I. A třídy, a Stará Boleslav, bývalý divisionář. Čakovice jsou jediným klubem, který neprohrál ani jeden zápas, je zajímavé, že žádný zápas nevyhrál s nulou. Jeho největší vítězství bylo 9:3 nad Slovanem Vysočany. Nejlepší výsledek dosáhla Stará Boleslav – SK. Čelákovice.

1. Čakovice	9	6	3	0	37:21	15
2. SK. Stará Boleslav	8	5	1	2	26:20	11

3. Čelákovice	8	4	2	2	31:21	10
4. Kbely	9	4	2	3	29:25	10
5. Neratovice	9	3	3	3	30:24	9
6. Praha IX.	9	4	0	5	20:25	8
7. Viktoria Vysočany	9	3	1	5	24:27	7
8. Mělník	9	3	1	5	14:18	7
9. Slovan Vysočany	9	2	2	5	18:32	6
10. Vinoř	9	2	1	6	18:34	5

V oddělení E

vyhrál sice podzimní kolo Benešovský SK, ale jen lepším poměrem branek před Hostivaří. V jarním kole však mohou jejich místa zaujmout jiné kluby, které již v podzimním kole aspirovaly na vedoucí místo. Jsou to především Viktorie Nusle, dále SK. Smíchov, který obzvláště letos, když slavil 40 let trvání, byl v dobré formě, a SK. Chodov, který již loni neměl daleko k postupu do I. A třídy. Největší vítězství dosáhl SK Říčany, když porazil SK. Střešovice 9:0. Zápas se hrály všechny.

1. Benešovský	9	6	1	2	28:12	18
2. Hostivař	9	6	1	2	33:14	13
3. Chodov	9	6	0	3	19:15	12
4. Karlín	9	5	1	3	19:18	11
5. Smíchov	9	4	2	3	21:14	10
6. Říčany	9	4	0	5	29:25	8
7. Viktoria Nusle	9	4	0	5	20:23	8
8. Českoslovan VIII.	9	3	0	6	20:35	6
9. Střešovice	9	2	1	6	11:30	5
10. Čecho Kolovraty	9	2	0	7	23:38	4

V oddělení F nemají ještě dohráno a také proto nemají podzimního vítěze. Zatím je nejlepším klubem nováček SK. Břevnov. Ten však může být také předstižen SK. Praha VII., která chce letos za každou cenu do I. A třídy. Není však sám, neboť Waldes a Českoslovan Košiče by chtěly jít konečně také z I. B třídy, ovšem výše. Nejlepších výsledků dosáhl Waldes, který vyhrál nad Slavojem Roudnice 7:0, nad Bařou 12:8, ale také utrpěl z vedoucích klubů největší porážku 5:0 od Prahy VII. Na jaře se budou hrát zápasy: Slavoj Roudnice – Praha VII. a SK. Roztoky – Českoslovan Košiče.

1. Břevnov	9	7	0	2	42:13	14
2. Praha VII.	8	6	1	1	27:10	13
3. Waldes	9	5	1	3	40:27	11
4. Viktoria Vinohrady	9	5	0	4	38:22	10
5. Čecho Košiče	8	3	3	2	27:17	9
6. Vojkovice	9	4	1	4	27:37	9
7. Roztoky	8	4	0	4	16:5	8
8. Union Vršovice	8	2	2	4	19:30	6
9. Slavoj Roudnice	8	1	2	5	19:34	4
10. Bařa	9	0	2	7	21:45	2

Ostatní středočeský sport.

Skončí-li mistrovský zápas dorostu nerozhodně...

Pražská župa ledního hokeje oznamuje úředně, že zápasy mistrovství dorostu a žáků, které skončí nerozhodně, musí být prodlouženy o 3krát 5 minut, kdyby i pak byl výsledek nerozhodný, bude o vítězi rozhodovat losem.

Balounkova středočeská župa ledního hokeje má úřední dny v pondělí, ve středu a v pátek od 10–12 a od 15–18 hod. Nové číslo tel 638-28.

SK. Smíchov – SK. Libeň 6:2 (2:0, 2:1, 2:1). Přátelský hokejový zápas na Korábě před slabší návštěvou za řízení Janouška Libeň s několika náhradníky. Branky Smíchova: Zajiček a Kurzwell po 2, Raba a Zemánek. Obě branky Libně Plocek.

SK. Dejvice – Atlantic 0:5 (0:1, 0:2, 0:2). Přát. zápas. Dvě branky Cíza, po jedné Haller, Smolík a Mencl. Rozhodčí Kladrubský. Nabídky pro Atlantic přijímá V. Špírk od 8–12 hod. tel. 24400.

SK. Smíchov – Rg. Truhlářská 5:2 (2:1, 1:1, 2:0). Hráno na Růžku. Branky vítězů Buldra 3, Rybín a Lepšík, za poražené Špaček a Krebs

Co se chystá.

Vánoční program SHK. Kbely. V neděli zajíždí dorost k mistr. zápasu do Čelákovic.

Ve středu odpoledne hraje ve Kbelích zápas I. třídy se SK. Slavia Jasenice. – Na Štěpána dopoledne přát. zápas I. A dorostu se SK. Vysočany ve Vysočanech a odpoledne odvetný zápas ve Kbelích. – Všichni dorostenci se dostaví tuto sobotu ve 13.30 hod. na kluziště ve Kbelích.

Slavoj Žižkov zajíždí na vánoční svátky do východních Čech, kde vybojuje ve Světlé nad Sáz. jeden zápas a jeden nebo dva zápasy v Humpolci.

Hledají se soupeři.

HO. Údolí děsu hledá soupeře na vánoční svátky, nejr. na venek. Urychlené nabídky: Mir. Brožek, Praha VII., Strobachova 267.

HC. Velká Chuchle má volné termíny na 25. a 26. prosince na cizí hřiště. Urychlené nabídky: L. Třeštík, tel. 898-51. klapka 312.

SK. Smíchov dorost hledá soupeře na 25. a 26. prosince na své i cizí hřiště. Nabídky: J. Erban, Praha XI. Grégrova 18.

Šermířské přebory SK. Kladno.

Šermířský odbor SK. Kladno uspořádal v klubovém domě šermířské přebory.

Ve flepletu bylo konečné pořadí: 1. Sládek, 2. Kozák, 3. Neumann a 4. Kuneš

V šavli: 1. Sládek, 2. Vacek, 3. Čermák a 4. Škola.

V kordu, ve kterém došlo k překvapení: 1. Hora, 2. Sládek, 3. Vacek, 4. Čermák.

Kladenští šermíři si zasloužili větší pozornost obecnosti.

–šv–

Rozhodčí komise měla na pořadu 13 případů.

B. - Poslední předvánoční schůze rozhodčí komise projednávala včera 43 případů.

Velmi zajímavá byla stížnost Slavoj Slaný na rozhodčího Valentu ze zápasu se Slavojem VIII.. Slánští rozhodčímu neprokázali, že by zápas řídil proti pravidlům. Stejně mu ovšem neprokázali nečestnost, neboť zástupce Slaného při včerejší schůzi vykládal něco úplně jiného než v trestní komisi, když ho obviňoval.

Komise zjistila, že Bouška ze Žižkovského týmu při zápasu s Českým Brodem se dopustil pouze nesportovního chování.

Dále byl znovu na programu případ rozhodčího Hutery a Meteoru VIII. Byl předvolán rozhodčí Kodett, který měl prohlásit zástupci Meteoru, že p. Huteru vyloučí Volavku. Komisi bylo zjištěno, že výrok pronesl pouze p. Kodett o své vůli a nikoliv po rozmluvě s p. Huterou.

Protest Slavoj Keblice na zápas s Rapidem Terezín.

Viktorii Košíře se nepodařilo prokázat, že byl vyloučen hráč Kutil místo Lažánka. Předáno trestní komisi k potrestání.

Po svědectví rozhodčího Krautgartnera zjištěno, že Janovský, AFK. Slivenec, se výroku vůči rozhodčímu dopustil. Zápis o zápasu je tedy správný.

Případ Čechoslovan Kolovraty – SK. Říčany byl odložen, neboť se Říčany omluvily.

Komise zjistila, že při zápasu Suchdol – Meteor VII. bylo vyloučeno pět hráčů, ale pátý pravděpodobně mimo hřiště. Došlo tedy k předčasnému ukončení zápasu vinou Meteoru VIII.

Případ ČAFC. Žižkov – Slavia Žižkov bude ještě projednán. Musí totiž dojít ke konfrontaci rozhodčího Pomahače s kapitány obou mužstev.

Po výsledku rozhodčího Karla Vorlíčka bylo zjištěno, že došlo k jeho insultaci divákem po zápasu v Uhlířských Janovicích se SK. Kouřim.

Stížnost Amatérského Lva XI. na řízení zápasu se SK. Libuš rozhodčí p. Fürbachem trvala přes tři hodiny. Bylo přítomno 80 svědků Lva. Bylo z nich vyslechnuto 18. Komise po výsledku zástupců rozhodčího a svědků zjistila, že se insultace rozhodčího dopustil p. Brodecký. Tím bylo prokázáno, že se insultace nedopustil hráč Herzog. Hráč Maixner se dopustil urážky rozhodčího.

Dále komise zjistila, že rozhodčí p. Fürbach řídil zápas s chybami. Bude o tom ještě jednat skupina středočeských rozhodčích.

Pokud šlo o pořadatelskou službu během zápasu, byla dobrá. Po ukončení zápasu však byla nedostatečná.

Celý případ bude ještě řešit trestní komise.

Poslední případ Viktorie Nusle – SK. Smíchov byl odložen, neboť rozhodčí utkání nebyl vyslechnut.

Kladenská trestní komise.

Za předsednictví Kunce byly řešeny poslední případy s mistrovských soutěží. – Oznámení Sparta Lužná o potrestání hráčů Širmera a Nágla nebylo vzato na vědomí, jelikož nebyl předložen doklad, že oba hráči byli o tomto trestu uvědoměni dopisy. – SK. Libušín a SK. Lhota se po událostech na jejich hřištích udílí výstraha a nařizuje se zvýšení pořadatelské služby na 10 pořadatelů. – Čerkán ze SK. Lhota a Benda ze SK. Libušín nebudou hrát 6 měsíců. – Vyloučení hráče Hřebenáře. – SK. Hnidousy, shledáno bylo dostačujícím trestem. – Zastavenou činnost na 1 týden mají Lhotka ze SK. Motyčín a Pergler ze K. Dříň. – Na jeden rok mají zastavenou činnost Burgr František z Velkého Přítočna a E. Šroubek ze Sparty Smečno. – Sparta Lužná zaplatí za nedostavení se k zápasu do 14 dnů 100 K pokuty a 95 K náhrady pro SK. Družec. – Z mistrovského zápasu Čechie Dobrá – Vinařice doporučuje kladenská trestní komise II. hracím oddělení přiznání 3 bodů, a score 3:0 pro SK. Vinařice. – SK. Hnidousy se pokutují po 30 K pro nepředložení průkazky vyloučeného hráče.

Admira VIII. postaví tribunu.

B. - Krásný úspěch Admiry VIII. v podzimním kole má za následek další čin jejich příznivců. Ti v čele se stavitelem Jirouškem se rozhodli začít po skončení jarní divišní sezony se stavbou tribuny. Má to ovšem jeden háček: bu-de li v jarním údobí Admira stejně úspěšná jako v podzimním. Mužstvo však věří, že nemusí mítí stav. Jiroušek obav, neboť i v jarních bojích chce zahrát stejně dobře jako v podzimních. – Mělo by se tedy podle toho začít ze stavbou tribuny třeba hned, aby právě při zahájení jarního kola byli diváci pod střechou.

Co bude dnes a zítra?

Národní rohovnický večer v Kolíně.

Tuto sobotu 31. prosince bude se v kolínské sokolovně konat národní rohovnický večer. Borci Sokola Kolín posílí několika rohovníky z Českého Lva Praha vybojují utkání s vybraným mužstvem východočeských klubů BC. Pardubice a BC. Hradec Králové. O toto utkání je v Kolíně velký zájem.

Slavoj Žižkov hraje dnes hockeyový zápas s TLTK Kyje na jeho kluzišti.

Hockeyový dvojzápas v Radlicích.

V prvním zápasu se utkají o mistrovské body dorosty SK. Smíchov s AC. Sparta v 9 hod. a v 10.30 hod. Sokol Radlice – SK. Mělník. Hřiště je na konečné stanici el. dráhy. č. 18 a bylo velmi dobře připraveno, takže zde budou hrát i divišní zápasy SK. Smíchov.

Kampa klub Praha: První zápas v neděli 10.30 hod. se SK. Roztoky na jeho hřišti. První trénink I. a II. mužstva v 15 hod.

Club Údolí ticha zajíždí zítra do Lysé n. L. k utkání s tamním Sokolem. Sraz hráčů v 8 hod. na Vltavském nádr.

HC. Velká Chuchle hraje I. mistr. zápas s Z HC., Srb a Štýs v 9.30 hod. v Chuchli.

LTC. v neděli v Libni v 15 hod. proti Čechii VIII. na Balabence nastoupí v silné sestavě s několika „lvičaty“. – V sobotu hraje Čechie VIII. na svém hřišti pohárový zápas s STK. Smíchov v 15 hod.

Rapid Praha, lední hockey, hraje v 10:30 h. mistr. zápas s LTC. 27 na Rapidu. Předzápas dorost proti SK. Slavia.

Slavoj Žižkov hraje na Bohemians s Bohemians.

Národní politika 15. 10. 1941

1. strana

Dnes v listě: Třetí říšský lístek na oděv. Šest parníků zničeno. Italští letci zasáhli torpedy britskou bitevní loď. Výstraha před nepravými kontrolory. Český tisk k událostem.

Národní politika. V Praze ve středu 15. října 1941. List národního souručenství.

70 haléřů

K rozpuštění sokola.

Vydávání přídatkových tabačenek.

K rozsudkům smrti.

Živá slova v rozhlasu.

Zítřejší začíná bruslení na Zimním stadionu.

Ročník LIX. Čís. 287.

Telefony číslo 393 – 51.

Nové úkoly Francie.

Mnohdy slycháme v nynější době, že Francie je zemí ztracenou, že v francouzský národ se nikdy nevzpamatuje z porážky a že cokoliv Francouzi vytvořili, jest pokládati za navždy pohřbenou hodnotu. Je sice pravda, že Francie se dosud zmítá v různých nesnázích což lze vysvětliti nejen válkou, ale také nedostatečným odhodláním některých vrstev vmysliti se do koncepce nové Evropy. Jsou tu ještě pozůstatky staré politické soustavy, která vehnala Francii do beznadějněho boje proti Německu. Kdo zná trochu Francii si jistě vzpomíná na vládnoucí třídu dřívějších placených politiků, na 200 rodin z Banque de France v čele s Rotschildem, bankovní firmu Lazarda Frères, Staviského, Madame Hanau s její pověstnou Gazette du Franc a skupiny Židů, kteří byli právě tak doma v Paříži jako v Londýně. Ve velkých městech mezinárodní židovský jed pronikal do vrstev obyvatelstva do té míry, že více než o svou rodinu a prosperitu své země začali se lidé starat o bursu, o dostihy, o vše to, kde se obracely rychle peníze a kde se dalo lehce vydělat. Peníze, mamon, to byla nová Jeanne d'Arc, k níž směřovala mysl mnohých Francouzů. I dělníci odmítali pracovat a toužili po lenivém životě s plnou kapsou peněz. Takový byl obraz zejména městských obyvatel.

V jádru dobrý Francouz, milující svou rodinu a svou vlast, dostal se do mravního zmatku a do vleku politických čachrářů. Politici a hospodářští kupčiči „les mercantis“ slavili hody. Marně říkali rozumní lidé, že mezi Francií a Německem není sporu a že je jen nutno chápati snahy mladých evropských národů Německa a Italie o nové místo na slunci. Bylo však pozdě zadržet řítící se káru. Pozdě protřít si oči, oslepené hromadou zlata z Banque de France a vidinou Magniolovy linie.

Rok po zhroutilí vidíme, že francouzský lid znovu procítá k novému životu, že všude se pilně pracuje. Vrozená inteligence a svěží duch nalézají opět uplatnění. Ale zmateného je třeba vésti ještě za ruku. Je totiž nutno zdůraznit, že jedině zásluhou Němců, kteří se ujali po zhroutilí Francie otěží, dochází dnes ke vzkříšení mravnímu i hospodářskému. Německá metoda a organizace práce přináší Francouzům předpoklad spokojenosti v rámci nového evropského pořádku.

Teprve nyní lze říci, že Francouzi začínají býti opravdovými členy Evropy, neboť dříve – a to Němci i ostatní evropští národové Francii nejvíce zazlívali – Francouzi nechávali své historické poslání a Evropě se zpronevěřili tím, že se příliš oddávali posluhování židovsko-plutokratickým zájmům.

O tom, že cesty k novému životu se stále upravují, svědčí například poslední návštěva německého vyslance Schleiera u francouzské vlády Pétainovy ve Vichy a účastenství vyslance jako předsedy při zahájení německo-francouzské hospodářské konference v Lyonu v těchto dnech. Podobně jako po porážce Francie v r. 1871, kdy vytvořili Francouzi svou koloniální říši zásluhou politiky Bismarckovy, tak také dnes dávají Němci Francouzům přežitost, aby ukázali, co dovedou na poli evropské spolupráce, bez přinucení, dobrovolně a odhodlaně. Mnozí již pochopili a houževnatě vyhledávají místo, které Francii v nové Evropě patří. Svědčí o tom např. projev, v němž vedoucí oddělení zemědělského oddělení výstavy „Evropská Francie“ zdůraznil toto:

„S programem maršála Pétina souhlasí, aby byl Francouzský průmysl ve prospěch zemědělství brzděn, nebo snad i zatlačen zpět. Francie musí opět nabýti převážně povahy rolnického národa. V nové Evropě Francie, když se zařídí na zemědělskou práci, nalezne ihned připravená odbytíště pro své produkty. S intenzivním obděláváním půdy nemusí Francie čekat až na mír, nýbrž může zdravým zasazením své pracující mládeže již nyní připravit se na úkol, který bude mít v příští Evropě.“

I když německé orgány v obsazené Francii a pomocníci z německých kruhů v části neobsazené se snaží o vybudování vzorné spolupráce, přece je na Francouzích, aby dokázali, že Francie není zemí navždy ztracenou a že francouzský národ se v Evropě už nikdy nezpronevěří.

Jaroslav Navrátil

Litvinev do Londýna.

Nový York. (ČTK.) Podle zprávy „United Pressu“ z Londýna, oznamuje časopis „London Star“, že bývalý bolševický zahraniční komisař, Žid Litvinov-Finkelstein, je v nejbližších dnech očekáván v Londýně k poradám o urychlené pomoci bolševikům. Potom se snad odebere do Spojených států. „London Star“ požaduje z tohoto podnětu, že musí býti podniknuto větší úsilí, má-li býti válka vyhrána a apeluje na Spojené státy, že musí zvýšit svou výkonnost, protože britská říše sama není k tomu schopna.

Tento čiperný Žid přijde, o tom jsme přesvědčeni, příliš pozdě ke svým milým spojencům.

Již přes půl milionu zajatců v nové ofenzivě.

Od začátku války zajato přes 3 miliony sovětských vojáků.

Z Vůdcova hlavního stanu, 14. října (ČTK). Vrchní velitelství branné moci oznamuje:

„Na východě mají operace předvídaný průběh. Nepřátelské síly, obklíčené v prostoru u Vjazmy, jsou nyní definitivně zničeny. Také v kotlech u Brjanska rozklad nepřítele nezadržitelně pokračuje. Počet zajatců, kteří padli v této obrovské dvojí bitvě do německého zajetí, vzrostl až dosud na více než 500.000. Zajatců přibývá každou hodinu.

Celkový počet zajatců, kteří od počátku polního tažení na východě padli do německých rukou, překročil již nyní značně tři miliony. Bombardovací letadla s dobrým účinkem bombardovala v noci na 14. října objekty, důležité pro válku v Leningradě.

Rychlé čluny provedly v noci na 12. říjen výpad k britskému pobřeží a napadly nepřátelský konvoj, silně zajištěný torpedoborci, rychlými čluny a letadly. Přes prudkou ochranu a opětovné srážky se zabezpečovacími brannými silami, jež byli v převaze, potopily rychlé čluny šest ozbrojených nepřátelských obchodních lodí, které dohromady měly 18.000 BRT. Vrátily se zpět bez vlastních ztrát. Minulé noci směřovaly letecké útoky proti několika britským letištím.

Z náletů britských letadel na obsazená území u Lamanšského průlivu utrpěl včera nepřítel vážné ztráty. Stíhačky, protiletadlové dělostřelectvo a námořní dělostřelectvo sestřelily si nepřátelských letadel. Jedno vlastní letadlo bylo ztraceno.

Britská bombardovací letadla vrhala minulé noci tříštivé a zápalné pumy na různá místa v západním Německu a v severoněmeckém pobřežním území. Noční stíhačky, bombardovací letadla a protiletadlové dělostřelectvo sestřelily 5 nepřátelských letadel.

Nastává úder proti Anglii

Berlin. (DaD.)

Anglo-americké prameny rozšiřovaly zprávy o domnělých německých pokusech, které již byly ostře odmítnuty veřejným berlínským prohlášením, které však dobře informovaným německým místům daly podnět, aby znovu kategorickou formou ohlásily přicházející vojenská rozhodnutí proti Anglii. Poloúřední „Deutsche diplomatisch-politische Korrespondenz“ prohlašuje jedině, že ještě nebyl určen okamžik, kdy se začne konečné rozhodnutí s Velkou Británií. To je a zůstává tajemstvím německého vedení. Oficiální orgán pozoruhodným způsobem líčí obecnou válečnou situaci, z níž se nutně vyvinou poslední rozhodnutí proti Anglii. Při tom zaslouhují zvláštního zdůraznění tyto body:

1. Omlouvá-li se v britském a americkém tisku sovětská porážka tvrzením, že byla zaviněna největším nahromaděním materiálu, jaké znají světové dějiny, vyplývá z toho, že to musí znamenati přesun tohoto materiálu z východní fronty na západoevropskou frontu proti Velké Británii.
2. Po porážce bolševismu se uvolní celá vojenská síla nejen Německa, nýbrž evropské pevniny pro konečné rozhodnutí s Velkou Británií.
3. Rovněž tak nesmírná kapacita evropského zbrojního průmyslu, která dosud sloužila výrobě zbraní pro kontinentální válku, je volná pro výrobu zbraní, jež odpovídají zvláštním podmínkám války proti Velké Británii
4. Proti těmto kontinentálním evropským snahám nejsou Velká Británie a Spojené státy americké ani společně s to, aby množstvím a jakostí nahradily alespoň jen něco přibližně rovnocenného.
5. možnost Anglie vojensky se připravit na nastávající rozhodnutí, je celkem vedlejší.

Orgán Wilhelmstrasse připomíná, že německé vedení dosud vždy dovedlo protivníka zasáhnouti s překvapením. Míra jeho přípravy při tom nerozhodovala. Tak Francouzové a Angličané měli na francouzské půdě celou zimu čas, aby se připravili na nastávající rozhodnutí. V závěru poloúřední korespondence poukazuje na to, že německá strategie se mimo jiné vyznačuje uměním, vyplnití údobí klidu tvůrčí prací.

Vedoucí N.S. Říšského svazu válečníků u dr. Goebbelse.

Berlin. (ČTK.) Říšský ministr dr. Goebbels přijal včera župní vedoucí a župní propagační činovníky Nacionálně-socialistického říšského svazu válečníků, a to u příležitosti sjezdu vedoucích této organizace. Dr. Goebbels ve svém projevu nastínil politickou a vojenskou situaci a jmenovitě poukázal na úkoly, které právě v těchto měsících čekají svaz.

Ve své odpovědi poděkoval generál Reinhard říšskému ministrovi za jeho projev a jménem svazu tlumočil pohotovost všech bývalých vojáků, sdružených v tomto Svazu, spolupracovati s neumdlévající silou k dalšímu upevnění neochvějně fronty v domovině.

Dr. Ley k zbrojařským dělníkům.

Berlin. (ČTK.) Říšský organizační vedoucí dr. Ley promluvil v úterý na závodním svazu v jednom zbrojařském podniku o osudovém boji Německa a o poslání Německa k novému uspořádání evropského kontinentu.

Poukázav na velikost a jedinečnost událostí našich dnů, konstatoval dr. Ley, jehož vývodly byly na četných místech přerušovány živým souhlasem shromážděných dělníků a dělnic, nejdříve, že dnešní generace musí řešit úkol, jaký ještě nebyl německému národu uložen v celých jeho dějinách. Každý pokrok však vyžaduje boj. Také velké

zápolení za světové války mělo svůj smysl pro blaho německého národa. I když se zprvu jenom málo zdálo, že je tomu tak. Nikdo, nejméně vedení a Vůdce sám, jenž po 4 léta byl jako voják v boji, nepřehlíží obrovské požadavky a těžké oběti, kterých válka vyžaduje. Přesto však nyní konečně nutno vybojovat boj o bytí nebo nebytí národa. Chceme konečně odstraniti nouzi, zdůraznil dr. Ley, která ovládá náš národ již po 300 let. Státy se hroubí a národy padají: Němci jsou povoláni dáti tomuto světadilu nový impuls a nový cíl, když možnost rány dýkou proti západní kultuře a civilisaci, kterou jim toužili zasaditi divoké hordy bolševického podčlověčství, byla v posledním okamžiku jednou provždy zmařena. Německo požaduje svou rovnoprávnost mezi národy. Miliony pracujících Němců musí mít možnost prosadit svou sociální vůli. Dále byl nám dán úkol sjednotit a nově uspořádat Evropu a probudit v jejích národech vědomí kontinentální soudržnosti.

Pomoc bolševikům mravním účinkem propagandy

Berlin. (ČTK.) Britsko-bolševická propaganda překvapuje svět velkolepou sensací:

Zrovna v Archangelsku, který leží u jihovýchodního cípu Bílého moře, vysadili prý Britové na pevninu expediční sbor o 40.000 mužů. V jiném přístavě téže krajiny byly prý vysazeny kanadské oddíly, ale pánové jsou natolik obezřetní, že neuvádějí jméno tohoto druhého místa, kde vojsko bylo domněle vysazeno. V USA byla tato zpráva o vysazení přijata rozšířena nejprve s nadšením. Potom však se vynořili asi pochybnosti a námitky. Pravděpodobně přišel někdo na chytrý nápad vzít si k ruce zeměpisný atlas a vyhledati, kde Archangelsk leží. Úřední místa na Temži dostala náhle strach a pospíšila prohlásiti, že nelze nijak potvrditi, že britské vojsko bylo vysazeno na pobřeží Bílého moře. Ve spojených státech pak rychle odhodili krásnou senační zprávu britsko-bolševických pohádkářů stranou, tvářili se jako by nic nebylo oznámeno a vzali na sebe úlohu chytrého стратега u psacího stolu. S pozdviženým ukazováčkem se prohlásilo, že takovému vysazení u Bílého moře nelze přikládat velkého strategického významu a že nejvýše lze mluvit o dobrém mravním účinku takové zprávy na bolševiky.

Bolševici ovšem se poděkují co nejlépe za takovou pomoc z étheru. Sliby byli již nasyceni až po krk, ale pomoc neviděli. A ta by ostatně nyní přišla také pozdě.

Špatný mikrofon

Rozhlasový výrok anglického ministra opravován.

Berlín (ČTK.). Londýnský rozhlas ohlásil v pondělí ve svém vysílání: „Londýn volá Moskvu! Solidarita anglických vojáků a vojáků sovětských. Vzchopte se, obyvatelé Moskvy; neboť každý dělník v Anglii pracuje dnes jen ještě pro vaše vítězství a každý voják v Anglii čeká jen na to, aby mohl zaujmouti své místo po vašem boku.“

Jak to vypadá se skutečnou vojenskou ochotou k akci pro umírající spojence, prozradil Arthur Greenwood, ministr bez portfeuille dne 13. října 1941. Bylo mu vytčeno, že ve své řeči 12. října prohlásil: „Velká Británie bude tak dlouho dávatí ze svých rezerv materiálu a ze svého mužstva, až se to pocítí!“ Greenwood se nyní ohradil proti tomu, že se mu připisuje toto tvrzení. Prý se buď přefekl anebo omyl prý vznikl chybou mikrofonu. Tato věta prý musí znít takto: „Velká Británie bude dávatí ze svých rezerv materiálu a bude z nich dávatí, a bude z nich dávatí tak dlouho, až se to pocítí.“

Anglický ministr tím potvrzuje znovu anglický názor, že anglické krve musí býti šetřeno, pokud jsou ještě hlupáci, kteří se obětují za anglické zájmy. Není však již vzdálen den, kdy už nebude těchto hlupáků. Pak udeřila poslední hodina Anglie. Bude nucena sama se postavití ke konečnému boji, kterému se až dosud stále dovedla vyhýbat.

„Stalinovo slunce zapadá.“

Doznání sovětského komisaře.

Berlín. (PZD.) Při bojích u Dněpru byl těžce zraněn sovětský praporeční komisař a velitel prvního praporu 471. pěšího pluku Gročenko. Před svou smrtí prohlásil německým vojákům o sovětských poměrech mimo jiné toto: „Stalinovo slunce zapadá. Svou desorganizací se nemůžeme vyrovnati mohutné a vzorné organizaci německé. Ačkoliv jsme včas zařídili továrny letadel a střeliva na Uralu, bylo německými leteckými útoky zničeno velké množství cenných a nezbytných strojů jak v Leningradě, tak i v Moskvě. Továrny na Uralu proto nebudou schopny plně pracovat“.

Praha. (ČTK.)

Pro hospodářskou sabotáž ve smyslu nařízení říšského protektora v Čechách a na Moravě ze dne 27. září 1941 byli stanným soudem v Praze odsouzeni k smrti provazem:

František Burda, obchodník se šicími stroji a jízdními koly z Křelovic

Ladislav Sicha, řeznický mistr z Prahy

Emil Lachmann, šofér z Prahy-Nuslí

František Vlk, řeznický mistr z Prahy

Josef Veselý, účetní ze Zbraslavi a

Josef Olič, revisor ze Zbraslavi.

Zároveň bylo pro hospodářskou sabotáž, resp. Nedovolené záměrné držení zbraní, odsouzeno stanným soudem v Brně 6 osob k smrti.

Rozsudky byly vykonány dne 14. října 1941.

Dále rozhodly stanné soudy v Praze a Brně ve 44 případech pro postoupení tajné státní policii.

Stanný soud v Praze osvobodil:

Antonína Miškovského, řezníka a obchodníka s dobyt看em ze Zásruk č. 76 A
Jaroslava Pateru, obchodníka s potravinami z Volyně, Nádraží 274.

Fr. Sekanina

Mám vzácnou památku po Josefu Mánesovi.

Už to hnedle bude sedmdesát let, co opustil svůj milovaný národ veliký český malíř a vrcholný člen uměleckého rodu Mánesů. Quidův a Amálčin bratr Josef, autor „Orloje.“ Bylo o něm právem napsáno, že do tohoto nesmrtelného díla svých nejzralejších let jako v stříbrnou urnu svého umění uložil vše, čím vzkvetl jeho košatý strom života: všechny nejvybranější prvky svého mistrovství.

V tom dvanáctičlenném disku je opravdu všechno, čím povždy Josef Mánes bude a zůstane národu drahým. Je tam jeho velkolepá malířská linie a podmaňující lahoda barev. Je tam vtělena jako nesmírná láska k přírodě i její oduševnělé pochopení. Je tam zakleta duše našeho lidu, k níž u nás první probouzel lásku. A je tam uloženo vše to vyrovnané a umělecky výsostné, čím se tento podivuhodný malíř „Květin“ a „Švadlenky“ vyšinul na zákonodárce novodobého českého malířství národního a čím se navždycky zapsal do národního zbožnění.

A po tomto velikém a vášnivém kumštýři, který tolik miloval zdravý život a tak smutně, bolestně mu před sedmdesáti lety odumíral, mám doma mezi nejmilejšími předměty uloženu

2. strana

převzácnou drahou památku. Jsou to dva stříbrné manželové knoflíky, které Josef Mánes nosil od svého 30. roku až do smrti a které mají svou milou, skoro až dojímavou historii.

Dva manželové knoflíky empírové, jak se v pánské módě uplatnily i u nás od Napoleona Dva pověšší, hladké, stříbrné kruhy tulovými hvězdičkami diskretně vyzdobené, vespod nožička s půlměsícem, kterým se „vevrtávaly“ do naškrobených manžel. Josef Mánes byl rozený elegán, jak víme a jak nám ho také bezvadně vyšňořil Max Švabinský na vzácné jubilejní rytince z roku 1920, s konvalinkou v knoflíkové dírci. Elegán, který nikdy nevyšel na ulici leda v bezvadné ústroji štíhlého šviháka, za nímž se točily oči. Z jedné staré podobizny víme, že bez manžel neoblékal ani svůj pracovní plášť. Snad také trochu i pro ty knoflíky, které ho hřejivě těšily – už jako malý dárek z lásky...

A je to historka v historce, tato legendička o Mánesových knoflicích. Josef Mánes dlíval ve svém průbojně uměleckém mládí na zámečku v Čechách u Prostějova, v kruhu hraběcí rodiny Silva Taroucou, který později studoval teologii, stal se za svých ooskovaných pobytů opravdovým miláčkem všech rodinných členů: staré hraběcí dvojice i dětí.

Jemný krasavec a umělec nejmělejších nadějí, portretoval zvláště dámské členy rodiny, vytvářel při tom nejpůvabnější díla dekoračního umění pro zámek a jeho výzdobu. Snad nejslavnější a té doby je rozkošný viva humoru plně andělíčkovské symboliky, známý dnes pod názvem „Zábavy na panském sídle“. Je z přelomu padesátých let.

A tu nastupuje legenda o knoflicích. Podle jedné verse dostal je Mánes jako důvěrný dárek v květnu 1850, když slavil 30. narozeniny od spanilé mladé komtesky, která ho tajně miloval pro krásu jeho hlavy a kouzlo umění. Vtiskla prý mu je do ruky v parkovém altánu za to, že zpodobnil její tvář v kterémsi andělíčkově „Zábav na panském sídle“. Podle jiné verse byl prý to dar staré paní hraběnky jako vedlejší milá odměna za zvláště podařený portret.

Která verse je pravá, těžko dnes rozhodovat. Jisto je, že manželové knoflíky staly se Mánesovými miláčky, od nichž se nikdy neodlučoval. A tu je třeba navázat vzpomínku další. Žel, že již ponuřejší.

Týká se krásné venkovské Fanyanky, která byla v Mánesovic rodině služebnou a s kterou dospívající Josef prožil známý tajný románek lásky. Víme, že z něho vykvetl kvítek stejně spanilý, dceruška Josefinka, ale to bylo již hodně daleko od toužícího tatínka. Jsou mínění a hlasy, že právě tato marná a stále nesplňovaná touha po dítěti a matce, která byla z rodiny poslána na venkov, přivodila duševní rozvrat geniálního malíře a jeho známý tragický konec podobný Smetanovu. Je-li tato domněnka správná, těžko je arci dokazovat.

S krásnou Fanyankou, kterou přísná Josefova sestra Amalie trvale oddělovala od rodiny, mohl otec děvčátka mluvit jen zřídka a v nejtajnějším ústraní. A jednou, to už ke konci života, jí daroval na památku své milované knoflíky ze silva-taroucouvského zámečku na naší Hané.

A tak se časem dostaly k Josefince.

Ale Josefinka se provdala...Stala se krásnou a šťastnou chotí spisovatele Jos. Mir. Hovorky, který byl od devadesátých let minulého století dlouholetým pokladníkem našeho literárního spolku Máje. Znal jsem se s paní Hovorkovou velmi dobře od chvíle, kdy jsme s Jar. Vrchlickým přišli pográtulovat našemu pokladníkovi k šedesátým narozeninám do bytu v Resslerově ulici. V té době jsem vůbec ani netušil, že roztomilá paní ředitelová je – Mánesovou dceruškou. To však už měla ve šťastném rodinném soužití i své vlastní dorůstající „Josefinky“, které udivovaly okolí velmi pěkným – kreslířským nadáním. Dnes si to tedy už vysvětluji lehce. Po dědouškovi...

Za šest let (1914) nám náhle milý pokladník Máje zemřel a já byl novým předsedou spolku Heritesem požádán, abych se s Hovorkou rozloučil jménem májových spisovatelů. A deset dní po pohřbu přišla k nám do „Lešehradea“ – bylo to 14. prosince – v černém závoji slzící paní Josefinka. Poděkovat prý mi za projev. A když jsme se ve vzpomínkách na Jos. M. Hovorku loučili, vtiskla mi do rukou drobnou krabičku, abych ji přijal na památku, na ni – a na Mánesa.

Užasl jsem, když mi stručně sdělila legendu „tatínkových manželových knoflíků“, neboť tenkrát jsem už o dávné historii lásky a její souvislosti byl dobře poučen. Vzrušeně jsem se zpěčoval vzácnou památku přijmout. Ale marně. Zůstala nám v rodině i s děkovným pozhnáním vzácné a ušlechtilé paní, dcerušky Mánesovy. Dnes je už i

ona dávnou pravdu Boží. A já velmi často přemýšlívám o těch knoflíčích. Dnes však už velmi dobře vím, co s nimi, aby našly útulek nejdůstojnější a pravý.

Místo rozumu útočit na city.

Biskup radí, jak dostat USA do války

New York. (ČTK.) Časopis „New York Daily News“ se obírá posledním projevem biskupa ve státě Ohio, Hobsona, tamního předsedy výboru pro agitační přípravu vstupu Spojených států do války. Biskup radil svým posluchačům, kterak přiměti americký národ k účasti na válce.

Tak na příklad radil, aby neapelovali na ducha (!) národa Spojených států, nýbrž na jeho city. Je dobře tvrdit, že „Hitler uráží americké ženy a matky“; to je podle biskupa Hobsona jeden způsob, kterak národ Spojených států dostati do války. Biskup Hobson navrhoval, aby byly vytištěny obrazové plakáty, znázorňující Němce, jak mrskají bykovcem ženy. Ušlechtilý služebník Páně měl v ruce již nákresy takových plakátů. Jak oznamuje „New York Daily News“, prohlásil Hobson dále: „Příslušní reklamní činitelé“ dostali již příkaz postaratí se, aby severoamerický tisk uveřejňoval takové obrazy a jiný materiál. K tomu je však zapotřebí peněz. Hobson navrhl, aby posluchači apelovali zvláště na ženy, neboť ty prý lze nejsnáze pohnouti k tomu, aby na takové účely vydávaly peníze.

„New York Daily News“ končí svou zprávu takto: Muž, který měl hlásati slovo boží, nalezl zalíbení ve své vlastní zášti. Hysterickým pokřikem: „Hitler uráží tvou manželku, tvou sestru a tvou matku“ byla skončena tato schůze, která přispívá k přípravě cesty, kterak americké muže vehnati do války.

Biskup Hobson, jak se zdá, si vzal k srdci, co v těchto dnech napsal londýnský list „Daily Sketch“: „Tanky a letadla nestačí zajistiti vítězství Anglie; každý Američan musí zapudit myšlenku, že by bylo možno vyhráti tento titanský zápas, aniž byla prolita kapka americké krve“. Roosevelta potěší tak účinná podpora, která přispěje k tomu, aby upadly v zapomenutí jeho volební sliby, že nechce vésti národ Spojených států do války. Biskupský štváč a křivopřísežný prezident obstarávají společně všežidovské obchody.

Harriman zůstane v Anglii.

Berlin. (ČTK.) Američan Biggers, jenž zastupuje amerického delegáta Harrimana při koordinaci anglického a severoamerického zbrojení, odcestoval do Spojených států. Šéf americké delegace pro Moskvu Harriman se, jak praví „DAZ“, zřejmě rozhodl, že nepodá Rooseveltovi osobně zprávu o moskevských poradách, nýbrž zůstane raději ihned v Londýně. Z toho lze vyvozovat, že americké zbrojní dodávky nebyly moskevskou konferencí dotčeny a že americká pomoc Sovětskému svazu jde jediné na újmu pomoci, poskytované dosud Anglii.

Stěhování Židů z Bratislavy.

Bratislava. (LMB.) V rámci evakuace Židů z Bratislavy opustí počátkem listopadu slovenské hlavní město první transport, v němž bude asi 1500 Židů. Celkem musí býti do konce t. r. vystěhováno z hlavního města 10.000 Židů, kteří v Bratislavě dosud zůstali. Budou prozatím umístěni v ghetech, po případě v pracovních táborech, kde budou přidruženi k užitečným pracím. Takové židovské gheto bude v Sereďu, kde může být umístěno 2500 Židů, jiné bude v Nováčích, kde je místo pro 3000 Židů, a třetí v Oremissu s místem pro 4000 Židů. Dále mají býti zřízena židovská gheta patrně v celkovém počtu 14 až konec války přinese definitivní řešení, a to vystěhování ze země.

Špatní důstojníci v USA.

Zkušenosti z manévřů v Louisianě.

Stokholm. (ČTK.) Reuterova zpravodajská agentura rozšiřuje zprávu z Washingtonu, podle které činí důstojníci armády Spojených států všech hodností, počínajíc poručíkem až po generál-majora, byli zbaveni velení, protože při velkých armádních manévřích v Louisianě před nedávnem se vyskytlo mnoho případů špatného vedení vojenských oddílů.

Puškinův vnuk zajat.

Helsinkí. (C.) V těchto dnech zajali Finové vnuka slavného ruského básníka A. S. Puškina, dělostřeleckého poručíka, který bojoval na finské frontě. Zajatý prohlásil, že nikdy nebyl členem komunistické strany a vyslovil pevné přesvědčení, že bolševický režim je odsouzen k zániku pro blaho ruského lidu.

Italští letci zasáhli torpedy britskou bitevní loď a křižník.

Na sollumské frontě činnost dělostřelectva, před Tobrukem odražen britský pokus a noční útok.

Řím, 14. října. (ČTK.) Úterní italská válečná zpráva zní takto: Hlavní stan branné moci oznamuje:

V severní Africe byl odražen nový noční pokus o útok na jednu z našich pozic na tobrucké frontě. V akci, která pak následovala, byl rychle odražen oddíl nepřátelských tanků palbou naší protitankové obrany a zásahem německých tanků. Na sollumské frontě činnost dělostřelectva. V leteckých bojích nad Bug-Bugem a nad Sollumem sestřelily německé stíhačky pět anglických letadel. Nepřátelská letadla bombardovala opět Dernu, aniž by bylo obětí, a svrhla pumy na tripolský přístav, jež všechny padly do moře. Jedno z letadel bylo sestřeleno.

Ve východní Africe v oblasti jezera Tana prováděly silně přezvědné oddíly našich vojsk rozsáhlé průzkumy.

Ve východní části Středozemního moře překvapila naše torpedová letadla nepřátelský loďní svaz, sestávající ze dvou bitevních lodí, několika křižníků a tropedoborců. Přes prudkou protiletadlovou obranu podařilo se našim udatným letcům zasáhnouti torpedy jednu bitevní loď a jeden křižník o 10.000 tunách, jenž se značně naklonil na

bok. Všechna naše letadla, mezi nimi jedno vážně poškozené, jehož posádka zůstala bez pohromy, se vrátila na naše letecké základny. Letadla, která provedla torpedování, byla pod vedením pilotů nadporučíka Caesara Grasiniho, Carlo Faggionio a Olaseppa Cimiochla.

V úterý v časných hodinách ranních podnikly stíhací letky našeho letectva letem nízko nad zemí útok na letiště Micabbe (Malta). Tři nepřátelská letadla byla zničena na zemi a jiná byla účinně zasypána palbou z kulometů. Naše doprovázející stíhačky se dostaly do boje s nepřátelským svazem letadel a sestřelily dvě letadla. Žádné z našich letadel nebylo ztraceno.

Z východní fronty.

Berlín. (ČTK.) Za bojů o prolomení pásu opevnění kolem Leningradu, opevněného pásma kijevského a „Stalinovy linie“ dokázali němečtí pěšáci a zákopníci, že ani nejsilnější opevňovací objekty nejsou trvalou překážkou v jejich postupu. Měřítkem jejich bojových výkonů při těchto bojích o průlom jest zpráva německé pěší divise, jejíž oddíly dvakrát prolomily silně opevněné sovětské posice. Za průlomu bolševických pohraničních opevnění v prostoru u Ravy Ruské vyřadily smíšené útočné oddíly pěchoty a zákopníků této divise z boje kromě četných mocně vybudovaných polních posic sovětských, celkem 43 pevnůstek nejmodernějšího druhu. Tyto betonové pevnůstky byly dvou až třípatrové, zvláště zesílené pancéřovými kopulemi a neobyčejně silně vyzbrojené kulometry a děly. Posádka těchto pevnůstek se urputně bránila při každém útoku německých útočných oddílů až do chvíle, kdy pevnůstky byly vyhozeny do povětří. Stejným způsobem vyřadily útočné oddíly této divise 34 další betonové pevnůstky a 88 dřevěných pevnůstek za bojů na severní opevněné frontě u Kijeva. Zdolání sovětské linie pevnůstek před Kijevem bylo obzvláště ztíženo rozlehlou bažinatou krajinou při březích řeky Dněpru.

Na různých místech východní fronty provedli bolševici průběhem dne 12. října útoky, aby ulehčili sovětským svazům sevřeným v Leningradě. Všechny tyto útoky odrazila německá vojska protiútokem za těžkých ztrát pro bolševiky. V četných případech byly již sovětské posice, které měly být východiskem k útoku, zasaženy palbou německého dělostřelectva a zničeny.

V nesmyslných útocích v sevřených střeleckých rojnicích často rozčleněných do hloubky 15 vln, jsou hnáni sovětské vojáci, četní z nich beze zbraní, svými politickými komisary, používajícími násilí, vpřed, proti obkličovací frontě v prostoru Vjazma. Své odpovědnosti vědomé vedení nabídlo by za takové situace kapitulaci, aby zabránilo zbytečnému prolévání krve. Zde však padá mnoho tisíc sovětských vojáků za obět slepému šílenství svých politických vedoucích, aniž ti by měli z toho prospěch.

Ocenění Krychtálkovy knihy.

Berlín. (ČTK.) Pražský dopisovatel listu „Frankfurter Zeitung“ se s uznáním rozepisuje o knize Vladimíra Krychtálka „Bolševici, Beneš a my“, kterou nakladatelství Orbisu vydalo též v německém překladu pod názvem „Kreml a Beneš“. List věnuje zejména pozornost Krychtálkovu svědectví, že Moskva byla již před válkou pevně rozhodnuta své spojence nechat na holičkách, aby pak v danou chvíli napadla celou Evropu. Nyní se na samém sovětském režimu naplňuje osud, praví „Frankfurter Zeitung“, který Moskva chtěla připravit svým buržoasním spojencům. Autora knihy Vladimíra Krychtálka charakterizuje německý list jako příslušníka mladší české novinářské generace, který na sebe znovu a znovu upozorňoval odvahou pronášeti nepřijemnou pravdu. Neleká se toho, připomínati lidem, kteří budí dojem, jako by mohli zaspat vývoj, v jaké době žijí. Z jeho knihy se dovídáme, praví dále „Frankfurter Zeitung“, jak se ze spolupracovníka „Lidových novin“, jež závisely tehdy na Benešovi a byly vedoucím duchovním orgánem celé české „levice“, stal hlasatel dorozumění s Říší. Jeho vzpomínky označuje list za obzvláště zajímavé v nynějším okamžiku.

Americká hospodářská dohoda s Čankajškem.

Berlín. (ČTK.) Z japonského tisku se svět dozvěděl, že vláda Spojených států prostřednictvím státního podtajemníka Henry Gradyho ze státního departmentu provedla hospodářské jednání s vládou čunkinskou, které opět jednou jasně prokázalo rozsáhlé hospodářské imperialistické plány Washingtonu. Za poskytnutí půjček snaží se vláda Spojených států získati od Číny dlouhodobý monopol na exploitaci nejdůležitějších přírodních bohatství, především wolframu a cínu.

Spojené státy chtějí tak uplatnit ve východoasijském prostoru stejnou hospodářskou politiku jako ve Střední a Jižní Americe. Vždy se také ukázalo, že se washingtonská vláda po zajištění takových hospodářských klíčových posic neštítí ani vykonávat politický tlak, který tak byl umožněn. Grady již prohlásil, že se Spojené státy chystají vytvořit s jižní Asií velká hospodářský prostor, do něhož by mocnosti Osy. Čímž je ovšem míněno Japonsko. Mohly vniknouti jen násilím.

Anglické pumy na Švýcarsko.

Bern. (ČTK.) Angličtí letci pět dokázali, že ani v nejmenším nedbají neutrality Švýcarska. Podle švýcarských úředních zpráv svrhla letadla v noci na pondělí pumy na ves Buwii v thurgavském kantonu. Vyšetřováním se zjistilo, že pumy byly anglického původu. Tři osoby byly zabity, čtyři zraněny. Jeden dům byl úplně zbořen.

Nedělní klid na Slovensku.

Bratislava. (LMB.) Slovenský parlament konal dnes schůzi, v níž byla schválena osnova zákona o nedělním a svátečním klidu. V tomto zákonu jsou vyjmenovány dny, které mají být považovány za svátky, zákon však dbá také příslušníků církvi státem uznaných, ale byl schválen zákon o zřízení diagnosticko-veterinářského ústavu, který má

nahradit vysokou školu zvěrolékařskou, neboť taková škola nemůže být zřízena v dohledné době.

Stručně.

Mezi říšskou vládou a vládou dánskou byla uzavřena úmluva, podle níž bude předpis o právní pomoci, platných mezi Německem a Dánskem, použito také v právní pomoci mezi Protektorátem a Dánskem.

Skupina norských správních úředníků byla při zakončení své cesty po Německu přijata říšským ministrem vnitra dr. Frickem, na jehož pozvání v Německu prodlévala.

V úterý se konala v Lisaboně přehlídka silnějšího kontingentu vojska, které odpluje na Azory.

Roosevelt jmenoval velvyslaneckého radu Herschela Johnsona vyslancem USA. V Stokholmu místo dosavadního vyslance Sterlinga.

Churchill nechce mluvit o situaci na východní frontě.

Stokholm. (ČTK.) Jak oznamuje Reuter, octl se včera Churchill v dolní sněmovně před požadavkem, aby konečně podal jasné prohlášení o situaci na východní frontě. Vykrucování, že to nutno ponechatí zajisté sovětskému vrchnímu velitelství, pokouší se Churchill vyvážnout ze situace a oddálit se od sovětského dobrodružství.

Doslova dodal Churchill nevinně: „Netroufám si připojit za nynějších okolností něco ke zprávám sovětského vrchního velitelství.“ Toť týž Churchill, který za celého průběhu událostí provádí s moskevskými lžemi pravé mistrné kousky podvádění a podle smolenského vzoru dal ještě před dvěma dny oznámit, že Vjazma a Brjansk jsou ještě v sovětských rukou, ačkoli sama Moskva již přiznala ztrátu obou měst.

Je pozoruhodné, že v dalším průběhu schůze upozornil poslanec Shinwell, který si obvyklým způsobem rozdělil úlohy s ministerským předsedou, na znepokojenosti v obyvatelstvu, jež prý je velmi vzrušeno nad tím, že také pomoc, slíbená sovětům, zůstala úplně neúčinnou, což Churchill odbyl lakonickou poznámkou, že není pro diskusi o této otázce ani ve veřejnosti, ani v tajné schůzi.

Že také zde jde pouze o manévr, aranžovaný Churchillem, vyplývá z výtky poslance Bevana, který se zřejmou narázkou na Halifaxe se tázal, zda Churchill soudí, že je od člena válečného kabinetu chytré ujistit protivníka, že nebude napaden na žádném místě, a poté, jak oznamuje Reuter, učinil ostré kritické poznámky o Halifaxovi, jež vyvrcholily v požadavek veřejné obžaloby.

Bez pochyby jde při této hře na otázky a odpovědi zase o obvyklé sněmovní divadlo, za jehož kulisy se Churchill pokouší zalézt vždy, kdykoli se mu nelibost zklamané veřejnosti nad řetězem porážek stává příliš živou.

Tímto manévrem, který byl už zahájen tiskem, doufá Churchill, že nejen zastře bluf o tak zvané pomoci sovětům a o ofensivě hubou, vytrubované všemi rejstříky, nýbrž také, že bude mít připraven pro veřejnost zároveň hromosvod pro hrozící nepohodu, jež už se několik dní zřetelně projevuje. Tentokrát je to Halifax, který se má odebrat do pouště jako obětní beránek za nové zklamání.

Jak lstivě se při tom tento mazaný Jidáš chápe díla, vyplývá ze skutečnosti, že podle Reutera si Churchill po Bevanových výtkách myl nevinně ruce a s nesrovnatelnou přetvářkou odpověděl: „Lituji, že se Bevan podjal toho, že napadá našeho velvyslance ve Washingtonu.“

Šest parníků zničeno!

S rychlými čluny v konvoji.

ČTK..... 14. října (P. K.). Válečný zpravodaj oznamuje:

Po několika dnech klidu konečně tady zase akce proti nepříteli. Mladí velitelé prodchnuti jistotou vítězství, vstupují po poradě o chystané akci do svých člunů a čluny vyplouvají. Člun se chvěje pod silou strojů o několika tisících koňských sil. Zatemněny a podobny černému stínu projíždějí čluny rychle anglickým výstražným pásmem. Mužové zahalení v ovčí kožichy, které však přece jen nestačí zadržeti chlad, hledají ochranu pod můstkem. A tu sedí stěsnáni vedle sebe, až budou vystřídáni. Mlčí, každé slovo rozprávky zaniká v hluku strojů. Ostrý vítr bičuje tváře.

Stranou několik mil od nás, pluje anglický konvoj a jemu platí naše dnešní návštěva. Nyní čluny mění směr. Octli jsme se na trati kudy obvykle plují anglické konvoje. Měsíc, který je v poslední čtvrti, vystupuje nad vodou a usnadňuje nám viditelnost. Pozorovatel hlásí stín vlevo od člunu. Je to anglický torpedoborec. Neklidně křížuje klikatým kursem v těsné naší blízkosti. Pozorovatel jej stále bedlivě sleduje.

Nyní se vynořují také velké stíny parníků plujících v konvoji. Stíny se přibližují. Vybíráme si největší parníky z velkého konvoje. Pozorovatel hlásí: „Torpedoborce na blízku!“ Se železným klidem vydává velitel rozkazy. Nabít torpedomet. Levý a pravý torpedomet – pálit. Se sykotem dopadají úhoří na hladinu a jdou do stanovené hloubky. Člun obrací. Nyní nás spatřil také Angličan. Obvyklá divá honička začíná. Detonace se rozléhali vzduchem. Úhoří se neminuli cílem. V temnotě lze rozeznat mraky dýmu a je vidět, jak lodi se potápějí. Konvoj se rozprchl na všechny strany.

Náš člun, který se žene těsně za velitelským člunem, uniká co nejrychleji z palebného dosahu pronásledovatelova. Jasně zařící světelné střely dopadají těsně za naším člunem. Torpedoborce jsou nám v patách. Je vidět zřetelně, kterak na nás dotírají. Probleskují plaménky u ústí děl. Rudé a žluté světelné granáty, kterým říkáme rudé myši, dopadají před námi, za námi, nebo těsně po stranách do vody. Nad našimi hlavami vybuchují granáty těžkých děl. Anglická letadla krouží nad námi a zasypávají nás kulometnou palbou. Kolem nás je jasno jako za bílého dne, sotva zhasne světelná raketa, již je vystřelována nová. Stále ještě rudé myši poskakují za námi. Čluny vypouštějí ochrannou mlžnou clonu a znemožňují tak nepříteli viditelnost.

Po třicetvřehodinové vzrušující honičce jsme se svých pronásledovatelů zbavili. Všechny čluny se shromáždí kolem velitelského člunu: všechny se vraceli bez pohromy: a pak se plulo domů. Šest parníků celkem o

18.000 BRT torpedovaly naše rychlé čluny těsně před branami anglických přístavů ze silně zajištěného anglického konvoje.

3. strana

Za Karlem Lažnovským

„Dnes staneme u rakve s Karlem Lažnovským, abychom se s ním rozloučili jako s vojákem, který padl tak mlád na naší vnitřní frontě.“ Těmito slovy se začíná článek, který dnes uveřejňuje „České slovo“ na rozloučenou se svým šéfredaktorem. V článku se dále praví: „Žil jen 35 let a přece již poznal zákonitost dějinných skutků a činů, ale také pocítil hloubku lidské nenávisti a zloby. Tyto krivdy zraňovaly poctivce, který nedovedl pochopit, že anonym vlastní krve může níže a nečestně bojovat proti jeho niternému přesvědčení. Neklesal však a neustupoval. Bil se dál s nevědomostí těch, kteří ho nechápali a nerozuměli době a jejím novým příkazům. Pracoval ještě se zvýšeným úsilím, napřel své síly jediným směrem: pomáhat a tvořit lepší budoucnost Čechů.“

Středeční „A-Zet“ píše: „Karel Lažnovský věděl víc, protože tomu, aby víc věděl, věnoval každou chvíli svého života, všechen svůj zájem, každý záchvěv své zaujaté duše. Karel Lažnovský také viděl dál, mnohem dál, než kam sahají dnešní duševní obzory mnohých českých lidí. Viděl jedinou možnou a šťastnou budoucnost nás všech a proto právem k ní vedl. Padl, když dříve poznal a probojoval cestu. Je na nás, abychom se s jeho cesty neuchýlili.“

*

Pohřeb šéfredaktora Karla Lažnovského vypravený péčí vlády Protektorátu Čechy a Morava, bude dnes v 15.30 hod. v krematoriu na Král. Vinohradech. Pro omezený prostor v krematoriu lze připustit k slavnostnímu obřadu jen osoby, které se vykáží účastenským průkazem.

Pohřbu se také zúčastní Český rozhlas se svými reportéry. Podrobná reportáž z pohřbu bude vysílána ve zvukovém deníku v 18.30 hod.

Český tisk k událostem.

Lidové noviny: Pozorovatel, který nyní posuzuje události v retrospektivě vidí jasně, že také polní tažení na východě – třeba bylo v minulých týdnech a měsících tak obtížné, utvořit si o událostech na východní frontě ucelený obraz – bylo řízeno operativní ideou, která vyplynula ze zvláštních poměrů, nemá obdoby a je tvůrčím aktem, vytvářejícím z nové situace nové formy a jimž genius vojevůdce, vládnoucí nesrovnatelným nástrojem německé branné moci, znovu dokázal triumf ducha nad hmotou.

Venkov: Židovský problém bude nyní vyřešen absolutně a rychle. Volání tisku po vystěhování Židovstva z měst bude provedeno, a to nejen, pokud jde o města, ale i o městečka a vesnice. Vzpomenou-li čeští lidé na spáchané viny, nemohou a nebudou litovat osudu onoho živlu, který nikdy s národem dobře nesmyslel a jemuž sloužil jen jako prostředek ke kořistění. Účtování se Židovstvem začalo a bude rychle skončeno.

Lidové listy: Události posledních dnů ukázaly, že ochrana pracujících vrstev proti lichvářům je zaručena a důsledky své činnosti ponese bez rozdílu každý, kdo se proviní. Ziskuchtivost a obohacení jež je příčinou černého obchodu, nutno vymýtit. Úřední výklad o činnosti potrestaných dokazuje, jak neodpovědné bylo jednání všech, kteří nyní pykají životem za svůj zločin, rušit nebo sabotovat v rozhodných chvílích zásobování svého vlastního národa.

Več. Čes. Slovo: Co v Kladně zavinila neukázněnost a nedostatek smyslu pro národní povinnost jednotlivců z řad mládeže i dospělých a co tam zavinilo štvání londýnského rozhlasu, to je se stanoviska národního celku bolestnější ztráta než ztráta lidských životů.

Jak byla budována Stalinova linie.

Jak známo, Stalinova linie byla vybudována od Černého moře k moři Baltskému. Prostředky materiální, technické, jakož i počet pracovních sil, jichž tu bylo použito, vymykají se našemu měřítku. Miliony dělníků pracovalo řadu let pod zemí i nad zemí, aby vytvořili nový div světa, opevnění – jež neměla zdolat žádná lidská síla. Nutno bolševikům přiznat, že na této stavbě ničím nešetřili. Při náboru dělníků se i tu řídili svou osvědčenou metodou – pracovní síla nesmí nic stát. A tak, jako vždy, když šlo o nějaký podnik, jimiž sověti chtěli udivit svět, byly rozeslány po širé ruské zemi důvěrné rozkazy, aby se podle počtu obyvatel z každého místa poslalo na místo určené tolik a tolik pracovních sil. Předsedové selských rad si s takovými rozkazy dlouho nelámali hlavu. Mezi venkovskými muži byl nepřeberný výběr a každý měl na svědomí nějaký vroubek. Dělal se to takto:

V kolektivních hospodářstvích požadují mužici naturalie místo peněz, poněvadž za stanovený denní plat nelze nic koupit. Jelikož ale i přiděl naturalní byl nedostatečný, každý kolchozník vrací se z práce, snažil se do kapes nabrat trochu obilí nebo brambor. O tom příslušné úřady dobře věděly, a do příhodné chvíle blahovolně to trpěly. Jakmile se však naskytla příležitost, použily úřady těchto malých poklesků k vynesení nejpřísnějších trestů. Tak tomu bylo i při náboru na stavbu Stalinovy linie. V každé vesnici bylo pro shora uvedené prohršky odsouzeno podle počtu obyvatel 10, 20 až 40 mužiků na nucené práce na 6 až 7 let. Z takových nucených prací se skoro nikdo nevrátil domů. A tak za hrst obilí nebo trochu bramborů byl takový nešťastník vlastně odsouzen k smrti. Na tyto nelidské práce byli mužici posíláni v zimě bez teplého oděvu a mnohdy i bez obuvi. Dlouho takový život při nedostatečné stravě a nadlidské dřině nikdo nevydržel. Leč to bylo tvůrcům Stalinovy linie právě vhod. Za jednoho mužika deset. Zemřelý mužik nemohl prozradit, jaká pekelná zařízení byla pod zemí připravena. Týž úděl postihl však i průmyslové dělníky a obyvatelstvo měst, kteří se staly podezřelými. Proto lze bezpečně tvrdit, že každý kámen Stalinovy linie kryje kosti dělníka, který jej kladl. Tak jako ve Francii bylo veřejné mínění uspáno vírou v nepřemožitelnost Maginottovy linie, tak i komunistická internacionála rozhlásila do celého světa, že Stalinova linie bude děsným hrobem německého národa. Leč duch, jako vždy, přesvědčivě zvítězil nad hmotou.

Třetí říšský lístek na oděv a Třetí lístek na oděv v Protektorátě.

Zajištění plného krytí spotřeby.

Dne 15. října se v Říši začíná s výdejem Třetího říšského lístku na oděv, který tentokrát obsahuje 120 bodů a platí 16 měsíců, t. j. Do 31. prosince 1942. Bylo-li Třetí říšský lístek na oděv s ohledem na zásobovací situaci nutno v různých bodech vybavit nejvýhodněji, dlužno tu uvážit značnou potřebu textilií branné moci, již se musí přirozeně podřídit potřeba civilní. Ostatně není důvodu k domněnce, že by se v budoucnosti musilo ještě jít pod úroveň takto dosaženou. Nový lístek byl sestaven se zřetel na dané výrobní možnosti a na stav surovin. Podle výrobního plánu předpokládá se především zvýšení výroby látek, obsahujících vlnu, za svrchní oděv všeho druhu.

Nejnápadnějším znakem Třetího říšského lístku na oděv jest jeho prodloužení o čtyři měsíce a snížení počtu odběrných ústřížků ze 150 na 120. Při pozdějším vydání lístku nemá celkem významu, že u lístků pro ženy, dívky a malé děti byl posunut první termín platnosti na 15. října a u lístku pro muže a hochy na 15. listopad. Toto opatření je tím spíše odůvodněno, jelikož Druhý říšský lístek na oděv byl, jak známo, vydán o dva měsíce dříve. Na posledních dvaceti ústřížcích nového lístku není uvedeno, od kdy platí: podle zásobovací situace bude jejich platnost zvlášť uvedena ve známost.

Důležité jest, že odpadají ústřížky, opravňující k předčasnému odběru větších kusů oděvu, t. j. Možno je odbírat budoucně teprve tehdy, až k tomu potřebné body budou splatny. Na výjimečná ustanovení pro nutnou potřebu zimních pláštíků pro muže a ženy, mužských krátkých zimníků a na oděv pro muže s přípravami (metrové zboží) bylo v přiměřeném množství pamatováno tak, jako v předešlém lístku. Má-li spotřebitel toliko jeden zimník (krátký zimník), jež nelze nosit, nebo má-li nejvýše dva oděvy způsobilé k nošení, jest potud přípustný předčasný odběr, že možno zažádati u příslušného hospodářského úřadu o odběrný poukaz proti oddělení 30 odběrných ústřížků za zimník pro muže, 25 odběrných ústřížků za zimní plášť pro ženy, 20 odběrných ústřížků za krátký zimník pro muže a 80 odběrných ústřížků za oděv. To znamená podstatné snížení potřebného počtu bodů pro zimní pláště a krátké zimníky v porovnání s normálním bodovým hodnocením, které nastává, vyčkává-li se do splatnosti ústřížků, neboť v takovémto případě nutno použití na zimníky pro muže 90 bodů, na zimní pláště pro ženy 75 bodů a na krátké zimníky pro muže 55 bodů.

Do Třetího říšského lístku na oděv bylo dále pojato několik nových druhů zboží, jako plstěné a látkové klobouky, oděvy gumové a z umělých hmot (s polovičním počtem bodů), nátepníčky, nákolence, náprsníky a kukly, pletené a stávkové břišní pásy. Kdežto doposud bylo přírodní hedvábí hodnoceno jako umělé hedvábí, hodností se nyní stejně textilní zboží z přírodního hedvábí, zboží přírodní hedvábí obsahující a vlněné zboží. Novinkou, o níž bylo nutno se zmínit, jest, že odběr šatstva do zaměstnání je vázán na lístek na oděv; při vystavování odběrného poukazu odděluje se totiž 20% bodů, kterých jest jinak pro dotčený kus oděvu zapotřebí. Na pracovní šatstvo odděluje se tak jako dříve asi 6 jinak potřebných bodů. Na ústřížky na šicí potřeby může se kupovati jen, odevzdá-li se zároveň jeden bod. Forma a vnější úprava Třetího říšského lístku na oděv jsou v porovnání s Druhým lístkem na oděv prakticky beze změny: aby se zabránilo padělání, tisk byl proveden na kartonu s vodoznakem. Také bodové hodnocení až na několik nepatrných úchylek (snížení bodového čísla pro zimníky pro muže se 120 na 90) zůstalo beze změny. Vzhledem k delšímu zásobovacímu období byl lístek vybaven 5 ústřížky na šicí potřeby místo 4. Je stejný počet potvrzení odběru na punčochy. Při nakupech je možno současně použití Druhého říšského lístku na oděv, jakož i prodlouženého Druhého dodatkového lístku na oděv pro mladistvé a Třetího říšského lístku na oděv. Při současném jejich použití je však výhradně rozhodujícím seznam ocenění zboží nového lístku, vyjímajíc odběr zimníků pro muže, při němž při společném použití různých lístků se odděluje dohromady 120 dospělých ústřížků.

Třetí říšský lístek na oděv se vydává v celém říšském území, s Alsaskem, Lotrinskem a Lucemburskem. Říšský lístek na oděv, jakož i ostatní říšské lístky na oděv, platí jednotně pro celou Říši. (Druhý dodatkový lístek na oděv pro mladistvé, kojenecký lístek) platí napříště i v Protektorátě, avšak s tím omezením, že spotřebitel je povinen vykázat se při nákupu osobním dokladem. Za stejných předpokladů platí na ostatním říšském území také různé druhy protektorátního lístku na oděv, platících jednotně pro celou Říši. Vzájemného písemného potvrzování platností pro Protektorát, po případě pro ostatní říšské území není již třeba. (Říšský lístek na oděv, tak jako doposud, neplatí v Generálním gouvernementu.)

Z příslušných kompetentních zdejších míst se dovídáme, že při předkládání říšských lístků na oděv v Protektorátě dlužno legitimovat osobním dokladem opatřeným podobenkou.

Třetí lístek na oděv pro Protektorát Čechy a Morava bude vydáván asi kolem poloviny listopadu 1941. Není možno vydati lístek dříve, poněvadž výroba papíru s vodoznakem vyžaduje delší doby a kmenová část Třetího lístku na oděv musí být též výdejnou úplně vyplněna. Co bylo uvedeno o Třetím říšském lístku na oděv, platí též pro protektorátní lístek s těmito odchylkami.

Třetí lístek na oděv platí po dobu počínající dnem 1. 10. 1941 a končící dne 31. 12. 1942. Doba platnosti navazuje přímo na dřívější období platnosti Druhého lístku na oděv. Jelikož Třetí říšský lístek na oděv platí již od 1. 9. 1941 a platí tudíž 16 měsíců oproti 15měsíční platnosti protektorátního lístku na oděv, jest protektorátní lístek na oděv vybaven jen 113 ústřížky na rozdíl od říšského lístku se 120 ústřížky. Ústřížky 1–7, jakož i zvláštní ústřížky, označené písmeny, zůstávají vyhrazeny ministerstvu obchodu pro případné zvláštní přiděly.

Protektorátní Třetí lístek na oděv, jakož i Druhý dodatkový lístek na oděv pro mladistvé a kojenecký lístek budou napříště platit i na ostatním říšském území, avšak s tím omezením, že spotřebitel bude moci si na ně nakoupiti jen pro sebe, když předloží osobní doklad s podobenkou.

Až do 30. 9. 1942 platí Druhý lístek na oděv vedle nového lístku. (ČTK.)

Vedoucí výboru NS. U státního presidenta

Praha, 14. října. (ČTK.) Státní president dr. Emil Hácha přijal dne 13. října 1941 na Hradě pražském vedoucího Výboru Národního souručenství Jana šl. Fouska a předsedu Národní odborové ústředny zaměstnanecké Václava Stočesa.

K rozpuštění Sokola.

V delším článku se zabývá PZD důvody, které vedly k rozpuštění Sokola, a píše m. j.:

Již na počátku války, jak se zjišťuje v příslušné úřední zprávě, bylo možno pozorovati, že v Sokole nabývaly stále více trochu živly, které se snažily podněcovati ve všech oborech odpor proti Říši. Mezi osobami, které byly zatčeny při stíhání skupin odporu proti Říši, byla řada významných činovníků Sokola. V několika případech byly zjištěny také ilegální styky se zahraničním Sokolem a s Benešovou klikou v Londýně.

Dějiny české obce sokolské ukazují, že tato organizace nejednou zasáhla v posledním století osudně do vývoje Čech a Moravy a hlavně měla odpovědnost za stále národní nepokoje a třenice. Při sokolských sletech docházvalo k protiněmeckým manifestacím. Vzpomínáme si na poslední sokolský slet roku 1938, kdy tehdejší president Beneš pronesl jednu ze svých štvavých řečí. V Benešovi, který rovněž býval vyšším sokolským činovníkem, nalézala sokolská obec svého nejhorlivějšího podporovatele a sokolové byli vždy ochotni zdůrazňovati demonstracemi a manifestacemi protiněmecký kurs Benešovy zahraniční politiky. Politicky vplouval Sokol stále více do vod mezinárodní demokracie; přijal do svých řad četné Židy jako aktivní členy a podporoval slovem i písmem politické zájmy západu.

Když byly Čechy a Morava včleněny do Německé Říše, byla Sokolu přes jeho známý postoj zprvu ponechána úplná možnost svobodného rozvoje. Byla tu snaha poskytnouti této organizaci čas a příležitost, aby se přeorientovala podle nových poměrů a politicky převychovala své početné členstvo. Skoro po dvou letech se však ukázalo, že Sokol nepoužil této velkorysé možnosti, ba naopak že pokračoval v protiněmecké činnosti namířené proti Říši. Přišla poslední výstraha: na jaře tohoto roku byla činnost různých sokolských jednot zastavena. Ale i tato výstraha vyzněla naprázdno, jak nyní nezvratně dokazují výsledky úředního šetření. Ze sokolské obce, která se zřejmě domnívala, že má co činit s vnitřními ochrannými opatřeními staré dunajské monarchie, se stával opěrný bod odboje. Jestliže byla nyní odstraněna, to musí počítati za vinu výlučně sama sobě, jakož i té okolnosti, že její vedoucí členové se nedali poučiti.

Význam vitaminů ve válce.

Vitaminové akce říšské vlády. - Prvenství Německa

Bádání o vitamínech, které začalo v roce 1913 vynalezením jich jména, pokročilo hlavně zásluhou německou. Dnes víme, že vitaminů je celá řada a že každému odpovídá určitá nemoc, která nastane, je-li ho nedostatek. Nedostatek vitamínu A způsobuje těžkou chorobu očí, nedostatek vitamínu B1 znamená Beri-Beri, těžkou nervovou chorobu, která se vyskytuje hlavně ve východní Asii, nedostatek vitamínu C způsobuje kurděje a málo vitamínu D znamená rachitis. Všechny tyto choroby vznikají při naprostém nedostatku toho kterého vitamínu, což se přihází naštěstí velmi zřídka, neboť mezi uspokojivým zásobováním lidského těla vitamíny a jejich naprostým nedostatkem je celá řada stupňů, které se projevují např. nechutností k jídlu, únavou, popudlivostí, což vše znamená omezení pracovního výkonu.

Proto jsou vitamíny nyní ve válce ještě populárnější, než byly před tím. Už v první válečné zimě rozdala říšská vláda některým věkovým třídám školní mládeže a příslušníkům branné moci vitaminové tablety a zahájila vigantolovou akci proti rachitidě kojenců. Tehdy viděli v tom Britové účinek vyhladovací blokády, dnes dovází Anglie z USA. vitaminových tablet miliony. Ale je mezi tím rozdíl. Německo připravovalo tyto vitaminové akce dlouho před vypuknutím války, byly provedeny nezávisle na válečném dění i v míru, zatím co zůstává otázkou, zda by se Anglie k tomu odhodlala bez války.

Taková akce ovšem předpokládá, že rozdávané preparáty nebo čisté vitamíny se mohou vyrábět velmi levně. Tento předpoklad by tu nebyl, kdyby se vitamíny vyráběly z potravin. Proto jej umožnila jen chemie syntetickou výrobou. Tak zde německá věda vede. Její úspěchy však neznamenají, že by se přirozená výživa dala nahradit vitaminovými tabletkami, které zdaleka nejsou potravinou. Nanejvýše je mohou doplnit, když je někdy některého druhu nedostatek, jako bývá v zimě zpravidla méně čerstvé zeleniny a ovoce.

Vývoj tepla při rozbíjení atomů.

Nové výsledky snah o uvolnění energie hmoty. - Štěpení atomových jader uranu a naděje v ně skládané

Získání energie z rozbíjení atomů – to je úžasný ideál, který tane na mysli mnohým vynálezčům a badatelům. Jak posuzuje jeho uskutečnění střízlivá věda?

T. zv. Rozštěpení atomu uranu, které se v poslední době usilovně studuje, není nic jiného než rozbití atomu uranu. Jádro atomu uranu je možno rozštěpit poměrně nepatrnou energií. Od štěpky jádra se však rozletí několikamilionkrát větší energií. Odtud návrhy a snahy využítovatí rozštěpení uranu, jakožto nového zdroje energie.

Odštěpky jader uranu se zabrzdí ve vrstvě okolních atomů uranu a jejich pohybová energie se změní na teplo. Uran, v němž štěpení probíhá, měl by tedy vyrábět teplo. To bylo v poslední době skutečně prokázáno. Asi 14 gramů kovového uranu bylo bombardováno t. zv. neutrony (částičkami zhruba stejné hmoty jako atomy vodíku), které byly zrychleny v přístroji zvaném cyklotron asi tak, jako kdyby přímo proběhly napětí 6 milionů voltů. (Neutrony nemají sice elektrického náboje, jejich energii můžeme však přepočítávat také na „volty“.)

Citlivý odporový teploměr dokázal vskutku zvýšení teploty bombardovaného uranu. Vývin tepla v uranu

odpovídal asi 50 miliontinám wattu. Byl tedy dokazatelný, ale při tom tak nepatrný, že energie jím představená by zdaleka nestačila na rozsvícení žárovky z kapesní svítilny.

Neutrony dovedeme vyrábět totiž jen nepřímo, jsou to vlastně také odštěpky při jiném rozbíjení atomů. Rozbití atomu však je dějem velmi vzácným a tudíž neutronů je možno vyrobiti jen poměrně nepatrná množství. Bombardujících střel je zatím příliš málo, než aby jejich účinku – rozštěpení atomu uranu – bylo možno prakticky využítkovati.

Vědecký význam pokusu je však překvapující. Změřené množství tepla odpovídá totiž skutečné vnitroatomické energii, která se při rozštěpení atomu uvolní. Je to ona záhadná energie hmoty, která podněcuje fantazii vynálezců a v poslední době i různých vědeckých odborníků, kteří se snaží objasnit podmínky jejího, alespoň částečného uvolnění. Snad všechny tyto pokusy nakonec dokáží, že energii hmoty lze sice uvolnit, avšak prostředky na uvolnění vynaložené jsou příliš nákladné. Pak by „energie hmoty“ zůstala jen jakousi zvláštností mezi ostatními druhy energie.

Dnes není ještě možno tvrdit, že se podaří skutečné uvolnění energie hmoty a její praktické využitkování. Není to však také možno dokonale popřít. A proto je tolik zájmu o štěpení atomů uranu, které alespoň poněkud přiblížilo naději na nový zdroj energie.

Dr. V. Santholzer.

Clemens Krauss bude řídit Salzburské hry.

Vrchním vedoucím salzburských slavnostních her byl jmenován intendant mnichovské Státní opery Clemens Krauss, který má k Salzburgu jako ředitel Mozarteu velmi blízké vztahy. Krauss, který byl před lety zmocněn, aby provedl reorganizaci mnichovské státní opery, stává se nyní odpovědným vedoucím druhé velké říšské kulturní instituce.

Oslavy otevření zlatonosných dolů.

Ve španělské vesnici Robledillo de Gata v provincii Cacues konaly se v minulých dnech oslavy druhého výročí nálezu zlaté žíly v místním pohoří Gata, který přivedl do kraje plno nových sil a peněz. Na příkaz Caudiliův byly prozkoumány zdejší žíly, když byl náhodou objeven celý kilogram ryzího zlatého písku. Odborníci už před dvěma léty zjistili, že u Robledillo de Gata se táhne křemenitá zlatonosná žíla, široká tři metry a dlouhá asi dva kilometry. Její obsah zlata je tak vysoký, že se jeho těžba dobře vyplácí. Ve dvou potocích, které žílu přetínají se rovněž s velkým úspěchem zlato rýžuje daleko po proudu dolů.

ar.

Hra dětí se špatným koncem.

V Kodani vzbudilo v minulých dnech velký rozruch zranění dvouletého dítěte. Policie už soudila, že dítě se stalo obětí nějakého neštěstí, když tu v jednom tmavém a opuštěném sklepe bylo nalezeno dítě bez šatů a v bezvědomí. Nyní se začalo soudit na zločin, ale ukázalo se, že dítě se stalo málem obětí dětské hry. Několik šesti a sedmiletých dětí si hrálo na „maminku a na tatínka“. Dvouletý hoch byl „dítětem“. „Maminka a tatínek“ ho odvedli do sklepa, svlékli a poručili, aby klidně spal. Chlapec uposlechl. Děti však na něho zapomněli a hoch zůstal dva dny a dvě noci ve sklepe bez jídla a bez šatů. Byl úplně vysílen, ale díky pevné tělesné konstrukci nejhorší už překonal. Nyní je v nemocnici.

4. strana – Různé zprávy

Široká protilichevní fronta

Velký ohlas protilichevní akce Národní odborové ústředny zaměstnanecké v tisku a ve veřejnosti je důkazem, že český lid a hlavně vrstvy dělnické, chápou ostrá opatření proti spekulantům a maroděrům hospodářského života jako první předpoklad sociálně spravedlivé zásobovací politiky. Plakáty a letáky, vydané Národní odborovou ústřednou zaměstnaneckou působí však svou bezprostředností a opravdovostí svých hesel živou pozornost i jiných vrstev, a jsou zejména ochotně používány a rozšiřovány v kruzích obchodních a řemeslnických. Leč i vrstvy úřednické a zaměstnanecké vítají snahu o zabezpečení rovnoměrného a plynulého zásobování všeho obyvatelstva jako příznak ulehčení v denních starostech. Neboť ve městech, kde hustota obyvatelstva je největší, znamenala by každá shovívavost v protidrahotném a protilichevním boji vážné poruchy sociálního stroje a ohrožení životní úrovně pracujícího obyvatelstva. Spekulační pikle nesevědomitých kořistníků ohrozily by především městské pracující vrstvy, které jsou vázány službou a pracovním místem tak dalece, že je jim to spravedlivé přidělové a řízené hospodářství jedinou zárukou dobrého zásobování. Pracující člověk nemá ani času, ani prostředků, aby mohl obstát v lichvářském a spekulacním rejži pokoutních cen a aby mohl zvládnouti všechna kouzla obchodování na černo a pod rukou. Na to nikdy nestačí hospodářská síla příslušníků pracujících vrstev, a jak ukazují odstrašující příklady z minulosti, vedla vždy protilichevní vlašnost k drastickým důsledkům sociální bídy, podvýživy a k mravnímu rozvratu.

Rázný a propagačně široce založený zákrok Národní odborové ústředny zaměstnanecké, jejíž předseda V. Stočes je současně vedoucím kanceláře Výboru národního souručenství pro zásobování, je tedy velmi účinný a působivý. Lze pozorovati už dnes neklamné známky úspěchu v zásobovacích věcech, na nichž se nesporně podílí vedle nekompromisního postupu úředního také účinná propagace a organizace hlavních představitelů české národní spopolitosti. Ze zprávy, které docházejí z různých venkovských míst, je patrné, že ani zemědělské kruhy nezůstávají pozadu. V některých oblastech zemědělci manifestačně prohlašují, že vymýtí ze svých řad každého, kdo by prodával nad úředně stanovené ceny, nebo kdo by obcházel platné zásobovací předpisy.

Jsou to zjevy radostné a velmi slibné, neboť svědčí o pochopení předních úkolů doby a základních povinností nejen k národu, ale hlavně k Říši, jež bojuje rozhodující zápas za nový spravedlivý sociální řád v Evropě. TNS.

Středa 15. října

Slunce vychází v 7 hodin 21 minut, zapadá v 18 hodin 10 minut.

Čtvrtek 16. října

Slunce vychází v 7 hodin 23 minut, zapadá v 18 hodin 12 minut.

To jsou také doby, kdy končí a začíná předepsané zatmění.

Z nařízení nastupujícího říšského protektora byl odvolán dosavadní vládní komisař v Plzni Petr Němejc a vládním komisařem byl jmenován dr. Walter Sturm, jenž v této době jest v poli. Zároveň byl dosavadní centrální ředitel dr. Wild ustanoven všeobecným zástupcem vládního komisaře s úředním titulem starosta a správce městských důchodů. Zastupující vládní komisař starosta dr. Wild byl pověřen řízením městských záležitostí až do doby, kdy vládní komisař hejtman dr. Sturm převezme svůj úřad. Okresní hejtman v Plzni dr. Rot rozloučil se v pondělí s dosavadním vládním komisařem a odevzdal vedení úředních záležitostí městským starostovi dr. Wildovi. Tomuto aktu byli přítomni všichni přednostové jednotlivých oddělení městské správy a dále: krajský vedoucí župní inspektor Wollner a Oberlandrat vrchní vládní rada Klose. Po zahajovacím proslovu okresního hejtmána dr. Rora uvítal Oberlandrat vrchní vládní rada Klose dr. Wilda v jeho novém úřadě. (ČTK.)

* Pohřeb zesnulého mistra Františka Bílka bude ve čtvrtek 16. října 1941 o 4. hodině odpolední v Chýnově u Tábora. Odjezd smutečních hostí je z Prahy Hlavního nádraží v 7 hodin 20 minut ráno přes Tábor.

* Vrchol Dvořákových oslav v Domažlicích. Dnes vyvrcholí v Domažlicích Dvořákovy oslavy koncertem známého pěveckého a hudebního spolku „Čerchovan“, který oslavuje 40leté jubileum činnosti. Před 40 roky zahajoval „Čerchovan“ svou činnost rovněž Dvořákovým koncertem.

* Po 11 letech před soud pro krádež. Pod tímto titulem uveřejnili jsme dne 1. července 1941 zprávu, v níž bylo uvedeno, že bylo učiněno pro krádež trestní oznámení na 25letého Karla Haladu v Loučimi. Tato naše zpráva spočívala na nesprávných informacích a pokud jsme v ní jmenovali p. Karal Haladau, byl právě ten, který po pachateli článku v tom zmíněném po celých 11 let pátral. Zjistili jsme nepochybně tento stav věci a proto jsme se rádi zavázali u krajského soudu trestního v Praze, že podle § 8 a 9 zákona na ochranu cti bezplatně uveřejníme úplné zadostiučinění pro pana Karla Haladu a postaráme se o úhradu útrat. Provádějící tento závazek, uvádíme svoji zprávu na pravou míru a prohlášením, že z nějakého trestného činu pana Karla Haladu, úředníka okresní hospodářské záložny v Kdyni, nemůžeme vinit a dáváme mu tímto zadostiučinění.

K rozsudkům smrti.

Praha (ČTK.)

K rozsudkům smrti, vyneseným dne 13. října 1941 stanným soudem v Praze, oznamuje se z příslušného místa toto:

Vítězslav Motl, spolumajitel barvírny z Červeného Kostelce, Žid Hugo Beck z Prahy a Žid Maxmilián Friedländer z Prahy nakoupili ilegálně 100.000 bodů lístků na šaty, prodali je dále a tím přispěli k tomu, že řízenému hospodářství byly odňaty látky ve značném rozsahu. Pro své nízké smýšlení byly odsouzeni k smrti provazem.

Max Škvor, stavitel z Prahy, udržoval nedovoleně větší skladiště zbraní ve svém bytě a pak je z obavy před objevením schoval v jedné pražské továrně bez vědomí majitele.

Emanuel Chmelář, sládek z Křivoklátu, Václav Polcar, zedník z Křivoklátu a Norbert Kreisel, obchodní pomocník z Křivoklátu, drželi bez dovození použitelné střelné zbraně a střelivo a vědomě je neodevzdali.

Bohumír Kokta, JUDr., bývalý nadporučík čes. armády z Prahy, byl vedoucím funkcionářem jedné české odbojné skupiny, jejímž cílem bylo podnikati třeskavinovými atentáty sabotážní akty a zhářstvím ničení ve větším rozsahu zásoby ze sklizně. Cílem jejich sabotážních činů bylo vyvolati v obyvatelstvu znepokojení a hlad. Kokta byl kromě toho ve spojení s bývalým podplukovníkem české armády Dědičem z Nového Hradce Králové, který byl už odsouzen rozsudkem smrti stanného soudu v Praze 1. října 1941. On a Dědič vyzvali řadu jiných osob, které mezi tím byly odsouzeny nebo ještě své odsouzení očekávají, k sabotážním činům, které pak byly provedeny rozřezáním brzdových hadic u železničních nákladních vozů. Tento zavržitelný způsob sabotáže byl tím ničemnější, že jím byly ohrožovány nejtěžším způsobem také životy železničního personálu.

Potištěného popsaného papíru lze po dalším zpracování znovu použít, proto neničte ani takový papír. Sběr odpadků jest již trvalým zařízením.

Výstraha před nepravými kontrolory.

V pražské tržnici vybíraly dvě neznámé neoprávněné osoby pokuty v částce 20 a 40 K za ohmatávání zboží. Pachatelé se vydávali ze cenové kontrolory, avšak neprokázali se a příjem pokuty ani nepotvrzovali předepsanými blokovými lístky.

Poněvadž je možné, že se takový podvod vyskytne i jinde v Praze nebo na venkově, upozorňujeme veřejnost, že kontrolní orgány cenové služby se při každém zákroku legitimují zvláštním odznakem a třeba ještě svým úředním průkazem a fotografií. Na uložené pokuty pak vydávají blokové útržky s kulatým razítkem úřadu, na

nichž je vyznačena příslušná peněžní částka. Strany jsou oprávněny nahlédnout do průkazu, aby si mohly poznamenat jméno a číslo kontrolora. ZNÚC

* Dar Německému Červenému Kříži. Zaměstnanci firmy Waldes a spol. v Praze-Vršovicích darovali v těchto dnech, opěr ve prospěch německého Červeného Kříže 2.444.000 K. Osazenstvo závodu opět přispělo ze svých příjmů na podporu instituce, jejímž svatým úkolem je mírniti bolesti oněch německých vojáků, kteří nasazují své životy a zdraví o práva celé Evropy.

* Lepší využití lahví. Ústřední svaz obchodu oznamuje: Lahve jsou cenným obalem, který musí být účelně rozdělován zvláště nyní před začátkem zimy. V této době se ukládají větší množství nápojů v lahvích, poněvadž v období chladna není transport vždy možný pro nebezpečí mrazů. Účelné využití lahví je tedy zájmem obchodníků i spotřebitelů samých. Se zřetelem k tomu vyzývá Ústřední svaz obchodu občanstvo, aby vrátilo prázdné lahve dodavatelům, t. j. Kupcům, hostinským, lékárníkům atd., kteří za ně vyplátí zálohu. ÚSO.

* Poslední vzpomínka na Švandu Dudáka zmizí ze Strakoníc. Ve Strakonících se nedochovala žádná památka na legendárního dudáka Švandu, který proslavil toto klidné jihočeské městečko. Jeho zázračný nástroj zmizel; a nikdo nevypátrá kam, není také známo, kde byl Švanda pochován. Vždyť je vlastně pochybné, zda-li vůbec žil dudák toho jména, písemný záznam o tom se nikde nenašel. Strakoničtí pojmenovali jeho jménem uličku, kde stával kdysi hostinec „Na Blátě, kde prý Švanda často vyhrával. Ulička pod hradem časem zpusťla a nedělala čest Švandovu jménu. Nyní zmizí ze Strakoníc i tato poslední vzpomínka na dudáčka. Strakonické (fezárny) ulici zruší.

ZZ

* Podezřelý z bytové krádeže. Dne 7. října byla provedena bytová krádež v Kozákově u Turnova, kde zloděj odcizil tři pánské obleky, dva pánské trenikoty, niklové náramkové hodinky „Taso“, dvoje stříbrné pánské hodinky a menší částku peněz. Celková škoda se odhaduje na 7.000.– K. Vyšetřováním se zjistilo, že v kritickou dobu byl na místě krádeže spatřen dosud neznámý mladý muž, jehož přesný popis je již znám. Uh

* Vražedná přestřelka mezi podloudníky. Ze závoje v Gen. Gouvernementu se vydali na Slovensko tři podloudníci pro zboží. Na slovenském území je v lese přepadla skupina několika ozbrojených podloudníků, kteří na ně zahájili střelbu a jednoho z nich, Karla Marka, zastřelili. Když na místo srážky později přispěchala hlídka pohraniční stráže, byli již podloudníci i útočníci rozprchlí. Našla tam pouze zastřeleného Marka. Vše nasvědčuje tomu, že zde šlo o boj dvou podloudnických tlup. Po jejich členech se nyní pátrá na obou stranách hranic. -vh-

* Smrti na posázavské stezce. Dne 9. t. m. Šla 68letá Jana Michálková z obce Oleška v okrese Jílové se svojí dcerou Viktorií Brandejsovou na prohlídku Posázavské stezky, jež vede z Pikovic do Jílového. Před Raisovou vyhlídkou se setkali se známou paní, která nesla husu. Michálková, jež stála na okraji stezky na skále nad řekou Sázavou, za rozhovoru, sřítla se pojednou se skály k řece, kde zůstala ležet mrtva. bk

* Rolník upadl na řezačku. Rolník FR. Machovec ze Švihova na Vodňanskou chtěl pracovat na řezačce. Spustil motor a shazoval řemen. Řemen sjel a zachytil rolníkovi kalhoty, při čemž Machovec byl odmrštěn prudce na stroj. Pádem si dvakrát zlomil lýtkovou kost. Byl převezzen do písecké nemocnice. Zz

Vydávání přídavkových tabačenek.

Podle § 9, odst. 2 vyhlášky ministerstva financí ze dne 4. října 1941, čj. 95 000/41-IV/19 musí podniky, zaměstnávající osoby těžce pracující v noci předložití místně příslušnému okresnímu úřadu (magistrátu) nejdéle do 18. t. m. trojmo seznamy takových osob, pokud jsou oprávněny k odběru tabákových výrobků. Seznamy musejí býti vyhotoveny na podkladě kartotékových lístků pro přídavkové potravinové listky. Vyloučeny jsou ženy, jakož i osoby mužského pohlaví narozené teprve po 2. listopadu 1923. Po potvrzení seznamu okresním úřadem, do 26. t. m., který mu po jeho zápisu do seznamu a po odstříhnutí ohlašovacích lístků vrátí.

Výslovně se podotýká, že na přídavkové tabačenky mají nárok jen ty osoby, které dostávají přídavkové potravinové listky pro těžce pracující, velmi těžce pracující a pracující v noci.

Později bude stanoveno, jak velké množství tabákových výrobků a kdy je budou maloprodavači na tyto přídavkové listky vydávati.

Výzva k obchodnictvu a živnostnictvu v rozhlase proti pokoutnímu obchodování.

K akci proti pokoutnímu obchodu připojil se Rozhlas pro průmysl, obchod a živnosti, který v rámci svých relací bude vysílati ve čtvrtek dne 16. října ve 13.30 hod. výzvu předsedy Ústředního svazu řemesla Josefa Cellera, nazvanou „Proti kořistnictví a neoprávněnému obchodování na úkor celku v řemesle“. Přednáška tato je určena všem příslušníkům živností, zvláště pak do řad řezníků, mlynářů a pekařů.

V pondělí, dne 20. října ve 13.50 hod. je zařazena druhá přednáška, kterou prosloví kom. rada Josef Konečný, předseda odborné skupiny potravin a poživatin při Hospodářské skupině maloobchod. Jmenovaný upozorní obchodníky, aby dodržovali zákonná ustanovení a nedopouštěly se přestupků pokoutním obchodem.

Vyzýváme všechny živnostníky a obchodníky, aby provedené projevy svých představitelů, přednesené v rozhlase, si poslechli.

* Smrtné onemocnění obchodníkov v tramvaji. V pondělí odpoledne byl postižen náhlou nevolností ve voze pouliční dráhy trati čís. 15, jedoucí Vodičkovou ulicí v Praze, 54letý Otokar Svoboda, obchodník ze Smíchova. Nemocný za převozu do všeobecné nemocnice zemřel. Mrtvého po prohlídce dovezli do ústavu pro soudní lékařství.

Živá slova z rozhlasu.

„První naší povinností je pracovat svědomitě a oddaně každý na svém městě a být svou pílí a spolehlivostí příkladem celému svému okolí. Každý necht' vždy a všude ukáže se být ukázněným, plným mužem. Vzorné chování necht' požaduje i od každého příslušníka své rodiny. My, staří vojáci víme, co je kázeň a jaký úspěch zaručuje disciplína v životě národa. Proto jsme poznali, jak zlobně působily dřívější stranické boje na morálku našich širokých vrstev. Jest tudíž povinností nás, starých vojáků, zasáhnouti a spolupůsobiti, aby tragické omyly z dřívějšíka se více neopakovaly. Jedině poctivá a neúmorná práce každého z nás přinese celému národu poznání a potěšení.“

Generál Bláha v rozhlase.

„Anglie může nyní buď pokračovat v boji až do posledního sebezničení anebo po své známé tradici sjednat výhodný mír. To by ovšem znamenalo, že v nejbližší době musí v propadlišti zmizet Churchill a jeho pomahači a že v Anglii vliv Židů bude podvázán. Ale jedno ani druhé nedá se předpokládat. Židé budou válčit do posledního Angličana a proto se musí už dnes Anglie připravit na velmi těžké chvíle. Že dohoda s Němci je možná, ukazuje případ Francie.“

Emanuel Moravec v rozhlase.

„Židé právě tak jako před tisíci lety dovedli i dnes rozleptati přirozený způsob života tím, že prostřednictvím nemravné a nepřirozené soustavy zlata ponížili jediný zdroj skutečného blahobytu – práci – na opovrhovanou Popelku. Mluvíme-li o zlatu, musíme myslet na Žida a mluvíme-li o Židu, musíme myslet na zlato.“

Alois Svoboda v rozhlase.

Zjednodušení poměrů v odborových organizacích.

Ve sbírce zákonů a nařízení vyšlo právě vládní nařízení ze dne 14. srpna 1941 o úpravě poměrů v odborových organizacích zaměstnaneckých. Toto nařízení zjednodívá právní podklad pro některá úřední opatření, jimiž by bylo možno dále zjednodušiti poměry odborových organizací zaměstnaneckých (zejména účelným slučováním těchto organizací) a zároveň postaviti jejich hospodářství na zdravou základnu.

* Úrazy při hře. 19letý školák Jiří Langerz Malenovic zlomil si při hře ve školní tělocvičně pravou vřetenní kost. Týž úraz stihl 10letého školáka Oldřicha Fialu. V zápalu hry si zlomil pravou ruku. Oba hoši leží v nemocnici.

Vzorná německá nacionálně socialistická vůdčí osobnost a bojovník

Řeč zastupujícího říšského protektora §SSS-Oberstgruppenführera a generalobersta policie Daluege u rakve §SSS-Obergruppenführera a generála policie Reinharda Heydricha.

Bylo to 27. května t. r. Když uprostřed velkých bitev a rozhodování jedinečné mohutné světové války – které každého z nás ve dne i v noci v nepřetržitém zážitku naplňují, potěšují a znovu posilují – přišla zpráva, která všechno ostatní umlčela jedinou otřásající myšlenkou: Je to pravda a je možné, aby to bylo skutečností? Reinhard Heydrich, věrný přítel a dobrý, hrdý kamarád v boji byl těžce zraněn podlou vražednou rukou. Nebylo možno hlásit, zda ještě žije, či zda brutální vražedné ruce už vyrvaly život.

Všechno, co z trvalé, velké práce dne bylo před námi, zůstalo nedotčeno, všechny myšlenky na nové úkoly a nové plány v otázkách, rozhodujících válku, byly zapomenuty, všechny plány pro práce příštích hodin nebyly ničím. Zůstal pouze otřásající a drtivý pocit: Reinhard Heydrich těžce zraněn, snad již mrtev!

A tak se s těmito city a myšlenkami, se zvlhlým zrakem, se zařatými pěstmi a s hořícími srdci dostavily špatné otázky, které všechny se týkaly jen jeho: Reinharda Heydricha. Čím on byl ve svých pracích a výkonech. Kdo skutečně zná jeho výkony až do výkonu nejposlednějšího, co četní lidé vědí o jeho osobě, co četní lidé vědí o něm, jako vzorné německé nacionálně socialistické vůdčí osobnosti a bojovníkovi. Tu opět on stál před námi se svými zářícíma očima, se svou německou, mužnou pevností, se svým rozkazujícím a přece ovládaným hlasem a s nezlomnou silou věčné jistoty vítězství.

A tu stále vedle našeho vzorná, věrná kamarádka života, jeho milá žena a jeho milé děti, oba plavovlasí synkové a jeho milá dceruška.

Sta otázek a myšlenek bouřilo v nás v těchto hodinách dne 27. května a nenalézaly odpovědi, myšlenky, které člověka jako jednoho z jeho nejbližších věrných kamarádů a přátel nutily spěchat k němu, jemu – jestliže možno – ještě pomoci, jeho ženě a jeho dětem v těchto nejtěžších hodinách jeho tak velkého a krásného života pomáhat, jestliže ještě je to možné.

A přece všechno bylo marné, naděje, volání k osudu, který stojí před námi všemi. Volala ho vyšší moc. A tak dne 4. června v ranních hodinách zesnul po těžkých zraněních, způsobených vražednou rukou.

Tak stojíme my, říšský vedoucí §SSS a jeho milí kamarádi a všichni i četní truchlící zde u jeho rakve, abychom ho doprovodili na jeho poslední cestě k matce zemi a ještě jednou ho vzpomněli, jeho velkého heroického boje, jeho dobrého vzorného německého a nacionálně socialistického života jako muže, jako bojovníka a jako otce jeho rodiny.

Nad jeho životem stále až do posledního dechu železná zásada §SSS:

„Mou ctí je věrnost!“

Tato zásada ho kdysi dovedla k říšskému vedoucímu §SSS a k jeho jedinečně velké práci, vytvořit bezpečnostní orgány ochranných oddílů Vůdcových. Říšský vedoucí ho povolal a on přišel neváhaje a převzal úkol vytvořit bezpečnostní službu. Jeden z nejtěžších úkolů v tehdejší prohnilé a rozvrácené době komunismu a Židovstva všech demokraticko- a liberalisticko-kapitalistických stran. Bylo od něho požadováno, aby vytvořili organizaci bezpečnostní služby strany, která pak v Říši čelila všem po léta nahromaděným a penězi silně financovaným nepřátelským, především komunistickým a židovským organizacím. Je probádat a rozdrtit, to bylo jeho úkolem. Nebylo náhodou a bije to v tvář všem ošklivým nepřátelským pomluvám, že Heydrich a jeho bezpečnostní služba již od prvního dne práce odmítali metody, které dosud byly spojeny s každou jinou zpravodajskou a tajnou službou a které Angličané a Američané, komunisté a Židé, prakticky tedy vedoucí našich nepřátel, demonstrují až po dnešní den před celým světem teroristickými akcemi placených subjektů. Heydrich si v souladu s celou stranou a v rámci rozkazů, jež mu dal říšský vedoucí §SSS, vždy zajišťoval jenom síly, které byly lidsky čisté pokročilé v politickém a v odborném vědění, věrní Vůdci a našemu národu, vesměs bez osobních zájmů a většinou byly ochotny sloužit bez jakéhokoliv platu a vnějšího uznání, jenom pro věc. Nejen jeho práce v Říši, nýbrž jeho práce v mezistátních kriminálně-policejních komisích měla za účel sdružení všechny slušné živly proti nepřátelským živlům sociálního a politického rozkladu.

Svou osobou a svou prací podával důkaz proti celostátním organizacím a stejnými, avšak sociálně a politicky nepřátelskými úkoly, jako je Secret Service v Anglii a GPU v Sovětském Rusku; jejich náčelníci a mužové byli zjevny přechodné, byli sesazeni, zničeni nebo povražďeni, když se již nehodili nepřátelům světa, Židům a komunistům, kteří vedou i v těchto úkolech.

Bylo v povaze úkolu, který měl uskutečnit na rozkaz říšského vedoucího §SSS, a bylo v souladu s přesnou a věcnou prací v Říši, že po léta nikdy nebylo mluveno o něm a o jeho práci. Tím více však cizina zaujímala stanovisko k němu a k jeho práci, která byla především pozorována v zahraničních odpůrčích organizacích, a poklonila se všemi myslitelnými prostředky ho umlčet anebo, kdyby to šlo, zničit.

Když se odpůrci národa po převzetí moci Vůdcem v Říši stali otevřenými nepřáteli Říše, převzal Heydrich zprvu také Politické policejní oddělení v Mnichově (München), a když se říšský vedoucí §SSS stal šéfem německé policie, také celou politickou a kriminálně-policejní práci v Říši jako šéf bezpečnostní policie. - Tak Heydrich s prvním malým kruhem svých nevěrnějších spolupracovníků v rámci zprvu malého, ale vybraného ochranného oddílu vyrostl v činnosti, která od počátku jeho činnosti proti komunismu a Židovstvu v Říši vedla k vůdčí myšlence

posledního rozhodujícího boje proti tomuto nepříteli světa.

Stalo se samozřejmostí, že podle všeobecného rozkazu říšského vedoucího §SSS, vydaného pro §SSS, byl pro jeho obor uložen organicky lidský podklad pro jeho úkoly z obzvláště vybraných příslušníků strany. Převzatý úřednický aparát, který dříve byl nucen chránit každou vládu bez ohledu na vysoké zájmy národa, stal se v bezpečnostní policii říšského vedoucího §SSS politickým neochvějným bojovým sborem, který velmi brzy byl pro pověstné světové organizace Secret Service a GPU odpůrcem čím dále tím více obávaným a nenáviděným. Ve svém sboru vychoval své vedoucí a muže v nejlepší politické vojáky a vychoval je v kázní tak tvrdě, jak toho vyžadovaly jeho národní a mezinárodní jedinečně velké úkoly pro světový rozhodující boj, požadovaný Vůdcem. Avšak tyto muže, takto vychované k úkolu, který se tvrději, než si to vynucoval celkový osud naší Říše. Šířka práce jeho bezpečnostní policie dala mu pak i nové úkoly říšského vedoucího §SSS pro pracovní pole říšského vedoucího, jakožto říšského komisaře pro zpevnění německého národa. Pozdější doba bude moci ještě více ocenit tyto výkony, které při velkých přesídlováních, při politických změnách okrajových území Říše, udržování čistoty německého národního tělesa a v uspořádání ke germánské pospolitosti Říše jsou v souladu s jeho pracovní silou a s jeho velkorysým politickým obrazem budoucnosti příští německé generace.

Tak byla i tato práce předpokladem pro jeho další velký, Vůdcem svěřený úkol, jakožto Zastupujícího říšského protektora v září 1941. Jeho cesta sem, která dnes se již stala historií budoucí Velkoněmecké říše, je zdůrazňována masami prostých lidí těchto zemí Čechy a Morava, kteří ho již po velmi krátké době jeho práce velmi uctivali a dnes pro něho truchlí a proklínají vrahy.

Tak bylo při světově rozhodujících úkolech, které Reinhard Heydrich řešil zmužile a velkoryse, samozřejmé, že nepřítel – zanikající světovláda – se snažil každým způsobem ho, jakožto jednoho z vynikajících a velkých bojujících odpůrců, zničit.

Jeho osoba byla pro ně největším nebezpečím, protože usiloval o bezvýhradné zničení nepřátelské aparatury a tím i jejich tajně, pro jejich náčelníky nezbytné organizace teroristických vrahů a zločinecké spodiny lidstva.

Tak byla jeho osoba, jakožto vzorného německého muže a nejlepšího nesociálního socialisty, zprvu všemi prostředky napadána nejenom pro jeho práci i jakožto šéfa bezpečnostní policie, nýbrž i jako německého člověka.

Tak ho vidím opět před sebou jakožto svého kamaráda, kterého známe z jeho života, kromě jeho politických prací, a připomínáme si jeho životní názor i v otázkách tělesné zdatnosti. Ve všech oborech, kde on jako voják a sportovec byl vzorem pro vysoké cíle jednotlivého výkonu a nejvyššího výkonu mužstva. Zde byl nejenom vedoucí osobností, nýbrž i kamarádem, a v boji za vítězství stál po boku prostého muže. Vzorem také ve velké linii tělocviku nacionálně socialistického směru.

A v něm také silně vynikala jeho spojitost s německou půdou jako příklad arijského člověka, jak nám tane na mysli pro budoucnost. Spojen se svou rodinou a německým lesem, s německou půdou a s krásným německým venkovem.

Tak bylo také samozřejmé, že ve svém životním svazku se svou ženou z krásného severského Německa vytvořil vzornou německou rodinu, těsně semknutou a šťastnou a sloužící mravům a zákonům našeho světového názoru. Zde se nejlépe projevují také poslední hodiny jeho života na naší zemi jako zářící příklad a vzor. Tak směl jsem u něho a u jeho rodiny spoluprožít jeho poslední osudové hodiny, a viděl jsem zářící vzor jeho milé ženy, vzor pro všechny ženy v naší Německé říši.

V den, kdy naň byl spáchán vražedný útok, rozloučil se se svou ženou a se svými dětmi na svém letním sídle v Panenských Břežanech, 18 km před branami Prahy, a chtěl – jako každodenně – jet jenom se svým řidičem a bez jakékoliv bezpečnostní ochrany do svého služebního sídla na Hradě. A tu – jako vždy u dvou tak těsně spojených lidí opravdovou životní pospolitostí – bylo to hlasem bušícího srdce a stejné duše, jestliže toho rána rozloučení trvalo obzvláště dlouho a bylo těžké. Na rozloučenou řekl Heydrich své milé ženě, když ji a své děti více než v kterýkoliv jiný den tisk v náruč a ke své hrudi, že je mu dnes tak, jako by měl zůstat u ní a u dětí, ale vždyť on chtěl odjet do Berlína. A tak odjel od své ženy a dětí z domova, kde po dlouhých letech boje ztrávil několik týdnů nejkrásnějšího společného rodinného života, prožil šťastné a krásné hodiny, jel vstříc svému osudu.

Když pak nadešly jeho poslední chvíle, v oněch prvních ranních hodinách dne 4. června, a on již bez vědomí ležel v boji o svůj život, tu byli jsme, jeho věrný lékař §SSS Brigadeführer dr. Gebhart, jeho nejvěrnější spolupracovník státní tajemník Frank a já s paní Heydrichovou shromážděni v pokoji, sousedícím s jeho lůžkem. Poněvadž paní Heydrichová věděla, že jeho boj a život se blíží čím dál tím více ke konci, tu tázala se ještě jednou lékaře, zda vůbec jest ještě nějaká naděje, že by mohl zvítězit v tomto boji. Lékař jí řekl podle pravdy, že podle úsudu tří lékařů nemůže na to dát odpověď kladnou, leda že by vyšší moc pomohla jemu a jeho osudu. A pak se lékařskému umění přece jenom podařilo ještě jednou ho na krátkou dobu přivést k vědomí. Jeho žena, kterou pak povolal k sobě, přišla k němu jako každého rána se snídaní, ačkoliv osobně znala lékařský úsudek, ale z toho neprozradila, nýbrž byla k němu tak milá, jako každého rána, a řekl jí, že se s ní uvidí opět odpoledne při svačině a že se cítí tak dobře, jako by se mu opět dařilo lépe.

Paní Heydrichová ho opustila neprozradivši, jak nesmírně jest její bolest při tomto loučení a nutíc se, aby vydržela do posledního okamžiku. Krátce potom ztratil, maje zavřeny oči a klidný obličej, vědomí v posledním boji o život. Paní Heydrichová v železném odhodlání ulehčit konec jeho života dala svému muži, aniž tušil, že musel zemřít, takové zakončení života, jaké zajisté jest jedinečné v životním svazku. Byla to vzorná láska a kladný postoj k životu našeho milého, nyní nás již opustivšího Reinharda Heydricha a jeho milé ženy, před níž se musíme hluboce sklánět v největší úctě. První slova jeho ženy po smrti jejího muže zněla: „Pro mne a pro mé děti on nezemřel. Pro nás není mrtev. Vždyť v nás pokračuje jeho život“.

Tak se nyní říšský vedoucí §SSS a tak se my, jeho kamarádi, a četní truchlící loučíme s Tebou, milý

Reinharde Heydrichu, ty hrdý a milý kamaráde, v městě, v němž jsi vykonal věc tak velikou a jedinečnou pro naši Říši a v němž jsi padl v boji za získání těchto zemí pro naši Velkoněmeckou říši proti její nepřátelům. Vstoupil jsi pro všechny časy jako velký zářící příklad do dějin §SSS a policie.

Tvé jméno bude jednou vytesáno v kámen v čestné síni ochranných oddílů.

Nezapomenutelné dojmy z pohřbu.

--h-- Pohřeb Zastupujícího říšského protektora §SSS-Obergruppenführera a generála policie Reinharda Heydricha, který včera Praha viděla, byl jednou z nejvelkolepějších událostí posledních let. Ačkoliv byla nádherná červnová neděle, která jindy proměňuje Prahu v liduprázdné město, odložila tentokrát převážná část Pražanů své nedělní výlety a zůstala v Praze a celá pozornost se soustředila k smutečnímu aktu. Nebyla to však tentokrát podívaná, která dovedla naplnit pražské ulice o nejparnější jarní neděli letošního roku. Svou účastí na pohřbu Zastupujícího říšského protektora dokumentovalo pražské obyvatelstvo spontánně za celý český národ, jak těžce a bolestně se loučí s mužem, který dobře smýšlel s osudem Čech a Moravy a že lituje hnusného činu, jehož se dopustili Churchillovi a Benešovi vrazi na české půdě.

Pozornost se upnula hlavně na pražský Hrad, který byl středem smutečních slavností. Dopoledne i odpoledne proudily sem zástupy lidí z dalekého okolí, aby vzdaly poslední hold zesnulému a položily k jeho rakvi kytice květin. Smuteční slavnost na Hradě započala přesně v 18. hodin. O tom, jak dojmavě působila na všechny přítomné, píšeme na jiném místě.

Po 18.30 hod. vydal se mrtvý Zastupující říšský protektor na poslední cestu Prahou, tonoucí v záplavě smutečních praporů. Nebylo domu, na němž by nevlál černý prapor, nebo říšská či protektorátní vlajka s černým flórem. Smutkem byla zahalena i srdce přihlízejících davů, které sledovaly průvod po celé délce jeho trati z Hradu Nerudovou ulicí, po Malostranském náměstí, přes Karlův most, po nábřeží k Národnímu divadlu, třídou Viktoria, po Václavském náměstí k museu a odtud k Hlavnímu nádraží. Se zájmem sledovalo obecnstvo ve smutečním průvodu spousty nádherných věnců, nepatrnou to část obrovské záplavy věnců a kytic, položených u katafalku s rakví Zastupujícího říšského protektora na pražském Hradě. Mohutným dojmem zapůsobil pevný, řízný krok nedostižně vyrovnaných šiků pochodujících čestných oddílů. Zájmu se také těšily řády a vyznamenání generála Heydricha, nesené v průvodu, které zdavilo obecnstvo zdviženou pravicí, stejně jako vojenské prapory a tělesné pozůstatky Zastupujícího říšského protektora. Nejdojmavější část průvodu tvořila ovšem rakev s tělesnými pozůstatky zesnulého, položená na lafetě děla, taženého motorovým vozem a čestnou stráží H. Tak jak prostě žil tento velký bojovník nejen za Třetí Říši, ale i za celý nový evropský řád, tak dojmavě prostou a střízlivou byla i výzdoba jeho rakve, zahalené do vlajky §SSS. Jedinou výzdobu rakve tvořila prostá kytice květů, položená u přílby generála Heydricha a jeho kordu.

Za rakví následoval průvod smutečních hostů, v jejichž čele kráčel Zastupující říšský protektor §SSS-Obergruppenführer a generáloberst policie Kurt Daluge a stálý zástupce říšského protektora, státní tajemník §SSS-Gruppenführer K. H. Frank. Za četnými představiteli Říše, strany, říšské branné moci a význačných hodnostářů §SSS kráčela vláda protektorátu Čechy a Morava, zatím co ministra hospodářství Bertsche bylo viděti mezi uniformami §SSS. Za početnou delegaci zástupců všech druhů zbraní říšské branné moci kráčela také delegace protektorátního vojska, policie a četnictva. Důstojný a velkolepý průvod zazářil na konci pestrými barvami krojované skupiny z Moravského Slovácka.

Pořádek na ulicích byl po celé odpoledne i během průvodu vzorný a o organisaci smuteční slavnosti nelze mluvit jinak, než slovy chvály a obdivu. O bezvadný průběh smuteční slavnosti a průvodu se zasloužilo i obecnstvo, které se přesně řídilo danými pokyny a neztěžovalo práci pořadatelů. V jeho řadách, lemujících ulice již od parných odpoledních hodin, bylo zřít tváře, zrcadlící vážnost a hluboký smutek Slova, která se ti pronášela o hanebném skutku na křižovatce libeňských ulic, jistě zněla londýnské emigraci a Benešovi v uších.

Na Hradě

a-- Ulicemi, bohatě zalitými paprsky červnového slunce míří k pražskému Hradu zástupy lidí. Je časné nedělní odpoledne. Na rampě Zemského musea a na význačných křižovatkách, jimiž má kráčet smuteční průvod, tvoří se první hloučky lidí, čekajících zde několik hodin před zahájením smutečního obřadu, aby vzdali poctu mrtvému Zastupujícímu říšskému protektorovi §SSS-Obergruppenführerovi a gen. policie Heydrichovi, oběti hnusného zločinu, na poslední cestě Prahou. Zejména Nerudova ulice a horní část Malostranského náměstí je silně zaplněna lidmi. Čím výše k pražskému Hradu, tím více se zesilují špalíry čekajících.

Před pátou hodinou začínají přicházet na Hradní náměstí první smuteční hosté, aby byli přítomni smuteční slavnosti. Procházejí kordony vojenských a četnických formací, jež uzavírají Hradní náměstí a příchody k němu. Ještě před chvílí procházely tímto náměstím proudy lidí, sklánějících se v hlubokém smutku před rakví zesnulého a kladoucích k jeho nohám květiny, nyní je toto náměstí opuštěno. Jen občas projede tu auto, přivázející oficiální osobnost.

Na prvním Hradním nádvoří.

Oficiální delegace zaujímají místa na prvním hradním nádvoří za Matyášovou branou. V jeho pozadí, v širokém okruhu obklopena věnci a jinými květinovými dary, je dosud vystavena rakev a pozůstatky padlého, tonoucí v záplavě slunečních paprsků. V pozadí rakve splývají k zemi obrovské prapory v barvách Říše a prapor §SSS, spuštěné na půl žerdi, po obou stranách planou do teplého vzduchu na šesti pylonech řecké ohně. Uprostřed mezi prapory, v pozadí katafalku, tyčí se obrovský záslužný kříž s datem 1939, oním rokem, kdy Velkoněmecká říše přijala země Čechy a Moravu pod svoji ochranu. Před katafalkem je připravena řada židlí, na nichž zaujali místo p. státní prezident dr. Hácha a rodina zesnulého.

S blížící se šestou hodinou zaplňuje se první hradní nádvoří stále víc a více, Převládá šed' polních uniforem a modrých uniforem leteckých důstojníků a hnědošedá barva stejnokrojů vedoucích činitelů pracovní fronty a Todtovy organizace, mezi nimiž se mísí černá barva civilních účastníků smuteční slavnosti a pestré barvy stejnokrojů delegace Slováků z Moravského Slovácka. Po příchodu všech oficiálních účastníků a rodiny zesnulého je smuteční slavnost zahájena vířením bubnů a smuteční skladbou, zahranou vojenskou hudbou.

Projev Zastupujícího říšského protektora.

Potom přistoupil k rakvi padlého Zastupující říšský protektor §§SS-Obergruppenführer a generáloberst policie Daluege, aby se rozloučil s padlým bojovníkem. Jeho hluboce procítěná slova vyslechli shromáždění s nejhlubším pohnutím,

3. strana

zejména jeho slova o statečném chování choti zesnulého v kritických chvílích, kdy §§SS-Obergruppenführer a generál policie Heydrich bojoval svůj poslední velký boj se smrtí, boj bohužel marný, vyvolal u přítomných hluboký dojem. Mrtvého Zastupujícího říšského protektora představil jako jednoho z nejvýznačnějších spolupracovníků Vůdcových, jenž se vždy řídil heslem §§SS: „Moje čest je věrnost“ a jenž si vysloužil nesmírné zásluhy o Velkoněmeckou Říši.

Po projevu Zastupujícího říšského protektora §§SS-Obergruppenführera a generálobstera policie Daluega přistoupil ke katafalku s rakví říšský vedoucí §§SS a náčelník německé policie Heinrich Himmler a položil k rakvi kytici květů. V této dojemné chvíli zvedly se pravice přítomných k pozdravu na počest zesnulého. Hned nato zazněly ztichlým hradním nádvořím zvuky písně o Dobrém kamarádu, jejíž velebné tóny nesly se k modré obloze. Smuteční akt byl zakončen zahráním říšské hymny a písně Horst Wesselovy, při jejichž zvucích se opět zvedly pravice přítomných k pozdravu.

Na poslední cestu Prahou...

Před Matyášovu bránu předjel mezitím motorový vůz, mající ve vleku dělo, jehož lafeta měla nésti rakev s padlým bojovníkem na poslední cestě ulicemi Prahy. Špalírem důstojníků a smutečních hostů prochází z hradního nádvoří na prostranství před branou nejprve důstojník nesoucí v rukou podušku, na níž byly připevněny čestné odznaky a válečná vyznamenání padlého Zastupujícího říšského protektora. Nato byla snata rakev s padlým s katafalku a nesena špalírem před hradní bránu. Les rukou se zvedá a v hlubokém tichu ozývá se břítký povel čestným vojenským formacím: Vzdejte čest! Pak zazní zvuky vojenské hudby a rakev, doprovázená po obou stranách vysokými důstojníky, je položena na lafetu děla. Na to je dán povel k čestnému defile před rakví padlého. Jedna vojenská formace za druhou pochodují slavnostním krokem kol rakve, vzdávající zesnulému poctu. Následuje oddíl organizace Todtovy a četnictva. Tyto formace zahajují hned na to pohřební průvod, který z Hradního náměstí míří Nerudovou ulicí dolů k Vltavě. Za rakví krácejí příbuzní zesnulého a čestní hosté, doprovázející zesnulého na poslední cestě. Ještě chvíli zaznívají zvuky smutečního pochodu a kroky vojáků k náměstí, které se zvolna vyprazdňuje. Smuteční akt je skončen, zesnulý §§SS-Obergruppenführer a generál policie Reinhard Heydrich nastoupil svou poslední cestu Prahou...

U Národního divadla.

--I-- K národnímu divadlu dospěl průvod krátce před půl 20. hod. v okamžicích, kdy od nábřeží zaznělo smuteční víření bubnů a kdy v dalších vteřinách se již na nároží divadla objevila vojenská četa smutečního průvodu s říšskou vlajkou, stály rázem v pozoru a se vztyčenými pravicemi řady diváků, kteří tu vyčkávali začátek průvodu již od 18. hodiny. Vážnost těchto okamžiků byla patrná na každém jednotlivci. Pravidelné a nevýslovným smutkem působící zvuky bubnů v zápětí propletly tóny smutečního pochodu vojenské hudby, za níž kráčely jednotlivé čety vojska. Po osmi minutách, když zatím už první řady průvodu postupovaly Třídou Viktoria a před Národním divadlem bylo už slyšet jen rázné kroky vojska, následovala další četa bubeníků a za ní druhá hudba. To už kolem Nár. Divadla přešly řady vojenských říšských formací, důstojníků nesoucích nespočetné množství věnců, když se z ohbí nábřeží vyrojil motorový vůz. V jehož závěsu bylo dělo. A na jeho lafetě spočívala rakev s mrtvým Zastupujícím říšským protektorem Heydrichem. Okamžiky neobyčejně vážné a pohnuté po celou dobu, kdy míjela rakev, za níž kráčely nejvyšší říšské osobnosti.

Na Můstku.

--b-- Těsně před 19.45 hod. proběhla davem, shromážděným Na Můstku na dolním konci Václavského náměstí, víra vzrušení. Z třídy Viktoria se nesou zvuky smutečního pochodu. O chvíli později se objevují první oddíly §§SS s hudbou v čele. Vysoké postavy mužů v šedi uniforem a v přilbách, vyrovnané šiky, vlnící se v rytmu pochodu. Hnědý špalír košil HJ Na Můstku a bílé blůzy děvčat se staví do pozoru a zdraví spolu s obecností na chodnicích zdviženou pravíci plukovní prapor. Tichem teplého jarního večera se nese jen víření bubnů a kroky pochodujícího vojska. Na nároží Václavského náměstí se objevují první věnce. S květů a zeleně věnců vlají stuhy v říšských i protektorátních barvách. Úderem osmé hodiny vstupuje na Václavské náměstí důstojník, nesoucí řady a vyznamenání zesnulého Zastupujícího říšského protektora. Obecnost, v jehož tvářích se zračí vážnost a smutek, zdraví znovu zdviženými pravicemi. To už vjíždí na neznámější pražské náměstí rakev a tělesnými pozůstatky Zastupujícího říšského protektora, §§SS-Obergruppenführera a generála policie Reinharda Heydricha, položená na lafetě děla a zahalená do do vlajky §§SS. Na rakvi spočívá prostá kytice spolu s přilbou generála Heydricha a jeho kordem.

Dlouho ještě – když již průvod přešel – zraky přítomných vyprovázejí pohřební průvod, postupující do hoření části Václavského náměstí.

U musea.

-ch- Václavské náměstí od musejní rampy bylo jediným ponurým obrazem zármutku, orámovaným nečetnými smutečními i říšskými prapory. Šedozeleň uniformy říšské branné moci a světle zelené kabátce četnictva

vroubily chodníky, hustě naplněné lidmi již dlouho před 18. hod. , ač příchod smutečního průvodu byl hlášen až na 20. hodinu. V parném červnovém slunci stály nepohnuté řady, aby vzdaly poslední poctu. Podél plochy náměstí se běhala dlouhá řada Svazu německých dívek (BDM.), výš k museu pak stáli příslušníci říšského námořnictva. Dlouhé řady diváků se tísnily ještě od musea až k hlavnímu nádraží. Přes tuto obrovskou účast byl všude naprosto vzorný pořádek, o který se starala také protektorátní policie. Po dvě hodiny stály nepohnuté masy, jimiž proběhlo dlouhé zachvění teprve při prvním temném dunění oznamujících příchod smutečního průvodu na Václavské náměstí. Jako na povel zůstali stát i chodci v ulicích, ústících do Václavského náměstí a vše zdravilo vztyčenými pažemi a smeknutím klobouku. – Zvolna se pohyboval smuteční průvod od Můstku k museu, provázen hlubokou účastí všech tisíců diváků.

Zástupy lidí vzdaly poslední poctu mrtvému Zastupujícímu říšskému protektorovi.

Praha. (ČTK.) Smuteční Prahou, ulicemi, jejichž domy jsou vyzdobeny vlajkami, staženými na půl žerdi, a černými prapory, putovaly v neděli od časných ranních hodin až do pozdního odpoledne se všech stran Prahy a blízkého a i vzdáleného okolí zástupy na Hrad, aby vzdaly poslední poctu a poslední dík Zastupujícímu říšskému protektorovi §SSS-Obergruppenführerovi generálu policie Reinhardu Heydrichovi, který v plné práci pro uspořádání poměrů v Protektorátě a pro lepší život všech pracujících padl za oběť ničemnému útoku.

Rázem osmé hodiny vyneslo osm důstojníků §SSS rakev zahalenou říšskou válečnou vlajkou z čestné síně, nesoucí jméno Reinharda Heydricha, v Matyášově bráně, kde byla dosud umístěna v zeleni a v květech, a uložili ji na katafalk uprostřed čestného hradního nádvoří. Po obou stranách Matyášovy brány vlají s mohutných stěžňů prapory, spuštěné na půl žerdi, vpravo prapor §SSS, vlevo prapor říšský. Na prostranství mezi šesti tmavě potaženými pylony se zlatými nosiči plamenů nahoře, před obrovským znakem Železného kříže spočívá na nízkém katafalku rakev a na ní kord a ocelová přilba zesnulého. Po obou stranách katafalku stojí po čtyřech důstojnících §SSS jako čestná stráž, která se střídá každé půlhodiny.

Na upravené dlažbě kolem katafalku byla už v dopoledních hodinách záplava jarních květů, hlavně bílé a růžové floxy. Mezi pylony bylo položeno sta a sta věnců a mohutných kytic. Jsou to věnce od nejvýznačnějších osobností veřejného života, od ústředních úřadů. Svazů, korporací, hospodářských organizací, průmyslových závodů, spolků a přečetných jednotlivců.

Zástupy, které se od ranních hodin tísnily na Hradčanském náměstí, byly krátce po osmé hodině ráno vpouštěny pravým vchodem do čestného nádvoří a lidé jednotlivě a zprvu v malých skupinách za sebou kráčeli alejí oleandřů a hortensií a vztyčenou paží dávali před rakví poslední poctu zesnulému nejvyššímu představiteli Říše v našich zemích.

Sem přicházely v neustálém průvodu důstojně, s květy v náručích, především obyvatelé Prahy a kladly kytice a vonné květy na okraj před katafalk, načež odcházeli s hlubokým smutkem v tvářích východem vlevo směrem k arcibiskupskému paláci.

Občas prochází kolem katafalku skupina vojska a vojenských §SSS. Přešla delegace vládního vojska s generálem Emingrem v čele, zástupcové Ústředí veřejných zaměstnanců, jiní a jiní. Mnozí z nich pokládají ke katafalku svěží věnce a květinové dary. Mezitím se kupí před branami stále nové a nové davy, příslušníci všech vrstev obyvatel Prahy a bližšího venkova, lidé prostí, ženy, děti, starci i osobnosti zaujímající význačná postavení úřední a společenská.

Krátce před 10. hodinou přišla vzdát přišla vzdání padlému čest početná delegace Národního souručenství a Českého svazu pro spolupráci s Němci se svými vedoucími.

Brzo poté vstupuje do hradního nádvoří delegace Zemědělské rady české z Prahy a z Brna, zástupci zemědělských institucí a českého selského stavu. V čele krojované skupiny, v níž každý příslušník zastupoval jeden kraj českomoravského venkova, byl ministr zemědělství a lesnictví Adolf Hrubý. Účastníci mají plné náruče polního kvítí, šerfíků a jiných květin z českomoravských luhů a lesů, zastavují se před katafalkem a pokládají květiny.

Krátce před polednem prochází branou v šestistupech velký proud pražských listonošů vzpřímeně a stejným krokem.

A již nastupují ti, kdož byli zločinem zákeřných vrahů na život Zastupujícího říšského protektora především postiženi, čeští lidé práce. Přicházejí v poledních hodinách poklonit světlé památce §SSS-Obergruppenführera generála Heydricha.

Je to první několikatisícový proud pracujících lidu Velké Prahy a širokého okolí v čele s vedením Národní odborové ústředny zaměstnanek, s předsedou Václavem Stočesem a jeho náměstkem Arno Haisem. V hodinových intervalech pak nastupovalo ze středu Prahy cestu na Hrad dalších šest mohutných proudů českých dělníků a zaměstnanců. S obnaženými hlavami a zdviženými pravicemi kráčeli naposledy dělníci a zaměstnanci českých továren, závodů a kanceláří kolem tělesné schránky muže, který jako pravý socialista měl vzácné pochopení pro jejich potřeby a tužby.

Tisíce a tisíce lidí čekají dosud před vchodem do Hradu. Vchází celistvý útvar odborové skupiny zaměstnanců železničních. Jsou v uniformách i v civilním šatě a jdou v osmdesáti čtyřstupech. Pevným krokem se vztyčenou pravíci procházejí kolem katafalku. Zesnulému přišla také vzdání poslední čest početná delegace veřejných zaměstnanců se svým předsedou dr. Koschinem.

Z Hradčanského náměstí přicházejí i v odpoledních hodinách stále nové řady občanstva a delegace přinášející věnce. Dvě početné skupiny horníků v uniformách a s kahancí a dále 800 zaměstnanců Elektrických podniků hlavního města Prahy ve čtyřstupech a v uniformách vzdává poslední poctu mrtvému.

Kolem 15. hodiny proud obecnstva, přicházejícího Loretánskou a Kanovnickou ulicí, mohutní tak, že

zaplňuje již celou šíří vchodu do čestného nádvoří.

Před 17. hodinou prošly kolem katafalku poslední řady obecnstva a přístup do čestného nádvoří byl uzavřen.

Zatím co na Hradě se začínají sjížděti hosté ke smuteční slavnosti, nabývá Hradčanské náměstí obvyklého tichého rázu.

Pražské obyvatelstvo vzdává poslední poctu zesnulému Zastupujícímu říšskému protektorovi §§SS-Obergruppenführerovi Heydrichovi a klade k jeho rakvi květiny.

Státní pohřeb bude v Berlíně.

Berlin. (ČTK.) Vůdce nařídil, aby Zastupujícímu říšskému protektorovi, §§SS-Obergruppenführerovi a generálu policie Reinhardu Heydrichovi byl vypraven státní pohřeb, který se bude konati v Berlíně.

Velké úspěchy německých a italských pancéřových skupin v sev. Africe.

Z Vůdcova hlavního stanu. (ČTK.) Vrchní velitelství branné moci oznamuje:

Na jižním úseku východní fronty odrazily německé horské oddíly a maďarské svazy ojediněle nepřátelské útoky.

Ve středním a severním úseku fronty byl soustředěným útokem dále zúžen kruh v týlovém území fronty okolo obklíčených skupin nepřítelových. Nepřátelské protiútoky byly v tuhých bojích krvavě odraženy. Na volchovské frontě opakoval nepřítel na několika místech své prudké útoky. Ztroskotaly na bdělé obraně, jež byla podporována střemhlavými bombardovacími svazy, za velkých ztrát protivníkových, jenž ztratil dalších 18 pancéřových vozů.

V severní Africe přinesl protiútok německých a italských pancéřových skupin, podporovaný značnými leteckými brannými silami, velké úspěchy. Nepřítel byl zahánán, jeho části obklíčeny a zničeny. Protivník ztratil dalších 30 pancéřových vozů, četná děla a motorová vozidla, jakož i více než 4.000 zajatců. Tím činí ztráty britských branných sil od začátku bitvy v Marmarice dne 24. května

více než 10.000 zajatců,

500 pancéřových bojových vozů

280 děl a několik set motorových vozidel.

V oblasti průlivu La Manche sestřelily německé stíhačky včerejšího dne bez vlastních ztrát 13 britských letadel.

Oblast města Canterbury zasypaly svazy bombardovacích letadel opět v noci na 7. června tříštivými a zápalnými pumami.

Britská bombardovací letadla podnikla minulé noci útok na město Emden. Civilní obyvatelstvo mělo ztráty. Četné budovy, především opět v obytných čtvrtích, byly ponořeny nebo poškozeny. Šest z útočících letadel bylo sestřeleno.

Hejtman Philipp, velitel v eskadře stíhaček, dobyl včerejšího dne na východní frontě svého 101. až 103. leteckého vítězství.

Nadporučík Becker dobyl minulé noci svého 20. až 22. vítězství při nočním stíhání.

Vrchní šikovatel Telge v bombardovací eskadře sestřelil se svým bombardovacím letadlem v několika dnech 11 nepřátelských letadel, z toho 8 v noci.

Britské ztráty v Marmarice rostou.

Hlavní stan italské branné moci oznamuje:

Velký protiútok motorových a pancéřových branných sil Osy přinesl další značné úspěchy. Protivník, donucený k ústupu, ztratil dalších 80 pancéřových vozů, četná děla a zanechal v našich rukou asi 40.000 zajatců.

Počet pancéřových a silničních pancéřových vozů, zničených nebo ukořistěných v nynější bitvě v Marmarice, stoupl tím do včerejška na více než 550. Bylo ukořistěno přes 200 děl a mnoho set motorových vozidel. Počet zajatců, mezi nimiž jsou četní vyšší důstojníci, dosahuje 10 tisíc.

Také včera byla živá činnost italských a německých letců. Účinně byly bombardovány opěrné body a tábory v zázemí. Bylo útočeno na shromážděště motorových vozidel, veliký počet vozidel byl zapálen a naše stíhačky sestřelily v leteckém boji tři letadla typu Curtiss.

Za denních a nočních útoků bombardovacích a střemhlavých letadel na vojenské objekty na Maltě, jež byly opětovně zasaženy. Došlo k četným leteckým bojům, ve kterých bylo zničeno 7 nepřátelských letadel a četná jiná byla zasažena střelami kulometů. Pět našich letadel se nevrátilo na své základny. Mezi nimi je také záchranné námořní letadlo, jež bylo napadeno a zasaženo přes to, že bylo opatřeno jasně viditelným označením Červeného kříže.

Ve východní oblasti Středozemního moře potopila všechna naše torpédová letadla nedaleko Hulfy cisternovou loď střední velikosti.

Minulé noci napadla britská letadla v několika vlnách znovu Messinu. Mnoho obytných budov bylo poškozeno. Několik požárů, jež vypukly v hornaté oblasti provincie, bylo ihned uhašeno. Mezi obyvatelstvem nebylo obětí.

Protiletadlové dělostřelectvo sestřelilo tři letadla, jedno z nich před zátokou u Catanie, druhé mezi Cap Paloro a Villa Sea Giovanni a třetí se zřítilo do moře východně od Augunty.

Na celé východní frontě pokračují úspěšné dílčí operace.

Přehled celé fronty. – Velké ztráty nepřítele na životech i na materiálu. – Zajišťování výhodných posic pro říšskou brannou moc.

Berlín. (ČTK.) Po velkých vítězstvích německých a spojeneckých vojsk na Kerčském poloostrově, jakož i v jarní bitvě u Charkova a na Donci nebylo podle zpráv, jež došly k vrchnímu velitelství branné moci v minulých týdnech na jižním úseku fronty, žádných větších operací. Došlo jen k ojedinělým německým útokům, jež vedly k místním úspěchům, a také nepřítel se omezoval na menší nápor, které byly krvavě odraženy za účasti maďarských oddílů, jež samy zničily střelbou osm pancéřových vozů. Německé letectvo během týdne útočilo opětovně na město a přístav sevastopolský a způsobilo svými pumami rozsáhlou zkázu v objektech, důležitých pro válku.

Na Černém moři při potírání nepřátelské lodní dopravy byla dobře mířenými pumami potopena cisternová loď.

Ve středním úseku fronty

přinesla německá útočná činnost téměř denně nové úspěchy, ačkoliv nepřítel v nepřehledném lesním terénu, protkaném polními posicemi a pevnostkami, kladl tuhý odpor. V úporných bojích bylo obklíčeno a zničeno několik nepřátelských bojových skupin, takže bolševici na těchto bojových akcích ztratili více než 1.500 mrtvých, 2.000 zajatců, 54 děl, 287 granátometů a kulometů, jakož i tři pancéřové vozy a 4 letadla. Četné osady byly pak vyrvány nepříteli útoky německých oddílů, jež potom následovaly. Tím zároveň byly německé posice posunuty kupředu do příznivějších úseků terénu. Německé letectvo na středním úseku fronty potíralo hlavně nepřátelskou zásobovací organizaci. Několik železničních tratí bylo přerušeno řadami pum, skladištní haly, jakož i zásobovací opěrné body byly pobořeny a zničen byl četný vozový materiál.

V severním úseku východní fronty

vedly německé útočné akce přes svrchované obtížné povětrnostní poměry a přes velmi obtížný terén k velkým úspěchům. Ačkoliv boje se odehrávaly v zaplavených rozbahněných lesích a v bažinách volchovské oblasti, byl nepřítel odříznut tuhými nápor, od důležitých zásobovacích linek a bylo dosaženo územních zisků. Silnější nepřátelské protiútoky, jejich cílem bylo dobýt nazpět ztraceného bojového prostoru, ztroskotaly, při čemž letectvo mělo vynikající podíl na úspěchu obrany. Německá střemhlavá bombardovací letadla zasahovala opětovně do bojů pozemního vojska, bombardovala polní posice, pohotovostní postavení vojska a shromaždiště pancéřových vozů a způsobila nepříteli veliké ztráty na lidech i materiálu. Tak se podařilo v součinnosti s letectvem jen dne 2. června zničit 32 nepřátelské pancéřové vozy a dne 5. června dalších 22 pancéřových vozů.

Na obklíčovací frontě leningradské

ostřelovalo pobřežní dělostřelectvo pozemní armády živou lodní dopravu nepřítelovu v Kronštadském zálivu a zničilo přitom jednu cisternovou loď. Po dlouhé přestávce v boji pokusil se nepřítel koncem týdne podniknouti silnější útok na německé obklíčovací kruh, ale nepřátelský nápor byl rozbit soustředěnou palbou pěchoty a dělostřelectva.

Na laponské frontě

omezovaly se bojové akce na místní bitvy a podniky zvědných družstev, jejichž průběh byl úspěšný pro německé a finské oddíly. Na dalekém severu na murmanské frontě nalezlo německé letectvo opětně vděčné cíle pro své pumy. Několikrát byly podniknuty útoky na nepřátelské přístavy Murmansk a Jokongu, jakož i na lodní dopravu, směřující k těmto pobřežním místům, a při tom bylo vážně zasaženo devět cenných nákladních lodí nepřítelových. Při nesčetných akcích německého letectva na celé východní frontě projevila se minulého týdne německá letecká převaha. Německé stíhačky sestřelily při ochranném doprovodu a při volném stíhání celkem 257 nepřátelských letadel, zatím co bylo ztraceno jen 28 letadel vlastních.

V týlové oblasti fronty

pokračovaly německé a maďarské zajišťovací jednotky úspěšně v ničení bolševických tlup. Plánovitým postupem bylo obklíčeno a pročešáváno rozsáhlé lesnaté území, při čemž nepřítel ztratil více než 4.300 mrtvých, 21 děl, jakož i 97 granátometů a kulometů. Také německé zabezpečovací jednotky zůstaly vítězem při potírání tlup více než 7.200 bolševiků a ukořistily nebo zničily 23 děl, 155 granátů a kulometů, jedno letadlo a pět pancéřových bojových vozů.

Řád římského orla.

Řím (ČTK.): V Itálii byl založen nový řád, „Řád římského orla“, který může být udělen cizím státním příslušníkům, kteří se zasloužili na poli vojenském nebo civilním o Itálii. Vyznamenání je určeno k tomu, aby byla vzdána pocta spřáteleným a spojeneckým národům v této době bratrství zbraní a aby bylo vzpomenu to boje, který vede Itálie za nový evropský řád.

Úspěšný nálet na anglické pobřeží.

Berlín. (ČTK.) Jak sděluje vrchní velitelství branné moci, napadla lehká německá bombardovací letadla překvapujícím nápor, v průběhu včerejšího dne větší přístavní město na jižním pobřeží Anglie. Pumy, shozené německými bombardovacími letci v letu nízko nad zemí, zničily na přístavních hrázích několik skladišť materiálu. Několik pum zasáhlo seřaděné nákladní vlaky a poškodilo koleje.

Souhrnný přehled výsledků operací japonské armády.

Tokio (ČTK.) Císařský japonský hlavní stan podává v neděli odpoledně v oficiální zprávě souhrnný přehled výsledků operací japonské armády od vypuknutí války dne 8. prosince až do 31. května. Podle toho bylo

celkem zajato 342.000 nepřátel, mezi nimi je 25.000 Severoameričanů, 84.000 Angličanů a 24.000 Holanďanů. Dalšíh 100.000 Indonésů bylo již propuštěno.

Na různých frontách v Číně ztratil podle této zprávy Čankajsk kromě toho asi 112.000 mrtvých. Japonská vojska měla v jižních územích tedy před Hongkongem na Filipínách, Malajsku, Holandské Indii a v Burně proti sobě celkem 35 a půl nepřátelských divisí, jejichž síla je udávána počtem 505.000 mužů. Co do materiálu, ukořistili Japonci 3763 děl, 1440 pancéřových vozů, přes 31.000 motorových vozidel, 240 letadel, přes 11.000 kulometů a velké množství pojízdného materiálu. 1636 nepřátelských letadel bylo sestřeleno. Potopena byla jedna ponorka, jedna torpédovka, jakož i 41 jiných lodí, zatím co četné další lodi byly poškozeny.

Japonské ztráty se udávají počtem 9174 mrtvých, asi 20.000 raněných, 343 letadel a 31 lodí s celkovou tonáží 160.000 tun.

Trvalá rána pro Čungking.

Tokio. (ČTK.) Domei oznamuje z čeklanské fronty: Po dobytí důležitého strategického bodu Čučou v provincii Čeklangu, je nyní třetí čungskingsko-čínské válečné pásmo prakticky ovládáno Japonci a čungskingské vojenské oddíly, které jsou v provincii Čeklangu, se ocitly v největším zmatku. Ztráta třetího válečného pásma je vzhledem k důležitosti čeklanského území pro Čankaišekův režim vojensky a hospodářsky neobyčejně tvrdou ranou pro Čungking.

Příspěť na Německý červený kříž znamená rozhodnout se pro Novou Evropu.

Dovolené hostinských zaměstnanců.

Úprava placených dovolených se vztahuje též na hostinské zaměstnance, s výjimkou těch, kteří podléhají zákonu o soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, u nichž se výměna dovolené řídí podle tohoto zákona. Takovými zaměstnanci jsou vrchní a účtující číšníci, pokladní, šéfové kuchyní, pokud mají pensijní pojištění a jejich práce má povahu vyšších služeb, hoteloví vrátní, hospodyně, prodavačky atd. Tito zaměstnanci mají nárok po půl roce zaměstnání u jednoho a téhož zaměstnavatele na dovolenou ve výměře 14 dní, po pěti letech zaměstnání na 3 týdny, a trvá-li pracovní poměr přes 15 let, na 4 týdny. Dovolena ostatních zaměstnanců jako číšníků, kuchařů, kuchařek, zřízenců, šatnářek a služebných se řídí podle vl. nař. č. 33 ze dne 29.1.1942. Výměra dovolené je: po roce zaměstnání 7 dní, po 10 letech 10 dní, po 15 letech 14 dní. Mladiství zaměstnanci ve věku do 16 let mají po tříměsíčním pracovním poměru nárok na dovolenou 15 dní, mladiství do 18 let na dovolenou 12 dní. Odejde-li zaměstnanec z pracovního poměru před 1. květnem, nemá na dovolenou nároku. (útz.)

Nejběžnější choroby.

Nejohroženější jsou cesty dýchací

Počet nemocí, jimiž je ohrožen lidský organismus se pohybuje kolem několika tisíc. Většina z těchto chorob je však velmi vzácná. V běžné praxi se vyskytuje asi dvě stě chorob, z nichž nejčastější je chřipka, kathary cest dýchacích, různá zranění, ekzémy a chronická onemocnění mandlí. Kop.

Skleněné zvony u nás.

Letovisko Bradlo na Nasavrcku bude mít brzy o jednu pozoruhodnost více. Správa skláren v Bradle rozhodla, že uleje pro místní kostelík, stojící na návrší nad jejich pomníky, skleněné zvony. Budou to první skleněné zvony ve východních Čechách.

Archiv patnácti tisíc fotografií.

O Národopisném museu v Plzni.

Jeden z největších fotografických archivů sebral a uspořádal bývalý správce plzeňského Národopisného musea L. Lábek. Celkem jest v tomto archivu na 15.000 fotografií, z nichž mnohé jsou cenným dokladem pro vývoj kraje i pro vývoj fotografické techniky. Sběrka L. Lábka je nyní uložena v Národopisném museu v Plzni a zaujímá 150 krabic. (kop.)

* Srážka kola s automobilem. Včera narazil na Karlově náměstí v Praze II. 17letý Jaromír Vejvara ze Smíchova, jedoucí na kole, na dodávkový automobil. Vejvara spadl s kola, které bylo automobilem přejeto a utrpěl tržnou ránu na pravé ruce a oděrky. Byl ošetřen na klinice prof. dr. Jiráska a propuštěn do domácí péče.

* Neznámý muž utonul ve Vltavě. Včera v neděli vytáhli z Vltavy poblíže Janáčkova mostu v Praze II. Jan Ečer z Prahy I a Fridrich Vlček z Karlínu mrtvolu neznámého asi 55letého muže větší postavy, oválného obličjeje, hnědých vlasů, šedých očí a chybných zubů. Oblečen byl v sakový oblek šedé barvy, světlemodrou košilí, modré spodky, tmavošedé punčochy a světležluté polobotky. Mrtvola byla po lékařské prohlídce dopravena do ústavu pro soudní lékařství. Po totožnosti neznámého se pátrá.

* Utonutí při koupání ve Vltavě. Včera odpoledne utonul při koupání ve Vltavě poblíže lázni „Na Mlýnku“ v Praze XV. 20letý stavitelský asistent Miloslav Hůďa z Prahy XII. Utonulý byl v krátké chvíli zřízencem zmíněných lázni vytažen, avšak veškeré oživovací pokusy zůstaly bezvýsledné. Přivolaný lékař zjistil smrt.

Osmdesát let Náprstkova musea.

Dvoji jubileum druhého nejstaršího evropského etnografického musea. – Co dokázal jeden mecenáš a jeho

přátelé.

Jedním z nejpozoruhodnějších našich muzeí, jak vznikem, tak i materiálem v něm shromážděným, je Náprstkovo museum všeobecného národopisu. Toto museum založené a dlouhá léta vedené známým pražským mecenášem Vojtou Náprstkem, dočkává se právě letos osmdesáti let svého trvání. Původně to mělo být výlučně průmyslové museum. – Náprstek poznal mnoho cizích zemí a chtěl, aby jeho krajané se seznámili se způsobem práce i nářadím, které se používá v cizích zemích. Chtěl, aby se naši lidé poučili, a kde bylo ve světě něco lepšího, aby si z toho vzali příklad. Hned v prvním roce založení musea, roku 1862, však se začal ve sbírkách Náprstkova musea objevovat i etnologický materiál. Náprstek sám ho hodně přivezl ze severní Ameriky, kde žil plných deset let; naši krajané usazení ve všech částech světa i čeští cestovatelé s nimiž byl Náprstek ve stálém styku, doplňovali pak jeho národopisné sbírky. Tím se v tomto museu shromáždil značný počet ukázek domorodých nástrojů, nářadí a primitivní industrie, určených původně k srovnávání s vystavenými předměty z oborů moderní technické výroby.

Touto „okružní“ cestou se nahromadilo v museu mnoho velmi cenných předmětů, neboť Náprstkovo museum začalo sbírat národopisný materiál poměrně velmi brzy. Vždyť první evropské národopisné museum bylo založeno jen o 22 roky dříve, v Kodani. Velká národopisná musea londýnské, pařížské, washingtonské a tokijské, byla pak vesměs založena v sedmdesátých až devadesátých letech minulého století, tedy později než museum pražské.

Sedmdesát let po svém založení, právě před deseti lety, bylo Náprstkovo museum převzato zemí Českou jako samostatný vědecký ústav, a tu bylo i jeho jméno změněno podle podle převážného obsahu svých sbírek na „Náprstkovo museum všeobecného národopisu v Praze“. Nyní se, při důkladném prozkoumávání sbírek ukazuje, jak cenný materiál z etnologického oboru se zde nalézá. Vždyť většina předmětů byla získána v druhé polovině devatenáctého století, v době, kdy ještě nebyly trhy zasypány evropskými napodobeninami domorodé práce a kdy do výroby nejrůznějších lidských kmenů nebyly zaneseny nové, „moderní“ prvky přinášené námořníky, obchodníky i cestovateli. Tak se podařilo zachytit cenné kulturní doklady kmínů v době, kdy se jich nedotkla ještě evropská civilizace, což má pro vědecké pracovníky nesmírnou cenu. Ve sbírkách Náprstkova musea jsou i nástroje a nářadí kmenů, které dnes již neobývají naši zem, neboť náraz civilizace je vyhubil.

Pohlédneme-li na mapu světa s vyznačenými místy, z nichž pochází předměty uložené ve sbírkách musea, vidíme nejlépe práci, která byla během osmdesáti let trvání musea vykonána Náprstkem a jeho přáteli i jejich následovníky. Mapa světa je pokryta znaménky od jižní Ameriky na drobné ostrovy Oceánů. Tato znaménka vyznačují místa, z nichž pochází více jak třicet tisíc předmětů uložených ve sbírce musea. Tato znaménka však též ukazují, že tam všude žili nebo cestovali naši lidé, neboť většina předmětů uložených v Náprstkově museu pochází buď od našich vystěhovalců nebo cestovatelů. Ve sbírkách musea se setkáte s celou řadou jmen našich nejslavnějších cestovatelů od dr. E. Holuba přes Vrása, Kořenského až k P. Šebestovi. Od slavného lovce orchidejí Roezia až k Fričovi. Tak společnou práci uvědomělého mecenáše Vojty Náprstka a desítek a set našich krajanů i cestovatelů vzniklo jedno z největších geografických muzeí světa, v jehož sbírkách jsou zachovány stopy práce i kultury minulých životů. Kop.

Osmdesátiny vynikajícího velkopřemyslníka a národohospodáře.

Není tomu dávno, co jsme tu nominovali oslavného odevzdání čestného diplomu a veliké Karlíkovy ceny Národohospodář. ústavu při České akademii Jos. Bartoňovi z Dobenína, kteráž vyznamenání obdržel přímo s rukou presidenta tohoto ústavu dr. J. J. Friče a svého velikého přítele dr. Fr. Křížika, tehdy již více než devadesátinika. Zítřka sám oslaví na svém novoměstském zámku n. Metujův jubileum svých osmdesátin. Je to zas příležitost k milé a vděčné vzpomínce na celou ušlechtilou rodinu Bartoňů z Dobenína, která už v třetí generaci stojí v popředí našich hospodářských zájmů textilních, rostoucích z primitivních začátků od praděda, stále vyrůstajíc a mohutníc v pracovní zdatnosti a moderním podnikání, především ovšem i v tom krásném ethickém poměru k povinnostem sociálním, národohospodářským, uměleckým a národním. Z drobného bělidla na Náchodsku vyrostly za pouhých tří lidské generace mohutné bartoňovské továrny textilií na našem krásném severovýchodě kraje Jiráskova a Boženy Němcové; ale nejen, že přinesly těm krajům obživu velkých tisíců, vykráslily v něm i vlast a roznesly za svých výtržků i plno různého uměleckého i mravního požehnání do všech směrů, nehledíc ani k zářivému příkladu, který dnešní bratrská dvojice Bartoňů-Dobeníků rozdává. Zachovalá publikace o rodu Bartoňů-Dobeníků má o tom sta dokladů.

Starší z žijících bratří, novoměstský Josef Dobeník, který se dožívá jubilea, byl jedním z čelných zakladatelů „Spolku českých průmyslníků textilních“. Jemuž dlouho stál v čele jako president. Jeho odborných zdatností a zásluh v našem národohospodářství bude vzpomenuť i jinde. Zde zatím zdůrazňujeme jeho velký a vřelý cit umělecký, který vedl zejména i k jeho nádherné adaptaci novoměstského zámku, svěřená nejlepšími rukama uměleckým, k stejnému vlivu na vše, co v jeho oblasti vyžadovalo zkrášlení, udržení a úpravy – stejně jak to zas ve svém okolí (zejména na Zbraslavi) vykonává jeho milovaný bratr Cyril. Vzácné dobenínské restaurace zámků, kostelů i památek na novoměstsku i na Zbraslavi zůstanou nejkrásnějším darem naší vlasti do trvalé budoucnosti. Veliké obrazárny a knihovny, jimiž jsou oba zámky vyzdobeny, jsou nejlepším dokladem ušlechtilého poměru bartoňovského rodu k umění, kráse a literatuře, stejně i zářivým příkladem českého mecenášství. Tak by měla býti řešena otázka každého zdatného podnikání. Stejně tak i v poměru k spolupracovníkům k dělnictvu, pro něž rod Dobeníků vystavěl v Náchodě velikou nemocnici a založil hojně fondů, zabezpečujících život i stáří. Opakujeme: zářivý vzor, na jaký se může v celém národě pohlížet s vděčnou úctou.

Ruka mladíka pod ostřím pily.

V dílně stolařského mistra Vojt. Kubíčka v Kroměříži-Oskoli pracoval ve středu u okružní pily také 16letý

učení Leopold Goldemund z Kroměříže, který si při této, často nebezpečné práci, počínal tak neopatrně a nepozorně, že se mu najednou levá ruka dostala pod ostří okružní pily. Na prstech pořezaný mladík byl nejprve dopraven k lékaři a odtud do nemocnice, kdež zjištěno, že jeho zranění je těžšího rázu, nikoliv však nebezpečné. Aš

ROZHLAS

Říšský program: Od 9.30 do 10 hod. k „Cestě operetou“ od Johanna Strausse po Dostála, Georg Kuhlmann hraje kromě jiných sólistů pod taktovkou Gustava Görlicha v „Malém koncertu“ od 11 do 11.30 hod. Od 15 do 16 hod. italská hudba. „Odpolední koncert“ od 16 do 17 hod. díla Richarda Wagnera, Hermanna Götze, Pucciniho a j. Drážďanská komorní pěvkyně zazpívá árii ze „Zkrocení zlé ženy“ a „Madame Butterfly“. Novodobá zábavná hudba od 19.15 do 20. hod.

Deustchlandsender: Výňatky z uměleckého týdne od 17.15 do 18 hod., při čemž obzvláště významné bude provedení serenády pro 18 dechových nástrojů od Richarda Strausse. Od 18.15 do 21 hod. bude pokračováno v „Bachově rodinném dni“. Provedeny budou „Kafeekantate“ a „Quodlibet“. Sólisté: Irma Belika, Lora Hoffmann, Mario Luiss Behilp, Walter Ludwig, Rudolf Hockelmann. Pastýřská hra „Acia a Galatea“ od Händela od 21 do 22 hod.

6. strana

Mistrovství, které hraje 120 klubů, má svůj „poločas“.

Ve středočeské II. třídě vedou SK. Bubeneč, SK. Praga, Lev XIII., Kostelec nad Lesy, SK. Kouřim, SK. Úžice, Lenešice a Viktoria Dubeč v čele tabulek. – Ze 120 klubů II. Třídy SK. Bubeneč již jediný s plným počtem bodů. – Mogul a Čechie Vykaň dosud bez bodů. – SK. Bubeneč má nejlepší a Čechie Vykaň nejhorší brankový poměr

K. – 120 klubů středočeské II. Třídy je rozděleno do 12 skupin. Z nich osm má již odehrány všechny zápasy podzimního kola. Ve stávajících čtyřech skupinách, které mají po 11 klubech, není dohráno ještě poslední kolo. Dnes přinášíme přehled skupin, které mají již první poločas mistrovství odehrán.

SK. Bubeneč jediný bez ztráty bodů.

Skupina B. má v čele klub slavné tradice, SK. Bubeneč, který je jediným ze 120 klubů s plným počtem bodů. Má také ve všech klubech II. Třídy nejlepší brankový poměr. Prvou polovinu soutěže uzavřel vítězstvím nad Spartou Dejvice 5:2. Na druhé místo probíjaval se SK. Chabry vysokým vítězstvím nad Meteorem XIV. 10:2, zatím co dosud druhý Lipanský SK. prohrou 2:5 se Smíchovskou XI klesl na 4. místo. Třetí místo obsadil SK. Barrandov vítězstvím 5:0 nad Meteorem Vyšehrad. Střešovice, které jsou dosud bez vítězství, podlely i v posledním kole nováčku, Všensorskému SK. 4:8 – Stav skupiny B.:

1. SK. Bubeneč (1)	9	6	0	0	42:10	18
2. SK. Chabry (4)	9	6	0	3	41:27	12
3. SK. Barrandov	9	6	3	2	21:12	11
4. Lipanský SK. (2)	9	4	1	3	33:23	11
5. Meteor XIV. (4)	9	5	2	3	23:32	10
6. Sparta Dejvice (6)	9	4	1	4	35:27	9
7. Meteor Vyšehr. (7)	9	4	1	5	15:32	7
8. Všensorský SK. (9)	9	3	1	6	17:26	5
9. Smíchov. XI (8)	9	2	1	6	18:27	5
10. SK. Štěchovice (10)	9	0	2	7	11:40	2

Novoměstský dostih Pragu.

Skupina E. Má nejlepší kluby v SK. Praga a Novoměstském SK. V posledním kole vyrovnal Novo bodový rozdíl vítězstvím nad Malostranským 3:0, zatím co Praga prohrou s AC. Letná 1:3 ztratila dva body. Na třetí místo postoupila Hostouň vítězstvím 4:2 nad Jinočany. Centrum vítězstvím 4:2 nad Karlínským teamem postoupil o dvě místa a předstihl tak scorem Malostranský SK. Slavoj Košíře se rozešel se Satalicemi remisou 2:2. Stav Skupiny E.:

1. SK. Novo Praga (1)	9	6	1	2	39:17	13
2. Novo Praha (2)	9	6	1	2	36:20	13
3. Čechie Hostouň (4)	9	5	1	3	25:17	11
4. AC. Letná (5)	9	5	0	4	20:17	10
5. Karlín team (3)	9	4	1	4	30:30	9
6. Slavoj Košíře (6)	9	3	3	3	21:25	9
7. Centrum (8)	9	3	1	5	18:27	7
8. Malostran. SK. (7)	9	3	1	5	16:31	7
9. SK. Jinočany (8)	9	3	0	6	18:26	6
10. S. S. Satalice (10)	9	2	1	6	18:31	5

Lev XIII. Stál v čele.

Skupina F. má vedoucí klub ve Lvu XIII., který má největšího soupeře v Záběhlicích u Zbraslavi. Oba kluby své poslední zápasy vyhrály, první proti Veleslavínu 2:0 a druhý proti Čechii Žižkov 3:1 a udržely si tak svá místa. Dosud třetí Olympia VII. Prohrála nečekaně se svou staroměstskou jmenovkyní 0:3, ale díky zásobě bodů z předchozích zápasů udržela si své místo. Souboj obou nováčků, Slovana VIII. a SK. Jilové skončil hladkým vítězstvím Slovana 4:0. Oba soupeři si vyměnili svá místa. Další nováček, Požární SK. podlehl Proseku 0:5 a končí

tak definitivně na posledním místě. – Stav skupiny F:

1. Lev XIII. (1)	9	7	1	1
2. Záběhlíci u Z. (2)	9	6	2	1
3. Olympie VII. (6)	9	4	3	2
4. Slovan VIII. (6)	9	4	2	3
5. SK. Veleslavin (5)	9	4	1	4
6. SK. Jilové (4)	9	3	3	3
7. Čechie Žižkov (7)	9	3	1	5
8. SK. Olympia (8)	9	3	1	5
9. SK. Prosek (9)	9	3	0	6
10. Požární SK. (10)	9	1	0	8

Souboj Kostelce s Volmanem

Skupina Brandýs má dva aspiranty na vedoucí místo. Je to Kostelec nad Lesy, který v posledním kole nečekaně podlehl Miškovcům 1:3 a připravil se tak o bodový náskok, a Volman Čelákovice, který vítězstvím 4:2 nad Brandýsem nebezpečně dotahuje. Oba kluby jsou nováčky a jejich umístění je proto velmi pěkná. Další nováček Čechie Vykáň si naproti tomu vede velmi špatně. V posledním kole podlehla Semicům 0:6 a dotvrdila tak svou pověst nejslabšího klubu ze 120 hrajících. Také další čelákovický klub Union si vede velmi pěkně a vítězstvím 4:1 nad Zápy si zajistil třetí místo. Sparta Mratín vítězstvím 4:1 nad Viktorií Jirny předstihla Zápy. Stav skupiny Brandýs:

1. Kostelec n. Lesy	9	7	1	1	41:19	15
2. Volman Čelákovice	9	7	0	2	43:22	14
3. Union Čelákovice	9	6	0	3	41:28	12
4. SK. Brandýs	9	5	0	4	28:22	10
5. SK. Semice	9	4	1	4	25:20	9
6. Viktorie Jirny	9	4	1	4	30:29	9
7. SK. Miškovice	9	4	1	4	20:24	9
8. Sparta Mratín	9	3	0	6	16:21	6
9. SK. Zápy	9	3	0	8	19:27	6
10. Čechie Vykáň	9	0	0	9	9:65	0

Nové uznání českému trenéru kopané.

Smlouva Václava Šimona s největším švédským klubem AIK. prodloužena Stockholm, 29. května 1942.

Když se největší a nejslavnější klub Švédska, stockholmský AIK. ocitl před několika týdny v blízkosti konce ligové tabulky a zdál se býti ohrožen sestupem, zajímalo to celý evropský fotbalový svět. Je totiž:

AIK. Stockholm jediný klub, který hraje ve švédské lize od jejího založení.

Nás Čechy to zajímalo dvojnásobně a to proto, že trenérem slavného AIK. je náš krajan Václav Šimon. Neúspěch jeho klubu byl tedy i neúspěchem našeho krajana. Ale už před několika týdny jsme zdůraznili, že AIK stíhaný značným počtem zraněných hráčů, se v lize určitě udrží, protože jeho mužstvem hraje skutečně dobrý football.

Naše předpověď se splnila a mužstvo AIK plně ospravedlnilo naděje, které v něj byly kladeny.

Úctyhodný výkon AIKu: 7 zápasů v 22 dnech – v nich 10 bodů a žádná porážka.

Tyto číslice mluví samy za sebe. Mužstvo AIK sehrálo na těch 22 dnů tyto zápasy:

3. května proti Sandviken 2:1, 7. května proti Nordköping 1:0, 10. května proti Landskroně 1:1, 14. května proti Elfsborg 0:0, 17. května proti Malmö 1:1, 22. května proti Reynersholm 3:1 a 25. května proti Hälsinborg 1:1. Po těchto zápasech obsadil AIK sedmé místo ligové tabulky a je ovšem zcela mimo nebezpečí sestupu.

Není proto vlastně divu, že AIK ocenil dobrou přípravu svého mužstva čili dobrou práci Šimonovu a nabídl mu prodloužení smlouvy na další sezonu 1942/43. To je úspěch, ke kterému je možno našemu krajanovi jistě upřímně blahopřát!

Schůze vedoucích NSRI.

Po dvouleté přestávce svolal říšský sportovní vedoucí von Tschammer und Osten do Berlínu radu vedoucích NSRI. Po uctění památky padlých byli uvedeni v úřad všichni noví župní sportovci. Pracovní zasedání bylo věnováno rozboru pokynů říšského sportovního vedoucího, jež se týkaly zajištění tělesné výchovy německého národa utužením svazku NSRI., zvýšené pozornosti v tělesné výchově žen a dětí – zejména těch nejmenších – a usměrnění sportovního provozu se zřetelem na pracovní zvýšené požadavky národa za války. V podstatě budou soutěže omezeny na jednotlivé oblasti župy. Referát o posledních úspěších na poli tělesné výchovy a sportu v Říši podal štábní vedoucí Quido von Mengden, načež v závěru státní tajemník říšský sportovní vedoucí von Tschammer und Osten sdělil zásady mezinárodních sportovních styků a zejména zvláštních úkolů, pokud jde o organizaci a vedení sportovního života v Evropě.

Viktoria Vysočany získala posily.

Viktoria Vysočany po odchodu Tuháčka, Vopěnky, Červeného, Koukala, Němečka, Satrana a Hrbka prodělává krizi, která se projevila posledním místem v tabulce I. B třídy. V červnovém termínu podařilo se vedení Viktorie získati nové hráče, kteří budou jistě platnou posilou. Jsou to: Vodvářka z ABC. Braník, Tichý z Podolí,

Němeček z Meteoru VIII., bří Janotkové z Dáubic a Karas z Centrum.

Rohovnická pravidla budou zjednodušena.

Kongres rohovníků v Římě ukončen. – Příští kongres v červnu 1943 v Itálii

Mimořádný kongres Mezinárodního amatérské rohovnického svazu FIBA v Římě byl v sobotu po pětidenním trvání ukončen. Závěrečná jednání byla prodchnuta duchem opravdového sportovního kamarádství, které bylo jasně patrné ve všech schůzích delegátů 16 zemí a ve společné vůli k plodné spolupráci. Četné návrhy technického rázu byly přijaty. Nové znění bude po dohodě pojata čtyřjazyčně, a to německy, italsky, francouzsky a anglicky do závodních řádů. Dále bylo usneseno podstatně zjednodušit pravidla.

Všechny přípravné práce včetně finského návrhu na zavedení nového bodování byly přikázány komisí pro pravidla. Výkoný výbor FIBA byl rozšířen zvolením dalších členů: polního maršála-poručíka Kalandy, Maďarsko, majora Ocerina, Španělsko, a dr. Melncke, Dánsko. Přijetí Portugalska bylo definitivně schváleno.

Italský návrh na změnu hlasů byl přijat v tom znění, že každý národ při účasti na mistrovství světa při olympijských hrách dostane o jeden hlas více, jestliže se zúčastní nejméně ve čtyřech vahách z osmi.

Návrh Finska na uspořádání mistrovství Evropy 1943 byl odložen na příští kongres, který se bude konat v červnu 1943 v Itálii.

V závěru tlumočil prezident FIBA Söderland díky italskému rohovnickému svazu a jeho prezidentovi Vittorie Mussolinimu.

Schalke velkým favoritem mistrovství.

Po včerejším kole jsou již známi semifinalisté letošního ročníku fotbalového mistrovství Říše. Výsledky byly těsné, až ovšem na vysoké vítězství Schalke, který potvrdil, že je opravdu nejvážnějším uchazečem o prvenství. Přehled výsledků:

FC. Schalke 04–SS trassburg 6:0 (3:0). Hráno před 30.000 diváků. Domáci vyhráli po skvělém výkonu všech řad. Nejlepším mužem na hřišti byl Fritz Stepan, autor dvou branek. Tři další vstřelil Eppenhot, poslední pak Burdenski.

Blau Weles Berlin–VIB. Königsberg 2:1 (0:0). 20.000 diváků na berlínském Poštovním stadionu vidělo tuhý boj a zasloužené vítězství braniborského župního mistra. Branky vítězů dali Hientz a Lav, za poražené scoroval Scheffler.

Offenbscher–Werder Bremen 4:3 (1:2). Šťastné vítězství domácích ve Frankfurtu před 15.000 diváků. Werder byl handicapován zraněním brankáře. Branky: Staab 3 a Kaiser za vítěze. Fehrmann 2 a Gornik za dolnosaského mistra.

Vienna Wien–Planitzer SC. 3:2 (0:0). Hráno na vídeňském stadionu před 22.000 diváků. Planitzer SC. vedl již 2:0 brankami Heineho a Weigla, ale nakonec vienna po zásluze vyhrála brankami Jawurka, Holeschovského a Deckera.

Jsou tedy semifinalisty: FC. Schalke 04, župní mistr vestfálský: Blau Weiss Berlín, župní mistr braniborský: Offenbascher Kickers, župní mistr Hessen-Nassau a Vienna, mistr župy Donau-Alpenland.

Zápasy semifinále určeny.

Ještě v neděli rozhodl „Reichfachsamt Fussball“ o tom, že v semifinále letošního mistrovství Říše v kopané budou sehrány tyto zápasy: Blau Weiss – Viena Wien a FC. Schalke 04 – Offenbascher kickers. Hraje se 21. června, rozhodčí budou jmenováni dodatečně.

Slovensko : Chorvatsko 1:2 (1:2).

Mezistátní fotbalové utkání vybojované v neděli v Bratislavě před rekordní návštěvou 15.000 diváků. Chorvaté dobyli těsného vítězství zásluhou lepší a důraznější útočné řady- Mužstva hrála v sestavách:

Chorvatsko: Monaidner – Brošovič, Dubac – Lechner, Jazbinšek, Kokotovič – Cimmermančič, Wöfel, Kacian, Antolkovič, Pleše.

Slovensko: Reimann – Láncoš, Radó – Biró, dr. Chodák, Porubský – Bolček, Földes, Fabián, Arpáš, Dubowski.

Zápas byl zahájen útoky slovenského národního mužstva, které mělo převahu až do 25. min. Konec prvního poločasu patřil Chorvatům, kteří více útočili i po zahájení druhého poločasu. Ke konci zápasu Slováci marně se snažili vyrovnat. Obě branky Chorvatů dal Cimmermančič, jedinou branku Slovenska vstřelil Földes. U obou mužstev se několikrát vyznamenali brankáři. V záloze Chorvatů vynikal Lechner, v útoku zahrála dobře obě křídla, zejména Cimmermančič. Slováci měli dobrou obranu a také záloha uspokojila. Útok hrál bezdůrazně a zklamal zejména Dubowski.

WMFC. mistrem Maďarska.

V maďarské lize bylo v neděli sehráno předposlední XIV. jarní kolo maďarské ligy, které rozhodlo o novém mistru WMFC. zvítězil přesvědčivě nad šestým klubem tabulky Gammou a zajistil si mistrovský titul. Szoinok prohrál s Nagyaváradem, takže na druhé místo se probojoval Újpest, který porazil Saigotarján. WMFC. má nyní čtyřbodový náskok a nemůže již být v posledním kole předstížen. Ferencváros dobyl vysokého vítězství nad Lampartem. Výsledky nedělního kola: WMFC – Gama 8:4 (3:2), Nagyavárad – Szolpok 2:1 (0:0), Ferencváros – Lampart 0:1 (0:1), Elektromos – Klepent2:1 (1:0), Balgotarján – Újpest 0:2 (0:0), DIMAVAG – Kolosvár 2:0 (2:0), Szeged – Szegedi Vasutás 4:1 (4:0), M8VAG – Ujvidék 3:0 (3:0).

V Itálii rozhodne až poslední kolo.

V italské lize bylo sehráno včera předposlední kolo mistrovství. Oba kandidáti mistrovského titulu Roma i Torino svoje zápasy vyhráli a zůstal mezi nimi rozdíl jediného bodu. Na konci tabulky se dostal z předposledního místa Napoli a má nyní velkou naději, že se zachrání. Nedělní výsledky: Roma – Livorno 2:0, Venesia – Liguria 2:0, Torino – Triestina 2:0, Bologna – Fiorentina 2:3, Modena – Genova 2:3, Ambrosiana – Milano 2:2, Lazio – Atlanta 2:1, Napoli – Juventus 4:1.

Nové rekordy.

Nový portugalský rekord

v závodě na 100 m znak vytvořil mladý Mario Simas velmi dobrým časem 1:09.0 minut. Tento rekord byl vytvořen v rámci dorosteneckého sportovního meetingu, jehož se zúčastnili také mladí reprezentanti francouzští, Simas vyhrál ještě 100 m vol. způsob v čase 1:03.2 minut. Druhým byl Francouz Zins.

Nový maďarský rekord na 400 m znak

vytvořil Galambos (UTE) časem 5:36.6 min. při prvních plaveckých závodech v otevřených lázních.

V největší fotbalové soutěži světa

– v Tschammerově poháru – měla čttná „esa“ velkou smůlu.

Tschammerův pohár je největší pohárovou soutěží světa. Více než 15.000 německých klubů se pokouší o štěstí, aby získalo trofej, která je kladena důstojně vedle mistrovského titulu. Letos vypadla již řada slavných klubů.

Dresnder SC.

dvojnásobný vítěz a obhájce, dopadl nejhůře. Byl vyřaděn neznámým klubem SV. 08 Bischofswerds, když předtím i v župním mistrovství musel ustoupiti Planitzer SC.

FVS. Frankfurt,

finalista z roku 1939 (podlehl vídeňskému Rapidu 1:3) byl vyřaděn zhoła neznámým klubem VfR Weisenau z mohučského předměstí – 3:4.

Holstein Kiel,

loňský semifinálníista soutěže a „tajný tip“ dopadl zrovna tak, neboť nad ním místní rival VfB. Kiel vyhrál v poměru 3:2 a připravil jej všechny o iluze.

Wecker Wien

stoupil v Říši v ceně od té doby, kdy proti manheimskému Waldhofu hrál třikrát nerozhodně v semifinále poháru a jenom los jej připravil o boj proti norimberskému „Clubu“. Vyřadil jej – Rapid!

VR. Gleiwitz,

do letoška nejsilnější slezský klub, shodou okolností se musel sklonit také před místním, daleko slabším soupeřem – RSG. Gleiwitz, byv poražen nečekaně rozhodně 1:4.

Držitelé této cenné trofeje – FC. Schalke 04, 1. FC. Nürnberg, Rapid Wien a VfB Leipzig se zatím ještě drží a patří i tentokrát mezi favority.

Dr. Diem v Ankaře.

Ředitel mezinárodního olympijského institutu dr. Cari Diem, který doprovázel Admiru na zájezdu do Turecka, přijal na recepci, pořádané německým vyslancem von Papenem, řadu vedoucích osobností tureckého sportu. Dr. Diem vykonal také návštěvu tureckého ministra vyučování Yuetschela a prohlédl si se zájmem moderní sportovní stadion v hlavním městě Turecka.

Plavecký dorost Brna a Plzně před Prahou.

Vv. – Na čttných pražských zimních plaveckých podnicích vystřídal se sice jen několik mimopražských dorostenců, ale ti dokonale přesvědčili o tom, jak

Praha ve výchově dorostu je pozadu.

Pozoruhodné je zejména jejich mládí, zatím co vedoucí pražští prsaři Linhart a Jonáš jsou již jednou nohou v mužích! Pořadí z krytých lázní:

100 m volný způsob:

1. Dégl, Radbuza Plzeň	1.10
2. Mrázek, Č. P. K. Brno	1.12.3
3. Linhart, Č. P. K. Brno	1.12.4
4. Hájek, Slavia	1.13.3
5. Franěk, Č. P. K. Brno	1.13.4
6. Elner, Č. P. K. Praha	
a Vaneš, Č. P. K. Plzeň	1.22.2

100 m znak:

1. Konečný, Č. P. K. Brno	1.22.2
2. Dégl, Radbuza Plzeň	1.23.7
3. Jankovský, Slavia	1.25.2

4. Strejček, Č. P. K. Praha	1.29.2
5. Adamec, Č. P. K. Praha	1.37.5

100 m prsa:

1. Linhart, A. P. K.	1.19.2
2. Jonáš, Č. P. K.	1.24.2
3. Kvoch, Č. P. K.	1.27.4
4. Auterský, Č. P. K. Plzeň	1.27.6
5. Binka, A. P. K.	1.30.2
6. Schejbal, Č. P. K.	1.33.2

200 m prsa dorost:

1. Linhart, A. P. K.	3.07
2. Pichal, KVS. Brno	3.09.8
3. Jonáš, Č. P. K.	3.11.4
4. Mrázek, Č. P. K. Brno	3.18.4
5. Kvoch, Č. P. K. Praha	3.20.4

V dorostenkách jest rozdíl ve výkonnosti ještě větší, neboť Brňáčky Bečvařovská, Hiklová, Němcová a Plzeňáčka Königsmarková neměly v Praze vůbec konkurenci.

Košíková řeší rovnici o jedné neznámé.

Tou neznámou je příští liga, která má mít 12 klubů a být zase jen prozatímní.

Jer – Je zajímavou věcí, že největší samozřejmostí nejsou nám smrtelníkům dosti často jasné a že děláme vědu z věcí, které se dají tak snadno vyřešit jako kvartánská rovnice.

To zbytečné a plané mudrování jsme viděli ve sportu také v posledním čase. Obyčejný člověk, nezastižený „funkcionářem a schůzováním“ by si věděl rady s tak prostým problémkem, jako je uspořádání ligové soutěže, protože nehledí na osobní chutě a nechutě a postranní klubovní fanouškování. To asi některým funkcionářům schází. Lehká atletika by o tom mohla vyprávět nejlépe.

Rovněž v košíkové se rozhodovalo, jak hrát příští X. ligu.

Košíková si na tom ovšem nestojí tak skvěle jako třeba kopaná a je při ni proto hledání a zkoušení omluvitelné. Provází pravidelně první rozběhy a začátky. J však pozoruhodné, že svým uspořádáním ligová soutěž bude opět jen provisorní.

Zúčastní se jí letos opět 12 klubů. Prozatímní je proto, poněvadž nesoustřeďuje všechny zemské kluby, nýbrž jen pražský okrsek, který ovšem v české košíkové stále vede. K prvním osmi ligovým mužstvům by přistoupily tedy čtyři družstva II. ligy.

Nejlepší způsob, jak definitivně vyřešit X. ligu,

aby byla hodna svého jména a aby nebyla zase jen přeborem jednoho okrsku je ovšem tento: v Čechách i na Moravě uspořádány dvě samostatné ligové soutěže, do nichž budou jmenováni vítězové jednotlivých okrsků. V Čechách by to byly: Uncas HC Stadion, Kablo Kladno, AC. Sparta, Rapařáci Hradec Králové, Želzničáři Nymburk Phillips, Viktoria Žižkov, SK. České Budějovice, SK. Hradec Králové a zbývající dva kluby, kterými jsou buď Phillips II. A Uncas II nebo dva venkovští účastníci. O mistrovství Čech a Moravy by se pak utkaly pouze první dva.

S tím ovšem souvisí úzce také II. liga, která si i v kopané brzy odsloužila svá nezuživá léta.

II. liga je nemožným útvarem

a brzdila by další vývoj. Je proto nepřijatelnější návrh, aby se vedle ústřední zemské I. ligy pořádala okrsková mistrovství první a druhé třídy. Zařazovalo by se ovšem podle pořadí z poslední soutěže. Už i to, že dosud hraje II. ligu čtyřicet družstev nestejně kvality mluví pro rozdělení na I. a II. třídu.

V celku by se mohla košíková řídit podle svých kolegů v házené, kde organizace klape dobře. I tam se však k ní dostali po nutném a účelném přebudování soutěží.

Německo vítězem boxerského trojboje v Římě.

Mezistátní rohovnické utkání tří států: Německa, Itálie a Maďarska pokračovalo v sobotu a v neděli v Římě dalšími zápasy. Všechny byly vedeny v duchu ojedinelého přátelství všech tří národů.

Sobotní zápasy.

Mužstvo Německa dalšími čtyřmi vítězstvími zvýšilo svůj náskok na 15 bodů. Na druhém místě byla v sobotu Itálie s 11 body a na třetím Maďarsko se 6 body. Výsledky od váhy mužů do těžké: Paesani (I.) porazil Maďara Vargu na body, Paoletti (I.) zvítězil nad Bögershausenem (N.) na body. Ital Tiberi vybojoval Maďara Vojnovicse a Němec Tritschak zvítězil nad Italem Vancinim na body. Německý rohovník Pepper porazil Maďara Szalai ve třetím kole k. o. V polotěžké váze zvítězil Maďar Jászai nad Italem Bertolo na body a konečně ve váze těžké Ten Hoff (N) nad Italem Latinim ve druhém kole technickým k. o. Latini nebyl schopen boje a proto ringový rozhodčí nerovný zápas ve druhém kole předčasně ukončil.

V neděli byl mezistátní trojmatch zakončen. Celkovým vítězem se stalo Německo 23 body před Itálií se 17 a Maďarskem s 8 body. V jednotlivých utkáních Němci zdolali Italy v poměru 10:6 bodům a Maďary dokonce 13:3 bodům, zatím co Itálie – Maďarsko skončilo vítězstvím Italů v poměru 11:5 bodům.

V národním stadionu před 5.000 diváků byly docíleny od mužů do těžké váhy tyto výsledky: Tietzech (N) porazil Vargu (M), Paoletti (I) Miriszlaye (M), Bonetti (I) Petriho (N), Nürnberg (N) Vojnovicse (M), Torma (M) Vanciniho (I), Pepper (N) Battagliu (I), Baumgarten (N) Jaszaie (M) a Latini (I) Szolnokiho (M). Na cestě domů se němečtí rohovníci utkají s Itálií 10. t.m. V Bari.

Binder marodí se srdcem

„bimbo“ Binder je vyřazen pro srdeční chorobu, ač jistý čas hrál.

Podstata zla.

Píšeme-li proti bolševismu, používáme obvykle argumentů, opírajících se o výsledky. Vidíme tedy v bolševismu příšeru destrukcí ducha a těla, bídu, hlad. Líčíme bolševické nebezpečí podle výsledků, ke kterým se dopracovalo ve vlastní své zemi, kde měl bolševismus příležitost pracovat podle svých receptů a podle svých method. Ukazujeme tedy, kam to prakticky dopracoval.

Nejednáme při tom nikterak nesprávně, neboť již podle samotné nauky komunistické jedině fakta mohou rozhodovati a nikoli rozumové. To tedy, co jsme vždycky líčili, líčíme a budeme líčit, jsou fakta, ostatně samotnými bolševiky doznávaná.

Podívejme se však dnes na bolševismus také s jiného hlediska, než obyčejně činíme. Rozebereme základy theorie, o něž se praxe opírá. V těchto dnech nazval odpovědný státník Anglie Churchill Stalina „osvoboditelem Evropy“. Nuž víme, na jaké nauce jest „osvoboditelské dílo“ Stalinovo založeno.

Spatříme tak jasně osvětlenou vlastní podstatu zla a pochopíme, jak obrovský omyl jest lidem vnucován, když půda k vnucení byla terorem a násilím připravena. Spatříme, jak veliká, bezedná lež vydávána jest za pravdu a spásu lidstva. Poznáme a uvědomíme si, jak bylo by lidstvo nutně zklamáno, kdyby bolševickému bludu a podvodu dalo sluch a uvěřilo mu.

Podle Lenina jsou celé dějiny psané až dodnes dějinami třídních bojů a tento stav věci má prý pokračovati tak dlouho, dokud nezmizí základy tohoto třídního boje – soukromé vlastnictví. Zatím co v buržoasní společnosti jest prý práce jen prostředkem k vzrůstu nahromaděného kapitálu, jest prý v komunistické společnosti nahromaděná práce jen prostředkem rozšířit, obohatit a zkráslit život člověka! To bylo ideálem budoucí společnosti již podle komunistického manifestu – tedy téměř před sto lety – a také ideálem, ovšem neuskutečnitelným, zůstalo dodnes i v samostatném sovětském Rusku.

Skutečnost jest však jiná a smutná! Veřejná moc, ztělesněná vždy ve zvláštní třídě jedinců držících moc a odlišné od lidu, drží sama kapitál, spravuje jej, sama nevyrábí a tedy jinou formou vykořisťuje člověka ještě více, než tomu bylo dříve. Nestalo se tedy vlastně nic jiného než to, že kapitál přešel ze třídy buržoasní do třídy jiné a dělník jest vykořisťován stejně – přesněji řečeno ještě více – než byl dříve.

Základní problém bolševismu ukazuje se tedy základním omylem, nedůsledností, neproveditelností, neboť odporuje samotné přirozenosti lidské, která toužila, touží a bude vždy toužiti po soukromém majetku.

Ostatně bolševický režim ukázal se sám nedůsledným jako v mnohých jiných věcech i po této stránce, že musil zákonem z listopadu 1936 připustiti malé soukromé vlastnictví sedláků a malých řemeslníků, založené – jak se výslovně snažil tento ústupek a tuto nedůslednost zeslabiti v čl. 9 téhož zákona – jedině na osobní práci.

Odvrhne-li z toho parádu fráží, vidíme, že jde přece jenom o novou bezpodmínečně nutnou instalaci soukromého vlastnictví, proti němuž bolševická theorie rozhodně se postavila!

A právě takovým omylem jest boj proti náboženství, jehož kritika tvoří podstatnou část komunistické nauky. Můžeme dokonce o tom říci, že komunistická nauka začíná kritikou náboženství a celá na ní spočívá, neboť – podle Marxe – kritika náboženství jest první podmínkou veškeré kritiky, a požadavkem skutečného blaha lidu jest zničení náboženství jakožto jeho klamavého blaha.

Pro bolševismus jsou náboženství a buržoasie neoddělitelné po stránce sociální. Náboženství jest mu jen fantastickým odrazem daného stavu výrobních sil a vztahů, prostředkem utlačování duchovního, učic trpělivosti a odevzdanosti a ukolébavajíc lidstvo nadějí v nebeskou odměnu! Jest tedy náboženství opiem lidu, jak řekl Lenin okřídleným slovem, nikoli samostatně vynalezeným, nýbrž vzatým z Marxova „Příspěvku ke kritice Hegelovy právní filosofie“.

Celý tento rozpor se konec konců shrnuje opět v jeden základní: v rozpor materialismu a spiritualismu. Na jedné straně jest zde prvenství ducha, na druhé straně pak pouze prvenství hmoty. A poněvadž víme, cítíme a dějinami jsme poučeni, že jest to „duch, který oživuje...“, vidíme další tragický omyl v podstatě bolševické nauky.

Tak vypadá tedy ono nebezpečí z východu, rozložíme-li je v jeho podstatě. Bolševismu chybí vůbec poznání lidské povahy v reálných podmínkách existence. Jest nerealistický a a upadl v utopie nikdy neuskutečnitelné. Aby lid omámil, musil tyto utopie ozdobiti zběsilým násilím, jež má vyvrcholiti provedením světové revoluce.

Toť tedy podstata zla, která nás dosud ohrožuje. P. Zelenka.

Obranné boje nadále prudké

Skupina ponorek vrhla se na konvoj v Atlantiku. – Bylo potopeno 12 torpedoborců a 9 lodí o 46.500 BRT. – Proniknuvší sovětské pluky protiútokem potřeny.

Z Vůdcova hlavního stanu 24. září. (ČTK.)

Vrchní velitelství branné moci oznamuje:

V jižní a střední části východní fronty trvají obranné boje v úsecích dosavadních těžišť s nezmenšenou prudkostí. Na kubaňském předmostí a východně od Melitopoli byly odraženy silné nepřátelské útoky: sovětské pokusy překročit střední Dněpr byly na několika místech zmařeny.

Severovýchodně od Záporoží a u Děmidova se energickými protiútoky našeho vojska podařilo potřít sovětské pluky, které pronikly kupředu; při tom byli přivedeni zajatci a ukořisťen materiál.

Letectvo odlehčovalo útoky semknutých svazů oddílům pozemního vojska, svádějícím těžké boje.

Na frontě u ledového moře podnikla rychlá námořní bombardovací letadla úspěšně útoky na sovětské ponorkové základny a na přísunová skladiště. Za těchto útoků sestřelily svazy ve 24 hodinách bez vlastních ztrát 45

nepřátelských stíhacích letounů.

V jižní Itálii útočil nepřítel včera s velkými silami u Salerna a u Conturai. Zatím co boje v salersnském úseku jsou ještě v proudě, byl nepřátelský útok v prostoru Conturai po tuhém a litém zápolení odražen za obzvláště velikých nepřátelských ztrát.

Italská divise Aoi, zasazená svým jádrem na ostrově Kafallonia, po ztrátě Badogliovy vlády se zpěchovala složitě zbraně a zahájila nepřátelství. Po přípravě, kterou provedlo letectvo, nastoupily německé oddíly k útoku, zlomily odpor vzbouřenců a dobyly přístavního města Arposiolion. Nehledíc na 4000 mužů, kteří složili včas zbraně, byla valná část povstalecké divise i s divisním štábem v boji poražena.

Dne 22. září se pokusily britské nejmenší ponorky vniknouti do norských fjordů. Za tohoto pokusu však byly včas zastíženy a zničeny dříve, nežli mohly dosáhnouti úspěchu. Část posádek padla do zajetí.

Anglo-americké letecké svazy ztratily včerejšího dne při útocích na místa v pobřežním prostoru obsazených západních území, za kterých bylo obzvláště město Nantes těžce postiženo, 15 letadel.

Britské bombardovací svazky podnikly uplynulé noci znovu teroristické útoky na Mannheim, Ludwigshafen, Darmstadt a Aachen. Vznikly ztráty mezi obyvatelstvem a dílem značné škody. Až odsud bylo zjištěno sestřelení 33 nepřátelských letadel.

Rychlá německá bombardovací letadla útočila v noci na 24. září na letecké základny a na jiné vojenské cíle v jižní a střední Anglii. Nepřátelské ztráty za teroristického útoku v noci z 22. na 23. září se zvýšily na 27 strojů.

Německé ponorky podnikly po přestávce několika neděl nenadále útok na nepřátelskou konvojovou dopravu v severním Atlantiku. Jediné bojové skupině ponorek se podařilo zastihnouti konvoj, plující do Ameriky, který byl neobyčejně silně zajištěn. Útoky bylo proto nutno vésti hlavně proti neobvykle četným konvojovým torpedoborcům vnějšího zajištění. Při tom dosáhly naše ponorky jedinečného úspěchu. V tvrdošijných a urputných bojích, které trvaly několik dní, bylo 12 nepřátelských torpedoborců potopeno a tři další torpedovány. Je podobné pravdě, že se potopily. Hustá mlha znemožnila, aby se v operacích pokračovalo. Přes to bylo z konvoje potopeno ještě 9 lodí celkem o 46.500 BRT a dvě další byly torpedovány.

Eden nevěří v brzký konec války.

b. Po Churchillovi vystoupila v dolní sněmovně jeho zahraniční ministr Anthony Eden a v druhé rozpravě dolní sněmovny se rozhovořil o celkové válečné situaci. Tak jako se Churchill velmi bedlivě věnoval otázce poměru Anglie k Sovětskému svazu, tak se řeč i odpovědi Edenovy vztahovaly hlavně na současnou i budoucí úpravu poměru poměru anglicko-sovětského. Z každé věty, kterou Eden pronesl v Dolní sněmovně na adresu Sovětského svazu, vyplývá snaha poklonit se Moskvě a jejím požadavkům a činit ústupky, jen aby se držitelé moci v Kremlu nehněvali. Hned na počátku svého projevu Eden zdůraznil, že Velká Británie je v této válce vydána Sovětům na milost a nemilost, neboť naprosto nelze mluvit, že by se válka brzo skončila a mohlo se dobytí vítězství. Eden výslovně prohlásil, že nemůže souhlasit s názorem, že stojíme v předvečer vítězství. O tomto velmi ožehavém bodu prohlásil Eden doslova: „Dlouhý a těžký boj máme před sebou. Očekává nás tvrdé a náročné období války, daleko tvrdší a náročnější než všechna válečná údobí předchozí, jež jsme až dosud prožili.“ A z toho Eden vyvodil pro anglickou politiku, že bude „do písmene věrná“ spojenectví, jež uzavřela se Sovětským svazem.

Má-li však být spojenectví anglicko-sovětské do písmene vyplněno, předpokládá „především důvěru, a to takovou, která nevychází pouze s jedné strany“. A zase Eden, blíže vysvětlil, co touto větou myslil: „Anglická vláda se své strany učinila všechno, co bylo v její moci, aby prokázala, že je hodna této důvěry.“ Eden dále ujišťoval, že samozřejmě je bezpodmínečnou nutností uzavřít světové spojenectví Velké Británie se Spojenými státy a se Sovětským svazem. Eden připojil pak ještě k těmto třem velmocem i Čankajškovu Čínu. Když byl takto vyznačil rozsah světové koalice, která má být vytvořena, dodal, že zájmy těchto tří velmocí „nikde si navzájem nepřekážejí a jsou celkem tytéž“.

Anglická veřejnost a tisk reagovaly již na Churchillovu řeč velmi chladně. Vyneslo jim to poznámku, že se „po úspěchu staly blasenovanými“. Skutečnost je ovšem jiná. Anglické listy si vzpomínají, co Churchill koncem srpna prohlásil v Quebecu, a podle toho posuzují jeho řeč v dolní sněmovně i projev Edenův. Tehdy Churchill věděl už velmi dobře o Badogliově ochotě spáchat zradu a byl již zpraven o tom, že v předsíni britského velvyslanectví v Lisabonu stojí zrádní italští vyjednavací. Naděje se ovšem nesplnily a Churchillova předpověď, že „půjde-li všechno dobře“, válka by se mohla přes noc octnouti před koncem, se osvědčila ještě méně.

Moskva si vynutila brzké svolání Středozemního výboru.

Také Churchill byl nucen přiznat v dolní sněmovně, že Moskva žádala na Anglii a Spojených státech, aby se vytvořil středozemní výbor. Nyní bylo oznámeno, že se tento výbor pro otázky Středozemního moře sejde v nejbližší době. Spojenci se právě zabývají volbou delegátů. Sovětský svaz i nyní pokládá zmíněnou středozemskou komisi za svůj důležitý úspěch. Anglii je totiž nápadné, proč Moskva klade tak velký důraz na vytvoření výboru, týkajícího se středozemní oblasti. Výbor se má sice nyní starat pouze o otázky, týkající se Itálie, avšak na druhé straně právě tento výbor by se mohl stát „přechodnou instancí“, skrze níž by se vsunuly bolševické zájmy do západní Evropy. V Londýně se očekává, že ve zmíněné komisi Moskva předloží své požadavky. Bude patrně žádat kontrolu Balkánu, přístup do Středozemního moře Dardanelami i pro válečné lodě, a kromě toho ovšem i značný vliv na obyvatelstvo v severní Africe, na Sicílii a na části jižní Itálie, obsazené spojeneckými vojsky.

To jsou však teprve počáteční cíle moskevských zájmů. V Londýně se naznačuje, že tak jako se Američané nebrání, aby sovětská „diplomatická zástupce“ mohl podporovat francouzské komunisty v Alžiru, tak také ani Washington ani Londýn nemohou nesplnit politické požadavky sovětského spojence, který až dosud přinesl největší

válečné oběti. Zdá se, že moskevská vláda se již rozhodla, že stálým delegátem ve středozemním výboru bude jeden ze zástupců lidového komisaře zahraničních věcí, prý Vyšinski. Právě jmenováním tak vysokého úředníka zahraničního komisariátu má být zdůrazněn význam, jaký Moskva přičítá zmíněné komisi. Moskva chce získat nejen jasno o záměrech Angličanů a Američanů, nýbrž pokládá Středozemní výbor za vyloučený prostředek bolševické propagandy. Vyšinski inscenoval známé moskevské procesy, při nichž byli odsouzeni na smrt nejbližší spolupracovníci Stalinovi, mezi nimi i maršál Tučačevski. Američané a Angličané nenaznačili, kdo má zastupovat jejich zájmy ve středozemní komisi. Zdá se, že jimi budou pp. Murphy a McMillan. Je zajímavé, že právě Moskva žádala, aby byl ve zmíněné středozemní komisi i zástupce francouzský. Zatím se ovšem de Gaulle a Giraud nedohodli, koho tam pošlou. Mezi oběma „představiteli francouzského národa“ jsou totiž trvalé rozpory.

Bolševické pokusy o průlom nadále bezúspěšné.

Na východní frontě měl odsuvný německý pohyb přes silný bolševický tlak, který pokračoval především v úseku levé fronty na středním Dněpru, očekávaný průběh. Nepříteli přes všechny pokusy vniknout se značnými a rychle pohyblivými silami do německých operací se nepodařilo vykonávat zřetelný vliv na pohyby německého vojska, prováděné v předem stanovených hranicích a tempu. Bolševikům se tedy nepodařilo zmařit dispoziční německého vrchního velitelství. Odsuvný německý pohyb je ještě v proudu a zatím nelze říci, kde opět skončí na pevné frontě a ve stacionárních bojích. Určitě náznaky ukazují jen na ráz terénu, jemuž výrazný charakter vtiskuje tok řeky Dněpru.

Dne 22. září probíhala bojující německá fronta asi takto: od pobřeží Azovského moře, vedla na sever proti ohbí Dněpru a na západ k Poltavě, která v rámci všeobecného odsuvného pohybu byla vyklizena do zničení všech vojenských zařízení. Z prostoru poltavského zahýbala německá fronta prudce na západ až k Čerkasům na středním Dněpru. Odtud pak východně od Kijeva probíhala na sever až do oblastí u Černigova. Dále odtud severním směrem protínala prostor jihovýchodně od Gomelu, vedla přes Roslavi a pak na západ od všeobecné linie Jelňa–Veliz a přešla do dosavadní fronty. Na valné části fronty, měřící více než 1500 km, byly sváděny opět neobyčejně prudké boje. Bolševici přes dosavadní neúspěchy svých pokusů o průlom se znovu na četných místech bojové fronty pokoušeli o roztržení německé obranné fronty, aby tak spořádaný a plánovitý odsuvný pohyb uvedl ve stav chaotického útoku, Sovětské úsilí se zvláště soustřeďovalo na prostor u středního Dněpru mezi Čerkasy a Černigovem, kde za obrany proti značnému sovětskému tlaku došlo k těžkým bojům, na prostor jihovýchodně od Gomelu a na úsek u Smolenska, kde cílem sovětského vedení byl rovněž veliký průlom. Německá obrana naprosto zmařila tyto pokusy. Německá fronta zůstala všude intaktní a pokračuje pod ochranou energické obrany plánovitě v nařízených pohybech. (PZD.)

Soustředění národní obrany a zvýšení výroby v Mandžusku.

Císař na zahajovací schůzi mandžuského Nár. shromáždění

Hsinking. (ČTK.) Mandžuský císař bude přítomen zahajovací schůzi Národního shromáždění, které bude zasedati od 25. do 30. září.

Proslýchá se, že budou usnesena důležitá opatření, mimo jiné soustředění národní obrany a zvýšení výroby. Tomuto zasedání se přikládá zvláštní význam. Sejde se 164 poslanců z 20 provincií, kteří zastupují všechny obory činnosti. Půjde tedy o závažná rozhodnutí sboru, který zastupuje 43 milionů obyvatel Mandžuska, odhodlaných pokračovat ve válce až do konečného vítězství.

Bolševická agitace v Jižní Americe stále větší.

„Zásluha“ Roosveltovy politiky.

Vigo. (ČTK.) Z posledních zpráv z Chile je zřejmé, že bolševická agitace, která zásluhou Roosveltovy politiky proniká také do Jižní Ameriky, působí státnímu vedení stále větší obtíže. Na sjezdu chilských odborových organizací, které v těchto dnech zasedají v Santiagu, promluvili zástupci Sovětského svazu a dělali hlučnou reklamu cílům bolševismu. Na chilských hospodářských místech převládá přesvědčení, že by komunisté rádi rozpoutali obecnou stávkou, aby tak komunistickým organizacím zajistili moc. V jedné zprávě se uvádí: „Mezi dělnictvem chilských průmyslových oblastí vládne největší neklid a celá země je zaplavena sovětskými agenty.“

Dohoda mezi Německem a Charvátskem o přesídlení obyvatelstva.

Berlin (ČTK.) Mezi Německem a Charvátskem byla uzavřena úmluva o přesídlení příslušníků Charvátského státu a národa z Dolního Štýrska a obsazené části Kraňska do Charvátska. Přesídlení, jež má být dokončeno do konce příštího roku, bude, jak sděluje „Nationalzeitung“, řízeno smíšenou německo-charvátskou přesídlovací komisí.

Osobní změny v armádě USA na Blízkém Východě.

Istanbul. (ČTK.) Anatolská agentura oznamuje z Káhiry, že generál Chaves byl jmenován náčelníkem amerického generálního štábu pro Blízký Východ a generál Royce jmenován velitelem amerických vojsk v oblasti od Indie až po Atlantik, vyjímajíc Maroko a Alžír a některá jiná pásma.

2. strana

Lavalova vláda proti rozkladné práci.

Ostrá opatření proti teroristickým lupičským skupinám.

Ministerský předseda Laval učinil programem závažné schůze francouzské vlády otázku udržení pořádku a veřejné bezpečnosti ve Francii. Jak na zasedání ministerské rady, tak i na zvláštní poradě s prefekty, bylo rozhodnuto

učinit závažná opatření, aby klid i bezpečnost Francie byly zaručeny.

Až dosud nebyly oznámeny podrobnosti, jakým způsobem chce Lavalova vláda čelit práci nepřátelských agentů, je však jisto, že půjde o opatření mimořádného druhu. Jde zřejmě o rozkladné zjevy ve vnitřní francouzské frontě. Terorismus, vykonávaný na rozkaz Moskvy, ohrožuje po celé Francii veřejný život národa. Francouzský tlak a zvláště listy stojící blízko nově založeným politickým stranám a skupinám, píšící rozhořčeně o spáchaných zločinech. Je stále jasnější, že domnělé „vlastenecké hrdinské činy“ páchají zběhové a povaleči, kteří chtějí uniknout pracovní službě a vrhají se na loupeže a vraždy. Přímo pasivou těchto teroristických skupin jsou útoky ve městech, zasažených nepřátelskými nálety. Tak např. byla zatčena tlupa takových lidských krys v městečku na pobřeží průlivu v Porteliu, kde zahynulo při náletu přes 400 lidí. Ještě ani nebyly vytaženy z trosky všechny mrtvoly a teroristická skupina se na ně vrhla, olupovala je a prohledávala trosky a hořící rumišťe. Je přímo strašlivé, že v zničené lupičské skupině bylo i 15 žen. Veřejnost sama žádá přísná opatření vlády proti lupičským skupinám. Také v Bolougne sur Mer. Těžce postižené náletem, byly dva lupičské případy, jeden z nich na poštu a lupiči tam ukořistili milion franků.

Bulharský ministr vnitra k novinářům.

Sofia. (ČTK.) Všechny sofijský ranní tisk přináší na prvním místě prohlášení nového ministra vnitra dr. Christova k sofijským novinářům. Ministr vyzvedl ve svých vývodech nejdůležitější myšlenku vládního prohlášení, zejména pokud se týče těžkých trestů na všechny sabotéry. „Chci pracovat pro silnou, nikoli však nucenou státní moc. Splním své povinnosti, jak to žádá tento dějinný okamžik.“ O národní organizaci ministr pravil, že pro ni opatří všechny podmínky, aby jí dopomohl k jednotě; při tom má na očích jediný cíl: Klid, pořádek a prospěch sjednocení Bulharů.

Něguš protestuje proti titulům italského krále z Badoglia.

Habešský něguš Hailé Selassič, protestoval prostřednictvím svého „diplomatického zástupce“ v Londýně u britské vlády, že proradný italský král Viktor Emanuel III. je stále ještě titulován jako císař habešský, neboť Hailé Selassič je sám právoplatným císařem Habeše. Rovněž protestoval proti maršálu Badogliovi a jeho titulu „vévoda z Adiss Abeby“. Kdyby měl Badoglio právo užívat tohoto titulu, byl by mu jej musel dát habešský něguš jakožto právoplatný suverén v Habeši. Nejprve něguš žádal Badoglia a nyní mu upírá titul.

Co chtěl namluvit sir Samuel Hoare neutrálním zemím.

Britský vyslanec v Madridě mluvil ke svým voličům v Chelsea. – Marná snaha o zahlazování stop bolševického vlivu na spojence. – Španělsko rozděleno Hoarovým projevem.

Britský velvyslanec v Madridě, sir Samuel Hoare, si vzal dovolenou, aby promluvil jako člen dolní sněmovny anglické ke svým voličům na schůzi konzervativců v Chelsea. Hoare zřejmě nechtěl poučit vlastní stoupence, neboť jeho řeč byla adresována z oken ven, a proto ji také Reuterova kancelář ve výtazích rozeslala do neutrálních evropských zemí. Sir Samuel měl odpovědět na určité závažné otázky, které zajímají evropskou veřejnost. Britský velvyslanec se ve svém projevu snažil dokázat, že Velká Británie přežije tuto válku jako velmoc, neboť dobře tušil, jak s jedné strany sahá po britském imperiu nenasytný Washington a jak se s druhé strany dere do oblastí Středozemního moře zase druhý spojenec Moskva. Sir Samuel šel dokonce tak daleko, že vychvaloval do nebes anglickou tradici a okázale vyzvedal poslání Anglie ve službách „hodnot a pravd evropského života“. A stejným dechem vyzýval válečné štěstí, neboť v něm viděl úsměv na stranu anglickou. Svá optimistická slova pronesl právě v době, kdy americká a anglická vojska v zátocce jen o vlas ušla zničení, a co se týče nejvyšších lidských hodnot a pravd, patrně jim mají sloužit nádržky s hořícím fosforem, jež shazovali britští letci na Hamburg a jiná říšská města.

Sir Samuel se ovšem obracel hlavně k neutrálním. Chtěl jim po anglicku namlouvat, že britské zájmy jsou totožné s jejich zájmy. Snažil se také zatlačit obavy neutrálních států z hladu, který by se určitě dostavil, kdyby Anglie zvítězila. Proto sliboval neutrálním něco jako byla Hooverova akce po první světové válce, po níž miliony evropských lidí trpěly hladem, neboť humanitní velmoci, jako Anglie a Spojené státy, po uzavření příměří pokračovaly v blokadě. Hoare mluvil také „o zřizování posádek na klíčových bodech evropské pevniny“. Sám dobře ví, jaký je poměr neutrálních národů k bolševismu. A proto zase po anglicku tvrdil, že komunismus je nebezpečím národním. Podle jeho názoru je věcí vnitřní státnické moudrosti, aby komunismus byl potřen. A pokud se týče Sovětského svazu jako evropského státu, Evropa prý se nemusí obávat sovětského vlivu, nýbrž spíše jeho osamocení. Z osamocení Moskvy by prý teprve vyplynulo její nebezpečí pro Evropu.

Velvyslanec Velké Británie v Madridě patrně asi v Chelsea nezapomněl na své přátele ve Španělsku, kteří s hrdostí prohlašují občanskou válku za „I. vítěznou bitvu proti světovému bolševismu“ a asi těžce pochopí, že by se místo světového boje měli spokojit jen s vnitřní policejní akcí. Uklidňující medicínální prášek Hoarův asi nezapůsobí ve chvíli, kdy se Moskva snaží proniknout do Středozemního moře a kdy všude mají být zřízeny komise a posádky na klíčových bodech evropské pevniny, v nichž by byli zastoupeni všichni tři spojenci. Aspoň tak lze soudit ze sovětských snah a dokonce i z řeči Hoareho, který nikde neřekl, že společně posádky všech tří spojenců mají být zřizovány jen v nepřátelských zemích. Zejména ve Španělsku budou velmi málo uklidněni po Hoarově projevu, i kdyby Hoare byl myslel jen na opěrné body na nepřátelské pevnině; právě neutrální země působí vždy velmi přitažlivě na sovětské choutky. Hoare zřejmě svým projevem neposloužil anglickým zájmům.

Z bojové oblasti tichomořské.

Japonci v boji s parašutistickými oddíly.

Tokio. (ČTK.) Jednotku australských padákových myslivců, která se snesla v úterý v údolí Kmarkham, 96

km severozápadně od Lae na Nové Guneei, očekává naprosté zničení japonským vojskem.

Tyto australské oddíly, jež tam byly dopraveny v letadlech pod ochrannou stíhaček z bombardérů, snesly se s úmyslem napadnout japonské vojsko. Japonci však předešli nepřátelský pokus tím, že okamžitě podnikli prudký protiútok.

Japonská zpravodajská kancelář Domež se dovídá, že se na východní straně poloostrova Hornu pokoušel zachytit se na pevnině z letadel a s moře další nepřátelský svaz. Byl však ihned odražen prudkými protiútoky japonské posádky.

Velvyslanec USA se po půl roce vrátil do Čunkinu.

Čankajškovo vojsko potřebuje lepšího výcviku, výživy a lékařského ošetření.

Šanghaj. (ČTK.) Londýn oznámil Čunkinu, že čínská vojska nemají být podřízena lordu Mountbattenovi, nýbrž mají zůstat nadále pod Čankajškovým vrchním velením. Po půl roční nepřítomnosti se vrátil americký velvyslanec Gauss ve středu opět do Čunkinu. Když se ho zástupci tisku otázali, zdali s sebou přináší žádost o pomoc, Gauss odmítavě odpověděl, že nemůže s tiskem o takových otázkách pojednávat.

Ve zprávě zvláštní komise čunkinské politické národní rady se praví. „Bojová síla vojska musí být neprodleně zvýšena a je nutno pečovat o lepší výcvik, výživu a lékařské ošetřování.“

Dva další teroristické nálety na Nantes.

Paříž. (ČTK.) Anglo-americká bombardovací letadla napadla ve čtvrtek dvakrát západofrancouzské město Nantes. První útok nastal dopoledne, druhé bombardování ve večerních hodinách. Pařížské listy oznamují, že obytné čtvrti ve středu města byly znovu těžce zasaženy. Počet mrtvých není ještě znám, ale je – jak se zdá – veliký. Před týdnem zahynulo z velkého útoku na Nantes, jak již bylo oznámeno, více než 700 lidí.

Blízký Východ nedostane potraviny ze zahraničí.

Na nedávné káhirské konferenci zástupců vlády egyptské, libanonské, irácké, palestinské, syrské, transjordánské, iránské, tripolské a také cyperské, která byla věnována zejména otázkám zásobovacím se zřetelem na země Blízkého Východu, byl v pozadí otázka, jak tu postupovati, když Angličané a Američané mají nedostatek obchodního loďstva, takže ze zámoří nelze dopravit na Blízký Východ žádné potraviny. Návrhy britské vlády zástupcům ze zemí Blízkého Východu směřují k tomu, aby si každá země na Blízkém Východě proto vybudovala vlastní větší výrobu zemědělských plodin a potravin. Jinak konference také měla zprostředkovatělu pomoci, aby si zajistili obchody, až bude dostatek tonáže. Káhirská porada byla tedy odleskem nepodařené konference v Hot Springs. Angličané mají jen obavu, aby země Blízkého Východu nebyly odkázány příliš dlouho na sebe a nebyly tím bez anglického dohledu. Toho se Angličané velmi bojí.

MacArthur kritisuje.

Madrid. (ČTK.) Podle zprávy z Nové Guineje kritisoval MacArthur v rozhovoru s novináři strategii, která se používá v boji proti Japonku a jejíž podstata je v tom, že Japonku se odnímají ostrovy jeden za druhým; válka by mohla takto trvat několik let. – Toto prohlášení amerického generála vyvolalo ve Spojených státech velké vzrušení.

Stručně.

Osobní zástupce presidenta Roosvelta v Indii William Phillips se odebere v několika dnech „se zvláštním posláním“ do Londýna,

Na výslovné přání anglických královských manželů byla nejstarší dcera, princezna Alžběta, protože nemá mužského dědice, přijata do státní rady ještě dříve, nežli dosáhla plnoletosti.

Dřívější francouzský komunistický poslanec Thorez je s 24 jinými poslanci těžce strany v Alžiru a vykonává se svými stoupenci stále větší vliv na emigrantský výbor.

Libanonský parlament zvolil ve čtvrtek šejka El-Khuriho většinou 44 hlasů presidentem republiky; El-Khuriho volili také šitští poslanci.

Japonský kabinet se usnesl, že počínajíc r. 1945 bude pro obyvatele Taiwanu (Formosa) zavedena vojenská služební povinnost.

V Bogotě byla oznámena demise kolumbijského zahraničního ministra Gabriela Turbaye.

V anglické dolní sněmovně prohlásil Mr. Bevin, že nutno nalézt ještě 70.000 dělníků. Navrhuje, aby ženy až do 50 let byly včleněny do pracovního postupu.

OČIMA NOVÉ EVROPY

Nebezpečí americké kupní síly.

Američané vpadli do Evropy vojensky, ale i hospodářsky a zdá se, že oba způsoby tak zapadají do sebe, že lze s jistotou prohlásit, že se dostaví druhý, začalo-li se prvním a naopak. Je tu už tolik případů, které tuto zkušenost potvrzují. Afrika rovníková, Blízký Východ, Afrika severní, Jižní Amerika, Sicílie. Ale i Anglie. Neuvěřitelné, ale přece jen pravda. Anglická revue „New Statesman and Nation“ si přímo stěžuje, že Američané v Anglii vpadli do obchodů se zlatnickým zbožím a skupují vše, co se tam blyští a co jim obchodník může prodati. Málo tu pomáhá posměch s amerického vkusu, který nedbá prý tak na uměleckou stránku a hodnotu kupovaného zboží, jako spíše na jeho váhu na gramy nebo karáty. Případ je tak vážný, že anglický tisk žádá vládu, aby zakázala vývoz zlatnického zboží a tím uchránila anglické obchody před zkázou ze záplavy amerických dolarů. Zdá se, že zatím toto vše je jen

malou ukázkou toho, jak bude řádit dolarový kupec po válce, kdy přijde na trh nejen dolar jakožto peníz nebo bankovka, ale i jako pohledávka podle zákona a půjčce a pronájmu.

Badogliova zrada vyjasnila situaci na Balkáně.

Britové se velmi přepočítali s účinkem Badogliovy zrady na Balkáně. Vojensky tato zrada znamenala jen tolik, že dnes je Balkán zcela ovládan říšskou brannou mocí a nikoli nespolehlivými divisemi Badogliovými, což je zřejmě výhoda Říše a nevýhoda anglo-amerických spřeženců, kdyby se pokusili sáhnouti na Balkán vojensky. A politické účinky Badogliovy zrady jsou pro Balkán ještě zřejmější. Nebylo možno nikdy popřít, že balkánské země pozorovaly s neklidem touhu Itálie po silném mocenském vlivu na Balkáně. Stačí připomenouti si jenom nespokojenost Charvátska se stanovením hranic u Jaderského moře, kde s Itálie zajistila všechny mocenské i politické výhody. Ani Řekové nemohli býti spokojeni s poměry po válce, v které rozhodně nebyli poraženi Itálie a v které by ani nebyli bývali poraženi bez zásahu říšské branné moci. Stejně i Bulhaři těžce nesli připojení některých pruhů svého území k Albánii, ovládané Itálií. Všechny tyto zásahy, jak je přinesla tato válka, uspokojovaly sice Itálii, ale neuspokojovaly balkánské země, čímž vznikaly nebezpečné třecí plochy a z nich opět zárodky příštích možných sporů a nesnází. Zradou Badogliovou byly rázem zárodky těchto sporů samočinně odstraněny. Balkánské země vědí, že Německo, které dnes vojensky zajišťuje Balkán proti nepříteli samo, nemá v jihoevropském prostoru žádných územních zájmů a naopak si přeje, aby v této části Evropy byl klid a mír stejně trvalý jako v celé ostatní Evropě a že tudíž samo umožní urovnění všech tužeb balkánských národů, jak se už ostatně stalo v případě charvátském.

Jak se žije v Anglii.

Zástupce americké tiskové agentury United Press, M. Grippe, uveřejňuje po svém posledním pobytu v Anglii své různé dojmy a píše: Za devět posledních měsíců, které uplynuly od mé poslední návštěvy v Anglii, museli se Angličané zříci tisíce zvyklostí, které tvoří součást jejich životní úrovně. Dnes Američané, přes to, že jim jsou potraviny přidělovány, dostávají přibližně dvakrát tolik, co Angličané, jejichž týdenní přiděl tuků se sýry činí sotva 250 gramů. V posledních měsících byly v restauracích neobyčejně omezeny jídelní listky. Také noční život v Londýně téměř ustal. Podzemní dráhy a autobusy přestávají jezdit od půlnoci. Restaurace, divadla a biografy zavírají před desátou. V londýnských obchodních domech zásoby zboží se značně ztenčily. Následkem nedostatku zboží byly četné krámy a oddělení obchodních domů zavřeny. Obchody mají ve výkladních skříních tabule, kde se křídou stále přepisuje: Není mýdlo na holení, nejsou žiletky, červec na rty atd. Jakost šatstva a oděvních artiklů se neobyčejně zhoršila za poslední rok. V obchodech se prodávají jen tak zvané „užitkové oděvy“. Nedostatek pracovních sil je pocítován mnohem více v Anglii než ve Spojených státech, i když všichni občané, muži i ženy, jsou ve věku od 14 do 64 let nějakým způsobem včleněni do práce. První věc, kterou upozoruje cizinec, cestující v Anglii, je naprostý nedostatek personálu v hotelích a restauracích. – Američan se dívá na Angličana útrpným úšklebkem věřitele, který pomáhá svlékat dlužníka z posledního kabátu. Angličané jsou na tom bídě po všech stránkách, ale americký „standard of living“ je také vážně ohrožen, o čemž svědčí všeobecná nespokojenost v zemi a sociální nepokoje. Zásluhou Židů a plutokratických válečných štváčů budou na tom brzy oba, i Angličan, přibližně stejně -I-

3. strana

Drobnosti odevšad.

Čistota vyučovacím předmětem. Z Lisabonu se oznamuje, že školní úřady na Kubě měly značné starosti s čistotou školních dětí. Když už nic nepomáhalo, rozhodly se k zajímavému prostředku. Zavedly čistotu jako vyučovací předmět na školách. Ve školách byly zřízeny umývárny, kde se děti učí všem běžným úkonům, tělesné očisty. Nový vyučovací předmět je také patřičně hodnocen a děti dostávají z čistoty na vysvědčení známky. Kdo propadne z čistoty, nepostoupí do vyšší třídy. Inn

„DAZ“ přináší ze Ženevy dvě zprávy o činnosti Mezinárodního Červeného kříže. První z nich se zabývá čilým provozem, jaký vykazuje tamní oddělení ČK pro fotokopie důležitých dokumentů na příklad úředních zpráv o zajatcích, úmrtních listů a závětí, jejichž obsah ženevská instituce sdělila válečným zajatcům nebo jejich rodinám. Celkem bylo již zhotoveno 1.300.000 kopií. Osobní kartotéka válečných zajatců a internovaných civilistů má přes 17½ milionu lístků. Druhá zpráva hlásí, že jest na cestě do Německa indická knihovna s knihami ve 13 jazycích. Je to několik tisíc knih pro indické válečné zajatce v Německu, které může Mezinárodní Červený kříž zaslat z ochoty Němců. Zásilka obsahuje knihy náboženského a výchovného rázu, jakož i básně a povídky nejrůznějšího druhu.

Ibsenův křestní list nalezen. Podle zpráv norských listů byl nedávno na selském dvorci Oere Osen (Trysil) učiněn zajímavý nálezn. Mezi sedlákovými osobními doklady a důležitými listinami nalezl jeden učitel zasloužilý arch papíru, v němž k svému překvapení zjistil při bližší prohlídce křestní list Henrika Ibsena. List vystavil roku 1828 farář Buil ve Skienu a potvrzuje jim, že Ibsen se narodil dne 29. března roku 1828 ve Skienu jako syn rodičů Kouda a Mariken Ibsenových a že byl téhož roku pokřtěn. Na rubu listiny napsal Ibsen v pozdějších letech vlastnoručně několik slov. Podle výsledků dosavadního zkoumání dostala se cenná listina na vzdálený selský dvorec pravděpodobně tak, že ji se svými věcmi odnesla některá ze služebných, jež bývala v rodině Ibsenově zaměstnána, a pak na ni prostě zapoměla.

Čtyři kilometry telefonního drátu. Správa istanbulského telefonního provozu měla v poslední době značné starosti se zloději, kteří kradli výhradně telefonní drát. Strhávali jej se sloupů a tím značně také rušili telefonní ruch. Policie konečně tlupu zlodějů odhalila a v tajném skladišti zlodějů našla čtyři kilometry telefonního drátu.

Kradl staré kanony. Nedávno provedli četníci v Bellea ve Francii nenadálou „domovní“ prohlídku komediantského vozu, obývaného jedním jarmarečním kouzelníkem, a učinili překvapující objev. Našli ve voze dva

staré kanony, jež zdobily veřejný sad a byly tam po léta chovány jako památka ze starých válek. Kouzelník při výsledku prohlásil, že kanony pouze „unesl“, aby si jimi zpestřil svůj kouzelnický program, ale že je chtěl později zase vrátit na místo. Četníci však soudili, že kouzelník hodlal spíše proměnit kov starých děl ve zvukně moderní mince a zahájil proti velkému mágu šetření jako proti každému jinému provinilci. (cs)

Nejmladší stát světa.

Burma. – Hlavní dodavatel rýže. – Obrovské bohatství země. – Dr. Ba Maw a jeho žena. – Úkoly nové burmské vlády.

Když byl burmský státní šéf Ba Maw tázán krátce po vyhlášení nezávislosti burmy japonskými novináři, proč byla burma dosud nazvána „zemí banditů“, odpověděl, že je hrdý na to označení, užívané Angličany, neboť většina nové burmské armády se skládá z těchto „banditů“. Ve skutečnosti jsou tyto zvaní bandité synové a dcery bojovníků za svobodu, kteří v posledních desetiletích stále znovu povstávali v bojích a vzbouřeních pro Angličanům. Před 50 lety zajali Angličané posledního burmského krále Thibawa v jeho sídelním městě Mundayin a od té doby viděli svůj hlavní úkol v tom, roztržiti zemi. Celá vládní soustava byla organizována podle britských návrhů a vydána na milost anglickému guvernérovi.

POHLED ZPÁTKY

Už v 17. století se zabývala Britská východoasijská společnost plánem na dobytí burmy a Sismu. Britské jednotky byly však tehdy poraženy loďstvem, kterému veleli evropští kapitáni. Těžko přístupné, divoce rozeklané hory vylučovaly přístup po souši. Teprve v roce 1824 se Britům podařilo vniknout do burmského království a odtrhávat od něho provincii, nejdříve byla Burma spravována jako vlastní kolonie a později byla přivelena k Britské lodi.

HLAVNÍ VÝVOZCE RÝŽE

Se svými 3,5 miliony tun rýže, které burma ještě v roce 1937 vyvážela do všech konců světa, byla nejvýznamnějším vývozcem rýže na světě. Mimo rýži má ještě jiná přírodní bohatství, na nichž Anglie v minulých sto letech vydělávala obrovské částky. Naftová pole burmy patří k důležitým naftovým střediskům země. Ve velkém množství se těží cín a wolfram. V mohutných pralesích se kácí drahé teakové dřevo. Na mnoha místech se nalézají rubíny a polodrahokamy. A kdo by neznal těžké, velké burmské doutníky? Přes tuto velkou úrodnost je země zalidněna poměrně málo. Na ploše 648.000 kilometrů čtverečních žije 18 milionů obyvatel, z nichž přes 70% se zabývá zemědělstvím. Také Německo mělo už od poloviny minulého století zásluhou bremenských a hamburgských kupců s burmou živé obchodní styky. Bylo hlavním odběratelem rýže, kterou vyměňovalo za mlýny na rýži.

NOVÉ POSTAVENÍ

Japonskem oznamovaná nezávislost burmy se stala v minulých týdnech skutečností. Burma nyní pracuje za vedení svého šéfa dr. Ba Mawa, který je ve svých domácích i zahraničních záležitostech silně podporován, podobně jako maršál Čankajšek, svou ženou, na novém budování země a bok po boku s Japonskem na zřízení velkvýchodoasijské sféry blahobytu. Protože země hodně utrpěla válkou, má největší význam ze všech úřadů ministerstvo pro veřejné práce a budování. Vedle toho připadá nyní nejdůležitější úloha v burmské vládě ministerstvu pro národní obranu. S podporou Japonska chrání nyní burma sama svá pobřeží a pokud schopní muži nebyli povoláni k nové obranné armádě, pracují na jiných důležitých místech pro dosažení společného cíle. tz.

Kdo je pan T. V. Song?

Maršál Čankajšek právě poslal do Anglie svého ministra zahraničních věcí T. V. Songa. Doufám, že tento muž, který prý má velkou autoritu, dovede získati porozumění pro potřeby čunkinské Číny, jež je v tísní, vzbuditi zájem Angličanů o svého čínského spojence a dosíci splnění slibované pomoci, která nebyla nikdy uskutečněna.

Otec Song, jak uvádí francouzský tisk, se dal, když opustil svou vlast, ve 14 letech pokřtít v metodistickém kostele ve Spojených státech jménem Charles Jones. Dopracoval se značného jmění a své čtyři děti, tři dcery, Eling, Schingling a Mayling, jakož i syna Tae Vena dal vychovati po americku. Charles Song se vrátil později do své země a jako velký obchodník a továrník se stal také mocnou politickou osobností, operující spíše za kulisami. Jeho děti ho však velmi předstihly. Tae Ven Song měl za spolužáka na harvardské universitě mladého Kunga, člena mocné dynastie čínských finančníků, která po 77 generací procházela přímo od Konfucia. Ten se později oženil s Eling, nejstarší ze tří sester Songových, zatím co maršál Čankajšek si vzal nejmladší Mayling. Čínský státník Sunjatsen se oženil později s prostřední Schingling.

Není pochyby o tom, že ze všech Songových dětí paní Čankajšková se stala nejhrolivější propagátorkou čínské politiky, kterou v jistých oborech sama vede. Ale její bratr Tae Ven není o nic méně horlivý. Vykonává značný vliv na svého švakra Čankajška, díky svým velkým znalostem situace. Jeho zásluhou uskutečnila se dohoda mezi Washingtonem a Čunkinem. Než se stal na začátku roku 1942 ministrem ve vládě svého švagra, byl presidentem Čínské banky. V této hodnosti měl možnost věnovati se různému pozorování v Honkongu, tehdejší ještě anglické kolonii. I když jeho švagr přerušil své styky s komunisty, Song si je udržoval dále prostřednictvím Schinglingy, vdovy po Sunjatsenovi. Se svým druhým švagrem, ministrem financí a Čankajškem vytvořili společně triumvirát, který svázal osud Čunkinské Číny s osudem Anglo-Američanů. T. V. Song je typickým představitelem kombinace vzniklé z finanční čínské moci a americké civilizace, která je připoutána k Wall-Streetu.

Jak je vidět, americký imperialismus má své věrné pomocníky v Čunkinské Číně, ale neodhodlal se jim poskytnout plnou pomoc, protože se nemůže dopočítat, co mu to vynesou.

Útěk z venkova v USA.

Lisabon. (C.) Uveřejněná zpráva washingtonského ústředního statistického úřadu poskytuje první přehled o rozsahu půdy v USA, ležící ladem. Podle úředních údajů, jež se vztahují na duben 1940, opustilo 76.704 farmářů své farmy s celkovou užitkovou plochou 6,434,992 akrů (akr 40.46 arů). Ještě větší rozsah nezužitkované plochy byl zjištěn u dosud obsazených farem, a to 56,928,646 akrů. Největší procento opuštěných farem připadá na novoanglické státy na východě USA. Farmáři udávají jako nejdůležitější důvody pro vzdání zemědělského podnikání vedle špatných sklizní vymílání půdy, které znemožňuje zemědělské obdělávání půdy v rozsáhlých částech země. 12.000 farmářů se vzdalo zemědělského podnikání, poněvadž práce ve zbrojařském průmyslu poskytuje větší možnost výdělků než práce na farmě. Neobdělávání půdy na ještě obsazených farmách vysvětluje statistická zpráva hlavně nedostatkem zemědělských pracovních sil.

Opereta, opěvující „Linecký dort“. Linz (Ceps). Skladatel Ludwig Schmidseger pracuje na nové operetě nazvané „Linecký dort“, k níž libreto složili intendant Zemského divadla v Linzi J. Brantner a známý romanopisec a filmový libretista Hans Gusti Kernmayr, který žije v Ischlu. Opereta, která připomene znovu světu slávu „Lineckého dortu“, bude po prvé uvedena scénou Zemského divadla v Linzi. (C)

KULTURNÍ OBZOR

Umělecká výzdoba pracovního prostředí.

V posledních letech dostalo se správného ocenění zásadě, že pracovní prostředí, tedy hlavně místnosti, kde se pracuje, ať jde o dělníka, úředníka, obchodníka či živnostníka, mají být vzdušné, světlé a čisté. Je jistě chvályhodné, zvýší-li se úpravnost těchto místností nějakou květinou. Ale k trvalému zvýšení úpravnosti pracovního prostředí hodí se nejlépe umělecký obraz nebo soška. Dnešní doba jde ve všem do hloubky. Bylo by žádoucí, aby se tak dělo i v oboru pracovního prostředí.

Taková výzdoba kancelářské místnosti originálem, třeba i menších rozměrů, zcela jistě učiní pobyt a práci v ní příjemnější. Do provozovny ovšem možno dát i více obrazů, což závisí přirozeně na rozměrech místnosti a vkusu těch, kdo jim určují místo. Také menší soška nebo plastika mohou nahradit obraz. Avšak je nutno zdůraznit, že nesmí být k výzdobě pracovních místností různých mazanic nebo kýčů. Tím by se pracovní prostředí valně nezlepšilo a pokud jde o uměleckou výchovu, nedošlo by se ke kladným výsledkům.

Namítne-li kdo, že originály stojí mnoho peněz, obzvláště má-li se jich pořizovat více, odpovídáme: Vždyť je přece možno opatřit si aspoň vkusné reprodukce z osvědčených ústavů, ať jde o obrazy, sochy či plastiky. Reprodukce nebudou pochopitelně nebudou trpět v provozovněch tolik jako originály. Zároveň vytlačí s kancelářských a pracovních místností vůbec ony ohavné barbotisky, se kterými namnoze v kancelářích a pod. Setkáváme. Co jsme zde uvedli, platí stejně pro malé i velké podniky.

Obrazy, sochy a plastiky, určené pro výzdobu pracovního prostředí, mohly by mít po případě určitý vztah k onomu kraji nebo místu, kde je provozovna. Tímto způsobem by se pomohlo řadě umělců; kanceláře i jiné provozovny by získaly na svém vzhledu a posloužilo by se těm, kteří v nich pracují. Nelze také přehlížeti skutečnost, že by se tak přispělo k vytříbení uměleckého vkusu v nejširším měřítku.

25 LET PROF. KARLA ROFMEISTERA

Narozen 26. září r. 1868 v Liblicích u Mělníka, studoval na reálném gymnasiu a zvolil si na universitě obor umělecko-historický ve spojení s estetikou. Téměř současně studoval také na varhanické škole a klavírní škole pražské konservatoře. V letech 1891/1898 působí jako učitel klavíru v Lublani a od roku 1898 jako profesor na pražské konservatoři; v roce 1919 dostává se mu profesury na mistrovské škole, kde působí – zastává celkem po 5 let úřad rektora – až do r. 1939 Hoffmeisterovo působení na tomto ústavě můžeme bez nadsázky označit za epochu. Dík šíři jeho theoretických vědomostí i schopnostem pedagogickým ve spojení se zkušenostmi s praktickými je jeho přínos hodnot opravdu jedinečný. Za zmínku stojí ostatně i méně známá okolnost, že v jeho učitelské osobnosti vrcholil – zúrodněna nejpodrobnějším studiem všech nejmodernějších prvků reprodukčního klavírního umění – stará česká škola Václava Jana Tomáška, s níž jubilant souvisí svými učiteli. Vypracoval vyučovací plán klavírní školy a v r. 1919 směrnice pro reorganizační ústavu, o jehož umělecký rozvoj a zdar se za více než 40leté učitelské činnosti tolik zasloužil. Z mnoha desítek jeho žáků buď zde uvedena aspoň mladší generace: Rauch, Páleníček, Řepková, Krčmářová, Knotková, Vondrovic, vedle mnoha jiných v cizině. Vzácnou výslednicí pedagogických zkušeností i dokonalého zvládnutí všech problémů klavírního umění je jeho úspěšné dílo „klavír“. Po jemně převážně milostné lyrice četných písní z mládí, dvou melodramů, řady skladeb klavírních i sborových oživila Hoffmeisterova skladatelská činnost v posledních letech třemi hlubokými „Žalmy na latinský text“ a dvěma mšemi pro sbor a varhany. Avšak i činnost hudebně kritická a hudebně historická (monografie o Smetanovi, Dvořákovi a. j.) doplňuje jeho význam v oboru pedagogickém. Proto jistě i nové dokončení díla „Padesát let a Vít. Novákem“ (1941) a „Vzpomínky na konservatoř“ (1942/1943) budou vřele uvítána. Věkem neumdlévající duch prof. Hoffmeistera je v předvečer jeho jubilejního dne radostným příslibem do budoucích let jeho života. dr. sč.

MALÍŘ CHODSKA JAN TREFNÝ ZEMŘEL

V Domažlicích zemřel 19. t. m. malíř Jan Trefný ve věku šedesáti osmi let. Narodil se 28. března 1875 ve Štáhlavech u Plzně a upozornil brzy na svoje nadání. Na pražské akademii výtvarných umění byl žákem Maxe Pirnera a Julia Mařáka, v Mюнchenу pak prof. Aschebo. Před čtyřiceti pěti lety upozornil na sebe obrazem Na břehu Jizery na výstavě v Dresdenu. Působil jako profesor kreslení a žil nakonec v Domažlicích na odpočinku. Jeho dílo náleží Chodsku a Pošumaví. Je zachováno v četných soukromých i veřejných sbírkách. Zesnulý byl 22. září zpopelněn v plzeňském krematoriu.

DVOŘÁKOVSKÝ KONCERT V MNÍŠKU POD BRDY

K uctění památky Antonína Dvořáka uspořádá krajské vedení II. NS. Praha-venkov spolu s městskou radou v Mníšku pod Brdy v neděli 26. září o 15. hod. v starobylém kostele sv. Václava v Mníšku pod Brdy koncert duchovní hudby za spoluúčinkování kapelníka Národ. divadla Mir. Kampelaheimera a členů orchestru Nár. divadla, sólistů a 20členného pěveckého sboru. Diriguje prof. Ant. Ledvina.

MÁLO O MNOHÉM

Na oslavu šedesátiletí městského divadla v Reichenbergu budou provedeny Wagnerova opera Mistři pěvci a Schillerova hra Úklady a láska. – Kancléř Akademie v Turku ve Finsku povolal Wenera Wolfa a heidelberské university jako profesora pro germánskou filologii a Wolfganga Amadea Schmidta jako docenta pro dějiny církevní. – Německé národní divadlo ve Weimaru získalo pro příští sezónu k prvnímu provedení tříaktové drama básníka Roberta Hohlbauma Patroklea.

MĚLNICKOU OSVĚTOU

České komorní divadlo, které hostuje již několik dní v Mělnickém kulturním domě, pokračuje ještě do konce tohoto měsíce ve svém repertoiru. Divadelní spolek Tyl z Mělníka uvádí 3. října na scénu známou veselohru Fr. Gribitze „Děvče s hraběcí korunkou“. – Vojan připravuje hru D. C. Faltysse „Stanice Gordian“. – Zájezd českého nonetu se uskuteční 15. října. – Také na mělnickém venkově se připravuje několik ochotnických souborů k svým prvním podzimním představením. Tak Čechelice uvedou 26. t. m. Franchyho hru „Verunka“ a 17. října „Taneček pany Klárinky“ od Plakáčka.

SLOVNÍK 23 ŘEČÍ

V nakladatelství S. Lux v München vyjde za krátko nový slovník „Evropa v 23 řečích“ s obrázkovým znázorněním 1000 slov. Kniha stojí na malém rozměru 23 slovníků a umožní každému, kdo přichází v styk s Evropany různých řečí, aby se s nimi dorozuměl. Téměř 800 barevných obrazů provází tezi a 1000 slov je roztríděno podle jednotlivých oblastí na skupiny. Abecední rejstřík je připojen a krátké uvedení do každé z 28 řečí poučuje o správné výslovnosti.

4. strana

RŮZNÉ ZPRÁVY

Zvýšení dávky chleba.

Praha. (ČTK.) V Říši byla s účinností od 20. září t. r. zvýšena dávka chleba a proto také v Protektorátu bude počínajíc 54. zásobovacím obdobím vydávána stejně zvýšená dávka chleba. Všichni oprávnění spotřebitelé obdrží tedy jako přídavek na přidělové období, tedy na 4 týdny 400 g bílého pečiva, místo čehož odebrati 300 g pšeničné mouky. Kromě toho obdrží děti ve věku 5 až 10 let 500 g žitného chleba a dlouho a v noci pracující dělníci na své přídávkové lístky 400 g žitného chleba v přidělovém období (to jest 100 g na každý týdenní lístek). Konečně se zvýší také dávky samozásobitelů o 300 g chlebovin v přidělovém období.

Z technických důvodů, souvisících s tiskem potravinových lístků, bude přídavek na chleba na 54. přidělové období vydáván na příslušné ústřížky chlebových lístků 55. přidělové období, označené dvojitou číslicí 54/55, platí již počínajíc čtvrtým týdnem 54. přidělového období (to jest od 11. října), na pět týdnů.

Příděl mléka byl počínajíc 54. zásobovacím obdobím následkem nedostatku píce, vzniklého letošním suchým létem, stanoven na 7/10 litru pro den a normálního spotřebitele staršího 14 let.

DENNÍ OZNAMOVATEL. Slunce vychází v 5 hod. 49 min., zapadá v 18 hod. 54 min. Měsíc vychází ve 2 hod. 38 min., zapadá v 17 hod. 29 min. Katolický kalendář: Sv. Kleofáše, učedníka Páně. Evangelický kalendář: Kleofáše. Český kalendář: Zlatušky. Int. Aurelie, panny. Úkazy na nebi: Měsíc přechází ze znamení Raka do znamení Lva a přejde kolem Jupitera, se kterým bude v souluní. Venuše bude v zastávce, načež bude postupovati směrem k přímým podle zvířetníkových znamení. Neptun bude v sousvitu se Sluncem. Dna ubude o 3 min. lidové pořekadlo: „Sv. Kleofáš – ozim nasetý ať máš“. Od počátku roku uplynulo 268 dní, t. j. 37 týdnů, do konce roku schází 97 dní, t. j. 15 týdnů. (Vitig.)

* Státní prezident dr. Emil Hácha přijal dne 23. září t. r. na Hradě pražském předsedu Kuratoria pro výchovu mládeže ministra Emanuela Moravce a generálního referenta dr. Františka Teunera.

* Zatmění v měsíci říjnu 1943. Zatmění začíná v říjnu 1943 ve 20 hod. a končí v 6 hodin.

* Shoda příjmení pověřence Sociální pomoci a pověřence Kuratoria pro výchovu mládeže ve Velké Praze zavdává ve veřejnosti namnoze podnět k záměnám obou institucí. Proto upozorňujeme na správné jejich adresy: Šéfredaktor Karel Chalupa, Praha I, Na Příkopě 31, tel. 812-41, 812-42, 834-67, je pověřen vedením Díla Sociální pomoci, kdežto Eduard Chalupa, Praha II, Senovážné nám. 24, tel. 210-41, je pověřencem Kuratoria pro výchovu mládeže ve Velké Praze.

* Školáci odměnění. V Sušici dlel letos v květnu ministr Em. Moravec kterému byli při předvádění vzorné hodinky představeni chlapci a dva jejich cvičitelé z Rábí, kteří rychlým zákrokem zabránili velkému lesnímu požáru. Ministr Moravec slíbil, že na ně nezapomene a nyní skutečně také poslal těmto 15 chlapcům krásné knihy, které jim byly odevzdány na slavnosti v nádvoří hradu Rábí v přítomnosti okres. hejtmana, vládního komisaře m. Sušice, okres školního inspektora a školních dětí.

* Životní jubileum. Dne 25. t. m. se dožívá osmdesát let V. O. Osvald, odborný učitel v. v. na Smíchově, zasloužilý odborový pracovník a vychovatel řemeslného dorostu. V roce 1883 založil první odborný spolek „Klub mechaniků“, jehož byl dlouholetým předsedou. Již tehdy byl stálým dopisovatelem německého ústřed. časopisu pro

mechaniku v Lipsku. V roce 1886 nastoupil do Křížkovy továrny a v témže roce založil a sám redigoval, tehdy jediný český technologický list „Český mechanik“. Později dal podnět k založení spolku Jednoty strojnických dílovedoucích, jehož byl prvním tajemníkem a pak redaktorem odborného listu „Časopis dílovedoucích“. V r. 1901 se stal odborným učitelem na průmyslové škole na Smíchově. Volný čas věnoval pořádání odborných přednášek pro dílovedoucí a dělnictvo a razil heslo nových směrů v odborovém hnutí.

* 4. října končí letní čas. – Jak bude provedena změna na železnici. V noci s neděle 3. října na pondělí 4. října končí o 3. hodině ranní letní čas a začíná opět normální čas. Budou tedy dne 4. října přesně ve 3 hodiny ráno všechny hodiny posunuty zpět na 2. hodinu. Vlaky, které by měly odjet z výchozí stanice mezi 2. a 3. hodinou noční ještě podle letního času, vyčkají ve výchozí stanici již normální čas. Vlaky, které budou v té době na cestě, přejdou do normálního času ve stanici, kterou určí ředitelství drah. Doporučuje se proto cestujícím, kteří hodlají nastoupit cestu dne 4. října t. r. v časných hodinách ranních, aby se včas informovali na stanicích o chodu vlaku.

* Svatováclavský kostelík – dar obci. V nevelké vesničce Vlčí nedaleko Loun je zajímavou pamětihodností tamní svatováclavský kostelík, který je zároveň pěkným důkazem lásky k rodné obci. Právě před půl stoletím uhradilo náklady na stavbu i udržování osm bratrů s rodiny Sochorovy, usedlé zde již mnoho let. Jeden z bratří, architekt Sochor, provedl plány a řídil stavbu, jiný – známý akad. malíř Václav Sochor (*1885, †1935) – je autorem umělecky cenného obrazu sv. Václava na oltáři. Nad vchodem o tom hlásá nápis do kamene vtesaný: „Zbudovalo 8 synů po Václavu Sochorovi, žijícím r. 1792 – 1864 na pop. číse 12 a 23 ve Vlčím. Tímto dali najevo oddanost a lásku k rodné obci jejich, L. P. 1892 – 1900.“ Kostelík je zbudován v neobvyklém starorománském francouzském slohu a jediná mše je v něm sloužena právě o sv. Václavu. jc.

* Jubileum musea města Třebenic. Významným mezníkem v kulturních snahách severozápadočeského kraje jest nynější jubileum 60 let trvání městského musea v Třebenicích, nejstaršího v širokém okolí. Zakladatelem jeho byl třebenický veřejný pracovník a horlivý sběratel památnosti dr. V. Pařík, rodák z Jičinska, který dal své soukromé sbírky k používání pro veřejnost na první veřejné výstavě v r. 1883 a za 30 let poté bylo celé museum definitivně instalováno v Paříkově domě. V museu je největší pozoruhodností známý třebenický kancionál, umělecká památka neobyčejné ceny, pocházející z 16. stol.; je tu též naše největší vědecky zpracovaná sbírka z třebenických nalezišť českých granátů. jc.

* Škodováci Škodovákům. V Plzni je připraven zábavný večer, který bude uskutečněn v závodní jídelně Škodových závodů, a to pod názvem „Škodováci Škodovákům“. Již dle názvu je zřejmo, že program bude vyplněn jenom zaměstnanci Škodovky. Vystoupí také na něm taneční soubor Škodovaček. Zaměstnanci Škodových závodů vytvořili čtyři samostatné kapely, a to orchestr dechový, smyčcový, taneční a učňovskou kapelu. ud.

* Úřední [nečitelné]. čís. 324 s 24. září uveřejňuje zn. j.: pod číslem 628 vyhlášku NOC o výkupních ([nečitelné]) cenách hroznů domácího původu na sklizně roku 1943, určených ke zpracování. Cena čistá. 20 hal. ČTK.

Reportáž z vinorodého Mělnicka.

Mělnická krajina! ... Není romantická, ale když praotec Čech ji uviděl tak otevřeně přímou s Řípu, zalíbila se mu a usadil se v ní. Jest střízlivá jako ten „chléb náš vezdejší“. Mělnická skála k tomu chlebu víno nalévá; a víno a chléb jest nejslavnějším výrazem našich dějin... (Vít. Hálek, 1872)

Mělník a víno! – Jak úzce jsou ty dva pojmy spjaty. Stojíme na známé terase za mělnickým zámekem a tiše pohlížíme dolů na stříbrný pás Labe. Pomalu zaniká po vinicích rozpustilé pokrývání, hvízdání a postřelování – postrach to ptactva, které ozobává víno, ztrácí se také pomalu černí strašáci. Ani těch již není třeba. Vinice se hemží dělníky, vinaři – ženami a dětmi. Ti všichni pracují společně na tom, aby víno bylo úspěšně sklizeno, uloženo do velkých kádí, naloženo na vozy a dovezeno ke zpracování. V bohaté zemi mezi tyčkami pobíhají děvčata, vinicí se rozléhá veselý zpěv i humor, opodál je vinař, který starostlivě přehlíží to, co po celý rok tak pečlivě opatroval – to s čím žil a pro co pracoval: víno. A dělal to rád a proto, aby se dočkal nové posvátné chvíle, kdy se celé Mělnicko rozezvučí jediným chorálem, chorálem – o vinobraní. A tradice mělnického vinobraní jest opravdu veliká.

Mělnické víno byl odedávna proslulé jako nejlepší české víno, jež se vyrovná jakosti i nejlepším značkám světovým. Kvalitu vína dává plocha i podnebí, v němž vinice jsou. Bývalo jich přirozeně více než dnes, ale přesto i ta dnešní rozloha stačí.

Také rozkvět a sláva královského věnného města Mělníka byly vždy v úzké souvislosti se slávou vinné révy. Nejproslulejší jest mělnické zámecké lobkowiczské vinařství, které právě letos oslavuje své 290. jubileum. Vedle červeného a bílého vína vyrábí se na Mělnice také známý sekt, o jehož ušlechtilosti svědčí veliký vývoz v dřívějších dobách. Kvalitu mělnického sektu umožňuje pak čistá sadba modrého burgundského, stejné podmínky, podobné sklepy a stejný způsob výroby.

A to vše jest ta skvělá vinná réva, kterou k nám přinesl starostlivý císař Karel IV., jehož krásná a majestátná socha pohlíží z terasy za mělnickým zámekem na ten krásný úděl tisícileté tradice – na ten Svatoplukův kraj, „kde v dál se táhnou lány, luhy, kde voní douškou mezi sluhy, kde zvoní srp ve žlutém obilí a modru chrp...“

Jiří Vodrada.

Spotřebitelé! Pamatujte, že kdo si chce svůj příděl bramborů přes zimu zajistiti, rozhodne se pro uskladnění. Ušetří tak času a starostí! Nepropaste však lhůty, stanovené k předložení „Návrhu na výdej lístku na brambory k uskladnění KE23 nebo KE24“: posledním dnem je sobota 23. září 1943.

* Sbírká ve prospěch Německého Červeného kříže v Plzni. Sbírká ve prospěch Německého Červeného kříže bude prováděna v Plzni jako loni. Stejně tak bude při všech zábavních a sportovních podnicích vybírán ke

vstupenkám příspěvek ve prospěch Německého Červeného kříže, a to ve výši 30 hal. Sbírká bude ovšem ještě doplněna dalšími akcemi.

* V Plzni otevřena první stanice na stlačený plyn. Svítíplyn je dobrou pohonnou látkou pro motorová vozidla. Svítíplyn dodávají vozidlům zvláštní tankovací stanice, z nichž jedna, toho druhu první v Plzni, byla zde otevřena v Cukrovarské ul. Byla otevřena v přítomnosti vrch. starosty dr. W. Sturm, starosty dr. Wilda a j. Jako první natankoval sám vrchní starost dr. W. Sturm, načež následovali další zákazníci.

* Raci před filmovou kamerou. V minulých dnech lovili členové turnovského rybářského klubu na potoce Žehrovce raky. Tuto zajímavou práci sledovali i filmaři a celý postup lovu raků natáčeli. Chycení raci jsou vždy ihned po výlovu zasláni klubům, v jejichž povodí rak není. V potoce Žehrovce je raků netušené množství a tento zjev lze vysvětlit tím, že jmenovaný potok je asi jediným v kraji, na nějž není napojena továrna, která by vodu znehodnocovala.

* Staleté lípy Pošumaví. Nejstarším stromem v Pošumaví je mohutná lípa mezi Jindřichovicemi a Malonicemi. Její stáří je odhadováno na 900 let. Má v objemu přes 8 metrů. Přes 500 let starou lípu mají v Mladoticích a před habartickou školou jsou dvě lípy staré 400 let. Stromy jsou chráněny a těší se velké pozornosti.

* Rozmary přírody. Na zahrádce p. Kocourka v Rymani u Mníšku pod Brdy rozkvetla letos po druhé mladá jablň. Druhé růže v tomto roce nejsou v místních zahrádkách zvláštností.

* Podpora výchovné a kulturní činnosti v Nymburce. Spořitelna města Nymburka porozuměním správy podporuje kulturní a výchovnou činnost v městě a na okrese při každé příležitosti a ze zisku za rok 1942 věnovala s úředním schválením na tyto účely 35.000 K. Jak milý poměr má tento ústav k dětem, o tom svědčí, že koupil nymburským školám první představení „Karafiátových broučků“, které Hálek uvádí v režii Vaničkově a Švecově na scéně městského divadla. -jř-

* Péče o děti na Rokycansku. Na Rokycansku je věnována chudým dětem bez rodičů velká péče. Dohlíží na ně veřejný poručník OPM., který dbá též o veškeré jejich potřeby. Dnes je na Rokycansku v zákonné ochraně o děti v cizí péči a dětí nemanželských přes 350 dětí, v hromadném poručení 183 dětí, v péči o dorost 216 případů a v 600 případech jsou podporovány rodiny. V trestním soudnictví nad mládeží se vyskytlo asi 1000 případů.

* Zájem o lípy na Staňkovsku. Zásluhou včelařů Staňkovska jsou v kraji stále více vysazovány lípy, které jako medonosné stromy mají pro včelařství velký význam. V poslední době bylo v kraji vysazeno na čtyři sta lip. Vysazováním lip vznikla i nádherná stromořadí která jsou ozdobou Staňkovska.

* Putovní ceny pro sběrače Staňkova. Dívčí škola ve Staňkově zakoupila pro nejlepší tři své sběrače třídní putovní ceny. Je to obraz prof. V. Augustina, soška ak. sochaře B. Zvěřiny a keramická váza. Ceny jsou udělovány vždy dle měsíčního výsledku sběru. Jřch

* Šinděláři Pošumaví v práci. S blížící se zimou začíná výrobcům šindelů v Pošumaví nejpilnější práce. Šindely vyrábějí ponejvíce vysloužilí dřevorubci. Při pilnosti udělají za den i 500 šindelů. Šinděláři pracují nyní většinou na místě objednávky. Říká se, že z dobře strouhaného šindele spadne voda jako s husy. Jřch

* Zloději ukradli hlídacího psa. Obchodník s vínem v městě Aalborgu měl ve sklepě značné zásoby vína. Protože se bál zlodějí, opatřil si zlého hlídacího psa. Zloději však přece do sklepa vnikli, víno ukradli, a aby je pes nerušil, ukradli ho také. Inn

* Dětské útulky Domažlické. Na Domažlicku bylo letos osm dětských útulků, s nichž ponechány po dobu sklizně bramborů a skopanin útulky ve Starém a Novém Klíčově a Mrákově. Nyní navštívili tyto útulky zástupci Svazu zemědělství a lesnictví z Prahy a Brna. V Petrovicích si zároveň prohlédli vzorné statky.

* Pod vozem. Syn hospodáře V. Vavruněk z Nevolic jel na pole. Cestou se koně lekli křoví a splášili se. Když je chtěl Vavroušek zadržet, vyjeli s vozem na stráň a převrátili jej. Nahodilý chodec ze sousední obce pak koně zadržel. Vavruněk byl zraněn. Jřch

* Straka v domácnosti. V rodině lékařů Gromovského v Turnově museli propustit posluhovačku, neboť se přišlo na to, že krade. Své zaměstnavatelce za velmi krátký čas působení v domácnosti odcizila peníze a látku na oblek. Není bez zajímavosti, že krádež odhalily bezpečnostní orgány a nikoliv poškozená.

* Auto v plamenech. Nezvyklá příhoda se stala v Plzni-Černicích na silnici, vedoucí ke ST. Plzenci. Jel tudy Nepomuckou tř. s nákladním autem řidič Frant. Gruber z Radnic a za jízdy zpozoroval, že hoří na autě naložená sláma. Zastavil a přivolal požární policii. Ta oheň uhasila. ud.

* Vykrvácela na cestě z pole domů. Manželka rolníka, Kateřina Hodková z lipnice na Bílovicku, se vracela na voze z pole domů, když jí cestou praskla na noze žíla. Rána počala prudce krváčet. První pomoc jí poskytli sousedé, kteří také přivolali lékaře, ale žena zatím ztratila tolik krve, že zemřela. ud.

* Raněn mrtvicí při hře v karty. 82letý okresní cestář na odpočinku Bořivoj Blahoš z Mníšku pod Brdy zašel do Marhoulova hostince. Byl jako obvykle ve veselé náladě, zahrál si v karty, když se náhle uprostřed hry skácel v bezvědomí na zem. Přivolaný obvodní lékař dr. Kojan zjistil mrtvicový záchvat, z něhož se Blahoš neprobral.

* Čeledín těžce zraněn. Čeledín Jan Kabourek z Chrastavic u Domažlic jel na pole. Pojednou spadl s vozu a do domažlické nemocnice byl dopraven s těžkým vnitřním zraněním. Čeledín neví, jakým způsobem se nehoda stala. Jřch

* Ulekl se myši. Na Domažlické ulici v Klatovech rozbil jeden Klatovan skříň kanceláře Sociální pomoci. Jako příčinu uvádí, že se ulekl velké myši, která mu přeběhla nečekaně přes cestu. Chodec se zranil na levé ruce od

skla. Jšch

* Za jednu osm chat na rozhraní katastru obcí Záhořany, Čišovice a Rymáně u Mníšku pod Brdy, vyloupili dosud nezjištění lupiči. Kořist lupičů však nebyla valná.

* Noční návštěva na jaře. Teprve po několika dnech bylo zjištěno, že se do fary v Paračově u Strakonice vloupali neznámí pachatelé a odcizili z jednoho pokoje ke škodě faráře J. Kahudy šatstva a obuvi v ceně několika tisíc korun. Vv.

* Kohoutek se ulomil. Těžké zranění utrpěla za nezvyklých okolností Antonie Kotěšovcová z Plzně, Fischerova ul. Umývala si v umývárně nádobí, když se pojednou utrhł kohoutek od vodovodu. Vytrysklá vroucí voda zasáhla Kotěšovcovou. Dělnice má popáleniny I. a II. stupně. ud.

* Smrt v koupelně. Smrtí byla přistižena v nejméně očekávané chvíli 66letá soukromnice Kateřina Trávnícká z Plzně, Wilhelmova ul. Koupala se v koupelně svého bytu a nevšimla si, že z vedení uniká svítiplyn. Byla nalezena již v bezvědomí, přivezena hned do nemocnice, ale cestou zemřela na těžkou otravu. Jak se bezpečně zjistilo, jde o nešťastnou náhodu. ud.

* Vážně pobodán včelami. Zlá nehoda postihla při přestěhování včelínu včelařů Frant. Králíka z Kostelce n. Orł. Králík stěhoval svůj včelín z Koldína povozem a pomáhal mu 44letý úředník Josef Peňáz. Vůz po smyku sjel do příkopu a úly se převrátily, při čemž se některé rozbily a vylétnuvší včely zle pobodaly Peňáze, který kromě toho při pádu vozu utrpěl ještě zranění. Byl tak pobodán, že musel být odvezen do nemocnice. -oo-

Podivný obal.

(Krajský trestní soud ve Vodňanech.)

Každé zboží, ať už dodávané ve velkém nebo v malém, má svůj obvyklý obal a není dobře možné, aby se dodávalo třeba nádobí v sudech. Není dobře možné a stalo se to! Jen přemýšlivé hlavy a všechno jde!

Tak si také mysleli dva zaměstnanci továrny na smaltované zboží „Bohemia“ v Budějovicích, Václav Mrkáček a Bohumil Novák. Přemýšleli, jak by dobře pašovali zelnované zboží z továrny, aby to nebylo nápadné a aby se věc neprozradila. Pod kabátem se dost těžko kolem vrátneho pronáší takový kolikalitrový ucháč bedny, obvyklé obaly pro nádobí se pro ten případ nezdály být dost vhodné.

V Pismě je psáno „že kdo tluče, bývá mu otevřeno, to je jako, že se všechno podaří, jen se přičinit. Možná, že si teď tlučou hlavy ti, co chtěli vymyslet ten nezvyklý obal na nádobí.

Příležitost se naskytl, když v továrně pracovali dva řemeslníci na opravě budovy. Mrkáček s Novákem se s řemeslníky dohodli a zcizené nádobí ukryli a zabalili v sudech od dehtu. V sudech pak ukryté nádobí z továrny bez obtíží vyvezli a pak se o ně rozdělili.

Prozradila se za starých časů věc se sudem Diogénovým a později i se sudem ze spisů Decameronových, natož aby se neprozradila věc se sudem a nádobím. U Mrkáčka i u Nováka byla provedena domovní prohlídka a bylo nalezeno další nádobí, které oba odcizili promptně, ale bez obalu a bez pomoci, tedy samostatně. Pro tuto samostatnou krádež byl Novák již odsouzen okresním soudem v Budějovicích a nyní se octli ještě jednou s přítelem Mrkáčkem na lavici obžalovaných u krajského soudu ve Vodňanech. Za důmyslnost a přičinlivost byli po zásluze odměněni. Mrkáček pětíměsíčním žalářem a Novák čtyřměsíčním žalářem. Oba nepodmíněně. Vv.

Pro ženu a domácnost.

Uvádí básnický květ.

Měla ráda vůni květů, uzavřenou v zářivém brusu skla, milovala tanec, ač při tom po tvrdé zemi vláčela své malé, vykloubené nohy. Její taneční sál neměl mít parket, byla to měsíční louka poesie.

V knihovně Národního musea zůstala opuštěná židle historičky. Ve skutečnosti tam sedávala věčně mladá studentka s hořícíma očima, drobné postavy. Černé vlasy zastříhovala si tvrdošijně do chytrého, snědého čela. Podivně krásná byla, jako by ji zrodily břehy Jadrana, ačkoli její předkové žili pod našim oblačným nebem.

Kdo by řekl, že je ti více než čtyřicet let, Jiřino Karasová, když jsi takovým nepraktickým dítětem, Měla jsi mít maminku nebo sestru, Jiřino. Mělas dosti přátel, ale žádný nezasedl k tvému krbu, aby ti byl životním druhem.

Básniřka psala a dívala se bez zájmu, jak cizí pomocné ruce přikládají do ohně, čím dále méně ochotněji, až krb zůstával studený...

Před dvěma roky se stal Jiřinin život trnitou cestou. Nedbala rad, nechtěla dovolenou. Postonávala. Víla stala se apatickou k věcem tohoto světa.

„Až budu umírat, chtěla bych mít na stole jantar a myrhu.“ – Dali jí utišující injekci. – Vykřikla. – Pak se to hořící hladové nenasyčené srdce utišilo. Přátelé v Lipniku nad Bečvou položili něžně básniřku Jiřinu Karasovou v minulých dnech v náruč země. Emilie Soukenková

Podzimní plášť, vysoko zapnutý, se slušivým límcem, kterému odpovídají dvě pásky, kryjící prostřižené kapsičky. Správnou linii dodá přepásání v předu.

Děti v elektrických.

Do posledního místa naplněné vozy elektrické dráhy nejsou jistě záviděníhodným dopravním prostředkem pro dospělé, tím méně pro matky s menšími dětmi.

Přes různá opatření, jež zaručují matkám i dětem poměrně pohodlí za jízdy, přesto, že každý mamince s děckem rád postoupí místo k sezení, není někdy možno při nejlepší vůli těmto zásadám vyhovět, je-li nával tak velký. Maminky by se měly podle toho zařídit.

Jak často jsme svědky podobných scén: do stanice přijede přeplněný vůz, lidé stojí až na stupátkách. Mladá matka s děčkem asi tříletým chce nastoupit, ačkoli vidí, že to bude téměř nemožné. Postřkuje dítě před sebou na schůdky a když neví kudy kam, zoufale volá: „Necpěte se lidi, vždyť tu mám dítě!“ Lidé už nemají kam před ní ustupovat, děčko má vmáčknutou hlavičku mezi desítky kolen, div se drobek neudusí. Proč taková matka nastupuje do přeplněného vozu a vydává tím své dítě v nebezpečí zranění, na němž by vlastně nikdo nesnesl viny? Za několik minut přijede další vůz, nebylo by lépe počkat, maminko?

A jiný obrázek: Nastoupí matka se zdravým klučinou, asi sedmiletým. Někdo ji uvolní místo, ale maminka si nesesedne, kdepak, uvelebí tam chlapce a sama zůstane stát. Tak velké, zdravé dítě může docela dobře stát opřeno o matku, aby neupadlo. Činí-li mu matka napořád takové ústupky, bude vyrůstat v této falešné představě, která mu bude v životě jenom na obtíž.

Alča

Palkosková

Plech nebo formu namažu nejdříve včelím voskem, pak teprve omaskem.

Ručník má viset těsně u kuchyňského vodovodu, aby mokré ruce nestříkaly na podlahu. Pozor, niklovaný nebo smaltovaný hák, nikoli rezavějící hřebík! -Ly.

Plstěné světlé klobouky nenecháme povalovati někde mezi bezcennými zbytky na pospas molům. Dáme je buď obarvit a sřídít, nebo je vyčistíme. Dobře se vyčistí nejjemnějším skelným papírem, jimž je pozorně třeme, aby se vlas příliš nesetřel. Nakonec přetřeme jedním směrem. Tímto způsobem možno vyčistiti i kožené pásy.

al.va

DROBNÉ ZPRÁVY

* V děkanském chrámu v Čelákovcích zítra v 10 hod. bude provedena Česká mše Svatováclavská od 11 od V. Říhovského. J. S. Bach: Preludium F-moll, Fr. Lárst: Ora pro nobis, A Guillmant: Kommunion As-dur. Josef Klička: Fantasie na chorál sv. Václava a dvě skladby W. A. Mozarta. U varhan Ant. Novák, zpívá Lad. Čermák, bas. chrám. sbor. Řídí B Vokál.

* Spolek zahrádkářů v Mníšku pod Brdy, který byl před krátkým časem ustaven, těší se neočekávanému zájmu mezi místními majiteli zahrádek. Účelnost spolku byla uznána četnými členskými přihláškami.

* Hasičské oslavy u Rakovníku. Oslavy 70 let hasičského sboru v Rakovníku mají obsáhlý program. V sobotu je koncert na náměstí, večer představení ochot. spolku „Tyl“ v Tylově domě („Rybníkář Kuba“); v neděli pietní vzpomínka na hřbitově, pak přehlídka sboru velitelem ČZJH. Wagnerem. V 10 hod. slavnostní valná hromada a po ní koncert hudby vlád. vojska. Odpoledne budou oslavy zakončeny ukázkou hasičů, požárních cvičení a hasičskou veselící.

* Z Orlických hor. V Novém Hrádku se dožívá v těchto dnech p. Jan Drašnar, mistr truhlářský, 75 roků, přičemž oslaví 61 roků práce truhlářské, z čehož přes 50 roků vedl samostatně živnost truhlářskou pak ji předa svému synu, čímž v rodě Drašnarů jest samostatné vedení závodu truhlářského již 179 roků. Za působení ve stavovských organizacích byl Zemskou jednotou společenstev vyznamenán zlatou medailí v roce 1935.

* Klempířské řemeslo a učení se představují. Zemská jednota odborových společenstev pro Čechy pořádá ve dnech 25. září až 3. října zemskou výstavu učňovských prací klempířských ve výstavních sáňkách Ústavu pro zvelebování živnosti v Praze II, Beethovena 25. Slavnostní otevření výstavy v sobotu 25. t. m. o 11 hod. V rámci Zemské výstavy je umístěna ve zvláštním sále X. (jubilejní) výstava učňů pražských klempířů. Vystavené výrobky jsou krásnou ukázkou řemeslné dovednosti učňů a porozumění jejich mistrů pro výchovu dorostu.

Společenský význam peněz

Peníze jsou tak nesmírně složitým jevem individuálního a společenského života, že není možné, aby byly najednou pochopeny ve všech úlohách, které hrají nebo vůbec jsou schopny hrát. Po každé se podaří vyložit jen část jejich úkonů, podle toho, s jakého hlediska je posuzujeme. Ani nejběhlejší peněžníci, kteří suverénním způsobem ovládají peněžní techniku a praxi, nemohou o sobě tvrdit, že vy znali peníze po všech stránkách a podrobnostech. Jen několika málo badatelům starých i novějších dob podařilo se občas odkrýt roušku nad záhadou peněz, čímž umožnili, že můžeme snadněji nalézt cestu, jak se státí pány peněz, nikoli jejich služebníky. Tito badatele měli vysoce vyvinutý smysl pro ony jemné a neviditelné peněžní vztahy, kterými lidé jsou vzájemně na sebe odkázáni a k sobě připoutáni. Musíme jim být za to vděční, že nám ukázali, které z těchto vztahů jsou kladnou, to jest: tvořivou společenskou silou a které z nich bývají nevitáným soupeřem lidských osudů.

Mnohostrannost stanovisek, se kterých je třeba peníze zkoumat, máme-li se v nich vyznat, způsobuje, že se nám jeví vždy v různém osvětlení. Něco jiného jsou peníze s hlediska hospodářského, opět něco jiného se stanoviska soukromě nebo veřejně právního, s hlediskem státních zájmů, potřeb náboženských kultů, anebo máme-li na zřeteli jejich význam společenská, jak totiž působí na vztahy mezi lidmi. Každé hledisko vede k samostatně ucelenému obrazu o peněžním dějství. Přitom některé tyto obrazy mohou se v různých svých částech shodovati. Jindy můžeme ze dvou těchto obrátů dospět k protikladným závěrům o penězích, kterýžto spor je ovšem jen zdánlivý a ihned se vysvětlí, udáme-li stanovisko svého záměru, se kterého jsme vzali snímek peněžních úkonů. Proto také jinou definici a výklad peněz podá národohospodář, jinou jurista, státník, badatel o náboženských kultech a jinou sociolog. Prohlásí-li prvý, že peníze jsou výtvorem hospodářských styků, stejně oprávněně řekne jurista, že peníze jsou výtvorem právního řádu a sociolog, že jsou výtvorem společenského jednání lidí. Ve skutečném životě ovšem zpravidla působí všechny tyto a ještě jiné složky peněžního dění současně, a to buď souhlasně nebo všelijak zkřížené. Vzniká tu taková dějová spleť, že ji můžeme zvládnout a pochopit jen tehdy, pokusíme-li se ji rozložit – třeba umělým a předem vymyšleným způsobem – na jednotlivé části, které jsou pro naše jednání a naše schopnosti poznávací jednodušší.

Nezaujatým pozorovatělem lidského života a bystrým politikům nikdy neuniklo, že peníze kromě úkonů hospodářských mají další velmi důležité úlohy. Cíle, hospodaření je uspokojit hmotné potřeby lidí. Avšak lidé se zajímají o peníze ještě z jiných příčin než hospodářských. Individuální a sociální psychologie vysvětluje, že příčiny davového bažení po penězích v poslední instanci tkví ve dvou základních společenských pudích: ve snaze člověka vyznamenati se před ostatními lidmi, což lze nazvat instinktem uplatnění, a v žádostivosti vyrovnati se druhým, což je pud soupeření, rivality. Cílem prvního pudu je vyzvednouti vlastní osobu nebo také příslušníky určité vrstvy nad jiné osoby či společenské třídy a odloučiti se od nich jako samostatně uzavřený celek: je to snaha získati společenské uplatnění, vedení, uznání a moc. Proti tomu působí instinkt rivality, který lidi žene k útokům na dočasná přednostní postavení jiných lidí. Tato dvojice instinktů, někdy protikladně, jindy souběžně spolu působící, je základní pudovou silou veškerého společenského a politického vývoje. Svými kořeny sahá až do dalekých dob praehistorických, za kterých se teprve lidský rod vyvíjel. Pokud dějiny nám mohou vyprávěti, tyto instinkty se za posledních několik tisíciletí nezměnily a nedá se očekávat, že by se v nějaké krátké době zřetelně změnily. To proto, že základní lidské pudy se mění v dlouhých obdobích, jež lze srovnat jen s geologickými epochami.

V určitých společenských soustavách jedním z hlavních prostředků, jak získati uplatnění a moc, jsou peníze. Dnes je tomu tak ve společnosti kapitalisticky orientované v minulosti bylo tomu např. ve společnostech stojících na nejprimitivnějším stupni svého vývoje. Je překvapující, jak v tomto bodě vysoce rozčleněná společnost kapitalistická se vůbec nepozvedla nad úroveň necivilizovaných kmenů. Není výtka, že určité lidi nebo skupiny se ve svém rozvoji vypracují nad ostatní, zvláště konají-li společensky odpovědnou a prospěšnou úlohu. Ale v kapitalistickém světě bylo zlem, že se tak dělo především a velmi často jedině pomocí peněz. V tomto světě peníze jsou vloženy anonymním nástrojem moci, kterého se může kdokoli zmocnit a využít pro zcela nekontrolovatelné účely. Proti tomu se vždy vzbouzel odpor v širokých lidových vrstvách, neboť ty s podvědomí správě tušily, že ve špatných rukou jsou peníze největším zlem.

Společnost budoucnosti pravděpodobně penězům přiřkne jiný a lepší sociální význam než jaký doposud měly. Jisté náznaky dávají tušit, že až se hospodářství pozvedne ještě do vyšší své vývojové úrovně, pak také úplně zmizí hluboká protiva, která byla mezi prací na jedné a penězi na druhé straně. To bude nezávažnější sociální změna, kterou se ukončí období dosavadních peněz. Započne nová historická doba, která bude mít své vlastní peníze, a novým významem společenských a hospodářským.

Boje ve východopruském pohraničí

U Antverp kanadské útoky ztroskotaly. – Zesílený nepřátelský tlak v jižním Maďarsku. – U Szolnoku nepřátelské divise obklíčeny a drceny. – Potírání tlup na východním Slovensku.

Z Vůdcova hlavního stanu, 23. října (ČTK).

Vrchní velitelství branné moci oznamuje:

Naše oddíly svými protiútoky a houževnatým odporem v podstatě zmařily útoky Kanadánů v prostoru severně a severovýchodně od Antverp. Také anglické divise, které nastoupily k útoku východně od Hertogenbosche, získaly půdu jen v nepatrné míře. V prostoru würselenském trvají tuhé boje v pevnůstkových posicích a kolem nich.

Východně od Lunáville a v prostoru Bruybras byly také včera prudké místní srážky. Za několika protiútoků

byl nepřítel, který místy pronikl, po nepatrných počátečních úspěších rychle opět zastaven.

V etruských Apenninách podnikly svazy 5. americké armády řadu úroků, jež byly odraženy. Na jaderském pobřeží rozbily naše divise nepřátelské útočné skupiny, které po celý den podnikly stále ráznější národy na naše posice. Jen severně od Ceseny získal nepřítel malé předmostí na řece [nečitelné]. Bojové pramice válečného námořnictva potopily v Janovském zálivu, aniž samy utrpěly nějakou škodu, britský rychlý člun a poškodily těžce člun další.

Na Balkáně uhájily se naše oddíly po několik dní v nišském prostoru proti náporu nepřátelské přesily, načež se bojem vyprostily z nepřátelských pokusů o obchvat a získaly spojení s naším valným volem.

V jižním Maďarsku zesílil nepřítelův tlak směrem k Dunaji. Německé a maďarské oddíly odrazily severozápadně od Segedina opětovně bolševické útoky. V potírání rumunských a sovětských divisí, obklíčených východně od Szolnoku, se pokračuje. Po tvrdošijné, avšak marné obraně byly tyto divise roztrženy v jednotlivé skupiny. Severně od Debrecina odřízly naše skupiny sovětské svazy, které pronikly až k horní Tise, od jejich týlových spojů a způsobily jim veliké ztráty.

Ve Východních Beskydech, kde nepřítel západně od Dukelského průsmyku útočil opět bezúspěšně, zahnali naši granátníci bolševiky z vjemu, který ještě zbýval z předchozího dne.

V tuhých horských bojích na východním Slovensku, trvajících několik neděl, rozbily oddíly pozemního vojska a vojenských §SSS větší skupiny banditů a zajistily rozsáhlou kořist. Na středním Slovensku jsou v proudu další akce proti tlupám, zesíleným bolševickými parašutisty.

Po obou stranách Serocku svádějí naše svazy tuhé obranné boje s nepřátelskými divisemi, které útočí mohutnými silami.

Bitva ve východopruském pohraničním území se přenesla na jih až do prostoru u Augustowa. Mezi Suvalkami a Goldapem se bolševikům zdařily hlubší vlny. Po těžkých pouličních bojích padl Goldap do nepřátelských rukou. Jižně od Gumbinenu přeřali naši granátníci sovětské přísunové cesty v týle průniku všech sovětských oddílů. Pokusy bolševiků o průlom po obou stranách Ebenrode krvavě ztroskotaly. Do úporných bojů ve východopruském pohraničním území zasahovali úspěšně bitevní letci s protiletadlové dělostřelectvo a letecké zbraně, rozbili sovětská útočná čela a ničili četné obrněné vozy. V sedmidenní bitvě v tomto bojovém prostoru bylo až dosud střelbou zničeno nebo ukořistěno 616 nepřátelských pancéřů. Bolševické útoky na předmostí Klajpedu byl bezúspěšné.

Na šíji poloostrova Svorba zatlačili naši granátníci proniknuvšího nepřítele zase na sever. Při tom je účinně podporovala palba lehkých německých námořních branných sil a bojových pramic.

Na dalekém severu pokračoval nepřítel u Kolosfokli a na silnici k Ledovému moři ve svých útocích, zasadiv v silné míře bitevní letectvo. Granátníci a horší myslivci odrazili sovětské útoky a zmařili nepřítelovy pokusy o obchvat.

Anglo-americké teroristické bombardéry napadly za souvislé clony mračen Hannover, Münster, Brunšvik, Néuss a Hamburk a svrhli ojedinele pumy v západním Německu.

Dodatkem ke zprávě branné moci se oznamuje: Na východopruském pohraničním území se zvláštním útočným elánem vyznamenal pancéřový oddíl 118 za velení majora Groha.

Příští operace na západě

Německé zálohy pro obranu bitvu

Berlín. (PZD). Na nepřátelské straně se s údivem jednomyslně zjišťuje tvrdý německý odpor proti generálnímu útoku na západě. Je předzvěstí budoucích operací a jeho intenzita se bude zvyšovat. Positivní výsledky německé obrany spočívají v tom, že se německému vedení po průlomu amerických armád uzávěrovou frontou v Normandii a po rychlém zaplavení oblasti severozápadní a severní Francie silnými americkými svazy obrněné vozby podařilo zabránit obchvatné a zničující bitvě a německé svazy vyvést jak z ohrožené frontové oblasti, tak i z jihovýchodní a jihozápadní Francie.

Intenzivní obrana všech důležitých velkých přístavů na pobřeží Atlantického oceánu a Lamanšského průlivu nebyla opatřením z rozpaků, nýbrž vědomou strategickou operací, jejímž účelem je rozsáhlým způsobem ztížit britsko-americký přísun. Tato operace se podařila a dosud ještě neskončila. Jejím následkem je, že britsko-americké akce u hranic Říše brzděny obtížemi přísunu. Britové jsou nuceni bojovat s neobyčejně značnými silami o vyproštění vjezdu do antverpského přístavu., poněvadž přísun z jiných přístavů nestačí pro chystanou velkou ofensivu. Situace je stále taková, že přísun z přístavů u Středozemního moře je větší než z přístavů dobytých v Průlivu a na pobřeží Atlantického oceánu. Kromě toho přísun na frontu je do velké míry ztěžován nedostatkem dobrých silnic a železničních tratí, které Britové a Angličané zničili. Destrukce, způsobené anglo-americkými útoky, byly ještě doplněny destrukcemi německými.

Německé vedení získalo čas, takže mohlo zreorganizovat vojenské svazy a postavit nové. Ztráta Francie a Belgie se projevila pro německou vojenskou moc pozitivně zprvu pokud, že nebylo již třeba rozsáhlé organizace přísunu a organizace etapní, které pohltily značný počet mužů, schopných boje. Přísunové organizace mohly být rozpuštěny a z uvolněných vojáků vytvořeny nové svazy nebo nahrazeny ztráty svazů starých. Zreorganizování, provedené poměrně rychle, posílilo německou bojovou sílu, což cíli spojenci na všech úsecích západní fronty.

V proudu jsou další opatření, jež postupně zvýší sílu obrany německé fronty. Do boje zasáhly lidové granátnické divise a četné nové divise jsou cvičeny a takřka denně budou nastupovat jak na frontě západní, tak i východní. K tomu ještě přistupuje organizace německé lidobran, která mohla být za získaného času důkladně

připravena. Všude se pracuje s rozvahou a vyhýbá se překotným opatřením. Proto i v příštích týdnech a měsících třeba počítat s rostoucí brannou německou silou. Nejbližší budoucnost pak ukáže, jak se projevilo získání času na výrobu a nasazení nových zbraní a bojových prostředků. V oboru letectví třeba počítat jistě s překvapeními. Naděje západních mocností a Sovětského svazu na rychlé vítězství nad Německem se nespĺnila.

Sověty přiznávají za tři léta ztrátu 7 milionů vojáků

Stockholm (ČTK.) Podle zprávy moskevského rozhlasu učinil předseda sovětských odborových organizací a zástupce Sovětského svazu na mezinárodním sjezdu odborových organizací v Blackpoolu Kuzněcov pozoruhodné doznání o obrovských ztrátách Sovětského svazu na východní frontě. Podle jeho slov vyžádal si Stalinův způsob posílání masy sovětských vojsk bezohledně na smrt, v době tří let 7 milionů vojáků. K tomu přistupuje podle sdělení sovětského zástupce ztráta 70.000 pancéřových vozů, 60.000 letadel a 90.000 děl.

I když Kuzněcov zajisté neřekl plnou pravdu, přece již jeho částečné doznání ukazuje, jaké strašlivé oběti a jaké nesmírné ztráty materiálu si vyžádalo sovětské hromadné nasazení.

Prudké boje v Holandsku

U Szolnoku obklíčeny větší sovětské a rumunské síly.

Z Vúdcova hlavního stanu. 22. října. (ČTK)

Vrchní velitelství branné moci oznamuje:

V Holandsku zabránily naše oddíly, které již po týdny nepřetržitě bojují. I včera hlubším vlomům na předmostí při vnější části Weslerschelde, když se nepříteli podařilo vniknouti do Breskenu.

Severovýchodně od Antverp pokračoval nepřítel v silných útocích. Naše nově přivedené svazy nastoupily k protiútoky proti Kanadánům vniklým do našich posic.

Severozápadně od Turnhoutu ztroskotaly nepřátelské útoky. Bylo odstřeleno 13 pancéřových vozů.

Ve wurselenském prostoru pokračuje rozhořčený boj o perníkové posice. Našimi protiútoky byl nepřítel opět vypuzen z několika skupin pevnůstek, přivedení byli zajatci a naše obklíčené posádky byly opět osvobozeny.

Prostory východně od Lunnéville a u Bruvéres na západním okraji severních Voges byli nadále ohnisky prudkých bojů. Útokům nepřátelských pluků se v několika úsecích podařilo zatlačit a naše přední bojové hlídky. Jednotlivá místa vlomů byli cílem protiútoků. U Corninontu bylo dobyto naspět výšiny, která ovládá okolí.

Při náporu v západním předpolí dünkirschenském byly odstřeleny kanadské pancéřové vozy, přivedení zajatci a ukořistěn materiál. Také Lorient hlásí úspěšné akce našich úderných družstev.

Palba „V I“ na Londýn trvá.

Naše vojsko v Itálii rozbilo opět všechny útoky Američanů v prostoru Vergalo. Také nepřátelské útoky severně a východně od Loiana ztroskotaly. Britské útoky na naše nové posice po obou stranách Ceseny uvázly v obranné palbě. Bylo zničení 9 pancéřových vozů.

Při obraně proti nepřátelským leteckým útokům sestřelilo protiletadlové dělostřelectvo v Itálii ve dvou posledních dnech 25 anglo-amerických letadel.

Přední hlídky branných sil válečného námořnictva potopily v Rapalské zátoce britský rychlý člun a další dva poškodily.

Silná německá bojová skupina prolomila sovětské obklíčení jihovýchodně od Bělehradu a obnovila spojení s našimi liniemi západně od města.

V jižním Maďarsku pronikla nepřátelská útočná čela západně od Tisy až k Baji na Dunaji. Za úspěšných útočných bojů v prostoru východně od Szolnoku obklíčilo německé a maďarské vojsko větší rumunské a sovětské síly. Tyto síly čeká zničení. Až dosud bylo zajato 4300 nepřátel, mezi nimi velitel čtvrté rumunské pěší divise se svým štábem. Ukořistěno nebo zničeno bylo 270 děl, 299 vozidel a několik vlaků. Krvavé nepřítelovy ztráty jsou veliké.

Mezi střední Tisou a Samosem pokračují tuhé boje.

Bolševické útoky západně od Dukežekého průsmyku byly odraženy a na vlom, který byl zatím zatarasen.

Naše oddíly zastavily na parmském předmostí u Serocku obnovené nepřátelské útoky a odstranily u Rožanu protiútokem vlny z předcházejícího dne.

V bitvě ve východopruském pohraničním úseku se velmi urputně bojovalo po obou stranách Romintakého vřesoviště. Jednotlivé sovětské proniklé pancéřové vozy byly zachyceny u Goldanu a jižně od Gumbinen. Nepřátelské pokusy o průlom po obou stranách Ebeareode ztroskotaly.

Bitevní letci a protiletadlové dělostřelectvo letectva způsobili sovětským útočným kolonám veliké ztráty a odstřelili 40 pancéřových vozů. Po obou stranách Tylže jsme se odsunuli za tuhých bojů na jižní břeh Němenu, abychom zkrátili frontu.

V Kuronsku ztroskotaly také včera všechny místní nepřátelské útoky, Na šíji k poloostrovu Svorbe dosáhli bolševici po proměnlivých bojích nepatrného územního zisku.

Po obou stranách silnice podél ledového moře a v norském pohraničním území trvají boje. Pokusům sovětských dotírajících bojových skupin o obchvat bylo zabráněno.

Při obraně proti bombardovacím a bitevním letadlům, jež byla v početní převaze, byly také svedeny prudké letecké boje, v nichž naši stíhači dosáhli 31 sestřelů.

V norských vodách zajišťovací plavidla německých konvojů za prudkých bojů zapálila střelbou nepřátelský rychlý člun a několik jiných poškodila.

Anglo-americká letadla svrhla minulé noci ojediněle pumy v jihovýchodním a západním Německu.

Americký tisk prudce útočí na Brazílii

Rooseveltova soustava „jednotné Ameriky“ se rozpadá.

Až dosud byla zejména Argentina cílem pozornosti amerického tisku. Nyní přichází na řadu také Brazílie. Dopisovatel tisku „New York Times“ píše: „Nelze si zapírat, že politické ovzduší v Riu poněkud zdrsňelo.“ Státní prezident Vargas požil odchodu zahraničního ministra Aramba, které byl znám svou poslušností Washingtonu, k tomu, aby dostal z vlády i další osobnosti známé svým velmi pilným bojem za udržení bezpodmínečného washingtonského kursu. Brazílská armáda získala nyní zase rozhodnější vliv na vedení brazilského státu a to pohnulo americký časopis „Life“ k poznámce o „fašistické vládě“ v Rio de Janeiro. Až dosud americký tisk častoval tímto názvem jen argentinskou vládu. Vláda USA je ovšem ještě rozezlena na Vargase i potom že postupuje ostře proti tisku, který je placen Washingtonem.

Sověty žádají od USA úvěr

Ženeva (ČTK.) Podle novoyorské zprávy promluvil sovětský velvyslanec Gromykov na slavnosti Americko-sovětského ústavu v Novém Yorku. Velebil svazky, jež přináší součinnost obou velmocí, a projevil naději, že vzájemné styky budou čím dále tím pevnější. Zástupce sovětské obchodní komory zdůraznil nezbytnost, aby Spojené státy poskytly Sovětskému svazu finanční úvěry. Sta amerických firem budou prý potom první, které po válce mohou mít účast na sovětském zahraničním obchodu.

2. strana

Podněty k rozjímání

Ministr Emanuel Moravec se v nedělním svém úvodníku v „Lidových novinách“ zabývá uplynulým týdnem a především událostmi v Maďarsku. Právil: „Uplynulý týden nepřítele zřejmě neuspokojil. Politicky mu selhaly počty s Maďarskem. Nacionálně socialistická revoluce je opět o jednu zkušenost bohatší. Přesvědčila se, že v Evropě ti z vrchních deseti tisíc, kteří se k ní přifařili a v prvé půli této války nešetřili nadšením, poněvadž cítili nové zisky a novou kariéru, začali odpadávat a s nepřítelem se paktovat, jakmile válka dostala ráz boje o bytí a nebytí. V celé Evropě se prostě vybarvila těžká buržoasie, promíšená šlechtou a nasáklá židovským prospěchářstvím. Od Dardana je tu celý řetěz věrolomnosti, jehož články se jmenují: Badoglio, Mannerheim, Micala, Horthyho. Ukázalo se zkrátka, že nová Evropa byla vůči otevřené nebo skryté reakci příliš shovívavá, že hřála na své hrudi hada. Jak se ukázalo, kopala tato vrstva majetných a ctižádostivých přechytračilo politikou hrob svým národům. Tato vrstva zbabělých reakcionářů je v Evropě odbyta. Na území, které je pod kontrolou německé branné moci, byla nyní stržena s koně. Na území, které vydala bolševikům a jejich spojencům, se postarají o její likvidaci sami bolševici. V pravou chvíli odpověděl Vůdce novému nástupu nepřítel zřízením domobrany. Je to nové posílení revoluce, je to další rozhodnutí s těmi živly, které snad s revolucí šly, ale které ji nepochopily. Běda hlupákům i u nás, kteří počítají s nějakou německou slabostí! Eisenhower, který není Hannibalem, volá do Ameriky: „Porazil jsem ve Francii Němce, pošlete mi vojáka! Kde se dá, obírám Francii s Itálií, pošlete mi zásoby!“ Hannibal řádil v Itálii 16 let, než ustoupil za moře, odkud přišel. To byl geniální Hannibal, Eisenhower se bude klidit z Evropy mnohem, mnohem dříve. O tom jsem přesvědčen.“

Horthy odjel s rodinou jako soukromník do Německa

Budapešť (ČTK.) Maďarská agentura MTI oznamuje: K politickému převratu, který byl proveden v posledních dnech v Maďarsku a vedl k odstoupení říšského správce šl. Horthyho a k utvoření nové vlády za předsednictví Szálneho, se sdělují z příslušných maďarských míst ještě tyto podrobnosti:

Když v neděli 15. října v poledne byla v maďarském rozhlase přečtena jménem říšského správce proklamace, jejímž cílem bylo zrazení Německa a kapitulace Maďarska před bolševismem, tu zahájila nacionální oposice ihned všechna nezbytná protipatření. Od této chvíle byla odhodlána za všech okolností a všemi prostředky zabránit této zradě a při tom současně nahradit shnilý režim hradní kliky lidovou vládou. Rozhodný postoj nacionální oposice způsobil silnou nejistotu v táboře říšského správce a jeho zrádcovské kliky. Tlak oposice stále vzrůstal a tím byla situace říšského správce čím dále tím neudržitelnější, zvláště když se mezitím zřetelně ukázalo, že se masa maďarského národa s velikým opovržením postavila proti zrádnému postupu maďarského státního vedení. Pod tlakem tohoto vývoje nastoupil říšský správce v časných ranních hodinách dne 16. října politický ústup. Pro sebe si přál, aby se mohl uchýlit úplně do soukromí a usídlit se mimo Maďarsko. Proto dal prostřednictvím ministerského předsedy Lakátose sdělit německému vyslanci, že se dá do ochrany říšské vlády a prosí, aby se svou rodinou obdržel asyl v Říši. Této prosbě bylo vyhověno.

20.000 makistů překročilo španělské hranice

Stockholm. (ČTK.) „Dagena Nyheter“ oznamují z Paříže: Jak oznamuje list „Populaire“, překročilo 20.000 mužů španělského bolševického vojska makistů Pyreneje a svádí v Leridských horách s pravidelným španělským vojskem. Francouzský komunistický list „Humanité“ útočí ostře na de Gaullovu vládu, protože španělským bolševickým skupinám zakázala přiblížit se ke španělským hranicím na více než 20 km. Jmenovaný komunistický list se táže, zda-li de Gaulle opravdu lidem, kteří pomohli umožnit de Gaullovi vstup do Francie, chce nyní zabránit, aby nemohli osvobodit svou vlast.

Houževnaté pověsti o revoluci v Guatemale

Ženeva. (ČTK.) Udržují se houževnaté pověsti o revoluci v Guatemale. Jak zaznamenává Reuterova

kancelář, oznamuje Panamerická letecká společnost, že ve městě Guatemala nesmějí přistávat letadla a že letadlo, které mělo letět přes Guatemalu do New Orleansu, dostalo příkaz, aby se odebralo do Managuy.

Jak oznamuje Reuter z New Yorku, tvoří novou guatemalskou vládu hejtman Jacobo Arbes, major Arans a George Torleilo.

Hra s ohněm

Praha. (ČTK.) Jak je patrné z vyhlášky Německého státního ministra pro Čechy a Moravu, v neděli uveřejněné, bylo nutno v poslední době odsoudit na smrt a popraviti řadu nezodpovědných a zločinných živlů, které se daly na základě hesel londýnského a moskevského rozhlasu strhnouti k činům namířeným proti Říši. Z tohoto podnětu se obyvatelstvo znovu naléhavě upozorňuje, že německé trestní předpisy platné v Protektorátě stihají smrtí nejen přímý velezrádný čin nebo čin, kterým se napomáhá nepříteli, nýbrž že může vynešen týž trest i pro řadu skutků, které nepřímou znamenají podporování úmyslu nepřátel Říše.

Tak se především podle nařízení z 3. července 1942 (VBIRProt. str. 182) trestá smrtí, kdo poskytuje přístřeší osobě, o které ví anebo o které podle okolností musí předpokládati, že je zúčastněna na akci Říši nepřátelské, nebo kdo jí poskytuje jinakou pomoc, anebo kdo opomine učiniti úřadu včas udání. Není tedy třeba znáti bližší okolností akce namířené proti Říši, nebo podrobnosti, pokud jde o účast na ni. Protože však na druhé straně má dnes každý řádný občan platný osobní průkaz a je policejně hlášen, bude každý nepřepjatý chovati podezření vždy, jestliže někdo proti předpisům o povinnosti hlásit opomine se policejně přihlásil anebo nemá platného občanského průkazu. O takovém člověku nutno předpokládati, že se chce z úmyslů Říši nepřátelských skrývat; v každém případě je nutná neprodleně udati jej úřadům. Za žádných okolností nesmí mu býti poskytnuto ani na krátkou dobu přístřeší, nesmí mu býti podávána strava ani jinakým způsobem nesmí se mu poskytovat podpora. Protože si nepřátelé Říše v některých případech opatřili od lehkomyšlných nebo dobromyslných lidí jejich průkazy o totožnosti, aby je pozměnili a pak jich použili pro sebe, je podle téhož nařízení pak trestem smrti zakázáno, vydati své osobní průkazy někomu jinému – byť by se to jevílo sebe více jako věc nepodezřelá a bezvýznamná – k neoprávněnému používání anebo někomu jinému falešný osobní průkaz opatřiti.

Obecně známé jsou přísné, v Protektorátě platné trestní předpisy proti nedovolenému přechovávání zbraní. Přesto budiž v této spojitosti znovu poukázáno na to, že podle nařízení ze 3. května 1940 (VBIRProt. str. 187) se trestá smrtí každé záměrné nedovolené přechovávání upotřebitelné střelné zbraně, třaskavin nebo střeliva, a to zásadně. Nezáleží na tom, z jakých pohnutek pachatel jedná, jmenovitě zdali lze prokázati, že jeho postoje Říši nepřátelské. Také se znovu upozorňuje, že každý kdo zbraň nalezne, musí ji neprodleně odevzdati úřadům a nesmí ji snad někomu darovat, prodat, odhodit nebo jinak zničit. Nejvážnější důsledky může mít v zápětí také, jestliže jen dočasně je jiné osobě přenechána zbraň oprávněně držená.

Kdo provozuje sabotáž, pracuje nepříteli do rukou. Bude za to pohnán k odpovědnosti, ať dalekosáhlé důsledky v plném rozsahu zamýšlel či nikoli. Za sabotážní čin je považovati také vymyšlení nebo šíření divokých pověstí, které jsou s to rušit veřejný pořádek. Sabotážního jednání se dopouští také lenoch v pracovním poměru, který předstírá nemoc, přivodí si úraz nebo se sám zmrazí, aby se zlovolně vyhnul práci; dále nepoučitelný zvědavce, který se domnívá, že by nemohl žít bez vylhaných a překroucených zpráv zahraničních rozhlasových stanic, a který dále šíří odposlouchané zprávy a štvavá hesla. Ti všichni jsou sabotéry stejně jako ten, kdo záměrně poškodí strojní zařízení továrny nebo dopravního prostředku a musí proto počítati s tím, že budou odsouzeni podle nařízení proti sabotážním činům z 28. srpna 1939 (VBIRProt. str. 82) ve znění nařízení z 11. února 1942 (VBIRProt. str. 35).

Ve všech těchto případech je možno vyměřiti tresty na svobodě jen, jsou-li zvláštní polehčující důvody. Avšak výslovně se varuje, aby někdo snad jednal lehkomyšlně v naději na zmírnění trestu. Kdo nedbá této poslední výstrahy, nemůže počítati se shovívavostí soudů.

Bezvýsledná moskevská konference

Churchill neobhájil nikde britských zájmů.

Britský ministerský předseda Churchill se vrátil letadlem z Moskvy do Anglie. Jeho prosebná pout' je skončena. Ústřední zprávu, která byla vydána o jeho jednání se Stalinem a o Edenových rozhovorech s Molotovem, lze shrnouti pod tento titul: V šlápějích Teheránu. Zůstalo při starých tematech a nedošlo k nové koncepci, která by už nebyla projednána mezi Roosveltem, Churchillem a Stalinem. Jak jsme již sdělili v úřední zprávě mluvil o přezkoušení teheránské dohody a tanních vojenských a politických plánů. Znamená to totiž, že lhůty stanovené v Teheránu pro každé bojiště nebyly vůbec dodrženy. Ani na východě, ani na západě se válečné společnosti se válečné události nerozvíjejí podle přání spojenců. Očekávají, že se jim podaří porazit Německo ještě v roce 1944. Toto přání se rozplynulo na západní i východní frontě. Očekávalo-li se, že na desce konferenčního stolu v Moskvě objeví rozsáhlé plány o budoucí Evropě, jednalo se tam pdole úřední zprávy pouze o otázce polské, Bulharsku a Jugoslavií.

Jsou to především věci, které zajímají Moskvu. Ta jde totiž na Balkáně dál, než sahá její vojenská síla. Naprostá bolševisace balkánského poloostrova je ovšem důsledkem politiky, k níž daly Velká Británie a USA svůj souhlas. Je jen velkým klamem, naznačuje-li zpráva o moskevském jednání jako by byly jaksi rozděleny zájmové oblasti na Balkáně a že by bylo Rumunsko a Bulharsko včleněno do oblastí sovětského vlivu, kdežto Britové by si vyhradili vliv v Řecku. Pokud se týče Jugoslávie, mluví se v úřední zprávě o „sjednocení“ obou politických směrnic, to znamená politické směrnice britské a směrnice sovětské. Těmto frázím rozumí ovšem už i anglický čtenář a pozná z nich, že v seznamu zemí, kde se Anglie snaží uplatnit svůj vliv, byla škrtnuta Jugoslávie nadobro a připsána ve prospěch Moskvy. Jugoslavií je přičteno jen právo, aby sama rozhodla po válce o své budoucí ústavě. Toto právo je prý nezadatelné. Je jisto, že Moskva podepíše toto anglické přání, neboť sověty dovedou uspořádat „demokratické

volby“. To předvedly v jedinečné ukázce v baltických zemích, jež v roce 1939 obsadily. Tamní obyvatelstvo dovede nejlépe vylíčit sovětskou „demokracii“. A tak to dopadne též s Jugoslavií, která bude bolševisována stejně jako Rumunsko a Bulharsko.

Způsob, kterým byla v Moskvě řešena otázka polská, byl opravdu jedinečný. Mikolajczyk a jeho t. zv. zahraniční ministr Rommer marně jednali s lublinským sovětským výborem, v jehož čele stojí Berut a Morawski. Nedohodli se. Rozpory prý se jen zmenšily a obě stanoviska prý poněkud sblížila. Je jisto, že Churchill vydal londýnské Poláky bolševikům již do rukou. Mikolajczyk bude také jednat v Londýně se svým výborem, neboť nemá chuti na svá bedra převzít i odpovědnost za nové hranice, které mu byly nadiktovány v Moskvě. Rozpory se v otázce v t. zv. polské v Moskvě nezmenšily, nýbrž ještě zvětšily. To, co se říká navenek, má za účel jen zastítnou skutečnost.

Nepředvídaný vývoj ve Francii

Zatímco na západním bojišti vrcholí těžké boje a Spojenci se snaží stůj co stůj dostat na říšské území, poměry ve Francii samotné se vyvíjejí dramaticky nejen vnitropoliticky, ale i to se týče spojenců. Anglické okupační úřady na rozdíl od amerických úzkostlivě pozorují tento vývoj, který nejde cestou, jak Londýn předpokládal. Znepokojuje, že de Gaulle zřejmě nezvládl politickou situaci uvnitř země a stále je zřejmější, že ji nezvládne. Vyplyvá to z jednoduché skutečnosti, že se de Gaulle přiklání stále více k Moskvě a že je tudíž veden, místo aby vedl sám. Příčiny toho jsou dvojí: Jednak v činnosti komunistů, kteří se politickým terorem snaží zmocnit země, a dále je to skutečnost, jež vzbuzuje u de Gaulla i spojenců velké obavy, že ve Francii vzrůstá každým dnem silné hnutí protibolševické, jež se dívá zpět do doby, kdy v zemi byli Němci a kdy tam byl pořádek.

Komunisté tlačí na de Gaulla, aby jim pomohl v teroru proti těm živlům, které sice nikoliv dosud veřejně, ale za to tím houževnatěji vzhlížejí k budoucí činnosti maršála Pétaina, který zatím nedlí na francouzské půdě. Komunisté dobře postřehli, že v posledních týdnech mnoho Francouzů příliš dobře rozpoznalo nezáměr spojenců o francouzské záležitosti a jejich nemohoucnost, zjednat alespoň takový pořádek, jaký udržovali Němci, ať již šlo o veřejnou budoucnost nebo zásobování. A A rozpoznali, že tyto všechny Francouze nelze vyhubiti, ani je jinak znásilniti, že je zde zapotřebí mnohem větší síly, než oni zatím mají. Proto de Gaulla tlačí směrem k Moskvě, aby se tak dostalo komunistům ve Francii silné podpory.

Zajímavou politickou skutečností pak je rozpoznání Francouzů, že dosavadní vývoj vede Francii do záhuby. Střední lidové vrstvy, ale i význačnější dělnictvo, zemědělci a drobní kapitalisté se snaží komunistickým teroristům zameziti činnost a vyvolati v život normální opatření veřejné správy, jež by komunistickému přívalu zásadně postavily nepřekročitelnou hráz. Dochází k paradoxním výkřikům o novém „osvobození“ Francie, což se spojuje s činností maršála Pétaina. I když zatím nelze z těchto příznaků vytvářeti nové politické závěry, přece jenom je jisto, že se Francie pozvolna dává na cestu neobyčejně nepřijemnou Angličanům, kterou zpozorovali i někteří Američané a jež je neobyčejně příznivá odešlým Němcům. Něco z evropské myšlenky ve Francii uvázlo a nyní začíná zdravě klíčiti.

-jtv-

Zjednodušení v placení daní

Nařízením ministra financí ze dne 30. září 1944, které bylo nyní uveřejněno ve Sbírce zákonů a nařízení č. 234, jakož i vynesení ministerstva financí ze dne 24. srpna 1944, č. j. 66.500/44-III/, uzpůsobeno bylo nově – v pěti směrech – placení jak přímých daní, tak i daně z majetku a daně z obrátu.

Malí poplatníci jsou oprávněni na rozdíl od dosavadního placení čtvrtletních splátek, splatných vždy ku dni 10. února, 10. května, 10. srpna a 10. listopadu zaplatiti své prozatímní nepředepsané daňové povinnosti za běžný kalendářní rok najednou dne 10. listopadu běžného roku. Za malého poplatníka se podle ustanovení ministerstva financí považuje onen poplatník, u něhož souhrn všech povinností daní přímých v berní obci na jednom kontě nepřesahuje 400 K (do této částky se ale nezapočítává daň z majetku).

poplatníkovi byla předepsána v roce 1944 na ukládací období 1943 daň pozemková ve výši 40 K a daň domovní per 100 K, poslední předpis všeobecné daně výdělkové obnášel (na rok 1942) 180 K: úhrnem činily tedy daně přímé 320 K. Jelikož nepřesahovaly částku 400 K, bude poplatník povinen nepředepsanou povinností na rok 1945 zaplatiti teprve 10. listopadu 1945. – Poplatník, který bydlí na Kr. Vinohradech, vlastní dva domky v Dejvicích a na Pankráci. Je mu předepsána v roce 1944 za rok (ukládací období) 1943 u berního úřadu Praha-Nusle 390 K: nepředepsaná povinnost na dani důchodové splatná u berního úřadu Praha Kr. Vinohrady činí ale 1500 K. Bude proto povinen zaplatiti u berního úřadu Praha-Bubeneč daň činžovní za rok 1945 nejpozději dne 10. listopadu 1945, kdežto daň důchodovou u berního úřadu Praha-Kr. Vinohrady v pravidelných čtvrtletních splátkách. – Poplatník bydlící ve Zbraslavi u Prahy vlastní v tomto místě 5 domků, u nichž předepsaná činžovní daň nepřevyšuje – u jednoho každého – 400 K. Protože daň činžovní z každého domu je předepisována na samostatném kontě, jest i v tomto případě daň splatna až teprve 10. listopadu.

Tento způsob placení, vzhledem k účinnosti dovolaného nařízení ministra financí, se netýká placení povinností za rok 1944, nýbrž teprve povinností za rok 1945 a násl.

Podle zmíněného nařízení poplatníci daně důchodové, všeobecné daně výdělkové, daně korporální a výdělkové daně korporací (tedy nikoliv všech daní přímých, protože schází ve výpočtu tomto daně reálné), jejichž důchod nebo výtěžek přesáhl v ukládacím období 1943 částku 120.000 K, vypočtou si sami daň důchodovou, všeobecnou výdělkovou, korporální a výdělkovou daň korporací, připadající na tento důchod nebo výtěžek, ještě před doručeními platebního rozkazu za toto ukládací období. Jsou-li takto vypočtené obnosy, po odečtení částek sražených na dani (dani ze mzdy), vyšší než předepsaná prozatímní povinnost, která měla býti zaplacená (tudíž bez

ohledu na to, byly-li tyto povinnosti zaplacený či nikoliv) podle § 269 zákona o přímých daních na tyto daně (t. j. povinnosti vypočtené podle výše posledního předpisu té které daně známého dne 1. ledna každého kalendářního roku), musí býti rozdíly zaplacen do 30. prosince 1944.

Tak bezdětný velkoobchodník docílil v ukládacím období 1943 zisku 150.000 K, základ daně důchodové podle jeho výpočtu bude činit 180.000 K: k těmto základům odpovídá vš. Daň výdělková 26.400 K a důchodová 56.970 K. Týž zaplatil ale podle předpisu na rok 1942, řídí se přesně podle ustanovení § 269. odst. 1 a 2 zák. o př. d., na daň výdělkovou 20.000 K a na daň důchodovou 43.000 K. Musí proto doplatiti rozdíly 6.400 K a 6.970 K, úhrnem tedy 13.370 K. – Jiný továrník docílil v roce 1943 výtěžku 60.000 K u důchodu 135.000 K. Daň výdělková neobsahuje základu 120.000 K a nepadá proto při výpočtu rozdílu v úvahu. Rozdíl bude počítán jen u daně důchodové.

Protože ustanovení z § 269. odst. 5 zák. o př. d. o placení daní gáží bylo zrušením § 37 cit. zák. Nepraktickým, pak postihne ustanovení shora zmíněného nařízení i v hojně míře i gáží, kteří až dosud neplatili daně důchodovou předem.

Tak např. bankovní ředitel pobíral v roce (ukládací období) 1943 gáží ve výši 124.000 K. Základ daně důchodové podle jeho výpočtu činí 150.000 K. Na daně ze mzdy mu bylo sraženo 45.266 K Daň důchodová odpovídající vypočtenému základu činí 57.750 K. Protože podle ustanovení § 269. odst. 6 cit. zák. Nezaplatil uvedený poplatník ničeho na nepředepsanou povinnost za rok 1943, musí zaplatiti celou částku 11.494 K jako rozdíly za rok 1943.

Přesahuje-li daň za ukládací období 1943, předepsaná definitivním platebním rozkazem (nepadá v úvahu, zda tento nabyl právní moci či nikoliv) o 25%, nepředepsanou prozatímní povinností, která měla býti odvedena za kalendářní rok 1943, podle § 269. odst. 1 a 2 zákona o přímých daních a podle zásad shora uvedených, vybere se z rozdílu 5% přírůžka. V případě opravy platebního rozkazu, zaplatí poplatník z dluhu vedle toho ještě 2% přírůžka pro zmeškání.

Poplatníci, jichž se tato nová úprava placení týká (srovnej shora) ohlásí zvýšení provisorních nepředepsaných povinností nejpozději do dne 11. prosince onomu bernímu úřadu, u něhož je daň předepisována. Je-li daň předepisována u více úřadů (při dělbě daně vš. výdělkové), učiní se příslušné oznámení u všech v úvahu padajících úřadů (pro výpočet rozdílu v tomto případě je rozhodným pak souhrn vš. daně výdělkové). Nemůže-li si poplatník do této lhůty vypočísti důchod nebo výtěžek za ukládací období 1942, odhadne si jeho pravděpodobnou výši. Tiskopis ohlášky vydá v nejbližší době ministr financí. Poplatníci si ho vyzvednou u svého berního úřadu. Při výpočtu daně důchodové se nepřihlíží k válečnému příspěvku a k vyrovnací sociální dávce. Výše prozatímních povinností, které mají býti odváděny za kalendářní rok 1944, řídí se podle hořejších zásad platných pro rok 1943. Rozdíl mezi dosud odvedenými platbami předem za kalendářní rok 1944 a těmi, které měly býti odvedeny podle nové úpravy na základě nařízení ministra financí, nutno odvésti do 31. března 1945.

Tak aby chom pokračovali v příkladu shora použitým, protože v roce 1944 nedošlo k vyměření v úvahu padajících daní, činila nepředepsaná, prozatímní povinnost podle § 269. odst. 1 a 2 zák. o př. d. 63.100 K a byla řádně včas během kalendářního roku 1944 odvedena. Celkem mělo býti podle nové úpravy podle roku 1943, ale zaplacen 1943 ale zaplacen 76.470 K. Proto rozdíl 13.370 K nutno doplatiti do 31. března 1945. Včasné nezaplacení tohoto rozdílu má v zápětí požadování 2% přírůžky pro zmeškání se strany zisku. Výše povinností na kalendářní rok 1945 řídí se podle výše těchto za kalendářní rok 1944., vypočtených podle shora opsaných nových zásad., pokud poplatník před započítáním kalendářního roku 1945 nebyl doručen platební rozkaz za ukládací období 1943 nebo 1944. V tomto případě platí § 269. odst. 2. zákona o přímých daních, t. j. že dokud není daň ještě předepsána, řídí se výše čtvrtletních splátek podle výše posledního ročního předpisu známého poplatníkovi 1. ledna kalendářního roku.

Od poplatníků všeobecné daně výdělkové a důchodové, kteří nově do daňové povinnosti vstoupili, může dnes berní zpráva požadovati splátky úměrné očekávanému výtěžku nebo důchodu bez dalšího šetření, zda vydobytí daně v budoucnu nebude dosti bezpečné, nebo zda setká se s obtížemi jak to vyžadovalo vlád. nař. č. 15/37 Sb.

Daň z majetku, jejíž roční výše nepřesahuje 400 K., jest dnes splatnou – stejně jako splátka daní přímých za IV. Čtvrtletí běžného roku – dne 10. listopadu na místo 1. října.

Konečně poslední změna zavedena byla vnesením ze dne 14. srpna 1944 č. j. 66.500/44-III/3 u daně z obrátu, kde odstraněna byla počínajíc měsícem září t. r. splatnost měsíční a ponecháno jedině splacení daně čtvrtletně bez ohledu na výši obrátu docíleného v předchozím období.

3. strana

RŮZNÉ ZPRÁVY

Čestný štít Protektorátu udělen 88 pracovníkům Kuratoria

V pátek dopoledne bylo 88 nejosvědčenějších spolupracovníků Kuratoria pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě vyznamenáno čestným štítem Protektorátu Čechy a Morava a orlicí svatováclavskou, který jim udělil německý státní ministr pro Čechy a Moravu §§SS-Obergruppenführer K. H. Frank. V rámci slavnosti, uspořádané při této příležitosti, promluvil nejdříve za Hitlerovu mládež Gebietsführer Knoop. Na to hlavní řečník §§SS-Standartenführer Fischer ve svém projevu poukázal na úkoly české mládeže. V dnešní době a odevzdal z pověření Německého státního ministra vyznamenaným odznaky čestného štítu. Jménem vyznamenaných odpověděl generální referent dr. Teuner. Předseda kuratoria pro výchovu mládeže ministr Moravec učinil pak k vyznamenaným projev, v němž charakterisoval dnešní mezinárodní situaci a zdůraznil zejména velkou politickou odpovědnost, která spočívá na uvědomělé české mládeži v době, kdy se rozhoduje nejen o osudu Říše, nýbrž též o osudu Čechů a celé Evropy.

* Zatemnění do neděle 39. října začíná o 17. hod. 30 min. a končí o 6. hod.

* NÚZ pořádá šachový turnaj. Oddělení „Radost a práce“ NOÚZ připravuje šachový turnaj. 29. října bude v sále Lucerny sehrán bleskový turnaj pražské župy JUCS pod záštitou NOÚZ. Zúčastní se ho celkem 840 šachistů. Bude se hrát od 7.30 do 12.30 h dopoledne, a to vždy 420 hráčů na 210 šachovnicích. Turnaje se zúčastní všichni čeští šachoví mistři a řada továrních klubů.

oz

* Upozornění pojištěncům. Chcete-li mít své záležitosti v nemocenské pojišťovně rychle vyřízeny, udejte vždy příslušné číslo své firmy. Jinak vyřízení se značně zpozdí. Každý řádný pojištěnec má ve svých záznamech číslo své firmy.

* Děvče se učí zámečnickem. Ženy pronikají pomalu, ale jistě do všech řemesel, která byla dříve vyhrazena jenom mužům. Tak nyní např. obce Neurazy na Nepomucku se může pochlubit děvčetem, které se chce vyučit zámečnickem. Je to Marie Kotlanová, která již do učení vstoupila a navštěvuje již i učňovskou školu v Nepomuku.

ud.

* Neznámé stáří volyňské školy. Ani nejstarší volyňské zápisy neudávají letopočet založení školy. Je však pravděpodobné, že tu kola byla již v době Karla IV. Svědčí o tom řada studovaných mužů, kteří byli již tehdy chloubou města. Ve Slavkově byl v polovině 14. století farářem Michal Volyňský, z města pocházel Vilém kněz z Volyně, Jakub Trch z Volyně, Havel Kříž, veřejný císař arcibiskupův, a konečně proslulý Martin z Volyně. V 16. století byla rektorská škola rektorskou štaci, která si vybrala učitele opravdu studované. Byli to bakaláři pražské university. Škola bývala v kavkovském domě, který byl obci darován. Stávala blízko děkanství.

* Přednášky o výrobě a soužití umělých hmot v Plzni. V Plzni bude proveden zajímavý cyklus přednášek, jejichž pořadatel je škola práce. Cyklus bude mít osm přednášek, na kterých pojednají odborníci o výrobě a použití umělých hmot. Přednášky budou dvakrát týdně, a to vždy večer.

* Jak vzniklo rčení „železná kráva“. Má-li dnes někdo dlouhodobě splátky, říkají tomu lidé, že je to „železná kráva“. Jak vzniklo toto rčení, zjistíme ze starých zápisů. Záduši a špitály (kostely a chudobince) dostávaly často darem nebo odkazem zámožnějších lidí krávy. Někdy také záduši krávy kupovalo a dávalo je různým občanům do nájmu a totéž dělali chudobince s darovanými kravami, a to už od XVI. Stol. Jestliže bylo nutno krávu porazit, ať už z jakýchkoliv důvodů, nebo pošla-li kráva, musel ji nájemce nahradit novou. Proto se jim říkalo „železná kráva“. R. 1661 bylo v Sebranicích u Litomyšle 9 zádušních krav a platilo se z nich ročně po 20 groších nájmu. R. 1713 se platily z krávy 84 krejcarů. Místo peněz se dávala také libra vosku.

-ur-

* Dvě tragická úmrtí v Uh. Hradišti. Z Baťova splavního kanálu byla vylovena mrtvola utopeného muže, ve kterém byl zjištěn 46letý soukromník F. Procházka z Uh. Hradiště. Procházka byl delší dobu nemocen a pravděpodobně si pro tuto chorobu zoufal. – Rovněž tragickou smrtí zahynula 38letá M. Teichmanová, manželka účetního okresní nemocenské pojišťovny v Uh. Hradišti. Teichmanová se vracela vlakem domů. Dveře vagonu byly špatně uzavřeny a když se Teichmanová o ně opřela, otevřely se a vypadla na trať. Teichmanová utrpěla tak těžké zranění, že mu za převozu do nemocnice podlehla.

jn.

Drobné zajímavosti kolem nás

Sbírka v pstruzím žaludku. – Játra, chemická továrna. – Papír a dřevo. Podivné řízení osudu

Pstruzi náležejí k nejjednodušším a také k nejzdravějším našim rybám. V jejich žaludku se obvykle nalezne celá sbírka ulovených živočichů. Před nedávnem vyšetřovali v Norsku statisticky, co všechno obsahuje žaludek dospělého norského pstruha střední velikosti. Ryby, které vážily 300 až 500 gramů, měly v žaludku několik set druhů hmyzích larev, dospělých hmyzů drobných korýšů, měkkýšů a j. průměrně 500 kusů. Statistika dopadla v podrobnostech takto: Larev jepic 235, jiných larev 144, různého planktonu 62 larev, různých brouků 26, dospělého hmyzu 14, měkkýšů 18, korýšů 9. Tato čísla neznamenají, že by si pstruh vybíral určité předměty k jídlu. Polyká asi vše, co se hýbe a co má vhodné rozměry pro jeho tlamu: volí si nejspíše podle snadnosti lovu a podle výskytu kořisti, nikoli snad podle chuti. Chuť by přišla v úvahu jen u pstruhů žijících v nadbytku, kteří by si snad mohli vybírat. Příležitostně chová pstruzí žaludek i kousky rostlin nebo zrnka písku, spolknutá patrně při chvatném lovu spolu s živou kořistí.

Za první světové války v roce 1914/18 upadl jeden německý voják na západní frontě do anglického zajetí. Byl dopraven do Anglie a tam byl přidělen majiteli panství poblíže Manchestru jako zemědělský dělník. Jednoho dne obdržel majitel panství dopis z Německa od svého syna, který jako anglický voják upadl zase do německého zajetí a byl rovněž jako zemědělský dělník přidělen k pracím na jednom selském dvoře. Anglický statkář tázal se hned svého německého dělníka, zda náhodou nezná kraj, kde jeho syn je zaměstnán. Jaké bylo překvapení německého vojína, když podle dopisu anglického zajatce zjistil, že tento pracuje na dvoře jeho vlastního otce! Cesty osudu jsou mnohdy nevyzpytatelné. (cp).

Nemůže být nadsázkou, nazveme-li játra chemickou továrnou lidského těla. V játrech se živné látky přetvořují, rozkládají se a zase se skládají, kde se aspoň zčásti vytvářejí protilátky jako žluč, dále se zde hromadí látky jako cukr a tuky. Pokud se cukr týče, hromadí se v játrech ve formě jaterního škrobu, glykogenu, ze kterého se podle potřeby uvolňuje zase jako hroznový cukr, glukosa a putuje do krve. Již dříve bylo zjištěno, že obsahují-li játra hojnost tohoto škrobu, jsou vzdornější proti otrávám jaterními jedy, jako fosforem, jedy hub apod., než játra lačná,

chudá na cukr. resp. Na zmíněný škrob. Pozdějšími pokusy bylo zjištěno, že při všech chorobách, při kterých jsou játra poškozena, je jedním z nejlepších léků jakýkoli cukr, který v těle dovede poskytnouti glukosu. Po případě glukosa sama. V těžších případech lez její účín zvýšiti podáním insulinu, který účinkuje tak, že hromadí glukosu ve formě škrobu glykogenu v játrech. Z cukrů používá se v lékařství nejčastěji cukru hroznového, který je normálně obsažen v krvi a je tedy tělu nejbližší. O příznivém účinku cukru na játra se můžeme přesvědčiti jednoduchým pokusem. Trpíme-li pocitem přejedení po tučném jídle, kterýžto pocit těžkosti a nevolnosti značí, že játra jsou přetížena, stačí, abychom použili dvě až tři kostky cukru a pocit nevolnosti během čtvrt hodiny mizí. Ostatně dříve, než toto vše bylo známo, využívala kuchyňská praxe skoro všech národů účinků cukru na játra. Jsou dokonce národové, kteří požívají vepřovou pečení cukrovanou, což nám připadá velmi podivné, ač vlastně sami od toho nejsme daleko, neboť i u nás se tučná jídla doplňují podáváním sladkých kompotů nebo moučníků.

Papír ze dřeva chtěl vyrábět již v roce 1765 kazatel Jakob Christián Schäffer v Ravensburgu. Dělal pokusy se zbytky dřeva, s pilinami, různými rostlinami a j. Ale technika tehdy nebyla na té výši, aby mohla jeho myšlenku uskutečnit. Teprve po sto letech se podařilo tkalci F. G. Kellerovi z Heinichen udělati papír z dřevěné drti.

X Stará stříbrná plumlovská pečeť. Městečko Plumlov, jež bývalo sídlem vrchnosti, zachovalo si stříbrnou starou pečeť ze 16. století s nápisem Sigillum opidis Plumlof. Na pečetě je znak Plumlova, pozůstávající z pernstýnské zubří hlavy se stříbrnou kravařskou střelou na čele. Tato pečeť byla výrazem vlastní samosprávy obce pečetení. S touto pečetí bylo důležitým obřadem. První plumlovské pečeti jsou z červeného vosku, ale se stoupajícím významem a postavením městečka se měnily i barvy pečeti v červenou, která znamenala vyšší stupeň a hodnost.

-ka-

* Vyloupili uzamčený byt. V Hracholuskách na Krulovicku bylo provedeno vloupání do uzamčeného bytu jednoho z tamních rolníků, při čemž byl odcizen pánský zimník a látka. Nyní byl pachatel zjištěn ve 26letém VI. Cifroví z Plzně. Cifra byl zatčen a dán do vazby plzeňského kraj. soudu. ud.

* Mladistvý na šikmé ploše. Poněkud brzy se dostal na scesti teprve 17letý V. Č. Z Dolan u Plzně. Podle výsledku provedeného šetření dopustil se Č. , a to ve společnosti ještě jednoho mladíka, šesti krádeží, při nichž bylo jimi ukradeno drůbeže za 1700 K. ud.

* Cyklista pod autem. Borskou ulicí v Plzni jel do města na kole 25letý truhlář Fr. Holoubek z Plzně, Wellnerova ul. Když přijel až do Přeštické ul., setkal se s protijedoucím autobusem, který řídil Jos. Kroupa z Předenic. Cyklista seskočil při vyhýbání se autobusu s kola, uklouzl ale při tom, a to tak nešťastně, že se dostal pod zadní kolo autobusu. Byla mu přejeta pravá ruka a noha. ud.

* Okradení při rybaření. Na svou rybářskou vášeň doplatil strojvedoucí Petr Mareš z Plzně, Ranní ul. Rybařil na břehu řeky Mže a byl do toho tak zabrán, že nezpozoroval ani pobertu, který mu ukradl různé rybářské náčiní za 1000 K. ud.

* Spadl na vidličku. Tříletý synek dělníka J. Vašica z Kyjova, pokoušel se doma jísti vidličkou. Mezi jídlem však hoch odešel od stolu i s vidličkou, ale na prahu kuchyně uklouzl a upadl tak nešťastně, že si vidličku vrazil do levé strany krku. Hoch musel být dopraven do nemocnice. Jn

Nové přihlášky spotřebitelů k odběru droždí a nové dávky od 69. přidělového období

K odběru droždí 69. přidělového období (od 13. listopadu 1944) je zapotřebí, aby se spotřebitelé u malorozdělovačů nově přihlásili, neboť malorozdělovač smí od 69. přidělového období vydávat droždí jen těm spotřebitelům, kteří se u něho k odběru nově přihlásí. Obyčejní spotřebitelé se přihlašují odevzdáním ústřížku „f 10“ lístku na potraviny a cukr ze 68. přidělového období nejpozději do 28. října 1944. Samozásobitelé obilím předloží své lístky na potraviny a cukr ještě před touto přihláškou v téže lhůtě obci k orazítkování ústřížku „f 10“ a „f 12“: přihláška se pak stane odevzdáním ústřížku „f 10“ a „f 12“ vcelku.

Dosavadní přihlášky k odběru droždí pozbývají platnosti koncem 68. přidělového období, nebudou se již převáděti k uchování přihlášky na lístek na potraviny a cukr ze 69. přidělového období. Spotřebitelé, kteří se do 28. října nepřihlásí, musí počítati s tím, že od 69. přidělového období až do dalšího opatření nebudou moci droždí odebírat. Při nové přihlášce je změna dosavadního malorozdělovače přípustná.

Na běžné 68. přidělové období zůstává dávka droždí, t. j. 30 g pro obyčejné spotřebitele a 50 g pro samozásobitele obilím., ještě nezměněna: od 69. přidělového období se zvyšuje pro obyčejné spotřebitele na 40 g droždí a pro samozásobitele obilím na 60 g droždí na osobu a přidělové období.

TMZ

V Clevelandu ve státě Ohio nastal obrovský výbuch v laboratoři, ve které se vyráběl tekutý plyn. Vypukl požár a za prudké vichřice se rychle šířil a způsobil druhý velmi silný výbuch a mnoho menších výbuchů. Podle Reuterovy zprávy bylo při tom zabito 70 osob. 168 lidí se pohřešuje, 235 osob bylo vážně zraněno. Asi 3600 lidí je bez přístřeší. Další 10.000 osob bylo nuceno vykliditi i nepoškozené domy, protože hrozí nové výbuchy a jsou přerušena plynová a vodovodní potrubí i dodávka elektrického proudu. Č

Strašlivá smršť, která se přehnala nad Kubou a Floridou postihla také Jižní a Severní Karolínu. Až dosud bylo hlášeno 26 mrtvých, nečetně raněných osob a mnoho věcných škod. Desetitisíce lidí jsou bez přístřeší. Č

NÁRODNÍ HOSPODÁŘ

Výhoda pro zastavené podniky u daně z majetku

Ponevadž v některých případech berní správy neuznávají výhodu, jež přísluší podnikům zastaveným podle vl. n. č. 135/1942 Sb. a č. 44/1943 v platebních rozkazech, upozorňuje průmyslová tisková služba, že podle odd. IV výnosu ministerstva financí č. j. 17.000:43-III9 upustil se od zastavení podniků u vybrání daně z majetku, připadající na jmění, které bylo v rozhodné době věnováno provozu zastaveného podniku a nebo jeho zastavené části, pokud podnik pobírá podporu z Fondu vzájemné hospodářské pomoci. Tato výhoda platí po dobu zastavení podniku a nevztahuje se samozřejmě na neprovozní jmění, které slouží výhradně potřebám soukromého života podnikatele.

Praxe ještě nevyřešila otázku, zda za splnění těchto předpokladů dnů připadající na jmění věnované zastavenému podniku, nemusí být vůbec předepsána, nebo zda se daň vyměří, ale upustí se od jejího uplatnění již ve svém přiznání. Jednoduší by ovšem bylo nevyměřovat daň připadající na jmění zastaveného podniku po dobu zastavení vůbec, neboť by se ušetřila práce jak podniků, tak i finanční správě. Ústřední svaz průmyslu hodlá tuto otázku předložit ministerstvu financí k rozhodnutí, aby byl zajištěn jednotný postup berních správ. Jestliže berní správa uvedenou výhodu v platebním rozkazu za daň z majetku neuzná, ačkoliv byla v přiznání uplatňována, pak nechť podá poplatník proti platebnímu rozkazu odvolání. Ve všech případech, t. j. i když výhoda nebyla v přiznání uplatňována, mohl by poplatník požádat u berní správy, aby bylo upuštěno podle cit. Výnosu ministerstva financí od vybírání vyměřené daně, připadající na jmění, věnované zastavenému podniku, nebo jeho zastavené části.

-ÚSP-

Omezení skladování železného a ocelového materiálu

Jedenácté prováděcí nařízení k vyhlášce č. 302 (Fe.C 1) ministra hospodářství a práce ze dne 27. září 1944 (Úřední list č. 229) o omezení skladování železného a ocelového materiálu a zavedení oprávnění k odběru železa pro skladové železo zavazuje všechny závody průmyslu železo zpracujícího a spotřebujícího, aby snížily své skladové zásoby železného a ocelového materiálu s výjimkou výrobků sléváren do 31. prosince 1944 nejvýše na 85 % do 31. března 1945 nejvýše na 75 % stavu zásob, které byly dne 30. června 1944. Za skladové zásoby se považuje podle Průmyslové tiskové služby materiál, který závod vlastní, bez ohledu na to, zda je ve vlastním nebo cizím skladu, jakož i materiál, který je v závodě, ač patří někomu třetímu.

= Pohotovost inženýrů pro pracovní nasazení. Berlín (ČTK) 18. října. Aby bylo možno provést na místech zvláště důležitých provozní zdokonalení cestou co nejrychlejší, bude používáno v případech potřeby inženýrů pro pracovní nasazení, kteří byli zavedeni říšským ministrem pro zbrojení a válečnou výrobu, jako „létajících kolon“. To znamená, že technika improvizace jako dynamická zásada ve službách vystupování zbrojní výroby, vedená jen úvahami praktickými, vystřídala všechno byrokratické zdržování a tendence setrvačnosti.

= Anglická vláda pronajme po válce státní podniky. Goeteborg. (ČTK.) Jak oznamuje Reuter, zamýšlí britská vláda pronajmouti na deset let asi tisíc menších státních zbrojařských závodů soukromým podnikatelům.

Návrat režiséra Václava Wassermanna

Jméno Václava Wassermanna je dobře známé nejen všem, kdo u nás v českém filmu pracují, ale i široké obci jeho kinematografických návštěvníků. Vždyť také v české filmové výrobě pracuje už dlouhou řadu let a mohl i on už oslavit jubileum své práce, kdyby to nebyl člověk tak osobně mimořádně skromný, vystříhající se všeho nápadného vystupování na veřejnost.

Václav Wassermann začal u filmu již před dlouhými lety jako titulkař, pak dělal sestřih a montoval první české filmy a dokonce již v roce 1922 režíroval trojdílný film „Kam s ním“ podle známé Nerudovy humoresky. Jeho výrobcem byl Filmový ústav. Napsal už přes sto filmových scénárií, zejména k nejuspěšnějším českým filmovým veselohrám. Překvapilo proto, když se v roce 1926 přiklonil Wassermann k samostatné režijní práci, která se značně odlišovala od jeho předcházející působnosti. Ve svých filmech „Trhani“ podle novely Jana Nerudy, „Boží mlýna“ v němž byl filmově zpracován román Vrbův, a „Lidé pod horami“ podle původního námětu Josefa Tomana ukázala Wassermann silný smysl pro lyrčnost, psychologii, velkou zálibu pro krásný exteriér a jemný cit pro komorní vyjádření svého díla. Zůstal věren také své scénaristické působnosti i v posledních letech.

K samostatné režii se vrátil letos v létě filmem „Sobota“. Proti jeho dřívějším filmům, jichž náměty byly vzaty z venkovského života, jedná se tentokrát o komedii společenskou, z velkoměstského prostředí. Wassermannův návrat k samostatné režijní tvůrčí činnosti je právem se zájmem sledován.

Obsazení filmu „Pancho se žení“.

Ve filmových atelierech je v plné práci natáčení nového českého filmu „Pancho se žení“, v jehož námětu zpracoval autor a scénárista Rudolff Hrušínský humornou příhodu z Divokého západu. Režii filmu má opět Rudolff Hrušínský., ohnivou Rozitu vytvoří Vlasta Matulová. Dále hrají: J. Plachta, J. Svobodová-Májová, E. Klenová, Saša Rašilov, M. Nedbal, Fr. Kovařík, Fr. Klika, A. Steimarová, F. Kreuzmann, J. Vrchota, E. Šárková, V. Boček, J. Seník, Zd. Kamprf, J. W. Spreeger, J. Pehr, St. Vyskočil, V. Irmanov, B. Bezouška, Rud. Deyl ml., B. Machalík a V. Hlavatý.

„Černí myslivci“ - nový český film.

Nationalfilm zahájil exteriérové práce na filmu „Černí myslivci“, jehož scénář napsal Bohumil Štěpánek podle stejnojmenného románu básničky Růženy Svobodové. „Černí myslivci“ jsou cyklus horských románů z valašských Beskyd. Film „Černí myslivci“ je romantický příběh o lásce a věrnosti, jehož podkladem však byla jen

jedna povídka cyklu. Je to nový dobový film režiséra Martina Friče s Danou Medřickou a Gustavem Nezvaalem v hlavních úlohách. U kamery je V. Hanuš a produkci vede V. Dražil.

Obohacení naší odborné filmové literatury.

Naše odborná filmová literatura byla obohacena o novou závažnou významnou práci: jde o studii: „Promítací stroj“, kterou napsal Ing. C. Fr. Roznětínský a která vyšla jako 28. svazek Knihovny Filmového kurýra. Autor – známý kinotechnický pracovník – dává touto publikací všem těm neznámým pracovníkům v projekčních kabinách našich kin do rukou knihu, která pro ně má neobyčejně velikou závažnost již z onoho důvodu, že je učí bezpodmínečně všemu, co mají znát a o čem mají být informováni. Patnáct zajímavých kapitol vyčerpává vše, co je nutno o tomto problému říci a tak lze právem tuto 40stránkovou publikaci považovati za mimořádný přínos do naší odborné kinematografické literatury.

V jednom záběru:

V pražské předpremiéře je uváděn tento týden jediný nový film „Sezóna v Salzburgu“ – Mladou švédskou herečku a zpěvačku Alici Babs Nielsenovou, známou z filmu „Celá škola tančí“, uvidíme počátkem prosince ve filmu „Zpívající děvče“. – Margot Hielscherovou spatříme v nejbližší době v detektivních filmech „Pachatel mezi námi“ a „Strašidlo v zámku“. – Rež. H. Schwalkart dokončil manželské drama „Zákon lásky“ s H. Krahlovou a F. Marisnem v hlavních rolích. – Právě dokončený Wienfilm „Srdce musí mlčet“ má hlavní představitele Paulu Wesselovou, M. Wiemanna a W. Hinze. – Rež. K. Anton dokončil v poslední době tyto čtyři filmy: „V Krampově věci“, „Petr Voss, zloděj milionů“, „Volání k svědomí“ a posléze „Dementi“. – Výnosem ČMFÚ zahájil provoz Viktoriafilm Brno jako půjčovna dětských a pohádkových filmů. – Hrdina sesnačnických filmů Harry Piel se vrací opět k filmové práci jako režisér a hlavní představitel dramatu z cirkusového prostředí „Muž v sedle“. – Stále svěží Olgu Čechovou spatříme v novém filmu rež. Zerietta „Mýma očima“. – Rež. P. Verhoeven natáčí pro Tobis barevný film „Malý dvorní koncert“.

Četli jsme:

Nejlepší vliv na zlepšení a umělecké zaměření filmu spatřuji v přísné kritice (Q. E. Kujal v „Kinorevui“)

4. strana

Bohemians vede „Ačko“

H. - Předpovědi mluvící o případném I. místě vršovických se splnily. Po porážce Slavia se dostala Bohemians na vedoucí místo tabulky vysokým vítězstvím nad SKEPem. Při stejném počtu bodů má Bohemians o zlomek lepší poměr branek. Na třetím místě se udržela i po neděli Čechie Karlín. Sparta zůstává stále na 4. místě, majíc o bod méně. O jedno místo se zlepšily Viktorie Žižkov a Nusle, zatímco Slavoj VIII. sestoupil z 5. na 7. místo, když v zápase s Libní přenechal svému soupeři libeňský primát. ABC Braník je i nadále poslední.

1. Boehmians	7	6	0	1	34:18	13
2. SK. Slavia	7	6	0	1	28:18	12
3. Čechie Kalrín	7	5	1	1	39:14	11
4. AC. Sparta	7	5	0	2	39:14	10
5. Viktora S.	7	3	1	3	23:34	7
6. SK. Nusle	7	1	2	4	19:28	5
7. Slavoj VIII.	7	1	3	3	11:20	5
8. SK. Libeň	7	2	0	5	27:33	4
9. SKEP	7	1	1	5	14:29	3
10. ABC Braník	7	0	1	6	17:35	1

Liga – divise 52:18

Porovnejme si úspěchy nástupců ligových a divisních hrajících spolu ve skupině A. Počítáme-li již Čechii Karlín mezi ligové kluby, vede liga po nedělním VII. kole vede liga před divisi o celých 34 bodů – 52:18. Ještě po minulé neděli nebyl tam rozdíl tak veliký. Stav byl 45:15. Liga tedy přibrala na váze přes neděli o 7 bodů, zatím co se divise musila spokojit jen s přírůstkem 3 bodů.

Středočeská skupina B:

SK. Meteor VII. – SK. Vysočany 5:1, SK. Břevnov – Praha XIII. 7:3, Slavoj IX. – Praha VIII. 7:4, Admira VIII. – Union Žižkov 6:2, SK. Dejvice – Nuselský SK. 2:1.

Středočeská skupina C:

Sparta Michle – SK. Smíchov 3:1, SK. Dáblice – SK. Praga 1:0, Čechie Smíchov – Viktoria Nusle 4:2, SK. Hradčany – Hvězda Košíře 5:4, Českoslovan Praha – SK. Hlubočepy 5:3, SK. Hostivař – Sparta Košíře 6:1.

Středočeská skupina D:

Slovan VII. – Praha VII. 1:0. Rovnocenný zápas. Branku dal Kotek a řídil Culek. ZMP – Meteor VII. 5:1, Letná – Požární 7:3, Novo – Union VII. 3:1, Olympia VII. – Olympia I. 4:0.

Středočeská skupina F:

Sedlec – Sparta Suchdol 5:1, AFK. Lysolaje – SK. Statenice 11:0. SK. Suchdol – SK. Nebušice 1:0. AFK.

Horoměřice – AFK. Přední Kopanina 13:1.

Bohemia trestá

Blask, Haurytun, Kejř, Mikeš a Žalud mladší nedostavili se v neděli k utkání záložního mužstva Bohemie na Zbraslav. Pro toto porušení klubové kázně byli vedením Bohemie diskvalifikováni na tři měsíce.

Kročehlavy mají výborné žáky.

Žižkovskou soutěž v kopané vyhrálo mužstvo SK. Kročehlavy. Soutěž pořádala SK. Letná Kladno. Zápasy se hrály na hřišti u kasáren. Kročehlavy: Sugl – Gaube, Helsman – Slavík, Bacílek, Šebek – Franěk, Brabec, Peták J., Chýle, Vaněk. Branky celý útok. Vítězné mužstvo si odneslo se hřiště krásný putovní pohár, diplom a sošku hráče kopané. Ve finále porazilo mužstvo Kročehlav mužstvo Hnidous 2:0. Obě branky Peták.

Zápasy ostatních ligových klubů.

Viktoria Plzeň – Doubravka 6:2 (3:2). Branky Viktorie Hönig 3, Sloup, Bina a Štekl. Za Doubravku Fajer a Kovařík. 800 diváků, rozhodčí Kubín.

SK. Rakovník – Český Lev Kněžves 10:2 (9:1). Před 500 diváků řídil Tyburec. Branky Rakovníka Tobiáš 3, Nejedlý, Dispold a Ibi po 2, Hyrman, Obé. Obě branky poražených vstřelil Urban.

SK. Kladno – Sparta Kladno 9:2 (5:0). Před 2500 diváků za rozhodování Plecitého. Branky vítězů: Seidl 4, Sršeň 3, Pospíšil a Zika po jedné. Za Spartu obě Häumel.

Polaban Nymburk – SK. Lázně Poděbrady 10:2. Utkání polabských hec.

SK. Pardubice – Slavoj Pardubice 11:1 (5:1). Další utkání soutěže pardubicko-hradeckých klubů.

SK. Židenice – SK. Královo Pole 6:2 (3:1). Před 2000 diváků byly Židenice po celé utkání v převaze, ale ani tentokrát plně neuspokojily. Slušně hrál zejména Štěpán. Branky Židenic Nepala, Krejčíř a Štěpán po dvou. Za Královo Pole Sedlinský a Sítina.

SK. Prostějov – SK. Olympia Prostějov 10:3 (6:3).

Slezská Ostrava – SK. Hrušov 7:2. (2:1). Slezská s několika náhradníky. Pět branek dal Křížák a dvě Vadlička, za poražené Vrátný a Tichý. Řídil Křetínský před 2300 diváků.

Ostatní kopaná

Český Lev Beroun – Union Beroun. 7:1 (1:1). Utkání berounského soupeře na hřišti Unionu před 3000 diváků řídil Elis. Branky Lva: Ptáček 3, Janota 2, Marx a Koubík po jedné. Za Union Klener.

AFK. Kolín – Respo Kutná Hora 1:1. (0:0) Rozhodující zápas středolabských her shlédlo na 3000 diváků. V prvním poločase zahodila obě mužstva po jednom pokutovém kopu, Kolín se ujal vedení po změně stran v 7. min. Žítkem. Respo vyrovnalo ve 39. min Götzem. Řídil Zahajský.

SK. Hradec Králové – Explosia Semtía 9:1 (4:1). Poslední utkání pardubicko-hradeckých her v Hradci řídil rozhodčí Kubín před 4000 diváků. Tři branky z pokutových kopů dal Řepka, po dvou Žák a Markvart a po jedné Jezbera a Buzek. Autorem čestné branky Explosie byl Šlégl.

Severočeská kopaná. SK. Jičín – Městec Králové 13:2 (2:0). NSK. Mladá Boleslav – Slavoj Mladá Boleslav 4:1 (3:1), SK. Turnov – SK. Hubálov 0:1, Mnichovohradišťský SK. – Mladoboleslavský SK. 3:3, SK. Kosmonosy – Jizeran Doubrava 3:2, Nová Paka – Lázně Bělohrad 3:0.

AC SPARTA – SK SLAVIA 2:0 (2:0)

Naplněné hlediště Sparty sledovalo zajímavý zápas letenských klubů, které předvedly rychlou a bojovnou hru, postrádající však rozhodnosti a střelecké pohotovosti před brankou. Zejména Slavia, jejíž mužstvo bylo po celý zápas v převaze, nedokázala se střelecky uplatnit. Její technicky vyspělý a průbojný útok nedovedl překonat tvrdou a nespolehlivou obranu Sparty – jediné ze všech mužstev středočeské skupiny A ...

Obě mužstva se snažila a bojovala ze všech sil od prvního do posledního okamžiku a připravila tak svým výkonem divákům pěknou podívanou. Zápas řídil rozhodčí Kopřiva.

AC. Sparta: Horák – Senecký, Zástěra – Koubek, Galáb, Kolský – Říha, Vejvoda, Hájek, Ludl, Hronek. Celá obrana hrála spolehlivě, v dobré záloze nejlepší Kolský. Galáb hrál někdy nečistě. V útoku byli nejlepší Ludl, Říha a Hronek. Vejvoda neměl den.

AK. Slavia: Finek – Luka, Říha – Průcha, Hampejz, Hanke – Holman, Vacek, Bican, Kopecký, Bradáč. Finek chytal dobře, obrana obětavě, záloha se po prvních dvanácti min. pěkně rozehrála. Celý útok se snaží, ale marně. Pěkně zahrál Kopecký, Bican hodně bojoval, Vacek byl slabší. Ve 12. min vstřelil Ludl z trestného kopu první branku, v 19. min. zvýšil Říha na 2:0.

Viktoria Žižkov – ABC. Braník 4:2 (0:1).

-jp- Viktorie Žižkov potvrdila svoji slabou formu a porazila slabý Braník jen rozdílem dvou branek, když bráničit v poločase vedli. Viktorie byla sice v poli mužstvem dobrým, měla většinu hry v moci, ale před brankou se útočníci předstihovali v nahazování vyložených posic. Mužstvo hostů pak nedosahuje své jarní formy.

Vítězové měli průměrného brankáře Valeše, v obraně Michálek, lepší Kračmara, v záloze Špindler nenahradil Randáka, Frydrych a Menčík dobří. Útok měl nejlepšího hráče v Riegrovi a Zuzánkovi, který se uplatnil střelecky. Z křidel lepší Hloušek.

Poražení měli výborného brankáře Hanáčka, slabou obranu Beneš, Tvrdek. Nejlepší řadu měli v záloze, kde na pravé straně dobře se uplatnil útočník Ziedler. Těž střední Ečer dobrý.. Útok měl jediné schopné hráče v Šnajbrkovi a Bartůškovi. Kutil i Kalina zklamali.

V. Žižkov: Valše, Kračmar, Michálek, Frydrych, Špindler, Menclík, Hloušek, Rieger, Rubáš, Zuzánek, Vrátil. – ABC. Braník: Hanáček, Beneš, Tvrdek, Ziedler, Ečer, Dufek, Bartůšek, Kalina, Šnajbrk, Kutil, Sedláček.

Jedinou branku prvního poločasu vstřelil v 32. min. Sedláček, ačkoliv Viktorie celý poločas útočila. Po změně stran vyrovnal za Viktorii 48. min. Rubáš z trestného kopu, v 56. min. a Zuzánek v 59. min. získal Viktorii vedení na 3:1. V 63. min. sice snížil Bartůšek na 3:2, ale v 78. min. opět Zuzánek ukončil na 4:2.

Před 2500 diváků řídil p. Krátký.

Slavoj VIII. – SK. Libeň 0:4 (0:1)

Zápas skupiny A na Slavoji dopoledne před 2000 diváků řídil Vlček. Branky vstřelil: Červený, Nechutný, Štůsek a Výleta. Nejlepšími hráči vítězů byli Krenk, Lampl a Nechutný. U Slavojů vynikla obrana.

Bohemie – SKEP. 12:3 (5:0).

Domácí využili slabé hry brankáře soupeřova k rekordnímu počtu branek.

Bohemie nastoupila bez Pance s Vedralem v obraně. Zahrála líbivou hru a byla vyrovnaným celkem. Z jednotlivců byli nejlepší Češpiva ve středu zálohy, v útoku Melka, Liška a střelecky Kareš s Plánickým. Obrana až na Ludvíka plně uspokojila.

SKEP nebyl tak špatný, jak by ukazoval poměr branek. V poli hrál dobře, vynikl u něho střední záložník Brych a útočníci Veselý, Huml a Abrham. Slabinou byl však brankář Matys.

Vedení ujala se Bohemie Plánickým již v 1. minutě, pak Kareš čtyřmi brankami upravil stav poločasu na 5:0. – po změně stran dal Liška ve 2. min. šestou branku a ve 13. min. Plánický sedmou. V 17. min. Huml zaznamenal první úspěch SKEPu, ve 20. min. však Melka z pokutového kopu upravil na 8:1. Ve 25. min. Vondráček snížil na 8:2 a ve 26. min. Bouček na 8:3. Zbytek patřil Bohemii, která dala další branky Melkou, Plánickým (dvě), Karešem a Liškou. Před 3000 diváků řídil B. Novák.

SK. Nusle – Čechie K. 4:4 (1:3).

sa. - Po velmi zajímavé hře, zejména ve druhé polovině, utkání skončilo po zásluze plichtou. Domácí dostali se do tempa po poločase a dovedli nejen vyrovnat dvoubankový náskok hostů, ale do poslední minuty vedli ještě 4:3. Karlínští díky dobré záloze se dříve rozehráli. Postupem hry však záloha povolila tím spíše, že i obránci nehráli v nejlepší formě. Lépe zahrál Kloubek a ze zálohy se uplatňoval Buchta. V brance Plíný chytal dobře. Útok měl dobré hráče v Zoubkovi a Prelsovi. Slaběji zahrály spojky.

U domácích Chrastil má vinu na vyrovnávací brance. Jinak chytal úspěšně. V obraně Houdek převyšoval Kubánka, a to nejen jistotou, ale i odebráním míčů. V záloze začal Jíra slaběji, ale později se zdatně zlepšil. Velmi dobře hrál Horák. V útoku uspokojil Bradáč s Vytlačilem.

Nusle: Chrastil – Houdek, Kubánek – Plíva, Jíra, Horák – Vohanka, Beran, Bradáč, Polák, Vytlačil. Čechie: Plíný – Jelínek, Kloubek – Žák, Buchta, Beneš – Vokoun, Bartoš, Zoubek, Bílek, Prela. – Rozhodčí Zůna.

Branky: Vohanka 2, Bradáč a Koubek (vlastní) za Nusle. Za hosty: Vokoun 2, Prela 2 (jedna z pokutového kopu).

Další kopaná na Kladensku. Libušín – Kablo 7:5, Rozdělov – Hnidousy 9:2, Kročehlavy – Velké Přítočno 3:0, Motyčín – Slaný 6:4, Vinařice – Cvrčovice 5:1, Dřín – Olšany 5:1, Slovan Dubí – Třebošice 10:0, Slavoj Kročehlavy – Novo Kladno 5:2, Čechie Dobrá – Družec 2:1, Meteor Kladno – Meteor Pletený Újezd 3:0, Braskov – Sparta Rozdělov 4:4, Doksy – Sparta Smečno 3:1, Jeneč – Sparta Chyňava 7:0, Tuchlovice – Svinařov 3:2, Dorosty: SK. Kladno – Velké Přítočno 13:2, Sparta Kladno – Dřín 7:2.

Hladké vítězství dvojice Sparty za neúčasti jezdců NSK.

kk. - Strašnická dráha NSK. Bude pozvolna končit svou letošní sezonu, proto její ředitelství vybírá jen hodnotné závody. V neděli asi před 6000 diváků a za účasti 50 startujících hlavní událostí byl závod amerických dvojic, který vybojovalo celkem 11 párů. Největšího úspěchy v závodě zaznamenali jezdci Sparty, a to dvojice Konárek–Svoboda, kteří vyhráním premiových spurtů dovedli vítězit hladce i v povinných bodovacích spurtech. Dobře si vedla i dvojice Veselý–Bartůnek ze Sparty, kteří společně s vítěznou dvojicí měli 1 kolo dráhy náskoku. Dobře do dráhy zasahovala kombinovaná dvojice Čapek–Daneš, jež jediná s dvojicí Marek–Müller dovedla vedoucí jezdce vážně ohrožovat a ke konci se stát jediným jejich soupeřem.

Závodníci NSK. Přihlíželi v řadách diváků.

Hodinovka dvojic (39 km, 300 metrů): 1. Konárek–Svoboda, Sparta, 57 bodů, 2. Veselý–Bartůnek, Sparta 44 bodů, 3. Čapek–Daneš, Slavia – IKČV Nusle-Pankrác, 4. Marek–Müller, Sparta 34 bodů, 5. Kádner–Vorlíček, TC Grey Grizly, Hořice 23 bodů, 6. Lošek–Havlíček, KC. Praha-Strašnice, 10 bodů.

Licencování vylučovací 28. kol.: 1. Čapek, SK. Slavia, čas 20:47,2 min., 2. Veselý, Sparta, 3. Konárek, Sparta, 4. Marek, Sparta, – V bodovacím na 30 kol vyhrál Bartůnek, Sparta, 40 body, Müller, Sparta – Nelicencování na 20 kol: 1. Hurych, Sparta 13:48,4 min., 2. Procházka, NSK., 3. Pučáka, Sparta.

Dorost sváděl dvě jízdy, prvou vylučovací vyhrál Perič, Sparta a druhou v handicapu si vedl nejlépe Ryšánek, DKC. Vinohrady.

KČMC. Pořádal v neděli klubový přebor na 16 km. V hlavní jízdě zvítězil Kuneš před Pilátem a Fryjem.

„Kolem Labe“ vyhrál Zátoupek.

Přespolní běh „Kolem Labe“ konal se v neděli v Hradci Králové na trati dlouhé 2.000 m. V Hlavním závodě mužů zvítězil Zátoupek, Baťa za 7:35 min., 2. Lin, nová Paka 8:15 min., 3. Taišl, SK. Hradec, 8:28 min. – V závodě dorostu Chocholouš, Baťa, 8:48 min., 2. Duška, Sparta Úpice, 8:49,6 min., 3. Uxa, KČT, N. Bydžov, 9 min. Zajímavý závod sledovalo po trati na 1000 diváků.

Rugby kopaná:

Blesk – Melantrich 6:3 (3:0). Garda internacionálů – DTJ Říčany 6:3 (3:3), Veleslavin – Radostně Vpřed 70:0 (39:0).

Loučení s Mrázovkou.

L. - Lehčí atleti měli v neděli poslední veřejné závody na dráze. Zúčastnilo se jich na Mrázovce více jak 100 startujících, převážně dorostenců. Vzhledem k pokročilosti sezony možno označiti některé výkony za uspokojující. Největší zájem byl upjat na start našeho nejrychlejšího muže Lázníčky v běhu na 800 m. Lázníčka doběhl jako druhý, když porazili o prsa v cíli Fučíkovského ml. v čase 3:03,8 min.

Muži. 200 m: 1. dr. Fišer, NSK. 24,4 vt.; 800 m. 1. Fučíkovský st., SB. 2:01,7, 2. Lázníčka, ACS. 2:03,8., 3. Fučíkovský ml. 2:03,9 o prsa zpět., 4. Vondráček, NSK., 2:06,2. 3000 m: 1. Winter ACS. 8:28,4 min.; tyč: 1. dr. Šuchma, NSK. 3,20 m; koule 1. Kalina 12,96 m, 2. Kašpar, ACS. 12, 67 m.

Dorost starší. 200 m: 1. Smejkal, NSK., 25,3 vt.; 400 m: 1. Brož, SKS., 54, 6 vt., 2. Knap, Mohykán 54,9 vt.; 800 m. 1. Bruner, Praga 2:08,5 min., 2. Honzík ACS., 2:08,8 min.; 3000 m: 1. Laburda, ACS. 9:41 min.; koule: 1. Cestr, NSK. 12,80 m; 90 m přek.: 1. Muzika, ACS. 13,2 vt.; tyč: 1. Janoušek, NSK. 2,00 m; výška: 1. Stratil, ACS. 1,52 m.

Dorost mladší 60 m: 1. Beneš, ACS. 7, 4 vt.; 1000 m: 1. Schmidt, NSK. 2:50,8 min.; koule: 1. Reich, SB., 14,98 m; 80 m přek.: 1. Šternbera 8,7 vt.

Žáci 50 m: 1. Dobeš ml. ACS. 7 vt., Poslední závody atletů budou se konati v tuto neděli 23. t. m. o 14. hod. na Strahově. Budou to klubové závody všech složek atletů AC. Sparty a NSK. Praha.

Tajšl a Strupp J. běželi na klubových závodech SK. Čáslav oba ve stejném čase 16:17,2 min. Tajšl překonal klubový rekord SK. Hradec Králové a o 2 vt. Zůstal za župním rekordem. Na dalším místě doběhl Červinka, Čáslav, v čase 16:54 min., před klubovým kolegou Weberem.

Klubové přebory ČPK.

Soustředily v Axe též startujících z řad nadané plavecké mládeže. Utkání ve dovním pólu vyhráli „ženatí“ 5:2 proti „svobodným“. ČPK je dobře připraven na nedělní střetnutí se Spartou.

Mladší dorost 50 m crawl: Kvoch Sv. 32,4, Dostál 33,5; 50 m prsa: Vrba 41,5 vt., 50 m znak: Kvoch Sv. 39,5. Starší dorost 50 m crawl: Drnovec 29,8, Vaňata 32,9, Gottfried 33 vt.; 50 m prsa: Pospíšil 42,6; 50 m znak: Vaňata 43,4. – 50 m znak junioři: Strejček Zd. 38,4. vt.; 50 m prsa muži: Kvoch A. 35,2 Sehrig 36, Srch 38,4.; 50 m crawl muži: Mařík 29,8, Fišer 29,9 vt. – 50 m prsa dívky: Trnobranská 52. – 25 metrů prsa hoši: Grund 22,1. – 25 m prsa dívky: do 14 let: Špitálská a Krouhlíková 22,4 vt. – Ženy: 50 m crawl: Lanřínová 30,5; 50 m znak: Mužíková 48,7 a 50 m prsa: Křížová 49,9 před Benešovou 50,8 vt.

Vv.

jen člověk

Válka se už nás, Čechů, dotýká bezprostředně. Uplynulá doba minulých pěti let se stává pozvolna legendou. Politická i vojenská fakta současného konfliktu se dotýkají nejen prostoru, jenž je naším osudovým sídlištěm, ale i našich osudů. Nic nepomůže názor, tak tvrdošijně v části národa pěstovaný, že v této válce nám není nutno nic jiného činiti než pasivně přihlížeti k velkorysým dějům války a aktivně odmítati všechno, co by způsobilo hluboký převrat v navyklém, více méně reakcionářském způsobu myšlení i života. Válka chtě nechtě pohltila i nás, a poněvadž jde o válku ideovou, v níž jde především o určení dalšího sociálního vývoje evropského člověčenstva, žádá od nás i těžké povinnosti. Tak živý organismus, jako je český národ, sám ode sebe vytváří příčiny nového růstu a nové orientace v uspořádání moderních životních forem. Není tudíž zcela nic platné, když tenká vrstva té nebo oné sociální třídy se snaží o zachování starého, již vyžilého řádu, jehož základní ideou stále zůstává touha po obnovení již opuštěných sociálních, politických i státních forem.

V současné situaci jde už jenom o to, zde lidé, obyvatelé měst i vesnic, mají v sobě sdostatek vnitřní mravní síly, aby vydrželi nejposlednější, ale také nejnevypytatelnější nárazy osudu. Všechny politické sny, aspirace, všechny plány, jež snad byly načrtávány i na mapách, jsou nyní rázem zametávány se stolů, na nichž musí být s příchodem rozhodné doby čisto. Doba odhaluje nitra jednotlivců a odhaluje i nitra národa, nemilosrdně. Není možná přetvářka, není možné couvnoutí. Prozřetelnost žene národy k cíli, který v samé podstatě je vysoký a čistý. Lidské sny o míru a pospolitosti, mají-li se stát skutkem, vyžadují nejtvrďší oběti, žádají i lidské životy. Všechna brutalita současné války, všechny hrůzy rozbitých měst a mlčení hromadných hřbitovů nabývají gigantického smyslu, jestliže si uvědomíme, že v lidské společnosti nezemřela touha po vyšších životních formách. Smysl lidských dějin zůstane vždycky utajen, nepochopíme-li, že spočívá v jednoduchém principu společného úsilí o pokrok a vývoj kupředu. Pak nezáleží na sobeckých zájmech jednotlivých sociálních tříd ani na regionálních zájmech národních celků, ale na tom, do jaké míry ten který národ nebo národní skupina mají v sobě sdostatek životní energie, aby uplatnily nauky nového řádu v praxi.

V celém zmatku současného válečného zápasu se opět počíná rýsovat člověk jako prapodstata všeho dění na světě, pokud na ně má lidská společnost vliv. Člověk bez okras, se vším, co nese jeho dědictví doby, kdy sídlil v jeskyních, i co vybojoval pro sebe za dlouhou dobu kulturního a civilisačního vývoje. Člověk dvacátého století, s vnitřním žářem a ohněm myšlení, jež pouze ve vnějších formách se různí, ale jinak je majetkem všeho lidstva. Člověk zůstane jako zplozenec přírodních živlů, člověk bude tvořiti dále, bude žiti dále, poněvadž mu není souzeno, aby odešel se světa. Zde je rozhodující bod dalšího vývoje, neboť člověk sám sebe může i spálit, vrátit zpět, aby po dlouhá staletí usiloval o nový výstup na výšiny, jichž jednou již dosáhl.

Není možné, aby životní forma, již jsme po tisíciletém vývoji dosáhli, byla měněna a vrácena do východiskového postavení. Není možné, aby evropské společenství se vrátilo do soustavy podlidství, vyznačujícího se životní formou hord a náhodných sociálních skupenství. Technická civilisace je tedy pouze jednou z vymožeností, pakliže je provázána současně vědomím vysoké mravní odpovědnosti v jejich použití. Záleží jen na člověku, zda se ke svému dosaženému postavení postaví jako jeskynní člověk nebo příslušník stepní hordy anebo zda se k ní postaví jako člověk svobodný, kterému nic nebrání v dalším rozletu, jako člověk moderní. Buď lidstvo uprostřed nejvyššího technického pokroku bude zotročeno a postaveno na úroveň těch egyptských otroků, kteří stavěli pyramidy, anebo se stane organismem, z jehož živné půdy vyrostou příští věky skutečného míru, pevného řádu a služby principiálnímu lidství.

U nás Čechů není rozhodovati těžké. Vyznačovali jsme se vždycky střízlivým, protože mravním postojem k nejvyšším společenským idejím. Dobře víme, že v této době jsme nic neztratili, nýbrž naopak, že jsme získali hodnoty, o jejichž nabytí jsme pouze theoreticky usilovali. Jen jedno nám chybí: neumíme si stále uvědomiti, že český člověk není jenom mlhavý pojem, že to není pouze politický fantom, ale skutečnost z masa a krve, že je podílníkem vyššího řádu, v němž jedním ze stupňů je národ jako celek. Národní příslušenství českého člověka se v této válce stalo něčím, co neodhazujeme ani ve zmatku politických představ a co v příští Evropě se představí těm, kdož stojí mimo jako velmi zdravá jednotka evropského společenství. Prapodstata českého úsilí vyvěla na povrch v jednotlivci, v novém českém člověku, který v denním životě odhodil všechnu pasivitu věčného vyčkávání, jen poslušen příkazu Prozřetelnosti: žiti. Český člověk tím, že pomáhá životu, aby se mohl brániti, aby nezahynul, dává každého jitra na srozuměnou, že nese odkaz svých předků těm, kdo přijdou po něm. Nic není tak blízko našemu člověku jako každodenní konání toho, co život žádá a nic mu není tak vzdálené jako hazard s návraty do stepních forem. Nestojí ztrnule, zatím co všechno se okolo něho hýbe, ale také nepádí rovinami střemhlav tam, kde by nutně musel zahynouti, aniž by jeho oběť měla smyslu.

J.F. Vondráček

Nové úspěchy německých ponorek

V Maďarsku zmařily německé divise sovětské pokusy o průlom. – Úspěchy v obraně na bojištích hornoslezských. – Nepřítelovy ztráty na východě 377 pancéřů a 64 letadel – Úporné boje na západě.

Z Vůdcova hlavního stanu 23. března (ČTK.) Vrchní velitelství branné moci oznamuje:

Naše oddíly byly vzaty zpět na jižní břeh. Drávy také z předmostí jihovýchodně od Šikloše, aniž by to nepřítel zpozoroval.

Mezi Baltenským jezerem a Dunajem zmařily naše divise ve zkrácených posicích průlom velkých sil sovětské pěchoty a pancéřových svazů a způsobily jim v urputném obranném boji velké ztráty. Nepřátelské útočné

skupiny, jež pronikly proti prostoru jižně od Komárna, byly pádnými protiútoky našich obrněných vozů zachyceny a vrženy zpět na jihovýchod.

Na středním Slovensku získaly trvalé silné útoky bolševiků jižně od Banské Bystrice v horském, na ztráty bohatém boji půdu jen v nepatrné míře.

V Horním Slezsku obnovil nepřítel opět svoje pokusy o průlom proti naší obranné frontě východně od Hlubčice po obou stranách Hetzenplotzu. Včerejší den bojů přinesl našemu vojsku, jež znovu a znovu nastupovalo k protiúderům, velký úspěch v obraně zničením 163 nepřátelských obrněných vozů.

Statečná posádka v Hlohově rozbila v uplynulých dnech četné útoky nepřátelské přesily na jižní část pevnosti a odstřelila 55 sovětských obrněných vozů.

Po prudké dělostřelecké přípravě nastoupil nepřítel s pěchotou a obrněnými vozy k útoku na boky kostřínské předmostí, ale po nepatrných začátečních úspěších uvázl v účinné obranné palbě naší oderské obrany, Zničeno bylo 55 nepřátelských obrněných vozů.

Po obou stranách Odánské zátoky svádí naše udatné vojsko nepřetržitě tuhý boj proti útočnému náporu deseti sovětských armád. Zatím co se nepříteli podařilo s velkou přesilou proniknouti místně dále severozápadně od Sopoté a Praastu, dobyly naše svazy ve Východních Prusích spolu s námořními lehkými brannými silami po obou stranách (Helipesbeliu) úspěchu v obraně. Bolševici ztratili 82 obrněných vozů. Námořní těžké branné síly rozbily silné nepřátelské pohotovostní posice západně od Gdánska.

Také v Kuronsku ztroskotaly v dosavadních ohniskách o vytrvalou obranu další sovětské pokusy o průlom, třebaže nepřítel vynaložil velmi mnoho materiálu.

Letecké svazy a protiletadlové dělostřelectvo letecké zbraně podporovaly obranné boje pozemního vojska na východní frontě a odstřelily dalších 42 obrněných vozů a 64 letadel.

V Holandsku ztroskotalo několik průzkumných náporů nepřítelových..

Na Dolní toku Rýna se nepřítel dále pokouší silným zamlčením své pohyby a přípravy k útoku chránit před naší střelbou.

Naše vojsko zabránilo Američanům v bojovém úseku východně od Bonnu také včera překročit dolní tok řeky [nečitelné]. Severovýchodně od Amdrenecku se nepříteli podařilo překročit dolní tok řeky Wiodz a vniknouti do Neuswiedu.

V boji o Porýnské Hesensko a o Rýnskou Falc odolává naše vojsko v prudkých místních a pohybových bojích protivníkovi, který všude dotírá k Rýnu pancéřovými silami. Binsen padl do nepřátelských rukou. V městě Mohuči jsou v proudu urputné pouliční boje o citadelu a o bojové stanoviště vojenského velitele. Zatím co se Američanům podařilo vniknouti do Warmsu, ztroskotaly východně od Frankenthalu jejich pokusy přepravit vojsko přes Rýn. Mezi předpolím u Ludwighafenu a Haaslochtem bylo v trystných obranných bojích odstřeleno 28 obrněných vozů a tím bylo zmařeno další proniknutí nepřítelovo. V prostoru u Landes a u Falckého lesa jsou v proudu tuhé boje.

Také včera se zhroutily pokusy silných svazů 7. americké armády od jihu rozrazit naše západní opevnění u Wiesenburgu.

Ve střední Itálii byla jenom živá průzkumná činnost na obou stranách. Padákoví myslivci zničili nepřátelský opěrný bod s jeho posádkou.

Obranné boje v prostoru u Bihače v západní Charvátsku trvají.

Rozsáhlé útoky anglo-amerických teroristických svazů měly za svůj cíl ve dne zvláště obytné čtvrti v Hildesheim, ve Vídni a v několika místech rýnsko-vestfálského prostoru. Britská bombardovací letadla svrhla v noci pumy na Bělák Padeborn a na říšské hlavní město. Při svých náletech ztratil nepřítel včera 61 bombardovacích letadel, většinou čtyřmotorových.

Naše ponorky potopily v tuhých bojích 8 nákladních lodí, plně naložených válečným materiálem s potravinami, celkem o 63.000 BRT, a 2 torpedoborce ze silně chráněného konvoje, který plul do Murmanska. Dvě další lodi, jež měly dohromady 14.000 BRT, byly torpedovými zásahy vážně poškozeny.

Na druhé straně zeměkoule

R. Hradečný

Osudový význam bojů v Evropě způsobuje, že kusé zprávy, docházející z východoasijského bojiště, jsou namnoze přezírány, ač obě válčiště jsou spojitými nádobami, a výsledky, dosažené na jednom z nich, se promítají dříve či později i na druhém.

Americký válečný potenciál, jistě mohutný a nebezpečný jako celek, byl německo-japonskou souhrou rozdělen do dvou zájmových sfér, prostorově velmi od sebe vzdálených. Spojené státy s. a. mohou občas těžiště svých útoků překládat s Evropy do Pacifiku či naopak, ale obě válčiště jsou tak rozměrná, že nutno v těchto případech ponechat značné síly i na onom z bojišť, kterému je přisuzován význam pouze druhořadý. V USA se sice občas mluví o současných ofenzivách na obou válčištích, v praxi jsou pak ale obě úsilí nutně kusá, nárazová, krátkodobá, nárazová, krátkodobá. Stará válečná zkušenost totiž učí, že na rozhodujícím místě ani vítězný vojevůdce nemívá nikdy dostatek sil, i když tam zasadil více, čím právě vládne.

Proti japonským posicím spojení Anglo-Američané nyní útočí ve dvou hlavních směrech. Jednak pozemní cestou z Indie do severní Birmy, jednak po moři od severních australských břehů na sever k japonským ostrovům. Japan je proti Německu do té míry ve výhodě, že disponuje před svou mateřskou zemí předpolím mnohonásobně větším, než jaké měla Říše roku 1942, kdy její prostorové zisky byly nejrozsáhlejší.

Po loňském výpadu Japonců přes západní hranice Birmy až k Imphalu si Britové plně uvědomili nebezpečí,

kteří Indii hrozilo, a upotřebil valné části své dvoumilionové indické armády k zabezpečení provincie Assamu a k znovuzískání přímého styku s Čunkinem přes severní Birmu. Ač se převaze britsko-amerických sil koncem února podařilo vytlačit Japonce ze severní části země až na čáru Aklab–Mandaly–Lašito, neznamenalo to ještě znovuotevření Birmské cesty, počínající v Lešitu a pokračující přes Paošan kumming a Kveljan do Čunkinu. Snad se s někdejší Birmskou cestou u nepřítelů ani vážně nepočítalo, čemuž by nasvědčovalo budování náhradní silnice Ledské, která začíná na konečné stanici assamské dráhy v Sadli a přes Myitkinu, Bhamo a Paošan navazuje na trasu Birmské cesty. Není jisté, zda na Ledské silnici, byť i z největší části už dostavěné, už mohl být zahájen provoz. Britové sami ještě nedávno přiznali, že se jim v Sadli i v Myitkině kupí materiál, určený pro Čunkin, neboť i přes přechodnou ztrátu Melktily, jižně Mandalaje. Japonci stále ještě přerušují dopravu severně od Lašia a také z čínského kantonu se s dvěma útočnými kolonami od Kveilinu a Kinjünu přiblížil ke Kvejanu a v provincii Kvejčou do té míry, že ohrožují poslední úsek silnice jižně Čunkinu.

Po japonském obsazení Francouzské Indočíny až po její severozápadní okraj v okolí Semea probíhá hranice japonského vlivu od Lašia podél severních hranic Indočíny na Nanning, Liučou, Kvejlin, Paokin a jezero Tungin k Ičangu na řece Jance, aby pak zamířila směrem severním k Lojanu, sledovala zhruba tok řek Hoangho až k Paotau a po té přes Kalgan dosáhla hranice Manžukua. Na východ od této čáry není japonská okupace nikterak souvislá, ale s výjimkou kusé trati Tunkvan–Fěnsian přec jen ovládá celou železniční síť Číny a také všechny její přístavy. Už pouhá skutečnost, že Japonci se mohou držet pouze železničních tratí, mezi kterými zůstávají často území neobsazená (tak např. velké části provincií Kiani, Fuklenu a Kvantunu), svědčí o tom, že Čunkin už přestal být protivníkem schopným vážného operativního úsilí.

Dalším důsledkem japonských operací bylo vytlačeno amerických letišť v Číně na čáru Sema–Kuming–Čikian–Ankin a Slan, odkud už dlouho nebyl startován žádný vzdušný útok proti Japonsku, takže Američané museli hledat náhradu v letounech svých letadlových lodí, poněvadž ani jejich nově dobyté posice na Filipinských ostrovech Leyte, Mindoru a Luzonu ani na drobné Ivošině (Sopečný ostrov) jižně Kiušiu nejsou ještě vhodnými leteckými základnami.

Angličané připravují komunistickou Evropu

Člen britské sněmovny o anglické politice.

Ženeva. (ČTK) V týdenním „Weckly Review“ uveřejňuje konzervativní člen dolní sněmovny major Lloyd článek, v němž označuje anglickou politiku poslouchající rozkazů sovětů za politické Dünkirchen Angličanů. Táže se, kdy se britský tisk konečně zřekne svého „bídného pokrytectví“ a přeruší své prolhané zpravodajství o zemích „osvobozených“ sovětskou vládou. Nelze zatajovat pravdu, že s rudými vojsky vtáhla do oněch zemí „mentalita kladiva a srpu“ a komunistický despotismus. Ani jediná z těchto zemí nebyla osvobozena, všechny byly ztroceny. Pečlivě připravený plán, všude, kam přijdou sovětská vojska, zavádět bolševický režim, je nyní uskutečňován s ukrutností, která je britskému lidu chytře zatajována. Kdyby spojenci vyhráli válku – pokračuje Lloyd – pak by ovšem snadno bylo možné, že by se pod bolševickým panstvím octly tři čtvrtiny Evropy. Nelze pochybovat, že pro Velkou Británii znamená takovéto vítězství nové v Dünkirchen, tentokrát Dünkirchen politické, neboť v komunistické Evropě nebylo by už místo pro Angličany. To by byla odplata za to, že se Anglie zřekla svých zásad ve prospěch politiky usmíření se sovětským Ruskem. Zatím co byla poslední válka vedena za tím účelem, aby svět byl uvolněn pro demokracii, ve válce bojovali Angličané zřejmě jenom proto, aby napomáhali komunistickému panství v Evropě k vítězství.

Moskva nespokojena s finskými volbami

Stockholm. (ČTK.) Moskevská zpravodajská služba uveřejnila komentář listu „Izvěstija“ k finským volbám. V komentáři se praví, že volby ukázaly, že ty živly, které uvrhly finský národ do katastrofy a jež se nyní rušivě stavějí v cestu „pokrokovému vývoji“, jsou ještě značně silné. Boj proti těmto živlům nesmí být proto zastaven. Moskevský komentář ukazuje, že ani násilné zvýšení bolševického vlivu ve Finsku, které se projevilo v posledních volbách, nestačí držitelům moci v Kremlu, kteří si činí nárok na totalitu ve všech oborech a také jí prosadí.

Dardanelská otázka v popředí

Sovětský svaz si činí nárok na určité turecké oblasti.

Stockholm. (ČTK) K vypovězení sovětsko-turecké přátelské smlouvy oznamuje Polská telegrafní agentura z Athén, že Sovětský svaz si činí nárok na určité turecké oblasti a má v úmyslu radikálně přezkoumat dardanelskou otázku. Rozhodnutí Moskvy neobnovit přátelskou smlouvu, je počátkem dalekosáhlého plánu, který Kreml zamýšlí dovésti bez ohledu na důsledky. Moskva se tentokrát postará, aby tato záležitost byla vyřešena jednou provždy.

V úvodním článku listu „Aftonbladet“ se praví, že spěch, s nímž Turecko vypovědělo válku Německu a Japonsku, naznačoval, že otázka Dardanel se stala akutní. Vypovězení přátelské smlouvy potvrzuje tuto domněnku. Moskva si je vědoma, že její mocenské posice se změnila, a vyvozuje z toho důsledky. Turci hájili dosud svou posici za pomoci Anglie, tentokrát však tomu tak není. Třeba tedy počítat s tím, že Turecko v nejbližší době bude vystaveno neobyčejně silnému sovětskému tlaku. Stalin chce uskutečnit starý ruský sen a získat přístup k volnému moři. Diplomatický korespondent deníku „Manchester Guardian“ oznamuje, že zpráva o vypovězení smlouvy velmi překvapila jak přátele Sovětského svazu, tak i Turecko.

K vypovězení turecko-sovětské smlouvy píše moskevský deník „Izvěstija“, že prodloužení „zastaralé“ smlouvy by překáželo generálnímu provedení plánů velmoci. [nečitelné] touto formulací, jak už je veřejným

tajemstvím. Anglický tisk to doznává otevřeně. Tak píše diplomatický korespondent „Daily Telegraphu“, že toto vypovězení je první krok Moskvy k rozřešení otázek černomořských oblastí, při čemž hlavní otázkou je zřízení mezinárodní kontroly Dardanel, která jistě bude mít úlohu v moskevských návrzích nové smlouvy.

V londýnské zprávě deníku „Dagena Nyheter“ se sděluje, že Moskva neinformovala Londýn o svém úmyslu vypovědět smlouvu, dále se poukazuje na to, že sovětský tisk používá v poslední době ostrého tónu vůči Turecku. Přímým dorozuměním s Turky si chtějí sověty zřejmě včlenit do své sféry vlivu na Balkáně část nejlepší.

Antisemitismus ve spojených státech

Ženeva. (ČTK.) Anglický list „Daily Herald“ píše, že ve Spojených státech se vzrývá antisemitismus. List pak cituje newyorský časopis „Protestant“, který napsal, že nepřátelství vůči Židům nabylo takového rozsahu, že je nelze ani popsat. Jako důkaz rostoucí vzájemné nenávisti je uváděn dopis, který ve Filadelfii obdržely četné asijské rodiny, jejichž příslušníci padli. Dopis, který znamená vrchol bezmezného židovského cynismu a znovu ukazuje, jak bezpeční se cítí Židé pod ochranou Roosveltovou, zní takto: „My, židovský národ, doufáme, že prožijeme radostné svátky. Při ztrátě vašich drahých necht' je vám útěchou myšlenka, že vykonali svou povinnost, aby zachránili národ Bohem vyvolený. Svou obětí umožnili, že židovští hoši a děvčata mohli zůstat ve své domovině.“

Doc. MUDr. Václav Šváb:

Sto let od narození dr. Röntgena

S čím jiným bychom spojovali toto jméno, než s rontigenovým zářením. Röntgenovy paprsky! Kdo z nás nepřišel s nimi dodnes ve styk? Mnohý dokonce vícekrát. Je proto na místě věnovati vzpomínku jejich objeviteli při stém výročí jeho narození. – Wilhelm Konrad Röntgen se narodil 27. března 1845 jako jediný syn obchodníka Röntgena v Lennepu u Remacheldu v dolním Porýní. Středoškolské vzdělání získal v holandském utrechtu, kam jeho otec mezi tím za povoláním přesídlil. Gymnasista Röntgen neobstál sice nešťastnou shodou okolností při maturitní zkoušce, ale přesto se po přechodné krátké době na technickém učilišti v Holandsku dostává na polytechnickou školu v Curychu, hodlaje se po studiu věnovati činnosti průmyslové.

Mladý Röntgen, krásně urostlý muž, byl družné povahy. Jako jedináček měl kapesné poněkud větší, než bylo snad právě třeba. Jaký div, že využíval plně volnosti akademického občana a okoušel, třeba s mírou, všeho, co pohostinné město na velkém jezeře uprostřed krásné přírody skýtalo. Měl sice rád zábavu, ale ještě raději se toulal po výletech krásným švýcarským krajem. Nakonec však u nadaného, strážlivě usuzujícího muže vítězí rozum a snaha získati slušné postavení, a tak částečně zájem osobní, částečně shoda okolností a vliv jeho učitelů přivedly Röntgena na konci studia k fyzice. Proto se po dosažení diplomu strojního inženýra plně k fyzice obrací a získává r. 1869 v Curychu hodnost doktora filosofie. Nato nastupuje dr. Röntgen dráhu vyplněnou činností badatelskou a učitelskou. Působí krátce jako asistent svého učitele z polytechniky Kundla ve Würzburku a na nově založené universitě ve Štrasburku, kde se r. 1874 ze svého oblíbeného oboru habilituje. Po krátkém působení jako vysokoškolský profesor fyziky v Hohenheimu, Štrasburku a Giessenu přechází Röntgen ve stejné hodnosti r. 1888 do Würzburku. To vše se již dělo v důsledku jeho úspěšné a pozoruhodné činnosti badatelské v pokusné fyzice. Röntgen pilně čte, uvažuje, srovnává. Současná doba byla dobou menších i větších objevů na všech stranách, a o pracovní podněty nebylo u bystrého profesora nouze. Z jeho pracovny vychází řada prací, ale autor hledá dále, neboť stále ještě to není to pravé; hledá něco, co by mělo dalekosáhlý význam. Než konečně přece našel, co hledal. V památné schůzi vědecké společnosti ve Würzburku podává prof. Röntgen r. 1896 zprávu o nových paprscích, jež přímočaře pronikají hmotou. I po svém geniálním objevu zůstal prof. Röntgen věren svému povolání a neuzil jako vysokoškolský profesor obohacení, ač k tomu měl příležitosti dost. Neodolává sice r. 1906 nabídce k přesídlení na universitu do Mnichova, ale její katedru a pracovnu již neopouští, i když později dostává značné lákavé pozvání do Berlína. V r. 1919 odchází na zasloužený odpočinek, dlouho se z něho však netěší, neboť umírá dne 10. února 1923 ve věku 78 let.

Röntgen dal svým paprskům jméno X. I dnes je takto nejednou označujeme, ač již známe jejich podstatu a nejsou pro nás oněmi neznámými paprsky z r. 1896. Röntgenem objevené záření, jež vzniká ve vzduchoprázdné lampě působením elektrického proudu za určitých podmínek, došlo zvláště v lékařství značného úsilí a významu a znamenalo opravdový skok ve vývoji vyšetřovacích způsobů lékařských. Na poli léčebném získalo záření objevené Röntgenem rovněž bezpečné místo, a jeho význam, ač již v léčení nádorů či jiných chorob, je stále více uznáván a ceněn. Rozsáhlost a praktický význam užití röntgenových paprsků uvedly tak v život nový vědní a pracovní odbor, röntgenologii.

Užití röntgenových paprsků v lékařství má samo o sobě takový význam, že by stačilo zabezpečit dr. Röntgenovi jedno z nejčestnějších míst mezi génii, kteří se zasloužili o trpícího člověka. Je jistě skutečným pozhánáním lidstva. Neboť röntgenové záření umožnilo tolik tušeného, přineslo tolik nového a zjednodušilo tolik dosud pracného, že nad touto obsáhlostí zůstáváme prostě v údivu. V lékařství vyvolalo použití röntgenového záření naprostý převrat. Možnost zjistit stav kostí a kloubů, odkrýt choroby uvnitř kostí sídlící, posoudit postavení jednotlivých úlomků do nejmenších podrobností, učinit lehce přístupným zjišťování žaludečních a dvanácterníkových vředů, rakoviny žaludeční a střevní, snadnost pohledu na srdeční činnost, rozlišit navzájem chorobné stavy plicní, vyšetřit stav žlučníku neb močových ústrojí, komor mozkových, to vše, ač jen namátkou vzato, je vlastně na dosah ruky, máme-li röntgenův přístroj s příslušným pomocným zařízením. Ono to sice není tak zcela prosté a jednoduché a předpokládá to příslušné odborné znalosti, ale lze zajisté říci, že se zjišťováním zmíněných chorobných stavů a vyšetřováním uvedených ústrojí lidského těla to bylo před obdobím röntgenologie nesmírně velmi obtížné, ba nemožné. A což röntgenová kinematografie! Od ní očekáváme další krok v prohlubování svých vědomostí o činnosti některých důležitých ústrojí našeho těla. Líčený význam tohoto objevu by však nebyla ani hrubým náčrtkem,

kdybych se nezmínil o významu užití röntgenových paprsků ve fyzice a fotografii. Objevu Röntgenova zmocnila se dále technika a má v něm velmi dobrého pomocníka ke zkoušení spolehlivosti svých výrobků v určitém oboru a směru.

Je sice pravda, že k dnešnímu užití a významu přivedla röntgenologii neúměrná a nejednou značnými oběťmi vykoupená práce četných vynikajících jedinců jak lékařů, tak i fyziků a inženýrů všech národů, ale objev X-paprsků zůstává zásluhou W. K. Röntgena, takže jeho jméno i rok 1896 zůstanou zapsány zlatým písmem nejen v dějinách lékařství, ale i obecného pokroku, a to tím spíše, že röntgenologie v celé šíři svého uplatnění je dosud ve vývoji.

Jako ke všemu novému, tak i k objevu Röntgenovu a jeho praktickému užití se stavěli mnozí s nedůvěrou, ba i zamítavě. Ale vývoj a čas opravil mnohé: na jedné straně nejednou zklamal přepjaté a neodůvodněné naděje neb představy, na druhé straně však ustavičným zlepšováním výsledků a přesností zachycených zjevů učinil z mnohého Šavla Pavla. Dnes kotví lékařská röntgenologie tak pevně mezi ostatními vědními obory, že si lékařskou činnost bez ní vůbec nelze představit. Vyrostla ve velký, rozsáhlý vědní obor, jehož písemnictví je již dnes nepřehledné. Jak jsem se již zmínil, přivedla röntgenologii k její dnešní úrovni a významu pilná a navzájem se doplňující práce velkého počtu jednotlivců, jako je tomu ostatně v kterémkoli úseku lidského snažení. Bez četných, nejednou skutečně geniálních nápadů a objevů těch, kteří tento obor pěstovali a pěstují, by toho nebylo. Je proto dnešní röntgenologie výsledkem navzájem se doplňující práce ducha a techniky, tedy práce určité skupiny lidského kolektiva. Prvým mezníkem v tomto vývoji je ovšem geniální objev Röntgenův, jehož velké osobnosti a památce vzdáváme svoji úctu.

Pokusil jsem se nastínit nesmírný význam objevu Röntgenova, jemuž tak v mnohém vděčíme za dnešní kulturní stav. Na znamení důležitosti a ceny objevu již za života se mu dostalo četných velkých vyznamenání. Vzpomínáme-li dnes památky Röntgenovy, šťastného tím, že přinesl lidstvu svým objevem tolik dobra, patří se vyzdvihnouti ještě jeho osobní čestnost, ušlechtilost, skromnost a dobrotu, kterými se za svého života vyznačoval. Teprve tím vyrostl na opravdového velikána dějin.

2. strana

MÍSTA, O NICHŽ SE MLUVÍ

Malta žádá vlastní vládu

Podle oznámení britského rozhlasu učinilo národní shromáždění na Maltě první kroky, aby dosáhlo vlastní vlády pro ostrov. Guvernér prohlásil, že národní shromáždění začalo na jakési ústavě, jež má být předložena k dobrému zdání britské vládě.

Maltézská ostrovní skupina (Isole Maltési) jest britskou korunní kolonií a leží na poloviční cestě mezi Gibraltarem a Suezem. Od 90 km vzdálené Sicílie jsou ostrovy odděleny Maltézským průlivem. Podnebí s průměrnou roční teplotou 19°C (leden 12°C, srpen 26,5°C) jest vlhké a velice horké. Z často vanoucích prudkých větrů jsou nepříjemné zejména SV vítr gregale a velice vlhké sciroavo. Z dálky se jeví ostrovy prosty vegetace, neboť bouře nenechají [...] stromy na volném prostranství. Proto musí býti sady a pole chráněny vysokými zdmi. Rozmělněním skalnaté půdy, dovážením hlíny a umělým zavodňováním proměnila se asi třetina plochy ostrova v úrodnou půdu. Sklizeň se provádí dvakrát do roka. Vybázejí se brambory a kmín. Obyvatelstvo stykem s kmeny zde vládoucími, který trval tři tisíce let, vytvořilo skoro zvláštní rasu. Jejich řeč (lingua maltese) jest arabské nářečí se sicilskými a anglickými slovy. Maltézané jsou horliví katolíci. Hustota obyvatelstva jest velká (713 na 1 km²) a proto se mnozí stěhovali do ciziny. Jako námořníci, rybáři a obchodníci jsou pro svoji houževnatost známi po celém Středomoří.

Hlavním ostrovem jest Maltes (246 km²; 253.400.). Severní pobřeží tohoto ostrova, jenž jest silně opevnění, jest členité a spadá do moře. Naproti tomu pobřeží jihozápadní tvoří kolmá skalní stěna. Hlavní město Valletta (32.000 obyv.) leží mezi dvěma skvělými přístavy, Grand Harbour a Marsamacetto Harbour. Druhý ostrov Goso (67 km²; 23.000 obyv.) jest ještě úrodnější a též opevněn. Mezi oběma ostrovy v průlivu Comino leží stejnojmenný, neobydlený ostrov.

Tisk USA útočí na Švýcary

U nás bylo již mnohokrát zdůrazněno, že Spojené státy nemají oprávnění k zasahování do evropských záležitostí, neboť nemají dostatek věcných znalostí o evropských poměrech. Je zajímavé, že k tomuto závěru docházejí i Švýcarská místa, nepřátelská říšskému pojetí evropské součinnosti. Švýcarský válečný dopisovatel napsal, že prý Švýcaři jsou „supy Evropy“ a mnozí švýcarští diplomaté a činitelé mezinárodního Červeného kříže jsou prý „agenty tajné státní německé policie“. Švýcarský list „Berner Tagblatt“ k tomu poznamenává, že by se prý měl tento americký revolverový novinář raději učit evropskému zeměpisu a studovat evropské poměry, než provozovat tak proľhanou novinářskou činnost.

Nevole anglické veřejnosti nad snížením dávky masa

Stockholm. (ČTK.) Náhlé zkrácení dávek masa v Anglii vyvolalo v celé britské veřejnosti tím větší nevoli, že nedávno prohlášení americké vlády o silném omezení dovozu masa do Anglie – asi o 25 %, jak konstatuje „Daily Herald“ – se pokládá za vyslovenou bezohlednost. Nedostatek se ještě zhoršuje tím, že nyní také velká továrna na konzervy v Uruguayi prohlásila, že nemůže dodat množství určené na březen.

Podle zpráv anglických novin bude prý pověstná britská káznice Dartmoor, ze které dosud neunikl žádný trestanec živ, asi v červnu poskytnuta ministerstvu války pro trestance vojenské.

Řemeslo slouží národu

Karel Velt, předseda ústředního svazu řemesla.

Mám-li stručně říci, co dobrého vykonala naše řemesla v uplynulých letech, řekl bych: Vybudovala dokonale svou organizaci, aby mohla co nejlépe sloužit národu. – Naše řemeslo sloužilo národu vždycky a sloužilo poctivě, ale jeho skvělá pověst byla více známá v cizině než u nás doma.

Snad to bylo tím, že u nás byly tradice dokonale řemeslnické práce a vynikající vlastnosti jejich výrobků samozřejmostí, kdežto v cizině v mezinárodní soutěži jasněji vynikly. Ale to šlo o práci jednotlivců. Řemeslo jako jeden z nejsilnějších hospodářských činitelů se mohlo uplatnit jen vybudováním dokonale organizace, která soustřeďuje jeho síly podle potřeby na určité úkoly a řídí je.

Výrobní kapacita řemesla je ohromná a mnohotvárná. Představme si jen – o zbrojní výrobě ani nemluvě – práci řemesla na poli zásobování lidu.

V dnešní době přibyl řemeslu další dva velké dobové úkoly, správký a odstraňování leteckých škod. Správkami převzalo řemeslo péči o udržování všech spotřebních i výrobních statků národa. Jsou to mnohamiliardové hodnoty. Beze služeb našeho řemesla nepracovalo by naše zemědělství tak, aby výživa národa byla zajištěna, když dnes nemůže porouchané stroje, nářadí, postroje a vozy libovolně nahrazovat novými věcmi. Zůstaly by stát v dílnách a továrnách stroje, na nichž řemeslníci neustále provádějí drobné i větší opravy. A těžko bychom vystačili se svým šatstvem, prádlem a obuví, kdyby je řemeslníci neudržovali ve stavu schopném používání.

Správková služba byla dokonale organizována, jak to vyžadovala její nálehavost a rostoucí rozsah. Řemeslnickým závodům v některých oborech byla uložena povinnost provádět především správký, bylo postaráno o přiděl a pravidelnou dodávku surovin a pomocných hmot, byly organizovány odborné kursy, aby se mistři i tovaryši zaučili v nejdokonalejších způsobech a možnostech správkové práce i při největším šetření materiálem anebo s použitím náhradních hmot. Bylo pamatováno i na trestní sankce. Ale k chvále našeho řemesla je třeba říci, že trestů nebylo třeba. Každá stížnost, kterou dostaly organizační složky řemesla, totiž společnosti a jednoty, byla náležitě vyšetřena. Zpravidla se ukázalo, že závada nebyla zaviněna řemeslníkem. Stížnosti se zpravidla týkaly zdánlivých nespravedlností, že některé skupiny obyvatelstva byly obslouženy přednostně, jak v pořadí, tak v materiálu. Ale tyto zdánlivé nedostatky byly ve skutečnosti kladem, neboť řemeslo bere individuálně ohledy na ty, kteří jich zasluhují svým způsobem zaměstnání nebo z jiných závažných důvodů. Na tom, že správková služba tak dokonale funguje, může si naše řemeslo opravdu zakládat.

Stejně skvěle se osvědčila služba řemesla při odstraňování leteckých škod. Řemeslo je v jistém směru nezmar. Nedá se zničit ani ohněm ani železem, smím-li použít tohoto hesla Jiřího Melantricha z Aventýna. Hlavním základem jeho činnosti není zařízení dílny, nýbrž osobní dovednost, zručnost a vynálezavost, jež s nejprostšími prostředky vedou vykonat dokonalou práci. Právě proto má potřebné vlastnosti, aby se ujal nápravy škod, jichž nebyla ušetřena ani naše vlast. Organizační předpoklady byly vybudovány zavčas. Řemeslníci stejného oboru byli podle politických okresů sdruženi v kolony po desíti mužích. Jsou to mistři a tovaryši do 65 let věku, ale také starší učňové, kteří se už nejméně dva roky řemeslu učí. Také řemeslnické kolony pokrývačů, sklenářů, zedníků, tesařů, truhlářů, zámečnicků, klempířů, instalatérů, kamnářů a elektrotechniků jsou na místě postiženém náletem soustředěny podle potřeby z místa nebo okresu, v horších případech i z hodně vzdálených oblastí. Znamená to pro ně zpravidla odloučení od rodiny, práci bez odpočinku, pokud se pracovatí dá. Ale konají tu práci rádi, protože tím pomáhají těm, kteří z naší národní pospolitosti byli nejhůře postiženi.

Řemeslo se tedy osvědčilo jako činitel, na kterého je spolehnouti. Zásluhu na tom mají všichni naši řemeslníci mistři, tovaryši a učňové, kteří správně chápou své úkoly a potřeby naší pospolitosti. Zvláště bych se chtěl zmínit o mnoha tisících našich funkcionářů, kteří bezplatně věnují svůj um a čas práci pro druhé, aby organizace řemesla byla pohotová pro všechny úkoly. A pak také o manželkách našich mistrů, které často musejí ke svým ostatním starostem převzít dohled v dílně, když je muž zaneprázdněn svou funkcí nebo prací mimo závod, a přiložit ruku k dílu. Celé naše řemeslo je tak činitelem klidu a pořádku. Jeho služba zákazníkům vyrostla na službu národu.

Washington se začíná obávat sovětské soutěže

Stettiniovo vystoupení na panamerické konferenci. – Pět bodů americké zahraniční politiky.

Americký zahraniční ministr předložil panamerické konferenci v městě Mexiku pět hlavních směrnic a bodů americké zahraniční politiky, aby se o nich jednalo. Především šlo o „nejrychlejší porážku a s ní související znemožnění útočnicků“. V dalším bodu se mluvilo o zřízení „věčného míru“. Z dalších programových bodů USA pak vycitujeme chystaný poválečný kurs zahraniční politiky washingtonské, která měla být vyvrcholením rozhovorů v městě Mexiku. Stettinius dal podnět k tomu, aby se všechny státy Střední a Jižní Ameriky zúčastnily záruky „osvobozeným národům evropským“. Jinými slovy, budeme tlumočit Stettiniův nápad v tom smyslu, že USA chtějí soustředěním sobě oddaných panošů vytvořit postavení proti moskevským nárokům. Chtějí získat hlasy těchto na sobě závislých států proti nárokům Sovětského svazu. Také požadavek „mezinárodní bezpečnostní organizace, vybavené policejní mocí“, odpovídá této americké směrnicí. Z této situace vystupuje již obraz neodvratné příští světové srážky. Americká zahraniční politika užívá latinské Jižní Ameriky za pokusné pole k odporu proti politice sovětské, jejímž střediskem je mexická ústředna.

V této souvislosti je třeba vzpomenouti leteckého neštěstí, které se letos událo 24. ledna, při němž sovětský velvyslanec Umanski, jeho choť a tři členové sovětského velvyslanectví v městě Mexiku přišli o život. Použili zvláštního letadla americké letecké společnosti. Letadlo brzo po vzletu ztroskotalo a celá posádka zahynula. Vyšetřování zavedená na podnět sovětského velvyslanectví, dospělo k názoru, že „se nemohly zjistit doklady o sabotáži“. Dne 12. února oznámil washingtonský zahraniční úřad, že Stalin přijal Rooseveltovu nabídku, aby se urna s

pozůstatky Umanského dopravila válečným letadlem do Sovětského svazu. O Umanském se již nemluví. Přesto však jeho smrt znamená tvrdou ránu plánům Kremlu na půdě Střední a jižní Ameriky.

Jak jsme již kdysi napsali, Konstantin A. Umanský byl nejnebezpečnějším a nejobratnějším představitelem moderní sovětské diplomacie. Rozdíl, který tkví mezi téměř elegantním, neobyčejně energickým a přizpůsobivým býv. Železničním zaměstnancem Umanským a pratytem zdívocelého intelektuálního představitele komunistického podsvětí, které dříve vysílal Kreml do věta ve službách Kominterny, odpovídá plně vývoji sovětské zahraniční politiky od doktrinářského a brutálního liberalismu k „reálně politickému“ imperialismu Stalinovu. Umanský byl více než velvyslancem. Byl zplnomocněncem sovětské zahraniční politiky pro americkou polokouli. Všichni sovětské zástupci diplomatičtí v Severní a Jižní Americe byli mu podřízeni. Když v červnu 1943 Umanský přišel do Mexika, byly tak obnoveny styky mezi Mexikem a Sovětským svazem, které byly přerušeny před 13 lety. Již způsob, jakým Umanský přestavěl palác Candesa, v němž bylo umístěno jeho velvyslanectví, prozrazuje jeho vlastní cíle. Vrcholem bylo otevření nádvoří, ponořené do celé temné modré barvy s umělým osvětlením a rozměrnými pozvanými obrazy z ruského života. Tam představoval Umanský za banketů, které by mohly uživit 30.000 lidí, svým hostům sovětské agitační firmy. Umanského štábu 600 mužů bylo podřízeno 1500 diplomatických úředníků v Severní a jižní Americe. Umanský ovládl i 2400 agentů, jež vydržuje Kreml na půdě USA. Umanský se snažil své spolupracovníky přeškolit a tvrdil, že už jsou ty tam časy, kdy se sovětské agenti tajně scházeli v barech a vinárnách se svými koupenými pomocníky. Své agenty vysílal Umanský do přední vedoucí vrstvy politické i společenské. Dovedl i zapřít dotěrné činitele místních komunistických stran, skupin a buněk. Umanský byl pravidelným návštěvníkem býčích zápasů a vystupoval tam jako temperamentní Mexičan. Dále navštěvoval letiště, vojenské budovy, školy, vězení a sám předváděl sovětský traktor ne jedné z výstav v městě Mexiku. Zvláště pak dovedně dokázal využít rozporů mezi zájmy Střední, Jižní a Severní Ameriky. Dráždil nechuť Mexičanů k nadutosti Severoameričanů.

Washingtonský zahraniční úřad nyní lépe začíná chápat situaci, větrí nebezpečí a sahá k obraně. Dobrý znalec poměrů v jižní Americe píše, že Sovětský svaz svou úžasnou industrialisací, která brzo překoná americkou, bude nucen hledat všude ve světě nové trhy. Mají-li USA zájem o Polsko, Turecko a a Řecko, proč by Sověty nemohly mít zájem o Kubu, Mexiko a Chile. Sověty už nyní kupují v Jižní Americe velké množství kovů a zemědělských výrobků. USA poznávají tak pozdě, že ústupnou politikou Roosveltovou živily největšího soupeře a také nepřítel.

Nový guatemalský ministr zahraničních věcí Cardona prohlásil, že jeho vláda s největší blahovůlí prozkoumá požadavek komunistických poslanců a přátel Sovětského svazu, aby byly zahájeny diplomatické styky s Moskvou.

KULTURNÍ OBZOR

JAN ŠTURSA

Nejsou to jed divadelní kolegové, na které ráda vzpomínám, díky Štursovi poznala jsem i mnohé z našich významných výtvarníků. Byl to zase jiný svět než ten náš divadelní, okřívala jsem v něm od svých drobných divadelních starostí. Milovala jsem opravdovost, s níž tito mladí umělci zastávali a přeli se o své názory, obdivovala jsem houževnatost, s níž každý z nich šel za svým cílem. Z příkladu Štursova jsem věděla, jak často je ta jejich cesta svízelná.

Kolik jen bídy zakusil Šturso, než vystudoval! Když po hořické kamenické škole odjel na praxi do Berlína, učinil to hlavně proto, aby si našel nějaké peníze pro další studium. A přece to byla zase jen bída s nouzí, které ho provázely, když se vrátil do Prahy na studia v Akademii. Vypravovával mi, jak tenkrát chodíval do Dětské kuchyňky na bezplatnou polévku a na Uhelný trh na kaši za čtyřák na dlaň. O jedinou postel se střídavě dělil, dva spávali na zemi s knihami pod hlavou.

A ve škole měl Šturso své trápení s Myslbekem, který si – sám zastáncem přímé formy – nechtěl či ani nemohl rozumět s mladým symbolistou. Snad je znám Myslbekův výrok o Štursově soše za studijních dob, že „takového panáka by udělal dráteník palcem u nohy“. Stávalo se, že Myslbek Štursovi okázale přehlížel a třeba měsíc nekorigoval jeho práce. Jednou, právě v době takového napětí mezi učitelem a žákem, jsme se setkali s Myslbekem ve voze elektrické dráhy. Šturso mi honem pošeptal. „Bolenko, hezky se na něj usmějte a pěkně ho pozdravte!“ a v tom už se sám Myslbekovi hluboce poklonil. Ptala jsem se pak, proč ho tak uctivě zdraví, když si spolu nerozumějí, a Šturso mi řekl: „Víte, Myslbek je divný, ale má zlaté srdce a já sem mu za to klaním jako velkému umělci.“

A že i Myslbek přes všechny ty rozpory Štursovi uznával, dokázal tím, že dal zakoupit pro školu jeho sochu „Z lázně“, což byla významná pocta, i tím, že si ho vybral za svého asistenta. Brzy ho tohoto místa sice zase zbavil, ale za rok mu při náhodném setkání řekl: „Poslouchají, Šturso, oni se musejí vrátit, s tím novým asistentem se nedá pracovat!“ Jak tenkrát Šturso zářil! A nového uznání se mu od Myslbeka dostalo, když se po smrti prof. St. Suchardy rozhodovalo o volbě jeho nástupce. Tehdy Myslbek ve shromáždění profesorů zkrátka prohlásil: „Jaké pak hlasování, když je tady Šturso!“ a jeho návrh byl pak také jednohlasně schválen.

Mladší výtvarníky, Štursovy druhy, jsem poznala na pravidelných schůzkách v Platýzu. Jak jsem se cítila vyznamenána, když jsem směla sedět vedle robustního, přímého Antona Slavíčka, který sem docházel se svou chotí Mílou, a který jako starší, uznaný už mistr vévodil celému tomu kumštýřskému cechu! Všichni k němu vzhlíželi s úctou. Jeho temperamentním výkladům jsme naslouchali se zbožným nadšením. Druhým, rovněž již starším patronem společnosti byl sochař Stanislav Sucharda, který sem chodíval řídčeji, přitahován mláďim, které měl rád. A to býval pro nás vždycky svátek, protože nás Sucharda pak pozval ještě do vinárny, kterou jsme si sami nemohli dopřát a přečasto pak končila naše sezení až k ránu v bubenečském atelieru Suchardově.

Do Platýzu chodíval i vždy tichý, milý malíř Hudeček, který jen přikyvoval Slavičkovi a sám za celý večer pronesl sotva tři, čtyři slova, malíři Panuška, Karel Langer, Dvořák, kterému přezdívali Bařka, aristokratický Špillar s chotí, jemný Praisler, Josef Jelínek se svým bratrem Hanušem, sochaři Kofránek, Kocian, Mařatka, u něhož jsem nemohla pochopit, proč si svou mladou tvář nechá zarůstat tak hrozitánským čtverhranným plnovousem. Malíř Otakar Nejedlý se tam jednoho dne objevil po návratu z Itálie, odkud ho přivolala smrt jeho maminky. Byl snad ze všech nejmladší a přece se již jeho slavný obraz Neděle skvěl v Moderní galerii. Měl téměř dětský výraz a dovedl se také dětsky začervnat až po kořínky svých plavých vlasů; jen jeho azorově modré oči mluvily o právě prožité bolesti. Byl to jeden z těch obdivuhodných lidí, kteří si dovedou rázem získat trvalé sympatie všech, kdo je poznali; zůstal dodnes mým upřímným kamarádem.

Jak často a ráda jsem prodlévala v této společnosti. S jakým zájmem jsem sledovala jejich debaty o umění, o všech záměrech a nadějích do budoucnosti, jejich vzpomínky na cesty do ciziny – jak nezapomenutelnými mi zůstaly všechny ty chvíle! Tak jsem se sžila s tím vším, že jsem si připadala jako jedna z nich. – A musel-li nás někdo z nich opustit či se rozhodl se již vůbec nevrátit, byla to bolestná ztráta. Čas přináší mnohé bolesti, ale i milosrdné je hojí. Mezi tyto bolesti náleží i náhlá ztráta sympatií těch, které jsme neustali mít rádi – zvláště když jsme nemohli této ztrátě zabránit.

Z PROGRAMŮ PRAŽSKÝCH KIN: Její oběť (Adria, Ufa-Alfa), Hra (Juliš), Pachatel mezi námi (Kapitol), Štěstí u žen (Lucerna, Phönix), Zelený salon (Passage), Kara Terry (Apoilo), Dva šťastní lidé (Astra), Muž pro mne (Atlas-Karlín, Praga), Funebrák (Kinema), Prstýnek (Letka, Mars, Metro).

3. strana

Stolní lampa u okna

(Okresní soud trestní v Praze.)

Když paní Lída, manželka typografa na Žižkově, požadovala na stůl elektrickou lampu, jistě netušila, jaký bič tím uplete na sebe a svou rodinu. Je dnes nutno šetřit elektřinou, a tak místo silné lampy nástropní chtěla svítit jen slabší lampou stolní ve chvílích denního šera anebo na večer, kdy ještě není třeba zatemňovat, ale v bytě už není dosti světla, aby patnáctiletý synek viděl na učení. Svítilo se tedy lampou na stole a z rodiny jistě nikdo nečekal, jaké nepříjemné to bude mít následky.

Přes ulici, mimochodem řečeno, dosti širokou, bydlí rodina soudního úředníka. A jednoho dne zastavil soudní úředník typografa na ulici. Je mu to prý sice nepříjemné, ale manželka jinak nedá: musí si jít stěžovat. Světlo lampy na stole u okna se prý odráží od zrcadla v kuchyni do protějšího bytu tak, že jeho manželku zcela oslňuje. Paní má citlivé oči, cítí bolesti a nemůže vykonávat domácí práce. Typograf se sice podivil, jak může ve dne světlo 45wattové žárovky někoho oslňovat, ale slíbil nápravu. Paní Lída nahradila 45wattovou žárovku pouhou patnáctkou a v jejím světle pak občas přes den látala ponožky, zatím co její syn seděl nad knihou.

O několik dní později se pak neslo celou tiskárnou, kde byl typograf zaměstnán, že byl volán telefonem od trestního soudu. Volal jej opět soudní úředník. Tentokrát je již zostra. Jak si to prý u nich doma představují? Slíbili nápravu, ale světlo prý svítí dále a manželka trpí tak, že nemůže pomalu ani uvařit oběd. Žádá tedy kategoricky, aby lampu od okna odstranili, jinak prý jim dá z moci úřední vypnout proud, protože beztak svítí ve dne, ačkoliv se má šetřit proudem. Tón jeho hlasu podráždil typografa natolik, že se rozhodl mluvit stejně ostře. Prohlásil, že si ve svém bytě může svítit jak chce, ať už je to jiným vhod nebo není.

Přesto však učinil doma ještě další opatření a od té doby bývalo kuchyňské zrcadlo zakryto látkou, kdykoliv se nástolní svítilnou přes den svítilo. Zakrývat lampu nechťeli proto, aby na svou práci viděli oba, matka i syn. Doufali tedy, že bude konečně pokoj, ale s čistou jasnou přišel strážník a věc začala vyšetřovat policie. Soudní úředník totiž podal na typografa a jeho manželku trestní oznámení pro útisk. A uvedl, že si na světlo žárovky, které je úmyslně vrháno zrcadlem do jeho bytu, stěžuje nejen manželka, ale i jiní nájemníci z domu, které vedl jako svědky.

Typograf si povzdechl, navštívil advokáta a hájil svou kůži. Vedl rovněž svědky a žádal také o přiznání znalců z oboru optiky, kteří měli zjistit, jak dalece mohl odraz patnáctiwattové žárovky v zrcadle utiskovat paní z protějšího bytu a krom toho i jiné partaje. Došlo pak k líčení před okresním soudem trestním, který typografa a jeho manželku žaloby zprostil, neshledav za daných okolností naplnění skutkové podstaty zákona o útisku. Jak si dnes ještě lidé dokáží ztrpčovat a otravovat život a přidělovat úřadům zbytečně práci pro takovou maličkost, jako je světlo patnáctiwattové žárovky!

An

RŮZNÉ ZPRÁVY

Optimistická jiskřička

Kdo ještě nikdy nenapsal kursivku, neví nic o radostech tohoto světa. Nadejde den a ta kursivka vyjde. To jde člověk po ulici jako výstavní páv. Lidé se za ním úsměvně otáčejí. Hele ho! „Vidíte, lidi,“ šeptají si vroucně, „to je ten, co napsal tu báječnou kursivku. Dnes je v novinách. Úžasná věc!“

Inu, napsal jsem jich mnoho...Všude znali moje báječné kursivky. Nikde mi však, diletanti, nic neotiskli. Jednou ale přece! -báječnou kursivku o sněhulákově. A potom zase nic. Jen mi mírně vyhrožovali a dotazovali se po spoluvinících.

Pochopte, t o člověk propadne pesimismu, černému, sovímu. Říká si:

„Ó já, co si teď počnu? Ještě jednu kursivku mám v notýsku, nádhernou o prvním jarním výletu. Ale kdepak, oni ji už ani neotisknou.“

V návalu takového drtivého pesimismu jsem ji pětikrát krasopisně opsal a poslal pěti redakcím. Snad někde přeče..., doutnala optimistická jiskřička.

Jednoho dne vyšla.

Ve všech pěti listech. A teď jim to jděte vykládat!

(K.)

Máte zapláceno předplatné?

OZNAMOVATEL. V neděli vychází Slunce v 5 hod. 53 min., zapadá v 18 hod. 20 min. Měsíc vychází ve 14 hod. 49 min. a zapadá v 5 hod. 5 min. Katolický a českomoravský kalendář: Květná neděle. Evangelický: Vtělení Páně. Měsíc postupuje ve znamení Lva a přejde do znamení Panny. Lidové pořekadlo: Prší-li na květnou neděli, píče dobytku se stěží rozdělí. – V pondělí vychází slunce v 5 hod. 51 min., zapadá v 18 hod. 22 min. Měsíc vychází v 15 hod. 55 min., zapadá v 5 hod. 29 min. Katolický kalendář: Sv. Haštala. Evangelický: Emanuela. Českomoravský: Haška. Měsíc postupuje ve znamení Panny. Na pondělí připadá slabší lunární porucha. Lidové pořekadlo: Jaký čas je o Haštalu, takový bude i o Michalu. Od počátku roku 85 dní, do konce roku 290 dní.

* Na Moravě jsou dobrosrdeční lidé. Zákopníci pracující na severní a východní Moravě se cítí velmi spokojeni. Projevují velmi často slova chvály nejen vedoucím péče, ale i domácímu obyvatelstvu. Zvláště na valašku našli mnozí zákopníci svůj druhý domov. V mnoha případech vyklidili domácí lidé několik světnic a dali zákopníkům k používání své postele, nebo jim byli jinak nápomocni. Při tradiční oslavě moravských „ostatků napekli Hanáci koláčů a koblih, že se dostalo na všechny zákopníky v místě. Když se zákopníci loučili před odjezdem na jiný úsek, uspořádali večírek na rozloučenou, na kterém obstarali zábavný program a Valaši připravili jim jídlo a pití. Ve Vysokém se loučila celá obec se zákopníky a provázela je na nádraží. oz.

* O známých a zasloužilých lidech. Významný vodohospodářský odborník Ing. Ed. Hazika, odb. přednosta byv. ministerstva veř. prací v. v., se dožívá 27. t. m. 70 let. Pracoval od roku 1902 u vodocepného ředitelství ve Vídni na přípravě umělých vodních cest v Čechách a na Moravě, zejména o úpravě a zplavnění Vltavy v Praze a o využití vodní energie Vltavy nad Prahou. Po válce vedl oddělení pro průplav a kanalizaci řek a pro říční plavbu v ministerstvu veř. prací č. – Karel Šroubek, známý pražský hoteliér, dožívá se dnes v plné životní síle 65 let svého života. – Dne 27. t. m. dožívá se v Praze 85 let Ladislav Vltavský, dlouholetý řídicí učitel v Saaz, obětavý kulturní a samosprávný pracovník. – 25leté pracovní jubileum oslavil dne 21. t. m. Václav Staněk, úředník fy Mercedes v Praze. Při té příležitosti mu byl odevzdán čest. diplom Obch. a živn. komory a zlatá jehla závodů Mercedes.

* 25 let knihovníkem. Ojedinělého jubilea v plzeňském okrese se dožívá letos 77letý knihovník Veřejné obecní knihovny v Křimicích, Vojtěch Honzík. Od roku 1895 půjčuje každou neděli.

-vn-

* C pondělí 3. dubna 1945 nebude u Poštovní spořitelny služba pro styk se stranami. (ČTK.)

* Úř. den odb. taj. NOÚZ v Kouřimi 25. t. m. Od 9 do 12 hod. v hostinci „U Váchů“. Obd. taj. J. Mercil.

* Křtitelnice stará přes 300 let. Cennou památkou ze XVI. století mají v kostelíku v Obore u Loun. Je to opuková křtitelnice, téměř jediná svého druhu, na které jsou kružby a gotické obdoby. Křtitelnice pochází z doby vladislavské (kolem r. 1530). -zm-

* Škola v Tlučně u Plzně jubluje. V Tlučně u Plzně vzpomínají právě 80. výročí postavené obecné školy. Před tím chodili Tlučněáci do školy ve Vejprnicích. Vzrůstem obce musila být škola několikrát rozšiřována. ud.

* Péče o dělníky ve Strakonících. Strakonické fezárenské podniky mají vzorně organisovanou péči o zaměstnance. Jesle pro nejmenší děti, které jsou ve fezárně zřízeny, umožňují všem matkám klidnou celodenní práci. Pro větší děti má podnik vlastní loutkové divadlo. V Mutěnicích je dům pro zaměstnance o 36 bytech. Závod dal letos upravit louku u domu, kde bude mít každá rodina vlastní zahrádku na zeleninu a ovoce.

* Pět pohřbů za rok. Rodina Panerovic z košíkářské obce Krchleby na Staňkovsku je pronásledována úmrtími. Z domu rodiny bylo za rok vypraveno pět pohřbů. Zemřela matka, děd, otec, dcera a syn. A na živu zůstal samotný 21letý syn. -jšch-

* Otcem deseti dcer. Staňkovský řezník Max Špirka má bohatou rodinu. Manželka mu dala nedávno desáté dítě. Špirka má samé dcery. Špirkova rodina je nepočetnější rodinou Staňkovska. -jšch-

* Krátce z Pošumaví. V košíkářské obci Krchleby u Staňkova vyrábí košíky také 55letý Josef Traxmandl. – Zasloužilý říd. učitel Matěj Knížek ze Stráže u Domažlic se dožil 76 let. Je čestným občanem tří obcí. – Hospodářská záložna v Klatovech překročila 158 milionů vkladů a je na 14. místě mezi 115 záložnami u nás. -jšch-

BL. ANEŽKA ODEVZDÁVÁ KŘIŽOVNÍKŮM ŠPITÁL SV. FRANTIŠKA.

Detail obnovených Navrátilových nástropních maleb u Křižovníků v Praze. – Provedl po dohledem památkového úřadu akad. malíř Bedřich Veselý.

* Norimberský misál ve Staňkově. V archivu staňkovské fary je gotický česko-latinský misál, tištěný v Norimberku 1498. Na zadní straně misálu je přilepená, česky psaná darovací listina s datem 1520. -jšek-

* Sluneční činnost oživuje, po několikaletém klidu, kdy na slunci objevovali se sluneční skvrny v menším počtu, počíná se letos činnost slunce zvyšovati. Již v únoru objevovaly se na slunci častěji skvrny, a v březnu jejich

výskyt pokračuje. Ve čtvrtek objevila se na východním kraji slunce rozsáhlá skupina skvrn. Skládá se z velké skvrny, která obklopena jest pěkně žebrovým polostínem s množstvím menších skvrnek, které se táhnou v řadě za sebou. Doprostřed sluneční koule přijdou skvrny tyto počátkem příštího týdne. V tu dobu bude vyřazování jejich elektromagnetických vln největší. (vtg)

* Zavalen uhlím. V kladenském podzemí byl zavalen vrstvou uhlí 46letý horník Václav Kotlář z Kladna-Kročehlav. Kromě tržných ran na hlavě a v obličejí utrpěl otřes mozku, pohmoždění hrudníku a nohou.

– šv–

* Spadl do šestimetrové štol. V kladenském podzemí byl sražen do šestimetrové štol vozíkem 52letý tesař Fr. Šíma z Hnidous. Utrpěl pohmožděnin na celém těle. – 24letému horníku Ant. Štulíkovi ze Smečna vtáhla lanovka ruku pod navijecí buben a těžce mu ji zranila. –šv–

* Popálení dělníci. V jedné dílně v kladenském průmyslovém podniku pracoval 26letý Jar. Vejražka z Libušína a 23letý Sl. Foukal z Kladna-Kročehlav. Od krátkého spojení u kabele vyšlehnuté plameny popálily Vejražku na krku, Foukala na rukou, zádech a na krku. –šv–

* Ze hry požár. U strakonického lesa Šibeníku si hrála skupina dětí. Měly sirky a rozdělaly si v těsné blízkosti lesa ohníček. Vítr zanesl oheň na suchou trávu a než se děti nadály, chytlo křoví v lese. Požár se rozšířil na značnou část lesa. Hasiči oheň uhasili. –il.

* Jeden zabit druhý zraněn. Přes všechno varování se událo opět neštěstí následkem neopatrného zacházení s nalezenými výbušninami. V Kostelci u Štípy nalezl 16letý O. Miškař ostrý náboj, s kterým si hrál. Náboj vybuchl a zasáhl chlapce do břicha. Hoch utrpěl velmi těžké zranění. – Ještě hůře skončil školák Mir. Javořík, který našel nevybuchlý granát, který neodevzdal a odnášel domů. Při tom mu granát vypadl z ruky, vybuchl a zranil hoča tak těžce, že krátce po převozu do nemocnice skončil.

-ka

* Tah loterie spolku „Český slepecký tisk“ v Praze, stanovený na 28. prosince 1944, byl odložen na 28. června 1945. Vzhledem k tomu, že je přes 100.000 losů nezaplaceno, prosí „Český Slepecký tisk“ každého, kdo losy nezaplátil a odložil, aby je laskavě vyhledal a příslušnou částku zaslal vloženou složenkou.

* Pro postižené náletem odevzdali do adm. NP. k rukám primátora dr. A. Říhy: Nejmenovaný, Kutná Hora 200 K. J. Vaňkovi, Jičín, M. Felixová, Praha XI, po 100 K. Jan Smrčka, Humpolec 5.000 K K. Nejmenovaný. P.X., A. Nuska, Sedlec na dr. Po 1.000 K. N. N. a Ing. A. a M. Šolcovi, Jilemnice po 200 K. MUDr. O. Lukešová, N. Paka, Antonie Pincová, Sázava p. Davle a V. Beneš, Vršovice po 500 K. Dr. Marchetti a choť, Praha 400 K. N. N. 4.000. Náj. čp. 1435-II 970 K.

* Dary odevzdané v naší administraci: K uct. pam. řid. uč. J. Lišky věnuje rod. Peškova, Strašnice, X 300 Bolzanovu uč. sirotčinci. K uct. pam. pí H. Kreiblichové M. Pluhařová po 250 K. Útulku sv. Josefa a Vincentina. K uct. pam. MUDr. J. Vysokého MUDr. A. Žďárský a Ing. J. Chocholatý K 800 Čes. Dět. nem. K uct. pam. p. V. Hubáčka M. Buršíková K 200 Jedlič. úst. K uct. a Vincentinu. K uct. pam. p. V. Svobody a dětí L. Passatlová K 100 Jedličkovu úst. K uct. pam. p. J. Babického K. Goerner K 105 Domovu dr. Farského. Manž. Setničkovi, P. po 200 K Jedličkovu úst. a Vincentinu. K uct. pam. p. J. Mycjukové Hrdličkovi 100 K Vincentinu. K uct. pam. p. F. Vaněčka nájem. Z čp. 114-VI po 500 K Jedličkovu a Devlovu úst. Místo věnce na rakev stud. M. Zykána Inž. Koblížek s chotí K 200 Devlovu úst. K uct. pam. pí M. Vacková, P. XI. G. Barthová, T. Matoušková a K. Semerádová po 100 K a p. B. Weigert 50 K Útulku sv. Josefa. Dle přání zesn. M. Janouškové, P. VII. F. Nový místo věnce K 200 Jedličkovu úst. K uct. pam. Ing. F. Bednáře nájem, z čp. 714-XII. K 320 Jedličkovu úst. K uct. pam. knihtiskaře Staňka z Nuslí rod. Staňkova K 1000 Soc. pom. Personál fy Rohlík. P. I. K 100 Hradč. úst. pro slepé děti. K uct. pam. MUDr. L. Fishera M. Schäferová K 500 Ochr. matek a dětí.

PRO ŽENU A DOMÁCNOST

Na jaro slušný plášť, pořizovaný s dvojího materiálu, vkusně sestaveného, jak předvádí vedlejší kresba.

O samozřejmostech se nemluví

a protože nám velmi často připadá samozřejmé všechno, co je příjemné a s čeho máme upřímnou radost, navykli jsme si hovořit mnohem více a důležitěji o tom, nač si stěžujeme. Náš rozhovor tím pak nabývá rázu – (aniž bychom chtěly a byly si toho vědomy) – podrážděného. Vypadá to, jako bychom se s někým hádaly a cosi mu vyčítaly.

A přece býváme denně svědky tolika pěkných idyl, že by málokdo se zmínil o nich lidem, s nimiž se potkáme. Snad denně nám někdo prokáže určitou laskavost či ochotu, proč ji nepřiznat – a jsme-li skoupé na slovo – proč alespoň pohledem nenaznačit, že nás to potěšilo? Myslíte si, že bylo samozřejmé, že nás ta dívčina pustila v elektrice sednout, a že bylo povinností onoho pána, aby nám podal zavazadlo do vlaku? Ach ne, sic není samozřejmé, po každé můžeme býti nepříjemné, ba velmi bolestně překvapeny, jenže stane-li se tak, je z toho plno dlouhých vyčítavých řečí. A v opačném případě myslíte, že postačí mlčení? Necítíte, jak je kruté a bezohledné k těm, kteří nám prokázali milou „samozřejmost“, jež nám zjasnila celý den?

Marie Slabyhoušová

Nezapomínejte trvale využívatí balkonů obrácených do dvorů k sušení prádla. S úspěchem uschne na vzduchu v každé roční době, netoliko v slunném létě, šňůry po každém upotřebení pečlivě stočte na prkénko,

Jaké by bylo nejlepší české mužstvo?

kp. – Pražský rozhlas vysílá v úterý zajímavý rozhovor red. O. Procházky se slavným slavistickým levým křídlem prvního desetiletí našeho století Slávou Vaňkem. Na Procházkův dotaz, jak by vypadalo nejlepší české mužstvo, sestavené z hráčů všech dob, Vaňkova odpověď zněla:

Plánička – Hojer, Pospíšil – Kolenatý, Káďa, Perner – Baumruk, Bělka, Bican, Košek, Mazal.

(S touto sestavou bude jistě souhlasit valná většina dlouhodobých pozorovatelů naší kopané, ne však všichni. My sami na příklad se domníváme, že v ní bylo ublíženo Karlovi Steinerovi a o některých dalších místech v mužstvu bychom nedovedli povědět své mínění s takovou naprostou jistotou.)

Podle Vaňka je prý dnešní záloha a obrana o třídu lepší, nežli bývala za jeho dob. Co pak tomu říkají Vaňkovi vrstevníci z těchto řad?

Pozoruhodným bylo Vaňkovo upozornění na jednu z příčin dnešní špatnější střelby útočníků: dnes se skoro vůbec nestřílel halfvolleyem.

A radostná byla Vaňkova odpověď na otázku, jak dlouho kopanou hrál:

„Asi dvanáct let. A mohu vám říci, že jsem užil svého mládí jako průkopník sportu tak krásně, že kdybych byl znovu mlád, nemohl bych žít jinak, nežli sportovně.“

Sedm nejzornějších

kp. – Uveřejnili jsme postupně deset nejslušnějších mužstev z každé župy podle výsledků „Soutěže slušnosti“, pořádané Svazem kopané a sport. redakcí Nár. politiky (s výjimkou župy středočeské, kde byla soutěž prováděna jen u divise).

Z nich sedm mužstev dosáhlo plného počtu nejvýše dosažitelných tří bodů a zaslouží si proto, aby byla ještě zvláště znovu vyjmenována. Jsou to: SK Bukovany (západomoravská), SK Hluboč (podbrdská), Katzsu Babi (severovýchodočeská), SK Kojetice, SK Kozojízdky, SK Maloměřice (všichni západomoravská) a Slavoj Vortová (východočeská).

Dopis kapitána malých kluků

V redakční poště našli jsme dopis, s kterým si – upřímně řečeno – nevíme rady. Zní doslovně takhle:

„Vážený pane, odpusťte nám, že se na Vás obracíme s prosbou. My jsme si u nás v Zahrádce založili klub kopané malých kluků a já jsem jejich kapitánem. Chtěl bych vám opatřit pořádný kopací míč a už jsem se všude ptal a nikdo ho nemá na prodej, ani starý nemůžeme sehnat. A když čtu každý den zprávy v Národní Politice, napadlo mne, jestli byste nám nemohli pomoci. Jistě znáte v Praze všechny kluby a možná, že v některém by měli nějaký starý míč, se kterým již nehrají. Kdybyste byl tak laskav a objednal nám ho, my bychom si ho koupili, nebo kluci říkají, že sebereme mezi sebou, co budou na míč chtít, a dáme Vám za míč. Potřebujeme také pravidla kopané, abychom hráli opravdu správně. Prosím Vás, nezlobte se na nás a jestli můžete, pomozte nám. – Se sportovním pozdravem:

SK. Zahrádka

Vladimír Pavlík, kapitán.

Zahrádka u Ledče nad Sáz. č. 26

Nenajde se mezi našimi čtenáři někdo, kdo by nám poradil, jak těm chlapcům ze Zahrádky míč sehnat? (Ta pravidla jsem obstaral!)

NÁRODNÍ HOSPODÁŘ**Týdenní přehled hospodářských nařízení**

Ve „Sbírce zákonů a nařízení“ vyšlo vl. nař. č. 22 o dočasné úpravě příjmů svazků územní samosprávy a některých jiných osob veřejného práva na místě dosavadních přírůžek k přímým daním a vyhl. č. 23 o další změně v organizační správě z příkazu Říše (clo).

V „Úředním listě“ č. 90 byl uveřejněn závazný pokyn Jednoty společenstev majitelů pil a výrobců parket, v Úř. čl. č. 61 vyhl. o získávání chlupů v podnicích vyrábějících usně, v Úř. čl. č. 62 o zákazu tisku dopisních papírů ve formátu A 4, vyhl. o vydávání zboží na některé ústřížky na chléb a poživatiny v 78. předloženém období a vyhl. zemského úřadu Morava, týkající se celníků selat a běhounů, stanoveného pro 1. čtvrtletí 1945. V př. l. č. 63 vyšel prov. předpis k nař. o provádění lesních prací po dobu války, v Úř. l. č. 64 vyhl. o provádění zostřené prohlídky paznehtíků při přepravě drahou a motorovými vozidly v zemi Moravské a v Úř. l. č. 66 vyhl. o zrušení starých zakázek a omezení stavu zakázek na výroby z papíru a lepenky, jakož i vyhl. o ustanovení dozorčích úředníků a určení uznávacích a dozorčích okresů.

V oboru cenotvorném byly upraveny nově ceny tankového dříví.

–

Severoamerický kapitál se připravuje na zahraniční půjčky

Amsterdam. (ČTK.) Podle správy Reuterovy obchodní služby z Washingtonu se tam počítá s tím, že Spojené státy a Sovětský svaz podepíší ve dvou až třech týdnech dlouho odkládanou smlouvu o pronájmu a půjčkách pro čtvrté období, totiž na 12 měsíců do července 1946. Pakt se bude přísně domlouvat na dodávky válečného

materiálu a výzbroje ze Spojených států pro pomocné základny obou stran. Sovětský svaz totiž dle doslechu trvá na tom, že jeho potřebě dlouhodobého poválečného úvěru ve výši 6 miliard dolarů nelze vyhověti v rámci pronájmu a půjček, a vláda Spojených států patrně zmocní některý ze svých úvěrních ústavů, aby tuto půjčku uskutečnil. Reuterova obchodní služba sděluje ještě z Washingtonu, že člen kongresu Wolcott citoval zprávy, že se vyjednává o půjčku 10 miliard se Sovětským svazem., o půjčku 5 miliard s Velkou Británií, o půjčku 6 miliard dolarů s čungkingskou Čínou a o půjčku nestanovené dosud výše s de Gauilem. Wolcott již vládu požádal, aby přesně informovala o tom, zda tyto půjčky mají být poskytnuty jako půjčky nouzové, ačkoli prakticky jsou určeny pro obnovu po válce. Wolcott v této spojitosti prohlásil, že sněmovna reprezentantů schválila prodloužení zákona, o pronájmu a půjčkách spolu s ustanovením, jehož účelem jest znemožnit dlouhodobé půjčky na obnovu. Podle jeho názoru nemůže však ustanovení to být na závadu podobným závazkům. V daném případě pomýšlely by Belgie, Holandsko a jihoamerické republiky jistě rovněž na přímé půjčky od Úřadu pokladu Spojených států.

– Řešení prodeje technických plynů. Spotřebitelům technických plynů (kyslík, dissousplyn, vodík a dusík) budou dodávána pro výrobu v rámci nouzového programu podle možnosti stejná množství, jako v měsíci předchozím. Všichni ostatní spotřebitelé uvedou na objednávce účel použití, případně prohlášení o potřebě k opravám a bude jim dodáváno podle možnosti a podle stupně naléhavosti. Žádosti o zvýšení přidělů pro zvlášť odůvodněné vyjimečné případy jest řídit na vedoucího výzbroje pro Čechy a Moravu, referát svářecí technika a technické plyny, k rukám dr. Breindla, Praha II., Příkopy 14, nejpozději do 25. předchozího měsíce. K uvarování se zpětných dotazů doporučuje se podle Průmyslové tiskové služby v žádosti služebnu nebo příkazce, kteří by mohli vyskytnuvší se zvýšenou potřebu potvrditi. Dále jest nutno uvést množství, jež byla od jednotlivých dodavatelů požadována a skutečně odebrána. Krajní šetrnost při spotřebě a co nejrychlejší vyprázdnění a vrácení ocelových lahví klade se spotřebitelům technických plynů za povinnost. Vyskytnou-li se těžkosti při zpětných zásilkách prázdných lahví, jest o tom zpravití vedoucího výzbroje.

– ÚSP–

Odvod zisku za rok 1943: prodloužení lhůt

Vynesením ministerstva financí z 23. března 1945, č. j. 15.724–111/2, byla lhůta k podání přiznání pro odvod zisku za kalendářní rok 1943 všeobecně prodloužena do 31. května 1945. Zapravení první splátky na částku tvořící odvod zisku 1943 bylo zároveň odsunuto na 10. červen 1945. Den splatnosti druhé splátky – 10. července 1945 – zůstává nezměněn.

Vyplácení mzdy za velikonoční pondělí

Vyplácení mzdy za velikonoční pondělí se řídí výrokem Říšského protektora v Čechách a na Moravě ze dne 23. března 1942 o vyplácení mzdy o svátcích (Verordnungsblatt Říšského protektora, str. 62). Podle toho má být vyplacen zaměstnancům za pracovní dobu, která odpadá na velikonoční pondělí, ušlý pravidelný pracovní výdělek. Při jeho výpočtu ve smyslu tohoto ustanovení jest podle Průmyslové tiskové služby u dělníků za akordní a prémiové mzdy bráti za základ průměrný výdělek posledního mzdového období, u dělníků za časovou mzdu hodinová mzda v závodě obvyklá se všemi příplatky na ní poměrně připadajícími. Zaměstnanci, kteří toho dne nepracovali, obdrželi tedy onen výdělek, kterého by jinak toho dne docílili, kdyby to nebyl býval svátek. Zaměstnancům, kteří toho dne pracovali, jest místo jinak předepsaného příplatku za práci o svátcích poskytnouti příplatek ve výši 100%. Nárok na náhradu mzdy mají též domácí dělníci, po př. určité osoby jim na roveň postavené. Přírážku za práci o svátcích za velikonoční pondělí, 1. května a svatodušní pondělí jest u nich vypočítati na základě čisté odměny za práce docílené v době od 18. prosince 1944 do 15. června 1945. Příplatek za práci o svátcích činí zde tedy 1/3-2/3 čisté odměny za práce uvedeným způsobem stanovené za každý svátek.

–ÚSP–

Zakázková řídicí čísla, na která nutno dodávati

Ústřední svaz řemesla upozorňuje v souvislosti s pokynem o zakázkových řídicích číslech na toto: Zakázky na lía-materiál nemusí být až na další dokládány zakázkovými řídicími čísly (dále z ř. č.). – Ve vyhlášce č. 881 (Fe-C II) stanovena hranice, podle které zakázky do 1000 kg nemusí být opatřeny z. ř. číslem, nyní odpadá, neboť až do odvolání smějí být vyřizovány jenom takové zakázky, které jsou opatřeny z. ř. č. – Pokyn říšského ministra pro zbrojení a válečnou výrobu ze dne 22. února 1945 (RLA/EST I/Pz Nr. 3407/43) byl dozorčí úřadovnou při ministerstvu hospodářství a práce prohlášen za platný též pro Protektorát Čechy a Morava. Tento pokyn stanoví, že dodávky jsou uvolněny na níže uvedená z. ř. č., pokud byla opatřena nebo dodatečně doložena dodatkovým číslem 50. Výdodání zakázek označených tímto způsobem má být provedeno až na další k termínům, které byly spotřebiteli předepsány. V úvahu přicházejí tato z. ř. č. 1234, 1240, 1411–1415, 1450–1459, 2261, 2264, 3025, 3026, 3063, 3060, 3063–3066, 3070, 3080, 3111, 3221–3223, 3230–3232, 3238, 3710, 3720, 3960, 4240, 4400, 4482, 6130, 6250. – Seznam zakázkových řídicích čísel, na které má být ještě dodáno (uveřejněno v časopisu „Handwerk-Řemeslo“ č. 10 z 8. III. 1945), byl tím způsobem změněn, že nejsou k dodání z. ř. č. 2080–2085, nýbrž z. ř. č. 2080 a 2085. Do seznamu zakázkových řídicích čísel, na která se smí dále dodávat, bylo pojata ještě z. ř. č. 1270.

–ÚSR–

– Podpory pro zastavené obchodní podniky na r. 1944.

Výbor fondu vzájemné hospodářské pomoci při Ústředním svazu obchodu upozorňuje majitele zastavených obchodních podniků, že žádosti o podporu z tohoto fondu za rok 1944 musí být podány do konce března t. r. – TSO.

– Organisační společnost pro Čechy a Moravu (Praha II., Václavské náměstí

41) učinila pokus s vyučováním podnikatelů na dálku. Tato forma byla použita zmíněnou společností pro uspořádání písemného kursu organizace podniku. Podle zkušeností, které společnost nyní má, kdy již 12 částí tohoto kursu vyšlo 7, se tento způsob i u nás osvědčuje.

ROZHLAS

7.35 DR. J. Kadlec: Matka příroda. 8.10 Varhanní koncert prof. Michálka. 8:40 A. Duchoslav: Rodí se železná trať. Pásmo. 9.30 Vašatův soubor. 10.15 Sully z Nedbalových baletů. 11.00 D. Štajner: Něco o deníku. Sloupek. (F) R. Jesenický: Pohádky o hastrmanech. (MO, Br.) 11.10 Koncert z Brna. 12.10 Podblanické a Poříčské písničky 14.10. Nál. hudba. 15.10 Kyticka lidových písní z Mor. Slovácka. 15.30 Blažkeho náladové kvarteto. 16.00 Populární hudba z českých filmů. 17.00 F. Tetauer: Veselé souzení strýce Silvestra. Hra. 18.08 Zábavní pořad z Brna. 19.20 Lid. pořad. 20.15 Sport. zprávy. 20.20 Operní večer Nár. divadla. Beethoven: Fidelio. 22.25 Záb. hudba. – Pondělí: 10.00 Školám. 10.30 Desky. 11.00 M. Žáková: otevíráme okna jaru. (P, MO) A. Borkovec: Mazanec a jídáše. (Bř) 11.15 Záb. hudba. 12.15 Berkův lidový soubor. 13.00 Záb. hudba. 14.10 Malý koncert. 15.10 Při hudbě a zpěvu 16.40 Besídka pro mládež. Věci nejmšednější. Pásmo. 17.00 J. Kvapil: Druhá sonata C-moll pro klavír. 17:35 A. Dvořák: Smyčcový kvartet C-dur. 18.00 G. Pergel: Automatické zbraně vládnou bojištěm. 18.15 Koncert v lid. tónu. 18.35 Popul. Hudba. 18.50 Lic a rub. 20:15 Pozdravy českým dělníkům v Říši. 23.15 Písně H. Wolfa (P, MO). Od každého něco. (Br.)

Platné ústřížky potravinových lístků

Pozor! Spotřebitelé již byli tiskem upozorněni, že musel vyjít se svými dávkami na 72. a 73. potravinové lístky 79. přidělového období s výjimkou lístku na mléko až do 8.IV 1945.

Pokud není zřejmá dávka z předtisku na potravinových lístcích platí ústřížek „ei“ z lístku na potraviny, cukr a vejce 1 a 2 další vejce jako přídavek:

z lístku na tuky a ústřížek „a4“ na 25 g másla;

z lístku na tuky na ústřížek „a4“ na 100 g másla;

z lístku na tuky na ústřížek „a4“ na 250 g másla;

z lístku na tuky na ústřížek „a4“ na 100 g másla;

Droždí: a) Samozásobitelé obilím: ústřížek „d4“ lístku na poživatiny, cukr a vejce na 15 g;

b) ostatní spotřebitelé: ústřížek „d4“ lístku na poživatiny, cukr a vejce na 10 g.

Ústřížky „a4“, „b4“ lístku na poživatiny, cukr a vejce 1, ústřížky „R4“ lístku na chléb 11A a 11B, ústřížek „R4“ lístku na chléb 14 B, ústřížek „R4“ (bez kroužku) lístku na chléb 15, ústřížky „R4 a „R9“ dodatku W.c k lístku na chléb W-11A pro Wehrmachtfschanghörige atd. jsou neplatné.

Přídavný lístek na tuky 25. Přihlašování od podniků odpadá, poněvadž od 74. přidělového období nebude se přídavnový lístek na tuky 26 vydávati.

ZPRÁVY OSOBNÍ A RODINNÉ

Sňatek uzavřeli: Bohuslav Papírník s chotí Milenou, roz. Nýdrlovou, dnes v Praze.

Karel Ježek, úředník Politiky a Helena, rozená Ovsíková, dne 24. III. na Staroměstské radnici.

Ing. J. Ulrich, odb. rada v MDT (ŽS) s chotí Barborou, r. Gabrielovou, v zám. kapli v Praze VIII.

Antonín Kohout s chotí Marií, roz. Homolkovou, 24. III. 1945 v chrámu Páně v Cerhovicích.

Václav Kleiner, úředník a Jana, roz. Herinková, Kladno 18. III. Na Staroměstské radnici.

Zdeňka Kožmínová a Josef Celobentič 24. III. t. r. v Čakovicích.

Adolf Pinkava, tech. úředník, a Mášeňka Vaňková, Praha – Borotice.

Ing. C. Jaromír Svoboda a Adéla Nováková, Roztoky – Žalov.

Ing. C. Jar. Knížka a Jarča, roz. Kocourková, v Praze XIX.-Sedlci, Vrapice u Kladna.

Miloš Němec a Eva Jindáčková u Martina ve zdi v Praze.

Cyril Kučera s chotí Věrou, r. Moravcovou, 17. III. 1945 Říčany – Praha.

Zemřeli v Praze-Nuslích p. Václ. Kozlíček, pol. obv. insp. v. v. pohř. 26. III. O 18. h. na hřbit. vršovic.

Pan Alois Šima, dám. krejčí. Pohřeb 27. t. m. o 15. hod. z ústř. kaple na olšanském hřbitově.

V Praze p. Václav Hutznr, maj. zábav. podniků. Pohřeb 28. III. O 15½ hod. na vinohradském hřbitově.

Anežka Vršecká, choť cukráře v Praze VII. Pohřeb v úterý 27. t. m. o 13½ hod. „Na lišce“ Pankrác.

V Praze 21. t. m. pí Růžena Mervertová z Dobříše. Pohřeb z kaple v Ďáblicích 26. III. 1945 o 16. hod.

Praha XV, Jirí Heller, vrch. účet. Ředit. Pohřeb 26. t. m. z kostela na Vyšehradě o 16. hod.

V Praze Ing. Pavel Čermák, odb. předn. min. veř. pr. Pohř. 27. III. O 8. h. z kost. sv. Norberta ve Střešovicích.

V Košířích 21. t. m. pí Mařenka Šťastná – Saparová, akt. adjunkt. Krem. 29. t. m. o ½18. h. V Praze.

Pan Antonín Stolc, býv. statkář z Prahy XI. Kremace 27. t. m. o 15. hod. na Vinohradech.

Františka Barochová, Modřany. Kremace 26. III. O ½15 hod. dopol. V Praze.

Václav Fulín, úf. fy Ringhofer pivovar. Kremace 27. III. O 14.40 hod. v Praze.

Pan Frant. Drda, přednosta praž. měst. živelní pojišťovny. Kremace 26. III. o 14½ hod. v Praze.

V Hradci Král. Dne 20. března p. Ing. V. Janeček. Kremace 27. t. m. v Pardubicích.

Při náletu na Prahu 14. II. t. r. zahynula a zůstala nezvěstnou pí Mar. Drmotová, Praha II. Rumun. 5.

Proti Židům pravdou a činy

Arijský boj.

Vychází každou sobotu.

Vydavatel V. Břetenář.

ÚSTŘEDNÍ LIST PROTIŽIDOVSKÉ LIGY, PRAHA

Židé jsou proti nám, my musíme být proti nim, v každém ohledu. ♦ Je to národ cizí, nejde s námi, ba jen proti nám. Na to nesmíme nikdy zapomenouti.

Jan Neruda.

Vyznání naší víry

Karel Werner je politickým redaktorem rozšířeného pražského deníku. Komentuje pravidelně politické události a činí tak způsobem opravdu šťastným.

Jeho vývody přesvědčují, poněvadž jsou psány člověkem, který také skutečně věří tomu, co napíše. V jeho člancích není žonglérství, ani předstírané loyálnosti.

Zkrátka: píše z upřímného přesvědčení.

Tak napsal minulou neděli článek „Jsme uprostřed světové revoluce.“

V článku je několik výstižných pasáží, které musíme citovati, neboť nemohli bychom to sami lépe napsat.

Zmíněný autor praví:

Vůdce ve své poslední řeči to ukázal jasně. Na jedné straně kapitalistické národy Francie a Anglie měly všechno: zlato, bohaté kolonie, dostatek území, rozsáhlé možnosti rozvoje a blahobytu. Na druhé straně národy, Německo, Itálie a jejich drobní evropské sousedé měli jen starosti, jak uživit svých 110 lidí na jednom čtverečním kilometru. Ti bohatí nebyli ochotni rozumnou dohodou vyrovnat křivdy. Naopak, když se chudé národy opovážily volat po spravedlnosti, kapitalisté; vypověděli válku! Světová revoluce pak se dala za vedení německého národního socialismu v pohyb.

Kde je v toto chvíli místo českého lidu? Po boku pana Churchilla, který rozpoutal válku na ochranu akcionářů bavlníkových plantáží, petrolejových plamenů, Suezského průplavu, diamantových dolů, rejdářských společností a anglických zbrojovek? Nebo na straně Adolfa Hitlera, který všemi svými dosavadními činy dokazuje, že chce dát podíl na bohatství světa všem, kteří se nebojí pilné práce a jsou ochotni za jeho vedení spolubudovat spravedlivější sociální řád.

Odpověď je jasná a jednoznačná. Přirozené místo Čechů je na straně chudých zproletarisovaných národů bojujících za lepší budoucnost.

♦

V jiném denním listě pražském otiskuje Karel Lažnovský článek pod titulem „Věci neslychané a neslyšitelné.“ I tato úvaha je velmi výstižná, neboť lapidárním způsobem nám ukazuje, jak jsme nic nevěděli o hotové revoluci ducha i výkonů, která se v Německu odehrávala od roku 1933. Starý režim v býv. republice dal tisku klapky na oči, aby mnoho neviděl.

Citujeme opět doslovně:

Od toho převratného roku 1933 vidíme nyní jednu neslychanou událost historickou – za druhou. Odstranění ohromné nezaměstnanosti v Německu, zatím co v liberalistických (bohatých) státech trvá. Pronikavé zvýšení sociální úrovně německého lidu. To Německo, ve kterém se v roce 1923 platilo za bochník chleba milion marek – toto Německo platí dělníkům průměrně třikrát tak vysoké mzdy, jako bohaté státy „demokratické“. Pak přicházejí úspěchy hospodářské. Neslychané objevy ve výrobě syntetických surovin. Neslychané epochální vynálezy: syntetickou cestou se vyrábějí suroviny, které ani v přírodě neexistují. V letech 1933 až 1938 neslyšíme však o těchto epochálních událostech v Německu nic, než pusté pomlouvání a štvání. Epochální myšlení? Moc židovských peněz a zednářských držitelů zákulisní moci je udusila v zárodku. Tak liberalisticko-demokratický svět neví ničeho o faktickém historickém dění, o nové duchovní a morální síle Německa – a řítí se do záhuby... Tisk a spisovatelé celého liberalistického světa propagují denně „světový názor“ světové víry.

Hlas vánočních zvonů

Časopisy pražské i venkovské přinášejí už různé vánoční úvahy, povídky, básně a obrázky. Je vidět, že se vánoce přiblížily na dosah ruky.

Člověk se ani nedívá přívalu vánočních sentimentalit, neboť vánoce skutečně rozehrávají nitro každého člověka. Krásné to vyjádřil básník Jaroslav Vrchlický, když napsal:

„Hlas zvonů táhne nad závějí, kdes v dálce tiše zaniká; dnes všechny struny v srdci znějí, neb mladost se jich dotýká...“

Ano, hlas vánočních zvonů vyvolává v nás vzpomínky na mladá léta, na dětská léta, kdy jsme se radovali z vánoční poesie, ale kdy jsme ani zdaleka netušili, jak draze musili zaplatit tuto poesii naši rodiče. Přiznejme si upřímně, že za starého režimu liberalistického existovalo statisíce otců a matek, kteří se vánočních svátků zrovna báli.

A jak by ne!

Děti se těšily na „Ježíška“, ale otec byl bez práce... Kde vzít tedy peníze, aby dětem se nezkazila radost?

Pravidelně zastavila se poslední peřina u Žida, aneb jiného lichváře, aby chudé děti mohly slavit také Štědrý večer.

Bohatci a Židé slavívali vánoční svátky důkladně v přepychu zimních sportovních středisek, aneb někde na francouzské Rivieře.

V době největší hospodářské deprese odjížděli židovští továrníci o vánocích do světových lázní a nestarali se nikterak o to, zda jejich dělníci mají peníze, aby mohli nasytit své rodiny ve vánoční době.

Takové vánoce, kdy otec rodiny nemá výdělek, nepřináší do rodin žádné poesie, nýbrž chmury a starosti.

Jsme rádi, že nastává i v tomto směru nová doba. Nový sociální pořádek, jak se již rýsuje na obzoru díky revoluci německého národního socialismu, dá lidem práci a výdělek.

Pracující lidé budou pak moci slavit vánoční svátky skutečně radostně, neboť nebudou musit prodávat poslední svršky, aby mohli koupit štedrovečerní vánočku pro své děti.

Skutečně šťastné vánoce pro každou rodinu — to bude symbolem nového sociálního řádu.

Rádi bychom upozornili na jednu věc:

Ve chvílích vánočních svátků jsou lidé dosti sentimentálně naladěni. Této mírné pohody a nálady budou chtít využít Židé a jejich přísluhovači, a budou se vtírat do vaší přízně apod.

Žeňte je však od svých prahů a buďte neúprosní, tvrdí jako žula.

Mezi Židy a českým člověkem není možný žádný smír a žádný kompromis.

Pod pláštíkem smírné vánoční nálady nesmí si Židé myslet, že jsme zapomněli na důsledný protizidovský boj.

Ano, pokoj lidem dobré vůle, ale Židé nikdy nebyli dobré vůle.

Jižní Amerika moudří

Před nedávkem se bolivijský parlament usnesl na zákazu dosud povoleného židovského přistěhovalectví. Zákon byl vydán s poukazem, že Židé se jednak těžce asimilují a za druhé, že pomocí úplatků obsazují nejlépe položené farmy, zatímco nehostinná území „nezištně“ přenechávají k obdělávání domorodcům.

—st—

Příjemné a radostné svátky vánoční všem členům Arijského Boje a příslušníkům Protižidovské ligy přeje redakce Arijského Boje a ústřední sekretariát Protižidovské ligy

strana

Vyznání naší víry

kapitalismu převážně židovského a nikdo to skoro neví ...

Považovali jsme na konci roku otisknout tyto dva citáty, které mluví za několik úředníků.

Podpisujeme tyto vývody oběma rukama, neboť nám mluví z duše. Je to také vyznání naší víry.

Jak se úřadovat nemá

Dne 5. m. m. sešlo se na vyzvání přes dvě stě těžce pracujících živnostníků na Okresním úřadě Praha-venkov pro příděl. Pro jejich vyřízení úřadoval jeden úředník. Každý z těchto lidí pracuje více než osm hodin denně. Cestou ztratil i s čekáním do tří hodin odpoledne celý den. Toto nepromyšlené vyzvání všech lidí, znamená — mírně řečeno — ztrátu dvou tisíců hodin pracovních, která znamená v dnešní době hodnotu, s kterou tak zacházet nesmíme.

Přináležíme k totálnímu státu, u něhož práce má cenu větší než pochybné zlato, zavedené u plutokratů. Neradi se zmiňujeme o takovýchto případech. Víme, že neděje se to ze zlomyslnosti, jak by nezavěšený do našich poměrů mohl podezírat, ale dovedeme si vypočítat, kam by to vedlo, kdyby podobně se mělo postupovat.

Není přípustné, aby jeden člověk se děl celá léta za směšnou mzdu a druhý aby si cpal kapsy penězi - za nic

—n. Poslední řeč Vůdce a říšského kancléře Adolfa Hitlera byla nejvyšším vyjádřením smyslu boje, který se vede mezi starým světem plutokratů a nově se tvořícím světem socialistickým.

Obludnou nemravnost anglo-francouzských plutokratů vyjádřil Vůdce slovy: „Jsem přesvědčen, že nelze udržet, aby jeden člověk po celý rok dělal a pracoval a za to dostával mzdu přímo směšnou, a člověk jiný se prostě posadil do bleskového vlaku a za to si dal do kapes obrovské peníze“.

Toto je jedno z nejlepších rozlišení těchto dvou světů a nejcharakterističtější zhodnocení bortící se plutokratické Anglie, která se nám po tomto projevu jeví jako soukromá výdělečná společnost, která tvoří na jedné straně úžasný blahobyt a na straně druhé úžasnou bídu, neboť svět právě těchto tvrdohlavých zatvrzelců by mohl uživit celý svět, ale nedovede uživit ani sebe, jak dokazují cifry nezaměstnaných.

Plutokratickým nabobům leží na srdci pouze zlato a proto se nedovedou smířit s učením národního socialismu.

Vůdce a Říšský kancléř zdůraznil nové vybudování státu, v němž každé místo bude obsazeno nejschopnějším synem národa, bez ohledu na to odkud pochází. V takovém státě nebude původ ničím, kdežto výkon a vědění vším. Tedy zcela něco jiného než boj za kapitál, rodinný majetek, za jednotlivcovu sobectví, což stále je jediným ideálem lidí plutokratického západu.

Věříme s Vůdcem a říšským kancléřem, že v tomto boji zvítězí práce a spravedlnost nad sobeckostí kapitalistů zlata a dynamika národního socialismu nad zanedbaností a senilní strnulostí plutokratických kořistníků.

Radikální proudy v českém národě nesmí být umlčovány šeptanou propagandou

-iřš: Vývoj politických poměrů v Protektorátě Čechy a Morava probíhal téměř beze změn. Změna byla

jenom formální. Jevila se všude tam, ostřejší a pronikavější, kde vliv nacionálního socialismu byl bezprostřední. Tam, kde bezprostřední nebyl, tam jevila se nám pronikavější degenerace parlamentního systému. Pseudosocialismus a starovlastenectví má nahradit ideu plnou životnosti, jakou je nacionální socialismus. Změnu smýšlení u starých partajníků, kteří jsou stále u moci, nelze předpokládat. Jedinci, kteří jsou a byli představiteli staré a vetché ideologie liberalismu a lži demokracie, nemohou přece se stát nositeli nového světového řádu. Pouto zednářských loží a filosemitství jest silnější, než nástup zdravého proudění v Nové Evropě. Monopol vládnutí nepřešel tedy do rukou nepřátel liberalismu, nýbrž zůstal stále v jedněch a těchže rukou. Starovlastenci, pseudosocialisté a humanističtí otrokáři zlatého telete jsou tedy dosud skrytými a zjevnými dirigenty živého systému, ze kterého vyrostli. Jejich mluvení o nacionálním socialismu zdá se být jen provisoriem. Dávno se již zase rozjela klasická partajnická klika.

Zatím, co všude jinde dostávají se k moci zdravé nacionální a socialistické sny a nacionální socialismus se nepovažuje za záležitost čistě německou, u nás žijeme jako v idylické oase starých časů. Radikální proudy jsou umlčovány hned v začátku šeptanou propagandou a reprezentace českého politického života získává tak čas k oddalování nigramových hesel jen velmi zhruba nahozených téměř před dvěma lety.

Místo, abychom znovu navazovali na období z naší české historie, kdy oba národy žily v nejlepší spolupráci, žijeme v ovzduší uměle pěstované nejistoty a sociální reakce. Jest přece nutno považovati za přirozené návrat k řešení praktických úkolů plynoucích z nacionálního socialismu a k upřímné spolupráci s německým národem. Prohloubení styků v oboru hospodářském, kulturním, uměleckém, vědeckém a sociálním prospělo by jenom českému národu. Slova a výrazové pojmy nacionálního socialismu a jeho užití při výchově českého národa musejí býti jasná a podložena v zápětí akcemi, které nenechávají nikoho na pochybách o pravě jeho podstatě.

Za slovy musejí následovat ihned činy a tu pak poznáme, že se oba národy setkají v mnoha styčných bodech. Musíme se snažit zdůraznit to, co jest oběma národům společné. Není třeba vše prostě kopírovat. Tím by byly ohroženy kulturní a jiné hodnoty českého národního života. Jest zapotřebí zavést určitou vývojovou změnu, více prakticky než omýláním slov. A to co nejrychleji! Konečně uspořádání mohlo by český národ zastihnouti nepřipravený a vývoj by šel rychleji, než by národ mohl stačit, aby držel krok.

Vývojová změna v českém národě musí probíhati rychle, aniž by byla dotčena duše národa. Vedení musí býti dáno bezpodmínečně do rukou předvoje, který se vytvořil na území Protektorátu jako protiváha liberalistických reakcionářů, a který z přesvědčení a upřímně chce vytvořit budoucnost národa v rámci Velkoněmecké říše.

Protižidovská linie sjednotí všechny české nacionalistické skupiny

Jedním z důležitých znaků národně-socialistické revoluce jest protižidovský boj a odstranění židovského vlivu ze všech oborů činnosti českého člověka.

Protižidovský boj probíhal v českém národě dosti pomalu vinou určitých vrstev, které si osobovaly právo mluvit do českých věcí, ačkoliv jejich vztahy k židozednářskému systému minulých dvaceti let je kompromitovaly nejvyšší měrou. A tak vinou těchto židomilů se odkládalo stále řešení židovské otázky. Odžidovštění smýšlení českého člověka čeká stále na rozřešení. Nikdo nemůže pochybovati o tom, že Židovstvo mělo na politický a hospodářský život v bývalé republice nesmírný vliv. Židé společně s židovskou vládou v západních demokraciích rozhodovali o české vládě, o české kultuře, o českém školství atd. Židovstvo disponovalo neskutečnými peněžními zdroji a tak nelze se divit, že jejich práce byla poměrně lehká, a že Židovstvo se zde cítilo více než doma!

Charakterem a vedoucí myšlenkou všech nacionálních politických skupin v Protektorátě byl vždy protižidovský boj. Tento protižidovský boj více nebo méně ovládal všechny skupiny, které pracovaly samostatně jen proto, poněvadž řešení židovské otázky nebylo nikde prováděno. Nelze proto viniti tyto skupiny z nedostatku národní kázně. Upřímně chtěly vyřešit všechny bolavé stránky našeho života, upřímně propagovaly nacionální socialismus a upřímně spolupracovaly s národem německým!

Protižidovská liga vzala si za úkol činitele k nápravě. Svým tiskem burcovala a pranýřovala nesprávnosti. Její nekompromisní postoj získal si mnoho přívrženců a sjednotil velkou část roztržštěných pravicových skupin. Zbývá už jenom málo pravicových skupin v našem národním životě. Mají všechny možnost, aby v rámci P. L. podpořily boj proti Židům, bílým Židům, mnohoobročníkům, korupčníkům atd.

Protižidovská liga jest dnes významným činitelem, kterého nemožno přezírat! Jest jenom vítání činnost, která směřuje k očištění českého života od všeho balastu a židovské přítěže. Nová Evropa vyžaduje rovnocenné partnery, mezi kterými nebude zásadních rozdílů. Nacionálně socialistická revoluce se přelila přes hranice Velkoněmecké říše. I český národ musí jí projít jako očištěným plamenem.

Protižidovská liga napomáhá k rychlejšímu přerodu a rychlejší přeměně smýšlení českého národa. Jest proto její úkol významný!

Všichni poctiví Češi, kteří smýšlejí upřímně s českým národem podpoří proto její boj. Odpovědné vedení českého národa uznalo nutnost řešení židovské otázky.

72letá Židovka má 18 pytlů bramborů

Podle sdělení našich čtenářů, majitelka domu v Rytířské ulici č. 26, Židovka Clara Ascherová, která zde též bydlí, dostala před krátkým časem s dodávkou až do domu 12 pytlů bramborů. V těchto dnech obdržela dalších 6 pytlů. Tak má nyní 72letá Židovka Ascherová 18 pytlů bramborů.

Upozorňujeme příslušné úřady na toto židovské syslování a vůbec na Židovku Ascherovou, která šikanuje arijské nájemníky včetně domovníka, kterého nutí, aby jí dělal služku, chodil na nákupy, takže mu nezbyvá ani čas, aby se pořádně staral o úklid domu.

Neděle mrtvých

(Zura Totensonntag.)

Vzdálení míst, kde Vaše duše rostla – v různé zemi šíří, tam těla Vaše rostla – tam sen svůj sníte, jenž pravda nad vše svatá, že otroctví jste roztržiti klatá. Jak hradba nezdobná tam na severní výspě tak východ se západem chrání stejně jistě, synové vlasti, chrabrost Vaše tvrdá. Toť krásná smrt – na níž je matka hrdá. Modlitba naše k nebesům se nese a láska s úctou k nesmrtelným pne se, k Neznámým, již slávy dosili skvoucí, že drahé vlasti dali srdce svoje vroucí.

Židům zakázaný obvod

Vyhláškou policejního ředitelství v Praze, bylo zakázáno Židům, aby ve dnech bursovních prodlévali v Pražské plodinové bursy v Praze II., a v jejím okolí, t. j. v ulicích Panské, Nekázance, Senovážné a Dlážďené, v úseku ulice Jindřišské mezi ulicí Panskou a Dlážďenou a v západní části Senovážného náměstí, t. j. od Plodinové bursy až k ulici Dlážďené. Zákaz se netýká osob, které v tomto obvodu mají bydliště, nebo stále zaměstnání.

Dal by se opravdu udělat veselý film

Nedávno proběhl našimi biografy nový Fričův film „Baron oprášil“, celkem ne nevtipná komedie R. Kautzského. Co však v něm opět zarazí, je to, že je-li v něm kreslená postava šlechtice, je tento opět buď celým anebo aspoň polovičním idiotem jako dosud ve všech podobných „dílech“, zvláště z těch smutných dob českého filmu, kdy byl ovládan náš film jen a jen Židy. Maličkost, nad níž je však nutno se zamyslet.

Náš rozchod se šlechtou byl kdysi počátkem bezmála záhuby celého národa. Náš druhý, opět židovsko-„demokratický“ rozchod s ní za býv. republiky skončil podobně. Proto jen zesměšňovat a zvláště dnes naši šlechtu není než stále znovu mávat publiku před očima jen vysvědčením chudoby ducha – a tak neschopné a nemyslicí umělce nemůžeme dnes jistě potřebovat! Škoda velkého umění Šleglova a Burianova!

Maně však diváka napadá také něco jiného: kdy naproti tomuhle budeme se moci naopak zasmát (a to, doufejme jen v opravdu dobrých veselohrách) těm opravdu tak groteskním a filmově tak vděčně přiblblým jiným postavičkám — těch starých partajnických taky-politiků, kteří se po té šlechtě tak dojemně opičili a hlavně jedinečných našich Židáků!? Kdy pan Mac, resp. dnes p. Matěj Frič s nějakým jiným Kautzkým natočí komedii, která se bude hemžit takovými třeba zas Klofáči, tak kdysi komickými ministry, přáky Johanisy na přebujných ořích. Meissnery a Soukupy jako bédnými proletáři, omlazenými Tatičky pějíci „vesele“ „Čkym — čkom, čkomprdom ...“ atd. (jak doslovně líčil podobnou hradní veselici jistý pražský list), na mol namazanými Honzíky a maličkými kocoury v botách s ostruhami — „prvními státníky Evropy“ z Kožlan a jejich tak pověstnými „dámami“? A ovšem také Petschky, „dobrodinci“ Šebestyczny, veselými rabíny a fešnými Sárami a Alicemi z proslulých garden-parties u staré Míčovny?

Doufejme, že zafouká-li již konečně vítr i do ateliérů, dočkáme se toho brzy a pak se zasmějeme opravdu, byť i trochu hořce, neboť nás právě tyhle komické figurky přišly velmi draho, tak draho ...

Dr. Haut

600.000 osob navštívilo protizednářskou výstavu v Paříži.

Protizednářskou výstavu v Paříži, která se těší mimořádné pozornosti, navštívilo v prvních dnech po otevření přes 600.000 lidí.

Japonsko proti Židům

Japonský list „Kokumin Šimbun“ žádá zvláštní nařízení proti Židům. Je to osvědčené pravidlo býti opatrným vůči Židům, kteří Angličanům a Američanům dělají často vyzvědačské agenty. Totéž se musí státi i s Židy, kteří nemají vlasti. Nyní mají býti vyzváni, aby opustili Japonsko.

strana

ABC:

Emigranti před 100 lety

(Předchůdce úspěšné židovské emigrace)

Po francouzské revoluci přišla revoluce německá. Nebyla ovšem vybojována na barikádách a guillotinou, ale na bojištích napoleonských válek. Způsobila, že zmizelo mnoho malých státek s mapy Německa a na místo nich vznikly větší celky. Přinesla s sebou velké změny shora, jichž význam nebyl o nic menší než převrat způsobený zdola u západního souseda.

Svatí říše římská národa německého vzala za své a s ní i federální řád německého života. V takto utvářeném Německo nepronikla však základní myšlenka francouzské revoluce, idea národní, idea jednotného nedílného státu. Platila jen pro 38 vlastí německého [nečitelné] jednotlivě, ale nikoli pro celou říši. Napoleonská éra zjednodušila je však. To pocíťovali velmi hořce němečtí národní bojovníci, kteří se vraceli z osvoboditelských bojů a neviděli žádné jednotné Německo, nýbrž jen dost volný svaz států, který navenek nebyl žádnou mocí a napětí mezi velmocemi Rakouskem a Pruskem. Spolkový sněm a stálý kongres vyslanců jednotlivých států zdál se býti jen k tomu, aby zabránili skutečně jednotě německého národa a učinili nositele nacionální myšlenky neškodnými.

Myšlenka národní jednoty hlásala [nečitelné] několik vlasteneckých společností: zvláště studentská sdružení. Tato sdružení byla sice zprvu velmi umírněná. Teprve později projevil se v nich radikální proudy, patrně zvláště na Wartburské slavnosti 1817 a při vraždění ruského špicla Kocebua. Po karlovarských úmluvách z roku 1819

začalo pronásledování těchto nacionalistických studentských sdružení. Metternich, který v nich viděl největší nebezpečí pro národnostní stát rakouský, zvítězil. Německá studentská sdružení začala pracovat ilegálně. Upadla však zcela stejně jako liberální opozice jihoněmeckých států do ideí roku 1789. Německého hnutí zmocnily se cizí myšlenkové proudy.

Když roku 1830 změnila pařížská revoluce borborskou vládu z boží milosti za měšťanské království Ludvíka Filipa, bylo možné pozorovat i v Německu snahy, napodobující francouzský vzor. Nikde nebylo skutečně státní jednoty. Vláda a lid byli zapříisáhlými nepřáteli, kteří krutě potírali v drobném boji. Nadšení pro Francouze a Poláky ukazují zřetelně úpadek německého sebevědomí, za který byli stejnou měrou odpovědní vládcí i demagogové. Jedině Pruskem založený celní německý spolek znamenal náznak jakési německé jednoty.

Tehdy se začala německá emigrace do Francie, Anglie, Belgie a Švýcarska, zvláště po novém pronásledování demagogů po nesmyslném útoku na hlavní frankfurtskou stráž v roce 1833. Tento puč, organizovaný německým studentským sdružením, chtěl docílití rozpuštění sněmu ve Frankfurtě a svolání velké německé revoluce. Žalostně však ztroskotal. A tu začali prchatí političtí emigranti do Paříže a Štrasburku, do Londýna, do Bernu, Curychu a Baselu. Šli po stopách svých židovských předchůdců Börneho a Heileho, kteří viděli svou duševní vlast ve Francii a provozovali žurnalismus toho druhu, který se vyznačoval špatnou němčinou a ničením zdravého národního vědomí.

Židé již za doby rýnského Bundu publicisticky zahnízdili a podkuřovaly tehdy napoleonské universální monarchii. Každý pocit německého nacionálního citění provázeli výsměchem. Po roce 1815 bojovalo asi 40 židovských novinářských fušerů proti německo-křesťanskému student. sdružení, který odmítal židovství a uznával jeho škodlivost. Ačkoli židovská emancipace uvázla toho času ve slepé uličce, byli přece židovští novináři tiskovými lokaji Metternichovými, který sám musel konstatovat, že 13 německých novin je zcela ovládáno Židy a to v době, kdy německý tisk byl takřka ještě v kolébce. Žid Birne, vlastním jménem Baruch, hlásal již před rokem 1838 ideje Velké francouzské revoluce a spílá pustě těm Němcům, kteří je uznávají.

Po červencové revoluci odchází do Francie a píše tam své dopisy z Paříže, v nichž s chlapeckým opojením staví Francouze za vzor německému národu. Jedné své přítelkyni ve Frankfurtě prozradil jednou, jak skutečně smýšlí o Němcích: „Pošlete mi krabici, naplněnou německou zemí, abych ji pozřel; tak mohu aspoň tu prokletou zemi symbolicky zničit.“ (Pokračování.)

Další protizidovská opatření

DrHü. – V mezičase vyšla nová další opatření, s nimiž je třeba, aby byli čtenáři obeznámeni a to zejména s nařízením o zrušení židovských vkladních knížek.

PŘEDLOŽENÍ ŽIDOVSKÝCH VKLADNÍCH KNÍŽEK.

Podle vyhlášky ministerstva financí ze dne 15. listopadu 1940 č. 70.822-40 nařízeno bylo, že Židi, židovské podniky a židovská osobní sdružení musí nejpozději do 31. prosince předložit vkladní a spořitelní knížky, jakož i vkladní listy, jichž jsou majiteli v ten den, kdy vyhláška nabývá účinnosti (t. j. dne 18. listopadu 1940). Knížky budou zrušeny těmi ústavy, které je vydaly, jimž také musí býti předloženy.

KDY MUSÍ IARIJEC PŘEDLOŽITI VKLADNÍ KNÍŽKU.

I nežidovští schovatelé takovýchto vkladních knížek, spořitelních knížek a vkladních listů, jsou ve stejné lhůtě na stejné místo povinni předloženi provésti.

CO SE STANE S ŽIDOVSKÝMI VKLADNÍMI KNÍŽKAMI.

Židovské vkladní knížky ústavy zruší a provedou příslušné vklady spolu s připsanými úroky na vázaná židovská konta.

CO SE STANE S NEPŘEDLOŽENÝMI VKLADNÍMI KNÍŽKAMI.

Peněžní ústavy, které bezpečně zjistí, že určité vklady na vkladní knížky a t. d. jsou židovské a tyto židovské vkladní knížky jim předloženy nebudou do 31. prosince 1940, – zruší nejpozději do 31. ledna 1941 tyto vkladní knížky samy a rovněž zřídí vázané židovské účty. Ty ústavy, které budou oprávněny vésti vázané židovské účty, budou povinny shora uvedené vklady převést na vázané židovské účty u některého ústavu peněžního, k vedení podobných účtů oprávněného.

NA KTERÉ VKLADNÍ KNÍŽKY SE TO NEVZTAHUJE.

Podle odstavce V. citované vyhlášky nevztahuje se toto nařízení na ony vklady na vkladních a spořitelních knížkách a na ony vkladní listy, na nichž lpí právo zadržovací nebo zástavní, nebo jiná práva na uspokojení, nabytá prokazatelně přede dnem, kdy tato vyhláška nabývá účinnosti (t. j. dne 18. listopadu 1940).

Pokud by však tato práva zcela knížku nevyčerpala jsou povinni k tomu oprávnění předložit tuto knížku se zbytkem do 14 dnů po výkonu práva peněžnímu ústavu, aby zařídil zřízení vázaného účtu.

JAK LZE NAKLADATI VÁZANÝMI ÚCTY.

O tom ustanovuje vyhláška ministerstva financí ze dne 23. ledna 1940 č. j. 25.761.39.6. Zpravidla je potřebí schválení revisního odboru téhož ministerstva k jakékoliv dispozici.

ŽIDI NESMÍ UKLÁDATI OD 18. LISTOPADU 1940 PENÍZE NA VKLADNÍ KNÍŽKY.

V odstavci VII. citované vyhlášky jest výslovně ustanoveno, že Židi, židovské podniky a židovská osobní sdružení ode dne, kdy vyhláška nabývá účinnosti, nesmí konati vklady na vkladní a spořitelní knížky, jakož i na jiné vkladní listy.

KDO JE ŽID!

Definici Židů, židovských podniků a židovských osobních sdružení převzala vyhláška s poukazem na ustanovení Říšského protektora v Čechách a na Moravě ze dne 21. června 1939, zejména na par. 6. 7. a 8. tohoto

nařízení. Toto nařízení naši čtenáři znají, neboť již několikrát v tomto listě jsem je citoval.
NA KOHO SE VZTAHUJE TATO VYHLÁŠKA.

Podle ustanovení odstavce 9. tato vyhláška nevztahuje se na židovské podniky, řízené správcem k věrné ruce, který byl ustanoven Říšským protektorem, Oberlandsraty, pozemkovým úřadem anebo tajnou státní policií a dále na Židy cizí státní příslušnosti.

TRESTY.

Kdo jedná proti těmto příkazům, bude potrestán podle ustanovení vládního nařízení č. 155-199 ve znění vládního nařízení ze dne 8. února 1940. Také Poštovní spořitelna nesmí přijímat židovské vklady. Vyhláškou ministerstva dopravy ze dne 22. listopadu 1940 č. 50.013-C-1 s poukazem na vyhlášku shora uvedenou ministerstva financí bylo zakázáno Poštovní spořitelně přijímat na židovské vkladní knížky vklady jakéhokoliv druhu. Ustanovení nabylo účinnosti ihned (t. j. dne 30. listopadu 1940).

Ve sporných záležitostech, zejména pokud byste se domnívali, že shora uvedená nařízení jsou porušována, obraťte se na nás a pomozte nám splnit náš konečný cíl – ve kterém neustaneme, dokud poslední Žid nezmizí z Čech a Moravy !

Po náletu na Londýn.

Emigrantská paní domácí: „Phro phána phresidenta! Ti zlomyslní nepržatelé! Voni mi thakovej khrásnej bharák za tholik včas ulitejch pheněz z těch hodnejch Čecháčků rozsekaj' dřív, než jsem mohla od tý arijský holoty vybrat zase novou činži!“³⁶¹

V synagoze poráželi dobytek

Synagogy nejsou chrámy Páně. – Výšek a prodej masa v modlitebně. –

U mnohých arijců panuje stále ještě mylné domnění, že rabíni jsou židovští duchovní a že synagogy slouží k týmž účelům, jako křesťanské kostely. Že však synagogy nejsou u nás modlitbami, v nichž Židé vroucně povznášejí svou mysl k Bohu, opět dokazuje do oka bijící událost, která se stala v Rumunsku. V Satmaru, v severním Sedmihradsku, přišla policie na to, že židovská náboženská obec dala porážeti dobytek proti zákonu. Kde se však porážka konala? V synagoze! A kde se konal prodej masa! V synagoze! A kdo dal nařízení k tomu, aby se v synagoze porážel dobytek a tam se prodával? Rabín!

Jestliže tedy lehly popelem během století synagogy v různých národech, v nichž se zbavovali Židů, nemělo to žádný důvod, aby plačtiví nežidi bědovali, že se lidé přehmátli na židovských modlitebnách.

Židozednářské bestie stříleli oběti.

Mstivý hienismus Židů nezastavil se ani před smrtí

V minulých dnech bylo vykopáno za přítomnosti sousedních úřadů nedaleko Montrgisu ve Francii mrtvé tělo zavražděného francouzského velvyslanceckého atašé hraběte Thiery de Ludre. De Ludre byl začátkem června zároveň s oběma redaktory pařížského týdeníku „je suis pralour“ zatčen, protože v jednom článku označil Židy jako živel za válku zodpovědný. Byla naň vznesena obžaloba, že ohrožuje státní bezpečnost a byl uvržen do vězení. Za hromadného útěku z Paříže byl potom s několika sty sprostými zločinci vypraven z Paříže. Při transportu nedaleko Montargisiu de Ludre, zcela vyčerpán, již koloně nestačil. Strážní vojáci Marokánci udělali krátký proces a prostě jej na místě zastřelili. Jak obdukcce ukázala, byl mu přiložen revolver ke spánku a kulka prohnána hlavou: Druhou kulku, vystřelenou, když nešťastník se zhroutil, měl v dolní části těla. Na téže místě bylo pohřbeno ještě pět stejně postižených lidí.

Příští Číslo „Arijského Boje“ vyjde z technických důvodů 4. ledna 1941.

5. strana

Z českého života

Nad hromadou směnek Arbesových

V Národním museu byla nedávno otevřena Arbesova výstava. V roce stého výročí narozenin Arbesových dostává se širší veřejnosti výstižný a stručný přehled jeho nesmírné činnosti literární. Vskutku zajímavá výstava, která dává nahlédnouti i do jeho života soukromého. Podává nám též mnoho neznámého o existenčních bojích našeho tvůrce proslavených romanet.

Povšimněme si blíže vystavených věcí. První vitrina představuje nám Arbesova otce Jana a matku Annu (roz. Vinklerovou). Vidíme jejich domovský list a památky na ně. Zachoval se i škapulíř Arbesova otce. O Arbesově mládí a jeho rodišti, které popisuje ve svých „Štrajchpudlicích“, nalézáme v dalších vitrinách mnoho zajímavého. Je tu fotografie velmi vzácná — daugenotyp J. Arbesa, dále vysvědčení z reálky a fotografie učitele Arbesova Jana Nerudy a potvrzení o studii z polytechniky. Domovský list a zápisník spisovatelův z r. 1857 (když mu bylo 17 let). A najdeme zde i Arbesovu báseň „Jeníček“ s vlastnoruční jeho kresbou.

Zastavujeme se dále u choti Arbesovy — Josefíny, roz. Rabochové, prohlédneme si oddací list a jejich fotografie z té doby. A je tu i listek Arbesem psaný — který dokazuje, jak byl o svou manželku starostlivý. Obsah zní: „Aby děvče muselo podvečer samotno na hradby mariánské(!!!) — toho potřebu jsem dosud nenahlédl — 29. 7. 1963. J. A.“

Arbesova literární činnost je tu zachycena od prvních počátků. Je zde báseň „Moudré hlavy“ otištěná v r. 1860 v Humoristických listech a další básnické prvotiny. Dále je tu první prosaická práce „Dědkův kalmuk“ z r. 1862.

³⁶¹ Text ke kereslenému vtipu

Tuto povídku zdramatisoval později Karel Šimůnek ve veselohru stejného názvu, která patřila k velmi oblíbeným hrám té doby.

Rodina Arbesova je zachycena fotografiemi synů Julia a Edgarda, dále dopisy, které Arbes psal své dceři Olze a synu Juliovi v r. 1874. Také oblíbený kocour Bobitu nesmí ovšem chybět.

Skupiny Arbes jako redaktor a existenční boje dávají nám nahlédnouti do těžkého údělu životního, jimž tento romancier musil projíti. Nad hromadou jeho činů dlouho jsme se zamyslili. Vzpomínali jsme na trudný a těžký život a často jsme teprve nyní dovedli pochopit, proč se Arbes ve svých spisech ujímal drobného lidu a zejména nedoceněných umělců, a malířů, spisovatelů, hudebníků či výtvarných umělců. Dovedl se vžít do jejich živou a proto je uměl probrat do nejtajnějších koutů jejich duše.

Arbes byl redaktorem „Hlasu“ roku 1867, „České Thalie“ r. 1867, „Vesny Kutnohorské“ r. 1868. Tam se též seznámil s místním kutnohorským básníkem, jemuž věnoval později krátkou literární stať. Roku 1873 byl zahájen první ročník „Lumíra“ Arbesovým „Svatým Xaveriem“ a od té doby zajistil si Arbes význačné jméno mezi českými literáty.

V době politického napětí stává se Arbes odpovědným redaktorem „Národních listů“. Tato doba je jednou z nejkritičtějších jeho života. Za články svých spolupracovníků pyká pak roku 1874 a odchází na dobu jednoho roku a tři neděl do vězení. Zachovala se i kresba Arbesova, která přesně označuje místnost, ve které byl Arbes žalářován.

Z té doby je také vzácný dopis Jana Nerudy, který nabízí Arbesově choti své služby. Dopis zní:

„Vážená paní! Nabízejí se Vám k přátelským službám prosím přejete-li sobě něčeho — abyste mně to ihned a beze všeho ostychu ukázati neb dopsati ráčila.

Váš oddaný Jan Neruda. T

Výpočty Arbesových honorářů z let 1878-1881 podávali nám přehled o almužnách, které Arbes dostával za vynikající literární díla.

V jak bídých poměrech žil tento velký český spisovatel dokazuje okolnost, že 6 měsíců před jeho smrtí musil přijat od městské rady pražské — příspěvek na nájemné, aby nebyl z bytu vystěhován pro neplacení činže.

Tentokrát měl Žid pravdu.

Židovské noviny „La Tribune Juive“, které vycházely v Paříži, psaly 22. května 1940: „Pan Farinacci, jenž se dal získat nacionálním socialismem, předpovídá porážku židovské internacionály Francouzů a Angličanů. Avšak nerozhodné vítězství ve Flandřích, nýbrž na Seině a na Marně.“

Tentokrát měli Židi pravdu. Úplné vítězství bylo rozhodnuto na Seině a na Marně, avšak ve prospěch ve prospěch německých zbraní.

ŽIDOVSKY VYNÁLEZ – KEŤASOVINA.

Tak správně charakterisoval jeden náš čtenář ze Smíchova to předražování, které jest odkazem židovské morálky. Je povinností všech, aby boj proti keťasům byl důrazně veden a každý stál v tomto boji na svém místě.

A povinností tisku je, aby v této věci k boji vychovával. Tento boj proti předražovatelům jest jistě důležitější než hledání českého názvu pro „automobil“. Národ nezachrání, když automobil bude nazýván „ježdíkem“. Jsou důležitější otázky dne a jedna z nich je: potírat ty, kteří dnes okrádají předražováním své soukmenovce. —sic—

Pokřtěný Žid Engelsberger

Rabbi Joachim podněcuje k zločinu. — S křížem pro odsouzence na popraviště. Co učí talmud. — Chce raději jíti do pekla než se státi křesťanem. — Zůstal též na šibenici Židem. — Církve křtí dále.

Židovský kněz Rabbi Joachim, narozený v Čechách, dal se r. 1636 pokřtít v Rakovnici na jméno Ferdinand František Engelsberger. Učinil to, ne že by ho k tomu nutily vnitřní důvody; nikoliv, dal se pokřtít, aby mohl lépe prováděti své talmudoviny jako pokřtěný Žid. Tento pokřtěný Žid Ferdinand František Engelsberger svedl své pokrevné bratry k tomu, že se vloupali do pokladnice vévodkyně Cäcilie Renaty. Odcizili jí skvostů v ceně mnoha tisíc tolarů. Prchli, byli však chyceni a odsouzeni k trestu smrti provazem.

Pokřtěný Žid F. F. Engelsberger byl proto veden na popraviště. Podle tehdejšího zvyku byl předem přivezen kříž pro odsouzence. Tento kříž měl na podstavci kovovou desku, na níž byl latinský nápis, jehož překlad zní.

„Tento kříž byl pokřtěným Židem různě ctěn, avšak potom, když byl pro nesmírné zločiny odsouzen k smrti, mrštil jím o zem a pošlapal ho 16. srpna.“ Žid F. F. Engelsberger se tvářil při čtení rozsudku jako nábožný, v sebe pohroužený křesťan. Doufal, že si tím zachrání svůj život. Když však poznal, že bude tak jako tak pověšen, odložil masku zdánlivého křesťana a choval se tak, jak to stojí psáno v Talmudu. „Zobrazení kříže, před nímž se lidé klaní, jest třeba považovat za modlářský obraz.“ (Jore de'ah, str. 141, 1.)

„Jest dovoleno zesměšňovati obrazy model. vysmívati se ariji pro jeho víru a dělati si z něho blázna“ (Jore de'ah, str. 117, 5)

„Jest dovoleno vyplivnouti se před křesťanským modlářským obrazem, pomočiti jej a vyválet ve špině nebo poházet blátem.“ (Aboda zarah. str. 44 b.)

Pokřtěný Žid Engelsberger strhl se stolu kříž, který měl nésti v ruce, mrštil jím o zem, znečistil ho a pošlapal nohama. Při tom klel a nadával. Křičel „Než bych zemřel jako křesťan, raději chci jeti do pekla.“

Domlouvali mu, aby si rozmyslil, co dělá, ježto přijal den před tím svatou hostii. Tu odpověděl šklebě se na celé kolo. „Vždyť jsem ji vůbec nepoužil, nýbrž zabalil do kapesníku a vhodil do záchodu.“ Opravdu našli oplatky na záchodě budovy obilního trhu (tehdy kriminal), kde Engelsberger seděl v žaláři Císař Ferdinand II, jemuž byl případ hlášen, poručil, aby byl vzat rouhač Boha znovu do vazby. Na dotaz proč tak rouhavě zacházel s křížem a proč vypustil z úst tak bohapustá slova, přiznal Engelsberger zcela veřejně ještě to, co řekl, že prý křesť z něho učinil jenom zdánlivého křesťana a že ve skutečnosti byl talmudistou před tím, jako potom: Učinil jsem to Židům ke cti a křesťanům k hanbě. Co jsem dělal jako křesťan, neplynulo mi nikdy ze srdce. Nepoužil jsem nikdy hostie, nýbrž vždy jsem ji vyňal z úst a vhodil jsem ji na zašpiněné místo, neboť jsem si ji zošklivil více než vepřové maso.“ (Tak to stojí doslovně napsáno v soudním aktu). Pokřtěný Žid Engelsberger byl nejdříve týrán mučením, nakonec pak 26. srpna 1642 vytažen na šibenici a spálen. Jeho popel byl pak vržen do Dunaje, „ježto zůstal proti veškerému výslechu zatvrzelý až do konce svého života.“ Tak končí kriminální kronika ve Vidni (Wien).

Podle křesťanského hlediska byl Engelsberger rouhač Boha a zločinec. Pro Židy však byl pozoruhodným vzorem. Žid Engelsberger učinil to, co mu poroučel židovský zákoník talmud. Případ Žida Engelsbergera se opakoval často během století. Když se Židi cítili v nebezpečí, přecházeli ke křesťanství po stotisících. Zejména ze středověku jsou známy přestupy celých mas španělských Židů ke katolicismu. Také v nynější době se snažili Židi opakovatí totéž, aby se mohli vymanití spravedlivým rozsudkům získáním křesťanských listů. —d.S.—

Gregor Schwartz-Bostunisch:
Židovský „inspektor“ kobylek
Učebnice židovského ulejšváci.

Když vypukla světová válka, byl v židovské kolonii Atlitě, bývalém to křižáckém hradě jižně od Haify, presidentem zemědělské pokusné stanice židovský agronom Aron Aaronsohn (1876-1919), jenž se vystěhoval z Rumunska. O čtyři roky dříve založil tuto pokusnou stanici a snažil se racionelněji obhospodařovati půdu v Palestině. Aaronsohnové jsou bohatě rozvětvený kmen židovské „aristokracie“, jejíž veškerí zástupci se domnívají, že pocházejí od pověstného bratra Mojžíšova. Píší svá jména mezi sebou velmi odlišně a je možno se s nimi setkat ponejvíce v Rusku a Německu. Jeden Mojžíš Aaronson (bez h) zúčastnil se r. 1881 spiknutí proti carovi Alexandrovi II. V osmdesátých letech upozornil na sebe nemile v Berlíně Dr. med. E. Aronsohn zvláště sadistickými vivisekcemi. Naum Aaronson, slavný „ruskofrancouzský“ sochař, žák Rodinův, který vytvořil Beethovenovu sochu pro Beethovenův dům v Bonnu.

Svrchu zmíněný Aron Aaronsohn měl bratra Alexandra Aaronsohna, jenž se svými rodiči a příbuznými v Citron-Jakobu, na jižním úpatí Karmelu, v nádherné pobřežní oblasti, těsně při rovině armagedonské, vykonával židovské „průkopnické“ práce. Alexander odjel do Ameriky, poznal tam „požehnané“ svobodné zednářství a rozhodl se založiti po návratu „bratrský spolek všech mladých mužů země k chránění života a cti své obce a země vůbec“; mělo se i přísahati jako u loží. Poněvadž však Žid kuje vždy více piklů najednou a židovská prozíravost nenechala nového průkopníka na pochybách, ježto Turci měli sotva porozumění pro jeho průkopnickost, pokusil se „včas“ žádati si o státní občanství USA. Že světová válka stála přede dveřmi, to nevěděl tak malý sionský ukazatel a tak ho překvapila světová válka v Palestině stále ještě jakožto tureckého poddaného, a poněvadž po německém vtažení do Belgie zmobilisovalo Turecko všechny muže od 19-45 let, dostal se Alexander Aaronsohn do trapné situace, obzvláště pro Žida, neboť se musel zúčastniti věci, s níž to „také mohlo jít s kopce“. Musel tedy klopati, ať to stálo co chtělo. Stálo to také mnoho a podařilo se mu to, načež Žid Aaronsohn zabezpečil se ještě během války na švýcarské půdě a vydal r. 1917 v Bümplicitz-Bernu knihu: „S tureckou armádou v Palestině“, která slouží jako kulturní dokument a doklad pro židovskou nelásku k vlasti, zbabělost, prolhanost a talent pro podvod. Kdo soudí podle titulu, myslí, že se jedná o události a boje ve svazu turecké armády, jedná se však o události a boje, které prožil, když se snažil upláchnouti. Podle obsahu mohla by se nazývat též Klasická učebnice ulejšváci nebo jak koho štípnu nejjistěji. A ježto Žid tak jedná v každé zemi, stojí za to sledovat cestu zbabělosti Aaronsohna.

Hned po mobilisaci turecké armády přihnal se k americkému konsulovi na Haifě, který byl náhodou německým Američanem, aby učinil pokus o získání nároku na americkou ochranu na podkladě „prvních papírů“. Poněvadž tyto „první papíry“ nebyly nic jiného než potvrzením o podané žádosti o získání občanského práva, odepřel konsul Židovu touhu „směšným tónem“, jak píše sám Žid.

Poněvadž Alexandr Aaronsohn, jak sám přiznává, byl mladý, silný a zdravý, musel tedy přece narukovati. Jak dozrává, bylo s ním jednáno přívětivě, jediné mu nebylo vhod, že bydlel v mešitě, která byla přeměněna v provisorní kasárna. Píše-li pravdu, podařilo se mu dosáhnouti úlev u divisního velitele, starého Araba, za krásnou vlněnou deku pro sebe i pro své židovské vesnické kamarády, kteří tam s ním byli. Směli bydleť místo v mešitě v hotelu, který byl majetkem jakési židovské vdovy:

„Devět tureckých důstojníků z deseti se dá koze pít“, pomlouvá je Aaronson (str. 33.) hned na to: Podplatil jich prý půl tuctu od desátníka až k hejtmanovi. Turecký lékař, právě podplacený, vystaví prý vysvědčení, Aaronsohn prý má příliš mnoho krve“ (sám se směje této „nemoci“), pak zaplatí ještě oficiálně úřadům předepsanou sumu za propuštění na svobodu ve výši 1000 zlatých franků: (tehdy 800 marek, — jak je vidět, topil se Žid v penězích).

Nepodařené turecké polní tažení proti Suezskému kanálu pozoroval Aaronsohn jako válečný povaleč, avšak daleko od dosahu stfěl.

Když tedy byl Aaronsohn zproštěn pracovní služby a pociťoval, že uplatňovati se dále jako válečný lajdák mu přináší málo zájmu, rozhodl se spojití užitečné s příjemným. Chtěl vykonati vše možné pro zabezpečení své sestry a svého rasového bratra a pak jim vyhledati vhodný pobyt ve vzdálené krajině. Obojí se mu podařilo — bohužel.

Přitom poznamenává s cynickou otevřeností: „My Židi se přirozeně radujeme z turecké porážky“ (str. 57) – obvyklý poměr parazitujícího národa vzhledem k hostitelskému národu! Svou sestru zabezpečil v americko-syrském protestantském kolegiu v Beyrutě. Najednou byl americký generální konsul usazený v Beyrutě, ve stálém spojení s americkou válčnou

Dnes si přečtete na straně 3.
Žid Guttman bez koňské hřívy a na str. 5 zprávy z českého života
Ročník II. -Číslo 42. V Praze 25. října 1941.
Vychází každou sobotu. Telefon: 313-75, 290-23

Mluvíme k českým lidem

„Někteří lehkomyšlní a zaslepení pošetilci u nás přijímají a šíří ty nejhloupější zprávy, nebo výzvy rafinované zaměřené na city a romantismus českých lidí, kteří svými životy a krví mají zaplatit za zájmy Londýna a Moskvy, odkud jsme se v posledních letech nejen my, ale i ostatní malé národy evropské dožili již tolika záludností a zklamání.“

Jan šl. Fousek v
rozhlase.

„Londýnský rozhlas svedl a vytrhl některé jednotlivce z naší národní pospolitosti, vedené naším státním prezidentem dr. Háchou, aby je zavedl a strhl k akcím, které těžce ohrozily a poškodily zájmy, ba otřásly základy budoucnosti našeho národa. Někde zůstala bez účinku všechna střizlivá varování jednotlivci uvěřili, že přišla jejich povinnost sabotovat a bourat.“

Jan šl. Fousek v
rozhlase.

„Talmud je tmelem a pojítkem Židovstva na celém světě a proto jeho nauky musí zůstat tajné a nepřístupné. Proto ani česká veřejnost nesměla zvědět ničeho o těchto naukách, protože každé takové odhalení by bylo nebezpečím pro židovskou rozpinavost.“

PhDr. Frant Lelek v rozhlase

„Talmud učí i pověstné drzosti, oně příznačné židovské vlastnosti, která je podložena vědomím povýšenosti i domnělého „božského“ práva na okrádání ostatních. Talmud je školou této drzosti. Chválí výbojnost a drzost a praví, že ona je královstvím bez koruny“. Ba, je prý někdy zapotřebí být drzý i k samotnému Bohu.“

PhDr. Frant Lelek v rozhlase

„Užívání názvů „Hebrejec“ nebo „Semita“ způsobuje často nedorozumění nesprávnosti. Na příklad se stává, že čisti — alžírští či palestínští -Arabové — jsou obviňováni z „antisemitismu“, zatím co jde o konkrétnější vyjádření nepřátelství proti Židům.“

E. Peřina v rozhlase.

Útěk manžela Olgy Masarykové

Z některých stran bylo nám vytýkáno, proč vyhrabujeme staré věci, a proč o nich píšeme. Odpověď je docela snadná: Píšeme o zlořádech starého režimu prostě proto, poněvadž v době Benešovy „demokracie“ nemohli jsme o nich psát z pochopitelných důvodů. Benešův režim dal tisku zámek na ústa. Občané bývalého čs. státu nesměli se dozvědět, jak „hradní“ židozедnářská klika hospodaří a jak plundruje býv. republiku.

Naše články sledují také docela vědomě ještě jeden účel: Chceme rozbít legendy, které byly uměle vytvořeny o jistých osobách bývalého režimu.

Chceme ukázat, že nebylo všechno zlato, co se třpytilo.

Umělé legendy starého režimu zmátly hlavy některých lidí.

Rozbijeme-li tyto legendy, vyléčíme pobloudilé a zmatené.

Proto také píšeme dnes o aféře z lůna rodiny Masarykovy.

Bylo to za vlády býv. ministerského předsedy Františka Udržala, rolníka z Rovně u Pardubic.

Tento sedlák dostal se úplně do „hradního“ područí, aniž slovo o tom věděl. Myslíl, že vládne dle své hlavy, a zatím aportoval, co mu „hradní“ panstvo strčilo do cesty.

Za jeho vlády měli žně vrtichvosti a podobné kreatury.

Za jeho vlády každé „hradní“ svinstvo bylo kryto a důvěrné bez hluku likvidováno.

Tak se stalo i s aférou Žida Revillioda, manžela druhé Masarykovy dcery — Olgy.

Olga Masaryková byla povahově ze všech Masarykových dětí nejlepší. Byla také rodinným miláčkem T. G.

M.

Před světovou válkou se vdala za mladého pražského advokáta dr. H.

Sňatek však skončil brzy rozvodem. Proč, to se vymyká z rámce tohoto článku. A pak hlavní účastníci této sňatkové aféry ještě žijí.

Když Masaryk odjížděl v roce 1915 do ciziny, vzal s sebou Olgu. Ta ho (Pokračování na 2. straně.)

Doporučujeme Davidovu hvězdu pro tyto Arije

Protizidovský boj nutno vésti důsledně a vážně. A nejen proti Židům, nýbrž i proti těm Arijcům, kteří vzdor napominání a výstrahám se Židy zjevně sympatizují za případně jim i prokazují určité zásluhy.

Naše zpravodaje upozorňujeme, že příspěvky do této rubriky přijímáme jen pod plnou osobní zodpovědností zpravodajů.

V této rubrice může být pranýřován jen ten, kdo skutečně si to zaslouhuje, a komu se může židomilství

prokázati případně i soudně. (V případě, že by nás žalovat, musíme nastoupiti důkaz pravdy.)

Židovskou hvězdu doporučujeme dnes na tyto adresy:

ŠTEFÍ POSPÍŠILOVÁ, pomocnice u Žida Pacovského, Vinohrady, Čáslavská 15:

ANT. TOMEK, Červený Kostelec,

BURDYCH, zást. pojišťovny, Červený Kostelec,

Z paměti českého novináře

Moskva – Praha 0:17

Tak skončil první a poslední fotbalový zápas mezi „proletářským“ mužstvem moskevským a dělnickým mužstvem pražským. Rozdíl nevyjadřoval jenom číselný počet branek, ale také velmi mnoho věcí jiných. Neboť za Moskvu nastoupila jedenáctka hýčkaných fotbalových primadon, mládenci velmi dobře živěných, kteří byli pod kontrolou odborného lékaře a i na cestách měli s sebou masséry, kdežto za Prahu přišli na hřiště dělničtí hoši, kteří nechali životní mízu v židovských fabrikách.

Přišel rok 1938.

Ve vzrušených chvílích po květnové situaci, kdy někteří rozvážnější lidé měli odvahu poukázat na nesmyslnost naparování se malého tehdy samostatného státu proti mocné Říši, počalo se najednou mnoho mluvit o tom, že máme mocného spojence na východě. Žvanilo se o letadlech, které urazí 750 km za hodinu, tlachalo se cosi o tom, že stačí vydržeti týden a za ten že tu budou krásnoarmějci.

V zářijových dnech tato kampaň, zcela záměrně živěná neschopným tehdejším vedením státu, nabyla ještě mocnějších forem.

Přišel München.

A hle! Moskva, která dovedla na českém dělnictvu žádat, aby krvácelo za její zájmy, ta Moskva, která od počátku existence bývalého státu vydržovala KSČ, platila rozvratníky a řídila jejich protistátní podkopnou činnost, ta Moskva najednou o Čechách a jejich tužbách, bolestech a strastech nevěděla. KSČ byla vždy první v pořadí, šlo-li kominterně o to, aby vyvolala ve světě náladu pro tu či onu věc. Čeští dělníci zastavovali práci, šli do ulic a nedbajíc varovných hlasů často i proti bodlům pohotovostních oddílů. Je bezpočtu dělnických rodin, v nichž se právě nyní s bolestí vzpomíná na trpké chvíle, jež prožívaly ženy a děti mužů, kteří poslechli moskevského komanda. Neboť o rodiny dělníků, kteří byli vyhozeni z práce nebo zavřeni, se nikdo nestaral, zatím co o rodiny pánů tajemníků – bonzů, jak jim říkali, bylo postaráno vždy velmi dobře.

Když vešlo ve známost rozhodnutí mnichovské konference, upíraly se zraky některých českých důvěřivců na Východ. Do Moskvy! Očekávalo se, že Moskva promluví.

Moskva však mlčela.

Neozvala se Kominternu. Nevolala k protestním akcím, ač nařizovala demonstrace v mezinárodním měřítku i v případech jedinců – proces Rákocsyho, Žida Bely Kuhna a jiných – v Moskvě bylo ticho.

Neozvala se ani komunistická strana ruská. Nejsilnější sekce Kominterny. V orgánech Kominterny ani ruské strany nebylo ani řádečky ve prospěch české věci.

Z Moskvy zaskřehotali jen dva „machři“ – Žid Pleck, který protestoval jménem neexistující KS v Říši a Žid Ercolt jménem rovněž neexistující KS v Itálii. To bylo vše.

Kominternu nemohla naříkat na nedostatek informací. Neboť ještě před mnichovskou konferencí počal tah komunistických bonzů z Prahy do Moskvy. Po konferenci prchali i komunističtí bonzové ze Sudet.

Proč to připomínáme?

Protože události posledních dnů ukázaly, že jsou žel, nesčíslněkráté žel, u nás dosud nepoučení, zfanatisovaní jedinci, kteří se domnívají, že moskevští páni – ač již dávno z Moskvy prchli – mohou českému národu prospěti.

Jsou v strašlivém a pro národní celek nebezpečném omylu. Moskva měla na českém národě jeden jediný zájem – potřebovala českého inteligentního dělníka, aby svými počiny podporoval zhoubnou a rozkladnou její politiku. Ani dnes není moskevský zájem jiný. Nemohouc odolati náporu vítězně postupujících částí branné moci, pokouší se Moskvu o to, aby vyvolala sabotážní akce v zázemí. Žene ty, kdo jí poslechnou, do záhuby.

Proto je třeba připomenouti, jak se chovala před třemi roky. Postoj upřímného a poctivého Čecha k Moskvě je dnes dán vědomím příslušnosti národnímu celku. Je pevný: S Moskvou nemáme a nechceme mítí ničeho společného. Nejen to. Jsme jako součást bojující Říše ve frontě proti Moskvě.

V příštím čísle pokračujeme v pamětech českého novináře.

2. strana

Pan učitel

Několik let jezdím s rodinou na Šumavu k známým, do malé vesničky Z. Rodina tam užívá zdravého vzduchu a já si tam spravuji nervy. Letos jsme sice jeli jinam, ale nedalo nám to, abychom se tom nezastavili, a nepodívali se, co je tam nového.

Vyšel jsem si opět na stará známá místa a po chvíli jsem se dostal až k obecnímu pastvišti. Hrál si tam několik chlapců a děvčat. Někteří byli tak pilní, že si dokonce vzali s sebou učení. Zapředl jsem s dětmi rozhovor a ptal jsem se, jak se ve škole učí a co právě probírají. To co mi řekli mne však vyvedlo úplně z rovnováhy. Překvapením jsem nebyl pomalu mocen slova. Jeden z chlapců mi totiž s tajemnou tváří prozradil, že jim nyní pan řídící vypráví o Masarykovi.

Řeknu vám upřímně, že by se v té chvíli ve mně krve nedořezal Nevěděl jsem, jestli se mi to zdá nebo

nemám-li halucinace. Ale neměl jsem ani to ani ono.

Neuvěřitelné. V roce 1941 se našel idiot, který ještě otravuje mládež židozedařskými kejklíři. Samozřejmě, že jsem se o toho povedeného pana řídícího začal zajímat blíže.

Příležitost se mi naskytla poměrně brzy.

Toho večera jsem šel s našim domácím do místního hostince, kde se pravidelně scházejí místní občané, aby po práci pobesedovali. Přirozeně, že zde nechyběl ani pan řídící. Musím po pravdě říci, že na mne udělal hned při vstupu velmi špatný dojem. Nepouštěl nikoho ke slovu, rozvláčně vykládal své rozumy a umlčovat imperativně jakékoliv poznámky. Právě tak, jak tomu byl zvyklý ve škole. Typ kantora, který nevzal na vědomí nové státoprávní poměry, duchem žil ještě v „Československu“ a při vyslovení jmen Masaryk a Beneš div nepadal na kolena.

Vyprávěl o situaci, všechno znal, věděl všechno a nikomu nedal pravdy.

Vykládal posluchačům, že byl nedávno v Budějovicích, kde prý měl nějaký Vlajkař přednášku o Židech a představte si tu drzost, napadl v ni prý i „Osvoboditele“. To prý se on a jeho kamarádi začali chovat tak demonstrativně, že prý schůze musila být přerušena. K tomu poznamenal, že pokud on bude učit, že stále bude mládeži připomínat zářný vzor Masaryka.

Pan řídící se tedy ukázal jako krásný exemplář vrtichvosta.

Sousedé k tomu rozvážně mlčeli a pak jsem zvěděl proč. Pan řídící totiž měl i různé funkce na nichž je závislý i hospodářský život vesnice. Nehledě k tomu, že mohl zle zatopit i jejich dětem, mohl sedláky poškodit i jinak. Proto, přes to, že jsem přesvědčen, že by mu mnohý dal nejraději pár pohlavků – mlčeli.

Pan řídící posléze začal jevit neklid a pohlédnuv na hodinky, rychle se z hostince vytratil. Pak jsem se dověděl, že šel asi zase poslouchat Londýn.

Po jeho odchodu sousedé se rozpovídali. Vyšlo najevo, že pan řídící je starý, zapeklitý sociální demokrat, vášnivý ctitel Masaryka, židomil, benešovec a všechno možné, jen ne rozumný občan.

Ted' si pomyslete, jak asi vypadá jemu podřízený učitelský sbor a co se asi v té venkovské škole všechno tropí.

Pak ovšem všechny snahy o ideovou převýchovu musí býti marné.

Dokud takoví potrhlí kantoři budou mít ještě možnost, takhle zasahovat do výchovy naší mládeže, potud nebude nikdy pokoj.

A takových řídících a jiných bláznivých kantorů sedí ještě v našich školách dost. Škody, které tito zlotřilci našemu národu působí, jsou nedozírné.

Proto je nejvyšší na čase, důkladně naše školy provětrat a zbavit je těch živlů, které se zpronevěřily svému poslání.

—i—

Útěk manžela Olgy Masarykové

(Pokračování s 1. strany.)

pak provázela po celou světovou válku světem.

Jak známo, začal Masaryk svou to hraniční činnost v Ženevě v sále „Reformace“, kde pronesl pod svým jménem přednášku.

Na této přednášce seznámila se přítomná Olga se švýcarským Židem dr. Revilliodem, který provozoval lékařskou praxi v nějakém menším sanatoriu.

Žid patrně spekuloval, že by se Masarykovi mohlo něco podařit, a že by mohl hrát po válce nějakou roli.

Proto začal spřádat kolem Olgy milostné sítě. Olga si zase myslila, že by se mohla usadit ve Švýcarsku, kdyby se Masarykovy plány ztratily.

Tak se stalo, že Revilliod se mohl už za světové války s Olgou zasnoubit.

Sňatek měl se konat po světové válce.

A také se konal s velkým urychlením, poněvadž Žid Revilliod spěchal, aby se přiznal do rodiny bývalého presidenta.

Cítil tam peníze!

A kalkuloval dobře. Masaryk lpěl na své dceři a domníval se, že Olga dostane se konečně do klidného manželského přístavu.

Proto nešetřil na věně! Měl tehdy k dispozici asi 40 milionů korun, které mu darovali američtí Židé za zásluhy o Židovstvo.

Velká část těchto peněz padla na věno Olgy. Za její peníze zařídil si Žid Revilliod přepychové sanatorium v Lausanne.

Masaryk i jinak pamatoval na Olgu, takže Žid Revilliod mohl býti spokojen.

Je přirozené, že syn Jan Masaryk navštěvoval často svou sestru a židovského švagra ve Švýcarech.

Jan brzy poznal, že Revilliod je starý židovský chlípák a veselá kopa, která nepohrdne sklenkou dobrého vína ve společnosti veselých žen.

A poněvadž byl podobně založen, bral Revillioda při svých švýcarských zájezdech do nočních barů a hotelů, kde pak spolu holdovali Bakchu i Venuši...

V podobné společnosti poznal Revilliod jednu šestnáctiletou krasavici.

Ta však nebyla tak lehce k zadání, jako jiné dívky.

Postavila si hlavu, že chce býti paní Revilliodovou, jinak že přeruší další styky.

Starý židovský bonvián se dlouho nerozmýšlel. Akceptoval všechny podmínky, aby se dočkal kýženého blaha stát se milencem šestnáctileté krasavice.

Ted' šlo jen o to, jak to provést. Frontálně by se to bývalo nezdařilo. Proto se oba milenci domluvili, že prchnou do Jižní Ameriky.

Revilliod měl sebrat všechny peníze v bankách, aby zde bylo materiální zabezpečení.

Aby sehnal hodně peněz, dopustil se různých machinací podpisových. Tak shromáždil asi třicet milionů.

Pak sedl se svou milenkou na loď a odjel do Jižní Ameriky.

Zatím co se plavil po moři, zjistila Olga nevěru a defraudace svého židovského manžela.

Běžela hned na býv. čs. vyslanectví, aby jeho prostřednictvím uvědomila svého otce, co se stalo.

Telefonickou zprávou o rodinné katastrofě přijímala Alice.

Hned nato byla svolána důvěrná rada členů rodiny a nejbližších přátel. Také býv. ministerský předseda Udržal byl pozván.

Bylo usneseno, aby Alice jemným způsobem oznámila celou aféru býv. prezidentu.

Když mu to však Alice oznamovala, zhroutil se, takže se myslelo, že je konec.

Byl zavolán osobní lékař a pak celé lékařské koncilium. Byl konstatován záchvat mrtvice na pravou stranu.

To byla tedy příčina, proč býv. prezident náhle onemocněl.

Noviny přirozeně o tom tehdy nemohly psát.

Aby se Masaryk poněkud zotavil, byly přivolány děti Olgy do Prahy, aby je Masaryk viděl.

Pak šlo o to, jak likvidovat finanční machinace Žida Revillioda.

Tu vystoupil jako *deu ex machina* starý František Udržal.

Přislíbil, že to už nějak zařídí z moci svého úřadu býv. minist. Předsedy.

A také zařídil!

Sáhl do nekontrolovaných dispozičních fondů a zaplatil z peněz poplatnictva a býv. čs. republiky za židovského darebu 30 milionů korun!

Když mu to jednou jeden oposičník vytýkal, bránil se Udržal slovy: „Co jsme měli dělat? Vždyť to byla prezidentova dcera!“

Člověk dovede chápat, šle Masaryk se zhroutil, když slyšel, co provedl manžel jeho dcery.

Se stanoviska lidského dovedeme se vžít do tehdejší nálady býv. prezidenta.

Každý člověk prožije v životě nějakou tragedii, která se týká jeho milých.

Ale proč právě býv. republika měla z peněz poplatnictva sanovat aféru rodiny bývalého prezidenta?

Proč právě býv. republika měla hradit finanční machinace cizího Žida, který náhodou byl manželem Masarykovy dcery?

Ale potom také nechápeme, proč Masarykovo okolí počínalo se tak mravokárně, když šlo o případ nohy „obyčejného“ smrtelníka.

Mravnost může býti přece jen jedna.

Taková je pravda o útěku židovského manžela Masarykovy dcery Olgy.

Rudolf Novák

KUKÁTKO

Psali jsme svého času o matce pěti dětí ze Svinčan, pol. okres Pardubice. Šlo nám v prvé řadě o děti. Případ znají naši čtenáři z ličení „Arijského Boje“.

Zmíněná matka pěti dětí — jménem Petličková — stála nedávno před senátem krajského soudu v Chrudimi. Zodpovídala se ze zločinu veřejného násilí proti osobám vrchnostenským (v tomto případě proti četníkům).

Zločinu se dopustila, že při zatýkání dala se do křiku, pobíhala po světnici a kopala kolem sebe. Nakonec ohrožovala četníky otevřeným nožem a spílala jim.

Soud jí vyměřil trest na svobodě v trvání 4 měsíců těžkého žaláře nepodmínečně.

K tanu poznamenáváme, že obhájce Petličkové se k ličení nedostavil, patrně proto, že nedostal zaplacení.

V případě je tragická okolnost, že jest zde pět dětí, které budou odkázány na veřejnou dobročinnost.

Okresní úřad v Čáslavi potrestal Žida Urbacha z Dolních Bučic pokutou 15.000 korun, v případě neodbytnosti ke 45 dnům vězení.

Židovi se nechtělo do vězení, ale k placení se také neměl. Proto 9. října nařídil okresní úřad četnictvu, aby Žid byl předveden k nastoupení trestu.

Když Urbach se ocitl ve vězení, nastalo mezi Židy velké jednání, telefonovalo se na všechny strany, až konečně 11. října dostavil se do úctárny okresního úřadu úředník městské spořitelny v Čáslavi se Židem Hechtem (švakrem Urbacha) a složil žádanou pokutu.

Peníze uvolnilo min. financí z vázaného účtu Hechtova.

Žid Urbach byl nato hned propuštěn z „basy“.

Je docela správně, když Židé platí pokuty.

Na věci je však zajímavé to, jak Židé se bojí kriminálu, a jak používají všech zrychlených prostředků (telefonu a pod.), aby vysvobodili souvěrce ze šatlavny.

Z Domanšic u Loun sděluje se nám zajímavý případ chlípnosti našeho Žida.

Tento Žid (61letý) onemocněl a najal si arijskou ošetřovatelku.

Ošetřovatelka však a několik dní utekla.

Žid se totiž cítil nemocen pouze přes den. V noci však se v něm probouzely vilné vášně.

Zval ošetřovatelku k sobě na lože.
Když neposlechla, chtěl se dopustit násilí.
Proto ošetřovatelka utekla a nechala Žida bez „ošetřování“.

Náš odběratel MUDr. Al. Bárta nám píše, že pět dní před Mnichovem (München) napsal čtyři dopisy, adresované býv. politickým předákům českým. (Dopisy byly poslány Klofáčovi, Gajdošovi, Stříbrnému a Beranovi.)

V dopisech prosil dr. Bárta zmíněné býv. politiky, aby se svým vlivem zasadili o to, aby Beneš se vzdal presidentství, aby hned byly zrušeny spojenecké smlouvy býv. republiky s Francií a sovětským Ruskem.

Současně žádal těsné přimknutí k Německu. Doufal, že tak by se dalo zachránit mnoho; třeba už rafie hodin blížila se hodině dvanácté ...

Dopisy odeslal pisatel 19. září 1938, a čekal s dychtivostí alespoň odpověď!

Gajda a Stříbrný vůbec neodpověděli.

Klofáč nechal odeslat až 13. října 1938 svým tajemníkem Hájkem, že prý leží churav na venkově; ale prý upozorní příslušné činitele na obsah dopisu. (Klofáč byl tehdy skutečně churav. Pozn. red.)

Býv. poslanec Beran odepsal dříve a sice 1. října 1938. Pan sekretář Vladimír Baška odpověděl, že pan Beran děkuje za náměty a že upozorní příslušné činitele.

Přirozeně, že žádny z nich neudělal ničeho, a že oddali se fatalickému očekávání věci budoucích...

Listuji zápisníkem. Pohled utkví na záznamu z deníku „Vlajka“, který přinesl 7. prosinec 1939 zprávu i o činnosti zednářské lože „Sibi et Posieris“. Mezi členy lože figuruje nápadně jméno RNDr. Pavla Nováka. Psali jsme o něm nedávno.

Ze starého sešitů nacházím ho v Jindřichově Hradci jako komisionáře Inárny“ Jihočeská továrna olejů atd.“

Zmíněný podnik bídne zkrachoval, neboť měl 7 milionů korun finančního schodku.

Účetní, který byl v této továrně zaměstnán, byl náhle přeložen do Poděbrad. Pak mu nějaký dobrodinec koupil farmu a poslal ho za oceán ...

Pan RNDr. Pavel Novák bydlí nyní v Vinohradech v rozkošné vilce. Jistě si myslí, že se zapomnělo na krach Inárny a na Žida Eisnera, s nímž založil zvláštní obchodní společnost.

Ale my nezapomněli a podíváme se blíže na celou aféru.

Z Prostějova se nám hlásí nový případ židovského vilníka. Jde o Žida Hermana Taudlera, který jezdí po vesnicích a namlouvá si arijské dívky. Nejvíce zakotvil v ryze hanácké vesnici v Určicích. Mládenci z Určic, dejte Židovi na frak!

V Třebíči na Moravě vlastnilo 15 židovských rodin majetek ve výši 170 milionů korun.

3. strana

Reflektor z pražských ulic:

Žid Guttman bez koňské hřívý

Jak na jiném místě sdělujeme, byl Žid Guttman zbaven své „ozdoby“, koňské hřívý, kterou s takovou pečlivostí za starého režimu pěstoval.

Náš „Reflektor“ procházel se nedávno kolem starého výstaviště a najednou uzřel známou tvář, která působila zrovna křiklavě. Podíval se blíže a v opicích rysech známé tváře rozpoznal — pověstnou pražskou figurku „malíře“ Guttmana.

Kdybyste viděli, jak Guttman vypadal, tak byste se zasmáli.

Guttman „pěstoval“ vždy dlouhé vlasy jako „lady Godive“. Svou koňskou hřívou stal se pověstným. Ovšem, nebylo bezpečno vedle něho sedět, poněvadž v jeho hřívě našli úkryt různí cizopasníci.

A že byl Guttman ostříhán, a že se bude musit věnovat užitečnější práci než „malířství“ pro bývalé „hradní“ kruhy, to je značný pokrok.

Z případu Guttmanova nejlépe vidět, že židovská otázka řeší se u nás nyní radikálně.

A bude také do důsledků vyřešena!

• ŽIDOVKA A ČLEN NÁR. DIVADLA.

Jeden herec Národního divadla má a ženu židovku (tušíme, že se jmenovala Kleinová). Proč tento herec je neustále stavěn do popředí i v mimodivadelní činnosti?

• ŽIDE PODNÁJEMNÍCI

Vyskytují se případy, že arijci mají v podnájmu Židy. Dostali jsme mnoho dopisů, týkajících se této věci. Netrpíme podobné případy, poněvadž se stanou brzy bezpředmětnými. Židé půjdou pracovat a nebudou se válet v postelích arijců.

• RODINA SKUTECKÝCH V KOŠÍŘÍCH.

Znovu dostáváme zprávu, že tato židovská rodina obratně zakrývá své hvězdy, ať aktovkou, či dámskou kožešinou.

• BUBENEČ Goethova ul. 6.

V tomto domě bydlí Židovka, která se za svobodna jmenovala Olga Sinrová. Před dvaceti lety se dala pokřtít. Pak se provdala za arijce. Ještě do nedávna navštěvovala veřejné místnosti, koncerty, biografy a pod.

- PRAHA II., Václavské nám 53.

V tomto domě má obchod jeden občan, kterého zatím nejmenujeme. Vzal si za ženu Židovku. Dříve však musil přestoupit na židovskou víru. Jeho dcera provdala se za židovského lékaře, který však utekl do Londýna.

- REKORD VE VDAVKÁCH.

Hilda Tanzerová, Praha II, Žitná 34 byla třikrát vdaná: 1. se Židem, 2. s evangelíkem, 3. opět se Židem, s nímž se dala rozvésti. Přijímá často návštěvy arijců a má dosud telefon!

- PALAC KORUNA, Václavské nám.

Zde býval optický závod Žida Deutsche. Stal se proslulý tím, že ta našel útulek předák býv. rakouské sociální demokracie dr. Deutsch, když musil uprchnout z Vídně (Wien). Optik Deutsch byl totiž jeho strýcem. Nyní je optik Deutsch někde v Americe. Závod vlastní dva arijci. Nelíbí se nám však, že v závodě jsou dosud zaměstnání Židé, a to i na takových místech, kde jsou snadno postrádatelní.

- HOLEŠOVICE, Drážďanská 1283.

V jedné rodině vyučovala němčině Židovka Olga Gütečková, která zapírala své židovství a předstírala ke je arijka.

Náhodou navštívil zmíněnou rodinu náš informátor. Židovka byla mu podezřelou. Jeho zrak utkvěl na aktovce! Podíval se, co tam Židovka má a seznal, že tam má ukrytou Davidovu hvězdu. Hned Židovku vyzval, aby s ním šla příslušný úřad. Židovka cestou chtěla skočit do Vltavy (!), ale konečně si to rozmyslela a následovala našeho informátora na úřad.

Byla ještě tak smělá, že si od něho nechala platit tramvaj. Nemá prý peněz.

- PRAHA XIX., na Markvartce 13.

Do vily architekta, vlastníka vily, dochází Židovka, aby vyučovala němčině jeho dvě děti. Jak se to srovnává s nestýkáním se Židy? Architekt je členem N. S.

- BIO „METRO“.

Náš „Reflektor“ zastihl v tomto biografu 12. října t. r. o 4. hod. odpoč. neteř Židovky Grossmannové, bývalé vetešnice, bytem Praha I., ulice Filipa de Monte 12.

- PRAHA XII., Nitranská ul 19.

Bydlí zde Žid Jiří Edelstein. Býval úředníkem jedné velkobanky. Teď má v bytě dva stavy a vyrábí „anglické“ látky. Odkud běře vinu? Komu pak prodává zboží?

- PRAHA I – Věžeňská 7.

Jeden arijský živnostník má za ženu Židovku, která se nechala v roce 1939 pokřtít u sv. Havla. Její dceruška má prý dokonce dva křestní listy. Židé= příbuzní dávají si tu schůzky.

- PRAHA I., býv. Kolkovna 7.

Žid Arnošt Fürth chodil ještě do nedávna do vinárny k Herbštům. To bylo ještě v době, kdy neexistovalo nařízení o označení Židů. — Židi Fürthové dědili svého času velký majetek po svém strýci. Zejména cenné starozitnosti. Přihlásili to? Starý Žid Fürth přivedl do nesnázi továrníka N. ze Smíchova, Vltavská ul. Továrník se ze zoufalství v r. 1937 zastřelil.

- PRAHA XII. – Schwerhova ul.

V nějakém úvodě jsou tu zaměstnání Židé dr. Spitzer, Dubová, Jakubowitz a j. v. Nevíte, jak se ten závod jmenuje?

- PRAHA VII. — Vinařská 26.

Švadlena prádla B. učí Židovku šít prádlo. Jsou prý moc důvěrné!

- PRAHA XII. — Ondříčkova 28.

Co se to děje v obchodě p. Patermana, že Židé ho tak chválí?

- PRAHA V. — Norimberská 13.

Před 9 měsíci vzala si jistá arijka na byt Fanny Pletschikovou, o které nevěděla, že je Židovka. Arijka zemřela a její dcera nemůže se Židovky zbavit. Přestěhovala je tedy alespoň do menšího pokojíku. A to jste měli vidět, jak Židovka ráčila!

Došla si dokonce na komisařství v Josefské ulici, kde žádala o policejní asistenci proti – arijce.

Dělala v noci v domě takový kravál, že celý dům byl vzhůru.

Prosím, tak se chovají Židovice!

- PRAHA XII. — Irská 9.

Která Židovka vede tu incognito bytovou kancelář?

- PRAHA II. — Myslíkova 22.

Chtěli bychom mít jasno, kdo vlastně vede „Ars“, obchod s obrazy a rámcí.

Víme, že majitelem je býv. řezbářský dělník — arijec. Ale obchod vede prý muž, který se dříve jmenoval Joža Mojzy, prý bývalý spisovatel z Brna. Dle různých tvrzení je prý Mojzy Žid. Tak nevíme, na čem jsme.

- OPRAVY.

V minulém „Reflektoru“ byla zmínka o Frantovi Zelenkovi, železníku ze Žižkova. Lokálka vyzněla jinak, než jsme mysleli. — Také do kavárny „Pleskoč“ nechodí Žid Weisel. Chodí tam dobrý arijec, náhodou téhož jména.

- MINORITÉ U SV. JAKUBA.

Naše minulé upozornění nezamýšlelo útočit proti Minoritům. My dokonce už jednou psali o tom, jak Minorité se starají o zachování českých památek. Ale musili jsme upozornit, jak Židé překáží na duchovních koncertech sv. Jakuba. — Nyní byli jsme informováni, že Minorité dali Židům na srozuměnou, aby duchovní koncerty nenavštěvovali. Pokud se týče toho hlídání P. Fialy; zjistili jsme dodatečně, že P. Fiala nehlídal před

kostelem, nýbrž čekal na Mistra J. B. Förstra, jehož „Glagolská mše“ byla právě v kostele provozována. To ovšem náš informátor nemohl vědět...

Na okraj událostí

O hodnotách, které se nedají nadiktovat „osnovou“

Mezi desetitisíci odběrateli Arijského boje je pouze několik učitelů, a ještě méně profesorů. Podobné zkušenosti má také „Vlajka“ a jiné listy, vyhraněné nové orientaci.

Toto konstatování je velmi důležité. Dává nám možnost poznání duchovního obzoru učitelstva ve velké většině odchovaného někdejší smutně proslulou „Přítomností“ a hlavně býv. „Národním osvobozením, které bylo povinným deníkem českého učitelstva.

Ne dnes, ale již před dvěma léty jsme se dožadovali převýchovavacích táborů pro učitelstvo po dobu letních prázdnin, jelikož jsme se obávali již tenkrát, že z řad vychovatelů naší mládeže, odkojených marxistickou ideologií, mohou vzejít činy, jichž tragiku pro národ nelze jest dobře vyjádřit.

Jako někteří lidé trpí pocitem méněcennosti, tak určitá část učitelstva propadla pocitu vševědoucího povýšenectví. Učitelské poslání pokládali za druhořadou záležitost. V prvé řadě byli hlídacími psy padlých veličin zkrachovalého režimu. A běda odvážlivci, který jim dokazoval, že nad Evropou vané vítr nového řádu, který vybuduje lepší svět nových zítřků a zajistí všem

pracujícím chléb, mír, klid a spravedlnost.

Případy z Kladna a Krče dokazují, že z některých vychovatelů mládeže stali se šílení hazardéři, u nichž již nelze se dovolávat rozumu a rozvahy, nýbrž vyřadit je z národní pospolitosti bez ohledu na sentimentalitu, neboť je v sázce budoucnost naší mládeže, a tím i budoucnost českého národa. Pro několik hystericky ufnukaných bab a nenapravitelných zabeďněnců nedopustíme, aby náš národ byl zařazen mezi nejposlednější v Evropě.

Je proto nutno bedlivě si všimnout všech příčin lethargické ztrnulosti českého učitelstva.

Jedni svou nečinnost zahalují do výmluv na „osnovy“, a tím přímo podporují šílenství jednotlivců propadlých představám „egomesiášství“, kteří ohrožují nejničernějším způsobem české školství a tím i budoucnost českého národa; a ti druzí, těch je, bohužel, ti zatrpklé dřou, rozstrkání v nejzapadlejších místech Protektorátu, uštvání nemilostí partajnického panstva minulého režimu. (Známe případ učitele, otce dvou nezaopatřených dětí, který nikdy nebyl organisován za býv. režimu v žádné tehdejší politické straně, ani nebyl „legionářem“, a proto ještě dnes, třebaže mu je bez mála 50 let, je stále jen učitelem, kdežto řídícího, který již léty patří na pensi, dělá majitele statku, který má jediného syna dávno již v zajištěném postavení.)

Národ se musí vzbudit sám a k své vlastní záchraně musí se zbavit oněch učitelů, jimž poslání učitelské je nekonečně vzdáleno, kteří stejně nikdy nebyli učiteli, ale exponenty a náhončími býv. partají. A učitelstvo samo musí prokázat, že pochopilo dobu a samo musí vyloučit ze svého středu nebezpečná individua infikovaná jedem rudého znamení Kremle, abychom měli bezpečnou jistotu, že

česká škola bude plnit své vznešené poslání, t. j., že bude vychovávat dorost našeho národa v duchu nacionálně socialistického světového názoru.

4. strana

Paní ředitelka Marii Havránkovou upozorňujeme, aby se neotírala o „Vlajkaře“. Jak jmenuje všechny umělé národovce. Také pan odborný učitel Vojtěch Manhard udělá rozhodně lépe, když se bude starati více sám o sebe.

Varujeme jisté pány úředníky od firmy Wichterle a Kovařík, aby poněkud polevili v přílišné horlivosti, pokud se týče jejich rad uvědomělým národovcům.

Nejširší veřejnost v Prostějově co nejrozhodněji odsoudila zákeřnou vraždu, která byla spáchána z návodu londýnských zločinců na šéfredaktoru Karlu Lažnovském. Věříme, že travičské stvůry žido-zednářského podsvětí stihne rádná odplata. Politická vražda nesmí mít místa v našem národě.

Známy odborný „pracovník“ Karel Jirásek chtěl by na sebe strhnout vliv, ale nezdaří se mu to.

Šofér Zdeněk P. má nepříjemnosti s čokoládou, kterou mu dodával velmi známý pan z Olomouce. Zmíněný Zdeněk byl pro jeho oblibu k čokoládě proslulý v celém Prostějově.

PLUMLOV

Paní Vlková si loudí o hvězdu. Manželka býv. fotografa Vlka má podivné styky s prostějovskou Židovkou Hochwaldovou, které ji budou – máme velmi silné obavy – jednou osudné.

V Plumlově se ztratila hvězda. Davidova hvězda, která byla poslána plumlovské Židovce Březákové se někde cestou ztratila, neboť zmíněná Hebrejka chodí bez označení. Její manžel je vrchním kontrolorem v zásobovacím oddělení ministerstva zemědělství?

Plumlovskému učitelskému sboru doporučujeme, aby uspořádal akci převýchovy občanstvu. Času mají zřejmě dost, neboť každou chvíli vidíme některého z jeho členů jeti na kole na výlet do blízkého okolí.

MORAVSKÉ BUDĚJOVICE

Pan Aujeský, pekařský mistr, stále se nejnepně vymlouvá, že nemůže odstraniti židovský nápis se svého domu. My jsme však přesvědčeni, že by to přece jen tak těžké nebylo. Nebude-li ona hebrejščina odstraněna do čtrnácti dnů, posvítíme si pečlivěji na pana mistra.

Paní Bednářová měla divné rozumy. Když jí totiž dal její domácí pán Fubeš svého času plakátky s iniciálou „V“, aby je vylepila do oken, prohlásila, že se to týče jen některých lidí, ona však, že je nevylepí. A skutečně slovo dodržela.

Na nádraží v Mor. Budějovicích stále se ponouká páchnoucí, drzé individuum. Jan Hobza, který žebrotou obtěžuje občanstvo. Pan přednosta si ještě neudělal čas, aby učinil nápravu, třebaže jsme již na tento případ upozorňovali.

PODIVÍN na Moravě

Žid zákeřným způsobem napadl na veřejné ulici Arije. Městská rada v Podivíně zakázala Židům promenádu na hlavních ulicích. Toto rozhodnutí uvedla ve všeobecnou známost vybudování. Leč, Hebrejci toto moudré a nanejvýš chválihodné rozhodnutí však nevzali prostě na vědomí a ulice stále září žlutí Davidových hvězd. Tak 17. t. m. na hlavní ulici stáli ze široka dva Židé a klidně četli noviny, nad nimiž horlivě debatovali. Jeden z opravdových nadšených přívrženců našeho protizidovského hnutí je klidně upozornil, aby ihned opustili hlavní ulici a poukázal na známé rozhodnutí městské rady.

Jeden z Židů začal nepřičetně nadávat a naprosto bez ohledu na zástup lidí používal takových výroků, že z důvodu mravopochestnosti a veřejné morálky nemůžeme je opakovat. Je jen přirozené, že si onen uvědomělý Arijec takové počinání nenechal líbit a drzého Žida na místě ztrestal. Hebrej měl však ještě tolik neuvěřitelné drzosti, že na našeho člověka poslal do bytu četníky!

Zaznamenáváme bez komentáře. Jisto je, že Žid zasluhuje co nejpřísnějšího potrestání, a aby Židům nebyla dlouhá chvíle, v níž by se museli flákat po hlavních ulicích, bylo by záhodno je zaměstnat na úpravě vozovek. Žid má pracovat, a tvrdě, aby jej přešlo raubiřské zbojnictví.

Musí mít Žid Tach arijskou služku? Býv. lékař, Žid Tach je nyní zaměstnán za denní mzdu, ale stále si ještě udržuje služebnou Arijku. Růženu Mičkovou. Taková neuvědomělá žena si zaslouží veřejného označení, neboť vědomě slouží a podporuje Židy již jen tím, že chodí společně nakupovat s pořádnými Arijci.

—sr.

VYŠKOV na Moravě

Těžké loučení pana Krejzlíka. Pensista Krejzlík se přišel v neděli 12. t. m. rozloučiti se Židovkou Kainzovou. Seděl u ní v bytě se svou kuchařkou celé odpoledne. Snad si nevzpomínali na zlato, které pan Krejzlík hledal služebně u Žida Weisse v r. 1917, ale které nenašel?

Hebrejka Kainzová nenosí doposud Davidovu hvězdu. Vymlouvá se, že prý „to“ na ni neplatí, protože se nechala v r. 1922 pokřtít.

KUNŠTAT na Moravě.

„Kukátkář“ Árijského Boje byl pozván do tohoto na městečka slavné paměti Jiříka z Poděbrad, malebně ukrytého v překrásné borské krajině. Žije prý v něm na pensi několik staropartajníků, o nichž je třeba naší veřejnosti něco říci. V první řadě tu má přepychovou vilu staropartajník pan Cejnak, býv. ředitel „Výchovny mládeže hl. města Brna“ ve Valticích. O jeho býv. podřízených se vypráví, že prý přijdou rovnou do nebe, neboť očištěc mají již za sebou z doby úřadování jmenovaného pána. I suspendování známého nachmalisty, učitele Wolfa bylo výslednicí jeho snah. Proto je sem volán náš „kukátkář“, aby přijel i s reflektorem, a pěkně si to tu prosvítí.

TIŠNOV

V místním „malomysliveckém spolku“ něco neklape. Straší prý tam duch nebožky demokracie, kterého vytrvale vyvolává zarýtý marxista prof. Kosík v dědičné funkci. Proto věříme, že bude velmi prospěšná výměna osob.

STRÁNÍ U UHER. BRODU.

Těší nás, pane Macíčku, že si všímáte nesprávností při výkupu dobytka v Uherském Brodě, a vítáme každou zprávu od vás, týkající se těchto událostí. Ve všem musí býti spravedlnost. Piště jen o podložených věcech a osobách, které čachrují se Židy a tím se provinili na našem dělnickém lidu okrádáním a ketasováním. Náprava se stane ihned.

—tka—

Býv. rudá korupce na Ostravsku

Mezi financieri býv. komunistického tisku jsme zařadili i pražskou „Včelu“. Nebyla to ovšem jenom pražská Včela, která udržovala z peněz členstva tisk. býv. KSČ. Byla to jiná družstva a j. podniky býv. komunisty ovládané. Sem nutno zařadili i moravskoostravskou filiálku Velkonákupty družstevních podniků a moravskoostravskou Budoucnost.

Býv. moravskoostravský komunistický sekretariát stonal velmi často na úbytě. V takových situacích podnikal vždy pokladník cestu, která pravidelně vedla do kanceláře, ve které úřadoval syn po bývalém hornickém

poslanci Cingrovi. Taková cesta se neminula nikdy účinkem. Pokladník se vrátil a zapisoval do příjmového tácku položku, která nebyla sice vždy stejně vysoká, ale stála za námahu. Aby se mohl pro případ kontroly vykázat správným knihováním, zapisoval pokladník jako plátce této položky V. V. Praha. Kontrolorům nikdy nenapadlo, aby se ptali, kdo je tento V. V. Domnívali se patrně, že je to Výkonný Výbor. Tento trik umožňoval přijímání peněz z jiného druhu. Kdyby se byli mohli dělníci někdy přesvědčit, kdo všechno financoval moravskoostravský sekretariát, byli by patrně nejenom ztratili důvěru býv. KSČ, ale zcela jistě s pány ze sekretariátu vyrovnali by se po hornícku přímo.

V Moravské Ostravě byl také svého času sekretariát pro polské dělnictvo, které se hlásilo ke komunistům. Nepatrný počet příslušníků polské národnosti nemohl ovšem krýt ani značné osobní výdaje: plat jednoho tajemníka v Moravské Ostravě, jednoho tajemníka v Těšíně, redaktora a administrátora na polského týdeníku. Peněz však bylo třeba. Moskevské subvence přes Prahu dodávané nestačily. Musel se proto najít někdo na území tak ožehavém, kdo by platil schodky polského sekretariátu a polského týdeníku. A našel se. Polská družstva měla vlastní ústřednu, která vládla značným jměním. Vypravil se tam tedy hovorný muž a přesvědčoval tehdejšího ředitele Krajského, že je nutno vrátit něco ze zisků, které družstva mají, protože u nich kupují také býv. komunisté. Podařilo se. Tak ti, kterým se na schůzích nadávalo socialpatriotů, dávali příspěvky na komunistický tisk. Nedělali to ovšem zadarmo. Dělníci sice slyšeli na schůzích otřelé fráze o socialpatriotech, ale nikdy se nedověděli řadu věcí jiných: Jaké byly odměny za namáhavou práci vedoucích pánů družstevního dělnického hnutí, proč platily dělnické ženy v družstevních podnicích často za zboží velmi podřadné jakosti tytéž ceny jako na soukromém trhu za kvalitní zboží, jak se zachází se zaměstnanci a kolik procent pracovních poměrů končí u pracovního soudu a mnoho jiných. Dělníci nedovedli pochopit, proč jsou soustavně odmítány dopisy o nesrovnalostech, které se objevovaly v prodejnách, ale nikdy je nenapadlo, že již je to všechno předem zapláceno.

Ani v býv. komunistických odborech nebyly jiné poměry. Náčelník býv. „rudých odborů“, jak se jim hojně říkalo, Josef Pergl, měl vlastní disposiční fond, který nevysýchal a byl soustavně napájen z tajemných zdrojů. Tento fond nebyl malý. Umožňoval Perglerovi, aby si z něho vydržoval po řadu let svého osobního zpravodaje Jaroše, od Pergla dostali podpory, jak se tomu hezky říkalo i mnozí jiní. Šuškal se ledacos, ale nevědělo se nic jistého. Ten, kdo by se byl odvážil jenom upozornit na některá zajímavosti, byl by bezohledně zničen. A přece bylo jisto jedno: V židovských podnicích se nic nepodnikalo, pokud k tomu Pergl nedal souhlas. —Všichni židovští fabrikanti se vyslovovali o Perglovi s nejvyšší úctou. Chválili jeho rozvahu a jeho schopnosti přesvědčiti dělníky, že je třeba udělati právě toto a nikoliv cosi jiného. Pergl měl neobyčejný vliv již také z toho důvodu, že mohl platit velmi dobře své důvěrníky, kteří ho pravidelně o všem důležitém zpravovali a podle jeho pokynů pouštěli mezi dělnictvo zprávy takové, jaké Pergl udával. Pergl byl také po několik let skutečným a neomezeným pánem nad býv. KSČ na Ostravsku. Komunističtí funkcionáři se Pergla báli, protože věděli, že v jeho registratuře, cizímu nepřístupné, je o každém poznamenán sebemenší jeho poklesek. Kdo nesouhlasil s Perglem, musel očekávat, že se o jeho proviněních bude mluvit, že dojde k odhalení jeho minulosti a znemožnění v očích poctivých dělníků.

A takové poměry, jako na Ostravsku, byly i všude jinde. KSČ byla strana, které řvala o čistotě, ale byla skrz na skrz prolezlá nejhnusnějším bahnem a na vůdčích místech měla často lidi, kteří by byli odstrašujícím příkladem, jak funkcionář ve veřejném životě vypadat nesmí.

VRATIMOV u Mor. Ostravy

Leopold Souček šilhá po hvězdě

Psalí jsme již o Židovce Liebrechové a židomilcích ve Vratimově u Ostravy. Předpokládali jsme, že po našem upozornění zalezou tam, kde je jejich místo, ale nestalo se tak. Židomilci ve Vratimově provokují dále a ostentativně veřejně vytrubují, že se nebojí označení Davidovou hvězdou. Jak se zdá, budeme nuceni použít jiného prostředku proti provokacím Židovky Liebreichové a jejich nohsledů.

Přes všechna varování a úřední vyhlášky dopustil se totiž nové provokace Leopold Souček, obchodník a člen okresního zastupitelstva z Vratimova. Bavil se dne 14. t. m. v odpoledních hodinách veřejně se Židovkou Liebreichovou nejméně hodinu, přátelsky s ní rozprávěl a ujišťoval ji svým oddaným přátelstvím.

Je zajímavé, že kozlí pach táto Hebrejky láká kdekoho ve Vratimově, a čím ostřejší zákazy, tím více láká ona Židovka židomilce z celého okolí.

Přimlouváme se, aby takový provokatér a židomil byl zařazen mezi Židy a současně byl zbaven veškerých asijských práv, neboť je provokativně zneužil ve prospěch vratimovských Židů. Není na místě, aby takový nohsled Židů obdržel povolení k jízdě autem, když se může předpokládat, že kdo provokaci zneužije, byť nepřímo, ve prospěch stvůr z Jericha.

Kdo obcuje se Židy, ať táhne s nimi, byť by to byl třeba pan Souček, do gheta.

Příště si posvítíme na židomila, u kterého bydlí Židovka Liebrichová, blíže reflektorem, a neustaneme v pranýřování, dokud poslední Žid neopustí Vratimov.

J. Sumara

Benešovy roztrhané kalhoty

(Pokračování s 1. strany.)

tečně, že skutečně nebyl odveden pro kratší nohu.

Ale dlouho se to nedalo simulovat.

Proto bylo nutno něco podniknout, aby to vydrželo přes celou válku.

Dr. Beneš se rozhodl pro útek do ciziny.

Věc byla jednoduchá.

Útek dr. Beneše neprobíhal tak dramaticky, jak původně líčili hradní historikové.

Lékař dr. Karel Amerling převedl ho přes hranice docela bezpečně.

Dr. Beneš nemusí se skrývat v lesích a slujích. Během několika minut dostal se do Bavor (Bayern) a odtud pohodlně cestoval vlakem.

Že nepočítal sám s nějakou krkolomnou cestou, dokazuje fakt, že na útek si obul nové lakové boty.

Měl falešný pas, ale dobře dělaný, takže nebezpečí kleslo na minimum.

Když v poválečných letech propukla prudká polemika mezi Viktorem Dykem a Benešovými „historiky“, dozvěděli jsme se zajímavé detaily, které charakterisovaly Beneše a jeho metody.

Beneš totiž dal obvinít Viktora Dyka ze zbabělosti.

Dyk prý slíbil, že uteče také do ciziny, ale slibu nedostál. Patrně prý se bál. To prý Beneš byl jiný chlapík!

Viktora Dyka rozeřhávalo toto obvinění a vypsal, jak to vlastně bylo.

Z Dykova svědectví se dovídáme, že Beneš i Dyk měli utéci z býv. Rakouska do Paříže přes Rumunsko.

Beneš však ulekl přes Bavorsko, poněvadž cesta přes Rumunsko stala se vývojem událostí nebezpečnou, jak sám dodatečně ve svých poválečných pamětech napsal.

Každého nebezpečného soupeře odstranil pod různými tituly.

Nesnesl, aby vedle váho někdo jiný rostl.

Chtěl býti nejen první, ale jediný!

Když přišel v roce 1915 do Paříže, nikdo ho tam neznal.

Tamní krajané byli organisováni v tak zvaném „Comité de la Colonie Tchèque de France“.

Beneš věřil, že mohla toto komitě mohlo by mu překážet. Proto nasadil do komitě své buňky, které komitě úplně rozložily.

Nepohodlné lidi vyštval do cizinecké legie francouzské pod rouškou vlastenecké povinnosti.

Když se objevil na scéně býv. agrární poslanec Dürich, štvál proti němu Masaryka.

Dürich odejel do Ruska, kde ho Benešova kohorta znemožnila a zostudila.

V Itálii působil Frant. Hlaváček. Toho také nemohl Beneš potřebovat!

Za ponižujících okolností odkomandoval Hlaváčka z Říma do Paříže, kde mu dal úplně podřadné místo.

Aby svůj čin odůvodnil, dal rozšířit zprávu, že Hlaváček přijal od Italů 10.000 lir za svou revoluční práci.

Když 14. října 1918 sestavil tak zvanou „Prozatímní českou vládu“, nedal do ní dr. L. Sychravu.

Vznikla z toho ošklivá aféra.

Sychrava vynadal Benešovi do očí padouchů, ničemů a usurpátorů.

Pak se sebral a odjel z Paříže do přístavu, aby zde sedl na loď, která plula do Ameriky.

Tam hodlal vyhledat zesnulého generála Štefánika, který měl s Benešem podobné zkušenosti.

Beneš však dal Sychravu v přístavu Le Havre zatknout a dopravit zpět do Paříže.

Od té doby stal se Sychrava zapřisáhlým odpůrcem Benešovým i v býv. čs. republice.

Došlo-li ke smíření, pak to byly neutěšené finanční poměry, které nutily Sychravu, aby se smířil s malým zloduchem.

Mezi Štefánikem a Benešem trvaly úporné boje.

Štefánika nemohl Beneš odstranit, poněvadž tento byl příliš ve francouzské společnosti akreditovaný.

Ale snažil se ho odsunout na vedlejší kolej.

Vznikly z toho ostré spory. V pozůstalosti T. G. M. musí se nacházet velký počet dopisů, ve kterých Štefánik obviňuje Beneše z intrik a z různých neloyálností.

Také v býv. republice pokračoval Beneš v intrikách.

Kdo byl mu nepohodlný, toho se snažil zničit.

Čeřenský, Jirák, dr. Kramář, Gajda, Viktor Dyk, Stříbrný, Švehla, Hlaváček — tito všichni stali se předmětem útoků Benešových trabantů.

Mnohé skutečně také zničil.

Podél životní trati Benešovy jsou samé hroby ...

Malý Eda – velký sviňáček

A lidé jsou hříšní tvorové. Ale Beneš dělal ze sebe svatého Dal o sobě psát svými žoldněři, že nezná žádných lidských potřeb, že nejí, nespí a jen stále pracuje.

Zatím však občas vzbouřily se v něm pudy, a on tajně vybíjel se ženami, o kterých se domníval, že nic neprozradí, a že budou se obávat jeho ministerské moci.

Jenže jedna žena na něj přece vyzrála.

Byla to tajná milenka o které jsme přinesli několik reportáží.

Tato žena mohla by vyprávět, jak se na ni malý Eda vrhal, jako zběsilé zvíře, jak se ji nestoudně dotýkal a jaké nestoudnosti páchal.

Prineseme o tom ještě několik článků, abychom ukázali, že malý Eda nebyl svatý – nýbrž pouze svatoušek.

Tajná milénka však na něj přece vyzrála!

Když ji odstrčil, udělala na něj pěkný dloužek, a on měl přece jen ostudu.

Dal ji zavřít, ale ostuda zůstala.

Takový byl Beneš: měl plná ústa demokracie, ale dělal usurpátora, a běda každému, kdo se vzbouřil proti jeho samoděržaví. Kázal morálku, ale svlékal dceru svého bývalého přítele do naha, aby vybíjel své zvrácené pudy.

Za starého režimu se o tom nesmělo psát, neboť všechno nepříznivé o Benešovi potlačovala brutálně bý. státní moc. Eda byl malý postavou, ale velký sviňáček.

On a Alice Masaryková mohli sis podat ruce ...

Beneš je úchylný

Někteří lidé se táží, jak je to možné, že Beneš štve v londýnském rozhlasu národ do úplné katastrofy, a neohlíží se na pláč matek synů, které on svým štváním zničil.

Kdyby prý měl jen trochu svědomí, pak by to nedělal. Na to odpovídáme, že Beneš je úchylný člověk.

To není post festum objeveno.

To se vědělo už za dob bývalé republiky. Jeho úchylnost se koncentruje v ješitnosti.

Beneš žije jen pro osobní slávu.

Za svou slávu obětuje celý národ, poněvadž žije v chorobném přesvědčení, že stačí, když jen on zůstane na živu.

V bývalé republice používal všech prostředků, aby se udržel na křesle zahraničního ministra.

Za tím účelem odstraňoval své odpůrce inscenovanými procesy, skandály, a nebyl by se lekl ani vraždy.

Tak to vydržel jako zahraniční ministr téměř 17 let.

Pak dostal zálsuk na stolec presidentský.

Poněvadž Masaryk neumřel tak rychle, jak si Beneš v duši přál, musil se Masaryk vzdát presidentské hodnosti.

Pravíme musel!

Beneš navedl své trabanty a služebníky a ti Masarykovi bez ostychu říkali do očí, že je už stár a unaven, a že je třeba, aby udělal místo mladšímu.

Proto se Masaryk vzdal.

Beneš se nemohl už dočkat, až zasedne na Masarykovo místo.

Z toho všeho je vidno, že Beneš je úchylné individuum, které pro ukojení osobní ješitnosti je schopno uvrhnout celý národ do zkázy. --

Benešovci v Protektorátě

Všem zbytkům starého režimu u nás říká se lidově Benešovci.

Benešovci rekrutují se z řad těch, kdož byli saturváni starým režimem.

Bývalý hradní režim vytvořil si totiž zvláštní kastu služebníků, které pak z vděčnosti favorisoval.

Hradní režim měl své lidi v kruzích uměleckých, literárních a novinářských.

Dosazoval své lidi do výnosných úřadů a podniků.

Tak se tedy časem vytvořila kasta koutů, kteří seděli u tučných hrnců a při tom deklamovali, že jsou věrní „tatíčkově“ Masarykovi a Benešovi.

Starý Klofáč nejlépe vystihl program této kasty, když razil heslo: „Masaryk Beneš je náš program.“

Masaryk zemřel a Beneš uletěl do Anglie.

Vrstva žrotů ztratila tak své heslo, ale nechtěla ztratit tučné hrnce a výsady, získané za starého režimu.

Proto začala dělat pasivní resistenci a začala překážet nové orientaci českého národa.

Dělala to pod heslem: „Věrní zůstaneme!“

Máta tím prosté lidi a uváděla je do neštěstí. Sama se tato saturovaná vrstva skrývala v zákulisí a dělala na oko loyální.

Tato ničemná hra byla však brzy prohlédnuta a nebude trpěna.

Kasta bývalých Benešových žrotů bude rozdracena, neboť kvůli ní nebude národ trpět.

Benešovci budou vyvrženi z národa a ponecháni svému osudu. Jsou to buď vyložení blázní, aneb zlotřilí zločinci.

Kdo ještě dnes sází na kartu Benešovu, není normální člověk. Je buď úchylný, aneb zločinný.

Podejme ruku těm, kdož bloudili a kajícně to doznávají.

V tomto přelomu, kdy národ v zdrcující většině hlásí se upřímně ke spolupraci v rámci Říše, a kdy nechce o Benešovi ani slyšet, je nutno podat pomocnou ruku těm, kdož v minulosti bloudili a uznávají své poblouznění.

Říše neptala se a neptá se, čím kdo dříve byl, zda agráříkem, nar. soc., či soc. Dem.

Říše přijala pod svá ochranná křídla všechny Čechy dobré vůle.

Kdo nemá na svědomí zločinu proti Říši, může i nyní přijít mezi nás, kteří jsme od začátku pracovali pro neupřímnější spolupraci s německými přáteli.

Existuje také řada lidí, kteří vývojem byli zatlačeni do slepé uličky, a teď neví, jak se dostat z ní.

Naší povinností je umožnit těmto lidem čestný příchod do našich řad.

Každý, kdo je upřímně oddán říšské myšlence, a kdo činem projevuje tuto oddanost, může spoléhat no ochranu Říše.

Ale — darebáci, Benešovi zakuklenci, šuškanďisté, chytráci, kteří pouze loyality předstírají, budou jistě rozdrnceni.

Dnes není doba pro polovičaté lidi. Správně to řekl ministr Moravec: Kdo nejde s námi – jde proti nám!
Rudolf Novák

Veliká je vina učitelů a profesorů

(Pokračování s 1. str.)

hře své housle, ale dovedl hodiny vykládat o „kouzlu“ učení Žida Alandehaje Marxe. Krok za krokem takto po celých dvacet let roznival [nečitelné] nejmenších vískách, jed židomarxismu a nenávist vrstvy proti vrstvě. Nedělal to s přesvědčením, které by prýštilo ze srdce, ale z přesvědčení, že bude od pánů patřičně odměněn.

A z těchto škol vycházeli pak lidé, kteří přišli na školy střední. Profesorské sbory nezadaly většinou sborům učitelským v ničem. Lišily se od nich jen tím, že dovedly rafinovaněji lámat charaktery, které se vytvořily samorostle v té spoušti a často dělaly pro svůj odlišný postoj v této selance nepřijemnosti.

Tak i střední škola, která měla dát uceleného a charakterního člověka, vychovávala jen chytráky, schopné plavat i lovit v každých – i sebešpinavějších vodách.

V tom spočívá celá naše tragedie, neboť absolventi těchto znetvořených duševních dílem udávali později celému našemu životu tón.

Je na biledni, že za uplynulé čtyři roky se mnoho nemohlo změnit, tím spíše, že skoro tři roky, které nám benevolentně poskytla velkorysá Říše, se promarnily v neplodných hádkách a záměrném brzdění těch, kteří s moci svého úřadu měli udělat okamžitou nápravu.

Dělá se proto náprava nyní. Víme, že bude bolet. Bolet musí, poněvadž žádná operace se nemůže zdařit bez bolesti. Konečně, každá bolest je součástí očištného a ozdravovacího procesu, hlavně tam, kde vřed vrostl příliš hluboko a ze široka do zdravého jinak těla.

Snad je to přirovnání trochu drastické, možná, že některý „intelektuál“ řekne hrubé. Ale my ve velké části českých vychovatelů skutečně ten vřed vidíme a cítíme. Proto žádáme, aby ta operace proběhla co nejrychleji a započala co nejdřív.

Vyháška říšského protektora v Čechách a na Moravě

(Pokračování se str. 1.)

Z toho je tedy jasné, že osoby, jímž jsou známy bližší okolnosti o tom, jak se atentát zběhl, a o okruhu pachatelů, jakož i ostatní poukazy, které jsou důležité pro naprosté objasnění atentátu, se nemusejí obávat, že pro tuto znalost utrpí nějakou újmu, nýbrž naopak budou odměněny. Pokud však, místo aby podaly takové hlášení, budou nadále zatajovat, co jim je známo, a tím ztěžovat další pátrání, naloží se s nimi ovšem bezohledně. Žádoucí je především, aby se přihlásily všechny osoby, (nejenom z Prahy, nýbrž z celého Protektorátu), které mohou podati údaje o těchto bodech:

1. Kdo se dne 27. května 1942 zdržoval v době od 10 hodin 30 min. do 10 hodin 45 min. na rohu Krichmaierovy třídy–Holešovičky, anebo kdo v tuto dobu jel tudý pouliční drahou trati číslo 3 a číslo 14?

2. Zvláště: kdo tuto dobu jel pouliční drahou číslo 14 nahoru po Krichmaierově třídě směrem do Kobylis, hlavně, kteří zaměstnanci pouliční dráhy? Kteří chodci se v tuto dobu zdržovali na Primátorské třídě–Krichmaierově třídě? Ti musili zpozorovati pachatele prchajícího na kole, který jel směrem od Kobylis do Staré Libně. Byl nápadný zvláště tím, že v levé ruce držel kapesník a že si jím zakrýval levou polovinu své tváře.

3. Kdo se zdržoval na zastávce pouliční dráhy číslo 14 „Bulovka“? Obě ženy, které na této zastávce zadržely dodávkový vůz jisté firmy, aby se ho mohlo použít k stíhání pachatele, se vyzývají, aby se neprodleně přihlásily.

4. Kdo viděl před atentátem, nebo průběhem činu státi na Krichmaierově třídě–roh Holešovičky u plotu tamního zahradičství vedle trafiky dva cyklisty a kdo učinil další pozorování?

5. Obyvatelé Krichmaierovy třídy mezi třídou Holešovičky a náměstím Chlumčanského, kteří vystoupili ze svých domů, když uslyšeli detonaci, se nepřihlásili ještě v plném počtu k výsledku svědeckému.

6. Pachatel, který prchal pěšky, zahrnul u ulic Na Kolínské – Na Zápalčí do třídy Holešovičky a pokračoval v útěku směrem k Trojskému mostu. Kdo tam učinil další pozorování?

7. Obyvatelstvo Staré Libně v okruhu tříd Primátorská – Na hrázi – Slavatova – Na Žertvách – Lidmilina – může s určitostí podati ještě další údaje o dívce asi 15leté, která dne 27. května 1942 asi v 10 hodin 40 min. odváděla pánské jízdní kolo od filiálky Bařova obchodu na Slavatově třídě a šla s ním směrem k Lidmilině třídě?

8. Kdo zpozoroval něco podezřelého v železničních vlacích, na nádražích, nástupištích před atentátem a po něm?

3. strana

Reflektor do pražských ulic

Tisíc let otravovali Židé Prahu

V deníku „Der neue Tag“ otiskl Alfred Strasse zajímavý referát o tisíciletém boji proti Židovstvu na půdě pražské.

Otiskujeme podstatnou část ze zmíněného referátu.

Čtenář tak sezná, že Židé otravovali pražský vzduch skoro tisíc let.

A kdyby nebylo bylo německé národně socialistické revoluce, zůstala by Praha zamořena židovskými parazity stále.

Alfred Strasser píše:

K 25letému trvání vydala v dubnu 1927 lože „Praga“ řadu židovských svobodných zednářů B'nal B'rith, pamětní spis s titulem „Židé v Praze. Obrázky z jejich tisíciletých dějin. V úvodu tohoto spisu, za redakce židovského profesora Dra Samuela Steinherze se píše: „Prozatím není žádný historik s to napsati dějiny Židů v Praze, ježto chybí k tomu veškerý nezbytný vědecký podklad. Musí proto býti předem vědecky propracovány archivy a všechny ostatní prameny na správnou cestu uvedeny. Poněvadž by se pro takovou práci žádný nakladatel nenašel, mohlo by se státi tak jedině tím způsobem, že by jisté sbory tyto práce a nezištné lásky k věci podporovaly. Po zpracování všech etap, přijde pak — snad po desetiletích — historik, který dějiny pražských Židů napíše, a dílo dávno připravované tím bude korunováno“. Dříve však, než si Steinherz přál, byly dějinné prameny objeveny a archivy otevřeny, aby bylo nezvratně odhaleno, jakých zločinů Židovstvo během staletí napáchalo. Také česko-moravský prostor a jeho arijské národy nebyly během tisíciletí nebyly ušetřeny židovské kouty. V téže míře však, jak židovský obchodní smysl a talmudská nenávisť proti arijskému živlu rozkladně a ničivě působila, v též míře hnuly se síly k odporu. Popis tohoto boje podal v rámci pracovního součtenství „Heimatkunde“ pražské německé národní osvěty Dr. Adolf Kussel, skvostně podporován pádnými vývody doc. inž. Aloise Güttlinga. V jedenáctém století vystupují pražští Židé již jako obchodníci otroky. Vypovídání Židů dělo se v různých dobách a možno dějinné pozorování tisíciletého boje proti Židovstvu na pražské půdě označiti čtyřmi skutečnostmi, a to:

1. Na pražské půdě vede se téměř po 1000 let boj proti pražskému Židovstvu.

2. Tento boj zůstává v minulosti mnohdy bez úspěchu, poněvadž židovská otázka řešena byla toliko s hledisek povrchních

3. Příčiny neúspěchů tohoto boje nutno hledati ne v poslední řadě též ve skutečnosti, že se našli vždy činitelé — na příklad: králové, šlechtici, statkáři atd. — kteří jevíli o Židovstvo zájem, aniž by přihlédli k životním potřebám arijského obyvatelstva českomoravského prostoru.

4. Teprve včlenění Čech a Moravy do Velkoněmecké Říše zaručuje úplné a konečné rozluštění židovské otázky. Tolerantní patent z roku 1781 znamená v dějinách Prahy pro arijské obyvatelstvo česko-moravského prostoru kruté následky. Tento patent umožňuje Židovstvu vniknouti do nejvyšších míst státních, do všech společenských vrstev a způsobil konečné úplné opanování hospodářského a kulturního života v Praze: Židovstvem a tím v celém prostoru. Zaniklý Československý stát děkoval za svůj vznik rovněž Židovstvu. Již v prvopočátcích, když Masaryk a Beneš v cizině vyvolávali revoluční propagandu, měli pomocný židovský kapitál k dispozici v bohaté míře.“

• PRAHA XII. – Lobkovicovo.

Případ, který je skutečně zajímavý.

Arijec Emil Homr rozloučil se se svou ženou Arijkou Jiřinou.

Hned po rozluce nastěhoval se k Arijce Jiřině Homrové Žid Bedřich Kantůrek.

Arijka Homrová láká k sobě svou dcerku Evičku, která žije u babičky.

Babička nechce však dovolit, aby vnučka navštěvovala byt, kde žije židomilka se Židem.

Židomilka je však k babičce sprostá.

Učinili jsme již určité opatření, aby židomilka dala pokoj.

• PRAHA VII., Strosmejerova 1.

Ve jmenovaném domě bydlí Židovka Picková s dcerou. Obývají 3 pokoje a kuchyň. Tato sionská zatuchlice drze prohlašuje, že k prý ji nikdo z bytu nedostane, na ni — na Hebrejku — je prý každý krátký. Jejich služebná Beránková nakupuje pro Hebrejky kdykoliv se jí zlíbí a všechno, co potřebují. Židovky jak je den dlouhý nevezmou do ruky žádnou práci a jen nečinně lelkují. Arijští nájemníci zmíněného domu jsou provokacemi Židovek roztrpčeni na nejvyšší míru, věří však, že po tomto upozornění budou Židovkám již jejich drzé hlavy napraveny.

• PRAHA XIV., Ul. Matěje z Janova čp. 705.

Židovka Otylie Munzarová, roz. Silbersteinová chodí po domě bez Davidovy hvězdy. Když byla na tuto nezákonnou nepřistojnost upozorněna jednou dámou národoveckého smýšlení, sprostě ji vynadala a veřejně o ní na chodbě domu hlasitě vykřikovala ty největší urážky. Zmíněná Hebrejka o dny nejtíživějšího národního smutku vyvěsila mezi smuteční prapory svoje zatuchlé, zaneřáděné peřiny. Věříme, že po tomto upozornění přejdou zmíněnou sionskou stěnicí její provokativní rejdy.

• ITALSKÁ ULICE 10.

Zde existuje uzenářský závod Anežky Hořákové. V závodě se stále pohybuje Židovka Marie Hořáková, roz. Kafková, kterou si vzal za manželku syn majitelky zmíněného uzenářství

• SMÍCHOV, Plzeňská 22.

Tento dům můžeme nazvat domem záhad. Největší záhadou je však pan domácí, který pronajal Židovce Kadeřábkové průjezd a sklep pro její čachrářství. Jelikož někteří nájemníci zmíněného domu sklep nemají, měl by jej Židovce ihned odebrat. Další záhadou v domě je drogist, který nedávno dal Židovi 3 pasty na zuby, ale Arijci řekl, že

už nemá, a teprve po dlouhém rozpakování mu prodal jednu tubu. Také v mandlíně onoho domu se divoce šušká, a tak je čís. 22 na Plzeňské třídě středem zájmu celé ulice. Benešovští zakuklenci tu dokonce tak zbujněli, že jeden z nich, pan J. Prohlásil, že 11letou dcerušku známého národovce srazí se schodů.

• KRÁLODVORSKÁ č. 5.

Tady by měl reflektor velkou práci, poněvadž Židáci se tu roztahují a jsou hodně drzí.

• REFLEKTOR NA SMÍCHOVSKÉM NADRAŽÍ.

Koncem dubna t. r. přidělil úřad práce asi 200 Židů na stavbu protektorátní silnice.

Do té doby byl Žid na smíchovském nádraží vzácným hostem kromě drzého Žida z radotínské „Marmorey“.

Nyní zaplavují Židé pravidelně nádraží.

Tito lotři z Judee vracení se totiž vždy v sobotu z práce do Prahy.

V pondělí zase jedou ze smíchovského nádraží na místo pracovní.

Ale neodjíždějí hromadně, nýbrž courají se skoro celý týden, takže vzniká otázka, kdy vlastně Židé nastupují práci? V pondělí či mezi týdnem? Jezdí na weekend, aneb do roboty?

• REFLEKTOR SDĚLUJE:

— Značce „Vaše čtenářka“! Máte pravdu! Je ostudou, že dosud arisjké ženy perou židovskou špinu, ať si to Židovky vyperou samy!

— Na Letnou, Škroupova 27 oznamujeme, že se tam podíváme, abychom zjistili, proč potřebují Židé led. Pěstují snad „černý obchod“?

— V Břevnově, Mansfeldova č. 33 bydlí Žid Poláček. Chodí pyšně s hvězdou. Jeho paní mu vše zaopatří bez hvězdy.

— Byli jsme vyzváni, abychom se podívali Zderaz č. 12. Co pak se tam děje?

— Kdo může sdělit místo pobytu Žida Hugo Strasse, který měl továrnu v Reichenbergu? Jeden pražský občan ho hledá, poněvadž ho Žid okradl.

— Sděluje se nám zpráva o židovské drzosti v Praze XI., roh Brněnské a Svatoplukovy ulice. Bude třeba tamní židovskou havěť nakopnout.

— Kdo dodával drůbež Židovi Jelínkovi, býv. obchodníku s paraplaty ve Strašnicích?

— Zednářské odznaky, zlatá přívěšky a jehlice vyráběl za starého režimu jistý klenotník, dříve v Brandlově 9. Co dělá asi nyní?

— „Daňkovák“. Děkujeme za zprávu o tom, co se dělo kolem zesnulého řed. Ing. Krále.

— Co je to za Židy, kteří bydlí v Prase XIV., Přemyslova 18?

— Pisateli, který nám poslal polemiku s článkem p. Karla Kasandy ve „Výběru“ č. 5 oznamujeme, že Karel Kasanda je starý protižidovský bojovník. Ať pisatel udá svou adresu, aby mu p. Kasanda mohl podat odpověď. — Pokud se týče dotazu stran p. Arno Haise, doporučujeme pisateli, aby se obrátil přímo na NOÚZ, která mu jistě vysvětlí potřebné. My se nechceme míchat do interních věci zmíněné organizace.

Hodokvas býv. poslance dr. Járo Stránského o Kožní ulici

(Pokračování s 1. strany)

účinkoval ve známé bohémské vinárně „Monmarte“ v Řetězové ulici.

Jirákově se všeobecně říkalo „Hamlet“.

Domníváme se, že byl to dokonce Žid.

Hamlet dovedl znamenitě jednat s hosty. Vycítil, jakou zábavu má ten který host rád a dle toho se zařídil.

Pro Borového, Šrámka, Neumanna a Heinricha přichystal vždy jeho oblíbené víno, neboť jejich zábava spočívala v pití a vyprávění kluzkých politických i literárních příběhů.

Když přišel po prvé Járo Stránský, rekonoskoval ho Hamlet důkladně.

Od Heinricha se dozvěděl, že je to nástupce starého Adolfa v novinách, a také v politice.

Takového hosta musel si Hamlet ochočit. Proto hleděl vypátrat sklony mladého Stránského.

Hamletovu vinárnu navštěvovaly v pozdních hodinách nočních hezké i méně hezké kokoty.

Hamlet zpozoroval, že Járo pokukuje po těch ošklivějších.

Hned seznal, kolik uhodilo. A proto obklopil Járu ošklivějšími dívkami.

Ony nebyly sice tak velmi ošklivé.

Ale každá měla nějakou tu „ránu“, jak se lidově říká.

Jedna měla příliš vyceněné zuby, pravé tesáky.

Druhá významně šišlala.

A třetí vypadala jako hromotluk a ruce měla jako námořník.

Po těchto dívkách pošilhával Járo Stránský.

Vadila mu však přítomnost společníků, kteří vtípkovali o zmíněných krasavicích.

Hamlet to vycítil a proto v příhodné chvíli mu poradil, aby přišel někdy sám, že se o zábavu postará...

Járo Stránský se dostavil hned následující noci. Před tím asi napsal do svého žurnálu mravolichný článek a pak utíkal do Kožné ulice.

„Krasavice“ byly už přítomny.

Hamlet lil do nich víno, aby pana poslance dobře bavily.
A když i Jára dostal se do nálady, pošeptal mu, že má nahoře pokojík, který by mu propůjčil.
Tak se Jára Stránský dostal do uzavřeného pokojíku s třemi dívkami.
Kdo znal Hamleta, ten ví, že to byl starý šibal.
Ze sousedního pokoje díval se dírkou zvlášť k tomu účelu vyvrtanou, jak se pan poslanec baví.
Pocíťoval rozkoš, když viděl býv. pány poslance a různé býv. hodnostáře, jak odhazují svou společenskou povznešenost, a jak bez masky řádí.
Tentokrát přišel na svůj účet...
Když se konečně Jára unavil, vyvolaly dívky výstup.
Jára totiž nezapřel židovskou povahu a odměňoval dívky velmi skrblicky.
Kněžky lásky však způsobilý kravál.
Nejvíce hulákala šišlavá.
„Ty šeš šakramentský poslanec,“ šišlala.
Dívka-hromotluk hrozila, že rozbije Járovi hubu, jestliže nezdvoujnásobí příslušný poplatek.
Jára musil tedy zvýšit odměnu, aby se dostal z ruko hetér.
To ho však neodradilo od dalších návštěv Hamletova podniku.
Vracel se tam občas.
Hamlet mu rozuměl a vždy něco zaopatřil.
Jednou se stalo, že náhodou nedostavila se do vinárny žádná dívka, která by Stránskému konvenovala.
Jára seděl smuten. Marně snažil se ho Hamlet obveselit.
Tu Hamlet rozhodl se k šílenému činu.
U „železných vrat“ se potloukala v těch dobách starší žena, která večer prodávala ředkvičku po restauracích.
Pozdě v noci stávala ze starého zvyku u „železných vrat“.
Hamlet dovedl tuto bezzubou stařenu do známého pokojíku jako žertvu pro Járu Stránského, a díval se dírkou, jak se bude Jára tvářit.
Ten se však zděsil, když uzřel vysloužilou hetéru.
Odstrčil ji od sebe a chtěl zmizet.
Ale to jí neznal!
Bába se na něho vrhla, předstírajíc vášeň.
Objala ho kostnatýma rukama a začala ho líbat.
Jára prskal, nadával požidovsku a zoufale se bránil.
Býval by se však neubráníl, kdyby rozzuřená bába, chtívá výdělku nezakopla o židli a nesvalila se.
Toho využil Jára a bleskurychle zmizel.
To byla také jeho poslední návštěva u Hamleta.
Hamlet tentokrát doplatil na celou věc. Musil bábě zaplatit za promeškaný čas a ztratil při tom hosta.
Aby se však trochu odškodnil, vyprávěl celou příhodu v kruhu známějších hostů.
Vypadalo to neuvěřitelně. Ale bylo to pravdou, neboť pozdější dobrodružství Járy Stránského ukázaly, že to nemá v hlavě v pořádku, občas potřebuje se po židovsku vybit.
Budeme o tom příště referovat.

5. strana

Ani hysterie, ani resignace, ale činorodá práce pro Říši a národ

Když jsme naslouchali brněnské řeči ministra Emanuela Moravce, přednesené k 50.000 českých lidí, bylo nám chvílemi smutno.

A to proto, že jsem si uvědomovali, že vinou bývalé protektorátní vlády, resp. jejího náčelníka, došli jsme k takovým koncům, že ministr nynější vlády musí sám otevřeně prohlásit, že chvíle pro český národ uzrála až do zoufalé osudovosti.

Člověk se mimoděčně ptal sám sebe, proč vedoucí lidé bývalé vlády nemluvili a nejednali tak, jak jedná a mluví člen nynější vlády ministr Moravec?

Kolik českých lidí bývalo by bylo zachráněno, kolik slzí matek ušetřeno, kdyby býv. předseda vlády Eliáš postavil se za tak rozhodně jednoznačné stanovisko, jako nynější vláda?

Národ byl a je ve svém celku zdravý a dobrý. Národ býval by poslechl rad vedoucích lidí, ale ten Eliáš k němu nepřišel, a neřekl mu otevřeně pravdu a nevedl ho otcovsky moudře, nýbrž nechal ho tápat...

Eliáš mlčel. Jeho mlčení vykládali si lidé všelijak a dle svého. A za tohoto mlčení vybuchlo v Čechách a na Moravě v některých místech býlí, které nemělo nic společného s květem národa.

Toto býlí muselo býti vytrháno i s kořeny.

Tak se promarnil drahocenný čas, který lze těžko nahradit.

K dovršení naší osudové situace, inspiroval zločinec Beneš v Londýně atentát na říšskou osobnost ve zdech hlavního města Prahy!

Není tedy divu, že ministr Moravec nemohl mluvit v Brně jinak, než mluvil.

Situace je pro český národ tak příšerně vážná, že by bylo hříchem něco zamlčovat, aneb skrášlovati.

Proto ministr Moravec mluvil jasně, a otevřeně, i když věděl, že četná srdce budou zkrušena, a že se budou chvět úzkostí o osud národa.

A přece hodně pozitivního přinesla brněnská řeč ministra Moravce tomu, kdo pozorně naslouchal. Ministr poukázal na to, že Berlin prožíval právě těžký smutek nad ztrátou jednoho z největších synů německého národa. A přece ministr jasně cítil, že právě v Říši nemá český národ nepřátele.

Všechna tvrdá opatření, kterých dosud Říše proti Čechům užila, byla uplatněna teprve tehdy, když už nebylo vyhnutí a kdy hrozilo nebezpečí.

V Berlínu nám nabízejí cestu spolupráce, ale čestně a upřímně, bez záłudností a zadních dvířek.

Konečně: pro českého člověka zní otázka dnes docela prostě:

buď s bolševiky, aneb s národně socialistickým Německem.

Troufáme si tvrdit, že v českém národě našlo by se velmi málo lidí, kteří by se chtěli dostat pod vládu rudých vrahů.

Ovšem: nesmíme stát se založenýma rukama, a dívat se, jak Říše a její branná moc i za nás bojuje s bolševickými hordami.

Celý český národ musí prací a vzorným pořádkem přispět k tomu, aby Stalinova čeládka byla jednou pro vždy znemožněna a zničena.

Ministr Moravec mluvil o osudové chvíli českého národa. Ale tím nechtěl říct, aby národ propadl hysterii, aneb resignaci.

Přiblížila se sice hodina dvanáctá a ráfie našeho osudu blíží se k rozhodující chvíli.

Ale právě v osudových chvílích se vždycky český národ našel.

Najde se i nyní. Musí!

Přimkne se celou duší k novému pořádku, činorodou prací bude napomáhat Říši v jejím velkém zápasu, a vyvrhne ze svého středu každého, kde by se chtěl chovat věrolomně k Říši.

Český lid musí také udělat generální čistku, aby byli dopadeni vrahové, kteří provedli atentát na přítele českého národa generála Heydricha.

Český lide, jen věrnost k Říši a činorodá práce Tě zachová jako národ!

Všechno ostatní – hysterie, resignace – přivedlo by Tě k strašlivému konci.

A měj víru v ušlechtilou velkomyslnost Vůdce Adolfa Hitlera, a poslouvej své zákonné vlády, která Ti dobře radí.

Rudolf Novák.

Z českého života

VRAŽDA! - VRAŽDA!

Byla to nejhnusnější a nejpodlejší vražda, která byla spáchána na SS-Obergruppenführerovi generálu Heydrichovi atentátem ze dne 27. května t. r.

Vysoký říšský funkcionář byl zavražděn na okraji hlavního města Prahy za bílého dne a vrahům se podařilo uprchnout...

To je fakt, který nelze oddiskutovat, a který nelze ničím odčinit, než dopadením zbabělých zákeřníků.

Že pachatelé nebyli dopadeni hned po činu, dá se vysvětlit tím, že si vyvolili k atentátu místo poměrně osamělé.

Ale že nebyli dosud vůbec vypátráni, je už závažné, a vrhá to na české obyvatelstvo těžké stíny podezření, že někdo kryje ničemné vrahy a dokonce je přechovává.

Pisatel tohoto článku zastával řadu let místo novinářského kriminálního reportéra.

Vnikl tak trochu do tajů pátrací techniky policejní a obeznámil se částečně s taktikou zločinců i stíhacích orgánů.

Jednu poučku odnesl si ze své kriminálně reportérské praxe:

i nejzdatnější policii je vítána opravdová součinnost obyvatelstva.

Ovšem, někdy ani součinnost obyvatelstva nemá pozitivních výsledků, poněvadž zločinec provedl svůj zločin úplně nenápadně, takže veřejnost nemá opěrných bodů pro pátrání ve svém nejbližším okolí.

V případě atentátu na generála Heydricha je tolik opěrných bodů, že občané mohou podstatně přispět k odhalení a dopadení hnusných zločinců.

Pachatelé musili bydlet určitý čas v Protektorátě a dost možná, že přímo v Praze.

Někde tedy musili se ubytovat. To znamená, že obyvatelstvo může snadno zkontrolovat v okruhu svého nejbližšího okolí, zda tu nebyl nově přistěhovaný muž, který by přicházel v úvahu.

Jestliže v celém protektorátě učiní obyvatelstvo podobnou kontrolu, vyjdou najevo okolnosti, které značně zmenší okruh pátrání.

Pak se půjde jen po stopách podezřelých nájemníků, čímž perlustrace podezřelých je ohromně ulehčena.

Obyvatelstvo má další opěrný bod.

Jsou to věci, které zanechali atentátníci na místě činu.

Je to několik předmětů.

Dvě aktovky, z nichž jedna na je primitivně spravována. Pak čepice, která je velmi nápadná, neboť taková čepice není u nás masově nošena.

Pak je zde nepromokavý plášť, a konečně dámské kolo.

Obyvatelé jednoho domu docela lehce zkontrolují, kdo měl v jejich domě dámské kolo, a kdo je už nemá.

Tu se nám objeví hned velká stopa, která může vésti k cíli.

Je také jisto, že pachatelé museli po činu se skrývat.

Tu zase může obyvatelstvo prospět pátrání, když bude zjišťovat, zda v kritické noci a ve dnech 27. května nezdržoval se v jejich domě, aneb v jejich obci neznámý muž.

Výsledek takového zjišťování opět zúží okruh podezřelých a umožní pronikavější perlustraci.

V každém domě a v každé obci mělo by se pátrat po neznámých lidech, kteří se tu přechodně, třeba jen jednu noc zdržovali.

Přirozeně, měly by se také prohledat všechny sklepy a málo navštěvované kůlny, boudy a pod.

České obyvatelstvo Protektorátu mělo by provést samo generální čistku ve svém nejbližším okolí a výsledek sdělit bezpečnostním orgánům.

V novinách byly otisknuty pokyny, aby civilní obyvatelstvo vědělo, co všechno potřebuje policie vědět k objasnění atentátu.

Každý, kdo něco pozitivního může říci, ať se přihlásí u příslušného úřadu a poví to.

Nikoho nekryjte, i kdyby to byl váš nejbližší příbuzný!

V sázce je mnoho, takže jakýkoliv ohled byl by hříchem na celém národu.

Znovu opakujeme: České obyvatelstvo v Protektorátě musí povést generální čistku!

Každý ve svém nejbližším okolí.

Věc je celkem snadná: Zjišťujte neznámé lidi, kteří bydlili v kritických dnech ve vašem domě, nebo ve vaší obci!

Úřady už si ověří totožnost neznámého.

Pátrání po Benešových zločincích musí se zúčastnit všechno obyvatelstvo Protektorátu.

Celý český národ musí mít životní zájem, aby vrahové byli odhaleni a dopadeni!

Ministr Moravec předsedou

Kuratoria pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě

ČTK. Praha 13. červen. Státní prezident dr. Emil Hácha jmenoval ministra Emanuela Moravce předsedou

Kuratoria pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě.

Presidium Kuratoria pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě oznamuje že je prozatímne umístěno v Praze III, Valdštejnská 10, Kolovratský palác, tel. 606.41-48

Noví zmocněnci NS

Tisková služba Národního souručenství oznamuje: Ústřední vedoucí Národního souručenství jmenoval za souhlasu státního presidenta dr. Emila Háchy a ministra lidové osvěty Emanuela Moravce tyto odborné zmocněnce:

1. Dr. Zdeněk Hruška, Praha, pro propagandu,
2. Prof. Dr. Vlad. Teyrovský, Brno, pro rasové otázky,
3. Doc. Dr. Tomáš Krejčí, Praha, pro výchovu,
4. Prof. Dr. Jan Mertl, Praha, pro věci kulturní,
5. Dr. Josef Plíhal, Turnov, pro věci správní,
6. Dr. jur. a Dr. med. K. Zub, Brno, pro věci sociální,
7. Josef Nepraš, Praha, vedení „Radosti ze života“,
8. Václav Stočes, Praha, pro věci zaměstnanecké,
9. Dr. Frant. Potužil, Praha, pro hospodářství

K této zprávě poznamenáváme: Dr. Zdeněk Hruška je redaktorem „Českého slova“, prof. dr. Teyrovský měl dříve v N. S. referát převýchovy, doc. dr. Krejčí a dr. Mertl pracovali původně v Českém svazu pro spolupráci s Němci, dr. Plíhal je samosprávný pracovník z Turnova, Dr. Frant. Potužil je ředitelem exportního ústavu.

Činnost Jos. Nepraše a V. Stočes je našim čtenářům známá.

Ptáka poznáš vždycky podle peří,
vrtichvost zas Benešovi věří,
štěnice, ta páchne, ssaje, věčně ruší klid,
od ní se však těžko pozná — vždy prašivý Žid.

Bývalý soudní rada v chládku

Nejsme lidé zlomyslní, ale tohle musíme přece zaznamenat, neboť jde o jednoho bývalého vrchního soudního radu v Praze, který rád dělal mravokárce. Sloužil za starého režimu. Ač byl velmi zámožný, přešel do penze až po vyčerpání maxima služebních let.

Ale i pak si nedal pokoje. Otevřel si v Českém Brodě kancelář, jako obhájce ve věcech trestních.

Mezi mladými právníky a advokáty vyvolalo to mravní rozhořčení, neboť podobné kanceláře otvírají pouze pensionovaní soudcové, kteří mají nezaopatřené děti a nejsou zámožní.

Kdyby každý pensionovaný soudní rada měl otevřít kancelář jako trestní obhájce, neměli by advokáti pomalu co dělat.

Náš soudní rada zařídil si kancelář, ač měl slušnou pensi, pár tisíc v bance, a pěkný statek v Tuklatech u Českého Brodu.

Nedávno se stalo, že přišla nějaká kontrola na statek pana soudního rady v. v.

Výsledek kontroly bylo trestní oznámení k okresnímu úřadu, který p. radu odsoudil ke čtyřdennímu vězení. Poněvadž už nežijeme v dobách staré demokracie, musil pan rada nastoupit přisouzený trest. Byla to sensace pro Český Brod, když zvěděl, že ve vězeňské kobce místního okresního soudu odpykává si trest pan rada, který za starého režimu byl velmi přísný k přestupkům zákona.

ŽIDOVŠTÍ CHLÍPNÍCI NA CÍSAŘSKÉ LOUCE.

Existuje zákaz pobytu Židů na nábřeží až po železniční most na Smíchově.

Bylo by záhodno zákaz rozšířit i na další úseky a to: vorový přístav, Císařskou louku, přístavní silnici a pokračující nábřeží až po Barrandov k přivozu do Bráníka.

Důvodů pro tento zákaz je mnoho.

Tak na Císařské louce pasou se Židé chlípnými zraky na opalujících se asijských ženách, které se rekrutují nejvíce z kruhů dělnických.

ŽIDOVKA V PLAVKÁCH.

V neděli 7. června přijela na kanoi po Berounce na koupaliště mezi Radotínem a Černošicemi společnost dvou žen a muže. Jedna z žen byla Židovka. Měla na plavkách žlutou hvězdu.

Židovka se chovala velmi provokativně, kouřila a stále plivala.

Na těle měla ošklivou výrazku.

Kanoe mělo značku M V 256.

Rýžák s mýdlem nepomáhá? iMi radí bystrá hlava!

Mnohé ženy dosud se pokoušejí prát pracovní úbory mýdlem, práškem a kartáčem. Marně, tyhle prostředky na špinou prosáklé, zaolejované a promaštěné pracovní šaty nestačí! Jenom se tím zbytečně ničí tkanivo, plýtvá silou, penězi a časem. Na zažranou špinu nutno vzít speciální rozpouštěcí prostředek – a tím je iMi. Namočte na noc špinavé pracovní úbory a prádlo do teplého roztoku iMi – ráno vymáchejte a nechte po 15 minut vyvařit v novém roztoku iMi – potom každý kus znovu důkladně vymáchejte. To je způsob nejprostší, nejlevnější, účinný a zaručeně neškodný! Zkuste to a uvidíte, že je tomu skutečně tak!

8. strana

PLZEŇ

Plzeňští dělníci do lázni.

Rozhodnutím tragicky zesnulého pana Zastupujícího říšského protektora, SS-Obergruppenführera a generála policie Heydricha, bylo umožněno českým dělníkům, aby prožili svou dovolenou v lázních Luhačovicích. Z Plzně odjela na tuto dovolenou první skupina dělníků.

Foro

RAKOVNÍK

Ne slova, nýbrž činy vydají svědectví o naší spolehlivosti.

Rakovník ještě nikdy nevyjádřil tak spontánně a jednotně odpor proti Benešovu krvežíznivému gangsterství jako v těchto týdnech národního smutku a zoufalství. Jednou pro vždy zúčtoval se zločinci, kteří ženou za židovské peníze národ do zkázy. Co je to však platné, když český národ sice ve své vůli větší částí spojil se v jednotném duchu nacionálního socialismu a hlasitě pronesl své věřím Říši, když stále nezodpovědní jedinci skrývají vrahy p. Zastupujícího Říšského protektora SS-Obergruppenführera, generála policie Heydricha, a tak všechna slova ujištění oddanosti českého národa nejsou ničím než pouhými slovy.

Činů je třeba. Vrahy je nutno vydat spravedlnosti. Nesmíme dopustit, aby pro několik zákeřných, zbabělých lotrů, padal stín odsouzení na celý náš národ, který chce za ochrany Říše čestně se zařadit v tvůrčí práci Nové Evropy.

Ve všech kostelích církví by se měl veřejně proklít krvavý strůjce tohoto nejhanebnějšího činu dějin – Beneš i s jeho smečkou, na jehož hlavy i hlavy jeho pacholků stejně se denně snáší nejděsnější prokletí milionů českých matek a žen. Prokletí za to, aby se mu neuzavřely žoky zlata jeho židovských patronů, zasáhl ničemně do našeho klidného, ničím nerušitelného vývoje v rámci pod ochranou Říše.

Čin Benešův stal se bez vůle, a proti vůli českého národa, který s Benešem nechce mít nic, naprosto společného. Beneš je zbabělá, krvavá hyena, která chce z českého národa udělat zdechlinu, již tlející kosti a svaly by měly ukypřit půdu sionským záměrům, jeho chlebodárcům. Benešovi jde jen o národ. Ten mu nikdy k srdci nepřiřostl. Benešovi jde jen o peníze a slávomanství.

To se však nesmí stát.

A proto, i kdyby se jednalo bratra nebo posledního syna matky, muže ženy či otce dětí, je nutno ho vydat spravedlnosti, necht' se zodpovídá ze svého činu; je nutno tohoto zlosyna, horšího otcovraha, aby bylo sňato podezření z celého našeho národa, který musí žít!

Židé vždy těžili z bídy a neštěstí národa

V minulých dobách bídy a drahoty, ať již způsobené živelnými pohromami nebo válkami, hráli Židé důležitou úlohu jako zdražovatelé a shromažďovatelé životně důležitých zásob. Důkazy toho nalézáme na pamětních mincích z doby velké bídy v Římě i jinde. Drahoty, způsobená r. 1693 kobylkami v Německu, dala vznik dobové minci, na jejíž jedné straně jsou uvedeny ceny obilí onoho roku a na druhé je rytina oběšeného Žida na stromě. Obrázek věnčí nápis, vše vysvětlující: „Kornjude. Verzwefel und geht zum Teuffl“.

Prosíme čtenáře, kteří by měli bližší vědomosti o těchto mincích, aby nám je laskavě zapůjčili k ofotografování. Jsou dokladem, jak Židé dovedli již před staletími rafinovaně využít neštěstí národů k obohacení, i dokladem nenávisti obyvatelstva proti těmto zloduchům.

-AKR-

LOUNY

63.000

je číslo Tvého svědomí. Proto daruj každý co největší částku na Německý Červený kříž, neboť i největší dar je příliš skrovnou splátkou za oběť, kterou přináší říšský vojin v boji za lepší zítřek celé Evropy.

Za neslušné chování byl potrestán 14denním vězením

Zřízenec městské spořitelny, pan Kuzman, byl potrestán vězením 14 dnů za neslušné chování vůči městskému strážníkovi.

Vzorný příklad obecné školy v Dobroměřicích.

Učitelstvo obecné školy v Dobroměřicích správně vystihlo, že ne slovy, ale činy je nutno dokazovat, že je chápána velikost dnešní doby, a že stačí poctivě a cílevědomě pracovat i na malých úsecích, že však všechna naše práce musí směřovat k vítězství říšských zbraní nad úhlavními nepřáteli celého lidstva: Židovstvem, bolševismem a jejich spřaženci; že naše práce musí směřovat k tomu, aby tento největší boj dějin byl v klidu vítězně dobojován až do poslední bitvy.

Proto s radostí zaznamenáváme, že zmínění učitelé ze své iniciativy denně zaměstnávají žactvo na odstraňování plevelů, ohnice a bodláčí a polí těchto zemědělců, kteří správu školy o to požádají, a to bezplatně.

To je práce pro národní pospolitost bez velkého mluvení.

Louny budou mít své koupaliště

Dovídáme se, že na bývalém výstavišti bude v režii města zřízeno s urychlením veřejné koupaliště. Tím získají Louny lázně opravdu v jedinečně krásné poloze.

Nepoctiví hospodáři

Známa sl. Olga Pergnerová, o níž jsme již několikrát psali, z Dobroměřic a Lad. Hieka z Loun nechávají ležet ladem krásná pole. Tento čin v době, kdy je nutno využít každou píď země, je nanejvýš trestuhodný, a bude zcela správně dohnati tyto škůdce k osobní zodpovědnosti.

Údery kovadliny doprovázely na poslední cestě dobrého člověka

V posledních dnech zemřel známý hasičský pracovník J. Jirásek, mistr kovářský. Byl pochován za zvuků kovářské kovadliny. Zachováme čest jeho památce. -la-

ŽALOV u Roztok

Bašta býv. komunistů si vydala odsuzující vysvědčení.

Úplně konsternováni jsme v největším údivu konstatovali, že v neděli 7. t. m., mimo obecní úřad, nevyvěsil nikdo v obci žádné prapory v příslušné smuteční úpravě. Tímto činem si tato bašta býv. komunistů vydala odsuzující vysvědčení.

Může železniční zaměstnanec zaměstnávat někoho jako „rolníka“?

Známy čachrář ovocem, Velišek, je zaměstnán u železničního zaměstnance Laštovky jako „rolník“. Tady jistě nebude něco v pořádku.

-jaj-

NYMBURK

Služba zákazníkům nebo úřad?

Pán, který odmítnul dne 8. t. m. ráno vydati dělnickou jízdenku, zapomněl asi, že úkolem jeho je služba zákazníkům dráhy, a to služba co nejdokonalejší.

Rámusy paní hoteliérové

Návštěvníci jednoho hotelu mohou, či lépe řečeno, musejí dosti často poslouchati křik, který tropí paní hotelierová se služkami. Nechť tato paní nezapomíná, že byla také kdysi zaměstnána, třebaže to byla pouze lehčí práce, kterou, jak ví celé město, konávala.

Statkář na svatbě

V dnešní době, kdy vše pracuje, zejména venkov, vyjel si pán velkostatkář, známý v Nymburce svými zálety, na Moravu na svatbu. Jen tak z dlouhé chvíle...

Čilý dědeček

Městské museum v Nymburce má v opatrování 80letý dědeček. Za celý rok se tam nepodívá ani 10 lidí.

Mladší správce by snad učinil museum přístupnější veřejnosti, pro kterou je vlastně určeno.

-ors-

Národní hospodář

Firma „MATADOR“, pryžové závody akc. spol., Praha, konala dne 6. června t. r. v místnostech České banky Union, Praha I., řádnou valnou hromadu, na níž byla schválena účetní uzávěrka k 31. prosinci 1941. Řádný rezervní fond bude ze zisku doplněn na K 100.000, zbytek zisku převede se na nový účet. Ve zprávě správní rady se praví, že obrat obchodního roku dosáhl výše minulého roku. Firma stala se členem Hospodářského společenství výrobců pryžového a osinkového zboží zaps. spol. s r. o., Praha. Firmou „MATADOR“ založená Obchodní společnost v Bratislavě vykazuje taktéž uspokojující výsledek. Sociální opatření firmy pro své zaměstnance bylo rozšířeno obzvláště zřízením Zaměstnaneckého fondu se zmínky hodnou dotací.

Továrna na filtry a pivovarské stroje akc. spol., dříve B. H. Hellmann, Praha VII., 791.

Dne 10. června t. r. byla konána XXXI. řádná valná hromada společnosti, na které schválena bilance za rok 1941 a usneseno, aby po dotaci rezervy na zvláštní daň výtěžkovou a investičnímu fondu, jakož i řádných a mimořádných odpisech přiděleno bylo pensijnímu fondu zaměstnanců firmy K 100.000.– a ze zbývajících čistého zisku K 673.722.– vyplacena 4½% dividenda, t. j. K 9.– na jednu akcii počínaje 15. června t. r. u pokladen Pražské úvěrní banky a u pokladny společnosti v Praze VII., Jedličkova ul. 31. Zbytek zisku K 223./22.– převeden na nový účet.

Současně potvrzena kooptace nového člena správní rady. p. centr. řed. prof. Osvalda Zwerenze a vystupující člen správní rady, pan. prof. Alois Jiráček, byl opět zvolen.

Pražská městská pojišťovna předložila své řádné valné hromadě dne 11. června 1942 ke schválení výroční účty za rok 1941. V odvětví škodovém přijala Pražská městská pojišťovna na premiích K 64,937.312.–, v životním K 42,035.343.–, celkem K 106,972.660.–. Přírůstek oproti loňskému roku jest tedy uspokojivý a ústav překročil částku K 100 milionů na příjmu hrubého pojistného. V uplynulém správním roce bylo vyplaceno za škody v odborech živelních K 17,994.872.–, v pojišťování životním a důchodovém K 18,744.022.–, celkem tedy K 36,788.894.–. Od počátku svého trvání vyplatil ústav za 77 let svým pojistníkům celkem K 533,515.594.–. Celkové zálohy ústavu činí k 31. prosinci 1941 K 405,031.146.–, z čehož připadá na odvětví škodní K 168,266.664.–, na závazky ze životních smluv K 236,764.281.–. Stouply tedy fondy a zálohy ústavu proti účetnímu roku 1940 o K 27,351.787.–. Z přebytku hospodaření všech odvětví K 2,104.290.– budou dotovány vlastní fondy částkou K 555.255.–, obci hlav. města Prahy pro její potřeby a k podpoře humanitních, sociálních a všeobecně prospěšných účelů je rezervováno K 1,421.435.–. Jsme rádi, že můžeme stále plnit úkoly, jež nám vytyčila naše zakladatelka, jejíž štít zdobí i naše jméno, a budeme se snažit, abychom i nadále byli s to těchto úkolů.

Arijský boj

Telefon: 313-75, 290-28

Vychází každou sobotu.

Ročník III. – číslo 32. V Praze 15. srpna 1942.

V NÁRUČÍ LAČNÝCH ŽIDOVEK

V minulém čísle roze-psali jsme se o smutné historii českého spisovatele a novináře, který se stal obětí Židovce.

Případ tohoto spisovatele není ojedinělý!

Naopak!

V posledních letech býv. republiky mohli jsme konstatovat neblahý úkaz, že Židovky lovily manžely z Českých arijských kruhů.

Bylo to plánovité pronikání židovských vlivů a prvků do českých arijských rodin. Plánovité kažení české krve.

Nejsmutnějším zjevem ale bylo, že to byla zejména naše inteligence, která přijímala bez odporu Židovky ke svým rodinným krbům.

Židovská drzost rostla. Židé se domnívali, že si mohou kupovat české arijské ženichy pro své stárnoucí dcery.

Žid vydřel na českém dělném lidu jmění, které pak znělo sloužit jako vna-didlo pro české muže, aby si vzali za manželky židovské Sáry.

Mlsné Židovky si začal vybírat. Za těch pár tisíc korun věna aspirovaly na muže z uměleckého světa, na herce, spisovatele, hudebníky.

Několik dobrých umělců nám tak zničily morálně, a infikovaly svým židovským pojetím života.

Neradi o tom píšeme, ale musíme, aby se český život dokonale vyčistil od zbytků židovských vlivů, tajně ještě vykonávaných...

Mlsnost bohatých Židovic chceme demonstrovat na dvou případech vynikajících českých herců.

Nechceme házet po nich kamenem, ale jejich případ je typický pro důkaz, jak to dělaly Židovce, aby lapily do svých sítí Českého umělce. — Případ první:

V České Skalici u Náchomě před první světovou válkou mechanickou tkalcovnu Žid Karel Reich.

Začínal jako mnoho podobných Židů: totiž s ničím.

Pracovitost českého lidu získala mu milionové jmění, které bedlivě opatroval a rozmnožoval.

Svým dělníkům a úředníkům platil jen tolik, co nezbytně musil.

Jinak hrdlil se o každou korunu.

Žid měl tři děti.

Syna (Fricka) a dvě dcery.

Fricke studoval v Hradci Králové na nějakém učelišti.

Pak se stal Fricke ředitelem otcovy továrny a vytlačil tak z tohoto místa úředníka, který ředitelské místo dlouho zastával.

Židovské slečny dcery se měly provdat za továrníky, aneb za něco podobného.

Všechny děti zmíněného židovského továrníka projevovaly už v mladých letech vilnost, která je vrozena židovské rase.

Mladý Židáček Fricke obtěžoval kde jakou arijskou dívku v městě.

Budiž žalováno, že několik arijských dívek podlehlo jeho svodům.

Jedna z dcer židovského továrníka umínala si, že musí dostat za manžela umělce, neboť začala holdovat umění dle známého výroku F. X. Šaldy: „Táta prodával kořalku a syn dělá do literatury“.

V tomto případě nešlo o syna, nýbrž o dceru, která se „vzrušovala“ uměním.

A poněvadž měla velké věno, domnívala se, že může vhodit své laso i do „zlaté kapličky“ nad Vltavou.

V Národním divadle v Praze byl angažován operní pěvec, který vzbuzoval oprávněnou naději do budoucna.

Na tohoto pěvce vrhla Židovka Reichová žádostivé zraky. Že při tom cinkala otcovými dukáty, je pochopitelné při židovské mentalitě.

Věno bylo skutečně pěkné!

Nechceme říci, že operní pěvec dal se zlákat věnem. Snad hrály při tom hlubší pocity. Je těžko vůbec vníknout do duševního světa Arijce, který se zamiluje do Židovky.

Okamžité vzplanutí bez úvahy, nedostatek arijské hrdosti a výchovy, úšklebky sexu, to vše může působit na rozhodnutí Arijce, když si běře za manželku – Židovku.

Jedno je však jisté: že takový sňatek je nedůstojný Arijce!

Operní pěvec se oženil s Židovkou Reichovou!

Teď si představte manžela Židovky, když vystupuje ve Smetanových operách... Samozřejmě, že kariéra českého pěvce byla ukončena, jakmile stal se manželem Židovky. — Druhý případ je známější.

V Brně žil nadějný činoherní herec.

Žil bohémským životem mladého umělce.

Obecenstvo mělo ho rádo. (Pokračování na 2. str.)

Beneš posílá svou obět' do blázince

Milenka informuje býv. ministra Stříbrného – Beneš se bojí kampaně „Več. listu“

V minulém čísle vylíčili jsme, jak Beneš dal zavřít svou býv. milenku, aby ji učinil neškodnou.

Dnes pokračujeme v líčení slečny Blanky, která man vyprávěla v statě toto:

„Když jsem odpykala policejní trest vracela jsem se do svého bytu.

Ale již pil otvírání dveří tušila jsem, že někdo dobýval se do bytu, poněvadž pošramotil trochu zámek, a já nemohla otevřít.

Když jsem konečně otevřela, začala jsem provádět důkladnou prohlídku bytu.

V bytě někdo řádl!

Všechno bylo přeházené, v nepořádku, nic nebylo na svém místě.

Samozřejmě, že hned jsem uhodla, kdo měl asi zájem na prohlídce bytu.

Byl to dr. Beneš, který potřeboval odebrat mi různé fotografie a drobnůstky, které mi dal, aneb které jsem mu sama vzala.

Věděla jsem, že policie v bytě nebyla, poněvadž ta mohla použít svých klíčů a nemusila používat paklíčů, jak tu učinil neznámý pachatel.

V duchu jsem přemítala, koho asi použil Beneš k vyloupení mého bytu.

Brzy jsem se to dozvěděla.

Jednoho večera přišel na návštěvu můj známý šofér od Beneše.

Věděl asi všechno, co se stalo, neboť hned mi začal vyprávět, jakou úlohou pověřil ho Beneš za mé nepřítomnosti.

Beneš si dal zavolat šoféra a důvěrně mu oznámil, že jsem zašantročila nějaké důležité listiny z ministerstva, a že je prý třeba, aby nenápadně byl prohlédnut můj byt a všechny listiny odnešeny.

Musí se to stát nenápadně, aby nebyl vzrušen rozruch, a nedozvěděl se o tom opoziční tisk.

Proto nebude požádána policie o zakročení.

Beneš pověřil šoféra, aby vloupal se šikovně do bytu a všechny listiny a fotografie odnesl z bytu a předal Benešovi.

Je to prý v zájmu státu!

Aby dodal šoférovi chuti k práci, dal mu dvě tisícovky na přilepšenou.

Šofér musil tedy podřídít se přání svého šéfa.

Ale do vloupání se mu nechtělo.

Neuměl v tom chodit.

Náhodou seznámil se před tím v jedné noční kavárně s mladým Židem, který provozoval „kasařinu“.

Žid jmenoval se Kraus.

Vyhledal ho a pověřil úkolem vykrást můj byt za odměnu pěti stovek.

Sám prý jen hlídal na chodbě.

Žid se zdarem vloupal se do bytu a donesl šoférovi hledanou kořist.

Pak byt zase uzamkli, čímž záležitost byla skončena.

Beneš prý byl velmi spokojen.

Šofér mu ovšem neřekl, že k otevření bytu použil „kasaře“.

Nelitovala jsem trestek, které mi kasař pro Beneše odcizil. Stejně bych jich nemohla použít proti Benešovi, poněvadž by mne obvinil, že jsem je ukradla.

Domnívala jsem se, že teď mi dá Beneš pokoj, když má jistotu, že nemám jiných kompromitujících dokladů proti němu.

Ale věc se komplikovala zase jinak!

Jednoho dopoledne někdo zvonil u mého bytu.

Šla jsem otevřít.

Ve dveřích stál mladý muž, dle zevnějšku seriál Semita.

Žádal, aby směl vstoupit, že mi chce něco důležitého říci.

Svolila jsem.

Když se pohodlně usadil, představoval se:

„Jmenuji se Artur Kraus. Ale v pražském podsvětí jsem znám pode jménem Arsen Lupin...“

Ihned si uvědomila, že je to asi ten Žid, který pomáhal šoférovi při vloupání do mého bytu.

Žid pokračoval:

„Nemusíte se strachovat. Jsem lupič-gentleman“.

Při tom se suše zasmál, jakoby se mu vlastní vtíp velmi líbil.

„Ano, jsem lupič-gentleman, dámám neubližuji, těm se jen kořím.“

Na důkaz svého tvrzení sklonil hlavu, jakoby se mi chtěl uctivě kořit.

Pak zase vyprávěl:

„Nechci vám ublížit, naopak prospět. Můžeme získat moc peněz, když se budete řídit mou radou.“

„Nerozumím vám.“

„Vždyť mi porozumíte, až vám vše povím.“

Zapálil si cigaretu a tajemně mi vyprávěl.

„Byl jsem požádán jednou osobou, abych vyloupil váš byt. Neřeklo se mi sice přesně, proč mám tak učinit, ale já jsem — Arsen Lupin, který do všeho vidí. Vy jste měla u sebe nějaký materiál, který by těžce kompromitoval

ministra Beneše. Proto materiál musil zmizet.

Nemám pravdu?“

Ocitla jsem se v rozpacích, poněvadž jsem nevěděla, do jaké míry zasvětil šofér kasaře do mých záležitostí. Na štěstí Žid nečekal na mou odpověď a hned zase pokračoval.

„To víte, že jsem se na určité fotografie a pohlední lístky podíval, než jsem je odevzdal.

V každém případě máme velký trumf v ruce!“

Nato začal rozvíjet svůj plán.

„Obrátím se na ministrova důvěrníka sekčního šéfa Hájka. Víím, kde úřaduje. Ve Welflíkové ulici. Nabídnu mu naše mlčení za určitou sumu. Řekněme za půl milionu, ne, to by bylo málo!

Za milion korun!

Jsem přesvědčen, že zaplatí, že bude platit.“

Tušila jsem, že jsem opět vtahována do nového dobrodružství a případně do nové aféry.

„A co já mám při tom dělat?“ tázala jsem se.

„Dohromady nic. Jen mi sdělíte, proč asi jsem dostal rozkaz, abych mám ukradl fotografie Benešovy a podobné věci. Nějaký důvod, silný důvod, zde musit existovat.

A vy ten důvod znáte!“

Židovský chlapík přiváděl mne stále do rozpaků. Už jsem ho chtěla vyhodit.

Ale on začal opět úlisně:

„Neponesete při tom žádné riziko. Nic se nám nemůže stát, v nejhorším případě nám nic nedají.

Ale i pak můžeme získatí.

Prodáme celý materiál těm, kteří bijou teď do Beneše. Vždyť přece čtete co píše o Benešovi „Večerní list“?!

Vyznání

Náš časopis stále zdůrazňuje, že je třeba, aby čeští literáti a umělci nastoupili upřímné nové cesty ve své umělecké tvorbě.

Je třeba také docela otevřeně vyznat své příští umělecké credo.

Otevíráme sloupce našeho listu pro všechny, kdo mají co říci v tomto směru.

Dnes se nám hlásí mladý spisovatel Karel Rostislav Královec, jemuž dáváme slovo.

1.

Dnes, kdy jsme navždy spojeni s Velkoněmeckou říší – geniem svého Vůdce povznesenou na bojovníka a tvůrce Nové Evropy – žijeme dvojím vyznáním víry. Politickým: v mohutném očišťujícím proudu nacionálního socialismu; totální revoluce myšlení a srdcí – „nordického evangelia mythu 20. století“. Mythu krve, národa a rasy. A vyznáním uměleckého snažení v nejvyšší i nejčistší bolesti: tvůrčím žárem i činem! Právě tady je třeba nápravy, tím rychleji, čím hlouběji na zdravých kořenech národa hlodala hlíza liberalismu a pochybného internationalismu. Sžít se s novým řádem nestačí: je málo vyznávat jej žhavými slovy. Český umělec chce být českým nacionálním socialistou (aktivistou) činem: Nová drama a nový román musí se zrodit z prapodstaty českého národa a vyznávat obrodné a strhující myšlenky nacionálně socialistické revoluce.

2.

Weltanschauung (světový názor) a Volksgemeinschaft (národní pospolitost) to jsou dva hraniční póly, mezi nimiž se prostírá Říše. Tím prvním je faustovská touha, stálý zrod a růst v nezlomné víře ve vítězství činů. Druhým pak: zásada, že prospěch celku je prospěchem jedince (Gemeinnutz vor Eigennutz). – Umělecký náš nacionální socialismus ví, kde je zdroj veškeré kultury. V národě, z jehož krve vzešel jedinec, který se v pospolitosti stává osobností. Vírou, povinností a ideou v nejvyšší občanskou čest: službou a práci pro národ. Tím, čím člověk žije a posvěcuje se: činem! Z činu se musí zrodit nové české drama (a román). Jeho tvůrce nechť ssaje osvěžujícími doušky ze životodárné národní studánky. Ale ať jeho dílo je zrcadlem idejí a pravd, budujících nový řád a svět Nové Evropy. Máme právo žádat od díla českého nacionálně so-

(Pokračování na 2. str.)

2. strana

V náručí lačných židovek

Shodou okolností dostal se herec do Prahy.

To bylo již v předvečer velkých událostí, kdy židovská otázka hýbala světem.

Jako inteligentní člověk musil jistě sledovat noviny, v nichž se mohl dočísti, že Židovstvo je největším nepřitelem lidstva, a že nutno s ním radikálně sčítovat. Ale herec přesto oženil se s Židovkou. Také ona měla peníze, a dokonce tolik peněz, že mohla investovat velkou částku do divadelního podniku, jehož se stal manžel ředitelem.

Židovka seděla u pokladny divadla, Židovka dávala pozor na členy ensemblu, Židovka se tvářila tak, jako by ona vládla.

Arijským hercům se to nelíbilo, ale musili mlčet, aby je Židovka nevyhodila na dlažbu.

Dnes už Židovka nesedí u pokladny, a také nevládne v divadle.

Své dny tráví nyní ve vile nedaleko Prahy.

Proslýchá se, že se s arijským manželem rozvádí, což bylo by jen samozřejmé.

Ale věc má i jinou stránku.

Pří vši úctě, kterou můžeme chovat k umění zmíněného herce, nemůžeme se zbavit určitých rozpaků, když

ho vidíme na jevišti, aneb na filmovém plátně.

Na rty dere se mimoděčně otázka, co bylo příčinou, že tento znamenitý herec stal se obětí lačné Židovky.

Fysická krása Židovky?

To bychom pochybovali!

Peníze?

Nechceme ani věřit, že by se za bídný mamon prodal on, známý bohém!

Sexuelní poblouznění?

Snad, ač byl už v letech, kdy si muž vybírá s rozvahou.

Ať je tomu jakkoliv, dlužno jen litovat, že na určitý čas spojil svůj osud s osudem Židovky.

Jak by se mu dnes lépe pracovalo, kdyby neměl podvázaná křídla tímto židovským sňatkem.

Člověk se mimoděčně táže, kolik energie stálo ho odpoutání od židovské manželky, která jistě využila všeho, aby ztížila definitivní rozchod.

Židovky nepouštějí svou arijskou kořist tak snadno.

Proč o tom píšeme?

Abychom ukázali, jak včas přišla německá národně-socialistická revoluce, aby také nás zachránila od dalšího židovského pronikání.

Ještě několik let býv. demokratické republiky, a pak jsme měli spisovatele, kteří by psali dle diktátu Židovek, herec, které by inspirovala Židovka, muzikanty, kteří by musili hrát dle židovské taktovky, zkrátka elita českého národa vyžívala by se v náručí vilných a chtivých Židovek.

Vyznání

(Pokračování z 1. str.)

cialistického mělce tří základní požadavky. Prožití a hlásání současných idejí nacionálního socialismu – napojení českého umění do Velkoněmeckého prostoru a ideu hrdiny!

3.

Oslava rodiny a mateřství, práce a samostatného podnikání, dobře i svědomitě provozovaného řemesla – jásavé mládí pro Novou Evropu, spolupráce Čechů s Říší ... to jsou náměty nového dramatu (a románu). Nordický ideál: charakter, osobitá a jedinečná osobnost je hrdina nového umění. Pro českého národního socialistu-umělce platí Fichteho: „Mít charakter a být Němcem je jedno a totéž.“ Chce je doplnit svou tvorbou a svým bojem za vítězství Nové Evropy. Ve vyznání víry! Být charakterem a českým nacionálním socialistou je být bratrem Velkoněmecké říše! – Hrdina nového českého dramatu (a románu) půjde cestou činů: nebude už mátohou a bolestinskou, rozvrácenou třtinou, ale zdravým a pracujícím chlapem. Se srdcem lásky, nacionálního socialismu a práce. Bude idealistou a bojovníkem za čisté ideje. Vchází do závodiště, na něž volá zvon na bráně všechny české umělce nacionální socialisty v zápas a činy!

Karel Rostislav Královec

Beneš posílá svou oběť do blázince

Připomněla jsem si útrapy, které mi Beneš způsobil policejním vězením.

Do mne vstoupila bojovná nálada.

Ani ten milion mne tak nevábil, jako vyhlídka na to, že Beneš bude po zásluze tepán v oposičních listech.

A to rozhodlo!

Dala jsem se Židem nalákat a zlákat, a vypověděla jsem mu celou historii.

Žid zrovna zářil.

„To je ohromné, to je báječné,“ prskal. „To musíme zvýšit své požadavky. Nikoliv milion, ale dva miliony budeme žádat.“

Domluvili jsme se, že hned zítra začneme svou „akci“.

Druhého dne v poledne přišel ke mně skutečně Kraus a vyzval mne, abych s nim jela do Dejvic, kde měl kanceláře Hájek.

Cestou mne instruoval, že nemusím vůbec nic mluvit, jen přitakávat tomu, co bude Hájkovi povídat.

V předpokoji Hájkovy kanceláře jsme se ohlásili.

Za chvíli přišel duha pro Krause.

Já musila čekat v předpokoji.

Ale za chvíli též pro mne.

Ocitla jsem úřadovně, kde u velkého stolu stál malý člověk.

To byl Hájek.

Díval se na mne zvědavě přes brýle.

Pak najednou na mne spustil:

„Vím, proč jste sem přišla. Nemusíte mi to povídat. Chci vám jen říci, že je to nejsprostší druh vydírání, což je dle zákona trestné.“

Poněvadž jsem neviděla Krause, jala se mne neblahé předtucha.

Proto jsem odvětilo rozhodně:

„Nepřišla jsem vydírat. Vždyť dosud jsem ani nepromluvila. Nemáte svědků a důkazů.“

Hájek se pousmál:

„Svědék jsem já. A ten druhý čeká za vedlejšími dveřmi. Špatně jste to narafčila. Ten pán nám všechno už

dnes dopoledne prozradil.“

„Bídák!“ procedila jsem mezi zuby.

„Inu, každý si žije, jak umí,“ usmívavě mi povídal Hájek. „Váš společník žádal nejprve milion korun za důležité sdělení, které prý má pro pana ministra velkou cenu.“

Když jsem mu pohrozil kriminálem, řekl mi všechno za dvě stovky.“

Seznala jsem, že Žid mne zradil a zaprodal.

Nezbývalo tedy nic jiného, než nastoupit cestu diplomatického ústupu.

Trvala jsem na tom, že Kraus mne vyzval k Hájkovi, kde prý dostanu zpět fotografie, které mi byly ukradeny.

„Pohádky, kterým soud nebude věřit,“ odbyl mne Hájek.

Když jsem viděla, že vše je ztraceno, obrátila jsem se ke dveřím a chtěla odejít.

Hájek mi však zastoupil cestu.

„Tak lehce a snadno s toho nevyváznete. Počkáte až zavolám policii.“

Tu jsem se rozhodla k ráznému činu.

Odhodila jsem Hájka stranou, byl to takový mrňous mrňavý, otevřela dveře a rychlým krokem se vzdalovala.

Nikdo mne nehonil...

Skočila jsem do tramvaje, která stála právě ve stanici a odjížděla do vnitřní Prahy.

V duchu jsem si spílala oslů, že jsem nalítli židovskému podvodníkovi, který mne zaprodal za dvě stovky.

Když jsme se ocitla na Václavském náměstí, nevěděla jsem, co počít.

Domů jsem se bála jít. Dost možná, že tam na mne již čekali ...

Tušila jsem, že nad mou hlavou vznáší se opět velký mrak.

V zoufalství jsem si umínila, že dříve než mne Beneš zase uvrhne do žaláře, sdělím všechno redakci „Večerního listu“.

Tehdy právě začal vydávat býv. ministr Stříbrný „Večerní list“, který ostře napadal Beneše.

Chtěla jsem se potměšilci Benešovi pomstít pěkným skandálkem.

Bylo už ke druhé hodině odpolední.

V redakci „Večerního listu“ mi řekli, že Stříbrný není právě přítomen, a že se vrátí do redakce až večer.

Jestliže však chci s ním nutně mluvit, pak prý ho najdu v jedné kavárně na Václavském náměstí.

Šla jsem tam.

Našla jsem skutečně Stříbrného.

Seděl ve společnosti několika pánů.

Vzkázala jsem po číšníkovi, že bych s ním ráda mluvila bez svědků. ,

Přišel za mnou do šatny, kde jsem mu stručně vyprávěla svůj příběh.

Stříbrný napjatě poslouchal a čechl si při tom rukou vlasy.

Když jsem skončila, řekl mi:

„Beneš je špína chlap. Neinformovaný lid považuje ho za svatého, a zajím je to zločinec. Mám s ním své zkušenosti.“

Ale to, co jste mi vyprávěla zní strašně fantasticky.

Přijďte večer do redakce, udělám s vámi protokol.

Rozhodně se věci ujmu!“

K večeru se tedy ubírala do redakce „Večerního listu“. Cestou jsem si koupila právě vyšlé noviny.

Na první straně uviděla jsem sensační titulek: „Policie zatkla řadu kasařů.“

Při bedlivějším čtení jsem se dozvěděla, že police udělal razii na pražské kasaře, kteří byli podezřelí, že za bílého dne vyloupili klenotnický závod Riemrův na Příkopě.

Mezi zatčenými uviděla jsem i jméno Žida Krause, který ještě v poledne mne zradil, ale sám našel hned odplatu.

Když jsem přicházela k redakci Stříbrného listu, poklepal mne někdo na rameno.

Ohlédla jsem se, a užřela tvář muže s lulkou.

Toho muže, který mne už jednou zatýkal.

Požádal mne, abych šla s ním.

Nezbylo nic jiného, než poslechnout.

Nedaleko stálo auto.

Posadil mne do vozu, kde seděl neznámý muž.

Auto se rozjelo.

Chtěla jsem křičet, volat o pomoc, ale nemohla jsem ze sebe vypravit ani hlásky.

Tušila jsem, že auto mne odváží do blázince – (Pokračování.)

„V ráji demokracie“

Jak se u nás bydlela za dřívějšího režimu

Dnes, kdy u nás každý práce schopný člověk může pracovat a tak svou prací vydělat si slušný obnos, za nějž mu možno lidsky bydlet a býti slušně živ, přesto, že žijeme v mimořádně těžké době válečné, musíme si mimoděk vzpomenout a současně porovnat jak se pracující lidé měli v bývalé republice, kdysi honosně nazývané „rájem demokracie“.

Není tomu tak dávno a proto vzpomínky vybavují se bolestně pravdivě a jasně a řadí se ve film, smutné pásmo hladu, bídy, nezaměstnanosti a lidského ponižení, film, který mluví jasně o nesociálním jednání a neschopnosti těch „demokratů“, kteří nám tenkrát vládli ...

ARIZONA U JINONIC

Byl to opravdu paradox, že v době mramorových paláců nemocenských pojišťoven, vil vysokých státních hodnostářů, stavěných za státní subvenci, přepychových vyslanectví Benešova ministerstva — bydleli u nás lidé ve skalních děrách, v pískových lomech na Vidouli, v cihelnách, kanálech a stohách a ti šťastnější — v nouzových barákových koloniích. Byly to dřevěné baráčky, jimiž obyčejně hýbal hmyz a stály na periférii Prahy. Jedna světnička musela stačit pro celou rodinu. Dovedete si představit, jak to v takovém „bytu“ vypadalo a jak se v něm asi komfortně bydlelo.

Nejznámější z těchto kolonií byla tak zv. „Arizona“ u Jinonic. Byla ve správě pražské obce, která přijímala a také vypovídala nájemníky. Zvláště v tom vyhazování se tehdejší radniční páni vyznali znamenitě. A tak nebylo žádnou vzácností, když v kolonii se objevila nákladní auta pražské obce, strážníci a četníci s panem exekutorem a už se stěhovalo; často pro pár korun nezaplaceného nájemného.

Listujeme-li ve starých ročnících oposičnických novin, najdeme tam opravdu zdrcující doklady.

Tak 2. října 1934 zaznamenává „P. I.“ zprávu

VYSTĚHOVÁNÍ 27 RODIN NEZAMĚSTNANÝCH OTCŮ NA DLAŽBU

„Není ani možno vylíčit – píše reportér – ten pláč a nárek nejen matek a dětí, ale i otců početných rodin, kteří bezmocně přihlíželi, kterak jejich chudičkový majetek je nakládán na nákladní auta a odvážen do deložovací stanice v Braníku. Byly to zoufalé výjevy, kdy matky omdlívaly a vyděšené děti svým nářkem působily paniku a zmatek. – Je nutné uvážit že mezi vystěhovanými nalézají se rodiny s 5 a 6 dětmi, jichž živitelé jsou odkázáni pouze na podporu v nezaměstnanosti a nebo na nepravidelný příležitostný výdělek...“

A ihned příští den přináší noviny zprávu ještě více otfásající. Pod titulkem:

LIDÉ UMÍRAJÍ HLADY V CHLÉVĚ

líčí nám reportér: V hornické kolonii na jámě Barboře na Ostravsku zemřela ve stáji mezi koňmi 40letá Marie Foltýnová, vdova po horníku.

Vedle ní spal 11letý synek, který ani nevěděl, že matka zemřela.

Zemřela podvýživou a vysílením. Dceru má v nemocnici a byl jí pěšky navštívit. Na vlak nebylo.

Máme paláce pojišťoven mramorem vykládané s nádherně zařízeními byty a matka děti musí trávit svou poslední noc s dobyt看em. – V Praze úsporná komise vyšetřuje, kdo to vyhazoval peníze na zbytečné opravy v Parlamentě, soudruzi jezdí zvláštními vlaky, trpko psát a lépe mlčet ...

Na jiném místě zaznamenává týž list, že v pražské obecní kolonii „Arizona“ o níž jsme psali na počátku byla

exekučně vystěhována žena v nejvyšším stupni těhotenství,

matka dvou dětí. Vystěhovaná uchýlila se i s dětmi do chléva jistého povozníka v Praze ...

Podobných případů z té neblahé doby, kdy nám vládlo ono demokratické panstvo, mohli bychom zařadit velmi mnoho. Bohužel, nedostatek místa nám v tom brání. Myslíme však, že stačí těchto několik ukázek, které jasně ilustrují tehdejší poměry v ráji demokracie. –

Causa VI. Orel čili rodinný konkurs

Věnovali jsme panu Orlovi hodně drahého místa.

A nelítujeme toho!

Všimli jsme si, že také „Pražský list“ glosoval konkurs firmy VI. Orel, spol. s r. o. Pod přílehlavým titulkem „Rodinný konkurs“.

Ano, výborně řečeno!

Kdo bedlivě sledoval vývoj konkursu, přišel k přesvědčení, že to byl výborný rodinný konkurs.

Civilně skončí konkurs asi tím, že bude zrušen. Poněvadž není peněz ani na krytí výloh.

Nás však dnes zajímá už trestní stránka věci.

V našem trestním řádu nachází se ustanovení, že trestní zřízení může býti zavedeno také tehdy, jestliže nastal tak zvaný „pokřik veřejnosti.“

Nuže, my o případu konkursu psali několikrát.

Poukazovali jsme na to, že je neslučitelné s arijskou morálkou, aby se konkursy vyrovnávaly dle starého židovského vzoru.

Aby se několika nebezpečným věřitelům uhradily dluhy z neznámých peněz – zatím co s malými věřiteli se ani nemluví.

Tak to nemůže jít za nových poměrů!

Příznačné je, že dosud nikdo z nás neřekl pro články o konkursu uveřejněné.

Máme mluvit zřetelněji?

Reflektor do pražských ulic.

Bývalá paní ministrová židomilkou

Na Šafránce — na rozhraní Vršovic a Vinohrad — postavila si bývalá politická „šlechta“ úhledné vilky, které v jednotlivých případech vypadají jako zámečky.

Skoro celá čtvrť bylo postavena na záruku býv. státu.

Ve vilách našli domácí útulek asi čtyři ministři býv. republiky, kromě jiných býv. hodnostářů.

Také bývalý ministr dr. Boh. Vrbenský vystavěl si tam dvoupatrovou „chaloupku“.

Bylo to sice proti původnímu anarchistickému programu dr. Vrbenského, neboť on dříve, jako bývalý anarchista, hlásával na schůzích, že vlastnictví je krádež.

Po roce 1918 opustil rychle tuto zásadu a jak jsme řekli, postavil si „chaloupku“ na státní záruku.

Anuity splácel z platů ministerských, neboť sloužil bývalé republice jako ministr do roztrhání, až ho musili z ministerského křesla vypáčit — heverem.

Z trucu se dal k tehdejším komunistům.

Dělal tak zvaného salonního komunistu, až se stal druhým, aneb třetím náměstkem primátora, ovšem za starého režimu.

Po 15. březnu 1939 zmizel s vedoucími „tovaryši“.

V pražské vile zůstala pouze jeho manželka, bývalá paní ministrová.

Paní Vrbenská není negramotná dáma a musila proto už seznat, že poměry v Protektorátě se zásadně změnily, a že zejména v otázce židovské postupuje se radikálně ve prospěch očísty.

A přece si paní Vrbenská nevzala příslušné poučení k srdci.

Tak jsme slyšeli, že chtěla obstarávat nákup zeleniny pro Židovku Bondyovou.

Ostražitý prodáváč však zmařil tento úmysl a docela otevřeně jí řekl, že je židomilkou, když chce Židovce sloužit.

Tak vidíte: bývalá paní ministrová dělá židomilku!

• VOLÁME ČÍSLO 646!

Voláme průvodčího elektrických drah č. 646, který jezdí na trati č. 22.

Tento průvodčí zasluhuje naši pochvaly, neboť při větším obsazení vozů volá: „Příští stanici všichni Židé ven!“

Židé už znají tohoto průvodčího statné postavy a proto raději čekají na další vůz, než by sedli do tramvaje, v níž účinkuje náš statečný průvodčí č. 646!

• ŽIDOVSKE NÁVSTĚVY A FRONTY U HOLIČŮ.

Každodenně je před holičským závodem firmy Jaroslav Souček v Praze, Rybná ulice, fronta Židů. V tomto podniku jsou také Židé po celý den holeni a stříhání.

Stejně se postupuje se Židy u firmy Rubeš v Dlouhé třídě v pasáži bla „Roxy“.

Souček i Rubeš patřili ke čtveřici holičů, jimž bylo svého času povoleno obsluhovat Židy.

• STRAŠNICE.

To jsme si dali, že jsme otiskli zprávu ze Strašnic v čísle 29!

První k nám přišel pan Kočí, který žádal opravu tvrzení, že není velkou záhadou.

Vyhovujeme tedy jeho žádosti a konstatujeme, že není záhadou vůbec.

Pak se ozval p. Novák, truhlář. O tom jsme konečně nic zvláště hanlivého nepsali. Máme dojem, že jsme p. Novákovi křivdili, a proto svou zprávu, pokud jeho se týče, odvoláváme.

Pan Ant. Michálek, restaurátér, požádal nás dopisem, abychom konstatovali, že vede svou živnost ve smyslu stávajících živnostenských předpisů a žádných výstřelků netrpí.

Ale to všechno nic není!

Napadený p. Novák nám oznámil, že v domě se ví, kdo tu zprávu mohl zaslat do naší redakce.

A tento pán je prý největší židomil, který byl prý se Židy jedna ruka, a od nich si dokonce vypůjčoval peníze.

Nezbývá nám tedy nic jiného, než kousnout do kyselého jablíčka a zabývat se opět poměry v domě 961 ve Strašnicích, Černokostelecká ulice. Strašnice v epochách na pokračování!

• ZE ŽIVOTA BOHATÉ ŽIDOVSKE RODINY.

V domě č. 29 na Florenci žije židovská rodina Schulhofova (Stará a mladá Židovice).

Má k dispozici sedmipokojový byt s

ní.

Mladší Židovice je provdána Arijce, který je o deset let mladší.

Staré Rebeka počítá 75 let.

Mladá Židovice je pyšná na svého Arijce. Promenuje s ním po Poříčí, jako by chtěla ukázat, že se za svou Davidovu hvězdu nestydí.

U Židů je už 14 let zaměstnána služebná, která všechno Židům vyšmejdí bez ohledu na nákupní hodiny.

Dává jim také svůj lístek na cukroví, a ovoce, neboť Židé jsou milovníci těchto mlsků.

Také jim propůjčuje body, aby mladší Židovice měla punčošky.
Večer chodí služebné pro pivo jen pro plzeňské.
Na neděli obstarává lahvové pivo.
Arijský manžel Židovice má pro sebe rezervovány dva pokoje, ale ložnici společnou!
Denní program staré i mladé Židovice je velmi příjemný.
Když se vyspínají, popijí trochu kakaa.
Po dobrém obědě ulehnu a hodí si „šlofika“.
Pak je svačina, kdy se papají též rohlíčky, a něco z mouky, chlebiček a másličkem.
Po svačině se Židovky položí na lehátko a v plavkách se opalují.
A tak to jde den ze dne.
To se ví, že hloupí Arijsci pomáhají Židovicím k blahobytnému životu.

ŽID — MAJITEL KOLOTOČE.

Čte se jako rarita: Žid vlastnil řetězkový kolotoč a „houpal“ Arijsce.
Je to Žid Mareček, který pravidelně míval nejlepší místo na pražských poutích.
Jako zaměstnavatel hodně nadával, ale málo platil.
Teď chodí hvězdou, nic nedělá a potuluje se Prahou.

• ŠKOLSKÁ 34.

Paní Pavla Bondyová nám sděluje, že se svým býv. manželem je v rozvodu, že s ním nežije, a že sama je čistou Arijkou. Konstatujeme!

• DUŠNÍ 1

V tomto domě býval za starého režimu správcem Žid Arnošt Böhm.
Ve své funkci správce sužoval arijskou domovnici, poněvadž se mu nechtěla klanět a kořit.
I nyní prý domovnici vyhrožuje, až prý všechno se skončí atd.
Drzý Žid vysedává u své bývalé manželky (Arijky), čte si klidně u ní noviny a podobně.

• U SMETANOVÝCH SADŮ 8.

Kdo je majitelem domu? Neviděli jsme na domě praporu při narozeninách pana státního presidenta dr. Háchy.

• ČÁSLAVSKÁ 15.

V tomto domě bydlí pokřtěný Žid Beck.
Nezapře v sobě Žida, neboť seká na ulici Hebrejcům poklony.
Občas navštíví ho v bytě nějaký Juklas. Pak debužirují a kouří. Židovka Kellerová stále otravuje ovzduší v domě č. 6 v Čáslavské ulici.
Kdy dojde na ni řada?

REFLEKTOR SDĚLUJE:

— Smíchov, Holečkova 74 se stále hlásí a sděluje nám, že tam přebývá v luxusním bytě Židovice Sommrová se synem Bruno. Nic nedělají a dobře se mají.

— Zpravodaji, který nám hlásí zprávu o výběřcím na Těšnově, sdělujeme, že nelze otisknout bez konkrétního udání fakta.

— Dům č. 22 na Smíchově v Plzeňské třídě stal se postrachem redakce! Dostáváme totiž tolik protichůdných dopisů, že nestačíme je pročitat. — V posledním dopise nám někdo píše, že v domě bydlí skoro samí bývalí domovníci.

— Podíváme se tedy do Karlína, Přerovská 8, abychom zjistili, zda Židovka obsluhuje telefon arijského manžela.

— Nusle-Jezerka, bez podpisu nelze otisknout zprávu o zmíněném obchodě.

— Zlatnická 4: někdo nám píše o Židovce Pallakové a jejím arijském příteli. — Otiskneme jen tehdy, když se dozvíme jméno informátora.

— Jedna paní z Ondříčkovy u lince na Vinohradech nám sděluje, že se obává msty šesti Židů, kteří kupují ovoce pod rukou, a proto že se nepodepíše. — Ubezpečujeme dotyčnou paní, že se dnes nemusí bát Židů, ani jejich msty!

— Židovka Taussigová na Hrázi ve Strašnicích odplivla si u správkyni domu, která před ní šla do obchodu.

KUKÁTKO

Kukátkář nezapře se ani na dovolené. Měl sice velmi krátkou dovolenou, ale snažil se ji racionálně využít.

Potloukal se kolem moravského města Tišnova.

Rozhodl se, že navštíví Tišnov, aby seznal pokroky tohoto města.

Náhoda ho zavála mezi špičky společenského života města.

Aby vyzkoumal duševní stav notáblů, ptal se jen tak mimochodem, zda se ve městě čte také „Arijský Boj“.

Při tom však neprozradil, že je kukátkářem.

Dobře udělal!

Vždyť by ho bývali snad i zbili, tihle zapeklitci!

Už při vyslovení jména „Arijský Boj“ tvářili se notáblové, jako by polykali ropuchy.

Pak se rozhovořili a mínili, že „Arijský Boj“ je štváčský list, který prý do města nepustí, anžto jejich město

nemá už Židů, a proto nepotřebuje čist protizidovského listu.

Jejich město musí prý být uchráněno před morem „Arijského Boje“.

Kukátkář naslouchal dalším řečem a seznal, že Židé sice Tišnov opustili, ale židomilci zde zůstali!

Notáblové z Tišnova potřebují vyklepat kožíšky, a to důkladně, neboť jsou to zapeklitci, kteří se domnívají, že tuto válku prospí svých jezevčích úkrytech.

A to se mýlí!

•
Z Tišnova odejel kukátkář do kraje Boženy Němcové — do Babiččina údolí.

I rozhodl se, že navštíví Malou Skalici, která je mostem spojena s Českou Skalici. Tam si všiml velké textilní továrny, která dříve patřila Židovi Bondymu.

Ted' je podnik už v arijském vlastnictví.

V Malé Skalici vyprávěl kukátkáři jeden starý tkadlec historie rodu Bondyů.

Starý Bondy měl v obci kořalnu.

Z kořalky a z prodeje kůžiček vystavěl tkalcovnu, kde místní dělníci pracovali za pakatel.

Vedle továrny vystavěl dvě krásné vily, malé to zámečky s krásnými zahradami.

Když zemřel – zdědil to jeho syn Hermann.

Ten kráčel ve šlápějích svého židovského otce, a vydíral pracující lid.

Ted' bydlí Bondy s jiným Židem Löwenbachem v jedné této vile a skoro nic jim nechybí.

Najdou se totiž ještě dnes čeští arijsší lidé z M. Skalice, kteří nosí Židákům máslo, vejce a jiné pochutinky.

Tak si žije židovská cháska v kraji Boženy Němcové jako v idyle!

Sedření textilní dělníci, který Bondyové využili do krajnosti, nemohou pochopit, že se najdou ještě dnes Arijci, kteří Židům slouží...

•
A ted' několik obrázků z došlé korespondence!

V Kunovicích, okres Val. Meziříčí, svolán byl sraz býv. válečníků.

Ale kromě šesti jinak nedostavil se nikdo!

I pan starosta přišel pozdě.

•
Z Českého Brodu dostal kukátkář dopis, v němž si stěžují chovanci chorobince.

Nemáme momentně možnost ověřit si správnost údajů, a proto dopis odkládáme.

Příležitostně se podíváme na stařenky a stařečky v chorobinci.

•
B. Valda z Citolib u Loun poslal nám dopis.

Vysvětluje, že navštěvuje židovský hřbitov v Lounech, poněvadž žije tam jeho matka – Arijka – jako manželka židovského hrobníka.

•
Do Horních Měcholup u Prahy sdělujeme, že nemůžeme otisknout zprávu o půl pytlí uřezaných klasů, dokud si ji neověříme.

Jde o těžké obvinění!

•
Dostali jsme dopis z Hronova. V restauraci „Jeskyně“ Žabokrky je prý zaměstnán klavírista, který má otce Žida.

•
Židé Růžena Jossová a René Joss ze Suchdola, seděli nedávno na lavici obžalovaných.

Žaloval je p. Ant. Honzl ze Suchdola u Prahy pro urážku na cti.

Židé prohlásili, že zaplatí útraty trestního řízení, a že poprosí o prominutí žalobce.

•
Z Vyškova na Moravě přinesli jsme v minulém čísle tiskovou opravu pana Kainze.

Není prý Židem!

Dobře!

Ale má za ženu čistokrevnou Židovku!

Jak se tomu říká?

•
Z Borku se nám sděluje, že zde žije rozvedená Židovka Helena Limanová.

Skoro prý denně navštěvuje jistou rodinu v Brandýse, a nádraží v Dřísech.

7. strana

Žid Bohulz každou neděli jako „pokřtěný“, zbožně učí v místním chrámu sv. Vavřince.

O Židu Maxu Vohryskovi zmíníme se příště.

Dačický.

MORAVSKÁ OSTRAVA.

Dcera rabína telefonicky zvala si na večeri společnost.

Židovka Irma Košvicová, dcera rabína z mor. Kremlova, bydlící v Moravské Ostravě, Stodolní ul. 3 chodí drze po domě bez hebrejského označení a neomalenež obtěžuje nájemníky. Její troufalost dosáhla vrcholu, když si zašla k firmě „Ostrachema“, od níž si telefonovala na jisté místo, aby určitý pán neopomenul přijít k ní na večeři!

Bez Davidovy hvězdy byla opět spatřena na ulici 1. t. m. Ve zmíněném domě dějí se věci, o kterých se rozevíšeme příště.

Akční radius lenosti Hebrejky Sedlíkové se dal měřit na hektolitry.

Měch naplněný špinavou masnotou, na jehož vrcholu s nehybně vypoulenýma očima sedí brunátná larva s rudě otlepeným požeradlem, podobným opičímu zadku, to je slabé vystižení Hebrejky Sedlíkové z Mariánských Hor, která v důsledku značného sádelnatého břicha je tak líná, že si již před lety nechala vmontovat do postele jakési potrubí, aby se v noci nemusela obtěžovat na jistou nádobu. Naznačené potrubí ústí do dřevěné kádě o obsahu nejméně půlhektolitrovém, takže, abychom to tak nazvali, akční radius lenosti Hebrejky Sedlíkové byl mírně řečeno jednoměsíční, to je přibližně doba, kterou Židovka byla přece jen nucena něco udělat, aby jí nehnula podlaha. Nyní však není nucena ani „tolik“ se namáhat, protože si najala jakousi Kantorovou, která je do té míry hebrejským zadkovlezem, že ochotně vynáší Židovčiny fekálie a ještě jí s láskou obstarává zboží, na něž nemají Židé nároku.

Má-li sna ona Kantorová tolik volného času, aby se mimo své práce ještě tak pečlivě starala o Hebrejku, pak jen prosíme příslušný úřad práce, aby jí přidělil práci důstojnou člověka.

Žid kradl ovoce.

Náš zpravodaj přistihl 6. t. m. před obchodem ovoce p. Kolušinského v Mor. Ostravě Žida, který se hrabal ve vyloženém zboží. Jelikož tu bylo podezření, že snad Žid je v obchodě zaměstnán, vešel zpravodaj do obchodu, aby se informoval. Zjistil, že Žid je cizí a že se snaží odcizit ovoce přichystané k uskladnění. Majitel obchodu Žida zadržel, zboží mu odebral a ihned ho na místě ztrestal.

Z notesu našeho zpravodaje.

Židovka Plašingarová z Brandlovy ul. nápadně se zajímá o rozhlasové přístroje svých sousedů.

Na Žofinské haldě jeden mistr nechává si nosit od dělníků různé dobroty, jinak je na ně neuvěřitelně prostý. Nebojte se ho a sdělte nám prokazatelné případy jeho vydírání.

Ve Vratislavském sále zůstali dva Židi. Fränkl a Max Ziarnoviecký. Scházejí se u nich místní vrtichvosti.

Do hostince p. Rastla vetřeli se Židi pracující na regulaci Ostravice, až do kuchyně a drze se dožadovali piva, limonády a pohledních lístků. Nevíme, jak se pan hostinský k Židům zachoval, také nechceme předbíhat šetření a proto se o celé věci rozevíšeme příště, kdy uvedeme i výrok jistého pána o našem listě.

Sumara

TIŠNOV.

Stará garda protižidovských pracovníků řídne.

Na malebném žďareckém hřbitůvku v překrásném údolí říčky Libochůvky, byl uložen k věčnému odpočinku dobrý kamarád Josef Mach, rolník z Dojetína u Tišnova, který • zemřel tragickou smrtí.

Již jako mladík účastnil se bojů proti bolševickým hordám Bely Khuna a od té doby vytrvale šířil myšlenky nacionálně socialistické. Rozdal stovky protižidovských brožur a tisíce čísel obrodných národoveckých tisků po celé českomoravské vysočině. Protižidovskému hnutí zůstal věren až do posledního dechu.

Skláníme se v úctě před jeho čerstvým rovem, neboť plodný byl jeho život a požehnaná jeho práce, jejíž símě uzraje v plod věčný. č

Po padesáti letech bojů zbavuje se Rumunsko Židů

Výtah z čas. „Der Neue Tag“

Roku 1881 považovali Židé v Rumunsku svoji posici za tak pevnou, že podali v parlamentě návrh na změnu sedmého paragrafu. Tento jim totiž nepřiznával práva státního občana.

Židovská neomalenost vyvolala odpor. V parlamentu promluvili první protižidovští bojovníci: Vasile Conta a Vasile Alexandri. Řeč Contova, který měl v zemi význačné postavení a velmi dobré styky s rozhodujícími činiteli své doby, zanechala hlubokou odezvu.

Není bez zajímavosti, že většina protižidovských bojovníků pocházela z Moldavska: Conta, Eminescu, Alexandri, A. A. Cuza, N. Iorga.

Romanticky založená povaha Moldavců ukázala se odolnou proti židovskému jhu. Tak budí protitlak. Z Moldavie vyšli nejrozhodnější odpůrci Židovstva. Vesměs muži význačných hodnot:

Básník nadprůměrných hodnot Vasile Alexandri, významný spisovatel Ion Creange, historikové Bogdan Petriceicu, Hasdeu a Xenopol, vytvořili skupinu, která se zasloužila o to, že bylo Židovstvo odhaleno.

Zvláště nutno vyzdvihnout úlohu publicisty a básníka Mihai Eminescu. Jeho stati uveřejňované v letech 1876–1883 v časopise „Timpul“ tvoří základnu protižidovské doktriny a rumunského národního socialismu.

Nicolas Iorha shromáždil kolem sebe díky svému řečnickému umění a vlivu, který měl jako spisovatel, bojovnou skupinu mládeže. Ještě dnes se vzpomíná na článek, který napsal po zavraždění moldavských sedláků na statku Žida Fischera. Denně uveřejňovanými články a pronášenými řečmi vzburcoval Iorga studentstvo v roce 1906 a vyvrcholil své dílo v selské revoluci roku 1907.

Profesor A. C. Cuza připravoval po půl století pilnou denní práci půdu k radikálnímu obratu. Činí tak na

půdě parlamentu, z katedry profesora na universitě v Jassy, v kousavých epigramatech, v člancích, přednáškách, dílech jako „Rumunští řemeslníci“ a „Národnost umění“. Osočován židovskými novinami, nenáviděn židovskými obchodníky vydržel Cuzza soustředěný nápor proti sobě. Jeho nauka se opírá o přání národního celku.

Když se k tomuto učení přiklonil významný spisovatel Octavian Goga, byl jeho úspěch zajištěn.

Současně připravovali vysokoškolští profesori studentstvo. Byli to zvláště učenci světového jména Ion Caluneanu a dr. Paulescu.

Výzkumy dra Paulescu o svobodném zednářství patří dosud k nejlepším. Jeho nauka o nacionalismu, vybudována na základě fyziologické harmonie lidstva je všeobecně rozšířena.

Jako vědec mimořádných schopností, jako lékař evropského významu vytvořil dr. Paulescu mimo profesora Cuzy základnu nového učení a vytkl cíle rumunského nacionálního hnutí.

100 - 300 - 600 repris

V posledních několika letech se vžil systém několikastovkových repris. Dříve tento systém býval nemožný. Obecenstvo neholdovalo tolik ani ve zlomku procenta Thalii, tak jako nyní, kdy „chodí do divadla na vše“, jak správně napsal šéfredaktor Favoria v Poledním listě. Dříve měl podnikatel, dramaturg, režiséri a celý soubor mnohem více práce, aby v pestrém a střídavém repertoiru, vyhověli jak kumštu, tak také pokladně. Mnozí z mladší generace nebudou ani věřit, když jim řekneme, že i v Národním divadle bývalo mnohdy poloprázdno, že některá hra dočkala se jen čtyř, pěti, deseti repris. Jiná činoherní jeviště zela mnohdy úplně prázdnotou, ovšem vyjma jednu osvobozenou scénu, kde by byli mnozí i přespávali.

V té době, která jevila odklon od silného divadla bylo již problémem pro činohru 10 repris, 50 repris dočkala se jen opereta, 100 repris to byl již velký šlágr, který převzalo venkovské divadlo bez vidění a čtení.

Za to dnes chodí do divadla, nemalou zásluhou „Lidového divadla“ a „Radostí ze života“ a řady jiných a jiných okolností kdekdo. Jednou týdně nejméně. Má-li divadlo 500 sedadel, znamená 100 repris 50.000 diváků. Co je však 50.000 diváků v milionové Praze včetně okolí a včetně těch, kteří jdou na hru dvakrát nebo i třikrát. Tak asi uvažuje rozdychtěný divadelní podnikatel a v touze, aby jím uváděnou hru viděla celá Praha, mohl by ji zanechat v repertoiru 3 roky. A nemusel by ji dělat velkou reklamou. Lidé by přišli sami. Ovšem jistě by nebyl sám, brzy by našel následovníky, právě takové divadelní vykuky jako je sám a na chvíli bychom měli v Praze 10 her, které by se hrály od léta do léta a lidé místo jednou týdně by chodili do divadla jen jednou měsíčně, poněvadž těch 10 her by jim tak stačilo právě na rok.

Systém několikastovkových repris je tedy systémem veskrze nezdravým. Ochuzuje především obecenstvo, které může vidět v Praze do roka nejméně stovku různých her. Protahování repris ubíjí však divadlo ve své podstatě, která je samý neklid, hledání, silení a růst. Hraje-li však divadlo celý rok stejnou hru, je po neklidu, po hledání, po uměleckém růstu. Zakrňuje se, omílají se do nekonečna z paměti odpapouškové dialogy, výkon herce není duchovní, ale mechanický, strojový. Neuchvátí. Jaké to divadlo, kde herci a režiséri nic nestudují, kdy dramaturg zahálí, kdy šatnářky znají každé slovíčko z paměti, kdy ředitel nepídí se po nové hře, ale hraje nudě šachy nebo biliard.

A teď si představte, že v jednom pražském divadle hráli jistou parodii 600 krát. I když šlo o parodii, i když se tu a tam něco přidalo, změnil se několikrát ansambl, přece to byla jen jedna a táž věc. Dva roky zůstala na repertoiru. Dva roky bylo toto divadlo vyřazeno z kulturního tvoření a růstu. Nejméně deset jiných her mohlo se za tu dobu uvést. Do takových divadel marně se tlačí mladí autoři. Musí hezky počkat, až se odehraje celý seriál, pak přijde opět nějaká primadona, a zas bude na dva roky pokoj. Autoři, jejich nakladatelé a agentury mohou si zatím utáhnout jen řemen.

Bylo by nejvýš na čase, aby se podnikatelé ryzí činohry dohodli a sami ze své vůle se přidrželi určité hranice. Snad 100 repris by stačilo. U podnikatelů hudebních veseloher a zvláště operet bychom asi podobnou dohodu nedocílili, tam kde bude třeba jiného nařízení, které by vneslo pořádek i sem, kde ještě se provádí mnoho a mnoho nezdravých věcí na úkor skutečného umění.

Až bude odstraněn několikastovkový reprisový systém, odvykne si i venkov hodnocení činohry podle počtu repris. Nastane bohatší výběr, více premiér, více zápolení, více zaměstnanosti, více práce a studia, zkrátka zdravější a širší duchovní proud vpluje na česká jeviště.

J.V. Krýsa

Národní hospodář

Lidová pojišťovna „Čechoslavia“, akc. Společnost v Praze konala dne 6. srpna 1942 svou 22. řádnou valnou hromadu, na které byly schváleny výroční účty za r. 1941, jenž přinesl společnosti mimořádně velký obchodní rozvoj. Na pojistném včetně poplatků bylo přijato K 60,508. 724.—, pojistníkům bylo vyplaceno z titulu pojistných případů K 27,136.506.—. Reservy a fondy stouply na K 262,945.779.—. V životním odboru bylo k 31. prosinci 1941 v platnosti 291.698 pojistek na kapitál K 915,446.717.—, což jest o 71.118 pojistek na kapitál K 207,454.508.— více než r. 1940. Všechny obory vykazují přebytek, z čistého zisku bude vyplácena 5% dividenda.

Abeceda o svobodném zednářství

(Autorské právo vyhrazeno.)

Pokračujeme v otiskování dalších otázek a odpovědi. Sledujte je.

(Dokončení:)

Jak vyhlížela stará česká lóže?

Někdejší lóže oproti nynějším vypadaly zcela jinak. Tak podle dochovaných záznamů je možno si učiniti obraz o jedné ze starých českých lóží v Praze z konce 18. století. Jedná se o lóži „u tří korunovaných hvězd“, založenou r. 1780 v pražském Bredovském paláci (na místě dnešní hlavní pošty) Skládala se ze tří místností. V prvním sále bylo na čelní stěně vymalováno v trojúhelníku oko, vysílající paprsky na všechny strany; nad ním v kruh stočený had s korunkou v a v kruhu dvě spojené ruce, z nichž vycházely opět paprsky a sice tak, že část dopadala na zeměkouli se zednářskými znaky, druhá pak na žebrajícího člověka. Mezi žebřákem a zeměkoulí stála pyramida pokrytá tajným písmem a spodek přeraženého sloupu s podstavcem, ovinutým břečťanem. Na stropě visely tři lustry, každý o třech svicích a uprostřed místnosti stály rovněž tři stojaté svícny, mezi nimiž byl roztažen koberec (tapis). Druhý sál byl určen pouze pro mistry a třetí sál sloužil za večeřadlo. Ve všech sálech převládala modrá barva a to nejen na křeslech a lavicích, nýbrž i baldachýn nad velmistrovským křeslem byl zhotoven z modrého damašku.

Byl Dobrovský zednářem?

O známém českém buditeli Josefu Dobrovském, bylo samotnými zednáři tradováno, že býval jejich vynikajícím příslušníkem. Zednářský historik Abafi o něm vypravuje, že prý byl pro zednářství tak zaujat, že se mu přiblížoval i svým modrým zevněškem. Nosíval prý jen modré košile a kapesníky, oblékal se jen v šat modré barvy, měl prý bibli vázanou v modrých deskách a dokonce dával si prý potírat i boty modrou barvou, což mu vyneslo typický název „modrý abbé“. Podle zednářských pramenů byl Dobrovský členem zednářské lóže „Pravda a jednota u tří korunovaných sloupů“. Není však bez zajímavosti, že v dochovaných seznamech jmenované lóže na Strahově, v nichž — podle samotných zednářů — „není skrytých nebo tajených příjmení“ nenachází se jméno Josefa Dobrovského vůbec. Bude to asi jako u Jana Amosa Komenského. Také jeho si zednáři přivlastňují, ačkoliv není nikde přímého důkazu pro Komenského příslušnost ke kterémukoliv z tehdejších lóží.

Jaký je nejstarší zednářský spis o českém zednářství

Jest jím „Soustava zednářské lóže Pravda a jednota u tří korunovaných sloupů v Praze“ z r. 1794. Titulní list tohoto spisu je označen osmicípou hvězdou a pečeti lóže: (dva korunovaní hadi stočení v kruh a uprostřed nich trojúhelník s hebrejským nápisem Jehova a dvě ruce v sobě ležící a z mraků vyčnívající). Mezi trojúhelníkem (symbolem nekonečného prostoru) a hadím kruhem (symbolem věčnosti) je nápis „Wahrheit und Enigkeit“. Spis má 434 stran osmerkového formátu a obsahuje šest dílů.

Tímto končíme Abecedu o svobodném zednářství kterou jsme alespoň zhruba vyčerpali nejdůležitější otázky, týkající se t. zv. Královského umění. Jinak se samozřejmě zednářstvím budeme zabývat i nadále v různých částech našeho listu a to s hlediska politického, hospodářského a hlavně kulturního.

Arijský boj

18. září 1943

Zrada trpaslika na italském trůně

Rudolf Novák. – Naši čtenáři se už dozvěděli z denních listů o bídné zradě italského krále a náčelníka jeho vlády Pietra Badoglia.

Nemusíme tedy podrobně líčit, jak se události v Itálii vyvíjely a můžeme se věnovati důkladnější charakteristice zrádných ničemů jak na italském trůně, tak kolem trůnu.

Jakou roli hrál ve zločinné radě král?

Snes je už jasno, že je to starý taškář, který pod rouškou vášnivého filatelisty a přírodopisce nelibě nesl, že ho fašism omezil v libovolném rozhodování o státních věcech.

Když se Itálie v roce 1922 ocitla na okraji zkázy, a když bolševism bušil na vrata továren, posílal král Mussolinimu do Milána prosebné telegramy, aby přijel do Říma a ujal se vedení nové vlády.

Neučinil tak z lásky, aneb z náklonnosti k fašismu, nýbrž z pouhé nutnosti, když všechny ostatní kombinace zklamaly, a když i Salandra odmítl sestavit nový kabinet, a když oznámili králi, a že jediný člověk může s úspěchem ujat se vedení státních záležitostí, a to Mussolini.

Teprve tehdy a pod tlakem fašistické organizace proti Římu, poslal králův pobočník generál Cittadini Mussolinimu tento telegram: „Jeho veličenstvo vás prosí, abyste co nejdříve přijel do Říma, protože Vás chce požádat, abyste sestavil vládu.“

Benito Mussolini ujal se vedení státních záležitostí v době, kdy jedině tu představoval autoritu, a kdy mohl krále vyřadit vůbec z organizace státu a udělat z něho pouhého soukromníka.

Mussolini choval se k dynastii i ke králi rytířsky.

Dvacet chránil dynastii a krále, dvacet roků nosil na svých bedrech zodpovědnost za stát. Zatím co král přijímal jen hold.

A jak se tento královský zrádce odměnil tomu, který mu zachránil trůn?

Dovolil, aby ho zjednaní žoldněři zákeřně přepadli a po vzoru amerických gangsterů odvezli do neznámého úkrytu.

To byl vděk královského domu Savojského zachránci trůnu – Benitu Mussolinimu?

Nic nemohlo lépe charakterisovat zrůdnou povahu trpasličího zjevu italského krále Vittoria Emanuela III., než zářné přepadení Daccho fašistické Itálie.

Tak to snad dělávali za dávných časů loupežníci z abruzzských hor, ale král?

Říká se, že jaký pán takový krám.

Hlavním pomocníkem královým ve zrádném díle byl Pietro Badoglio, kterého král jmenoval předsedou vlády.

Badoglio byl zapřísáhlým odpůrcem fašismu ještě před pochodem na Řím.

Historicky věrně je zjištěn jeho postoj k fašistické revoluci v roce 1922.

Ve chvíli, kdy Mussolini mluvil o velkém poslání fašismu, podceňoval Badoglio bojoval sílu fašismu cynickými slovy.

Tento kontrast vynikne lépe, když postavíme vedle sebe tato dvě fakta:

Na začátku října 1922 vyslovil Mussolini takřka jedním dechem program fašistické revoluce slovy: „Až Italy vrhne jako jedinou sílu k světovým úkolům, až ze Středozevního moře uděláme italské jezero, až se spojíme s těmi, kteří žijí kolem Středozevního moře, a vzdálíme od něho ty, kteří jsou jenom parazity, až vykonáme toto krušné, trpělivé kyklopské dílo, zahájíme opravdu grandiesní období italských dějin.“

Skoro v tutéž dobu, kdy Mussolini proklamoval v Miláně stěžejné programové zásady Nové Itálie, radili se v Římě představitelé starého režimu o tom, jak zastavit fašistickou revoluci a případně pochod fašistů za Řím.

Král se radil s ministerským předsedou Factou a ministrem vnitra Taddeiem, jak to nejlépe zařídit, aby se fašisté nedostali k moci.

Telegraficky byl do Říma povolán generál Diaz a generál Badoglio, aby projevíli svůj názor o situaci.

A tu Pietro Badoglio pronesl svůj proslulý výrok: „Stačí jedna salva! Po pětiminutové palbě se celý fašismus rozsype.“

Na jeho cynické vyjádření odpověděl hned Mussolini, který v „Popele d' Italie“ napsal: „Nevěříme, že by se uskutečnily nekalé záměry generála Badoglia.“

Když se dostal Mussolini k moci, nemstil se za generála, který se vyjádřil tak pohrdlivě o revoluci, jím vedené. Blaho vlasti bylo mu zákonem nejvyšším!

Badoglio těžil z této velkomyslnosti!

Z rukou Mussolinových přijímal pocty, úřady, vyznamenání. Ale ve své duši zůstával zarputilým nepřítelem fašismu i Mussoliniho, a čekal jen na okamžik, aby se vrhl jako hyena do zad obrodnému hnutí.

Tento okamžik se mu naskytl v minulých týdnech. Do otevřeného boje se neodvážil, poněvadž věděl, že by se zdravé jádro italského národa postavilo proti němu.

Místo otevřeného boje volil-- zradu. Aby se pomstil fašistickému režimu, chtěl vydat italskou zemi do rukou úhlavního nepřítele, do rukou perfidní Anglie!

Zrádný čin Badoglia nemá obdoby v dějinách. Nejde o to, že nabídl kapitulaci, nýbrž o to, že tak učinil za zády dosavadních spojenců, a že se dokonce pokusil nevěrnějšího spojence – Německo – zaskočit a jeho brannou

moc, bojující v Itálii a za Itálii, hanebným způsobem zatlačit do katastrofy.

Jenže rozhodující místa v Říši včas učinili protiopatření a tak důsledky zrady Badoglioovy obrátily se proti vlastním strůjčům!

Zrada se ještě nikdy nevyplatila.

Český národ zůstane věrným, neboť pevně věří, že německé zbraně zvítězí, a že zvítězí myšlenka Nové Evropy!

Z Vůdcova projevu

„To, že Itálie odpadla, znamená vojensky jenom málo. Neboť boj v této zemi byl celé měsíce v první řadě německými silami podporován a činěn. Budeme nyní v tomto boji pokračovat, oprostěni od všeho, co nás zatěžovalo.

Pokus mezinárodního plutokratického spiknutí řečmi rozvrátit německý odpor, podobně jako v Itálii, je dětinský. V tomto případě zaměňují německý národ s národem jiným. Podkladem naděje, že dne, v něm naleznou zrádce jako v Itálii, je naprostá neznalost podstaty nacionálně socialistického státu. Jejich domněnka, že se jim i v Německu podaří takový 25. červenec, spočívá na základním omylu, v němž jsou, pokud jde nejen o mé osobní postavení, nýbrž i pokud jde o postoj mých politických spolubojovníků, mých polních maršálů, admirálů a generálů. Více než kdykoliv jindy čelí právě německé vedení jako fanaticky ucelená pospolitost tomuto záměru. Tíseň, ať jakákoliv, jenom upevní naše odhodlání. Můj vlastní život přitom beztak už dávno přestal patřit jenom mně. Pracuji v poznaní a u vědomí povinnosti, že svým přínosem mohu pro celé generace v budoucnosti zabezpečit život svého národa.

Že jsem oprávněn bezpodmínečně věřit v tento úspěch, to je odůvodněno nejen mou vlastní životní cestou, nýbrž i vzestupem našeho národa.“

Dr. Frant. Lelek

Pravý smysl zednářstva

Již mnoho bylo napsáno u nás o zednářstvu a přece není skutečný smysl tohoto sdružení znám. Chceme-li však správně pochopit vliv Židovstva na náš život, pak je nutno chápati tajemnou úlohu zednářstva.

Zednáři sami šířili kolem sebe tajemné ovzduší, a při tom prakticky bezvýznamné obřady, užívali jistých nepochopitelných symbolů a toto všecko se dělo hlavně proto, aby pravý smysl tohoto sdružení nebyl zjevným.

A kdo by se snad chtěl poučit o zednářstvu ze zednářské literatury, která je dosti obsáhlá, ten bude hořce zklamán. Nikde nenalezne tolik prázdných frází, tolik nepravděpodobných tvrzení a tolik nejasného a neurčitého.

Jen jedna forma měla být zachována, ale cíl a poslání tohoto podivného spolku je tajemstvím, jehož původci a vedoucí jsou skrytí.

Kde tedy vězí tato záhada? Především v tom, že netušíme dobře, že zednářstvo od počátku až do konce bylo vynálezem a nástrojem židovským. To bylo soustavně skrýváno, hlavně v dřívější době, bylo to dokonce drze popíráno, ano, existovaly lóže, které vylučovaly zdánlivě Židy z členství a operovaly tímto tvrzením na oklamání veřejnosti. Tento bod musel být skryt, protože byl odhalením příčiny veškeré existence zednářských spolků.

Ale již zcela povrchní znalost zednářské symboliky a znalost kabbaly, t. j. tajného učení všeho Židovstva, odhaluje židovský původ všech zednářských rituálů, symbolů a komedií na všecku pochybnost.

Ale jaký byl cíl a smysl zednářstva pod židovským vedením? Tento bod zůstává tajemstvím i dobrým znalcům zednářské otázky! Veřejnost nemá ani tušení, co by mohlo být tímto cílem!

Co vlastně potřebovalo Židovstvo, když lichvou a obchodem dosáhlo peněz? Židovstvo potřebovalo moc a sice především moc zákonodárnou, aby si uvolnilo všechny cesty vedoucí k dalšímu bohatství a k dalšímu ovládnutí všech hospodářských posic.

A kdo měl moc? Především stát! Tento stát bylo nutno dobýt. (Pokračování na 2. str)

V BLUDIŠTI LÁSKY

Kapitola, v níž taškář Jan Masaryk prozrazuje další příhody

Kapitola třicátá sedmá. – V minulém čísle otiskl jsem výňatek z pamětního spisu, který poslal Jan Masaryk ministerstvu zahraničních záležitostí, aby se obhájil proti výtkám vyšetřujícího komise. Kromě otištěné části poslal Jan ještě jeden spis, ve kterém vyličoval další své příběhy v opuštěném zámku. Tento spis však ministr Beneš nedal k úředním aktům, poněvadž se obával, že by se vyšetřující komise pohoršila. Jan Masaryk totiž dle svého zvyku mluvil zde příliš buršikosně a na některých místech skoro pepickým tónem.

Opsal jsem si i tento spis a předkládání jej čtenářům s vynecháním příliš silných míst.

Příloha k pamětnímu spisu sepsaná Janem Masarykem mimořádným vyslancem a zplnomocněným ministrem.

K své odpovědi na výtky meziministerské vyšetřující komise, sděluji ještě další dobrodružství, které jsem v opuštěném zámku zažil, abych získal přízeň Židů prostřednictvím rabinovy dcery.

Nemusil bych se o tom zmiňovat, poněvadž vyšetřující komise neuváděla to ve svém memorandu. Dobrovolně to prozrazuji, abych ukázal, jak těžkou službu musím konat ve prospěch našeho státu, a že si nezasluhuji výtek všelijakých hlupáků. –

Rabínova dcera byla tak nadšena vystoupením „bílé paní“ a zeleného lučištníka, že trvala na tom, abych jí ukázal další paměťhodnosti zámku.

Měl jsem v rezervě ještě „bludiště“.

Abych neutrpěl opět nějakou blamáž, provedl jsem nejprve zkoušku, jak se to vlastně bloudí.
Vlezl jsem tedy do bludiště nejprve sám, doprovázen jsa tiskovým přidělcem čs. vyslanectví, který v zámku dělal vrchního komorníka.
Bludiště táhlo se kolem schátralé zámecké věže. Vtip bloudění spočíval v tom, že člověk se musil vyhýbat dřívím, které zub času vyhlodal v podlaze, takže si snadno spletl cestu a nemohl pak nalézt pravou chodbu, která vedla na schodiště.
Abychom si zapamatovali zpáteční cestu, dělal tiskový přidělenec, resp. vrchní komorník, čárky na dřevěných trámech podél zdí. Vždycky na křižovatce udělal čárku křídou.
Tak jsem se také zjišťoval, abych nezabloudil, až půjdu sem s rabínovou dcerou.
Poněvadž bludiště nemělo oken, ovál mne při vchodu do labyrintu děsný zápach.
Musil jsem si zapálit papirosu, abych zápach neutralisoval kouřem.
Přál bych panu ministrovi Altmanovi, aby načichal se podobného zápachu. Pak by mohl skutečně říci, že tato aféra smrděla.
Prošel jsem bez úrazu bludištěm a dle čárek vrátil jsem u v pořádku na místo, odkudž jsem vyšel.
V chodbách bludiště zjistil jsem mnoho neřádstva. Nařídil jsem proto poslíčkovi, který v předešlé noci tloukl do „bíle paní“, aby vzal koště a hadry, a trochu chodby a bludiště vyčistil.
K večeru pak vyzval jsem rabínovu dceru, aby mne doprovodila do bludiště. Vyprávěl jsem jí, že za starých časů bylo to „bludiště lásky“. Sem vodili bývalí zámečníci páni své milenky. A za každý nezdařený pokus vyjít z bludiště, musila milenka políbit zámeckého pána. Zdůraznil jsem, že tradice musí být zachována, aby se „bílá paní“ nezlobila.
Rabínova dcera mne ujistila, že tradici dodrží, a že mne podeluje při každém nepodařeném východu.
V duchu jsem si umiňoval, že ji hezky dlouho podržím v bludišti. Teprve až budu unaven, vyvedu ji z bludiště dle křídových čárek.
Vzal jsem s sebou rozžatou svíci a lahvičku koňaku do kapsy. S touto výzbrojí vrhli jsme se vstříc dobrodružství.
Z vstupní chodby ovanul nás dříve už vzpomenutý zápach.
Obával jsem se, že Židovka couvne, nepůjde dále, poněvadž jí zápach odstraší.
Ale chyba lávky!
Židovka zvědavě postupovala do chodby, jakoby lezla do růžové zahrady. Já pomalu zápachem omdlával, kdežto ona jen chrípěmi frkala a mumlala, jak prý je to romantické...
Vtiskl jsem jí do ruky hořící svíci, abych mohl nepozorovaně ve stínu chodby upít hlt z lahve koňaku.
Na všechno si však člověk zvykne. I na zápach. Tak jsme se chvíli potloukali labyrintem chodeb a chodbiček. Úmyslně jsem Židovku vedl až do hloubky bludiště, aby netrefila ven.
Když jsme se začali vracet, spletla si chodbu a musila se vyplatit prvním polibkem. To se opakovalo asi desetkrát. Všeho moc škodí, a proto jsem se v duchu rozhodl, že převezmu vedení, a že vyvedu svou souputnici z labyrintu.
Začal jsem se ohlížet po křídových čárkách! Ale ony nikde! Jak jsem se později dověděl, smazal je
(Pokračování na 2. str.)

3. strana

Reflektor do pražských ulic:

Člen židovské obce náboženské před soudem

Před trestním senátem na Pankráci zodpovídal se v minulých dnech 47letý úředník pojišťovny Kamil Sklenář ze zločinu podvodu podle §§ 197, 200 a 203 tr. z. Náš redaktor sledoval líčení, neboť jde o zajímavý případ podvodu, kdy židovský míšenc I. stupně a býv. člen židovské obce náboženské oklamal pojišťovnu tím, že neudal, že je míšencem. Pojišťovna v domněni, že jde o běžného čistokrevného Arijce, přijala ho za úředníka. O Kamilu Sklenářovi budeme slyšet v krátké době více. Tento proces je pouze prologem.

Kamil Sklenář, narozen 6. 3. 1896 v Hradci Králové, příslušný do Písečné v okrese Žamberk, náboženství nyní českobratrské-evang. Bydlí v Praze. Dle žaloby st. zást. dr. Gemricha dopustil se uvedených zločinů v roce 1941. Tehdy totiž ucházel se o místo úředníka v jedné pražské pojišťovně. Za tím účelem musil vyplnit dotazník, který mu pojišťovna předložila, aby seznala jeho curriculum vitae.

Sklenář udal tehdy, že je Arijcem. Na základě těchto údajů byla s ním sepsána služební smlouva ze dne 5. února 1941. Nerozlučnou součástí jeho služebního poměru bylo i nemocenské a pensijní pojištění, které bylo zvýšeno ještě zvláštní pojistkou.

V dotazníku k pojistce vyhnul se Sklenář zodpovězení otázky stran rodového původu tím, že otázku přepsal odpovědí na jinou otázku.

S obviněným byla smlouva rozvázána 22. června 1942, poněvadž ani zdravotně a také ani služebně nevyhovoval.

Až do 12. října 1942 šlo všechno normálním tempem. Ale zmíněného dne obdržela pojišťovna výpis ze židovské ústřední matriky a ve výpis stálo, že Sklenář po své židovské matce je míšencem I. stupně, a že byl až do roku 1915 členem židovské náboženské obce.

Toto všechno pojišťovna nevěděla, když Sklenáře přijímala za úředníka. Cítila se tudíž podvedena, neboť by přece nepřijala v roce 1941 židovského míšence za vedoucího úředníka.

Pojišťovna tvrdí, že Sklenář vylákal smlouvu a poškodil ji, poněvadž požíval na základě vylákané smlouvy různých výhod a zejména výhody nemocenského pojištění. Pojišťovna prý tak utrpěla 50.000 K škody.

Obžalovaný Sklenář vinu popírá a necítí se vůbec vinen. Přiznává, že je míšencem. Tato okolnost byla však prý známa řediteli pojišťovny, který s ním smlouvu uzavíral. Zmíněný ředitel prý prohlásil, že nemůže a nechce rozeznávat rasové nuance, a když Sklenář není čistokrevným Židem, že míšenectví nevadí.

Soud žádal obžalovaného, aby svědecky dokázal tuto okolnost. Obžalovaný však sdělil, že dotčným ředitelem je už mrtev. Jiného svědka nemá...

Během líčení vyšlo najevo, že obžalovaný tvrdil, že má universitní vzdělání. Ale ani v tomto případě své tvrzení neprokázal.

Jako doličné spisy měl snad k dispozici fotografie dotazníků, které Sklenář úmyslně nedostatečně vyplnil, aby snad zastřel svůj židovský původ.

Předseda senátu tázal se, kde jsou originály dotazníků. Přítomná zástupce pojišťovny prohlásil, že je má u sebe. V pojišťovně nepřiložil je k spisům, anžto se obával, že by se mohly ztratit... Existují prý takové případy...

Líčení bylo odročeno za příčinou předvolání nových svědků. Snad si také vyžádal doklady o akviziční činnosti Sklenářově, aby se zjistila jejich aktivita. –

Referujeme zcela objektivně o celé věci, ponechávajíc konečný úsudek po vyřízení soudním.

Ale již dnes můžeme prozradit, že Kamila Sklenářová čeká nová žaloba, na základě trestního oznámení manželů Jiravových ze Smíchova.

• ROŽMBERSKÁ 491-8

Žid Slatina, který dříve nosil hvězdu, tuto nyní nemá. Často je ho vidět před býv. kavárnou Fénix na Václavském náměstí. Navštěvuje hostinec, chodí do kina, čte noviny – dělá tedy všechno, co jako Žid dělat nesmí.

V neděli 5. září byl viděn ve výčepu hotelu Slavia

• HYBERNSKÁ 7.

Úřední list Protektorátu Čechy a Morava přinesl v č. 205 ze dne 2. IX tuto zprávu: „Notáři Viktor Ludwig v Praze a dr. Lad. Brož v Hlinsku byli podle § 10f not. ř. Zbaveni úřadu. Presidium vrchního soudu v Praze dne 26. srpna 1943. Pres 34.119-13-43.“

Jde o dozvuky aféry se závětí ing. dr. Riedla, o které jsme svého času podrobně referovali.

• KYJE, Školská 191.

Osmnáctiletý, zdravý mladík, který nic nedělá, bydlí v tomto domě. Jde o každou pracovní sílu a proto v okolí budí podiv, že tento mladík se může bez práce potloukat a vyžírati svoji matku. Líný mladík se jmenuje Jan Harčák.

• LIBEŇ, Pěšinova ulice.

Několik židomilců ztrpčuje soustavně život pořádného Arijce, člověka, který svého času vykonal svoji povinnost a svědčil před soudem podle pravdy. Nyní se mu židomilci mstí. Činí tak patrně na popud Židáka, který dostal odměnu za své ničemnosti. Židomilci jsou tak neomaleně drzí, že poctivému českému člověku vyhrážejí, napadají ho a ohrožují příslušníky jeho rodiny.

Zatím nejmenujeme. Jména však víme a bude-li třeba, oznámíme je veřejnosti.

• NAD PAŤANKOU 1814.

Paní Procházková stále ještě nezapomněla na doby, kdy hrála jistou roli ve společenském životě. Vzpomíná na doby, kdy byla součástí hradních milců a občas se neprozřetelně vyslovuje, že se hrad vrátí. V občanském životě se podle toho také chová. Pro ni patrně neplatí zákaz plýtvání vodou, poněvadž jinak by se řídila podle platného nařízení a nenechala by zahradu kropit hadicí.

Smutné zkušenosti učinili s touto dámou lidé, kteří byli v jejím domě jako domovníci. Paní Procházková šla tak daleko, že se snažila zanést do rodin nesvár a poštvati jednotlivé členy rodiny proti sobě.

Měla by dáti již jednu pokoj.

• KRÁLE JIŘÍHO 791.

Neobyčejnou drzostí se vyznamenává Židovka Bletánková. Používá pravidelně výtahu. Nejenom to. Nedávno se drze ptala sestry Německého červeného kříže, zda chce jeti výtahem s ní.

Přirozeně se jí dostalo pádné odpovědi.

K tomuto případu poznamenáváme:

Z řad našich čtenářů docházejí nás dotazy, zda Židi mohou používat výtahu. V úředních budovách jsou všude vývěsky, že používání výtahu je Židům zakázáno. Tyto vývěsky by si měli opatřit také domácí páni – Ariji – , kteří by měli tak prokázati pochopení pro potřeby doby. Dnes je potřeba energie na mnohem důležitější a významnější věci než je vození Židáků výtahem.

Poleze-li někde Židák do výtahu. Můžeme poradit jenom jedno: Kopněte ho pořádně do zadku a tím ho nejlépe poučíte, že ve výtahu nemá co dělat.

• REFLEKTOR SDĚLUJE

– Nedostali jsme dosud odpovědi od spisovatele Vl. Neffa. Někdo nám sice telefonoval jménem p. Neffa,

ale to mohla byt mystifikace.

- Který statkář v Michli dovolil svému synu, aby ve žních odjel do hor na letní byt?
- Ohledně psa z okolí Frant. Hůly v Nuslích, Tábořská 50, potřebujeme bližších informací. Ať nám je informátor sdělí.
- V ulici nad Spádem V Nuslích je možno denně vidět Židovku s dětským kočárkem. Všechny arijské maminy jezdí po chodníku, jen Židovka středem vozovky.
- Někdo nám poslal anonymní dopis, v němž nás nazval obludami. Byl to asi intelektuál, neboť užil spisovné nadávky.
- Dostali jsme z Malířské ulice dopis stran šlendriánu při prodeji vstupenek do divadel. Uznáváme tedy vývody autora dopisu. Jenže pomoci nemůžeme. Už jsme o tom psali několikrát. Ale ticho po pěšině. – – Nikdo se o věc nestará.
- Každý může s námi spolupracovat, když nám pošle zaručené zprávy o židovinách ze svého okolí.
- Nadané ochotníky přijímá prý Aktuální scéna. Kdo by o tomto sdružení něco bližšího věděl, ať nám to sdělí!
- Na tomto místě mluvíme s pražskými čtenáři.
- Jsme listem nekompromisním a nedáme se ničím ovlivnit. Kdo tvrdí něco jiného, je lhář.
- Naším úkolem je odhalovat také chameleony, kteří hrají všechny barvy.

KUKÁTKO

Kukátkář navštívil svého času určité předměstí Brna. Tam na jedněch dveřích uviděl visitku: Mme Mariette Chautems-Stiassny. Visitka ponoukla kukátkáře, že se informoval, kdo se za ní skrývá. Zjistil, že jde o dámu, která žije v atmosféře židovské a vyučuje cizím řečem, zejména francouzskému jazyku. České dámy ji pilně navštěvují a – drbají. – Nedávno se podíval se kukátkář opět na zmíněné dveře. To už tam byla jiná visitka., která oznamovala, že tam bydlí – Alice Chautems-Stiassny.

Proč si tam paní učitelka řečí přidala Alice, nevíme. Pokud víme, jmenovala se býv. předsedkyně býv. čs. Červeného kříže také Alice...

Kukátkář sděluje:

Kukátkář dostal spoustu korespondence, a v ní mnoho návrhů, nápadů a postřehů. Prozatím odpovídá touto cestou.

- Do Plzně: Předali jsme odboru „Radost a práce“, který věc s přidělováním vstupenek zařídí interně.
  - Do Jičína: Souhlasíme, že židovina zanechala tu ještě mnoho židomilů. Bylo by záhodno, abyste nám něco konkrétního napsal.
  - Do Rakovníka: Vaše zprávy jsou dobré. Posílejte zprávy z místního života a zachycujte také kladné zjevy. Pošlete přesnou adresu, abychom Vám mohli dát směrnice pro další spolupráci.
  - Anonymovi, který komentoval naši zprávu ze Štěchovic, kde pražské dámy myly psa jemným kosmetickým mýdlem!
- Anonym píše, že koupání psa nemá s bojem protizidovským nic společného. V tom se mylí. Koupání psa v mydlinách jemného mýdla je dnes projevem židovského procovství.
- Značka: Svatohorské zákraky. Ze zásadních důvodů nelze otisknout. Až pojedete do Prahy, stavte se v redakci. Vysvětlíme Vám celou záležitost.
  - Do Moravské Ostravy: V minulém čísle otiskli jsme tři odvolání. Otiskli jsme je spontánně, neboť jsme se přesvědčili, že bývalí dopisovatelé z Mor. Ostravy vyřizovali v novinách své osobní účty. I dělali jsme proto radikální pořádek. Zreorganizovaly jsme ostravské zpravodajství a znemožnili všechny živly, které zneužíval novinářské tribuny k osobním věcem.
  - Bohumil Horák: Příhodu ve vlaku Wien-Brno otiskneme příště ve výtahu.
  - Značka: Jeden ze staré „krajánkovské“ gardy: Váš článek ohledně mlynářských „krajánků“ jsme dostali. Ale neotiskneme. Jsou to dnes malicherné věci. Musíme se zabývat vážnějšími náměty. Jinak nás těší, že máte k našemu listu důvěru.
  - Do Čáslavi: Předali jsme filiální redakci, aby ověřila Vaši zprávu ohledně „dvojích knih“ místního obchodníka.
  - Do Haber: Znovu prohlašujeme, že pan Alois Marek není naším zpravodajem, a že náš časopis nemá s ním nic společného. Kdo něco podobného tvrdí, mluví úmyslně nepravdu.
  - Do Úpice: Jsme informováni. Nelze však publikovat. Díky za uznání!
  - Lysá nad Labem: Sbíráme nový materiál o „upírovi“. Náš list nepřestane v pranýřování podobných židovských kreatur.
  - Do Českého Brodu: Sledujeme „činnost“ pana universitního profesora. Nemějte obav. I na tyto chameleony dojde!
  - Kukátkář děkuje za náměty z venkovských měst a vesnic. Použije každé dobré rady a pokynů! Musíme „gruntovat“ tam, kde jsou židomilové.

4. strana

Okénko do německého a českého kulturního světa
Jak se český lid vypořádával se Židy

(21. pokračování.)

E. Peřina. • Instrukce Ferdinanda I. posílám královským na sněm český dané 12. září 1541 zněly: „Co se pak Židův pražských i jiných v království Českém dotýče, mnohá a častá stěžování od křesťanův se nám předkládají i také vyznání, kteráž se na Židy stala, nám jsou poslána, kterými Židé skrze posly své odpor činí, pravíc, že by vinni nebyli, než že mnozí na mukách z bolesti a trápení a někteří z návodu na ně vyznávají měli: i poněvadž tolik žalob a zprávy časté nás o těch Židech docházejí, i také, že nejvíce skrze Židy Turci své špehy provozují, vám posílám našim poroučíme, abyste s stavy království Českého jednali, aby všichni Židé z království Českého, pokudž se stavové na tom usnesou, vypovědění byli a čas jistý jim se jmenoval a přidal, v kterémž by slušně své věci zjednat, dluhy vypomínati a v tom času bezpečně s životy, statky, ženami a dětmi svými, kteříž by se nechtěli dáti okřtiti, z království Českého a z jiných zemí našich vystěhovali se mohli, neb neznáme nic lepšího, než abychom takových lidí s poddanými našimi pro uvarování dalšího zlého, což by skrze ně státi se mohlo, zbaveni byli.“ (Sněmy české I., 491)

Tomek ve svém „Dějepis města Prahy“, XI., 215, k tomu dodává: „Také pak o Židech přistoupeno k návrhu, aby byli vypovědění ze země a určena lhůta krátká, do které se měli všichni vystěhovati, do sv. Martina totiž ještě téhož roku (11. listopadu).“ – Zpráva o usnesení sněmovním v příčině vypovědění Židů. 12.–19. září 1541.

Toto usnesení sněmu bylo opakováno r. 1542, dne 4. května, že se Židé z království Českého vypovídají a jestliže kterýkoli z nich byl tu postižen, aby na hrdle trestán byl, kromě těch, kteří od krále glejt měli.

Vrchnostem rozkázáno, aby je lidem svým až za hranice provodili. Z toho je patrné, že se strany krále a vrchnosti bylo s Židy dost blahovolně jednáno, přes to, že se i tady svými činy zapsali velmi nepěkně.

Beckovský ve své kronice I., 103, uvádí tuto zprávu o stěhování Židů: „Židé od provodní neděle, jenž byl den 16. dubna měsíce, podle usnesení na sněmu a podle glejtu od krále Ferdinanda toho minulého, do sv. Jiří běžícího roku sobě daného, z měst Pražských, z Loun, z Žatce, z Litoměřic a z celého království Českého nejvíce do Polska stěhovati se počali, z nichž mnozí dne 23. června k městu Berounu (?) – jiný pramen uvádí Broumov, pozn. p. přijdouce od neznámých jízdných všickni zmordováni byli, a jim hotových peněz, kromě jiného zboží, přes dvacet tisíc zlatých rejnských vzato bylo. Těm pak vozkům nebo formanům, kteří ven z země ty Židy vyváželi, nic se nestalo protismyslného, ale všickni s svými vozy a koňmi domů pokojně propuštěni i také dle smlouvy s Židy učiněné, náležitě a cele z této židovské kořisti zaplacení byli.“

Beckovský (I., 104) dále prozrazuje, proč tehdy Židé z království Českého byli vypovězeni. Mimo jiných velkých neřádků a příčin, také to na ně proneseno bylo, že s Turkem v celém srozumění byli a jemu věci naše vyzrazovali; také od něho peníze berouce pastuchy a jiné škodníky, aby v Čechách pálili, najímali. Tolik Beckovský, jenž nebyl proti Židům nijak zvlášť zaujat. Jeho svědectví je tím závažnější, že mu nelze podkládat jednostrannost. Je prostě přesně objektivní, o čemž svědčí i to, že zprávy jim zachycené, postrádají vlastních komentářů. (Pokračování.)

Beethoven není více hluchým!

„Žijeme ve válce!“ – Se všech stran slyšíme tuto větu v té nejrůznější intonaci, v té nejrůznější harmonii, jež vytyčí nekonečnou zvukovou linii, probíhající všemi různými druhy hovorů. Tak v hovoru o dnešním barbarském bombardování našich evropských uměleckých památek – skvostů lidské píle a práce nespočetných rukou a mozků – vyslovíte své politování nad zničením kölnského dómu nebo milánské Scaly a p., dostane se vám již stereotypní odpovědi: „Je válka“. Dobře. Co ale má s válkou společného zničení těchto památek?! ... Při pročítání posledního čísla francouzského časopisu „La Gerbe“, z něhož měli jsme příležitost našim čtenářům podati několik skizek dnešního nazírání ve Francii na současnou dobu v několika dřívějších číslech, byli jsme zaujati článkem A. L. pod nadpisem „Beethoven n'est plus sourd“. Uznali jsme za dobré našim čtenářům podati zde překlad tohoto vysoce zajímavého pojednání.

Bomby spadly na město Bonn. A nespočetní čtenáři přijalo tuto zprávu mezi tak mnohými téhož druhu bez nejmenšího vzrušení. „Je válka.“ Toto slovo milionkrát opakované, již jako litanie, odpovídá na vše. Nemocní jsou zabiti v nemocnici na svých lůžkách: „Je válka.“ Děti zmrzačeni ve svých útulkách: „Je válka.“ Pohřbení věřící pod ruinami svých kostelů: „Je válka.“

Nebo: V Bonn je slavná universita a slyšte dobře, kostely a nemocnice. Avšak je tam taktéž, v samém srdci tohoto starého města malý domek, okrášlený zahradou o několika stromech, stoletých, jako on sám. Zůstal tímž, jakým byl v letech 1770, a pietně udržován. Změněn na museum, stal se místem, jež nemohl nenavštívit žádný z cestovatelů rheinským krajem, ovšem v době, kdy nebyla válka, aby zde znovu oživil vzpomínky, jež mluvili k duši, zanícené pro onu dobu.

Zde je to, kde se narodil Ludwig van Beethoven. A jestli pak celý svět, aniž by se mohlo o tom pochybovati, není scitěn s Pastorální nebo Eroikou, zda-li je nějaká dívka, jež by se nepokoušela zahráti si Mondscheinsonatu?

Bomby pánů z Anglie a Ameriky spadly několik metrů od Beethovenova domu. „Nedostali“ jej. Avšak to bylo štěstí. Bez pochyby pokusí se to udělati lépe příště. To jest zase jejich způsob vzdávati poctu jednomu z největších géníů, jež Evropa – Evropa, kterou oni zapřeli – vydala.

Jednoho dne se dovíme, že v okolí Rouen spadla i na rodný dům našeho Corneille-a explodující nebo zápalná destička. A bude se křičet po našich papoušcích ono věčné: „Je válka.“

To není v žádném případě válka taková, jaká se praktikovala v době Beethovenově a taková, jakou velký mistr hudby si představoval. Když věnoval Bonapartovi svoji heroickou symfonii, věděl dobře, že jeho hrdina nepožene své muže, kteří tvořili Velkou Armádu, do slepého ničení vrcholných děl naší civilizace, nýbrž naopak, že

bude je pečlivě chrániti. Ne-li. Nebyl by odstavován oním dechem nesmrtnosti.

Beethoven byl hluchým. Za svého života neslyšel padati bomby okolo svého domu. Není ho více. Ale on žije v nás, a od nynějška slyší ušima svých obdivovatelů. Rány, jimiž byl Bonn otřásán, byly pocíťovány bolestně i jimi.

Je pochybno, že by Bonn v jakémkoliv druhu představoval vojenský objekt. Právě naopak měl by býti šetřen po to, čím byl, a zároveň čím je, totiž nejvěrnějším poutním místem, kam nás vede láska k evropskému umění.

Avšak, jděte to říci oněm dvěma národům, z nichž jeden je viděn, jak tvrdošijně je mu odmítáno dobro hudebního cítění, a druhý, který musel si bráti rytmy pro své třeštění od černochů! ...“

Jistě nenajde se žádný z našich čtenářů, který by upíral pravdu smyslu tohoto pojednání, nanejvýš pravdivě cítěnému. Psali jsme již v našich pojednáních „Anglie ve světle dějin hudby“ a „Amerika ve světle dějin hudby“ v dřívějších číslech tohoto listu o tvůrčí potenci, nebo lépe řečeno impotenci, těchto dvou národů v oblastech hudby. Právě v onom nejcitovějším druhu umění, v němž můžeme nejspolehlivěji vycíťiti a vylušťiti kvalitu duchové podstaty nejen tvůrcovy, ale i celého národa. Právě v tomto druhu umění jsou na velmi nízkém stupni. To nás však ani zdaleka nepřekvapuje. Zdegenerovaná Anglie a beznárodnělá Amerika nemohou také ničeho podobného vytvořiti. Proto asi řekli si svorně, že když sami nic takového, co by se rovnalo naší kultuře, nemají a nedovedou vytvořit, nemusí to ani mítí Evropa. Hlavně, že mají zlato, za které ovšem dá se koupiti hodně – jen jedno ne – totiž ducha naší tisícileté pozitivní kultury, jež nakonec se projeví jako strážný anděl právě v době největšího nebezpečí a v jehož záchranu pevně věříme.

Divadelní kukátko

Hry s ohněm v Nezávislém divadle

Dvojité program, uvedený minulý týden na scéně Nezávislého divadla, plně uspokojí i velmi náročné návštěvníky, neboť přináší dvě severská, hodně odlišná dramata, jejichž neobvyklý námět je herecky i obsahově vyřešen velmi originálně.

V Björnsonově komedii „Novomanželé“ pokusil se autor vylíčit rozpory mezi rodiči a novomanžely způsobem sice docela přirozeným, avšak na naše poměry hodně odlišným. Dvojice Krejča - Norová jako novomanželé spolu a dvojici Záhorský – Libertinová v roli rodičů a Obručová jako přítelkyně mladé paní, sehráli své úlohy velmi dobře. Hra zanechala v posluchačích dojem radostné a čisté životní náplně, podané s upřímnou hřejivostí.

Strindbergova aktovka „Hra s ohněm“ tvořící doplněk programu, je plná dramatickosti, záladných i otevřených výbuchů, žárlivosti, vrcholících často v hysterii vášni a bolu, jak se na pravou hru s ohněm sluší, leč nakonec vše dobře dopadne. I zde podali účinkující: Záhorský, Hájek, Krejča, Lysenaková, Němotová a Libertinová v režii J. Škody dobrý výkon.

♦ „JINÝ VZDUCH“ NA SLUPI

Umělecká skupina Ruch zahájila v divadle na Slupi letošní novou sezonu Macháčkovu činohru „Jiný vzduch“, sehranou v úterý 7. t. měs. Vzhledem k provedení této nikterak lehké divadelní hry, lze se právem domnívat, že účinkující, seskupení kolem „Ruchu“, podají v budoucnu ještě mnohé důkazy, co může vykonat soubor nadšených, těžkými začátky se probíjejících ctitelů Thalie. Spokojené obecenstvo, rekrutující se z řad stálých návštěvníků na Slupi, svou hojnou účastí na této premiéře, to jenom potvrdilo.

Poznámky kulturní

Referuje Verun.

Tak jako Židé se ukázali být na poli kulturní tvorby pouhými komplikátory, lidmi, které nevedla vnitřní potřeba tvůrčího vyjádření, ale touha po zisku, tak také jejich marxisticko-bolševičtí soudruzi prokázali svým paumělkováním zdrcující dostatek umělecké invence. Je ještě v dobré paměti ostudné Čapkovy čerpání z Brechta, Nezvalovo vykrádání Forta, Rimbauda a Caeteuna. V drzém plagiátorství to dotáhli na překvapující výši i pánové Voskovec a Werich, kteří okouzlovali své ctitele „půvabností“ své písně „Peklo a ráj“, ale jen do té doby, dokud nebylo zjištěno, že jejich song, na němž vydělali neuvěřitelné peníze jenom na tantiemách z gramofonových desek, je téměř doslovným opisem starošpanělské básně Rodriga Coteho, který zemřel již v roce 1470 v Toledu a který je proto nemohl zažalovat o autorské zcizení. Stejnou „kapacitou“ svého času projevil i E. F. Burian, který sklízel potlesk za text jedné písně, zpívané v jeho „zpracování“ Resumarchaisova „Lazebníka sevillského“ a o níž neuznal za vhodné sdělit veřejnosti, že její podstatnou část vykradl rovněž ze španělského básníka 16. století, jménem Pedro de Padilia z Liarres. Všechny tyto prokázané skutečnosti však ještě pořád nestačí některým našim šengajdům, kteří vzdychají po všech těch odeslých primadonách našeho bývalého kulturního života a kteří nechtějí pochopit, že teprve teď, po zmizení všech nepoctivců a falešných hráčů s kulturními hodnotami, máme před sebou čisté prostřený stůl, který se i za války bohatě plní hodnotnou a především původní kulturní krmí z dílny ozdravělého a očištěného národního genia.

Dokladem nezničitelné vitální síly německého národa, která se jeví v příkladně živém kulturním ruchu, jemuž ani trochu neubralo na intenzitě teroristické bombardování německých měst, je skutečnost, že všechna německá divadla a opery i po zničení celé řady svých budov hrají bez přerušení dál, byť v improvizovaných nebo méně vyhovujících sálech. V těžce postiženém Darimuodu vzniklo dokonce v těchto dnech nové divadlo,

vybudované péči KdF. Samotné hlavní město Říše zaznamenává normální pulsaci kulturních podniků, kterou se nepodařilo ochromit ani posledním velkým nepřátelským náletem z 23. na 24. srpen. Naopak, jak se nyní oznamuje, bylo v Berlínu otevřeno další operní jeviště pro pracující vrstvy – Volksoper. Denně hrající tři berlínská operní divadla, státní opera, Opernhaus a Volksoper, jsou také denně vyprodána. Z těchto skutečností mohou si běsnící primitivové z Anglie a Ameriky učinit představu o tom, jak dopadne tento boj, v němž síla ducha vykazuje tak přesvědčivou převahu nad zuřícím běsem hmatařských plutokracií.

„Mezi jedenáctou a dvanáctou“ je název hry Olgy Waltrové. Jsme v pokušení závidět hrdince tohoto dojemného příběhu, paní Vlastě, její pokušení. Představte si v dnešní válečné době za totálního pracovního nasazení křehkou ženu jistého pana Jiřího, jak prožívá neuvěřitelná muka nudy mezi jedenáctou a dvanáctou hodinou dopolední, kdy ji pojednou zavolá hlas jejího snad bývalého milence a hodlá ji pohnouti k tajné schůzce na náměstí. Paní Vlasta je ovšem žena ctihodná, ale vůně zapovězeného ovoce v těch trudných chvílích dopoledního [nečitelné] je tak vábná, že žena jme se bojovati tuhý a vyčerpávající boj se svým kolísajícím svědomím. Aby srdnatěji odolala pokušení hledí se vysvobodit četnými telefonickými dotazy u švadleny a přítelkyně, a zmařit tak sama sobě dostaveníčko se svůdnickým majitelem Hlasu. Nakonec zvítězí nad temnými běsy vlastní duše a zachraňuje se návštěvou v kanceláři svého muže. Hra končí a zmatený čtenář se maně ptá, má-li tohle být hra, která něco říká dnešku a která alespoň vyrostla z dneška, neboť v pátém válečném roce je přinejmenším nevhodné předvádět hrdinky rázu paní Vlasty, která patrně unikla pozornosti pracovního úřadu, nudí se v nepřítomnosti mužově, houby stará se o dopolední nákupy a zatěžuje telefonní síť zbytečnými rozhovory, nemluvě o nepravděpodobných psychologických křečích jejího zmitaného nitra, které by tak nanejvýš odpovídaly stavu hysterických paniček doby předválečné, které ubíjely čas neplodným [...] po pražských kavárnách? Ale dnes?

5. Strana

Z ČESKÉHO ŽIVOTA ...

• VŠEHO MOC ŠKODÍ

V jistém pražském divadle je právě hrána jedna z Dykových her. Každý ví, že Viktor Dyk byl považován za nejčestějšího básníka, což také dotvrzují všechny jím napsané knihy a dramata. Tento Bohem nadaný mistr pera, vyhýbal se přímo úzkostlivě, aby, ať již šlo o novinářské články nebo literární díla, nemusil užít cizích výrazů, jsa přesvědčen, že naše mateřština oplývá nepřeborným množstvím nejen výstižných, nýbrž krásných a vhodných slovních obrátů, schopných k vyjádření jakýchkoliv myšlenek.

Co však říci tomu, když v „Poznámkách k inscenaci“ dotyčného divadelního kusu, který – mimochodem řečeno – neobsahuje ani jedinkého cizího výrazu, hemží se to touto „vysokou češtinou“:

motiv, halucinatorní, emoce, interpretoval, realita, kausalita, materialistickými principy, prozatér, aspektem, post-romantického, metafysické antinomii, individualistní formy heroismu, eminentně, konvencí, epigramaticky, dialogů, aforismu, kontrastů a paradoxů, sensibility, imaginace a poesie, asylem iluse, metafysické filosofie, kontrastem reality a nadreality, v konkrétech idealistické koncepce, principy spontaneity.

To nejsou ale všechno slova, kterými se třicetirádkový program, sestavený panem režisérem Dvořákem, vyznačuje! Když jsme to tak přečetli, vzpomněli jsme si na soudničku v jedné bývalé levičácké revui, kde stálo doslova toto: „Obhájce reprezentuje princip konsekventní negace, kulminující až v absurdním antagonismu vůči všemu reálnému nazírání na pozitivní resultáty a jich možné eventuality.“ – Škoda, že zmíněný pan režisér „neobohatil“ své „inscenační“ poznámky k Dykově hře ještě často ještě těmito určenými, v češtině, bohužel, málo se vyskytujícími výrazy, jako: preventivně represivní nomenklatrálně determinantní metodologicky fulminantní irrelevantní superfluum... Bylo by to jaksi přehlednější, protože „kausalita“ je přece jen lepší souvislost, „realita“ než skutečnost, „forma“ než tvar nebo útvar a „sensibilita“ než citlivost. –

Všeho moc škodí, i cizích slov!

• ZEMŘEL OTAKAR SKÝPALA.

V odlehlé nemocnici pražské zemřel v minulých dnech Otakar Skýpala. Jeho úmrtí zaznamenaly listy jen stručnou zprávou. A přece Otakar Skýpala zasluhoval, aby se jeho životní dílo důkladněji ocenilo. Skýpala už jako mladý učitel vydával a redigoval politicko-literární „Moravsko-slezskou revui“. Co tehdy tato revue znamenala pro kulturní rozvoj Moravy, mohli by říci mnozí kulturní pracovníci, které tato revue odchovala. Praha neměla tehdy tak dobře redigovaný revuální list, jaký Skýpala vydával. Skýpala působil také v Praze, jako šéfredaktor „Českého slova“. Šéfredaktor Werner vzpomněl ve „V. Č. S.“, jak Skýpala musil odejít na hodinu z listu, poněvadž se nezachoval Benešovi.

VZPOMÍNÁME!

Naši čtenáři vzpomenu s námi, že před deseti lety zemřel známý protizidovský bojovník Theodor Fritsch. Jeho „Příručka k židovské otázce“ byla vydána též česky. Theodor Fritsch se řídil zásadou, že protizidovský boj nutně vésti tak, aby lid tomu rozuměl.

Přehlídka býv. židovské „krásy“ na Václavském n.

Žid z paláce „Lüftner“

—Rudolf Novák.—

Přicházíme k číslu 3. na Václavském náměstí. Je to velký palác, který postavila rodina Lüftnerova. Palác byl

vybudován nákladem 80 milionů korun. Rodina Lüftnerova dostala se stavbou do peněžních nesnází — zejména když přišla hospodářská deprese v býv. republice.

Býv. Anglobanka vehnala palác do dražby pro pohledávku dvou milionů korun. Objekt koupila v dražbě poj. banka „Slavia“.

Do obchodních místností rodiny Lüftnerovy nastěhoval se pak nový nájemník: Firma Karel Diamant, prodej kuchyňských potřeb a potřeb do domácnosti vůbec.

Byla to firma ryze židovská.

Začínáme od patriarchy.

Zakladatel obchodního domu s kuchyňskými potřebami jmenoval se Karel Diamant. Pocházel z chudé kůžičkářské rodiny židovské od Českého Brodu. Domníváme se, že ze Skvorče.

Do Prahy se dostal jako něva v železničním obchodě, přirozeně též židovském, neboť před první světovou válkou okupovali Židé celý železářský obchod v Praze, až snad na jednu firmu.

Z židovského učně stal se pak obchodní pomocník, který koukal na všechny strany velmi pozorně, aby získal patřičných vědomostí o „branži“.

Když se cítil dost zkušený, aby založil vlastní obchod, oženil se. Vzal si Židovku Pickovou, která měla několik tisíc věna. S těmito penězi se samostatně etabloval.

Otevřel vlastní obchod blízko Hyberského nádraží , tam, kde nyní má své obchodní místnosti konfekční firma „Nehera“.

Židovka Olga vede.

V novém obchodě se vrzy uvádělo, že hybnou pákou všeho jest manželka Diamantova Olga. Tato Židovka dlela od rána do večera v obchodě, pozorně sledovala výkony zaměstnanců a případně je pobízela k usilovnější práci. Žid počítal ve svém kumbálku, kdežto manželka proháněla se v obchodě, aby se nic nezašantročilo.

Tak se začalo rozmnožovat jejich jmění. Olga Diamantová použila všech triků, aby odloudila jiným závodům zákazníky.

Žid kalkuloval, manželka lákala zákazníky.

V roce 1928 Žid náhle zemřel. Jeho úmrtí nezpůsobilo v závodě žádné krize. Židovka Olga převzala obchod úplně do svých rukou a hospodařila dle svého receptu dále.

V roce 1934 rozhodla se, že přestěhuje obchod do velkých místností v paláci „Lüftner“, odkudž se musila vystěhovat rodina býv. majitele.

V paláci zaujal Diamantův obchod celé rozsáhlé přízemí.

Obchodní zdatnosti Židovky Olgy vyvrcholila!

Dcera Židovky našla ženicha.

Zatím co Diamantův podnik se zdárně vyvíjel v Praze, rostl jiný židovský podnik v Chotěboři.

Byl to závod starého Žida Bondyho.

Chudý kraj chotěbořský poskytl mu dostatek laciných pracovních sil, které pracovali doma a jednou týdně odváděli práci manufakturistovi Bondymu.

Lidé pracovali za několik krejcarů od kusu, ale Žid Bondy prodával zboží za těžké koruny.

Není tedy divu, že z chudého Žida stával se majetný člověk.

Žid měl syna Ottu. Tento nevyňikal sice zvláštní důvtipností, ale byl poslán do obchodní akademie, aby se vzdělal na pořádného „obchodníka“.

V Praze seznámil se s dcerou Židovky Diamantové. Staří Židé sešli se dohromady a dohodli se, aby se mladí vzali.

To se také stalo. Žid Otto Bondy přestěhoval se do Prahy.

„Mladý pán“ dělá šéfa.

To už bylo po smrti starého Diamanta, když Žid Otto Bondy vplul do manželského přístavu s dcerou Diamanta.

Hned druhého dne po svatbě objevil se se v závodě na Václavském náměstí a dal se ve všech odděleních představit jako „vedoucí“ šéf.

Brzy se také zjistilo, že Židáček chová se nestydatě k dívkám a ženám, které v obchodě pracovaly.

Stará Židovka způsobila svému zeti několikrát hlučné výstupy. Židák však si z toho nic nedělal.

Časem zkrátit i starou Židovku. Vyprávělo se, že s ní navázal intimní styky. Tak se stalo, že paní tchyně zamhouřila i obě oči nad alotriemi svého zetě.

Aby ho měla stále u sebe, přestěhovala se do domu, který dala své dceři věnem, a to na Senovážném náměstí č. 5. Tam okupovala celé první poschodí, kdežto Bondy s manželkou poschodí druhé.

Konec hříšného poměru.

Konec hříšného poměru nastal v roce 1939, kdy vstoupila v platnost protizidovská nařízení.

Podařená židovská rodinka byla poslána za ostatními souvěrci.

Žid Otto Bondy nejvíce litoval jmění, které starý Diamant načachrařil se svou Rebekou.

Koncem roku 1938 představovalo toto jmění pěknou sumičku. Vždyť jen na běžném účtu měla firma uloženo 8 milionů korun. Také nemovitosti v Praze a vila v Chotěboři representovaly milionový majetek. A to všechno z peněz arijských zákazníků, kteří z nevědomosti, anebo naivnosti podporovali židovské parasity.

Dnes firma Karel Diamant nachází se v ryze arijských rukou.

Daňoví defradanti.

Kromě Žida Diamanta usadili se v paláci „Lüftner“ ještě jiní Židi, zejména bratři Nbarowitzové, totiž filiálka jejich konfekční továrny v Prostějově.

O těchto židovských vydřiduších budeme referovat zvlášť, až začneme otiskovat portréty bývalých židovských magnátů z venkova.

Dnes jen poznamenáváme, že Slatowitzové přišli do Prostějova z býv. Polska chudí jako kostelní myš.

V Prostějově vydřeli z práce českého lidu miliony. Ale daně neplatili, takže když zmizeli do nepřátelské ciziny, zůstaly po nich milionové nedoplatky na daních.

Sborowitzové účastnili se velmi agilně zednářského života. Byli členy olomoucké odnože židozednářského řádu „B'nai B'rith“.

V Praze otevřeli filiálku, která vábila arijské zákazníky, aby pomáhali plnit židovské měšce.

Prostějovští dělníci vzpomínají na Židy Sborowitze jen s kletbami. Židáci mají na svědomí tuberkulosu mnohých mladých dělnic.

Nynější firma „Sbor“ je v ryze arijských rukou.

O menších Židech nemluvíme

V paláci „Lüftner“ usadilo se za býv. republiky ještě několik jiných židovských nájemníků, ať obchodníků či lékařů, z nichž jmenujeme zubního lékaře Žida Steina.

Ale o těchto menších židovských příživnících se ani nezmiňujeme, poněvadž nestačili bychom místem.

Faktem jest, že i palác „Lüftner“ hemžil se židovskou havětí, která založila svůj blahobyť na nevědomosti a zaostalosti Arijců.

Příště se podíváme do sousedních paláců a činžáků.

O židovský stát

V měsících srpna a září roku 70. po Kristu blížil se odpor Židů v boji proti Římanům ke konci. Jak již před lety zaznamenal Friedrich Delitzsch ve svém spise „Die grosse Täschung“, dodržel židovský bůh Jahve své sliby vyvolenému národu jen velmi nedostatečně. Neboť Židé nikdy nebyli pány celé Palestiny, nemluvě o tom, že musili si každý kousek země vybojovat. Jméno země není také odvozeno od jména Židů, nýbrž od jakéhosi jiného, než židovského národa. Židé nemají schopnosti, kterých je třeba, aby byl vybudován národní stát. Tvrzení, že židovský národ byl Římany ze své země vyhnán a tím zbaven kořenů, je židovské šálení.

Po ukončení „zajetí babylonského“ nevrátila se značná část Židů, nýbrž zůstala v Mesopotanii. Tam mohli lépe obchodovati pod řádnou správou bohatých knížat, než v chudé Palestině, která se mohla zdát jenom pouští putujícímu kmeni zemí, v níž teče mléko a med. I později trvalo silné vystěhovalectví z židovského „národního státu“.

Z národního státu, který neměl jednotné řeči, neboť je známo, že na rozhraní věků se v Palestině nemluvalo hebrejsky, nýbrž aramejsky. Ve třetím a druhém století před naším letopočtem byla v Alexandrii židovská obec, která čítala přes sto tisíc hlav! Židi v této obci znali svou mateřštinu tak nedokonale, že bylo nutno přeložit „starý zákon“ do řečtiny. Kolem roku 85. před Kristem byla značná část předoasijského bursovního kapitálu, abychom užili tohoto moderního označení, v rukou židovských. Také v západních zemích vidíme záhy po té velké židovské obce. Tak sděluje Sveton, že po zavraždění Caesara Židi v Římě velmi želeli nad smrtí velkého liberála. U Svetona se také dočítáme o nepokojích, které kolem roku 45. po Kristu v Římě zosnovali Židi, jakož i o tom, že císař Tiberius sestavil židovské trestné prapory.

„Skutky apoštolské“ vypráví o vyhnání Židů z Říma. Z toho všeho můžeme soudit, že Židi tehdy mimo hranice svého státu byli nejenom usídlení, ale také velmi známi, že však nebyli oblíbeni. Že nehrál židovský stát takovou roli jako jiné státy starověku, dávají znáti sami Židi z připomínky jednoho dne. Je to připomínání 10. srpna:

Zatím co se část města Jerusalema dřela až do září roku 70., zatím co na venkově trval na některých místech odpor proti Římanům a do roku 73., byl 10. srpna dobyt a spálen jerusalémský chrám židovského Boha Jahve. Zničení templu staví Židé do popředí. Neboť, i když Římané po skončení židovské války, zrušili hodnost kněze a nejvyšší rady, přece jen ponechali Židům jistou samosprávu. Bylo však zničeno, a to je pro Židy rozhodující, centrální středisko duchovní, templ, jediný pro celý národ, který nemohl býti nahrazen ani velkým množstvím synagog. Místo něho stál na římském náměstí po přemožitelu Sionu pojmenovaný Titův oblouk s vyobrazením vítězství nad Židy a z templu odcizeným náradím bohoslužebným.

Ztráta vlastního státu nijak Židům neškodila. Neboť potom teprve nastalo pronikání Židů a židovského myšlení do ostatních národů světa. Především se tak dělo přes proselyty. Tak již břed sbořením templu byla manželka Neronova, Poppea, židovskou proselytkou. Jen odpor rasové uvědomělé římské šlechty přiměl Tita, dobyvatele Jerusalema k tomu, aby se vzdal plánu na uzavření manželství s židovskou princeznou Beroniké a tím i pozdvížení Židovky na trůn Caesarů.

• KRÁL ŠUŠKALŮ SE OPĚT OZÝVÁ

Z Červeného Kostelce se nám píše:

V městě českých tkalců plete se nám do cesty tu více, tu méně, tu diskretněji, tu okázaleji či drzeji, směšný muzík a tváří pitvorné důležitosti, hlasem tiše šuškájícím, potulující se mezi svými rovnými, král červenokosteleckých skalních šuškalů, abychom si přece všimli jeho divoce křivolaké dráhy, jíž ráčil urazit asi tak od polského tažení, až po – řekněme Clabrii a mohutné pancéřové zápolení na východě. Tato nebezpečná, rozkladná šuškálská buňka, která má asi zvláštní důvod k tomu, aby točila židovským válcem, vylézající na povrch v rouše beránčím a mající jistě vlivné styky, musí báti zneškodněna, jak to vyžaduje příkaz dnešní doby a zájem národního

celku. A utrpí-li tento šušalský dobrodruh škodu, může nám být lhostejno. Lidé jeho druhu jsou záškodníci nové orientace českého národa a Nové Evropy a jelikož nám jde o to, aby napříště jakoukoliv šušalskou činností neutrpěl ani v nejmenším národní celek, jak se to stávalo dříve, proto je příkazem doby, aby v městě českých tkalců byla neblahá činnost těchto šibalských dobrodruhů zneškodněna, což znamená, že musíme podstoupit otevřený boj s lidmi rázu šušala Tomka, nechceme-li, aby české země skončily v bolševickém „ráji“, ve kterém by českému lidu zbyly jen oči k pláči a ruce k jich utírání. Je dobře, že konečně poznáváme v našem prostředí dřímající židovsko-plutokraticko-bolševické nebezpečí, fedrované takovými Tomky a jich pomocníky.

Arijský boj

Bolševici zničili rodinu

— RUDOLF NOVÁK. —

Myslím, že by se mělo obšírně promluvit k našim ženám, a vysvětlit jim objektivně a dokumentárně, jak bolševici zničili základy rodiny a jak vrhli ženu s rodinného piedestalu do hlubin bezútěšného a bezradostného života.

Naše ženy jsou vzdělané a oddané rodinnému životu. Věříme proto pevně, že by se rázně postavily proti těm, kdož by ti nás pomáhali k šíření bolševické ideologie a vychalování bolševiků.

Prvním činem bolševiků v Rusku bylo, že hned v roce 1917 vyhlásili zničení „buržoasní“ rodiny, to jest základů rodinného života vůbec.

Bolševičtí předáci nazvali rodinu buržoasním přežitkem.

Nevím, jaké znaky buržoasní nacházeli bolševici na rodině, když přece i dříve také chudí rodiče považovali za svatou a krásnou povinnost vychovávat děti a snažili se vytvořit příjemný domov pro celou rodinu.

Židovští sovětské právníci rozhodli, že „láska“ nemá hrát v životě sovětského občana žádnou roli. Láska muže k ženě a naopak — to prý je také buržoasní přežitek.

Bolševici rozhodli, že „láska“ se škrtne z bolševického slovníku, že napříště sňatek nebude posvěcením vzájemného vztahu muže a ženy, nýbrž pouze příležitostí k pohlavnímu soužití. Současně bylo dovoleno umělé vyhnání plodu.

Sovětský právník Gleichberg (Žid) napsal:

„Proletariát mohl by se zcela dobře zříci i formálního potvrzení sňatků, neboť není nejmenšího pouta mezi muži a ženou uzavírajícími sňatek.“

Bolševické úřady zapsaly či registrovaly sňatky do příslušné knihy, čímž byl formálně sňatek uzavřen.

Bolševici rozhodli se zničit rodinu, poněvadž chtěli děti svěřit státní organizaci veřejné výchovy. Dle jejich zásad jsou rodiče povoláni jen k plození dětí. Výchovu dětí pak převezme stát ve smyslu ideologie stávajícího režimu...

Proto bolševici potírají rodinu jako základ společnosti i státu. Z toho důvodu ulehčilo sovětské zákonodárství rozluku sňatků.

Západoevropské normy občanského zákonodárství předpisují určité důvody k rozluce manželství. Tak příslušné zákonná novela v Protektorátě udává taxativně důvody, které mohou sloužit k rozluce manželství. Ale to všechno bolševici zavrhlí! K rozluce sovětského manželství stačilo jednostranné prohlášení jednoho z manželů. Stačilo, když jeden z manželů oznámil úřadu, že se rozešel se svým manželským partnerem. Tím byla rozluka provedena a manželé byli volni, a mohli si hledat hned jiné partnery.

Počet sňatků nebyl nikterak zákonem omezován.

Ženě byly sice zaručeny alimony, ale při fluktuaci dělnických sil v sov. Rusku bylo mnohdy nemožno, aby žena zjistila, kde se její bývalý manžel nachází.

V definitivní ústavě také je paragraf 122, který ohlašuje honosně: Rovnoprávnost ženy. Obsahuje zásady prý na ochranu zájmů matky a dítěte.

V nové ústavě sovětské koketuje se už s tak zvanou ochranou rodiny, ale nikoliv z důvodů morálních. Bolševici totiž seznali, že umělé rušení těhotenství se rozrostlo katastrofálně ve městech i na venkově, takže hrozilo nebezpečí, že brannost Sovětů tím utrpí.

Uvedeme několik příkladů.

Dle sovětské statistiky pro Moskvu včetně předměstí přišlo na každých 1.000 obyvatel: v roce 1909 36.7 těhotných žen, z nichž s uměle pomohlo od plodu 1.3, takže normálně porodilo 35.4 žen.

V roce 1929 přišlo na každých 1.000 obyvatel 56.9 těhotných žen, z nichž si pomohlo od plodu 35.2 žen, takže normálně porodilo pouze 21.7 žen.

V roce 1936 vycházel v Praze emigrantský list Židů z Německa pod názvem „Neues Tagebuch“.

V listě roze-psal se o těchto věcech bolševický intelektuál Louis Fischer, který ukazoval, že populační přírůstek v Sovětském Rusku od roku 1929 klesá.

Zatím co v roce 1926 a 1927 měly Sověty populační přebytek 3,4 milionu (t. j. rozdíl mezi počtem úmrtí a narození) klesl tento úbytek v roce 1933 na 2,6 milionu.

Toho se lekl Stalin, poněvadž by se mu brzy nedostalo vojáků pro „světovou revoluci“.

Proto v nové ústavě bylo vyhánění plodu zakázáno, resp. přísně regulováno.

Ale zničení rodinného života dosáhlo takového stupně, že vyhánění plodu provádí se tajně, čímž řada žen si škodí na zdraví a mrzáčí se.

Také manželská rozluka byla nově regulována. Dle „Izvestii“ ze dne 4. července 1935 (Pokračování na 2. straně)

Londýn a Washington jen pomalu přiznávají pravdu

Plná účinnost odvetné zbraně „V 1“. — Zamlčování se Londýnu nevyplatilo. — Technické vedení války na straně Německa.

Vzpomínáte si jistě na oněch několik skromných řádek, uveřejněných před několika týdny v páteční válečné zprávě vrchního velitelství německé branné moci, které sdělovali, že jižní Anglie a londýnská oblast byly zahrnuty palbou

nových zvláštních výbušnin. Víc nic! Po několik dní pak zprávy vrchního velitelství německé branné moci se vůbec nezmiňovaly o dalším působení nové zbraně. Teprve, když Londýn začal lhát a zapírat, když jeho odpovědní činitelé jako by si dělali posměšky z nové zbraně, objevují se ve zprávách vrchního velitelství německé branné moci každodenně zjištění, že Londýn a jihoanglická oblast nejsou si ani minutu jisty před návštěvou nové formy důležitých výbušnin. Konečně ovšem byl Londýn nucen povědět, a jak to bývá, po dlouhém vytáčení musel říci pravdu, jak se situace zásahem zbraně, nazvané odvetnou zbraní, „V 1“, změnila.

O nové zbraně jsme již psali. Nyní je třeba zdůraznit dvě okolnosti. Je to zbraň velmi účinná a je to zbraň odvetná.

Ze zpráv, které buď přímo z Londýna, nebo přes neutrální cizinu přišly, dnes vyplývá, že vlastně veškeren londýnský život, stejně jako v různých místech jižní Anglie, je ochromen. Londýn a jiná anglická místa s hrůzou vzpomínají na temné chvíle let 1940–41, kdy silné svazy německých bombardovacích letadel zahrnovaly v odvetu londýnskou oblast leteckými pumami. Tyto vzpomínky naháněly Angličanům přímo hrůzný děs. A nyní se stalo, že na Angličany přišel trest, který je daleko horší, než bylo přímé letecké bombardování v letech 1940 až 1941. Z Londýna se lidé nestěhují, nýbrž přímo prchají, neboť nová zbraň je v nepřetržité činnosti, zasahuje neočekávaně, je přesně zacílena, v Anglii však nikdo neví, kam její výbušné látky dopadnou. Všecky děti a matky musí Londýn opustit. Najdou obchody, čímž jsou postíženy zejména londýnští Židé, neboť jim je bursa skutečným chrámem. Ustal veškeren umělecký a společenský život. V londýnských luxusních klubech se

(Pokračování na 2. str.)

3 paměti býv. senátora Mikulíčka

Mikulíček zjistí pražskou milenku moskevského emisara

Noční zábava moskevského emisara

— kapitola dvacátá devátá. —

Seděli jsme s Mikulíčkem a jeho dámou v zahradě hotelu „Ritz“ na Zbraslavi a pozorovali, jak se baví moskevský emisar. Brzy jsme se však pozorování nabažili. Viděli jsme, jak soudruh Jaroslav statečně popíjí. Rozhodli jsme se, že počkáme v zahradě tak dlouho, dokud neodjede do Prahy.

Najednou přisedl k nám majitel hotelu býv. americký kapitán Voska. Musil býti na Mikulíčka upozorněn, poněvadž povídal:

„Pane poslanče, máte, zde šéfa!“

Mikulíček se podíval naň překvapeně, neboť nemohl hned pochopit, koho tím Voska míní.

Voska vysvětloval: „Tam len pán židovského vzeření a kudrnatých vlasů, je přece člen obchodní mise bolševické. Ovšem, obchodně nedělá nic. Dlí v Praze jen kvůli tomu, aby kontroloval českou komunistickou stranu.“

„Jak to víte?“ ptal se Mikulíček podezíravě.

Voska se k nám naklonil, aby nikdo nic neslyšel od sousedních stolů a tiše vysvětloval:

„Poznal jsem ho v Americe. Zprostředkoval tam spojení Lva Trockého s židovskými kruhy v New Yorku. Byt to jakýsi druh agenta, který sháněl pro Trockého peníze u židovských bankéřů. Moc šikovný mládenec, jazykové velmi nadaný. Má však jednu slabou stránku: děvčata!“

„A co ta dívka?“ tázal s Mikulíček, ukazuje očima na ženu, která seděla ve společnosti soudruha Jaroslava.

To je právě to nejzajímavější. Dal jsem ji sledovat a zkoumat její minulost. Musíte zvážít, že můj podnik navštěvují jen lidé přední společnosti, a že tedy musím přezkoumat každého neznámého hosta, aby mi tady neprovedl někdo skandál. Tak jsem tedy zjistil, že dáma vašeho šéfa je velmi zajímavá osůbka.“

Voska se zamlčel, jako by chtěl naznačit, že před Mikulíčkovou dámou, která seděla s námi, nemůže otevřeně mluvit.

Mikulíček to pochopil „Můžete mluvit bez servítků,“ pravil. „Moje dáma je všech věcech honěná a rozumí životu.“

Naše společnice se koketně usmála na Vosku. Tím mu chtěla naznačit, že může vyprávět i kluzké řeči.

No, tak vám to tedy prozradím. V roce 1914 objevila se v jednom pražském nočním podniku mladá dáma, která způsobilá velký rozruch tím, že prováděla moderní tance.

V Řetězové ulici byl zmíněný noční podnik. Scházela se tam v noci bohémská společnost. Dívku angažoval majitel podniku, aby hostům ukazovala, jak moderní Paříž tančí... Jmenovala se Emča. Někdo z kumštýřů jí přezdíval jménem „Emča-revoluce“. A to pojmenování jí zůstalo. „Emča-revoluce“ stala se brzy sensací noční Prahy. Po válce zmizela s obzoru. Najednou se zase objevila ve společnosti vašeho šéfa. Kde ji sebral, nevím.“

Mikulíček dýmal přemýšlivě viržinko.

„Chodí sem často?“ ptal se.

„Skoro denně. Pronajal si na stálo apartement. Dobrý, velmi dobrý host. Pravidelně večerí zde na

(Pokračování na 2. str.)

2. strana

-jž- „Kradte nakradené!“ – to bylo heslo, které vhodili židobolševičtí traviči mezi hlučící dav ve chvíli, kdy se jim zdálo, že je nutno upoutati pozornost lidu na něco jiného než byly události, které se odehrávaly v době, kdy se drali k moci.

Židobolševikům se trik podařil.

Rozezlené davy lidu se hnuly proti nenáviděným boháčům a zejména proti [poměšníkům] – venkovským

statkářům. Za bolševiky tak vykonaly nečistou práci.

Židobolševici usedli pevně v sedle jenom díky právě tomu, že pozornost lidu byla odvrácena od způsobu, jakým tak učinili.

Je samozřejmé, že rozvášněný dav dopustil se mnoha nepřístojností. Nemusil se tehdy nikdo obávat trestu, poněvadž novopečeným vládcům – samozvancům – nešlo o akt spravedlnosti, nýbrž jen a jen o to, aby mohli za hluku a zmatku, který nastal, konati své ničemné dílo.

Stejně bezohledně a surově, jak hnali svého času davy proti boháčům a nelitovali nevinně prolité krve, prolévají tuto krev i po celou dobu, po kterou sedí u moci. Miliony lidí zahnali do příšerného pekla koncentračních táborů, milionů lidí zbavili se tím, že je umožili hladem, nechali na pospas nemocem a miliony lidí zemřelo výstřelem do zátylku.

To je jediné, co bolševici opravdu vykonali.

A tento režim, který stál tolik lidské krve a lidských životů, by chtěli zavésti všude, kde by se jim podařilo uchvátiti moc.

Tuchačevský contra Stalin.

V listě, který je mluvčím vysokých kruhů sovětské armády a nese příznačné jméno „Červená Hvězda“, byl uveřejněn článek maršála Tuchačevského.

V článku se Tuchačevský ostře ohrazoval proti tomu, že lidé, kteří prožili jen občanskou válku a nemají ani ponětí o moderním způsobu válečnictví, chtějí mluvit do vojenských věcí.

Nebylo nejmenší pochyby o tom, že Tuchačevský zaútočil ve své stati na všemocného diktátora Stalina.

Zasvěcenci s napětím očekávali, co bude dále.

Dočkali se. Týden po tom, co článek vyšel, byl Tuchačevský zatčen, podstaven před soud a zastřelen.

Stalin nemůže potřebovat žádnou kritiku.

„Aba“ dělá kariéru.

Proces židovského filmového pomocného režiséra Abrama Kričovského, kterému všeobecně říkali: „Aba“, způsobil svého času hodně šumu nejen v Moskvě, ale sovdepii vůbec. Šlo o věci velmi delikátní povahy.

Vždyť Žid Abram Kričovský byl velmi mocný a vlivný člověk. Byl pomocníkem všemocného svého času Berise Ceitilina.

Když odešel Heršel Jagoda a vystřídal ho Ježov, začal provádět „čistku“.

Dostal se také do filmu a na lidi kolem něho.

Výsledek byl zatčení Ceitilina, Kričovského a řady dalších. Obvinění byla velmi pestrá. Od rozkradení „národního jmění“ až k deliktům proti přírodě, bylo tu sneseno proti čisté společnosti, všechno. Kričovský byl odsouzen do vyhnanství na Sibiř.

Zasvěcenci hned po procesu tvrdili, že Žid Kričovský nebude ve vyhnanství nijak dlouho. Poukazovalo se k tomu, že přece Žida není možno jen tak lehce odsoudit a poslat někam pracovat.

Nezmýlili se. Za velmi krátkou dobu, kterou ztrávil Kričovský v nemocnici jednoho sibiřského města, kam byl poslán správou koncentračního tábora, ve kterém se nacházeli ostatní s ním odsouzení, byl povolán do Moskvy. Postaral se o to souvěrec – Žid Roma Katzmann, který má ve filmu důležitou funkci.

Žid Kričovský se vrátil. Byl poslán na Ukrajinu, aby filmoval na bojišti.

Pro Žida není zdravý vzduch nikde, kde se střílí. Proto se Kričovský příliš netlačil tam, kde by mohlo dojít k úrazu.

Jakmile však byly obsazeny Černovice, byl mezi prvními, kteří do tohoto města přišli.

Od černovických Židů „vypůjčil“ si peníze. Nakoupil za ně oděvy, obuv, předměty denní potřeby, kterých v Černovicích bylo dost a které v sovdepii již dávno neznají.

Své zboží dal dopravit do Moskvy a tam je výhodně prodal na černém trhu.

Natočil několik obrázků, pěkně hodně vzadu, dobře zabezpečen, že se mu ničeho nestane, napsal k tomu velkou plácaninu o Stalinovi a poslal to do Moskvy.

Úspěch byl předem zaručen.

Žid Abram Kričovský dostal „Stalinovu cenu za film“.

„Aba“ udělal opět kariéru. Chodí krásně oblečen, vybraně jí, oženil se s Židovkou, dal si zařídit krásný byt a vesele si žije na útraty ubohých lidí, kterým vládne židobolševism.

Bolševické desatero.

Náboženství je v sovdepii pronásledován tak daleko s větší sveřepostí než cokoli jiného. To ovšem židobolševikům nevadí, aby si z náboženství nepřivlastnili některé názvy, které se jim hodí.

Tak vzniklo také bolševické desatero pro školní děti, pro pionýry a pro bolševický komsol. Nikdy nebyla hrůznějším způsobem znesvěcena krásná myšlenka náboženství, jako v tom případě. Při čtení jednotlivých „příkázání“ bolševického desatera je zřejma veškerá zrudnost a zvrácenost bolševismu.

Bolševické desatero má tento text:

1. Chceš-li být dobrým žákem, musíš být bezbožníkem, jako Lenin a Stalin.
2. Netrp, aby tě někdo lákal k návštěvě kostela.
3. Chtěj-li tě rodiče nutit k návštěvě kostela, oznam to GPU:.
4. Udej všechny, o kterých víš, že jsou pro náboženství.
5. Být bezbožníkem znamená být věrným stoupencem Lenina a Stalina.
6. Každý žák, bezbožník, nosí odznak bezbožníků.
7. Uvidíš-li kněze, ukaž na něho prstem, jako na největšího nepřítele proletariátu.

8. Jako dobrý bezbožník musíš znát komunismus.
9. Nezapomeň, že kněží jsou největšími nepřáteli naší revoluce.
10. Každý bezbožník musí umět použít zbraně proti vnitřním nepřátelům.

Noční zábava moskevského emisara

(Pokračování z 1. strany)

zahradě. Pak odejde se svou dámou do svého apartamentu. Uvidíte, že za chvíli zmizí.

Mikulíčka něco napadlo: „Mohli byste nám pronajít na dnešní noc pokoj, sousedící s jeho místností?L

Voska se významně usmál.

„Výminečně vám vyhovím, ač to zásadně nedělám. Jsem diskrétní vůči svým hostům. Ale v tomto případě jde asi o politickou věc, není-liž pravda?“

Vytratilil jsme se nenápadně ze zahrady. Voska nás uvedl do pokoje, který sousedil s pokojem soudruha Jaroslava.

Když jsme se trochu poohlédli po svém hotelovém pokoji, uzamkl Mikulíček dveře a chystal se k důležité práci.

Vytušil jsem, co zamýšlí. Chtěl udělat tři diskrétní dírky do zdi, abychom mohli pozorovat, co se bude ve vedlejším pokoji odehrávat.

Když byl s prací hotov, upozornil nás, abychom se chovali tiše, jakmile bude sousední pokoj obsazen.

Čekali jsme dost dlouho, než moskevský emisar objevil se s dámou v pokoji. Pozoroval jsem, že emisar je důkladně zpit. Nebylo divu! Byla dusná letní noc a on vyprazdňoval na zahradě jednu láhev za druhou.

Očekával jsem, že uvidím obvyklé hotelové divadlo. V duchu jsem se Mikulíčkovu divil, že toužil něco takového spatřit.

Mé očekávání nebylo však splněno. Soudruh Jaroslav nevěnoval se důvěrnostem. Ulehl na pohovku, zatím co Emča-revoluce upravovala si svou večerní toaletu před velkým zrcadlem.

Pak nastal tento výslech:

On: Byla jsi tam včera?

Ona: Byla.

On: No, a co bylo?

Ona: Dohromady nic! Obyčejná sešlost“ Pilo se a povídalo.

On: Co říkal Bubník?

Ona: Rozčiloval se nad tím, že Moskva poslala do Prahy kontrolora, jako by prý v Praze byli nějací hlupáci. Nejhůře však nadával Skála. V Moskvě prý neznají rozdíl mezi Čínou a střední Evropou.

On: Zapamatuj si to! A co hora!

Z rozhovoru jsem vycítil, že Emča-revoluce je vlastně důvěrným zpravodajem moskevského soudruha.

Ona: Ten básník? Ten jen pil! Slyšela jsem, že se potlouká po vinárnách s Medkem a dělá si legraci z moskevských soudruhů.

On: Snad chce získat Medka pro naši věc?!?

Ona: To sotva! Spíše Medek získá Horu. Ale oni oba věnují se více pití, než vzájemnému přesvědčování.

On: jako u nás! Tam také básníci holdují více vodce než naší myšlénce. A co Hárus?

Ona: Ten je dobrý. Říká se, že to musí všechno rozmlátit.

On: Výborný chlapík!

Viděl jsem, jak si soudruh Jaroslav zapaluje cigaretu. Pak se obrátil na Emču-revoluci opět otázkou.

„Sledovalas Mikulíčka, jak jsem ti nařídil?“

Ona: Byla by to zbytečná práce. Znáám ho z vinárny. Je to bláznivý dědek, který každého otravuje hloupými vtipy.

Mimoděčně podíval jsem se na Mikulíčka, který také poslouchal u své dírky.

Mikulíček zachytil můj pohled. Posunkem dával mi na jevo, abych jen mlčel a naslouchal.

Patrně čekal, že se o sobě dozví další informace.

Tak jsme naslouchali...

(Pokračování.)

Londýn a Washington jen pomalu přiznávají pravdu

již neváli supové bohatých anglických rodin, aby u whisky přemítali, jak strávit darmošlapným způsobem další den. Každý se bojí jít do divadla nebo do kina, neboť každá taková návštěva je spojena s rizikem, že se už člověk nevrátí. Prostě normální život v Londýně a v jižní Anglii ustal. O tom denní listy přinášejí podrobné a vždy velmi zajímavé zprávy. Nechceme je opakovat.

A jak byla potvrzena fakta o účinnosti nové zbraně, tak musel také Churchill s pravdou ven. Byl nucen konstatovat, že Anglie nemá žádné zbraně, která by dovedla „V 1“ potřít, a že prostě nové bombardování přináší těžké dny anglickému národu, v nichž záleží na chytrosti každého člověka, jak se ubránit různým nepříjemnostem. To ovšem nebyla příliš cenná rada, neboť to ví každý a na takovouto „pravdu“ nemusel čekat, až promluví pan ministerský předseda Velké Británie. Churchill si svým prohlášením neposloužil a jeho politická pozice nebyla rozhodně posílena. Daleko horší však je, že i vojenští odborníci doznávají úžasný dosah působnosti zbraně „V 1“. Také jejich úsudek má ráz vždy pouze popisný a neobsahuje žádné rady, jak by se lidé měli vystříhat, aby nebyli hroznou zbraní zasaženi. A tak se situace stává v Anglii přímo nesnesitelnou. Již téměř 5 let trvá válka a Anglii, která

tato druhá světová válka zvěstovala její naprostou osamocenost, byl dán tak nový důkaz, že už nesmí nikdy rozhodovat o osudech na evropské pevnině, neboť je snadno dosažitelnou. Dlouho si Angličané hověli v pohodlné klubovce své jediné tradice, že vojenský vpád je do Anglie nemožný, že Anglie nemůže být zasažena a může si tak udržet své krisové rozhodující postavení.

Německý národ však musí naplnit zvláštní sebevědomé uspokojení, že slova, jež pronesl Vůdce před jistou dobou a jež v různých obměnách opakoval říšský ministr Dr. Goebbels, stala se hmotnou pravdou: Angličanům přejde zrak z odplaty, která je zasáhne za neslýchané teroristické gangsterské útoky na německá otevřená města a jejich obyvatelstvo.

Nikdo v jižní Anglii si není jist a neexistuje žádná předpověď, která by tam komukoliv zabezpečila prostorovou a časovou bezpečnost, že nebude zasažen v určité době a na určitém místě novými výbušninami, zahrnutými do pojmu nové zbraně „V 1“. Jako hrozná chapadla mstivých Erynií, tak zasahují i nejmenší částky výbušnin „V 1“ smrtonosným způsobem pachatele teroristických náletů a v duši Angličanů se projevuje děs z úzkosti nad vědomím viny, která je nyní pronásleduje tak příšerným způsobem. Před tímto trestem, před odplatou prchají ženy i děti, před ní není jista žádná budova, i nejpevnější, všude dopadá rána za ranou jako strašlivý výprask za lehkovážné gangsterství, jímž se Angličané chtěli pomstít Evropě, která již nechce slyšet o jejich intrikách a o jejich světovládě.

Nade vše však září skutečnost, že nejen zákon činu na bojištích je v rukou německých, ale také technická výroba válečného materiálu je přesně řízena geniem německého národa. Již do první světové války šlo Německo technicky dobře připraveno a německé armády udivovaly svět svou výzbrojí. Druhá světová válka, do níž bylo Německo vtaženo Anglií a Amerikou, se však po této stránce nedá ani srovnat s první světovou válkou. Vůdce Adolf Hitler dal německému národu, počínajíc prostým mušketýrem, až po všechny technické zbraně, minime především pancéřové zbraně, letectvo a ponorky, nejdokonalejší technické prostředky. Ty činí z německého vojáka útočníka jedinečné a v historii války nebyvalé úderné síly. Dokonalost a technická vyspělost zbraní chrání německého vojáka, takže až dosud německé ztráty ve srovnání s první světovou válkou jsou poměrně nepatrné. A zase to byl německý duch, oplývající vyzrálou plností tvůrčí jasnozřivosti, duch stále něco nového vynalézající a objevující, který vítězí na bojištích a který vítězí i nad zločinnou vinou Anglie, která osnovala leteckou gangsterskou válku. Churchill s Roosveltem si mnuli ruce, že Německo je již blízko pádu a katastrofě a zatím v německých laboratořích pracovali německí inženýři na zdokonalení nové zbraně. A německý dělník a dělnice zatím v dílnách kuli ve vši tajnosti novou zbraň.

Technický dosah zbraně „V 1“ je daleko obsáhlejší. Nejde tu pouze o zázračný div v chemii výbušnin, nýbrž bude mít i velký dosah pro letectvo. A gen. Eisenhower doznává v rozpravě se zástupcem Reuterovy zpravodajské kanceláře, že zbraň „V 1“ opatřila vlastně Německu velmi lacině, ale za to tím účinnější letectvo.

Vzpomínáme si také, jak Vůdce ve svém projevu před zástupci zbrojařského a válečného průmyslu, které shromáždil ministr Speer, zdůraznil, že třebas se nepříteli podařilo v určitých odvětvích válečného průmyslu německou výrobu předhonit, jakost německých zbraní nahradí tento náskok a naopak jej překoná. Čili osvědčuje se dávná zkušenost, že jakost nejen nahrazuje, ale i překonává množství: Kvalita poráží pouhou kvantitu! A jestliže již před první světovou válkou bylo známo, že se německý průmysl nikdy neomezil pouze na standardní výrobu svých výrobků, nýbrž vydržoval laboratoře a dílny, v nichž byly zkoumány nové cesty, k objevům a zmocnění se tajemství přírody, nyní to platí ještě tisícinásobně.

A celé lidstvo pak vidí ve zbrani „V 1“ boží prst, který sáhl na zpupný Londýn a na jižní Anglii, odkud jsou dopravovány posily invasní armády v Normandii a prostředky válečného materiálu. Právě tato nejdůležitější oblast je zahrnována soustavným bombardováním. „V 1“ má tudíž i význam mravní: Celé lidstvo vidí, že zločiny jsou trestány. To, co platí v životě soukromém, táž norma platí i v poměru národa k národu, státu ke státu. Kdyby teroristické útoky nebyly takto trestány, mezinárodní morálka by ještě více klesala. B. Lain.

Bolševici zničili rodinu

(Pokračování s 1. str.)

bylo v Moskvě v roce 1943 z každých 100 manželství 37 rozloučeno, v roce 1935 dokonce jen za prvních pět měsíců 38,3 až to konečně stoupl na 44,3 rozluk!

Porot byly vydány nové předpisy pro rozluky. Dle nich musí se oba manželé dostavit na úřad, aby provedli registraci rozluky.

Současně byl poněkud zvýšen poplatek za rozlukovou registraci. Dosud obnášel 3 rubly.

Jak vypadá rodičovská morálka dokazuje tento fakt, vyňatý ze sovětské statistiky.

V Moskvě mělo 66% rozloučených manželství děti, ale pouze 10% rodičů se o ně staralo!

Z tohoto faktu vyplývají další skutečnosti.

V roce 1934 bylo podáno rozloučenými ženami přes 200.000 žalob pro neplnění alimentů.

9. května 1935 otiskla „Konsomolskaja Pravda“ statistiku o příčinách zločinnosti mládeže.

Bylo zjištěno, že v 87-90 případech byl to nedostatek dozoru, který zavinil zločinnost mládeže.

V „Izvěstijích“ v roce 1936 psal o zločinnosti mládeže Antonov Ovsejenko, kterého jsme poznali v Praze za býv. republiky, jako zmocněnce obchodní misse sovětské.

Ovsejenko tvrdil, že krádeže mladých sovětských přestupníků zákona se od roku 1933 zdvojnásobily!

Téma: „Bolševici a rodina“ vyžadovalo by obsírné zpracování na základě nových dat a fakt, které bylo možno získat ze sovětského „ráje“.

Ale i to, co jsem dnes na tomto místě uvedl, stačí, aby české ženy seznały, jaký by byl jejich osud, kdyby

bolševici opanovali střední Evropu.

Bolševici rozbili surově manželské i rodinné vztahy a zničili poesii rodného domova.

To je ten největší zločin, který provedli na společnosti.

3. strana

Reflektor

ŽIDOVSKÝ PODVOD S KNĚŽNOU LIBUŠÍ

Židé využívali a zneužívali všeho, jen aby vnikli do našeho národního života. Jejich občasně „mecenášství“ bylo vypočítáno na efekt, na vyvolání příznivého dojmu, který by zahladil smutné zkušenosti, které jsme ve styku s nimi získali.

Jejich drzost šla však tak daleko, že sáhli do českého pravěku a odtud brali podivuhodnou cestou legendy, které idealisovaly Židy a dělaly z nich – oblíbence kněžny Libuše.

Prosím, neračte se smát, ale je to pravda, že za starého režimu Židé si vymysleli legendu o tom, jak kněžna Libuše uvedla Židy do své země.

Židé počítali s tím, že si nakloní český národ, když vsugerují mu pověst, že Libuše přivolala Židy do Čech.

Aby jejich podvod získal v českém lidu zdání pravděpodobnosti, získali Židé českého spisovatele V. V. Tomka a ten musel napsat knihu „Pražské židovské pověsti a legendy“.

Kniha vyšla v roce 1932. Už se jménem spisovatele provedli Židé pěkný švindl.

Jak známo, byl V. V. Tomek vynikajícím historiografem pražským. Byla to vědecká osobnost prvního řádu.

Židům přišlo vhod, že autor knihy „Pražské židovské pověsti a legendy“ jmenoval se také V. V. Tomek. Ale nebyl to věhlasný historik Václav Vladislav Tomek, nýbrž Václav Vratislav Tomek.

Věhlasný historik Tomek zemřel v roce 1915, kdežto ten druhý Tomek ještě v roce 1932 žil a vydal zmíněnou knihu.

To však nevadilo Židům!

Rozvířili pro knihu velkou reklamu tvrzením, že známý historický spisovatel V. V. Tomek je autorem díla!

Tak se stalo, že se neinformovaný čtenář musel se domnívat, že knihu židovských pověstí napsal historik V. V. Tomek.

Zatím však knihu sepsal V. V. Tomek, takto profesor na obchodní škole.

První kapitola v uvedené knize nazývá se:

„Příchod Židů do Prahy“.

Všechno nasvědčuje tomu, že Židé přišli do Prahy v době sv. Vojtěcha jako obchodníci s otroky.

Tedy otrokáři!

Ale Židé si vymysleli bohapustou pověst, kterou autor „Pražských pověstí a legend“ sepsal a do tisku dal.

Dle židovského vyprávění udál se příchod Židů takto.

Podle jedné pravěké tradice stálo prý na místě dnešní matičky Prahy kvetoucí a rozsáhlé město, v němž prý bydlili Židé.

Město to bylo prý později pobořeno a obyvatelé rozprášeni.

Česká kněžna Libuše, která založila Prahu léta Páně 730 po Kr. na smrtelném lóži dala k sobě zavolat svého syna Nezamysla a prála k němu (citujeme teď doslovně z židovské knihy):

„Jdu, milý synu, k svým předkům a chci ti ještě před svým koncem odhalit Budoucnost. Až tvůj vnuk bude panovati nad mým národem, bude hledat ochranu v našich hvozdech zapuzený a velmi utiskovaný malý národ, jenž vyzývá jediného Boha. Necht' tedy jsou přijati velmi pohostinně a necht' tvůj vnuk k jim propůjčí svou ochranu! Neboť přinesou velké požehnání krásným nivám české země!“

Když pak více než po stu letech po smrti kněžny Libuše nastoupil na trůn svých otců kníže Hostivít, zjevila se mu ve snách sama Libuše a pravila:

„Přišla doba, kdy se moje věštba vyplní. Před stupni tvého trůnu objeví se malý, velmi utiskovaný národ, jenž vyzývá jediného Boha. Bude hledat tvoji knížecí pomoci. Přijmi je velmi pohostinně a milostivě a propůjč jim svou pomoc a ochranu.“

Když léta 850 po Kr. Vendové zaplavili Litvu a okolní krajiny a obyvatelé jejich zahnali, byla též jedna židovská obec zahnána z těchto končin.

Deset let bloudili prý Židé světem, až se ocitli v české zemi.

Vyžádali si slyšení u Hostivíta, který se ptal:

„Kdo jste a jaká je vaše prosba?“

„Jsme z malého národa a jmenujeme se podle našeho otce – Israel. Snažně a pokorně prosíme tebe, veliké kníže, abys nám dovolil zde postavit své chaty!“

Hostivít vyžádal si prý dva dny na rozmyšlenou. Mezi tím svolal poradu lechů, vladků a kmetů, aby se jich otázal, zda má žádosti Židů vyhovět.

Leši, vladkové a kmeti rozhodli, že kníže má Židy přijat do české země, když prý to Libuše nakázala. Židé prý přinesou české zemi štěstí a požehnání ...

Kníže Hostivít vykázal tedy Židům místo k obývání na levém břehu řeky Vltavy, kde se nyní nalézá Újezd

---

Židovská prohnanost přibrála na pomoc kněžnu Libuši, aby nám Čecháčkům dokázala, že z rozkazu kněžny Libuše usadili se Židé v Čechách.

Divím se, že autor knihy nechopil se pověsti o příchodu praotce Čecha na horu Říp! Dle stejného receptu mohl napsat, že s praotcem Čechem přišel na horu Říp „tatalében“ Kohn ...

Knih „Pražské židovské pověsti a legendy“ vyšla za účinné podpory židovských intelektuálů a úředníků israel. náboženské obce pražské.

Jmenujeme některé: Dr. Otto Muneles, Dr. Tobiáš Jakobowitz, knihovník žid. obce náboženské, profesor Dr. Adler, archivář, Otto Laseh, čelný člen zednářské lóže řádu B'nai B'rith, atd. atd.

jak vidno, šli za námi Židáci dokonce s vlasteneckými legendami!

Život píše romány.

K naší zprávě, kterou jsme uveřejnili v čísle 25., ze dne 17. června t. r., sděluje nám právní zástupce paní Anny Sklenářové, rozené Potměšilové, že naše zpráva zakládala se na nesprávných informacích a píše:

„Moje klientka paní Anna Sklenářová, rozená Potměšilová, byla skutečně svého času prodavačkou a to u firmy Jirava v Praze-Smíchově. Později obdržela místo u firmy ARA v Praze jako vedoucí dámského konfekčního oddělení, když byla dala sama výpověď firmě Jirava. U této firmy měla měsíčně 1.200 K mimo provize z docíleného prodeje, nikoliv 700 K. Od svého otce Jana Potměšila, řezníka a majitele realit, obdržela již v r. 1935 věnem 500.000 K. Později, když hodlala koupit nynější svoji vilu v Braníku, zapůjčily jí její sestra a matka ještě přes 200.000 K. Mohla proto hotově zaplatit prodávající pí Boženě Češpivové – nikoliv Černíkové – 410.000 K – nikoliv 380.000 K – mimo převzaté hypotéky 120.000 K. Bez ohledu k uvedenému ještě moje klientka zapůjčila pí G. Peroutkové 200.000 K. Nejedná se tudíž o nějakou kapitálovou účast jejího manžela na těchto transakcích, jak by mohlo vycházeti z předmetného článku, a její sňatek nepřinesl jí proto žádné materiální výhody.“

Pokud jde o obnos K 113.959.85, sděluje právní zástupce pí Sklenářové, že jde o postoupenou pohledávku firmy Stanislav Bartoš v Praze a poznamenává:

„Ježto moje klientka, jak jsem již zmínil, disponovala značným kapitálem, nečinil jí odkup žádných finančních potíží.“

Uveřejňujeme podstatnou část dopisu právního zástupce pí Sklenářové, poněvadž se vždy řídíme heslem „Audiatur et altera pars“.

Židomilce nutno odbaliti.

„Polední list“ přinesl v těchto dnech na dnešní poměry velmi přílehou zprávu. Četli jsme v ní:

„Jde před vámi pán

elegantním, pružným krokem. Vidíte pěkný klobouk, šaty z předválečná látky, vyblýskané pěkné střevíce. Dohoníte ho, otočíte se, abyste viděl, kdo se ještě může tak pěkně oblékat v pátém roce války a najednou zahlédnete Davidovu hvězdu.

A pak už se ani nedivíte. Židů, velmi pěkně oblékaných a Židovek s punčoškami bez jediného spravovaného očka a v šatech, které ji může naše žena závidět, je stále dost. Jsou tady dvě možnosti: buď jsou Židi velmi pořádní lidé a uchovají si šaty tak dlouho v bezvadném stavu, což při židovské povaze es vylučujeme, nebo měli a mají někde zásobárnu samých hezkých cenných věcí a teď nám chtějí ukázat, jak jejich přátelé židomilci se o ně dovedli postarat, aby je za tu dlouhou dobu moli nesežrali. Bude si nutné tuhle druhou možnost blíže prozkoumat.

Plně souhlasíme. Jsou mezi námi dosud lidé, kteří navzdory všemu, co se děje, nadřezují Židům. Dostalo se jim patričního označení – „židomilci“. Tito lidé ztratili úctu k samým sobě jako lidem. Za mrzký groš jsou ochotni stále ještě sloužit Židům. Pro ně nejsou výstrahou hnusné činy, které Židi na Arijcích páchali tam, kde mohou, dosud také Arijcům škodí a vědomě je ničí.

Tito židovští zaprodanci jsou metlou lidstva a je proto nutno s nimi nemilosrdně sčítovat.

Židomilce je nutno bezohledně odhalit a ukázat je v pravém světle.

KUKÁTKO

Z Červeného Kostelce se nám píše:

Místní židomilové se radují, že jme přestali si všimati zdejších poměrů a že již nejsou v Arijském boji, což prý si vymohli známí vrtichvosti. Můžeme je ubezpečiti, že bedlivě sledujeme jejich činnost a že jsme dobře informováni o všem, co se děje v městě českých tkalců.

Naše město stalo se eldorádem hazardních karbaníků. Existuje zde celá řada lidí, kteří vesele karbaní o velké peníze. Člověk žasne, co se u nás potlouká po městě dobře živených lidí, nic nedělajících. V poslední době prohrál jeden zdejší občan K. V hazardním karbanu peníze své ženy, která o tom učinila oznámení místnímu četnictvu, takže snad teď budou mít úřady podklad k energickému zakročení. Nutno také volat k zodpovědnosti hostinské, případně vrchní číšníky, kteří hazardní hry trpí a půjčováním karet za velmi slušnou odměnu z pinky hazardní karban podporují. Budeme proto každého zdejšího nepolepšitelného karbaníka veřejně jménem pranýřovat, aby město bylo zbaveno tohoto, zde již endemicky rozšířeného karbanického moru. Pokud se týče automobilových cest p. R. Černého, vyzkoumáme, jak je to možné!

KUKÁTKÁŘ SDĚLUJE:

— Do Říčan! Váš druhý dopis jsme také obdrželi. Sdělujeme p. K. J., že jsme jeho první údaje postoupili tam, kam si přál. Posílejte nám pravidelně zprávy.

— Rataje n. Sáz. Ptáte se, dle čeho soudíme, že dr. Rieger byl protizidovec. Můžeme vám to vysvětlit. Svého času navštívil Riegra mladý katolický spisovatel Karel Dostál-Lutinov, pozdější farář prostějovský. Lutinov měl s Riegreem rozmluvu o Židech. Rieger prohlásil, že Židé jsou element rozkladný. Lutinov uveřejnil jeho výrok v novinách. Židé se rozčilovali a poslali k Riegrovi deputaci, která žádala vysvětlení.

— Ohledně těch horníků, pošlete nám bližší údaje. Myslíme, že jde o omyl.

— Do Mnichova Hradiště. Je to urážka, když někdo tvrdí, že máme nějaké závazky k firmě Beneš. Jsme úplně neodvislí. Jestliže u firmy panuje atmosféra staromilská, pak si věc vyšetříme a případně zpranýřujeme. Co nejdříve pošleme do Mnichova Hradiště kukátkáře.

— Do Lysé n. L. Dostali jsme zprávu o jisté rodině, která prý zbohatla — Židech. Dopis však nebyl podepsán, takže nemůžeme případ otisknout.

— Do Olomouce! Stran zmíněného profesora. býv. rotaryána, musíme konat šetření. Bezdůvodně nelze proti němu psát.

— Do Brna! V příštím čísle přineseme na 5. straně velkou reportáž o zdárném vývoji zemského hlavního města Brna za uplynulých 5 let ze vedení vrchního starosty Oskara Judexe.

REFLEKTOR SDĚLUJE:

— Značka: Velká cena: Hru jsme neviděli, proto ji nemůžeme řezat jak žádáte. Nebylo by to seriosní. Až ji uvidíme, pak řekneme svůj názor.

— Značka: Ctitel vašeho listu. Díky za upozornění. Kdybyste mohl uvést konkrétní fakta o židovských chlípnicích, byli bychom vděční

— Značka: Vinohrady, Korunní 48. Vaše sdělení podrobili jsme kritickému zkoumání. Výsledek byl ten, že máme obsáhly akt, ale žádného Žida! Zmíněný lékař nebyl totiž Židem. Pouze býv. polským příslušníkem. Děti vykazaly řádnými arijskými doklady. Zastávají důležitá místa, kde nelze Židy nebo míšence zaměstnávat. Jak mohl byste dokázat své tvrzení před tiskovým soudem??? To je otázka zodpovědnosti! Máte-li námitky proti našim údajům, račte je předestřít s doklady!!

— Značka: Stálý pozorovatel Pravda. Sdělení je zajímavé. Můžete být ubezpečen, že půjdeme za věci. Nelze přece trpět, aby ve válce mařil se čas takovými luxusními zábavami!

— Značka: Žid. Havlíčkova 3. Případ jsme si ověřovali důkladně. Nejistili jsme však nic, co jste vytýkal.

— Značka: Mladé srdce. Že se ten spisovatel zamiloval do 16leté dívky, je sice pravda, ale náš list to nezajímá. Bude časem pykat za svou pozdní vášeň starého satyra!

— Značka: Alibista. Lékařské vysvědčení „krasoduchovi“ nepomůže.

— Značka: Viktoria. To vás nesmí deprimovat. Teď není na podobné věci času. Teď je hlavní věc: zvítězit nad barbary, ať z Moskvy či západu.

— Značka: Sionské protokoly. Z článku dra Lelka vidíte, že se o věci staráme. Máme připraven další materiál. Je to otázka času.

— Značka: Slavínský. Co se divíte. Slavínský se vlastně jmenuje Otto Pittermann. Slavínský bylo jeho umělecké jméno. Je to nejspěšnější český filmový režisér. Sledujeme jeho práci už dvacet let.

— Značka Advokát. Ve Vaší při nemůžeme nic dělat. Jde o soukromou trestní žalobu. Obrat' se na Dr. F. Kočího, advokáta v Perlové ulici. Ten se nebojí takových hysteriků.

— Značka: Praha XII. Lublaňská 22, Pošleme tam rešeršera

— Značka: Bio Alma. Zjistíme, jak ten Žid může vklouznout do biografu.

— Diana: Dr. Leypen. Zjistili jsme, že Vaše údaje nejsou správné.

— Značka: Ústředna. Píšete o defraudaci ve „Včelce“. Podíváme se na to.

5. strana

Z ČESKÉHO ŽIVOTA

Proti bolševismu.

Česká liga proti bolševismu pokračuje v povídání projevů, na kterých manifestuje tisíce příslušníků českého národa svůj jednotný boj proti bolševismu.

Projevy jsou pořádány i v menších místech. Vlady jsou velmi čteně navštíveny příslušníky všech vrstev národa. Na řadě projevů byli účastníci i z obcí, od místa projevu značně vzdálených.

Koncem června a počátkem července konaly se takové projevy v obcích:

Bělá pod Bezdězem, Libochovice, Smiřice, na kterých promluvil šéfredaktor V. Nejedlý, Jinonice, Uherský ostroh – šéfredaktor V. Jezák, Nepomuk – dělník z českomoravských strojíren v Praze, Kouřim – redaktor Th. Bacher, Městec Králové – šéfredaktor L. Novák, Březnice, Choceň – generální tajemník ČLPB, šéfredaktor Karel Korp, Dobruška – šéfredaktor A. Kříž, Hronov – prof. Václavek.

Současně byla zahájena další řada projevů, na kterých referují účastníci zájezdu do baltských zemí.

V Pardubicích promluvil o svých zkušenostech z cesty Pobaltím šéfredaktor Karel Werner.

Tento projev byl navštíven velmi početně zástupci zemědělského stavu z pardubického okresu.

Ve Velké Bíteši promluvil na velkém táboru lidu, který pořádala Veřejná osvětová služba, stálý zástupce hlavního pověřence VOS šéfredaktor Hugo Tuskásy.

Na tomto projevu promluvil také okresní hejtman z Velkého Meziříčí dr. Vaněk.

Česká liga proti bolševismu připravuje nyní větší počet přednášek, na kterých bude promítán film o životě v Sovětském svazu. Návštěvníkům bude tím umožněno na dokumentech, které byly zachyceny obrazem, přesvědčiti se o nízké úrovni a utrpení obyvatelstva v zemi, kterou kdysi nazvali „sovětským rájem“.

Člověk je více než stroj.

Používání strojů ve výrobě vedlo k nezdravému chápání poslání člověka ve výrobě. Hlasatelé racionalisace za býv. řádu odsunuli člověka na druhé místo a do popředí postavili stroj.

Evropa se počala po skončení první světové války pachtiti za fantomem amerikanisace.

Výsledek tohoto nesprávného postoje musil se projevit strašlivou krizí nejen hospodářskou, ale mravní.

Z tohoto základu vychází R. Votýpka v článku „Člověk a stroj“, který napsal pro list „Obzor“.

V novém řádu nelze tyto názory uplatňovat. Nový řád je vylučuje.

Na prvním místě se to projevilo právě v Německu. Autor o tom výstižně píše:

„V Německu se však povedlo během šesti let podati důkaz, že pokrok a technika mohou kráčet ruku v ruce se zvýšeným životním standardem a pocitem existenční jistoty každého pracovníka.“

Příkladem Německa následují i ostatní země, které jest hlásí k novému řádu. Výsledek toho je nové chápání racionalisace:

„Moderní racionalisace je prováděna v duchu sociálních snah, se vyznačuje především tím, že i jejím nositelem je právě pracující člověk. Dělník chce, aby jeho sil a schopností bylo využito co nejlépe a nejúčelněji. Pracující člověk sám se snaží, aby představil světu typ člověka, který je pánem stroje, ne jeho obětí. Strojová industrializace, nesená tímto směrem, neznamená nejmenší nebezpečí pro existence pracujících lidí.“

V moderním technickém a pokrokovém světě stojí člověk nad strojem.“

Přirozeným důsledkem tohoto stavu, který dává pracujícímu člověku to, co mu patří, je zapojení všech sil na vybudování nového řádu.

Autor končí svůj článek poukazem na tuto skutečnost:

„Vedle technika pracuje v moderním podniku psycholog, který neustále sleduje celý výrobní proces v jeho detailech a při svých pozorováních vychází z požadavků člověka jako tvůrčího člověka, jako tvůrčího jedince. Věda o člověku je v průmyslovém podniku dnes ještě důležitější, než kterákoli z věd technických.“

ZE ZÁPISNÍKU NOVINÁŘE

PÍŠE RUDOLF NOVÁK

POZNÁMKY O ŽIDECH A BOLŠEVICÍCH

I.

Maďarský list protižidovský.

Jak jsme již v předminulém čísle zaznamenali, postupuje Stojanova vláda v Maďarsku nekompromisně proti Židům.

V měsíci květnu t. r. začal vycházet v Budapešti také list výlučně protižidovský.

Je to týdeník s názvem „Harc“. To jo po česku „Boj“.

List vychází týdně o 8 stranách velkého formátu. Je veden velmi svěže a přináší řadu článků a informací o židovských parasitech v maďarském národním životě.

Tak v čísle ze dne 10. června t. r. čteme o jednom židomilském policejním kapitánu v Budapešti.

Tento kapitán měl za ženu Židovku. Aby formálně vyhověl nařízení, že v státní a veřejné službě nemohou sloužit úředníci, kteří mají za ženy Židovky, provedl pěkný úskok.

Nadřízenému úřadu sdělil, že už nežije s židovskou manželkou. Žijí prý odděleně. A udal současně adresu svého bytu a bytu Židovky. Skutečně! Adresy bytů byly různé!

Jenže za nového režimu přišlo se na to, že dům, ve kterém bydlil policejní kapitán byl situován jako nárožní dům do dvou ulic. Kapitán oznámil, že bydlí v ulici, do které vedla jedna část domu, a svou manželku ohlásil na tu druhou část domu, která vedla zase do druhé ulice. Šlo však o jeden a týž dům a o jeden a týž byt. Manželé bydleli totiž stále pohromadě v jednom bytě.

Přirozeně, že kapitán byl suspendován a je stíhán pro falešné údaje a klamání.

V témže čísle je uveden seznam herců v maďarských divadlech či filmech. Je jich pěkná řádka, doprovázená fotografiemi. V jednom obrázku poznáváme býv. filmového herce Szöke Szakáll, který je také Židem.

Na jiném místě přináší list „Harc“ fotografii několika známých budapeštských židovských milionářů, shromážděných na dvoře jedné budapeštské továrny.

Nová vláda nařídila totiž, aby tito Židé byli ubytováni v tovární čtvrti, kterou pravidelně bombardovali američtí teroristé. Ať se Židé přesvědčí, jak chutnají „pozdravy“ jejich spojenců a „osvoboditelů“!

Jak jsme již řekli, je nový protižidovský list maďarský veden velmi svěže a bystře.

II.

„Osvoboditelé“ usvědčeni Židem.

Stále tvrdíme, že bývalá republika byla produktem židovským, že byla zaprodána už při svém vzniku. V tom tkvěla naše tragedie: Český lid se domníval, že byl osvobozen zatím se dostal do horšího ještě otroctví. Do židovského!

Tento fakt naši bývalí „osvoboditelé“ popírali. Stačí však přečíst si to, co napsali Židé, abychom získali jasno v této věci.

Před lety vydal býv. poslanec Josef Hudec brožuru pod názvem: „Židovská otázka“. V ní rozebral

židovskou otázku a to způsobem, na tehdejší poměry skutečně sensačním. Vždyť on si troufal psát proti Židům! To už bylo v prvních letech býv. republiky s zločinem v očích „hradních“ korýtkářů.

Proti Hudcovi vyvstal jeden z předáků sionistických Fr. Friedmann.

Napsal brožuru „Na obranu židovství“. V této brožuře četli jsme na straně 19:

„Pro uznání Československa za válčící moc a tím samostatný stát, se zasadili tři vynikající synové židovského národa: americký sionista Louis Brandeis, předsedící nejvyššího soudního dvora a přítel Wilsonův, sionista Henry Bergson, člen francouzské akademie, důstojník čestné legie, tenkrát francouzský mimořádný vyslanec u americké vlády, a mimořádný vyslanec britský lord Reading.“ —

Z prohlášení židovského předáka sionisty Friedmanna je zjevno, že Židé pomáhali našim „osvoboditelům“, kteří jim však dříve slíbili, že z budoucího č.-s. státu udělají zemi — zaslíbenou.

III.

Židé v sovětské armádě.

O tomto tématě bylo už dost napsáno.

Sovětská armáda je prolezlá Židy, ale jen na těch místech, kde se poroučí a špicluje.

Dle židovských pramenů je v židovské armádě asi půl milionů Židů. Jsou to většinou političtí komisaři, správní důstojníci, lékaři a sanitní personál, síly pro politické školení armády, cvičitelé atd.

Dnes si všimneme novějších zpráv o Židech v sovětské armádě.

„The Jewish Chronicle“ v Londýně konstatuje, že Stalin u příležitosti jubilea 25letého trvání sovětské armády jmenoval dalších sedm Židů generály. Byli to Židé: Breides, Ninovič, Davidovič, Slavin, Klatzkin, Gurevič a Kurizkes.

K židovským generálům též patří velitel první armády pro Dálný východ Žid Stern. Všeobecně se považuje za zvláštního důvěrníka Stalinova. Účastnil se občanské války ve Španělsku a bojů proti Finsku.

Od roku 1939 je členem ústředního výboru kom. strany v sov. Rusku. V roce 1940 velel bolševické armádě v západní Karelíi.

Žid Šmuškevič stal se z politického komisaře vrchním velitelem sovětských leteckých sil v hodnosti generál-poručíka. Stalin m propůjčil dvakrát titul „hrdina Sovětského svazu“.

Žid Mechilis býval vydavatelem bolševického listu „Pravda“. Dnes je nejvyšším šéfem politické správy bolševické armády.

Povahu Židů nejlépe osvětluje okolnost, že Židé většinou vedli bandy záškodníků za německou frontou. I Židovky účastnily se záškodnické akce. Tak Židovka (Reizel Teitelbaum, kterou bolševici nazvali „Náčelnic z Brjanských lesů“.

Za sovětskou frontou účinkují ženské teroristické bataliony. Jejich velitelem je Židovka Anna Paukerová, která náleží dokonce sovětskému generálnímu štábu.

V předních liniích se však Židé ukazují zřídka. Přesto je Stalin zahrnuje vyznamenáními a rozličnými řády.

Zmíněný už londýnský časopis ze dne 26. února 1943 uveřejnil seznam židovských důstojníků, kteří byli v poslední době vyznamenáni. Mezi jinými čteme tato židovská jména: Generálmajor Israel Beskin, Isaak Mološickij, plukovník Litvak, Abraham Katz a nadporučíci Aaron Lancet, Abraham Chertok, Anatioli Novak, Abraham Halpern.

„Pravda“ oznámila 19. dubna 1943, že řád „Rudé hvězdy“ obdržel Žid Issaj Jakovlevič Ryvkin, generálmajor intendatury. Žid Max Semenovič Itzkin, plukovník zdravotní služby osířel válečný řád „Vlast“, atd., atd. Následují jména různých Židů z GPU- oddílů.

V listopadu 1941 padl u Moskvy židovský generál kozáků (!) Lev Dovator. Židovští šmokové použili toho a napsali divadelní drama o židovském hrdinovi! Drama se hrálo v moskevském státním divadle.

IV.

Židé v armádě USA.

Také v armádě Spojených států jsou Židé na důležitých místech správních a p., zkrátka tam, kde se nebojuje. Uvedeme několik případů.

Už v roce 1941 pověřil Roosevelt Žida Irvinga Rosenbauma provedením programu t. zv. národní obrany.

Žid Eugen Oberdorfer byl jmenován brigádním generálem a velitelem Národní gardy ve státě Georgia. Roosevelt zamýšlel jmenovat čestným generálem Žida La Guardi, vrchního starostu v New-Yorku. Tento úmysl k ztroskotal na odporu senátu a na důstojnících, vyšších z válečné školy. Nikdo nechtěl ani slyšet o jmenování filmového generála. Proto ho jmenoval Roosevelt velitelem civilní obrany.

V roce 1941 vstoupilo do americké armády 588 lékařů. Z toho bylo 95 Židů, kteří hned obdrželi hodnost poručíků.

Generální ředitel časopisu „New-York Times“ Žid Adler má v má v americké armádě hodnost plukovníka a je civilním poradcem branného výboru.

V ministerstvu války je Žid plukovník Benjamin Jakobsen, v ministerstvu námořnictví Žid Charles Baruch. V americkém námořnictví setkáme se se jménem Žida Taussiga, který je kontreadmirálem. Jako vojenský atašé v Londýně funguje Žid Robert Montgomery, bývalý filmový herec.

Válečné vyznamenání americkou „židovskou medailí“ obdržel také Žid Irving Berlin. Obdržel ji za hudební šlágr: „Bůh žehnej Americe!“

Jak známo pochází Irving Berlin z Ruska, kde jeho rodiče bydleli za carského režimu. V roce 1903 se přestěhovali do Spojených států.

Berlin stal se v Americe známým komponováním jazzových negerských šlágrů.

A za jeden podobný šlágr dostal válečné vyznamenání. To je důkaz, jak se Židé v USA mohou stát snadno a rychle válečnými „hrdiny“.

V.

Židovská všehochuť.

Když člověk soustavně sleduje židovské hemžení, plní se jeho zápisník zprávami o židovských akcích a osobách.

Ze svého zápisníku uvádím několik noticek:

Ředitelem amerického rozhlasu v Anglii byl jmenován Žid Phillip Cohen, dosavadní vedoucí jednoho oddělení válečného informačního oddělení ve Washingtoně.

Žid Cohen řídí štvavou kampaň rozhlasovou proti evropskému kontinentu a hlavně proti Německu.

Žid Moses Colm byl jmenován před krátkým časem velitelem osobní gardy býv. krále Viktora Emanuela.

V Neapoli otevřeli židobolševickou veseloherní scénu.

Z Moskvy poslali do jižní Itálie dvě židovské agentky Ester Tolentino a Sáru Montefiori k zakládání bolševických organizací žen.

V poslanecké sněmovně Spojených států bylo usneseno vyzvat anglickou vládu, aby dala 30.000 Židů povolení k přistěhování do Palestiny. To prý prozatím, pro nejbližší dobu!

Žid Louis B. Mayer z Metro-Goldwynfilmu přiznal za r.1943 1,138.922 dolarů příjmů zdanění.

Arijský boj 10. 3. 1945

Arijský boj
10. března 1945
1. strana

Zbavili jsme se Židů

– Rudolf Novák – Každoročně se zastavujeme u 15. března, abychom si připomněli, že tohoto dne roku 1939 nastoupil národ novou dráhu. Každoročně si tak připomínáme prozíravost státního presidenta Dr. Emila Háchy, který svou cestou do Berlínu projevil tolik státnické moudrosti, že se skutečně zasloužil o český národ. Vždyť vyvedl národ z nejtěžší krise, do které jej vrhla katastrofální politika Benešova, a zachránil tak český lid před hrůzami válečnými.

Za několik dní dovrší Protektorát Čechy a Morava šest let svého trvání. V minulých letech hodnotili jsme význam 15. března s různých hledisek: s politického, hospodářského a kulturního. Všeobecně se dá říci, že smysl 15. března 1939 tkví v tom, že postavil nás opět tam, kam jsme vždy patřili geograficky, hospodářsky i historicky, totiž do rámce Říše a tím také do rámce Nové Evropy.

15. březen osvobodil nás od západního vazalství. Až do této doby uspával nás starý režim tvrzením, že jsme „samostatný“ stát. Ale nebylo to pravda. Západní plutokracie nás držely ve svých spárech a nedovolily nám vydechnout. Za svobodu si daly zaplatit zvláštními splátkami za osvobození a pak nás celých dvacet roků vysávaly hospodářsky. Naše obchodní bilance se západem byla stále pasivní. Západní mocnosti dělaly z nás policajta ve střední Evropě pro své imperialistické a nemravné zájmy. 15. března 1939 byli jsme všeho toho zbaveni a mohli jsme se venovat konstruktivní práci ve prospěch své domoviny.

Začleněním do rámce Říše získali jsme netušené možnosti hospodářské. Nezaměstnanost – která byla stálým zjevem v býv. republice — zmizela. Český člověk dostal za poctivou práci slušný výdělek. Uspory v našich peněžních ústavách vzrostly měrou netušenou, což bylo a je důkazem, že hospodářsky se nám daří za nových poměrů velmi dobře.

Šest let jsme žili daleko lépe, než neutrální země. Říšská branná moc se starala, aby naše vlast byla chráněna před válečným přívalem.

Říšská branná moc také nyní bojuje za záchranu našeho národa před stepními hordami, které by nás jinak jistě jako národ i jednotlivce zničily. —

15. březen 1939 nás osvobodil od největších parazitů lidstva — to jest od Židů.

15. března 1939 ani jsme si plně neuvědomili hluboký význam a dosah tohoto faktu.

Teprve v následujících letech jsme s hrůzou zjišťovali, jak Židé měli všechny důležité posice hospodářské ve svých rukou, a jak by nás byli bývali udusili, kdyby nás býval od nich neosvobodil 15. březen 1939.

Teprve v pozdějších letech mohli jsme zjistit, jak Židé rozleptávali náš český životy, jak lámali české charaktery, jak prznili českou krev a jak roubovali násilím českou kulturu mezinárodními štěpy svého talmudistického umění. Ano, teprve v odstupu doby mohli jsme zjistit rozsah ohromných škod, které Židé způsobili našemu národu.

V bývalém č.-s. státě napočítala statistika 350.000 Židů. I tak to znamenalo velký počet parazitů ve státě čtrnáctimilionovém! Ale ono těch Židů bylo více, zejména v posledních letech bývalé republiky, kdy se k nám sjížděli židovští utečenci skoro z celé Evropy. Kromě toho žilo u nás mnoho tisíc Židů pokřtěných, kteří přijali křest jen z důvodů oportunních a kšeftovních. Všichni dohromady tvořili armádu žravých kobylek na luzích býv. č.-s.- státu.

Právem se říkalo o býv. č.-s. republice, že to byla malá Palestina. Vždyť Židé okupovali všechny mocenské posice, aby odtud dirigovali český život a ssáli mizu z našeho hospodářského života.

Židé seděli ve vládě býv. republiky. Židé seděli na lavicích býv. zákonodárců. (Skoro deset procent všech býv. poslanců pocházelo z židovské krve.) Židé zaujímali v ministerstvech a centrálních úřadech vysoká místa sekčních šéfů a pod. Mimoděčně vzpomínáme na dva podobné parazity. Jeden z nich úřadoval v býv. ministerstvu zahraničních (Pokračování na 3. str.)

TŘÍDĚNÍ DUCHŮ

Ministr Emanuel Moravec promluvil nedávno na shromáždění okresních pověřenců a dívčích referentek Kuratoria.

Ministr E. Moravec vylíčil mladým kamarádům a kamarádkám situaci, jak se jeví na bojištích v Evropě i mimo Evropu. Pravil v podstatě:

„Chybou mnohých našich spoluobčanů je, že stále vidí jenom děje v Evropě. Tato válka představuje velkou souvislost na celá zeměkouli. V čem je příčina, proč útočí Anglo-Američané na obou bojištích v Evropě a současně v Asii, proč raději nevytáhne jednoho z těch protivníků, aby se spojenými silami vrhli na druhého? Patrně proto, že chtějí tuto válku stůj co stůj skoncovat, protože její prodlužování je přivádí do situace stále horší. Dvě léta útočení Sovětů, Angličanů a Američanů nás stála území, ale je stála krev. A po této krvi se záhy začnou ptáti v Americe, proč byla prolita, když Roosevelt maloval v růžových barvách válku jako krátkou procházku v Evropě, z níž Spojené státy si odnesou nezměrné zisky. — Stalin svolat konferenci tří ve chvíli, kdy se domnívali, že svým dvěma partnerům bude moci na uvítání sdělit, že jeho tanky vtrhly do Berlína. Dnes vidí, že německou brannou moc na východě nemůže zlomit vojensky. Získal prostor, ale souvislá obrana dále existuje. A tak se snaží obětovat úspěch vojenský, aby získal politicky v tom smyslu, že až by se dostal k Berlínu a za Berlín, že by t. zv. spojenci se obrátili k německému národu s nějakým provoláním. I tento plán je prozatím odložen. Dnes vidí Stalin, že do Berlína se dostane jen tehdy, když svede ještě jednu těžkou bitvu na Odře, která otvírá k západu cestu. To, co nyní prožíváme, je předehra k této druhé velké bitvě.“

Ministr Moravec pojednal pak podrobně o tom, že Říše je dnes obležená pevnost se 140 miliony obyvatel a jak se jako každá pevnost brání a ubrání. Porovnal pak situaci Říše se starým Římem za druhé války punské a s Pruskem za Friedricha II. Zmínil se o tom, jaký význam mají posádky ve Vratislavi anebo v Poznani. „Čím dále budou tyto posádky odolávat, tím méně přijde vojska a materiálu za nepřítelovu frontu, tím rychleji a pevněji se obnoví naše fronta.“

Ministr přešel pak k našim poměrům vnitřním a pravil:

„Za měsíc tomu bude šest let, co české země žijí spokojeně a klidně v rámci Velkoněmecké říše a je tomu pět a půl roku, co je válka a co naše země jsou od válečných hrůz ušetřeny, a co našemu lidu bylo dopřáno takového klidu v plné práci, dobře odměňované, jakého neprožil již dávno. Tento klid porušoval pouze nepřítel, který potřeboval české krve buď aby byla prolévána za jeho zájmy, anebo aby ji svévolně ničil a utrácel. Jenom od července do prosince český národ ztratil na mrtvých a většinou těžce raněných od leteckých pum kolem 4000. Jaký je však rozdíl mezi touto válkou a první světovou. V první světové válce — jak jsem se již (pokračování na 2. str.)

• **Mezinárodní židovští zločinci budou poraženi**

Středem tradiční slavnosti, která se konala 24. m. m. v Mnichově k 25. výročí dne vyhlášení programu německé nacionálně socialistické strany dělnické, byl Vůdcův projev, z něhož vyjímáme pasáže, týkající se Židů.

Táž koalice nesmiřitelných nepřátel byla již tehdy sjednocena k boji proti německému národu jako nyní. Nepřirozené spojení kořistného kapitalismu a lidí hubičiho bolševismu, které dnes se pokouší svět zardousit, bylo nepřítelem, kterému jsme 24. února 1920 k zachování národa vyhlásili boj. Tak jako v nynějších letech, bylo také tehdy to, co si zdánlivě si odporovalo v souhře sil tak extrémních, jenom výrazem jednotné vůle společného původce a vykořisťovatele. mezinárodní Židovstvo používá odedávna obou forem, ke zničení svobody a sociálního štěstí národů.

•

Co je bolševismus, to prožívají nyní jednotlivé oblasti na východě naší Říše na vlastním těle. Co tam tento židovský mor páse na našich ženách, dětech a mužích, to je nejhruznější osud, jaký si kdy lidský mozek vymyslíl. Vzhledem na toto židovsko-bolševické ničení národů a na jeho západoevropské a americké pomahače platí proto jenom jediné přikázání: S nejkrásnějším fanatismem a urputnou vytrvalostí vynaložit i poslední sílu, kterou milostivý Bůh člověku v těžkých dobách poskytuje na obranu jeho života. Co při tom slábne, padá, musí zahynout a zahyne. Tak jako kdysi zbabělé měšťácké kompromisní strany před bolševickou vlnou nejprve manévrovaly do koutů a potom byly smeteny, tak zmizí dnes všechny městské státy, jejichž omezení zástupcové věří, že mohou uzavírat s ďáblem spojenectví v naději, že jsou lživější nežli satan.

•

Co jsme kdysi uvnitř země tak často hlásali o podstatě koalice nám nepřátelské, je dnes potvrzeno: je to ďábelský pakt mezi demokratickým kapitalismem a židovským bolševismem. Všechny ony národy, jejichž státníci se sami tomuto paktu upsali, stanou se dříve nebo později oběťmi duchů, jež dnes vyvolali. Ať však nikdo nepochybuje o tom, že nacionálně socialistické Německo povede tento boj dále tak dlouho, až nakonec i zde, a to ještě v tomto roce, nastane dějinný obrat.

•

Život, který nám zůstal zachován, může sloužit jedinému příkazu, aby totiž bylo opět napraveno, co mezinárodní židovští zločinci a jejich přísluhovači spáchali na našem národě.

Německý národ obstojí v nejtěžší zatěžkávací zkoušce

Říšský ministr dr. Goebbels pronesl ve středu 28. m. m. večer v 19 hodin o vojenské situaci řeč, která byla vysílána všemi německými rozhlasovými stanicemi. Válečná situace se úspěchy sovětských náporů na východě – pravil – prudce změnila, ale není bezvýchledná, není taková, aby zviklala německé vedení a německý národ v jeho jistotě, že na konec se dočká svého vítězství. Hrůzy, které postihly na východě kraje, zaplavené

(Pokračování na 2. str.)

Z Argusova zápisníku o lidech a událostech

Noc se 14. na 15. březen 1939

Byla to dramatická noc!

Je zvláštní, že nikdo dosud nevyličil atmosféru, která panovala v Praze. Co dělala vláda býv. druhé republiky? Co dělali bývalí vedoucí mužové v této chvíli?

Před několika dny pokusil jsem se zachytit několik detailů z této noci. Dnes je přetiskuji a doplňuji. Soudím, že příští historik bude se ptát po těchto detailech, neboť ony charakterisovaly výstižně situaci v Praze.

Rozhlas oznámil v odpoledních hodinách, že pan státní president Dr. Hácha odjel do Berlína.

Lid byl celkem zmaten. Nikdo s členů vlády býv. druhé republiky nešel k mikrofonu, aby národu vysvětlil otevřeně, čestně a upřímně neudržitelný stav, do kterého se dostala býv. druhá republika vinou svých předáků a jejich neupřímné politiky k Třetí Říši.

Vedoucí mužové býv. druhé republiky mlčeli. Šli se podívat domů na kanape, poněvadž cítili se unaveni.

Národ byl také unaven, ale jejich politikou, která stále přinášela různá překvapení, ale nikdy vyjasnění. Národ byl doopravdy unaven a chtěl proto jen jedno: Jasnou situaci! Za každou cenu!

Ale nikdo z povolaných činitelů se neozval. V redakci denních listů sháněl šéfredaktoři a političtí redaktoři patrony svých listů, aby se jich otázali, co a jak mají psát.

Ale patroni nebyli k nalezení. Po prvé za dvacet let od roku 1919 se stalo, že političtí redaktoři mohli psát bez diktátů patronů...

Český novinář byl jediný, který zůstal na palubě, aby alespoň něco sdělil v ranních vydáních veřejnosti. Český novinář neutekl v onu dramatickou noc, ani v nocích následujících.

Bylo by jen aktem spravedlnosti, aby se na to nikdy nezapomnělo. Když všichni koncesovaní a licencovaní předáci zmizeli, neopustil český novinář službu veřejnosti.

Lid zamlkle procházel hlavními ulicemi Prahy. Čekal, že se ozvou pouliční tlapače. Čekal, že promluví vláda.

Kdo to byl vlastně ta tehdejší vláda.

Dnes se to už ví. Bylo to několik bezradných lidiček, kteří shodou okolností stali se ministry v bývalé druhé republice. Lid je většinou neznal.

Znal však premiéra vlády, který kdysi sloužil Švehlovi, a mohl tedy mít dobrou politickou školu.

Lid upíral zraky ke Kolovratskému paláci!

Co se tam dělo? Asi toto:

V 6 hodin večer v Kolovratském paláci:

Telefonní aparát na stole premiéra nepřestává zvonit.

Slečna v telefonní centrále má řadu rozhovorů na drátě a pouští je postupně na stůl premiérův.

To osobní přátelé premiéra bombardují dotazy, co se vlastně děje.

Telefonují také političtí spolupracovníci, a žádají, aby byla svolána neprodleně porada předních lidí býv. „Národní jednoty“. Nesmíme totiž zapomenout, že premiér bývalé vlády druhé republiky fungoval jako předseda zmíněného slepence, který si dal pyšně jméno „Národní jednoty“.

Premiér souhlasí se svoláním schůze. Nepřijde na ni sice osobně, poněvadž musí hlídat telefon, ale dá se zastoupit úřadujícím místopředsedou, který situaci celkem zná – – –

Zatím na pražském letišti startují různá dopravní letadla k odletu do ciziny. Na letiště přijíždějí stále nová aula, a z nich spěšně vystupují nosatci, kteří v záři reflektorů prozrazují rasu, ku které náležejí.

Jsou to židovští bankéři, továrníci, filmaři, krasoduchové a jejich perversní Rebeky. Občas přisupí též auto s býv. politickým machrem, který chce také odletět. Špatné svědomí žene ho z Prahy.

Na pražském letišti sešla se vůbec družina lidí se špatným svědomím. Heslem jejich jest: Jen pryč z Prahy!

Kdo z nich měl možnost opatřit si místo v letadle, zaplatil zaň každou cenu. Ovšem, letadel bylo celkem málo, a lidí se špatným svědomím mnoho. Proto se na každého nedostalo, zejména, když Židé platili zlatem přednostní právo na místa. I v této chvíli dělali Židé špinavou konkurenci.

Našli se lidé, kteří byli zvědaví, co tuto noc dělá bývalý premiér vlády Hodža, který řadu let spravoval býv. č.-s. stát s Eduardem Benešem,
(Pokračování na 2. str.)

2. strana

Noc se 14. na 15. březen 1939

Opuštěna a neosvětlena zírала ponuře Hodžova vila na Hřebenkách. Její vlastník prchl také...

V cele jednoho brněnského kláštera seděl v tu dramatickou noc malý monsignor Šrámek. Snad přemýšlel o pomíjivosti světské slávy, snad přemýšlel také o tom, jak by se nejlépe dostal za hranice. Při tom se kojil nadějí, že v klášteře ho nikdo nebude hledat.

Z malé vesnice na Olomoucku prchá místopředseda bývalé č.-s. vlády Bechyně. Prchá přes Švýcarsy, kde má bankovní konta.

V romantickém Víru na Novoměstsku na Moravě stojí přepychová vila, kterou do nedávna obýval Žid Jára Stránský, „prokurátor“ býv. republiky. Už nevznesl na nikoho obžalobu, poněvadž také on je na útěku přes býv. Jugoslavii.

Mezi služebníky starého režimu propuká panika k nepopsání. Jsou to služebníci z býv. první i druhé republiky, poněvadž i v býv. druhé republice měl starý režim své koryleje.

Kdo mohl, uletěl, anebo jinak zmizel.

Kolem 8. hodin večerní v býv. sněmovně (Rudolfínium).

Scházejí se tu pohlaváři, malí i velcí, tehdejší strany „Národní jednoty“.

Přicházejí bývalí ministři, bývalí generální i obyčejní sekretáři stran a frakcí, bývalí předsedové těchto stran, zkrátka špičky zmíněného stranického slepence.

Celkem nikdo není si vědom historické důležitosti této noci březnové.

Většina přítomných stále žije v začarovaném kruhu představ o „demokratické“ politice, a tak-tak, že přítomní nežadají hlasování o tom, zda pan státní president Hácha měl jet do Berlína, či nikoliv.

Většina přítomných se také domnívá, že premiér vlády provádí nějaký šikovný politický „tah“, a že zase nějak bude...

Nikdo si není vědom, že do českých poměrů přichází nová doba.

Až do čtyř hodin ranních trvá schůze malých i velkých předáků. K žádnému výsledku nedochází.

Nemůže dojít, poněvadž v celém shromáždění nenašel se jeden muž, který by otevřeně řekl přítomným pravdu.

Zatím co předáci schůzovali, lid „obecný“ debatoval v hostincích, kavárnách a vinárnách. Mluvílo se o pravděpodobném vývoji nastávajících událostí.

Prostý lid instinktivně cítil, že drama březnové noci vyvrcholí, a že jitro přinese – rozuzlení.

Rozuzlení přišlo ve chvíli, kdy říšská branná moc vstoupila na půdu býv. druhé republiky. Národ si oddechl a vydechl!

Jako žalostný byl však pohled na bývalé pohlaváry českého života! Pokud neutekli, stali se takřka přes noc soukromníky, kteří pod ochranou starostlivých manželek přitahovali si peřiny přes uši, aby nic neslyšeli a nic neviděli!

Nic nechtěli slyšet o své minulosti, kdy hřímali do lidu honosná hesla, a kdy zapřísahali lid, aby jen je následoval, že ho dobře povedou.

V kritických chvílích čekal lid na vedení, a ono zatím nic!

Čtenáři hledají alespoň v novinách hlas svých předáků. Noviny vyšly bez tohoto hlasu. Najednou národ ztratil předáky. Co jich tu bylo ještě před nedávnem! Jak se rvali o voličskou kořist a bezpracné důchody! Jak harašili stále s vlasteneckými hesly!

Nyní všichni zalezli!

Lidé si mezi sebou říkali, že je škoda, že tak neučinili před dvaceti lety.

Zní to paradoxně, ale je to pravda. Po dramatické březnové noci zůstali u kormidla řízení českých věcí novináři a pražský policejní prezident.

Novináři hledali slova, jak by nejlépe českému člověku vyložili novou situaci a mužný postoj k ní. Pražský policejní prezident se pečlivě staral, aby pořádek nebyl v ničem porušen.

Třídění duchů

několikrát zmínil – český národ ztratil 200.000 padlých, 150.000 mrzáků a na 200.000 nenarozených anebo zahynulých z vysílení a hladu. V této válce Čechů o 200.000 přibýlo. –

„Naším krajanům se válka dosud vyhýbala. Můžete klidně odejít domů za svou prací. Tato válka, jak se dnes vyvíjí situace na východní frontě, bude před těmito kraji zadržena. Nepříteli stojí v cestě nejen německá hrdinná branná moc, nýbrž také těžké přírodní překážky od Krkonoš až po západní Beskydy. Vaší povinností, s vámi povinností celého národa je klidně pokračovat v práci, nedbat na nedoložené pověsti, poslouchat své představené nadřízené a touto cestou sloužit národu a naší Velkoněmecké říši. Buďte ubezpečeni, že kdyby se nebezpečí blížilo, že včas budou učiněna opatření, která s tímto nebezpečím by souvisela a to na ochranu českého lidu.

Jsou lidé, kteří ještě před dvěma lety stáli za Německem, na Říši přísahali, ale na přechodný ústup připraveni nebyli. A po této stránce jsme rádi, že dochází k třídění duchů, poněvadž kdo obstál v krušné politické chvíli, o tom jsme přesvědčeni, že vydrží a vytrvá za námi za všech okolností a že mu můžeme věřit a důležité svěřit. Naše řady snad poněkud prořídly, ale za to tím pevněji se semkly, tím lépe si rozumíme a tím více si věříme.“ –

„My jsme po r. 1938 hledali cestu. Všechny jsme přezkoušeli jenom jediná zbyla: Když demokracie zklamala a je v úpadku, když bolševičtí hrozí otroctvím, je tu jediná cesta s Říší, cesta nacionálního socialismu.

Čtení o bolševismu

XV. Diktatura nad proletariátem

Ideolog bolševismu a první náčelník Sovětů, Lenin, označil sovětské zřízení, vládu rad, za nejlepší možnou formu vlády vůbec.

Theoreticky zdůvodnil své stanovisko poukazem na Marxovu kritiku Pařížské komuny. Z Marxovy téze o nutnosti vytvoření takové vládní formy, která by slučovala moc zákonodárnou a výkonnou a tím se odlišovala od ostatních obvyklých systémů, ve kterých moc zákonodárnou vykonával parlament, zatím co výkonná moc byla v rukou byrokracie, a z Marxovy chvály pařížské komuny, která první provedla sloučení těchto výsostných znaků, dovozoval Lenin nezbytnost sovětského zřízení. Tvrdil, že diktatura proletariátu, to jest třídy, která podle Marxovy doktriny je povolána k tomu, aby vybudovala nový společenský řád a dala tak vlastní zřízení, je možná právě jen prostřednictvím sovětského zřízení.

Lenin byl vždy proti parlamentarismu, označoval parlament důsledně jako „žvanírnu“, ve které je sice možno pronášeti plamenné řeči a usnášeli se na zákonech, ale není dosti síly k jejich považování, poněvadž výkonná moc, byrokracie může každý, i sebelepší zákon sabotovati.

Je nutno přiznati, že pokud jde o teorii, je vše zdánlivě v pořádku. Jinak však vypadá celá věc v praxi. Jde tu především o to, že pojem proletariát ve smyslu marxistickém, je velmi nepřesně definován. Nelze totiž zapomínat, že Marx neznal a nemohl znáti rozdělení lidstva v budoucnu. Za Marxova života byly poměry zcela jiné než v době, kdy došlo k výbuchu ruské revoluce. Nebyli jenom dělníci a zaměstnavatelé. Mnoho kategorií zaměstnaneckých vyrostlo od té doby, kdy Marx razil heslo „Proletáři všech zemí, spojte se!“ Mezi dělníkem a majitelem podniku nebyla již také tak hluboká propast jako za Marxova života, poněvadž mnoho dělníků bylo do jisté míry podnikateli. Byli to zejména členové družstev, kteří i když nebyli podnikateli jako jedinci, tvořili podnikatele kolektivně. Byli tu

dále zaměstnanci vyšších kategorií, kteří měli vždy více zájmu na tom, aby podnikatel co nejvíce vydělával, poněvadž jejich individuální postavení bylo závislé právě na zisku zaměstnavatele a prosperitě závodu.

V některých zemích, zejména v Německu, byla mimo toho velmi početná a významná skupina – střední stav. Drobného živnostníka a řemeslníka nebylo dobře možno prohlásiti za buržousta a vykořisťovatele, i když zaměstnával určitý počet námezdních sil.

Byl tu konečně také velmi početný stav rolnický, který nebyl podle Marxovy diktriny ani součástí proletariátu, ani podnikatelem.

Bolševismus si v tomto směru hlavu nijak nelámal a svoji pozici si velmi usnadnil. Opřel se totiž o element, který byl početně silný, ale v důsledku svého postavení postrádal jakékoli kázně a mravní autority, o tak zvaný lumpenproletariát. Hesla, která byla vhozena mezi masy, byla zaměřena zejména na tuto část proletariátu, na lidi, kteří byli ochotni rváti se za dobro bolševických bonzů. Řemeslní političtí štváči – také to byla ruská specialita – soustředili kolem sebe mravně neukázněné elementy, kterými zterorisovaly jak poměrně nerozhodující pro svoji malopčetnost průmyslové dělnictvo, tak i vesnickou bédnotu a zejména bezzemky. Heslo „továrny dělníkům a pole zemědělcům“ zapálilo. Strhlo a dopomohlo bolševikům k vítězství.

Pak byla již situace jiná. Nešlo již o splnění theoretického programu, nýbrž o zajištění moci. Do popředí vstoupila strana, komunistická ovšem. Jestliže byly při některých místech při revolučním výbuchu zvoleni do sovětů skutečně lidé, které si obyvatelstvo přálo mít v popředí, bylo to jen na dobu přechodnou, pokud bylo nutno masu klamati. Jakmile seděli bolševici v sedle pevně, změnil se radikálně kurs. O tom, kdo má být zvolen do sovětu, byť i jen na nejzapadlejší vesnici, nerozhoduje obyvatelstvo, nýbrž komunistická strana. Zvolen může být jenom ten, koho strana uzná za hodna.

Bylo by mylné domnívati se, že jde o diktaturu strany, Proces je sice jednoduchý, ale přece ne každému jasný. Značnou roli tu hraje duševní úroveň sovětského člověka. Veškeré myšlení a nazírání sovětského obyvatelstva je soustavně a plánovitě usměřováno. Nejprve z Marxe a Lenina, později ze Stalina byla vytvořena modla, která nemá obdoby nikde v dějinách lidstva. Bolševici rozvrátili všechny autority, které kdysi ruský člověk uznával a které byly pro něho směrodatné a nahradily je Stalinem. Stalin je alfa i omega. Pod zorným úhlem jeho slov a jeho thési se posuzuje vše, co se děje. Tak byla vytvořena situace, která odsunula do pozadí za lidem i stranu a dala vyrůst moci, která sice není na první pohled zřejmá, ale která je v sovětech rozhodující.

Touto mocí je Židovstvo. Klika kolem Stalina, která se vytvořila během doby a strhla na sebe veškerou moc, nahradila plně sovětské zřízení. Tato klika ve skutečnosti vládne. Stalinovi, straně i sovětskému člověku nařizuje, co má a jak to má dělati. Nečiní tak ovšem přímo. Ze sovětského zřízení vytvořila organizaci pro tento účel zvláště vhodnou.

Tak sovětský člověk, aniž by pozoroval, stal se ovládaným v době, kdy se domnívá, že sám vládne. Všechny volby jsou jen pustou komedií, sehranou za účelem klamání důvěřujících a slepě za Stalinem jdoucích davů.

Židé se postarali i o to, aby nemohli nikde proniknout odlišné názory. O to se stará NKVD, důsledný to následník zlopověstné GPU. Všichni sovětské lidé jsou v kartotéce NKVD. Každý jedinec je bedlivě zkoumán a pozorován velmi dlouho předtím, než je stranou navržen jako kandidát do sovětu nebo ke kterékoliv jiné funkci. Faktickým vládcem je nikoliv proletariát, nikoliv strana, ale Židovstvo. Výkonným orgánem je NKVD.

Tyto skutečnosti vyniknou, pozorujeme-li sovětský život v jednotlivých úsecích, ať již jde o život jedince, nebo celého SSSR vůbec.

Drobně si tyto skutečnosti osvětlíme v příštích kapitolách, ve kterých si promítneme sovětskou praxi.

Německý národ obstojí v nejtěžší zatěžkávací zkoušce

plavené bolševickými hordami, a pomstychtivost nepřátelské kondice vůči Říši utvrzují německý lid ve vytrvalosti a neoblomném přesvědčení, že jeho nároky na život a na budoucnost jsou spravedlivé. O kapitulaci nemůže být ani řeči. Nynější nesnáze budou zvládnuty. Dr. Goebbels shrnul svůj výklad v přesvědčení, že německý národ obstojí v této největší zatěžkávací zkoušce svých dějin, a skončil holdem Vůdci, který svou sílu čerpá ze zářného příkladu Fridricha Velikého, jehož úsilí na trnité cestě a ve strážních sedmileté války bylo nakonec korunováno vítězstvím.

Barbarské metody

Anglikánská církev hrála až dosud a hraje snad i nadále důležitou úlohu v anglické politice. Anglikánská církev je státním zřízením britským a má svůj vliv, třeba její věřící žijí laxním životem, a vedoucí politikové se málo starají o skutečný obsah křesťanských zásad. Arcibiskup z Canterbury je přesto důležitým činitelem politickým. Dokud ve Velké Británii vládne nynější windsorská dynastie, patří hlava anglikánské církve k prvořadým jejím rádcům a usměrňovatelům základní politické linie.

A je dlužno dodati, že tato církev nemá jen vliv na politiku, konservativního ražení, nýbrž také na liberály a dokonce na poslance dělnické strany, jimž vůbec socialismus byl jenom pláštíkem bez obsahu a jakékoliv opravdovosti.

Ukázali jsme již několikrát na to, že anglická politika dovede nejvíce použití křesťanského zákrytu a umí často přímo kouzelnicky smířit nejsobečtější cíle britského zájmu s domnělými zásadami pravého křesťanství. Těsné spojení státního náboženství a státní církve s politickým životem vedlo k této politické rozpolcenosti. Kdo byl v Anglii, ví, jak tam všude všechna veřejná místa oplývají připomínkami křesťanských zásad, jak je zvláště uctívána neděle jako sváteční den, prostě na povrch vypadá všechno nevinně, jako by vskutku každý chtěl jíti jen za cílem křesťanské pravdy.

Jestliže však na někoho platí rčení bible o vlku v rouše beránčím, pak to sedí zejména, připomeneme-li si

anglickou politiku. Anglie v každé válce bije se za určité „zásady“. Chce někoho „chránit“ anebo chce někoho „osvobodit“. Tentokrát je to atlantická charta a Anglie vyvolala tuto druhou světovou válku jenom proto, aby „chránila“ Polsko. Přitom však je to právě Anglie, která dovede současně s hlásáním nejpokornějších pravd použití nejbrutálnějších metod válečných. Tyto dvě věci sice patří k sobě jako oheň a voda, ale na Anglii to neplatí. Anglie vždycky, za každé války, jde svou cestou, za svým sobeckým cílem a nehledí na nic jiného. Sledujeme-li historii minulé války, je nutno uznat, že to právě byla hladová blokáda, která byla důležitým nástrojem, jímž chtěla Anglie donutit císařské Německo na kolena. Skutečně také anglické loďstvo, které v roce 1914 ovládalo většinou světová moře, drtilo německý obchod a nepropustilo do Německé říše potraviny a ni suroviny. Byl to jistě nejbrutálnější způsob válčení, neboť hlad netrpěli jenom vojáci, kteří bojují na frontě, nýbrž hladem měly být postiženy i ženy a děti. Když pak Německá říše se bránila proti hladové blokádě ponorkovou válkou, ozval se z Anglie pokřik všech humanitářů, odsuzujících ponorkovou válku, ovšem jedině z toho důvodu, že ponorky totiž prorhaly blokádní stěnu, kterou se Anglie domnívala postavit na moři kolem německých břehů, a potápěly jednu britskou loď za druhou.

Za druhé světové války začali Britové s leteckým terorem. Jejich letadla napadla Velkoněmeckou říši, angličtí letci vrhali první pumy za tmy na civilní obyvatelstvo nic netušících měst. Vůdce dával několikrát Velké Británii výstrahu. Angličané však odmítli poslechnout a prostě si vybrali nejbrutálnější způsob války: letecký teror. To, čeho jsme byli svědky nyní v Praze a v jižních českých městech, dělo se již po léta nad ostatními částmi Velkoněmecké říše, kde všude byly ničeny kulturní památky a civilní obyvatelstvo muselo snášet nejhroznější způsob boje pomocí fosforových hořlavých pum a jiných prostředků leteckého teroru. Anglie se ve skutečnosti vrátila tak ke své tradici: Kdykoliv jí bylo zle, sáhla k nejhoršímu způsobu válčení. Přitom britská vláda dovolila, aby domnělá britská opoziční někdy i kritisovala vládní postup a způsob válčení, ovšem je zajímavé, že vždycky většina dolní a horní sněmovny stojí pevně za vládou. Ty domněle humanitní hlasy jsou jenom pokryteckou maskou, která má zatíit způsobu brutálního vedení boje.

Američané ovšem nejsou o nic lepší. Jde o tutéž rasu, ovšem smíšenou, která má přesto naočkováno pokrytectvím různých puritánských vyznání, jež vlastně posvěcují obchodní úspěchy, úspěchy bezohledné a zisky za každou cenu. Země, kde gangsteři užívají obrněných vozů, kde černoši byli koseni po stovkách, země, která se smíří s každým úspěchem, třeba cesta k němu vedla přes porušení nejzákladnějších zásad mravnosti, taková země nemůže volit ani jiné metody ve válce. A to je případ Spojených států. Poctivým bojem nedovedou Angličané a Američané vítězit. Proto užívají jak proti Velkoněmecké říši, tak proti Japonsku leteckého teroru, který ovšem je beznadějný! Právě nyní, když už jsme zažili sami zkušenosti s leteckou válkou, můžeme posoudit, jaká odolnost se jeví v německém lidu, když od roku 1940 snáší s jedinečnou německou houževnatostí denní a noční nálety britských letců. Co domů se již zhroutilo nad hlavami německých mužů, žen a dětí. Co zničených památek již viděly jejich oči. Kolik zoufalých výkřiků bylo proneseno, když ženy hledaly muže, matky děti a muži rodiny. A přece nemůže spojenecký letecký teror zaznamenat jediného úspěchu, a především se mu nezdaří, aby zlomil mravní sílu německého národa.

Často zřícenými ulicemi mezi troskami proudí do práce němečtí muži a německé ženy s hlavou sebevědomě zdviženou, neboť věří, že velkoněmecké vítězství je jisté a že Říše zdolá všechny překážky. V podstatě tu jde o souboj ducha s hmotou. Ještě nikdy hmota nad duchem nevítezila a nestane se to ani za této války, kde hmota je reprezentována spojenou plutokracií s bolševismem, a duch společnou jednotu celé Velkoněmecké říše, s níž český národ pracuje na dosažení vítězství.

B. Lain

3. strana

Pražský fejtón

Satyricko-humoristický list „Ejhle“ přinese občas pěkný šleh, který nezabíjí ale čistí trochu vzduch. Tak v čísle 4. otiskl tuto aktuální zajímavost.

Na lavici obžalovaných sedí pan J. R. (Plné jeho jméno zamlčujeme z ohleduplnosti k jeho nešťastným rodičům, manželům Rorejsovým, bytem Praha XI, Cimburkova 68.7342, II. patro, tel. 999-99).

Předseda: Předstupte blíže, obžalovaný, jste to vy?

Obžalovaný: Ano! (Neobyčejné vzrušení v soudní síni.)

Předseda: Jste obviněn, že jste svou neomluvitelnou náruživostí ohrozil život lidský. Sedněte a vyslechněte obžalobu.

Načež je čtena obžaloba, z níž se dovídáme, že obžalovaný svůj hanebný čin spáchal s plnou rozvahou v hostinci „U čtveráků“. Podle obžaloby seděl toho večera u stolu štamgasti, nic zlého netuše, vrchní poštovní zřízenec II. platové stupnice v. v. Pafnuc Šulitka. Obžalovaný J. R., také štamgast, aniž koho předem varoval, jal se zákeřně vyprávěti nejméně sto let staříčkou anekdotou o těch dvou nedoslýchavých, jak se potkali, jdouce na ryby. Již po prvních slovech výše uvedených anekdoty, zbledl výše uvedený vrchní poštovní zřízenec II. platové stupnice v. v. a ještě dříve než pachatel se dostal k omšelému pointě, sklesl vrchní poštovní zřízenec II. plat. stup. jako bleskem zasažen k zemi a od té doby je nezvěstný.

Předseda: Obžalovaný, jak jste při šel k této vražedné anekdotě?

Obžalovaný (temně): Slyšel jsem ji nejméně dvacetkrát na veselých nedělních odpoledních populárních šprýmařů.

Předseda: Necht' je přiveden nejslavnější konferenciér p. Legracius Čtveráček jako soudní znalec staříčkových anekdot.

Po chvíli za všeobecného vzrušení je přiveden zsinálý veselý konferenciér.

Předseda: Pane soudní znalče, jak je stará tato anekdota?

Znalec: Slavný soude, zmíněnou anekdotu slyšel již můj pradědeček a uhynul na ni v bitvě u Waterloo. A již tehdy byla zánovní! Od té doby z čisté rodinné piety k tragicky zemřelému pradědovi ji vyprávíme na všech veselých kabaretních večírcích.

Předseda: Mohl byste nám ji, pane znalče, reprodukovat, co by corpus delicti?

Znalec (ještě více zsinálý): Prosím! Načež se všemi osvědčenými, komickými efekty, známými z „Veselých nedělí“ populární konferenciér reprodukuje anekdotu.

(V obecnstvu velké pohnutí, tři dámy omdlévají, několik zasloužilých stárců prchá ze sálu.)

Předseda (rozechvřen): Pane soudní znalče, nebyl jste náhodou onoho tragického večera přítomen, „U čtveráků“?

Znalec (temně): Bohužel ano!

Předseda: Vyprávěl jste onoho tragického večera rovněž anekdotu?

Znalec (rozpačitě): Jen jedinou! O té slečně s tím kolem a o tom pánovi, jak mu řekla, vezmi si vše, co chceš. Je to zlatý hřeb mého třicetiletého repertoáru.

(Velké vzrušení v obecnstvu, posluchači slabších nervů zoufale vzlykají.)

Předseda (slavnostně): V tom případě, pane znalče, vás musím vzít do vazby jako spolupachatele vražedného zločinu, spáchaného na vrchním poštovním zřízenci II. plat. stup. Pafnuci Šulitkovi. (Za všeobecného vzrušení odvádí soudní zřízenec zdrceného veselého konferenciéra.)

Doslov: Toto vše se nestalo, nýbrž se to pouze zdálo panu K. Machličkovi, usnuvšímu na veselém odpolední „Šprýmařů“, kamž se v rámci „Rozptýlení po práci“ dostal za lidové vstupné 65 korun.

Pokřivené duše

Pozorujeme pokřivené duše, které se plouží nyní po ulicích Prahy.

Byly doby, kdy tyto dušičky blýskaly se na venek novou orientací. Nic jim nebylo dost radikální. Psaly články, jimiž obtěžovaly redaktory i čtenáře. Někteří jednotlivci z těchto řad vyráběli dokonce i knihy, aby tak šířily svou „slávu“.

Ale najednou jako když utne. Bývalí horlivci stáhli se do svých skořápek a prohlašují všude, že jsou dobří – Češi!

Jako by před tím dobrými Čechy nebyli.!

Člověk se musí těmto „Čechům“ i v nynější době smát, neboť vypadají strašně komicky.

A nic si nepomohou, i kdyby své nové „češtví“ dali potvrdit notářem.

Hyeny.

Ve chvíli, kdy se ještě dým valil z trosek domů, zničených teroristickým náletem, našlo se několik jednotlivců, kteří číhali na příležitost, aby olupovali o poslední majetek své spoluobčany.

Taková zvrhlost nedá se nazvat jinak, než hyenismus. Zaslouhuje také po právu a spravedlnosti trest smrti.

Kdo krade a loupí ve chvíli neštěstí, vylučuje se sám z lidské společnosti a nezasluhuje žádného pardonu.

Zbytečný povyk.

Píše se nám:

Jel jsem 23. února t. r. tramvají č. 22. „U slepé brány“ přisedla menší společnost mužů, zřejmě úředníků.

Když tramvaj zahrula k „Museu“, divili se nově nastoupivší, jak že to přijde, že elektrika jede přes Václavské náměstí. Řidič vozu jim klidně odpověděl, že tramvaj č. 22 jezdí už týden přes Václavské náměstí. A tu zmíněná společnost začala spílat řidiči vozu, že je mystifikuje, že to není tramvaj číslo 22, nýbrž číslo 2. Má prý to v čele vozu vyvěšeno. Řidič vozu byl přímo zahrnován nadávkami, že neví, s čím jede a podobně. „U Musea“ musel řidič dotyčné neurvalce vytáhnout z vozu a ukázat jim, že je to skutečně tramvaj číslo 22. Pak teprve spílající pasažéři schliple odtáhli. Domníváme se, že obecnstvo má pomáhat zaměstnancům elektr. Dráhy při výkonu jejich těžkého povolání. Kdo nerozezná číslo 22 od čísla 2 – ten má jít ještě do školy a nespílat zaměstnanci, který koná svou povinnost.

• REFLEKTOR SDĚLUJE:

– Značka: Soukenická 18. Vaše sdělení jsme ověřovali a zjistili jsme, že věci jsou docela jiné. Nebudeme proto o případu psát, poněvadž náš list nemůže vyřizovat za kohokoli osobní účty. Máme jiné poslání a tomu také zůstaneme věrni.

– Značka: Nad Krocínkou. Podíváme se na ten nábytek, vyšetříme si, odkud se tam dostal a pak o věci napíšeme.

Jednání zmíněné paní je vyloženě židomilské. Měla by se polepšit.

– Značka Průvodčí 8400. Jednání nebylo správné. Je nutno mít ohledy na cestující, kteří nejsou zdraví a nemohou proto nastupovat tak rychle, jak si ta paní představuje.

Nejlepší by bylo, kdybyste každý takový případ oznámil příslušnému oddělení.

– Značka: Vlast. Odpověděli jsme Vám dopisem a bylo by dobré, kdybyste se u nás zastavil v redakci. Pohovořila bychom si o případu, který Vás zajímá.

– Značka: Filantropie. Máte pravdu. Někdo chce mít za každou cenu své jméno v novinách. Také my známe případ, kdy praktikantka se sedmi stovkami dala podnět ke sbírce a sama dala sto korun, zatím co pan tajemník, který má plat několikrát větší, poškozené dovedl jenom poradit, aby si sepsala škodu a žádala náhradu.

Lidské srdce se pozná právě ve chvílích potřeby a neštěstí. Jsou ovšem i mezi nimi lidé, kteří mají srdce tvrdá. Je dobře, že jich není mnoho.

– Značka: Žebráci v domě. O potřebné se stará Sociální pomoc. Je proto každý, kdo žebra v domě podezřelý, že využívá jenom lidské dobroty. Jde-li o děti, je vždy dobře zjistiti, kam vyžebřené peníze děti dávají.

– Značka Automaty. Nepsaným pravidlem ve všech automatech je, že každý návštěvník ihned uvolní místo, jakmile se nasytí. V některých automatech jsou také v tomto směru upozornění. Je známo, že si jistě dámy potrpí na pobesedování a vyhledávají k tomu s oblibou automaty. Upozorněte na ně vedoucího a jistě bude zjednána náprava.

– Značka: Nadměrné byty. Domníváte-li se, že dotyčná paní neoznámila, že má byt větší, než potřebuje a než může za dnešních poměrů vyžadovati, oznamte její adresu Bytovému úřadu v Praze I., Dlouhá tř. 16

– Značka: Čalouník z Libně. Podíváme se na toho pána blíže. Je dost lidí, kteří se domnívají, že je jejich povinností ostouzetí národovce. Chápeme proto horlivé vykládání toho pána o výroku, který byl sice ostrý, ale na místě.

– Značka: Dopisovatel. Nejlépe by bylo, kdybyste nás navštívil. Mohli bychom si o věci pohovořit a dali bychom Vám některé pokyny, abyste věděl, co potřebujeme a co žádáme od našich dopisovatelů. Odvolejte se při návštěvě na Váš dopis.

– Značka: Vaše Čtenářka. Jak jste již jistě četla v denních listech, bude kontrolována potřeba pomocnice v domácnosti. Tam, kde si panička může udělati pořádek v domácnosti sama, pomocnice na příště nebude, poněvadž bude přidělena do rodiny, která ji potřebuje.

– Značka: Karbaníci. Víme o podobných případech, kdy hostinský trpí ve svých místnostech hry v karty o větší částky. Nemůžeme ale psát paušálně. Potřebujeme doklady, abychom ho mohli usvědčit. Sdělte nám podrobnosti. Diskrétně – jako v každém případě – zaručujeme.

– Značka: Je možná náprava? Ovšem, že je možná. Je zapotřebí jenom trochu odvahy a napsati všechno, co o věci víte. Konkrétně ovšem. To znamená, vylíčiti přesně všechno, jak se stalo. Chcete-li, navštivte nás, probereme ta věc společně a dohodneme se o dalším postupu.

– Značka: Matka dětí. Jsou skutečně, tak nerozumní rodiče, že dávají dětem zbytečně mnoho peněz a nekontrolují, za co je děti utrácí. Jsou to smutné zjevy. Až bude pozdě, budou mnozí naříkati. Plně souhlasíme, že se všim, co jste o věci napsala. Máme však důvod, abychom zatím váš příspěvek odložili.

– Značka: Hrubosti. To je mírný výraz, kterého užíváte o chování jistých lidiček. Ale nás nemohou zmásti, i kdyby byli ještě více hrubí. My se nedáme odradit od cesty, která je správná a prospěšná, ani hrubostmi, ani čímkoliv jiným.

– Značka: Podolí. Rodina p. Dr. K. obývá. nadměrný byt dle Vašeho sdělení. Poněvadž manželé bydlí v bytě sami, ohlásíme sdělený případ na příslušném místě, aby dostali slušné přístřeší postižení náletem

– Značka: Váš čtenář. S díky jsme přijaly Váš lístek, neboť potvrzuje naše stanovisko. Podrobnosti mohli bychom Vám sdělit telefonicky.

– Značka: Anonym. Už se nehlásí pan K+M+B. Patrně mu došel vtíp.

– Značka: Matoušek. Sdělil jste nám, že v okolí Slezské ulice se hraji hazardní hry v soukromém bytě. Abychom mohli věc pranýřovat, musíte nám to sdělit písemně s udáním své adresy.

Zbavili jsme se Židů

záležitostí. Jmenoval se Friedman a byl zplnomocněným ministrem. Uzavíral jménem zmíněného ministerstva obchodní smlouvy s cizími státy. Jakoby bychom neměli bývali české arijské lidi pro tento důležitý úřad.

V ministerstvu spravedlnosti rozhodoval kromě zednáře Lányho Žid Spira, jehož původ bylo nutno hledati v rodině rabínů Spirů.

Velké banky byly prolezlé židovskými řediteli. Průmyslové svazy a organizace řídili židovští generální tajemníci za předsednictví židovských továrníků. Klíčový průmysl nacházel se v rukou židovských.

Na českých universitách přednášeli lidé a zednáři. Repertoár obou našich předních divadel určovali židovští dramaturgové. Dokonce i Českou filharmonii řídil v prvních letech po převratu Žid. (Smetana a Žid, jak se to divně rýmuje!) Všechny hospodářské centrály drželi pevně Židé pod svou mocí. Celý hospodářský život byl jimi vykořisťován.

Židé byli všude na předních místech. I do novin a literatury se tlačili, aby deformovali svými nihilistickými názory českou duši...

Když si tohle všechno uvědomíme, poznáme, jak blahodárně působil 15. březen 1939, kdy Židovstvo pozbylo své moci.

Velký význam 15. března 1939 spočívá také v tom, že jsme se zbavili na vždy Židů!

Po stopách zednářů v Českých zemích

2.

Pro podezření z kacířství byl řád v r. 1312 mocí papežskou zrušen a jeho poslední velmistr Jakub Molay a velkopreceptor Quidon byli veřejně upáleni dne 18. března 1313. Ve Francii došlo k zatčení a uvěznění všech rytířů již r. 1307 a r. 1311 jich bylo 54 upáleno a mnoho odsouzeno k doživotnímu žaláři. Ti, co byli propuštěni, byli živeni v klášteřích, někteří vstoupili k johanitům, jiní se vrátili do sovětského života.

V novější době byl řád templářů obnoven nedlouho před francouzskou revolucí jako dvojenec organizace zednářské. Podporoval jej Napoleon I., zanikl však v letech třicátých minulého století,

Podle Findele („Dějiny svobodného zednářství“, I. díl) a Dr. Gregora Schustera („Die Geheimen

Gesellschaften, Verbindungen und Orden“, II. díl), ustavili si na počátku 13. století templáři tajný mystický řád a to na základě okultních nauk a židovských mysterií kabbalistických, jež seznali v Orientu. Tento řád byl přístupný jen kruhu zasvěcenců, kteří se zavázali zachovávat tajemství rituálu pod přísnou přísahou a krutými tresty. Poznávali se dle určitých hesel a znamení, měli svůj způsob zasvěcování a obřady, přijímali podobojí, při schůzích užívali modré barvy jako symbolické a jejich svátkem byl den sv. Jana Křtitele. Je zajímavé, že později přešla modrá barva jako symbolická do lóží svobodných zednářů a také svátek sv. Jana Křtitele byl zednáři ctěn a každoročně oslavován t. zv. Slavnostní lóží.

Templáři, jako přímí předchůdci svobodných zednářů, měli ve skutečnosti dvojí učení: jedno tajné, které přenášeno na mistry a druhé, určené pro veřejnost. Býv. český zednář Emanuel Lešehrad, jeden ze „čtyř korunovaných“ (quator coronati), což bylo velmi významné postavení mezi trojtečnými bratry, o tomto templářském dvojím učení v knize „Tajné společnosti v Čechách“, píše na str. 29.: „Templáři uznávali existenci vyššího boha (tvůrce ducha a dobra) a nižšího boha (tvůrce hmoty a zla), jenž se nazýval Bafomet, což je řecké slovo a znamená „Křtění moudrostí“. Staří gnostikové měli takovéto zobrazení za symbol věčně plodícího boha přírody.

KUKÁTKO

Z některých měst pišou nám naši dopisovatelé o mírném zjevu alibistů. Sdělují nám, že ten či onen bývalý „aktivista“ nápadně se straní českých národovců, a že dělá tak, jako by je neznal. Co prý s takovými lidmi?

Odpovídáme: Takové lidi ostentativně ignorujte! Bylo by nedůstojné českého národovce, aby udržoval společenské styky s člověkem, který se točí jako větrná korouhvička.

A hlavně: dobře si zapamatujte podobné kreatury!

*

Píše nám jeden venkovský čtenář: S hlubokým smutkem četl jsem o tragické smrti Dr. F. Chvalkovského, vyslance vlády Protektorátu Čechy a Morava u říšské vlády o Berlíně.

Znal jsem ho z doby, kdy byl osobním tajemníkem Ant. Švehly. Mluvil jsem s ním mnohokrát a tak jsem poznal, že to byl muž oddaný české věci a věrný spolupracovník Ant. Švehly.

Od Švehly jsem se také dozvěděl, že Dr. Chvalkovský konal velkou službu Švehlovi tím, že referoval mu o zahraniční situaci na základě vlastního pozorování a dosti často proti názorům býv. zahr. min. Beneše.

Dr. Chvalkovský byl odpůrcem Benešovi politiky a považoval ji za katastrofální.

S tím se také nikdy netajil. Beneš ho neměl rád, a býval by ho odstrčil na vedlejší kolej, kdyby býval nevěděl, že za ním stojí Švehla.

A to Beneš přece nechtěl riskovat otevřený boj proti vedoucímu muži českého venkova.

5. strana

Z ČESKÉHO ŽIVOTA

Alfons Mach mrtev

V minulých dnech zemřel ve věku 73 let známý hronovský průmyslník Alfons Mach, který původně z nevelké dílny vybudoval významný podnik, jehož se stal později vrchním ředitelem. Zesnulý byl činným též v peněžnictví a v organizaci průmyslu, jakož v mnoha spolcích a kulturních institucích. Budova Jiráskova divadla vděčí za svůj vznik především Als. Machovi, rovněž tak jiné význačné stavby v Hronově.

Český dělník miluje svou vlast.

Přesvědčily nás o tom dny nedávno minulé.

Ty dny, ve kterých jsme šli pražskými ulicemi s hruď sevřenou bolem, kdy jsme plakali nad ztrátou druhých lidských a truchlili nad zkázou historických kulturních památek,

ty dny, kdy se zařatou pěstí jsme se ptali: Proč? Zač?

Český dělník se v těžké chvíli osvědčil. Přiložil ochotně ruku k dílu všude tam, kde bylo třeba. Viděli jsme dělníky, kteří po odpracované směně spěchali do ohrožených a postižených míst a zdarma, dobrovolně pracovali až do únavy. Dělníci byli první, kteří svým postiženým kamarádům v práci přiznali ze svých skrovných majetků část oděvu, obuv, prádlo, potraviny. Brali rodiny, které ztratili byty, do svých nevelkých příbytků, aby nikdo nepocíťoval osud tvrději, než se již stalo.

Z dělnických úst jsme také slyšeli slova, která ostře odsuzovala barbarský zločin, spáchaný na nám drahé Praze. Slova, která vytryskla z hloubi rozhořčeného srdce, za nimiž stáli celí muži.

Dělníci odsuzovali anglo-americké piráty vzduchu. Neopomínali současně zdůraznit, že spoluvinníkem na zločinném nálet jest židobolševismus, který je jen jinou formou židovského snažení o získání nadvlády nad světem.

Mezi českým dělnictvem neměli židovští hlasatelé marxismu nikdy lehkou práci.

I když se jim podařilo získati stoupence pro své bludné doktriny, byli si vědomi toho, že českého dělníka sice získali jako hlasovací materiál, že bída a nedostatek, do kterého ho uvrhli neschopní vládcové bývalé republiky, učinila dělníka přístupným každému hlasu, který slibuje, že bude lépe, ale věděli také, že v duši, ve svém niterném já, zůstává český dělník svůj. To jest český. Nic nebylo českému dělníku tak vzdáleno jako tvrzení, že dělník nemá vlasti, že nemá co ztratit. Český dělník nebyl nikdy proletářem ve smyslu marxistickém, nebyl nikdy jedincem z internacionálního davu, byl vždy svůj, český.

Vždyť to ani jinak nemohlo býti.

S mateřským mlékem vssáli jsme všichni lásku ke své rodné zemi, k vlasti. V našich příbytcích zněly hlasy drahých maminek, které si při práci zpívali naše lidové písničky, ve kterých se tak často opěvovala krása naší země. A když jsme se rozběhli do světa, abychom poznali i jiná místa, než naše rodné vísky a městečka, na každém kroku k nám mluvila matka nás všech – vlast. Ti, které osud zavál do jiných zemí, vzpomínali ve chvílích, kdy se jim nejlépe dařilo, na ty, které zanechali doma.

Český dělník nebyl v národě výjimkou. Naopak! Byl jádrem svého národa. Byl si vždycky vědom, že jako příslušník malého národa, má v cizím prostředí své velké povinnosti. Můžeme býti na českého dělníka hrdí. Vždy se choval tak, aby zachoval dobré jméno svého národa a své země.

Ani zklamání, kterého se dožili dělníci po roce 1918, když došlo k utvoření bývalé republiky, nemohlo zlomit lásku českého dělníka k vlasti. Byl nespokojen, reptal, bouřil se – právem, neboť mu bylo ubližováno, ale nikoliv proti zemi, nýbrž jenom proti neschopným vládcům. A ti pobloudilci, kteří sloužili po jistou dobu cizím zájmům, prohlédli ve chvíli nebezpečí a smekli se v jeden šik, aby poctivou prací dokázali, že jsou si vědomi významu chvíle a že mají dobrou vůli a rozhodnou snahu přispěti k vítězství kultury a civilizace nad Východním barbarstvím.

Český dělník je si dobře vědom, co by čekalo jeho zemi, jeho drahou vlast, kdyby se měla přes ni převaliti vlna židobolševismu. Český dělník má svoji vlast, miluje ji a proto nasazuje vše, aby byla uchráněna před a pohrom, které jdou v jedné linii s židobolševismem.

Postřelení v pražské nemocnici.

-pb- V pražské nemocnici leží na ženském oddělení kliniky mladá polská maminka se 4letým děvčátkem. Dítě je hezké a veselé jako andělíček a je miláčkem všech sester i pacientek okolo. Je už tak dalece zdravá, že může pobíhat mezi postelemi a po chodbách, žvatlat a ukazovat svou poraněnou ručičku. Musíte se zeptat, co se stalo tomu děvčátku? Holčička je v obvaze a co se stalo jeho mamince, která tam rovněž leží s rukou ovázanou až k rameni? Odpověď by se skoro sama vynutila. Vždyť většina pacientek okolo tu leží s úrazy, které utrpěly při zločinném náletu Anglo-Američanů na Prahu, snad tedy i tato mladá polská maminka s děťátkem patří mezi oběti. Tak by se zdálo, ale odpověď vás překvapí. Obě tu ležely před náletem. Jejich ruce nejsou zraněné cihlami nebo střepy, jejich ruce jsou prostřelené – bolševickými náboji!

Nu, a teď si nechte vyprávět. Pocházejí odněkud z okolí Krakova. Když se blížili bolševici, rozhodla se tato polská rodina, že zůstane a nebude utíkat. A pak fronta prošla městem. Někde hluboko ve sklepech domu dlel táta s mámou, čtyřletou holčičkou a jeden a půl letým chlapečkem po dva dny v úkrytu, aby přečkali to nejhorší. Konečně třesk zbraní utichl a fronta se vzdálila. Bolševici byli ve městě. Lidé si říkali, že teď teprve budou moci žít. V Lublině je vláda Poláků, bolševici jsou přáteli, tak jaký pak strach o budoucnost. Tak soudili a tak by pravděpodobně soudil i mnohý český člověk, kdyby se ocitl v podobné situaci.

Jakmile tedy zbraně umkly, rozhodla se rodina vyjít z úkrytu. Ale sotva tak učinila, hned měla poznat tragiku svého omylu. Domnělí osvoboditelé, proudící ulicemi, uvítali ji výstřely. První padl táta a jeho ani ne dvouroční synek, oba mrtví, pak byly zasaženy žena a dceruška, obě těžce zraněny. Jak se potom dostaly za město a jak se protloukly k německým liniím, těžko mohou vysvětlit. Jen tolik vědí, že dále se už dostaly s kolonami nespočetných uprchlíků před bolševismem a s jednou výpravou až do Prahy, kdy byly vzaty do léčení v nemocnici. Tam se nyní uzdravují už nejen z ran po bolševických výstřelech platicích bezbranným ženám a dětem, ale především také ze své lehkomyslné víry, že bolševici jsou lidé jako my.

Příběh je jasný a nepotřebuje komentáře. Jen to snad je symbolické, že se v pražské nemocnici sešly s jinými zraněnými ženami a dětmi, které chtěl zavraždit jiný zločinec a rovněž domnělý osvoboditel evropských národů – anglo-americký pirát ze vzduchu.

Rok dějinného obratu

pz – V průběhu současné války se vyskytlo tolik napětí, kolísání a krisí, že její dramatická dynamika nemůže býti srovnávána s jinou válkou světových dějin. Nejspíše by bylo možno srovnávat nynější zápolení se sedmiletou válkou Friedricha Velkého, který po slavných vítězstvích se dostal takřka na okraj porážky, aby na konec svou vytrvalostí a řadou šťastných okolností dobyl konečného vítězství.

Druhá válka světová svým rozsahem a účinky nabyla obrovských rozměrů. Vojenský a politický boj je bouřlivý a mnohdy jeho klikatý příběh je téměř nepocho-

(Pokračování na 6. str.)

Osud Finska výstrahou našemu národu

Píše Rudolf Novák

Nedávno jsme otiskli článek o tragedii malého finského národa, který statečně bojoval za svou svobodu proti bolševikům. Byl však zrazen vedoucí vrstvou a za vydatné pomoci Židů vydán v šanc bolševické brutality.

Dnes se vracíme opět k finskému případu, abychom na něm ukázali českému lidu, jak bolševici znásilňují malé národy, a jak jsou věrolomní. Žádný slib nesplní a žádná úmluva není jím svatá. Běda národu, který uvěří jejich vábení! Ten na to doplatí svou existencí.

105 dní zimní války.

V listopadu roku 1939 napadli bolševici vojensky Finsko. Docela bezdůvodně a bez příčiny. Malé Finsko nemohlo přece ohrožovat bezpečnost sovětského Ruska.

Před tímto útokem žádali bolševici na Finsku odstoupení určitého území, které prý potřebují k zajištění Leningradu.

Finsko snažilo se vyhovět a šlo až k nejzazší hranici. Nemohlo se však vzdát své samostatnosti. Proto bolševici přerušili náhle jednání a vrhli se vojensky na Finsko na moři, na souši i ve vzduchu.

Aby morálně maskovali brutální útok, vyvolali v život novou finskou „vládu“, kterou zřídil v Terijoki bolševický agitátor Kuusinen.

Kuusinen se namáhal, aby vzbudil ve světě zdání, že jedině jeho vláda je mluvčím finského lidu. Ale nikdo tomu nevěřil, poněvadž se vědělo, že finský národ nechce o bolševickém agitátoru ani slyšet.

Moc Kuusinenova omezovala se jen na území, které obsadily bolševické bodáky. Pod ochranou těchto bodáků Kuusinen „vládl.“

Tak to dělají totiž bolševici všude a vřdycky. Z bolševických agitátorů sestaví trucvládu, za níž nikdo nestojí, ale bolševici se s ní uhní a vydávají jí za oprávněného mluvčího národa.

Malé Finsko však postavilo se na odpor bolševické přesile a na obranu své země.

Byl to zoufalý zápas, který trval 105 dní. Celý svět s údivem hleděl, jak malý národ dovede bojovat za svou svobodu. Tehdy dokonce i Francie, Anglie a Spojené státy projevovaly sympatie statečnému národu. Ale jen na papíře! Fakticky nepomohl Finsku nikdo, takže nezbyvalo nic jiného, než se podřídit, moskevskému diktátu, což se stalo 13. března 1940, kdy bolševici vnutili Finsku své „mírové“ podmínky.

Podmínky byly takového rázu, že bylo hned zřejmo, oč bolševikům běželo. Ustanovením nových hranic byl Finsko zbaveno všech opěrných bodů pro případnou obranu. Dopravní síť finská byla novou hranicí úplně rozrušena. Aby Finsko nemohlo se v budoucnosti vůbec bránit, žádali bolševici přístav Hangö, aby prý si zajistili Leningrad. Bolševici nechtěli Hangö anektovat, pouze prý najat od finského státu, což však neměnilo nic na faktu, že bolševici udělali z přístavu výpadní opěrný bod přímo do srdce Finska.

Stavbou dráhy ze Sally zajistili si bolševici spojení Murmanské dráhy s finskou železniční sítí.

Finsko přistoupilo na bolševické podmínky v domnění, že se bude moci věnovat plodné práci ve prospěch výstavby menšího, ale samostatného Finska. Bolševici také slibovali, že po uzavření „míru“ nebudou se míchat do vnitřních záležitostí finského státu, ani konat nátlak na směr zahraniční politiky finské.

Pod dojmem těchto slibů schválil finský parlament 21. března 1940 v Moskvě uzavřenou „mírovou“ dohodu.

Věrolomnost bolševiků.

Sotvaže finský parlament ratifikoval zmíněnou dohodu, ukázali bolševici své zoubky znovu. Ač se zavázali, že nebudou se míchat do zahraniční politiky Finska, vznesli ostrý protest proti tomu, aby Finsko utvořilo se severskými státy obranný svaz. Finská vláda totiž vyjednávala se severskými zeměmi o obranný pakt proti útoku s jakékoliv strany. Na brutální nátlak Sovětů od jednání upustit.

Moskva také slíbila, že se nebude plést do vnitropolitických věcí Finska.

Ale svého slibu nedodržela a pod různými tituly nacházela příležitost k podkopné práci v této zemi.

Za tím účelem vybavila své diplomatické a konsulární zastoupení tak početným personálem, že to až křičelo!

Tak sovětské vyslanectví v Helsinkách počítalo 31 úředníků, kteří náleželi k diplomatickému sboru. Tolik úředníků neměla ani Británie na vyslanectví ve Washingtoně. Kromě úředníků mělo sovětské vyslanectví v Helsinkách ještě 120 osob pomocného personálu. Tito lidé byli tam dosazeni jako vyzvědači a bolševičtí agitátoři.

Sovětský konsulát v Petsamo (v severní části Finska) měl 3 konsuly a 21 zřízenců.

V sovětském konsulátu v Mariehammu bylo 8 konsulů a 30 zřízenců.

Ze všeho vycházelo najevo, že Sověty snaží se vyvolat ve Finsku revoluční zmatky a příčinu k druhému vojenskému zakročení.

Když to nešlo tímto způsobem, obnovily Sověty svou vyděračskou politiku. Přes jasné znění mírové úmluvy žádaly rozřešení otázky Alandských ostrovů.

Na finskou námitku, že tato otázka nepřicházela při mírovém jednání vůbec v úvahu, odpověděl Molotov cynicky, že se Sověty nechtěly tehdy o Alandských ostrovech zmiňovat, aby to nerušilo mírové jednání. Teď je to prý docela něco jiného.

Sověty žádaly demilitarisaci ostrovů a vyhražovaly si kontrolu nad zničením opevňovacích zařízení. Jejich úmysl byl zjevný: dostat Alandské ostrovy bez boje do svých rukou.

Současně činily si nárok na doly niklu v Petsamu. Nespokojily se s nabízenou účastí na těžbě. Kladly požadavky rázu vysloveně politického. Tak žádaly, aby správa dolu byla vedena jejich lidmi, jakož i právo obsadit pětinu osazenstva dělníky sovětskými. Z jejich požadavků bylo zřejmé, že i z Petsama chtějí vybudovat opěrný bod vojenský.

Konečně přišly s požadavkem, aby finská vláda dovolila průjezd vojenských transportů zemí od přístavu v Hangö. Přirozeně, že něco podobného nebylo slučitelné s bezpečností Finska a s jeho neutralitou.

Sovětské požadavky rostly každým dnem. Bez jakéhokoliv právního podkladu žádaly Sověty vydání většího množství železničního materiálu. Jejich drzost neznala mezí! Troufaly si žádat náhradu za majetek, který byl odvezen z odstoupeného území, jakož i z území, které Finsko Sovětům pronajalo. (Hangö). Náhradu žádaly i za majetek, který byl odtransportován před vypuknutím zimní války.

Drzá provokace Molotova.

Všechno nasvědčovalo tomu, že Sověty hledají jen záminku, aby mohly opět napadnout neodvislé Finsko a zničit je.

Jak známo dlel komisař zahraničních věcí Molotov 12. – 13. listopadu 1940 4 Berlíně. Při tehdejších rozhovorech s Vůdcem žádal, aby Německo nechalo Sovětům volnou ruku k súčtování s Finskem.

Vůdce odmítl rozhodně tento návrh.

V Berlíně prohlédly šalebné plány vládců z Kremlu a proto dostal Molotov zaslouženou odpověď.

Když koncem června 1941 vypukla válka mezi Německem a Sověty, ukázaly Sověty svou pravou tvář. Aniž by vypověděly Finsku válku, napadly letecky hned v prvních dnech důležité objekty finské. Sovětská vojska drala se na finské území. 23. června 1941 hrozil Molotov Finsku pomstou Sovětů a Anglie. Při tom vědomě rozšířil falešnou zprávu, že Leningrad a Kronstadt byly bombardovány letadly, která vzlétla z finských letišť.

Bolševická „Pravda“ žádala, aby Finsko bylo smeteno s povrchu zemského. Hned druhého dne na to bombardovala sovětská letadla jižní a východní Finsko. Nic nepomohly protesty finské vlády proti tomuto teroru. Bolševici pokračovali ve svém zhoubném díle. Nezbyvalo tedy nic jiného než učinit vojenská protiopatření.

10. července 1941 začali Finové válečné operace ve větším měřítku. Bolševická vojska byla poražena a musela vyklidit území, kterých se bolševici zmocnili „mírem“ po zimní válce. Finsko bylo osvobozeno od sovětské tyranie!

Až do podzimu roku 1944 bojovalo Finsko po boku Říše a tím si zajišťovalo neodvislost a státní samostatnost.

Teprve na podzim loňského roku zrádná klika židozednářská vydala finský národ bolševické zvlí a mstě.

Jak to nyní vypadá ve Finsku, vylíčili jsme v článku „Tragedie malého zrazeného národa.“

Z dnešního článku sezná čtenář, jak nebezpečné je koketování s bolševismem jak pro jednotlivce, tak pro národy. Podáš-li bolševikům prst, utrhnou ti celou ruku.

Bolševici se neštítí žádného prostředku, když jde o to, aby získali moc. Slibují, vyhrožují, podvádějí, úkladně vraždí, a když to nepomůže, přepadávají brutálně klidné národy.